

ព្រះ
ច្រៀតបិណ្ឌបាលី

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

វិន័យបិណ្ឌ

ចុះច្បាប់ តតិយភាគ

១១

សង្ឃភេទក្នុងក្រុមៈ វត្តក្នុងក្រុមៈ

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្នុងក្រុមៈ ភិក្ខុនីខន្ធកៈ

បញ្ចសភិកក្នុងក្រុមៈ និង សន្តសភិកក្នុងក្រុមៈ

ចេញផ្សាយលើកទី២

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ឆ.ស ២៥០៤

វិទ្យាបិដក ចូល្យាត

តតិយភាគ

១១

សង្ឃកេសិក្ខុន្ត្រ័យៈ វត្តក្ខន្ធាន្ត្រ័យៈ ពាគិមេត្តក្ខន្ធាន្ត្រ័យៈ

កំភូមិក្ខន្ធាន្ត្រ័យៈ បញ្ចសិក្ខក្ខន្ធាន្ត្រ័យៈ

ជីវ

សង្ឃកេសិក្ខុន្ត្រ័យៈ

ស. គ. ២៥០១

តតិយោ វារគោ

សង្ឃកេតិក្ខណ្ឌ

[១] តេជ សមយេន តុន្ទោ កតតា អនុបិយាយំ
វិហារតិ អនុបិយំ តាម មល្លាចំ ជិតខោ ។ តេជ ចោ
បន សមយេន អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្កុតុមារា
កតតន្តំ បព្វជិតំ អនុប្បត្តន្តំ ។

[២] តេជ ចោ បន សមយេន មហាបាមោ ច
សត្តោ អនុត្តោ ច សត្តោ ទ្វេ កាតុកា ហោត្តំ ។
អនុត្តោ សត្តោ សុខុមាលោ ហោតិ ។ តស្ស តយោ
ចាសាធា ហោត្តំ ឯកោ ហោត្តំតោ ឯកោ តិម្ហិតោ
ឯកោ វស្សិតោ ។ សោ វស្សិតោ ចាសាធា ចត្តារោ
មារស ជិប្បវិសេហំ តុរិយេហំ បរិចារិយេមាថា ១ ហេត្ថា
ចាសាធា^(១) តុរិយេហំ ។ អថ ចោ មហាបាមស្ស សក្កុស្ស

១ ម. ហេត្ថយសាវ ។

តតិយភាគ

សង្ឃកេតិក្ខណ្ឌ

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធ មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងមិត្ត
ឈ្មោះអនុបិយោ ជាមិត្តរបស់បុគ្គល្យក្រ ទៀបព្រៃអនុបិយោ ។ ក៏សម័យ
នោះឯង ពួកសក្កុតុមារ សុទ្ធតែជាអ្នកមានឆាមល្បីល្បាញ ចេញចូល
តាមព្រះរោងព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្ទះសហើយ ។

[២] សម័យនោះ មានសក្កុតុមារ ២ អង្គ ឈ្មោះមហាបាម-
សក្កុតុមារ ១ ឈ្មោះអនុត្តសក្កុតុមារ ១ ។ ឯអនុត្តសក្កុតុមារ ស្តេចស្តេច មានជាក^(១) ។
អនុត្តសក្កុតុមារនោះ មានប្រាសាទ ១ អង្គ ប្រាសាទមួយសម្រាប់ផ្លូវរាជ
ប្រាសាទមួយសម្រាប់ផ្លូវភ្នំ ប្រាសាទមួយសម្រាប់ផ្លូវភ្នំ ។ អនុត្ត-
សក្កុតុមារនោះ (គង់នៅ) លើប្រាសាទសម្រាប់ផ្លូវភ្នំអស់ម្លេះទេ មាន
កន្លែងនៅបំភាយបម្រើ មិនមានមនុស្សច្រុស (ទៅលាយ) មិនដែល
យាងចូលដល់ប្រាសាទមកកាន់ព្រះភ្នំ ។ គ្រានោះឯង មហាបាមសក្កុតុមារ

១ ជាបុត្រនៃព្រះបាទបរមន្ទ័រវរ្ម័ន មិនដែលបានឃើញក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះទេ

ឯកនិយោសិ ឯតរហំ ទោ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
 សក្យត្ថុតាវ កតវន្តំ បព្វជិតំ អនុប្បត្តជន្តិ អម្ពាតញ្ច
 បទ^(១) តុលា ធន្តិ តោចិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ
 យទ្ធជាហំ វា បព្វជេយ្យំ អនុប្បត្តា វាតិ ។ អនេហោ
 មហាបាមោ សក្កោ យេន អនុប្បត្តា សក្កោ តេនុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្ថា អនុប្បត្តំ សក្កំ ឯតនេវេច ឯតរហំ តាត
 អនុប្បត្ត អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យត្ថុតាវ កតវន្តំ
 បព្វជិតំ អនុប្បត្តជន្តិ អម្ពាតញ្ច បទ តុលា ធន្តិ តោចិ
 អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ តេនហំ ភំ វា បព្វជ
 អហំ វា បព្វជិត្យមិត្ត ។ អហំ ទោ សុខុមាលោ ចាហំ
 សក្កោមិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតុំ ភំ បព្វជា-
 ហិតិ ។ ឯហំ ទោ តេ តាត អនុប្បត្ត យេនវាសន្តំ
 អនុសាសិស្សមិ បឋមំ ទេត្តំ កាសាបេតត្ថំ កាសាបេត្ថា
 វេហេបេតត្ថំ វេហេបេត្ថា ឧទតំ អតិទេតត្ថំ ឧទតំ អតិ-
 ទេត្ថា ឧទតំ ធិន្ទេតត្ថំ ឧទតំ ធិន្ទេត្ថា ធិន្ទាបេតត្ថំ^(២)

• ឧ.ម. ពេទ្ធតេស្ត បរិសុត្តេ ៥ វិស្សុតិ ១ ២ ១. វិទ្យាយេត្តំ ។

មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឥឡូវនេះពួកសក្យត្ថុតាវស្ម័គ្រដោយអ្នកមានទាម
 ល្បីល្បាញ បានចេញបួសតាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួស
 ហើយ ចំណែកខាងក្រុមលាបសំយោងគ្នាខនណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅ
 បួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះឡើយតាមការញាប្បកន្ត្រៃបួសកុំខានចុះ ។
 ទើបយោធាមសក្កៈចូលទៅក្នុងទុក្ខសក្កៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
 និយាយឡើងដូច្នេះចំពោះអនុប្បត្តថា គ្នាលអនុប្បត្ត ជាអនុប្បត្ត ឥឡូវនេះ ពួក
 សក្យត្ថុតាវ ស្ម័គ្រដោយអ្នកមានទាមល្បីល្បាញ បានចេញបួសតាមព្រះ
 មានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ចំណែកខាងក្រុមលាបសំយោង
 គ្នាខនណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះច្បាប់នឹង
 បួស ឬក៏នឹងបួសក៏បាន ។ អនុប្បត្តនិយាយថា ខ្ញុំជាមនុស្សស្មោះចាស់ជាតិ
 ខ្ញុំមិនអាចនឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនាបានទេ សូមទ្រង់ស្តេច
 បួសចុះ ។ មហាធាមសក្កៈនិយាយថា គ្នាលអនុប្បត្ត ជាអនុប្បត្ត ឬក៏មក
 តាម បឋមនីត្យល្បីប្រយោជន៍លាបសំយោងសាសនាដល់បួសថា ការធ្វើស្រែនោះ
 មុនដំបូងត្រូវត្រូវ ត្រូវចេះហើយ ត្រូវព្រោះ ព្រោះដូចហើយ ត្រូវបញ្ចូលទឹក
 បញ្ចូលទឹកដូចហើយ ត្រូវបញ្ចេញទឹក ចេញទឹកដូចហើយ ត្រូវដំរើសស្មៅ

អដិទោ អនុវចនស្ស សក្កស្ស ហតា អយំ ទោ កថុយោ
 សក្ករាជា សក្កាចំ វដ្តំ តាវេតិ អនុវចនស្ស សក្កស្ស
 សហាយោ សោ ឧ ឧស្សហតិ អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជិត្តំ អនុវចនំ សក្កំ ឯតនកេច សេច តាត អនុវចន
 កថុយោ សក្ករាជា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតិ
 ឯវំ គូឡំ បព្វជាហិតំ ។ អដិទោ អនុវចនា សក្កា
 យេន កថុយោ សក្ករាជា តេនុបស្កមំ ឧបស្កម-
 មិត្តា កថុយំ សក្ករាជាចំ ឯតនកេច មម ទោ
 សម្ម បព្វជា តវំ បដិទន្ទាតិ ។ សេច តេ សម្ម បព្វជា
 មម បដិទន្ទា វា^(១) អប្បដិទន្ទា វា សា ហោតុ អហំ
 គយា យេតាក្កំ បព្វជាមិតិ ។ ឯហំ សម្ម ឧរោ
 អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្តរាមតិ ។ ឆាហំ សម្ម
 សក្កាមិ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្តំ យំ តេ
 សក្កា អញ្ញំ មយោ កាតុំ ត្បាហំ កវិស្សាមិ វិ
 បព្វជាហិតិ ។ ហតា ទោ មំ សម្ម ឯវំ ហាហ

១ ១. ម. យេតាក្កំ វិសហ ឧ ឧស្សា ។

ត្រាតារាឯង ព្រះមហាក្សត្រ អនុវចនសក្ក ប្រជុំព្រះចិត្តាច ព្រះកថុយសក្ក-
 កនៈនុបស្កមំ ហាយកថុយា បព្វជាសក្ក សេចតាវេតិ សំឡាញ់នឹង
 អនុវចនសក្កៈ គង់មិនតាចចេញពីការតាវេតិ នៅបូសក្កន៍សាសនា
 (ស្មោះប្រជុំព្រះចិត្តាច ចូលហើយ) ទើបមានព្រះសាវ័ន្តិយោទីនឹងអនុវចនសក្កៈ
 វៀតថា ឆាលអនុវចន ក្នុង ប្រសិទ្ធិ កថុយសក្កកថា ចេញពីកថុយ
 នៅបូសក្កន៍សាសនា តាមលើផ្ទះ តាមក្នុងផ្ទះ តាមចុះ ។ សំ-
 គាហំ តាម អនុវចនសក្កៈចូលទៅក្នុងព្រះកថុយសក្កកថា ស្មោះចូលទៅដល់
 ហើយទើបចូលទៅក្នុងព្រះកថុយសក្កកថា ឆាលសំឡាញ់ ការ
 ចូលទៅដល់ចំពាក់ទង់តាមផ្ទះ ។ កថុយសក្កកថា កថុយសក្កកថា
 ឆាលសំឡាញ់ ទើបចូលទៅដល់ចំពាក់ទង់តាមផ្ទះ មិនដល់ក្នុង
 បព្វជាតាមចូលទៅក្នុងព្រះ យើងគង់តែមិនចូលទៅដល់អ្នកតាមសញ្ញា
 ដែរ ។ អនុវចនសក្កៈបច្ចុប្បន្ន ឆាលសំឡាញ់ អ្នកចូលទៅ យើងគង់
 ដល់តាមទង់ចេញពីកថុយសក្កកថា នៅបូសក្កន៍សាសនា ។ ព្រះកថុយសក្កកថា
 ឆាលសំឡាញ់ មិនដល់ចេញពីកថុយសក្កកថា នៅបូសក្កន៍សាសនា ។ កថុ
 ឯវៀតដែរ មិនដល់ចូលទៅក្នុងព្រះ មិនដល់ចូលទៅក្នុង អ្នកចូលទៅ ។
 អនុវចនសក្ក យោយថា ឆាលសំឡាញ់ ព្រះមហាក្សត្រ យើងគង់តែមិនដល់

សេ តាត អនុវត្ត កម្មិយោ សត្យករណំ អការស្មា អន-
 តារិយំ បព្វជនំ ឋវំ ភូមិ បព្វជាហិតិ ។ កាសិតា ទោ
 មន តេ សឱ ឋសា វាចា សេ តេ សឱ បព្វជ្ជា
 មម បដិពត្តា វា អប្បដិពត្តា វា សា យោគុ អហំ
 គយា យជាស្មំ បព្វជាមីតិ ។ ឋហិ សឱ ឧកោ
 អការស្មា អនតារិយំ បព្វជីស្សមាតិ ។ តេ ទោ មន
 សមយេ ឧ ឧទុស្ស វស្សនិទោ វេកម្ពិ សុច្ឆន្ទិក្ខា-
 តា^(១) ។ អដោ កម្មិយោ សត្យករណំ អនុវត្តំ សត្តំ
 ឯតយោ អានមេហិ សឱ សត្ត វស្សនិ សត្តន្តំ
 វស្សនំ អនុយេ ឧ ឧកោមិ អការស្មា អនតារិយំ បព្វ-
 ជីស្សមាតិ ។ អតិចិ សឱ សត្ត វស្សនិ ទាហំ
 សាត្តាមិ សត្ត វស្សនំ អានមេត្ថន្តំ ។ អានមេ
 សឱ ទ វស្សនំ ។ យ ។ ឧកោ វស្សនំ ឧត្តាវ វស្សនំ
 តិណំ វស្សនំ ធូ វស្សនំ ឋតិ វស្ស ឋតិ ស្ម វស្សស្ម
 អនុយេ ឧ ឧកោមិ អការស្មា អនតារិយំ បព្វជីស្ស-
 មាតិ ។ អតិចិ សឱ ឋតិ វស្ស ទាហំ សាត្តាមិ

១១. ម បព្វជីស្ស ។

អានអនុវត្ត បើកិយសត្យករណំ ឧកោមិ កម្មិយោ សត្យ កាល
 បើដូច្នេះ អ្នកនឹង ចូលចុះ ។ កិយសត្យករណំ ឆ្លើយថា អ្នក
 សំឡាញ់ ខ្ញុំបាទនិយាយដូច្នេះចំពោះការអានថា អ្នកសំឡាញ់ បើ
 បព្វជ្ជារបស់អ្នកដាច់ពាក់ខន្ធនឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តី បព្វជ្ជាគោរមក្នុងក្រៅ
 ចុះ ខ្ញុំនឹងតែនឹងបួសជាមួយនឹងអ្នកកាមសប្បាយដែរ ។ អនុវត្តបបួលថា
 អ្នកសំឡាញ់ អ្នកចូរមក យើងនឹងពិភាក្សានឹងចេញចក្កៈកម្មិយសត្យករណំ
 សាសនា ។ ក្នុងសម័យនោះ តួកមនុស្ស ប្រើនិយាយពាក្យសច្ចៈ ប្តេជ្ញា
 គ្នាដោយពាក្យសច្ចៈ ។ សំដៅប៉ុន្មាន ព្រះកិយសត្យករណំ បដិធិអនុវត្តសត្តៈ
 យ៉ាងនេះថា អ្នកសំឡាញ់ អ្នកប្រសិន ៧ ឆ្នាំសិន លុះអំណរ ៧ ឆ្នាំទៅ
 យើងនឹងពិភាក្សានឹងចេញចក្កៈ ទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុវត្តសត្តៈ
 ឆ្លើយថា អ្នកសំឡាញ់ ៧ ឆ្នាំនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងបង្កើត
 រាងលំ ៧ ឆ្នាំទេ ។ ព្រះកិយសត្យករណំ ឆ្លើយថា អ្នកសំឡាញ់ អ្នក
 ចូរនឹម ៦ ឆ្នាំចុះ ។ យ ។ ៦ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំចុះ លុះអំណរ
 ៦ ឆ្នាំទៅ យើងនឹងពិភាក្សានឹងចេញចក្កៈកម្មិយសត្យករណំ សាសនា ។ អនុវត្ត
 សត្តៈបបួលទៀតថា អ្នកសំឡាញ់ ៦ ឆ្នាំនោះយូរណាស់ ប៉ុន្តែ អាច

ឯកនិយោសិ ចណ្ណា ទោ សាគិយោ សមិច្ឆា តុមាណ
 ធិប្បតិកាតិ យាតាមយ្យិមំ អំ សមេ ហិ ឆាម សត្យ-
 តុមាណ វត្តានស្មា មនោវិយំ បព្វតិស្សន្នំ តិមន្តំ មណ-
 ហន្តំ សោ ទោ អមា អយ្យមុត្តា កណ្ឌិតំ បុត្តាត្ថា តំ
 កណ្ឌំ កុត្តេ អាណត្តេត្ថា យោ បស្សតិ មិន្នំ យោ មា-
 ត្ថតិវត្ថា វត្តោម្មិ^(១) បដិច្ចិវត្តាតិ ។ ឧទ្ទុ ។ ឈោ ឧបាលិ
 អត្តាសិ យំ មន ឯវត្តោ^(២) កណ្ឌោ ទោ^(៣) សាគិយោ
 សមិច្ឆា តុមាណ ធិប្បតិកាតិ យាតាមយ្យិមំ ចន្ទំ ។

[៧] វដិទោ តេ សត្យតុមាណ ឧបាលិ តត្ថតំ
 អាហាយ យេន កត្តា តេទុបសន្តិមីសុ ឧបសន្តិមីត្ថា
 កតវន្តំ អតិវាទេត្ថា ឯកាមន្តំ មិសិទ្ធិសុ ។ ឯកាមន្តំ
 មិសិទ្ធិ ទោ វត្ត សត្យតុមាណ កតវន្តំ ឯកាមន្តំ មយំ
 កន្ថេ សាគិយោ ឆាម មាណស្សិចោ មយំ កន្ថេ ឧបាលិ
 តត្ថតំ កត្ថតំ ធិយត្តំ មិច្ឆា កតា សមំ កត្តា

១ ម. អាណាម្មិ ។ ២ ម. យិមំ ឧ វិវត្តោ ។ ៣ ម. ឧទ្ទុ ។ ឆាមត្ថេ ឧ វិស្សត ។

វិសេសិទ្ធិវេទនា តិគ្គមានសេចក្តីគំរាមផ្តើមថា តួសក្សកដសុទ្ធិត
 ភាព ។ ឯសម្លាប់ខ្ញុំព្រះអង្គចោលក៏បាន ព្រោះគិតថា ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ
 ហើយដែលសម្លាប់ព្រះវិសេសិទ្ធិ អម្បាលតួសក្សកុមារនេះ(ម្តេចគំ)ចេញ
 ចាកគោរដ្ឋាន ទៅបួសក្នុងសាសនា ចុះនឹងចាំស្តាប់ពីដល់ខ្ញុំខ្ញុំព្រះអង្គ
 បព្វិត្រព្រះអយ្យទុត្ត ខ្ញុំព្រះអង្គស្រាយបង្កើតចេញហើយ ក្សេមសំនោះ
 យើងដំបើហើយនិយាយថា បើអ្នកណាឃើញ ចូររើសយករបស់
 ដែលអញផ្សះផ្សាយចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏រើសកំចិះនោះមកវិញ ។ តួសក្ស-
 កុមារនិយាយថា នែនាយទុបាលិ ដែលអ្នកត្រូវបំបែកវិញនោះឈ្មោះថា
 បានប្រើប្រាស់ហើយ ឥឡូវតួសក្ស ភាព ។ ណាស់ ឯសម្លាប់អ្នកចោលក៏
 បាន ព្រោះគិតថា អ្នកនេះហើយជាអ្នកសម្លាប់ព្រះវិសេសិទ្ធិច្បាស់ ។

[៨] ត្រាចោះ តួសក្សកុមារ វិសេសិទ្ធិនោះទុបាលិកប្បកថាចូលទៅ
 គាល់ព្រះពោធិ៍សាត់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ស្រាយផ្ទាយបង្កើតនោះ
 ព្រះបាទព្រះរាជ តួអង្គយក្នុងទំស៊ីសមន្ទ ។ តួសក្សកុមារវិសេសិទ្ធិនោះ
 លុះអង្គុយក្នុងទំស៊ីសមន្ទហើយ ទើបត្រាបង្កើតសេចក្តីផ្តើមនោះព្រះ
 បាទព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ជំរើន យើងខ្ញុំជាសក្សកដ ដែលមាន
 មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ជំរើន ទុបាលិកប្បកថានោះជាអ្នកចាប់បម្រើយើងខ្ញុំ
 របស់គាល់គាត់ផ្តើមហើយ សូមព្រះបាទព្រះភាគបង្គាប់ទុបាលិកប្បក-

បដិសេធន៍ បញ្ជាដេញ ឥសាន្ត មយំ អតិកាចំ បច្ចុដ្ឋានំ
 អត្ថលក្ខណំ សាមីចិត្តាម្មំ កាស្យាម បរំ អត្ថានំ សា-
 តិយោ ឥសាន្តិយោ អាយោ មិច្ឆាមយិស្សតិទំ^(១) ។ អដោ
 កកា ឡានលំ កម្មតំ បដិសេធន៍ បញ្ជាដេញ បញ្ជា តេ
 សត្យត្ថមាវ ។

(៨) អដោ អាយស្មា កង្ខិយោ តេជោ អន្តរាស្សច
 តិស្សោ វិជ្ជា សត្វាតាសិ ។ អាយស្មា អន្តរោ ធិត្វ-
 បក្ខំ ឧប្បាទេសិ ។ អាយស្មា អន្តរោ សោតាបក្ខិដ-
 លំ សត្វាតាសិ ។ តេជោ តោដ្ឋដ្ឋនិកំ សិទ្ធិ អភិ-
 មិច្ឆាមតិ^(២) ។

(៩) តេជោ បទ សមយេន អាយស្មា កង្ខិយោ
 អន្តរោ តាមិ វុត្តម្បលតោមិ សុត្តាតាតោមិ អ-
 តិក្ខុណំ ឡានលំ ឡានលេតិ អយោ សុទំ អយោ សុទ្ធិ ។
 អដោ សត្វាសា កិក្ខុយេន កកា តេជោសត្តមិសុ
 ឧបសត្តមិក្ខុ កកាទ្ធិ អតិកាតេត្វា ឯកមន្តំ មិសិទិសុ ។
 ឯកមន្តំ មិសិច្ឆា តោ តេ កិក្ខុ កកាទ្ធិ ឯកកាតិក្ខុ

១. ឧ. ប. បដិសេធន៍ ។ ២. ឧ. អភិមិច្ឆាមតិ ។

ខេមេន យេនិទ្ធិមិទ្ធិម្បតិកាទេន បច្ចុដ្ឋានកម្ម អក្កាបិកម្ម ធិនំ
 សាមីចិត្តម្មំ ចិកាទេបាលិកម្មក្កៈទេ កាលបេយេនិទ្ធិបាទេនិយាដិទេ
 ហើយ សេចក្តីប្រកាន់ថា ខ្លួនយេនិទ្ធិជាសក្យនោះធិនីយេនិទ្ធិ ។
 លំដាប់ ៖ ខាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគបានបំបួសៗបាលិកម្មក្កៈមុន ហើយ
 ទើបបំបួសក្នុងសក្យកុមារតាំងនោះក្រោយ ។

(១០) ត្រាវនា ព្រះតិច្ឆិយ ធិនាមាយុ បានសម្រេចច្បាប់យ៉ាង
 អន្តរាស្សនោះឯង ។ ព្រះតេជោធិនាមាយុបានសម្រេចច្បាប់ក្នុង
 ព្រះតេជោធិនាមាយុ បានសម្រេចសោតាបក្ខិដល ។ ឯរាជក្ខត្ត បាន
 សម្រេចច្បាប់ជាសេសបុព្វដ្ឋន ។

(១១) សម័យនោះឯង ព្រះតិច្ឆិយ ធិនាមាយុពៅក្នុងព្រៃក្តី នៅ
 ព្រៃចម្បង ប៉ុន្តែ នៅក្នុងព្រៃចម្បងក្តី ក៏ខ្លួនទេពានាហើយ ។ ថា ទស្សន
 ក្នុងម្ល៉េះ ទស្សនក្នុងម្ល៉េះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងកិក្ខុច្រើនស្រួចលទៅតាមព្រះ
 មានព្រាហ្មក លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយព្រះព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយធិនាមាយុក៏ទិដ្ឋិសមគួរ ។ ក្នុងកិក្ខុតាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទិដ្ឋិ
 សមគួរហើយ បានត្រាចបង្គំខ្ញុំលាសេចក្តីខ្លួន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

ឯកាឧត្តំ ធិស្សីត្ថំ ទោ កាយស្មត្ថំ កង្ខិយំ កតតា ឯកឧ.
 រាជ សត្វំ តិរិច្ចំ កង្ខិយ អាញ្ញាតតោមិ រុក្ខាមូលក-
 តោមិ សុញ្ញាភារតតោមិ អភិក្ខុណំ ទណ្ឌំ ទណ្ឌេសិ
 អយោ សុំ អយោ សុទន្តំ ។ ឯវត្ថុទ្ធនិ ។ តិ ធន
 ត្វំ កង្ខិយ អក្ករសំ សម្មស្សមាថោ អាញ្ញាតតោមិ រុក្ខា-
 មូលកតោមិ សុញ្ញាភារតតោមិ អភិក្ខុណំ ទណ្ឌំ ទណ-
 ្ឌេសិ អយោ សុំ អយោ សុទន្តំ ។ រុក្ខេ មេ កន្ត្តេ
 រញ្ជោ សនោមិ^(១) អន្តោមិ អន្តេមុរេ រក្ខា សុសំវិហិតា
 ហោតិ តតិមិ អន្តេមុរេ រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ
 អន្តោមិ ឧត្តរេ រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ តតិមិ
 ឧត្តរេ រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ អន្តោមិ ជន្មេមេ
 រក្ខា សុសំវិហិតា ហោតិ តតិមិ ជន្មេមេ រក្ខា
 សុសំវិហិតា ហោតិ សោ ទោ អហំ កន្ត្តេ ឯវ-
 ត្ថុតោមិ តោមិ តោមិ សន្តោ តិរោ ទិព្វត្ថោ ទស្សន្តិ
 ទត្រស្តោ វិហារមិ ឯកាហំ ទោ មហាហំ ឯកោ^(២)
 កន្ត្តេ អាញ្ញាតតោមិ រុក្ខាមូលកតោមិ សុញ្ញាភារតតោមិ

១ ឧ. វ. វិញ្ញា ឈោ ។ ២ ឧ. វោរុក្ខសុ អយំ សាទា ឧត្តំ ។

ព្រះមាតាប្រាសាត បានគ្រាស់ព្រះអម្រាស់នេះដ៏ព្រះភូមិយ ដ៏មានកាយ
 វិទ្យាបិដកក្នុងសិលាស្ថាបនា ខ្លួនភូមិយ បានព្រាង គ្រាសព្រះភូមិ
 នៅក្នុងព្រះភូមិយ ទៅក្នុងព្រះភូមិយ ក្នុងបង្គំទានជាញឹក ។ ថា
 ទស្សន្តិម្ល៉េះ ទស្សន្តិម្ល៉េះ ពិតបែប ។ កង្ខិយក្នុងក្រាបបង្គំទូលថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតបែប ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាស់សួរថា ខ្លួនភូមិយ
 ចុះអ្នកពិចារណាឃើញអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងណា បានដាច់ក្រាប
 ព្រះភូមិ ទៅក្រាបម្តងៗ ទៅក្នុងព្រះភូមិ ក្នុងបង្គំទានជាញឹក ។
 ថា ទស្សន្តិម្ល៉េះ ទស្សន្តិម្ល៉េះ ដូច្នេះ ។ កង្ខិយក្នុងក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះអង្គនៅជាស្តេច ការក្សត្រាងក្នុងព្រះ
 រាជដ៏ធំ នៅបានចាត់ចែងល្អ ការក្សត្រាងក្រៅព្រះរាជដ៏ធំ នៅបានចាត់
 ចែងល្អ ការក្សត្រាងក្នុងដ្ឋាន នៅបានចាត់ចែងល្អ ការក្សត្រាងក្រៅដ្ឋាន
 នៅបានចាត់ចែងល្អ ការក្សត្រាងក្នុងដ្ឋាន ១ នៅបានចាត់ចែងល្អ ការក្សត្រាង
 ក្រៅដ្ឋាន ១ នៅបានចាត់ចែងល្អ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 ពោះដ៏ធំ ជាមនុស្សវិទ្យាសាស្ត្រមកយ៉ាងនេះផង គ្រប់គ្រងយ៉ាងនេះផង
 ដ៏នៅមានទ្រង់ ប្រាប់បង្គំ ខ្ញុំអំណរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អំណរព្រះ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទៅក្នុងព្រះភូមិ ទៅក្រាបម្តងៗ ទៅក្នុងព្រះភូមិ

[១២] គ្រានោះ ទេវទត្តស្ស ក្នុងចិត្តស្ងប់ ឈរនៅក្នុងចិត្តស្ងប់ ក្រែង
 សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អញខឹងឱ្យអ្នកណាជ្រះថ្លាហ្ន៎ កាលបើ
 អ្នកណាគិតចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអញ លាភសក្ការៈប្រើឧ មុខជាខឹងកើតផល
 អញក្តីទាន ។ គ្រានោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អជាតសក្ក-
 កុមារទេវទត្តក្នុងផង មានសេចក្តីចំរើនការទៅទៀតផង បើដូច្នោះគួរអញ
 ឱ្យអជាតសក្កកុមារជ្រះថ្លា កាលបើអជាតសក្កកុមារនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លា
 ចំពោះអញហើយ លាភសក្ការៈប្រើឧ មុខជាខឹងកើតរឿងផលអញ ។ លិ-
 ដាប់នោះ ទេវទត្តរៀបចំអាសនៈប្រដាប់បាត្រខឹងចំរើន លំដៅទៅគោរពដ-
 ត្រីតាមលំដាប់លំដោយ ឆ្ពោះទៅគោរពដត្រីនោះ ។ គ្រានោះ ទេវទត្ត
 ដំណើរទេវទត្តខឹងប្តីគេក្នុងចិត្តរាក់ស្បែកស្រស់ ស្រាប់តែទៅអង្គុយ
 លើភ្នំអជាតសក្កកុមារភ្លាម ។ គ្រានោះ អជាតសក្កកុមារក៏ចាប់ញាប់
 ញ័រខ្ពស់កក់ស្លុត ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាត-
 សក្កកុមារថា បពិត្រកុមារ ប្រាស្តីក្លាចគាត់ថា ។ អជាតសក្កកុមារឆ្លើយ
 ថា អើប្បីដូច ចុះអ្នកជាអ្វី ។ ទេវទត្តថា អញនេះជាភិក្ខុឈ្មោះទេវទត្ត ។

[១៣] អជាតា ទេវទត្តស្ស អរោកកស្ស ចង់សន្សំ-
 ទស្ស ឯវត្តោតសោ បរិវេណ្ឌា ទេវទត្ត កំ ទុ ទោ អហំ
 បសាទេយ្យំ យស្មី មេ បសទ្ធ ធម្ម លាភសក្ការៈ
 ទុប្បជ្ឈេយ្យតិ ។ អជាតា ទេវទត្តស្ស ឯតទេវោសិ អយំ
 ទោ អជាតសក្ក កុមារោ គុរុណោ ទេវ អាយតី កត្តោ
 ច យដ្ឋាហំ អជាតសក្កំ កុមារំ បសាទេយ្យំ កស្មី
 មេ បសទ្ធ ធម្ម លាភសក្ការៈ ទុប្បជ្ឈេយ្យតិ ។
 អជាតា ទេវទត្តា សេតាសំ សំសារមេតា បត្តិវិវា-
 នាយ យេន កតតហំ តេន បត្តាមិ អនុច្ឆាទេ យេន
 កតតហំ តទេសំ ។ អជាតា ទេវទត្តា សក្ការៈ ប-
 ដិសំហំថា កុមារាណា អភិវឌ្ឍន៍ អហំមេ ។ លំដាប់
 យ អជាតសក្កស្ស កុមារស្ស ទុច្ឆន្តិ ។ គាតុរហោសិ ។
 អជាតា អជាតសក្ក កុមារោ កីតោ អរោកសិ ទុច្ឆន្តោ
 ទស្សន្តិ ទុច្ឆន្តោ ។ អជាតា ទេវទត្តា អជាតសក្កំ
 កុមារំ ឯតទេវោត កាយសិ មំ តុំ កុមារាតិ ។
 អាម គាយេនិ កោសិ ត្វន្តិ ។ អហំ ទេវទត្តាតិ ។

១. ១. ២. ឧទ្ទេស ។

អត្ថាធំ ១ បរិ ព្យាបាលដទៃ ។ អតីតោ កត្តាដោ យេ-
 បុត្តោ យេនាយស្នា មហាមោក្ខល្លាដោ ទេវតុបសង្កម្ភិ
 ឧបសង្កម្ភិត្តា វាយស្ម័ន្ធំ មហាមោក្ខល្លាធំ អតីតាទេត្តា
 ឯកម្ភន្ធំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកម្ភន្ធំ បីនោះ ១៣ កត្តាដោ
 ទេវបុត្តោ វាយស្ម័ន្ធំ មហាមោក្ខល្លាធំ ឯកម្ភន្ធំ ទេវ-
 ទត្តស្នា កត្តា លាភសក្ការសិលោភាន អតីតុកស្នា បរិ-
 ណេនិទ្ធិចិត្តស្នា ឯកម្ភន្ធំ ឥន្ទ្រាតតំ ឧបស្ម័ន្ធំ មហំ ឥត្តាសង្កម្ភិ
 បរិហារស្នាមិតិ សហ ចិត្តច្យាដា ។ កត្តា ទេវទត្តា
 តស្យា ឥន្ទ្រាតតំ បរិហារតាតិ ។ ឥន្ទ្រាតតំ កត្តាដោ
 ទេវបុត្តោ ១៦ វត្ថុ វាយស្ម័ន្ធំ មហាមោក្ខល្លាធំ
 អតីតាទេត្តា អនុត្តរិកំ កត្តា កត្តោ អន្តរាយិ ។

[១៩] អតីតោ វាយស្នា មហាមោក្ខល្លាដោ យេ-
 កតតំ កេធម្មសង្កម្ភិ ឧបសង្កម្ភិត្តា កតត្ថំ អតីតាទេត្តា
 ឯកម្ភន្ធំ ចិសិដិ ។ ឯកម្ភន្ធំ ចិសិដ្ឋោ ទោ វាយស្នា
 មហាមោក្ខល្លាដោ កតត្ថំ ឯកម្ភន្ធំ កត្តាដោ តាម
 កត្តា កោឡិយបុត្តោ អម ឧបត្ថាភោ អនុត្តរ កាល-
 កាលេ អន្តរា មនោមយំ កាយំ ឧបបត្តោ តស្យា

អត្ថកាលដទៃ ។ ត្រាដោះ កត្តាដោ បុត្ត ចូលទៅក្រុងមហាមោក្ខល្លា
 ដ៏មានកាយ លុះចូលទៅវិលវាយ ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោក្ខល្លាដ៏មាន
 កាយ ហើយទើបឈរក្នុងចំសមគួរ ។ លុះកត្តាដោបុត្តឈរក្នុងចំសមគួរ
 ហើយ បានថ្វីតាត្យាននឹងព្រះមហាមោក្ខល្លាដ៏មានកាយថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់(ឥឡូវ) ទៅទ្រង់ប្រកាសសុភា ដ៏សេចក្តីសរសើរគ្រប់សង្កត
 ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល ក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា
 អញនឹងរក្សាគូរកិត្តសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទៅទ្រង់បាបសូឡ
 ជាបុព្វនោះ ក្នុងវេលាដ៏មួយនឹងអកុសលចិត្តកំហុស ។ កត្តាដោបុត្ត
 បានថ្វីតាត្យានលុះថ្វីតាត្យានហើយ ក៏ស្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមហា
 មោក្ខល្លាដ៏មានកាយ ច្រើនប្រាស្រ័យហើយស្រាបវែងទាត់ពីដំនាំដោះ ។

[២០] ត្រាដោះ ព្រះមហាមោក្ខល្លាដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់
 ព្រះរាជព្រះភោគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
 ភោគ ហើយអង្គុយក្នុងចំសមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោក្ខល្លាដ៏មានកាយ
 អង្គុយក្នុងចំសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំចូលតាត្យាននឹងព្រះមានព្រះ
 ភោគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កូនម្នកស្រុកតាទៀយ ឆ្ពោះឈ្នះកក្កដា
 ជាមេដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គ ទើបនឹងស្តាប់អំបាញ់មិញ បានទៅកេងដោះទៅ-
 កាយវេលាសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ទៅបុត្តនោះ បានអត្ថភាពយ៉ាងនេះ

[១៧] បុរេ ចបរំ មោគ្គល្លាន ឥនេតតោ សត្តា
 អបរិសុទ្ធាដិវេ សមាបោ បរិសុទ្ធាដិវេម្ព័តិ បដិជាតាតិ
 បរិសុទ្ធា មេ អាដិវេ បរិយោធាតោ អសន្តិក្កិវេច្ឆាតិ ច
 ប ។ ឥមេនំ សាវកា ដិវេ ជាតម្ពំ អយំ វោ កវំ សត្តា
 អបរិសុទ្ធាដិវេ សមាបោ បរិសុទ្ធាដិវេម្ព័តិ បដិជាតាតិ
 បរិសុទ្ធា មេ អាដិវេ បរិយោធាតោ អសន្តិក្កិវេច្ឆាតិ ច
 បយំ ចេវ វោ បដ កំចីនំ អាណេយ្យាម ធាស្សស្ស
 មនាចំ យំ វោ បដស្ស អមនាចំ គម្ពំ មយំ គេន
 សមុទាទយេយ្យម សម្មន្តិ វោ បដ ចិវេចិល្លោធាសាស-
 ណាសននំណាមយុទ្ធកេសដ្ឋបរិក្កាវេន យំ តុតោ អរិ-
 ស្សតិ តុតោ វេនេ បត្តាយិស្សតិ ។ បរិវុចំ វោ មោគ្គ-
 ល្លាន សត្តា សាវកា ភាដិវេតោ វត្ថុម្ពំ ។ បរិវុចោ ច
 បដ សត្តា សាវកេហំ ភាដិវេតោ វត្ថុម្ពំ បច្ឆាសីសតិ ។

[១៨] បុរេ ចបរំ មោគ្គល្លាន ឥនេតតោ សត្តា
 អបរិសុទ្ធាដិវេសោ សមាបោ បរិសុទ្ធាដិវេសោ
 ម្ព័តិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធា មេ ធម្មនេសោ បរិយោធាតោ

[១៨] ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ស្រឡាត់មួយក្នុង
 លោកៈនេះ មានភាស័វិម័នបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានភាស័វិម័នបរិសុទ្ធ
 ជាភាស័វិម័នបរិសុទ្ធផ្សេងពីគេមាននៅពុទ្ធិៈ ។ ក្នុងសាវ័កដ៏ធំគ្រូ
 នោះយ៉ាងមេត្តា ត្រូវចំរើននេះ មានភាស័វិម័នបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញ
 មានភាស័វិម័នបរិសុទ្ធ ជាភាស័វិម័នបរិសុទ្ធផ្សេងពីគេមាននៅពុទ្ធិៈ
 ដូច្នេះ គេជាដើម្បីប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូចាស់ គង់លោកមិន
 គាប់ចិត្តទេ តំរូវឱ្យឆ្ងាយពីគេចង់ដល់លោក យើងនឹងសិរិក្សឱ្យលោក
 នោះដូចម្តេចបាន ក្រោមលោកកំពុងរាប់តាង(យើង) ដោយចិវេ ចិល្លា-
 ពុក សេនាសនៈនិងកំណត់ប្រែប្រួលកេសដ្ឋបរិក្កាវ លោកនឹងឆ្លើយតប
 គង់លោកនឹងប្រាកដថាយកម្មនោះមិនខាង ។ ម្ចាស់មោគ្គល្លាន សាវ័ក
 រាំងច្បាយគង់ គ្រូត្រូវបរិយោធាដោយភាស័វិ ។ ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ
 តែនឹងសន្សំម្នាក់តាមក្បួនសាវ័កដោយភាស័វិ ។

[១៩] ម្ចាស់មោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ស្រឡាត់មួយ
 ក្នុងលោកៈនេះ មានធម្មនេសាមិម័នបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្ម
 នេសាមិម័នបរិសុទ្ធ ជាធម្មនេសាមិម័នបរិសុទ្ធផ្សេងពី គេមាន

សមាសោ បរិសុទ្ធពេយ្យោ ភវណោ ម្ពិទ្ធិតំ មជ្ជិមាទាតិ បរិសុ-
 ច្ចំ មេ វេយ្យោ ភវណំ បរិយោទាតំ វសន្តិលីដ្ឋម្ពំ ច មយំ
 ទេវ ទោ មន ភិហំនំ អាហោ វេយ្យោ ម ជាស្សស្ស ម ជាមំ
 យំ ទោ មន ស្ស វម ជាមំ ភវមំ មយំ តេន សុត្តន្តោ ទ-
 វេយ្យោ ម សុត្តន្តតំ ទោ មន ចិវ បិណ្ឌ ទាត សេនា សាទតិ-
 ណន ឲ្យ ធួយ កេសា ធួ បរិក្ខា វេន យំ ឧបោ ករិស្សតិ ឧបោ
 វ តេន បត្តាយិស្សតិ ។ វិវុដ្ចំ ទោ មោ ត្ថល្លាទ សត្វា
 ភវតី វេយ្យោ ភវណោ តោ វត្ថុ ។ វិវុដ្ចា ក មន
 សត្វា សាវកោ វេយ្យោ ភវណោ តោ វត្ថុ ច ច្វាសីសតិ ។

[៤៩] ធុន ចមរិ មោត្តល្លាទ នីនេកាថ្វា សត្វា
 វេយ្យោ ភវណោ មស្សតោ សមាសោ បរិសុទ្ធពេយ្យោ វេ-
 នស្សតោ ម្ពិទ្ធិតំ មជ្ជិមាទាតិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណនស្សនំ
 បរិយោទាតំ វសន្តិលីដ្ឋម្ពំ ច ។ តមេនំ សាវតោ បរិ-
 ជាមន្តិ មយំ ទោ ភវ សត្វា វេយ្យោ ភវណោ មស្សតោ
 សមាសោ បរិសុទ្ធពេយ្យោ វេនស្សតោ ម្ពិទ្ធិតំ មជ្ជិមាទាតិ បរិ-
 សុទ្ធិ មេ ញាណ វស្សនំ បរិយោទាតំ វសន្តិលីដ្ឋ ច

បរិសុទ្ធ តែម្ដងថា អញមានវេយ្យោភវណំ បរិសុទ្ធា្នះ ជាវេយ្យោភវណំ
 យេសំ កញ្ចបរិសុទ្ធផ្ការផង ឥតមានសៅហ្មងទុរ្ភះ ដូច្នេះ បើយើងប្រាប់ (រឿង
 នោះ) ដល់ពួកគ្រូធានា គ្មានលោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្ត
 ដល់លោក យើងនឹងស្នើរឿងលោកនោះ ដូចម្ដេចបាន ព្រោះលោក
 តំរូវគប់មាន(យើង) ដោយចិវ បិណ្ឌ ពួក សេនាសាទនីតិណនឲ្យធួយ-
 កេសធួយិកា លោកនឹងឆ្លើយឆ្លាត គង់លោកនឹងជ្រកដៃរឿងប្រានកម្ម
 នោះបើទាន ។ ខ្លាហោត្ថល្លាទ ពួកសាវក៏គង់គ្រូគ្រាន់បោះទារោយ
 វេយ្យោភវណំ ។ ចំណែកភាវត្រនោះ តែធិតិសង្ឃិយនូវភាវត្រ
 ក៏ឆ្លើយសាវកដោយវេយ្យោភវណំ ។

[៥០] ខ្លាហោត្ថល្លាទ តាមដំរីវេននេនាទ្រីត ត្រឡប់មួយ
 គង់លោកនេះ មានញាណវស្សន មិនបរិសុទ្ធ តែម្ដងថា អញមាន
 ញាណវស្សន បរិសុទ្ធា្នះ ថា ញាណវស្សន យេសំ កញ្ចបរិសុទ្ធផ្ការផង ឥត
 មានសៅហ្មងទុរ្ភះ ។ សាវក៏គង់គ្រូគ្រាន់យ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចិវនេះ
 មានញាណវស្សន បរិសុទ្ធ តែម្ដងថា អញមានញាណវស្សន បរិសុទ្ធ
 ទុរ្ភះ ថា ញាណវស្សន យេសំ កញ្ចបរិសុទ្ធផ្ការផង ឥតមានសៅហ្មងទុរ្ភះ ដូច្នេះ

មយំ ទេវ ចោ និហិតំ ណាមយេយ្យេម មស្សស្ស
 បទាមំ ឈំ មោ បទស្ស មមនាមំ កមជ្ជំ មយំ ទេវ
 សមុទាមយេយ្យេម សម្មន្ទតំ ចោ មទ ចិវចិវ្ហាចាត-
 មទាសមទិណមយ្យុទ្ធយកេសន្ទដកិញ្ចាទេវ ឈំ គុមា
 កាវិស្សនំ គុមា ។ ទេវ មញ្ញាឈំ ស្សនិចំ ។ មរាមំ
 ចោ មោក្ខល្លាទ មគ្គាវ សាវតា ញាណមស្សនោ
 កត្តន្តំ ។ មរាមោ ទ មទ សត្តា សាវតា ញាណ-
 មស្សនោ កត្តន្តំ មញ្ញាសីសាវតំ ទាម ចោ មោក្ខ-
 ល្លាទ មញ្ញ សត្តានោ សម្មា កាវិវ្ហាទ ណេកស្មី ។

1. មយំ ចោ មទ មោក្ខល្លាទ មស្សស្សនោ
 សមាទោ មស្សស្សនោម្ពតំ មជិជាតាមិ មស្សន្តំ មេ
 សំវតំ មរាមោទាតិ មស្សន្តិវត្តន្តំ ទ ទ ទ ម សាវតា
 សីលវតា កត្តន្តំ ។ មាមំ សាវតាមិ សីលវតា កត្ត
 មញ្ញាសីសាវតំ ។ មស្សន្តាមិកេ សមាទា ។ មេ ។ មស្សន្ត-
 មគ្គមសាទា ។ មេ ។ មស្សន្តមយ្យ កកេណា សមាទោ
 ។ មេ ។ មស្សន្តញាណមស្សនោ សមាទោ មស្សន្តញា-
 ណា មញ្ញ កត្តន្តំ មជិជាតាមិ មស្សន្តំ មេ ញាណមស្សន្តំ

ឈើឥស្រូវ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូបាទ រឿងនោះចាស់ពីមុន
 គឺរឿងណាមិ មាមំមិគ្គមរាហា ឈើឥស្រូវរឿងនោះដូចម្តេច
 ពុទ្ធ ព្រោះណាកត្តិកុដកបំពាន(ឈើ) ដោយចិវ មិគ្គាទាត មេតា-
 សទ ឥធិតិណាឧរ្យុទ្ធយកេសន្ទបិកា ណេកនីដកម្មណា នីដកនីដ
 ប្រាគថាវ្យាដក្រោះកម្មនោះមិគ្គន ។ មាមាមាគ្គល្លាទ ពួកហវិក្រនី
 ក្បាច្ច្រវិច្ឆយន្តដោយញាណទស្សនៈ ។ ក៏ប្រែមានសភាពយ៉ាងនេះ
 តែនីតិសន្សិទ្ធផ្លូវការក្បា អំពីពួកហវិក្រដោយញាណទស្សនៈ ។ មាម
 មោក្ខល្លាទ ក្រ ថ ពួកនេះនឹង តែនីមានក្នុងលោក ។

[២២] ពួកនេះគឺថា ចំណែកនាគក៏មានមោក្ខល្លាទមិគ្គ
 មស្សន្ត មេតាមិ មោក្ខនាមសីលវតាមស្សន្ត មាមិល មាមិគតាត
 មស្សន្តនៃនី មោក្ខនាមសីលវតា ។ ពួកហវិក្រនី ក្រព្រាគថាតា
 ដោយសីលវតា មោក្ខនាមសីលវតាមស្សន្ត ក្រព្រាគថាតា
 តែដោយសីលវតា ។ (ក្រព្រាគថាមាមិ មស្សន្ត ។ មេ ។ មោក្ខនាមសីលវតា
 មស្សន្ត ។ មេ ។ មោក្ខនាមសីលវតាមស្សន្ត ។ មេ ។ មោក្ខញាណទស្សនៈ
 មស្សន្ត មេតាមិ មោក្ខនាមសីលវតាមស្សន្ត មាមិល មាមិគតាត

ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ អន្តរាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
 រសិលោកោ ឧទទានិ បរាភវយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
 សក្ការសិលោកោ ឧទទានិ សេយ្យភិច្ច ភិក្ខុវេ ទេវទ-
 ត្តរាយ ឯវ ទេតិ បរាភវយ ឯវ ទេតិ ឯវមេវ
 ចោ ភិក្ខុវេ អន្តរាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិ-
 លោកោ ឧទទានិ បរាភវយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
 រសិលោកោ ឧទទានិ សេយ្យភិច្ច ភិក្ខុវេ វស្សតិ
 អន្តរាយ តត្ថំ តស្សាតិ បរាភវយ តត្ថំ តស្សាតិ ឯ-
 វមេវ ចោ ភិក្ខុវេ អន្តរាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
 រសិលោកោ ឧទទានិ បរាភវយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
 សក្ការសិលោកោ ឧទទានិ ។

[២២] ឯវ វេ តទទានិ ហន្តិ
 ឯវ វេត្ថំ ឯវ ទេវទ-
 សក្ការោ តាច្ឆិសំ ហន្តិ
 តត្ថោ វស្សតិ យថាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងហើយ
 ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើង
 ហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបង្ខំញាខ្លួន ក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដូចជាមិមបុស្ក ចេញផ្លូវ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លូវ ដើម្បីសេចក្តី
 វិនាស យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តី
 សរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តី
 សរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបង្ខំញាខ្លួន ក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដូចជាម.ស.អ.ស.ស. មានផ្លូវដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន ហេតុដូច្នេះ ដើម្បី
 វិនាសខ្លួន យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរ-
 សើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរ-
 សើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបង្ខំញាខ្លួន ក៏ដូច្នោះដែរ ។

[២២] វត្ថុចកវិនិយម្យាប័ន្តសម្លាប់
 ដើម្បីសម្លាប់ វត្ថុចកវិនិយម្យាប័ន្តសម្លាប់ដើម្បីសម្លាប់ សក្ការៈនឹង
 សម្លាប់សក្ការៈត្រឹម ដូចជាភិក្ខុនិយម្យាប័ន្តសម្លាប់ម.ស.អ.ស.ស. ។

[illegible]

អស់ កិត្តុសង្ឃ បរិហារស្មាប័ត្រ ។ សារីបុត្តាមាត្តល្អា-
 បាច់បី ទៅ អស់ ទេវទត្ត កិត្តុសង្ឃ ១ ចិស្សឡើយ
 ក៏ បង គុយ្យ រាស្ម ទេវទត្តសកស្មាប័ត្រ^(៤) ។ អដិទោ
 ទេវទត្តា សារាបិសាយបិ ឯ កតា បរិសាយ ទេវទត្ត-
 សកាវិទន្ត^(៥) អដសាទេតិ សារីបុត្តាមាត្តល្អាទេវទត្ត-
 សត្តតិ កុម្មិទោ អនត្តមនោ កតាវុត្តិ អតិវិទន្ត
 បនត្តិណំ កត្វា បញ្ញាមិ ។ អយេត្ត ចរាណី^(៦) ទេវ-
 ទត្តស្ម កតាវតិ ធម្មោ អាយាតោ វាយាសិ ។

[២២] អដិទោ កតា កិត្តុ រាមាវុត្តិ ទេវទត្ត
 កិត្តុវេ សង្ឃោ ទេវទត្តស្ម កតាវេ បកាសបិយ-
 កម្មំ ករោត្ត បុព្វេ ទេវទត្តស្ម អត្តា បកាវិ អយោសិ
 វិហរិ មត្តា បកាវិ យំ ទេវទត្តា កាយេយ្យ កាយេន
 វិហាយ ឯ ទេវ គុយ្យា វិ ចាត្រា វិ សង្ឃោ វិ
 ទត្តោ ទេវទត្តា វិ ទេវ ទត្តោតិ ។ បរិត្តា បង
 កិត្តុវេ កតាវត្ថំ ។ ឡើង កិត្តុវេ បរិសេសេន សង្ឃោ

១១ ខ. ទេវទត្តបក្ខុតិ ។ ២១ ម. ទេវទត្តាវេ ។ ៣ ខ. អដិ ។

ប្រាជ្ញាវុត្តិវិគ្គហ៍កិត្តុសង្ឃ ។ ព្រះអន្តប្រជ្ញាស្រាវ័របថា ម្ចាស់
 ទេវទត្ត អម្បាលយាវិសារីបុត្តនិវាមាត្តល្អាទ ម្តេច កថាភក្តិប្រគល់
 កិត្តុសង្ឃទ្យ ចំណង់ប្រែក្លាយមុន្យុជ្ជជាភិក្ខុក្រំ ជាមនុស្សបរិភោគចុ-
 ប្បវ្វ័យដែលកើតអំពីអនេសខៈដូចជាដុំទឹកមាត់ កថាភក្តិប្រគល់ទ្យដូច
 ម្តេចបាទ ។ សំដៅនោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីគ្រោធ អាត់អន់ចិត្តជា
 ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើអាក្រក់ដល់មុន្យុជ្ជកណ្តាលបរិសេសព្រះបាទស្តេច
 ដោយពាក្យថា(ទេវទត្តនេះ)បរិភោគចុប្បវ្វ័យដែលកើតអំពីអនេសខៈដូច
 ជាដុំទឹកមាត់ ដោយបែរទៅលើកត់កើតសារីបុត្តនិវាមាត្តល្អាទវិញ ហើយ
 ក៏គ្រាបក្លាយបង្កព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រក្រតីណាចៀសចេញទៅ ។ នេះ
 ជាគំនិតម្យ៉ាង របស់ទេវទត្តចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

[២៣] សំដៅនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ទៅកិត្តុទាំង
 ពួកយកថា ម្ចាស់កិត្តុទាំងពួក បើដូច្នោះ គ្រូសង្ឃប្រើបកាសន័យកម្ម
 ដល់ទេវទត្តក្នុងនគរដ៏ស្រីះ (ដូក) កាលដំបើមាទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង
 ផ្សេងនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយ វាចា អំពើ
 ទោះវាខាន់ទ្រុឌលឺឆាប់យើងព្រះគុរ ព្រះចមិ ព្រះសេស្យុហើយ ទេវទត្ត
 គ្រូវាដោយកាយកម្មនោះវាមិន ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំងពួកយក បកាសន័យ-
 កម្ម សង្ឃសម្បវ្វ័យនេះ គប្បីធ្វើកិត្តុវិសេសណ្តាសប្រតិបត្តប្រកាសសង្ឃ

សង្ខារទុក្ខពាក្យសិរិយកម្ម សាវ័ច្ចុត្ត

សោ កាសេយ្យ ។ កតំ សង្ខារំ ទេវទត្ថស្ស រាជក-
 ហេ មកាសិរិយកម្មំ ចុព្វេនេយ្យស្ស អត្តា មកតិ
 អហោសិ ឥនាទិ អត្តា មកតិ យំ បេវនេត្តា កាសេយ្យ
 កាសេយ វិចារយ ទ តេន ទុក្ខោ វិ ចន្ទោ វិ សង្ខារ
 វិ ធម្មញោ ទេវទត្ថោ វ តេន ធម្មញោតិ មមតិ សង្ខស្ស
 តស្មា គុណ្ឌី ។ ឯវមេតំ ជារហោមីតិ ។

(២៧) អធិបោ គតវា អាយស្មន្តំ សាវ័ច្ចុត្ត អា-
 បន្តេសិ តេនហិ ភំ សាវ័ច្ចុត្ត ទេវទត្ថំ រាជកហេ
 មកាសេយ្យតិ ។ ចុព្វេ មយា កន្ត ទេវទត្ថស្ស
 រាជកហេ វិជ្ជា កាសិកោ មហិទ្ធិកោ តោទិបុត្តោ
 មហាទុកាវេ តោទិបុត្តោនិ កតាហំ កន្ត ទេវ-
 ទត្ថំ រាជកហេ មកាសេយ្យតិ ។ ធម្ម តយា សាវ័ច្ចុត្ត
 កុកាសេយ ទេវទត្ថស្ស រាជកហេ វិជ្ជា កាសិកោ
 មហិទ្ធិកោ តោទិបុត្តោ មហាទុកាវេ តោទិបុត្តោតិ ។

សង្ខារទុក្ខពាក្យសិរិយកម្ម សាវ័ច្ចុត្ត

លោកដ៏មានអាយុវង្សនោះឆ្លើយឡើង ។ សង្ខារទុក្ខសិរិយកម្ម
 ចលនាទេវទត្ថក្នុងនរោត្តមគ្រឹះថា ធិ.ដីមៈវេទក្កមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ
 មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្ថធ្វើអំពើណាដោយកាយវិចារ តំដីនោះចាំគាត់
 ឲ្យលេចបានឃើញត្រកូន ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្ថ ត្រូវគេ
 ឃើញដោយកម្មនោះឥឡូវនេះ ការធ្វើមកាសិរិយកម្មនោះ កុដល់សង្ឃ
 ហើយ ព្រះមហាក្សត្រនោះជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមព្រះទុក្ខនេះ
 ដោយពាក្យស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៨) លោកដ៏មាន ព្រះនាមព្រះតាត ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះ
 សាវ័ច្ចុត្តដ៏មានអាយុវង្សថា អាលសាវ័ច្ចុត្ត បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រកាស
 (វោស) ទេវទត្ថក្នុងនរោត្តមគ្រឹះ ។ ព្រះសាវ័ច្ចុត្តត្រាបបង្គំលាង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាសិកោខ្ញុំត្រូវបានប្រកាសកុណាទេវទត្ថក្នុងនរោត្ត-
 គ្រឹះថា ទេវទត្ថជាតោទិបុត្តមានប្អូនច្រើន ជាតោទិបុត្តមានអានុភាពច្រើន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ឥឡូវនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រកាស (វោស)
 ទេវទត្ថដូចម្តេចបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាលសាវ័ច្ចុត្ត អ្នក
 បានប្រកាសកុណាដ៏អរមល់ទេវទត្ថក្នុងនរោត្តមគ្រឹះថា ទេវទត្ថជាតោទិបុត្ត
 មានប្អូនច្រើន ជាតោទិបុត្តមានអានុភាពច្រើន ដូច្នោះហើយឬ ។

វា ធម្មតោ ទេវទត្តោ វ គេន ធម្មតោ ។ ឯសា ញត្ថិ ។
 សុណាតុ មេ កន្តេ សុដ្ឋោ សុដ្ឋោ អាយស្មន្តំ សាវៈ
 បុត្តំ សម្មន្តតំ ទេវទត្តំ រាជកហេ បកាសេតុំ បុត្រេ
 ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥនាមិ អញ្ញា បកតិ
 យំ ទេវទត្តោ ករយេយ្យ កាយេន វាហាយ ន គេន តុទ្ធោ
 វា ធម្មោ វា សុដ្ឋោ វា ធម្មតោ ទេវទត្តោ វ គេន ធម្មតោ
 តិ ។ យស្សាយស្សតោ មមតិ អាយស្មនោ សាវៈបុត្តស្ស
 សម្មតិ ទេវទត្តំ រាជកហេ បកាសេតុំ បុត្រេ ទេវទត្តស្ស
 អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥនាមិ អញ្ញា បកតិ យំ ទេវ
 ទត្តោ ករយេយ្យ កាយេន វាហាយ ន គេន តុទ្ធោ វា ធម្មោ
 វា សុដ្ឋោ វា ធម្មតោ ទេវទត្តោ វ គេន ធម្មតោ តិ សោ
 តុណ្ហស្ស យស្ស នត្ថមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ
 សុដ្ឋេន អាយស្មា សាវៈបុត្តោ ទេវទត្តំ រាជកហេ បកា
 សេតុំ បុត្រេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥនាមិ
 អញ្ញា បកតិ យំ ទេវទត្តោ ករយេយ្យ កាយេន វាហាយ

ទេវទត្តត្រូវដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ ទេវទត្តត្រូវ ។ បពិត្រព្រះ
 សង្ឃវិចិត្រ ពុទ្ធសម្មាសម្ពុទ្ធស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតព្រះសាវៈបុត្តដ៏មានកាយ ឱ្យជា
 អ្នកប្រកាស (ចោល) ទេវទត្តត្រូវនឹងគោរពជ្រើសរើស កាលបើដើមទេវទត្តមាន
 ប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាមួយកាយ
 វាចា អំពើនោះចាំគាត់ឱ្យសន្តិបាទដោយព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ
 ហើយ ទេវទត្តត្រូវដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ កាលសន្មតព្រះ
 សាវៈបុត្តដ៏មានកាយឱ្យជាអ្នកប្រកាស (ចោល) ទេវទត្តត្រូវនឹងគោរពជ្រើសរើស
 កាលបើដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្ត
 ធ្វើអំពើណាមួយកាយវាចា អំពើនោះចាំគាត់ឱ្យសន្តិបាទដោយព្រះពុទ្ធ
 ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង
 ដូច្នេះ គួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា លោកដ៏មានកាយអង្គនោះគប្បី
 ស្រៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានកាយអង្គណា លោកដ៏មានកាយអង្គនោះ
 គប្បីនិយាយឡើង ។ សង្ឃបាទសន្មតព្រះសាវៈបុត្តដ៏មានកាយ ឱ្យជាអ្នក
 ប្រកាស (ចោល) ទេវទត្តត្រូវនឹងគោរពជ្រើសរើស ដើមទេវទត្តមានប្រក្រតី
 ផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាមួយកាយវាចា

ន ទេវត ពុទ្ធា កំ ធម្មោ កំ សាវ័ជ្ជា កំ ធម្មតោ ទេវតតោ
 កំ ទេវ ធម្មតោតិ ឧបតិ សាវ័ជ្ជស្ស តស្មា ចុណ្ឌី ។
 ឋវមេតំ នាយាមីតិ ។

[២៩] សម្មតោ នាយាម្ហា សាវ័ជ្ជតោ សម្មតុលេហិ
 កិក្ខុហំ សុត្ថំ កជិតហំ បវិសិត្តា ទេវតតំ កជិតហេ
 បតកាសេហំ ឬតុ ទេវតតុស្ស អត្តា បតតិ អហោសិ
 សីនាទិ អត្តា បតតិ យំ ទេវតតោ តវេយ្យ តាយេន
 កំ នាយ ឧ ទេវ ពុទ្ធា កំ ធម្មោ កំ សាវ័ជ្ជា កំ ធម្មតោ
 ទេវតតោ កំ ទេវ ធម្មតោតិ ។ តត្ថ យេ តេ មនុស្សា
 អស្សនា អបុស្សនា តុត្ថុទ្ធិតោ តេ ឋវមាហំសុ ទិស្សយ្យ-
 តោ ឥមេ សាមហា សាវ័ជ្ជត្ថយោ ទេវតតុស្ស លាភ-
 សញ្ញា ទិស្សយ្យត្ថិតិ ។ យេ ទេវ តេ មនុស្សា សត្វា
 បស្សនា ចល្ហិតា សុត្ថុទ្ធិតោ^(១) តេ ឋវមាហំសុ ឧ ទោ
 ឥទំ ឱរតំ កវិស្សតំ យថា កតកំ ទេវតតំ កជិតហេ
 បតកាសាមេតិ^(២) ។

១ ១- ម- ពុទ្ធពត្ថោ ។ ២ ១- កិលេចោ ៥ ចត្តាយតំ ។

កំ ភិវោនាភិកាតំ ឱវលេធិបាទេយ្យព្រះភ្នំ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ
 ទេវតតុ ត្រូវនាយេញដោយកំ ភិវោនាភិកាតំ ភាសន្តិភិវោនាភិវេសន្តិ
 ហើយ ព្រះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក សម្មតិវោ
 ដោយពាក្យស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៩] ព្រះហឫទ័យដ៏មានកម្មវិសេសសង្ឃបានសន្មតហើយ
 កិច្ចលទេវតាភេទគ្រឹះដ៏មួយដ៏កិច្ចច្រើនរូប បានប្រកាស (ចោស) ទេវ-
 តត្ថុឥន្ទ្រភេទគ្រឹះថា កាលភិវោន ទេវតតុមានប្រតិភេទដ៏ ឥត្ថុវេទនា
 មានប្រតិភេទដ៏ ទេវតតុធ្វើអំពើណាដោយតាយវេទ កំ ភិវោនាភិកាតំ
 ឱវលេធិបាទេយ្យព្រះភ្នំ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវតតុត្រូវនេ
 យេញដោយកម្មតាវិកម្យកំ ។ ក្នុងនរោត្តមគ្រឹះនោះ មនុស្សពួកណាដែល
 បិទមានសត្វ បិទជ្រាថ្នា ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាង
 នេះថា សមណសក្យបុគ្គល្យំ ទាំងនេះ ជាអ្នកប្រណិទណ្ឌនិសលាភសក្ការៈ
 របស់ទេវតតុ ។ ចំណែកមនុស្សពួកណា ដែលមានសត្វជ្រូកថ្នាំ មាន
 ប្រាជ្ញាវិសិដ្ឋ មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាថា ព្រះមានព្រះភាគឱវកុសសិទ្ធិ
 ប្រកាស (ចោស) ទេវតតុឥន្ទ្រភេទគ្រឹះដោយកិច្ចលកិច្ចទេវតា កិច្ចទេវតាមេវ
 ជាភាវយកតាបទ ។

[៣០] អថ ខោ ទេវតាស្ថាន យេន អដ្ឋកថាសង្ឃកថា កេតុបសង្កម្ព ឧបសង្កម្ពត្ថា អដ្ឋកថាសង្ឃកថា ឯតន-
 កេត ឬត្ថេ ខោ កុមារ អនុស្សា ឯយាយុកា ឯតរា-
 អប្បយុកា ឯត ខោ ឯត វិជ្ជតិ យំ កំ កុមារ-
 វ សមាសោ កាលំ កាយេន សិ តេន ហិ កំ កុមារ បិក-
 ហត្ថំ ឯត ហោហិ អហំ កកវុំ ហត្ថំ កុដ្ឋោ កវិស្ស-
 ម័តិ ។ អថ ខោ អដ្ឋកថាសង្ឃកថា អយេន ខោ ទេ-
 វតនោ មហិជ្ជិតោ បហាទុកា កេ ជានិយេន បិ^(១) អយេន
 ទេវតាស្ថាន កុមារ ចោត្ថនិកំ ចិដ្ឋត្ថា ឯត ឯត ឯត កិកោ
 ឧត្ថិតោ ឧសង្កិ ឧត្រាស្សា សហសា អន្តេបុរំ កវិសិ ។
 អនុសស^(២) ខោ អន្តេបុរំ ចាលកា បហាមត្ថា អដ្ឋក-
 ថាសង្ឃកថា ឯត ឯត ឯត កិកោ ឧត្ថិតំ ឧសង្កិ ឧត្រាស្សំ
 សហសា អន្តេបុរំ កវិសង្កំ ឯស្វា អន្តេហាសំ ។ កេ
 វិជ្ជតត្ថា កុមារ ចោត្ថនិកំ ចិដ្ឋត្ថា ឯស្វា អដ្ឋកថាសង្ឃ-
 កុមារ ឯតនកេតំ កំ កំ កុមារ កត្តកាមោសិកំ ។
 បិក ហត្ថកាមោសិកំ^(៣) ។ កេតាសិ ឧស្សាហិតោតិ ។

១ ខ. ជានិយេន ។ ឃ. ជានិយេន ។ ២ ឃ. អនុសាសំ ។ ៣ ខ. បិក ហត្ថកាមោតិ ។ ឃ. បិក ហត្ថកាមោតិ ។

[៣១] សំដាប់នោះ ខេត្តចូលទៅកេតុបសង្កម្ពកុមារ លុះចូល
 កេតុបសង្កម្ព ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងអដ្ឋកថាសង្ឃកុមារថា ខ្លាចកុមារ
 កាលនោះនឹង បទុស្សៈមានកាយវ័ន្តិមន វត្សរ៍នេះមានអាយុវ័ន្តិកាសំ ព្រះ
 អង្គនៅក្នុងភិក្ខុ តែងនាំឱ្យមានការងារដោយហេតុណា ហេតុនេះក៏
 មានជាប្រភព ខ្លាចកុមារ បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គសម្លាប់បិក ហើយព្រះ
 អង្គនឹងបានជាស្លាប់ច្រើនផ្សេង ឯអាក្ខន្ធសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 នឹងបានជាព្រះកុមារ ។ គ្រានោះ អដ្ឋកថាសង្ឃកុមារក៏ថា លោក
 ប្រាស្រ្តវេទនាមានប្អូនច្រើនផង មានអនុភាពច្រើនផង លោកម្ចាស់
 វេទនាផង (ការនេះ) លុះនឹកដូច្នោះហើយ គឺសៀវភៅបិកស្លៀក
 បណ្តោយក្រៅ មានសេចក្តីខ្លាច ញាប់ញ័រខ្លាំង ក៏ស្លុត ចូលទៅកាន់
 ព្រះរាជវាំង ដោយស្រពន់ទាំងវ័ន្តិមន ។ ពួកបហាមាត្រ ជាអ្នករក្សា
 ព្រះរាជវាំង បានឃើញអដ្ឋកថាសង្ឃកុមារ មានសេចក្តី ញាប់ញ័រខ្លាំងក៏ស្លុត
 ចូលទៅព្រះរាជវាំង ដោយស្រពន់ទាំងវ័ន្តិមន ក៏នាំគ្នាចាប់ ។ ពួកបហា-
 មាត្រទាំងនោះ ពិនិត្យមើលទៅឃើញមានសៀវភៅបិកស្លៀក បណ្តោយ
 ក្រៅ ក៏ក្រាបចូលសួររឿននឹងអដ្ឋកថាសង្ឃកុមារថា បងត្រូវព្រះរាជ-
 កុមារ ព្រះអង្គចង់ឱ្យការអ្វី ។ អដ្ឋកថាសង្ឃកុមារឆ្លើយថា យើងត្រូវការ
 សម្លាប់បិក ។ អហាមាត្រក្រាបចូលសួរថា អ្នកណាបញ្ជាព្រះអង្គ ។

អតីតុ ឬ ឥន្ទ្រាហេ ហន្ត្រោ ឬ ទេវទត្តោ ឬ កិក្ខុ
 ហន្ត្រោ អញ្ញា អាហេនេត្ថំ យថា ភជា វត្ថុតិ តថា
 តវិស្សាមាតិ ។ តិ កណោ តវិស្សាតិ ពុទ្ធា វា
 ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ធម្ម ភគវតា បដិគារោ ទេ-
 វទត្តោ រាជិកមោ បកាសាបិមោ បុព្វេ ទេវទត្តស្ស
 អញ្ញា បកាតិ អហោសិ វំធានិ អញ្ញា បកាតិ
 យំ ទេវទត្តោ តវេយ្យ តាយេម វាថាយ ធម៌ តេជ
 ពុទ្ធា វា ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ធម្មវត្ថា ទេវទត្តោ វតេជ
 ធម្មត្ថោតិ ។ ធម្ម យេ តេ មហាមគ្គា ឯវំ មតី អតីតុ
 តុមារោ ឬ ហន្ត្រោ ទេវទត្តោ ឬ សព្វេ ឬ កិក្ខុ ហន្ត្រោ-
 តិ តេ អញ្ញា ឬ^(៥) អកាសិ ។ យេ តេ មហាមគ្គា ឯវំ មតី
 អតីតុ ឬ កិក្ខុ ហន្ត្រោ ឬ កិក្ខុ តិក្ខុ អបរដ្ឋន្តិ
 តុមារោ ឬ ហន្ត្រោ ទេវទត្តោ ចាតិ តេ ជិដេ ហំ ធម
 វមេសិ ។ យេ តេ មហាមគ្គា ឯវំ មតី អតីតុ ឬ
 តុមារោ ហន្ត្រោ ឬ ទេវទត្តោ ឬ កិក្ខុ ហន្ត្រោ អញ្ញា
 .. អាហេនេត្ថំ យថា ភជា វត្ថុតិ តថា តវិស្សាមាតិ តេ

កុហក្ខី ទេវទត្តក្ខី ក្នុងកិក្ខុក្ខី យើងមិនត្រូវសម្លាប់ (រឿងនេះ) គួរ
 យើងប្រាបទូល ដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជធម្ម័យយ៉ាងណា
 សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះទន្សាយ ម្ចាស់នាយ
 ព្រះកុក្ខក្ខី ព្រះធម៌ក្ខី ព្រះសង្ឃក្ខី នឹងធ្វើអ្វី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចាត់
 ទ្វិកិក្ខុបង្កើតប្រកាសរោសរាវទត្តក្ខន្ធននរាជគ្រូថា កាលពីដើមទត្ត
 មានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តក្ខន្ធននរាជ
 ដោយនាយដូចជា អំពីនោះនាំគ្នាច្រើនលានប្រាណ្ឌិត ព្រះធម៌
 ព្រាហ្មស្ថិរហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយគម្ពាននរាជម្ស័យ ជាមុន
 ច្រើនហើយ មិនដូច្នោះឬ ។ បណ្តាពួកមហាមគ្គតាំងនោះ មហាមគ្គ
 ពួកណា វិនិច្ឆ័យសេចក្តីថា យើងត្រូវសម្លាប់តាំងមហាមគ្គទេវទត្ត តាំង
 ក្នុងកិក្ខុ (ព្រះរាជា) ទ្រង់ហ្មត់និរមហាមគ្គតាំងនោះ ។ មហា-
 មគ្គពួកណាវិនិច្ឆ័យថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ក្នុងកិក្ខុ ព្រោះក្នុងកិក្ខុ
 មិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារទើងទេវទត្ត (ព្រះ
 រាជា) តែបន្តយោងនូវមហាមគ្គតាំងនោះក្នុងភ្នំកំពាបវិញ ។ មហាមគ្គ
 ពួកណាវិនិច្ឆ័យថា កុហក្ខី ទេវទត្តក្ខី កិក្ខុតាំងឡាយក្តី យើងមិនត្រូវ
 សម្លាប់គួរយើងប្រាបទូលដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជធម្ម័យ
 យ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ (ព្រះរាជា) តែតាំងមហាមគ្គតាំងនោះ

អត្ថយោ វំ កន្ល អត្ថកមា យោកាណំ យោកាច្ឆ័ យ-
 កាអកុសលំ យោហំ ធុដ្ឋចិន្តា វេកាចិន្តា ឥត្ថប-
 សន្តិន្តា ឥស្ស មេ កន្ល កតក អត្ថយំ អត្ថយោ
 បដិគ្គណ្ហាធុ អាយតី សំវាណតិ ។ ឥដ្ឋ^(១) ត្វ អកុសា
 អត្ថយោ អត្ថកមា យោកាណំ យោកាច្ឆ័ យោកាអ-
 កុសលំ យំ ត្វ ធុដ្ឋចិន្តា វេកាចិន្តា ឥត្ថបសន្តិន្តា
 យោ ច ឆ្មា ត្វ អកុសា អត្ថយំ អត្ថយោ ធិស្វា
 យោចន្តំ បដិគ្គណ្ហាធិ កន្ល បយំ បដិគ្គណ្ហាប
 វន្តំ ហេសា អកុសា អវិយស្ស វិទាយ យោ អត្ថយំ
 “អត្ថយោ ច ឆ្មា យោចន្តំ បដិគ្គណ្ហាធិ អាយតី
 សំវំ អបដ្ឋតិ ។ អដិចោ កតក ឥស្ស បុរិសស្ស
 អត្ថបុត្តិកាចំ កាថេសំ សេយ្យដំនំ ចាតតចំ សិល-
 “តាចំ សត្តាធិ កាតាចំ អាធិចំ ធិកាចំ សន្តិន្តេសំ

១ ឧ. ម. ឆ្មា ។

ចំការព្រះហស្តព្រាហ្មណ៍ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កំហុសគ្របសង្កត់
 ហើយត្រូវប្រាស តាមដោយប្រាស ជាបទុស្សល្បងៗ ជាបទុស្ស
 វេន្តិ ជាបទុស្សមិនល្បង ប្រាសអង្គដែលបានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្ត
 ចង់សម្រាប់ ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អូម
 ព្រះមាត្រាព្រះភាគ អត់នូវកំហុសតាមពាសរបស់ប្រាសអង្គនោះ ដើម្បី
 នឹងសង្រួមកៅៗ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្រាស់ថា អាល្លឺកដ៏មានអាយុ
 យូរៗចុះ អ្នកមានកំហុសគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះអ្នកដឹងជាបទុស្សល្បង
 ទៅ ជាបទុស្សវេន្តិ ជាបទុស្សមិនល្បង អ្នកមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្ត
 ងើសម្រាប់ (គឺជាគត) ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ អាល្លឺកដ៏មានអាយុ
 យូរៗបានឃើញកំហុស តាមពាស បុសណាហើយ ចូលប្រើប្រាស់មកតាម
 ធម៌ កតកនឹងចូលអត់ពាសរបស់អ្នកនោះ អាល្លឺកដ៏មានអាយុ(បើ)
 អ្នកណាមួយបានឃើញកំហុសតាមពាស បុសណាហើយសំដែង (ពោស
 នោះ) តាមធម៌ ដល់នូវសចក្តសង្រួមកៅៗ នេះជាសចក្តដ៏ចម្រើនរបស់អ្នក
 នោះអង្គអាយុវិទ្យា ។ គ្រានោះ ព្រះមាត្រាព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវអត្ថបុត្តិ-
 កាដល់បុរសនោះ អត្ថបុត្តិកាចំនោះចូលមុខ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងពា-
 កា សីលកថា សត្តកថា នឹងពាសនៃតាមដែលជាតាហស្សព្រាហ្មណ៍

ឈេត្តាមេ អាចិត្តសំសំ បកាសេសំ ។ យេនា តំ កកា
 អក្កាសំ កាស្ម័យចិត្តំ មុន្តចិត្តំ វិជីវណ្ឌចិត្តំ ឧទត្តចិត្តំ
 បសន្នចិត្តំ អថ យោ ពុទ្ធាចំ សាមុត្តាសិកា ធម្មនេ-
 សតា តំ បកាសេសំ ទុក្ខំ សមុទយំ ជីវេនំ មន្តំ ។
 សេយ្យពាមិ ជាម សុន្តំ វត្ថុ អបកតកាឡាតំ សម្មនេ-
 រជំ ចចិត្តស្លោយ្យ^(*) ឯវមេវ តស្ស បុរិសស្ស តស្មីយេវ
 អាសនេ វិជំ វិតមនំ ធម្មចក្កំ ឧទទាធំ យន្តីក្យំ
 សមុទយធម្មំ សទ្ធន្តំ ជីវេនំធម្មន្តំ ។ អថ ទោ សោ
 បុរិសា ជិដ្ឋនោ បត្តនោ វិជីតនោ បរិយោកាឡា-
 តោ តិស្តាវិជីតនោ វិតតតំកាថោ វេសារន្ទប្បត្តោ
 អបរាប្បន្ទយោ សត្វសាសនេ កកាវន្តំ ឯកនកោច អ-
 ភិក្កន្តំ កន្តេ អភិក្កន្តំ កន្តេ សេយ្យពាមិ កន្តេ

• ១១ ចន្ទិយោយ ។

កាចិត្តក្នុងការចេញបួល ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្រាបថា បុរសនោះ
 មានចិត្តស្រួល មានចិត្តរឹង មានចិត្តប្រាសចាកវិវេកាមិ មានចិត្តរីក
 រាយ មានចិត្តស្រឡាត្រង់កាលណាហើយ ចម្បងសុខនាពេល ជាមុនព្រះ
 ពុទ្ធជាមិច្ឆាយ ដែលទ្រង់លើកឡើងសិវិវេកាដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គ
 ប្រកាសឲ្យចម្បងសុខនាពេលនោះឲ្យចូល ១ សមុទ័យ ១ ឱកាស ១ មន្ត ១ ក្នុងកាល
 នោះ ។ សំនឹកប្លាតកមានពាក្យថា គួរចូលស្រឡាត្រង់ស្រួលក៏ដោយល្អ
 យ៉ាងណាមិច្ឆា បុរសនោះអង្គុយលើតាសននោះ កើតចម្បងចិត្តនោះ ជាតាបក្ខ-
 មន្ត ប្រាសចាកចិត្ត ប្រាសចាកមន្តថា ធម្មជាតិណាមួយ ដែលគិតឡើង
 ជាធម្មតា ធម្មជាតិចាំវិវេកាចាំបរិយោកាចាំវិញនាធម្មតា ដូច្នោះនេះ ។
 សំនឹកនោះ បុរសនោះយំឱ្យឯច្បាស់ហើយ បុរសនោះហើយ ដឹង
 ឯច្បាស់ហើយ មានចិត្តចុះកាន់ចិត្តសំហើយ ឆ្លងឱកាសចិត្តសង្ស័យ
 ហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីឡើងច្បាស់ហើយ ដល់បុរសធម្មតា ក្នុងកាល
 បៀបក្នុងដរា ក្នុងសាសនាបស់ព្រះសាស្តា គឺស្រាបចង្អិនព្រះវាង
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនោះបស់ព្រះអង្គពិភេ-
 ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនោះបស់ព្រះអង្គពិភេណាស់

ឯក្ខត្តិកំ វា ឧត្តត្តេយ្យ បដិច្ចតំ វា វិវេយ្យ ទុក្ខស្ស
 វា មត្តំ អាចិន្តេយ្យ អនុគារេ វា ខេនប្បដ្ឋានំ ជា-
 យេយ្យ ចក្កុមេន្តោ ត្រាជំ ឧត្តត្តិកំ ឯវមេវ កតវតា
 អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បតាសិវតា ឯសាហំ កន្តោ
 កតវន្តំ សារណំ តត្ថាមិ ធម្មតា តិក្កសង្ឃតា ទុក្ខសតំ
 មំ កតវំ ជាបតុ អន្តរាគ្គ ចារុយេនំ សារណំ តត្ថន្តំ ។
 អថេវោ ភតវំ តំ បរិសំ ឯនេវេវេច មា វោ តំ អារុ-
 សោ សមិច្ឆា មត្តេន កត្ត សមិច្ឆា មត្តេន តត្ថាហិតំ
 អត្តេន មត្តេន ឧយ្យោជេសំ ។

(២៤) អធិតោ តេ ទ្វេ បុរិសា តី ទុ តោ លោ
 ឯតោ បុរិសា វិវេទ វាគ្គតីតិ បដិបទំ ភន្តត្ថា
 អន្តសំសុ ភតវន្តំ វត្តាស្មី វត្តម្មុលេ វិសិទ្ធី វិស្វាធន
 យេន ភតវា តេនុបសន្តិមីសុ ឧបសន្តិមីត្វា ភតវន្តំ អភិ-
 វាធម្មា ឯតមន្តំ វិសិទ្ធិសុ ។ តេសំ ភតវា វាគ្គចត្វា-
 តទំ តាថេសិ ។ បេ ។ អបរហ្មច្ចយា សុត្តសាសនេ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌វេលាព្រះអង្គបានស្នើផ្ទាល់យោងយោគបរិយាយ(យោងខេ) ឆ្លាតដូចជាគេបើករបស់ផលផ្តាច់ឲ្យផ្ទុះឡើង គឺនោះដូចជាបុគ្គលៈបើកបន្ទីរគ្រឿងរបស់ផលគេដូចជាដុត គឺនោះសាត ដូចគេប្រាប់ផ្តល់ដល់អ្នកវាដឹងផ្តល់ ឬក៏ដូចគេគ្រាលប្រដាប់ក្នុងខ្នងដឹង ឲ្យមនុស្សដែលមានក្លែងប្លែងយើងឲ្យបាត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឲ្យព្រះអង្គសូមផលខ្ញុំព្រះមានប្រាសាទជី ព្រះធម៌ផង ព្រះសន្តិផង ជាទីតាំងចម្រើនសូមព្រះមានប្រាសាទ ចាំកុំឲ្យឲ្យព្រះអង្គជាទុណសក អ្នកដល់ហើយខ្ញុំព្រះអង្គត្រឡប់ ជាទីតាំងចម្រើនស្នើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ រស់ជាប់នោះ ព្រះមានប្រាសាទ ចាំគ្រាន់ព្រះប្រាសាទដឹងបុរសនោះ ជា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកកុំទៅតាមផ្លូវខេ ចូលទៅតាមផ្លូវនេះវិញ ហើយក៏ឲ្យព្រះបាទនាមសាតាមផ្លូវនេះទៅ ។

[២២] គ្រោះនោះ បុរសទាំងពីរនាក់នោះឆ្កែចាស់ បុរសម្នាក់នោះ
ដូចម្តេចក៏ត្រឡប់មកម្តេច ហើយគឺនាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះដូចម្តេច ប្រហែលជាមានឃើញ
ព្រះមានព្រះភាគ គន្លឹះទៀបដល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះទៅដល់ហើយ ក៏ប្រាសភក់វិទ្យាព្រះមាន
ព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមស្រប ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
អនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំងពីរនាក់នោះ ។ បេ ។ បុរសទាំងពីរនាក់នោះ

កតវន្តំ ឯកទកោច្ឆំ អភិក្កន្តំ កន្ត្រៃ អភិក្កន្តំ កន្ត្រៃ ។ បេ ។
 ឧបាសកេ យោ កតវា ជាវេនុ អដ្ឋតន្ត្រៃ ចាណុបេតេ
 សារណំ កតេតិ ។ អដ្ឋតោ កតវា តេ បុរិសេ ឯកទកោច
 មា ទោ តុម្ហេ អារុសោ នមីតា មន្តេន កន្ត្រៃ ឯមីតា
 មន្តេន កន្ត្រៃថានិ អញ្ញេន មន្តេន ឧប្បេនេសិ ។

(៣៤) អដ្ឋតោ តេ ឧត្តារោ បុរិសា ។ បេ ។ អដ្ឋ-
 តោ តេ អដ្ឋ បុរិសា ។ បេ ។ អដ្ឋតោ តេ សោឡាស
 បុរិសា ភី ឬ ទោ តេ អដ្ឋ បុរិសា ចិបេ វាសន្តិភិ
 បដិបដំ ធម្មត្តា អនុសំសុ កតវន្តំ អញ្ញេនេន្ត្រៃ ក្រាម្មនេ
 ចិសិន្ធិ ចិស្វាទ យេន កតវា តេនុបសន្តិមីសុ ឧប-
 សន្តិមីត្វា កតវន្តំ អភិវិនេត្វា ឯតាមន្តំ ចិសិន្ធិសុ ។
 តេសំ កតវា វាទុប្បត្តិវេនិ តាមេសិ សេយ្យេនិ ធាន-
 កតំ សីលកតំ ។ បេ ។ អបាប្បទ្ធាយា សក្កសាសនេ

កមិនេន្ទ្រីត្រៃលដ៍ ក្នុងសាសនាបស់ព្រះសាស្តា គឺបានប្រាបបន្តិច្ចល
 ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះ
 អង្គពិពេណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពិពេណាស់
 ។ បេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចំពោះពុទ្ធប្បវេណីចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី
 ក្នុងសាសនាប្រាសាទព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើនចម្រើន ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី
 តាំងពីដំបូងមក ។ សំដៅនោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានប្រាសព្រះ
 កម្រាសនេះនឹងប្រសព្វនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹង ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី
 ពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី
 ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី ចំពោះពុទ្ធប្បវេណី

(៣៥) ព្រះនោះ បុរស ៤ នាក់ ។ បេ ។ ព្រះនោះ បុរស ៨ នាក់
 ។ បេ ។ ព្រះនោះ បុរស ១៦ នាក់និងគ្នា បុរស ៨ នាក់ ដូចម្តេចក៏ព្រ
 មកម្ល៉េះ ហើយទៅកាន់ផ្លូវដូចគ្នា ប្រាប់គ្នាបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
 គង់នៅទៀតរស់ឈរមួយ កុះឃើញហើយ គឺចូលទៅក្នុងព្រះមានព្រះ
 ភាគ ប្រាបបន្តិច្ចលព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងចំណីសមគ្នា ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ប្រសិនបើអនុប្បត្តិកត់សំបុត្រសំខាន់ ១៦ នាក់នោះ
 អនុប្បត្តិកត់នោះដូចម្តេច គឺបានកត់ សំលេងថា ។ បេ ។ បុរសចំណី
 ១៦ នាក់នោះ បំផុតក្នុងសាសនាបស់ព្រះសាស្តា ហើយបាន

កតត្ថំ ឯតនាវេច្ចំ អភិក្កន្តំ កាត្ថំ អភិក្កន្តំ កន្តេ ។ យេ ។
 ទុក្ខាសនោ ហេ កតតា ជាបេតុ អដ្ឋិកត្តេ តាណុបេតេ
 សាណំ តាតតិ ។ អដិបា សោ ឯកោ ចុរិសោ យេន
 ទេវទត្តោ ទេត្ថបសាស្តិកំ ទុបសាស្តិកំ ទេវទត្ថំ ឯតន-
 វេន តាហំ កន្តេ សត្តោមិ តំ កតត្ថំ ជីវិតា វេកេ-
 យេតុ មហាត្ថកោ សោ កតតា មហេត្ថតាវេន ។
 អនំ អារុសោ មា តុំ សមណំ តោតមំ ជីវិតា វេ-
 កេយេសំ មហេថេ សមណំ តោតមំ ជីវិតា វេកេ-
 យេស្សមីតិ ។

[៣៦] គេន ទោ បន សមយេន កតតា តិជ្ឈក្ក-
 ឧស្ស បត្តកស្ស ជាណយំ^(១) ចត្តមតិ ។ អដិបា
 ទេវទត្តោ តិជ្ឈក្កត្ថំ បត្តតំ អភិក្កន្តា^(២) មហេតិ^(៣)
 សិនំ ចរិជ្ឈំ ឥហយ សមណំ តោតមំ ជីវិតា វេកេ-
 យេស្សមីតិ ។ ទេ បត្តកក្កតា សមាទក្កា តុំ សិនំ
 សម្មវេជ្ជិសុ ។ តតោ បបដិកា ទុប្បត្ថតា កតតោ
 " ជាទេ ហិរំ ទុប្បទេសិ ។ អដិបា កតតា ទុត្ថំ ទុក្ខេ-
 កត្តា ទេវទត្ថំ ឯតនាវេន តាហំ កន្តេ ហេយចុរិស

ត្រាបបដិកា ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គជីវិតវេន កាសិក
 យេសំព្រះអង្គពិរោធាណសំ បពិត្រព្រះអង្គជីវិតវេន កាសិកាយេសំព្រះអង្គពិ-
 រោធាណសំ ។ យេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគជាទុក្ខទុរិយ័ន្តិកជាទុក្ខ-
 សក ឬក៏ដល់ហើយទុក្ខព្រះគ្រូយេនចិត្តនិស្សំដោយជីវិត ចាប់ដើមពីថ្ងៃ
 ខែរោច ។ លំដាប់នោះឯង មានបុរសម្នាក់ចូលទៅកេរទុក្ខ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយបានឯងយោគក្សនៈឯងទៅវត្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះ
 ករុណា មិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគនោះទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះ
 ភាគនោះ មានច្បុះច្រើន មានអាទុគ្គតាច្រើនណាស់ ។ ទៅវត្ត
 យោយថា ល្ហើយ អ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកមិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះសម-
 ណាភាគម្នាក់ទេ ទុកឱ្យយើងឯងនឹងសម្លាប់ព្រះសមណាភាគទាំងឡាយ ។

[៣៦] សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចង្រ្គម ក្នុងម្លប់ក្នុង
 ភិជ្ឈក្កត ។ លំដាប់នោះ ទៅទុក្ខទុរិយ័ន្តិកទៅលើតិច្ចលា ក្នុងភិជ្ឈក្កត ហើយ
 ប្រមៀលដុំថ្មដុំដោយបំណងថា អញនឹងសម្លាប់ព្រះសមណាភាគម្តាយ
 ដុំថ្មនេះ ។ ឯកិច្ចលក្ខណ៍នឹងកើតមកប្រជុំគ្នាដុំថ្មនោះ ។ ព្រោះនោះ បំណែក
 ថ្មក៏គ្នាទៀងទន្តិច្ចរិតព្រះលាហិក ក្នុងព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ ច្បាប់
 តន់ឡើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទុក្ខព្រះនគរ
 ទៅទាំងលើ ហើយមានព្រះបុព្វជីតាទៅកេរទៅទុក្ខថា នែហេយបុរស

សត្វោ មហាសត្វោ សត្វោយសត្វោតិ ។ តេជោនាមន្ត
 មម វេទយេន តេ ភិក្ខុ វេទយេន្តោ^(១) សត្វោ អាយស្មន្តោ
 អាមន្តោតិ ។ ឯវំ កន្តោតិ ទោ វេទយេន្តោ អាមន្តោ
 កតាតោ បដិស្សន្តោ យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសន្តិមំ ឧ-
 បសន្តិមំនា តេ ភិក្ខុ ឯតនោរោច សត្វោ អាយស្មន្តោ
 អាមន្តោតិ ឯវំហុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តោ
 អាមន្តោ បដិស្សន្តោ យេន កតា តេនុបសន្តិមំនា
 ឧបសន្តិមំនា កតាវំ ឬតិវាទនា ឯតនោរោច ចិសិន្និសុ ។
 ឯតនោរោច ចិសិន្និសុ ទោ តេ ភិក្ខុ កតា ឯតនោរោច
 កតាវេន ភិក្ខុវេ ឧបសន្តោសោ យេន ចុច្ឆន្តោមា
 កតាតតំ ធីតា កេហោយយ្យ ទ ចុច្ឆន្តោមេន ភិក្ខុវេ
 កតាតតា បរិនិព្វាយន្តិ^(២) ។ បត្យុមេ ភិក្ខុវេ សត្វោរោ
 សត្វោ សរិន្តោតា លោកុស្ថិ កតមេ បត្យុ វេទ
 ភិក្ខុវេ ឯតនោ សត្វោ អបរិន្តោសីលា សមាសោ
 បរិន្តោសីលោម្ពិកំ បដិជានាតិ បរិន្តោ មេ សីលំ

១ ម. អាមន្តោ ។ ២ ម. ឧបសន្តោមេន កតាវេ កតាតតា បរិនិព្វាយតិ ។

សីលេវត្ថំវ ភិក្ខុវេ វាទ្យោយនោ តំសីលេវនោវេនី ។ ព្រះអង្គ
 ប្រតិព្រាសំថា ម្ចាស់អាទិ បើប្តូរចូរអ្នកហៅភិក្ខុវាទីនោះមកតាមភក្ត្រ
 កតាតតា ព្រះសាស្ត្រឱ្យហៅលោកដ៏មានកាយុបាត់ឡាយ ។ ព្រះអា-
 ទិដ្ឋមានកាយុ ឧបសន្តដ៏ការបដិព្រះមានព្រះភាគ កុណាព្រះអង្គ
 ចូរហើយភិក្ខុសីលេវនោះក៏ភិក្ខុបាត់ឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាទ
 វិទ្យាយាតក្សវេនីភិក្ខុវាទីនោះថា ព្រះសាស្ត្រប្រាសំឱ្យហៅលោកដ៏
 មានកាយុបាត់ឡាយ ។ ភិក្ខុបាត់ឡាយនោះទទួលស្តាប់តាមភក្ត្រអាទិដ្ឋមាន
 កាយុថា យ៉ាងនេះហើយកាត់សា ចូរហើយភិក្ខុសីលេវនោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ កុណាចូលទៅដល់ហើយ បើប្រាមបន្តិ ចិសោព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងវិជ្ជាមន្ត ។ កុះភិក្ខុវាទីនោះអង្គុយក្នុងវិជ្ជាមន្តហើយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ចាស្រាសំតម្រាសំនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុបាត់ឡាយ អ្នក
 លោ ព្យាយាមសម្លាប់ភិក្ខុនេះ សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់សំអ្នកនោះមិន
 តែដោះចាក មិនមែនដោះស (គួរច្នៃបាទទៀត) ម្ចាស់ភិក្ខុបាត់ឡាយ
 ប្រាសព្រះភាគភិក្ខុបាត់ឡាយ មិនដែលបំបាត់ ដោយសេចក្តីព្យាយាម
 របស់អ្នកដទៃទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបាត់ឡាយ ប្រក្កដាលោកនេះមាន ៥ ពួក គ្រូ
 បាត់ ៥ ពួកនោះគឺប្រណិទ្ធា ម្ចាស់ភិក្ខុបាត់ឡាយ ប្រ. ១ ពួកក្នុងលោកនេះ
 មានសីលមិនបរិន្តោ តែប្រាស អញមានសីលបរិន្តោ ថាសីល

ធម្មវេណិយាត្ថំ អសន្តិវិជ្ជន្តិ ។ ។ គមេនំ សាវត្ថា
 ឯវំ ជាទន្ធិ អយំ ចោ កវំ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ
 សមាបោ បរិសុទ្ធសីលោភ្នំតំ បដិជាបាតិ បរិសុទ្ធ
 មេ សីលំ បរិវេណិយាត្ថំ អសន្តិវិជ្ជន្តិ ធម្មវេណិយា
 ចោ បទ គិហិទំ អាគោយយ្យម ពាស្យស្ស មហាប
 យំ ចោ បទស្ស អមនាបំ កាដន្តំ^(១) មយេន្តេន សត្ត-
 តាចរេយ្យម សឌ្ឍន្តំ ចោ បទ វិវរិយិណ្ឌុចាតសេ-
 តាសនកំលាទប្បក្កយកេសន្តចរិក្ខាវេន យំ តុបោ^(២)
 កវិស្សតំ តុបោ^(៣) ។ គេន បញ្ញាយិស្សតិកំ ។ ឯវុចំ
 ចោ កិក្ខុវេ សត្តាវ សាវត្ថា សីលវេតោ កេត្តន្តិ ។ ឯវុចោ
 ច បទ សត្តា សាវត្ថេហិ សីលវេតោ កេត្តំ បក្ខាសីសតិ ។

[៣៧] បុទ ធម្មវ កិក្ខុវេ ឥនេកកោ រោ សត្តា អបរិ-
 សុទ្ធាដិវេ សមាបោ បរិសុទ្ធាដិវេភ្នំតំ បដិជាបាតិ
 ។ មេ ។ ឯវុចំ ចោ កិក្ខុវេ សត្តាវ សាវត្ថា អាដិវេតោ
 កេត្តន្តិ ។ ឯវុចោ ច បទ សត្តា សាវត្ថេហិ អាដិវេតោ
 កេត្តំ បក្ខាសីសតិ ។

១ ម. កថំ ខំ ។ ២-៣ ម. តុបោ ។

បេសំអញ្ញបរិសុទ្ធស្តវេនំ ឥតមាសាវហន្តិវុះ ។ ពួកសាវក៍តែងដឹងត្រូវ
 តោយោនីនេះថា ត្រូវដឹងពីនេះ មានសីលបិទបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញ
 មានសីលបរិសុទ្ធនេះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធស្តវេនំ ឥតមាសាវហន្តិវុះ
 ដូច្នេះ បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហេតុ គង់លោកមិនតាប់ចិត្ត
 ទេ គឺរឿងណាមិនតាប់ចិត្តដល់លោក យើងដឹងសីលរឿងលោកនោះដូច
 ម្តេចបាទ ព្រោះលោកកិត្តិយស (យើង) ដោយដំរី ចិល្បាហេតុ សេនា-
 សនៈ ទំនិកំលានប្បប្បយកេសន្តចរិក្ខាវេន លោកដឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកទំនិ
 ប្រាជ្ញាទៀត ព្រោះភេតនោះមិនទាន់ ។ ម្ចាស់កិត្តិយសឡាយ ពួកសាវក
 តែងត្រូវបែបនេះ ដោយសីល ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងបិតសង្ឃម
 ត្រូវការត្រូវអំពីពួកសាវក៍ដោយសីល ។

[៣៨] ម្ចាស់កិត្តិយសឡាយ ពេញដឹងនៅមានទៀត ត្រូវ ពួក
 គង់លោកនេះមានការដឹងបិទបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថា អញមានអង្គីវេបរិសុទ្ធ
 នេះ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិត្តិយសឡាយ ពួកសាវក៍តែងត្រូវបែបនេះដោយ
 អាដិវេ ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងបិតសង្ឃមត្រូវការត្រូវអំពីពួកសាវក
 ដោយអាដិវេ ។

(៣៨) បុព្វ ចប់ ក៏គ្រប់ ឥន្ទ្រោ ក្នុង សង្គ្រាម អប្បិ-
សុទ្ធចម្មនេសនោ សមាទេ បរិសុទ្ធចម្មនេសនោឡើង
បដិសាធាតិ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធ ចោ ក៏គ្រប់ សង្គ្រាម សាវត្ថា
ចម្មនេសនោ រត្តន្តិ ។ ធម្មនោ ច ឬ ឬ សង្គ្រាម សាវ-
ត្ថោ ចម្មនេសនោ រត្តន្តិ បដិសាធាតិ ។

[illegible][illegible]

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុភាំងឡាយ ភាគរដ្ឋទេវតាទេវ្យ័ត គ្រូ ១ ពួក
 ត្រូវលោកទេវតាធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេ
 សនាបរិសុទ្ធចុះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភាំងឡាយ លោកគែងភ្នំគ្រូ
 បែបនេះដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូថែបរទះគែងនីតសន្សំម្នាក់ការក្បត់ពី
 ពួកសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

(២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុភានិទ្ទាយ ពាក្យដទៃទៅមានទៀត គ្រូ ទទួល
ភ្នំសោគនេះមានវេយ្យាករណ៍មិនស្មើសុទ្ធ តែបង្កើត អញមានវេយ្យា-
ករណ៍ស្មើសុទ្ធច្នះ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុភានិទ្ទាយ ពួកសាវ័កតែងត្រូវប្រម-
មេរដ្ឋាយវេយ្យាករណ៍ ។ ឯត្រូវបមរទះតែខ្ពស់នឹងមន្ត្រីការពារក្បាលអំពីពួក
សាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

[២០] ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឱ្យយកពាក្យដ៏ទៃនៅមានទៀត ត្រូវទទួលកុំ
 រលោភទេរមានព្រាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានព្រាណ-
 ទស្សនៈបរិសុទ្ធទុះ ថាព្រាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានខោល
 យុត្តិទុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឱ្យយកដ៏ជឿត្រូវតាមយ៉ាងនេះថា ត្រូវដំបើកមាត់
 មានព្រាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធតែប្តេជ្ញាថាអញមានព្រាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ
 ទុះ ថាព្រាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានខោលយុត្តិទុះ ដូច្នេះ

សង្ឃកេរត្តកថា ទី១៤ ធម្មបទដ្ឋកថា

មយតោវ ទោ បទ តិច្ឆាវំ ភារាវេយ្យេ ម តាស្សស្ស
 មនាមំ យំ ទោ បទស្ស អមនាមំ តត្ថដ្ឋំ បយាទ្គន
 សមុទាចយេវា ម មន្តដ្ឋំ ទោ បទ ចីវរិណ្ឌនា-
 តាសតាសទតិលាទធម្មទ្វយភេសន្តបរិក្ការេ យំ តុរោ
 តាវិស្សតិ តុរោ ។ តេ ធម្មាធិស្សតីតិ ។ ឯវុបំ
 ទោ ភិក្ខុវេ សត្តាវ សាវតា ញាណទស្សនោ
 រត្តដ្ឋំ ។ ឯវុចា ច បទ សត្តា សាវតេហិ ញាណ-
 ទស្សនោតា រត្តំ បច្ចាសីសតិ ។ ឯមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច សត្តារោ សត្តា សំវិជ្ជនាទា លោកស្មី ។
 អហំ ទោ ធម្ម ភិក្ខុវេ បរិសុទ្ធសីលោ តាហាទោ
 បរិសុទ្ធសីលោម្ពិទ្ធិ បដិដាធាមិ បរិសុទ្ធ ។ សីលី
 បរិយោជានំ អសន្តិល្លិច្ឆន្តំ ច ។ ធម្ម ប យេវតោ
 សីលតោ រត្តដ្ឋំ ។ ធម្ម ធាហំ សាវតេហិ សីលតោ
 រត្តំ បច្ចាសីសាមិ ។ អហំ ទោ បទ ភិក្ខុវេ បរិ-
 សុទ្ធាដិវេ សមាធា ។ មេ ។ បរិសុទ្ធនម្បនេសាធា
 សមាធា ។ មេ ។ បរិសុទ្ធវេយ្យតរលោក ។ មេ ។ បរិ-
 សុទ្ធិញ្ញាណទស្សនោ សមាធា បរិសុទ្ធិញ្ញាណទស្ស-
 នោម្ពិទ្ធិ បដិដាធាមិ បរិសុទ្ធ មេ ញាណទស្សនំ

សង្ឃកេរត្តកថា ឿងទេវត្តកថា ឧបាយក្កិ ទ្រង់ ចូល

យ៉េយ្យង្រាបំ (ឡើងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហេស្ស គង់លោកទិដ្ឋភាពចិត្តទេ ក៏
 រឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសំរើរឿងលោកនោះដូចម្តេច
 បាន ព្រោះលោកគំនុំដល់តាមយើង ដោយដំរី បំណុល លោកសន្ថា-
 នីតិគឺលាមប្បប្បយភេសន្តបរិក្ការ លោកនឹងធ្វើអង្គណា គង់លោកនឹង
 ប្រាកដឡើង ព្រោះតម្លៃនោះមិនទាន់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 សាវតាវមិនត្រូវបែបនេះដោយញាណទស្សនៈ ។ ក៏ត្រូវបែបនេះ
 តែនឹងតស៊ូមន្តវិការត្រូវដំណើរសាវតាដោយញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ត្រូវចំរើន ៥ ពួកនេះឯង តែងមានពួកលោកនេះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកថាគត ជាអ្នកមានសីលបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថា
 កថាគតមានសីលបរិសុទ្ធទ្វះ ជាសីលរបស់កថាគតបរិសុទ្ធផ្លូវដើ កថា
 មានសាវ័ញ្ជន្ត្រៈ ។ ឯសាវ័តទាំងឡាយមិនទាន់ត្រូវកថាគតដោយសីល
 ទេ ។ ចំណែកកថាគតមិនមែនតស៊ូមន្តវិការត្រូវដំណើរសាវ័តទាំងឡាយ
 ដោយសីលទៀយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កថាគតជាអ្នកមាន
 កតិវិបរិសុទ្ធ ។ មេ ។ មានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ។ មេ ។ មានវេយ្យា-
 ករណ៍បរិសុទ្ធ ។ មេ ។ មានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថា
 កថាគតមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធទ្វះ ជាញាណទស្សនៈរបស់កថាគតបរិសុទ្ធ

បរិយោជន៍ អសន្តិសិទ្ធិ ច ។ ឧ ច បរិ សាវត្ថា
 ញាណទស្សនតោ រក្ខត្តិ ។ ឧ ជាហិ សាវត្ថេហិ
 ញាណទស្សនតោ ភ្នំ បុរាសីសាមិ ។ អដ្ឋានមេត៌
 ភិក្ខុវេ អនុភោសោ យោ បុរេក្កមេន ឧបាសតំ ជីវិតា
 វេរោមេយ្យ ឧ បុរេក្កមេន^(១) ភិក្ខុវេ ឧបាសតា បរិ-
 ជិញ្ញាយន្តិ ។ ឧបាស តុភ្នេ ភិក្ខុវេ យវាវិហារំ អរក្ខិយា
 ភិក្ខុវេ ឧបាសតាតិ ។

[៤៦] តេន ចោ ឧន សមយេន ភវិតោ
 ជាទ្បតិវ ជាម ហត្ថិ ឧស្មោ រោតិ មនុស្សយាត-
 តោ ។ មនីវា លេខតោ ភវិតហិ បរិសិទ្ធា ហត្ថិ
 សាស័ត្តា ហត្ថិកស្មោ ឯតនេវេច មយំ ចោ គណោ
 ភវិត្យាតតា ជាម បដិទលា ជិច្ឆាជិយំ ទុច្ឆន្ទានេ
 បរេបតុំ កត្តំបិ វេតនំបិ វុទ្ធាបតុំ តេនហិ គណោ
 យជា សមណោ តោតោ វេទំ វច្ឆំ បដិបទ្ធោ រោតិ

១ ១. ២. អនុប្បវត្ត ។

ផ្លាស័វី ឥតមានសេចក្តីខ្វះ ។ ឯសាវត្ថេហិ ឡាយបំផុតបាតកថាគត
 ដោយ ញាណទស្សនតោ រក្ខត្តិ ។ ចំណែកគតាគតិបំផុតសម្បជ្ឈកា
 ត្រូវតែកុតសរសៃដោយ ញាណទស្សនតោ ។ ឡាយកិច្ចវិនិច្ឆ័យ អ្នក
 ណាឡាយមស្សាបំផុតគត លេចក្តីឡាយ មស្សាបំផុតអ្នកនោះមិន
 មែនជាហេតុ មិនមែនជាទស្សនតោ(ឡាយឡើយ) ឡាយកិច្ចវិនិច្ឆ័យ
 ព្រោះព្រះគតាគតវិនិច្ឆ័យ មិនដែលបរិច្ចាគនាមសេចក្តីឡាយម
 របស់បុគ្គលដទៃទេ ។ ឡាយកិច្ចវិនិច្ឆ័យ ចូរគូតទៅកាន់វិហារលេ
 ខ្លះចុះ ឡាយកិច្ចវិនិច្ឆ័យ ព្រោះព្រះគតាគតវិនិច្ឆ័យ មិនចាំបាច់មាន
 បុគ្គលត្រូវទេ ។

[៤៦] កំសម័យនោះឯង ក្នុងឧបាសត្រៃ មានដំណើរ ឈ្មោះថាទ្បតិវ
 ជាសត្វតាចសាហាវតែសម្លាប់មនុស្ស ។ សំដៅប៉ុន្មាន ទៅចក្ខុចូលទៅ
 កាន់ឧបាសត្រៃ ហួសទៅដល់ពេទ្យដំណើរ ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះខ្លីតូច
 អ្នកត្រូវដឹងថា នៃនាយ យើងនេះជាព្រះញាតិទីដ៏ស្តេច អាចតាំងអ្នកដែល
 នៅក្នុងតំណែងជាបច្ច្រេននៅក្នុងតំណែងខ្ពស់ក៏បាន អាចបង្កើតក្នុងន័យបៀវត្ស
 ក៏បាន ឡាយនាយ បើដូច្នោះ ព្រះសមណតោតោដើរមកកាន់ព្រះនេះ

សង្ឃកេរ្តិ៍ឈ្មោះ វេទន្តក្រិ តាឡាវីហ្មឺមញ្ជី

តថា ឥតំ ចាឡាវីហ្មឺមញ្ជី ឥតំ រដ្ឋំ បដិចា-
 ធនេតាតំ ។ ឋវំ គន្លេតិ ទោ តេ ហត្ថិកណ្ណា ដេវធម្មស្ស
 មច្ចុស្សសុ ។ អដទោ គតា មច្ចុស្សសមយំ ធិតា-
 សេតា មច្ចុច្ឆិវាហាយ សម្ពុហ្មវេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ
 ភជិតហំ ចាវសិ ។ អដទោ គតា តំ រដ្ឋំ បដិចម្ពិ ។
 អនុសំសុ ទោ តេ ហត្ថិកណ្ណា គតវន្តំ តំ រដ្ឋំ បដិ-
 ចម្ពំ ធិស្វាធន ចាឡាវីហ្មឺមញ្ជី ឥតំ រដ្ឋំ បដិចា-
 ធនេតំ ។ អនុសា ទោ ចាឡាវីហ្មឺមញ្ជី គតវន្តំ ធូរតា
 ។ អាតច្ឆន្តំ ធិស្វាធន សោស្តា ឧស្សាបេតា មហាដ្ឋ-
 កណ្ណវិលោ យេន គតា តេន អភិចាវ ។ អនុសំសុ
 ទោ តេ ភិក្ខុ ចាឡាវីហ្មឺមញ្ជី ធូរតា ។ អាតច្ឆន្តំ ធិ-
 ស្វាធន គតវន្តំ ឋិតនេតេជំ អយំ គន្លេ ចាឡាវីហ្មឺមញ្ជី
 ចក្កោ ជុសោ^(១) មនុស្សធម៌តោ ឥតំ រដ្ឋំ បដិ-
 ចម្ពំ បដិក្កមតុ គន្លេ គតា បដិក្កមតុ សុគតោតិ ។
 អាតច្ឆន្តំ ភិក្ខុវេ មា កាយិកុ មជ្ឈាបមេតំ ភិក្ខុវេ អ-
 នវតោសោ យោ បុប្ផមេន តតាតតំ ជីវិតា វេរោ-
 បេយ្យ ធន បុប្ផមេន ភិក្ខុវេ តតាតតា បដិច្ចា-

១. ២. អ. បុប្ផមេន ធិសោតិ គ បុប្ផមេន ។

សង្ឃកេរ្តិ៍ឈ្មោះ វៀងវេទន្តក្រិ ឯកការសេដ្ឋីចាឡាវី

រោលណា ធូរអ្នកសេដ្ឋីជីវិតាឡាវីហ្មឺមញ្ជី តាតំ ច្រកនេះក្នុងកាល
 នោះ ។ ធូរអ្នកសេដ្ឋីជីវិតានោះខ្លួនស្តាប់ភាគរូបទេវតាថា គុណរោលណ
 ម្ចាស់ ។ ព្រោះនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្វន្ធិប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងមុន្ន-
 ល្អសម័យ ចូលទៅកាន់ឧបាសន៍គ្រឹះជាមួយនិងភិក្ខុជំនុំខ្លួនជាច្រើនរូប ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ច្រកនោះ ។ ឯធូរអ្នកសេដ្ឋី
 ជីវិតានោះ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ច្រកនោះ លុះ
 ឃើញហើយក៏សេដ្ឋីជីវិតាឡាវីហ្មឺមញ្ជីទៅកាន់ច្រកនោះ ។ ជីវិតាឡាវី
 បានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចបកអំពីចម្ងាយលីម ។ លុះឃើញហើយ
 ក៏លឺតម្រាមោយ សម្រិះគ្រឿងនិងកន្ទុយ សួរវោរពព្រះមានព្រះភាគ ។
 ធូរភិក្ខុជំនុំនោះ បានឃើញជីវិតាឡាវីហ្មឺមញ្ជីមកអំពីចម្ងាយលីម ។ លុះឃើញ
 ហើយ បានស្រាបបង្គំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ជីវិតាឡាវីហ្មឺមញ្ជីកោតអាក្រក់ ជាសក្ខីសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ) ដើរ
 មកកាន់ច្រកនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគថយ
 ចេញ សូមព្រះសុគតាស្តេចយោចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុជំនុំខ្លួន ឬអ្នកមកចុះ កុំខ្លាចខ្សោយ ម្ចាស់ភិក្ខុជំនុំខ្លួន ឬរោលណ
 ព្យាយាមសម្លាប់តថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះមិនមែន
 ជាយក មិនមែនជាគោល (ធូរធ្វើដូចខ្សោយ) ម្ចាស់ភិក្ខុជំនុំខ្លួន

យដ្ឋាន ។ មុតិយម្យំ ចោ តេ កិត្តុ ។ បេ ។ តតិ-
 យម្យំ ចោ តេ កិត្តុ កតវម្មំ ឯតទេវាចំ អយំ កន្ត្តេ
 វាដ្ឋានតិវ មាត្រំ ចន្ទស្វា ដុស្សា មនុស្សយាតតោ
 វមំ រុំ មនិយាត្រា បដិក្កមតុ កន្ត្តេ កតវា បដិក្កុ-
 មតុ សុគតោតិ ។ អុតច្ចថ កិត្តុវេ មា កាយំតុ
 អដ្ឋាមមេតំ កិត្តុវេ អនុវត្តាសោ ឈោ បុប្ផក្កមេន
 តតាតតំ ដីវតា វេរោមេយ្យ ន បុប្ផក្កមេន កិត្តុវេ
 តតាតតា បរិច្ចាយដ្ឋាន

(២២) តេន ចោ បន សមយេន មនុស្សា ចាសា-
 ទេសុថ ហម្មិយេសុថ ធនេសុថ អនុស្សា អនុស្សំ ។
 តតុ យេ តេ មនុស្សា អស្សន្ទា វស្សសន្ទា ទុក្ខន្ទំចោ
 តេ ឯវាមាសុ អត្ថិចោ វត កោ តោតមោ^(១) មហា-
 សមណោ ឆាតន វិហាមិយិស្សានិ ។ យេ បន
 តេ មនុស្សា សន្ទា បសន្ទា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ

១ អយំ គោតមោតិ ឧបាយបោត្តេន ឧត្តិ ។

ព្រោះព្រះគង្វារកំណើតឡាយ មិនដែលបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម
 របស់អ្នកដទៃទេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានគ្រាប់បង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
 អស់ពីរដងផង ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានគ្រាប់បង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគអស់ពីរបីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដីវាឡានិវេសភោច
 កាត្រក់ ជាសក្ខសម្លាប់មនុស្ស (ដទ្បវ) ដើរបកកាន់ច្រកនេះហើយ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគថយចេញ សូមព្រះសុគតាស្តច
 ថយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកមក
 ចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាព្យាយាមសម្លាប់រាជា-
 ភក សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន
 ជាឧបាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះគង្វារកំណើតឡាយមិនដែល
 បរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់អ្នកណាដទៃទេ ។

(២២) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាឡើងទៅនៅលើ
 ប្រាសាទរុះ លើប្រាសាទមានដំបូលក្រនីល្អនេះ លើដំបូលដូចនេះ ។ បណ្តា
 ពួកមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សពួកណាមិនចាន់មានសច្ចា មិនចាន់ជ្រះថ្លា
 ភកប្រាថ្នា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាហ៊ានវាចាថា ម្ចាស់គ្នាយើង យោ
 សមណបណ្ឌិតភាគមនានុបប្ផណាស់ ប៉ុន្តែមុនជាត្រូវដឹកប្រែរឿង ។
 ចំណែកឯឯងមនុស្សពួកណា មានសច្ចាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាថ្នា

តេ ឯវមាហំសុ ធនិវស្សី^(១) វត ភោ តាភោ ជាតេន
 សង្កាមេស្សតិវតី ។ អដទោ ភគវា ជាឡាតិវី ហត្ថិ
 មេត្តេន ចិត្តេន ដរ ។ អដទោ ជាឡាតិវី ហត្ថិ
 ភគវតោ មេត្តេន ចិត្តេន ដុដ្ឋោ សោល្លា ឧរោមេត្តា
 យេន ភគវា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភគវតោ
 បុរោ អដាសិ ។ អដទោ ភគវា ធិត្តិណោន មាត្រេន
 ជាឡាតិវីស្ស ហត្ថិស្ស កុម្មំ បរមសញ្ញោ ជាឡាតិវី
 ហត្ថិ តាដាហិ អដ្ឋកាសិ

(២៣) មា កុញ្ញា ចាតមាសនោ
 ឧត្ថំ ហិ កុញ្ញា ចាតមាសនោ ។
 ឧ ហិ ចាតមាសស្ស កុញ្ញា
 សុតតិ ហោតិ វតោ បរិ យតោ ។
 មា ធម្មនោ មា ច បមាដោ
 ឧ ហិ បមត្តា សុតតិ វដ្ឋន្តំ តេ ។
 គុញ្ញា^(២) តាដា កាវិស្សសិ
 យេន តំ សុតតិ តមិស្សសីតិ ។

១ ៥ សង្កា ឧត្តិ ។ ២ ២ តេន គុញ្ញា ។

មនុស្សព្រឹក្សានានាខំយាយគ្នាដាច់នេះថា ម្ចាស់គ្នាដាច់ មិនយូរប៉ុន្មាន
 ឡើយ មុនជាព្រះពុទ្ធនាគន្លងភ្នំសង្ក្រមដាមួយនឹងហត្ថិនាគ (ខេ) ។
 លំដាប់គោរ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់វិញ្ញាយមេត្តាចិត្តទៅកាន់ដំរីនាឡា-
 តិវី ។ ព្រះនោះ ដំរីនាឡាតិវីដែលមេត្តាចិត្តរបស់ព្រះមានព្រះភាគកាល
 ច្រូចហើយ គឺជាក់ប្រាថាយចុះ ចូលទៅដឹកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ បានឈរនៅចំពោះព្រះគ្រូព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ យកព្រះហស្តនាង ភ្នំស្នាមពោងដំរីនាឡាតិវី ហើយ
 សំដែងតាថាចំពោះដំរីនាឡាតិវីនោះថា

(២៣) ម្ចាស់កុញ្ញា អ្នកកុំចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់ព្រះពុទ្ធ-
 នាគឡើយ ម្ចាស់កុញ្ញា ព្រោះថាពាក្យចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់
 ព្រះពុទ្ធនាគ ជាហេតុឱ្យកើតទុក្ខ ។ ម្ចាស់កុញ្ញា កាលបើ
 អ្នកសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគហើយ ទៅកើតជាខ្មោចជាដំណាច
 នាងមុន (អ្នក) មិនបានទៅកើតក្នុងសុគតិទេ ។ ចូរអ្នក
 លែងស្រវឹង លែងប្រមាទទៅ ព្រោះថាសក្ការៈនឹងឡាយដែល
 ប្រមាទហើយ តែងមិនទាន់ទៅកាន់សុគតិឡើយ ។ អ្នក
 នឹងទៅកាន់សុគតិ ដោយប្រការដែលអ្នកធ្វើធម៌ ។

[២២] អដ្ឋោ ចាន្ទ្យតិវិ ហត្ថិ សោណ្ឌាយ
 កតវតោ ចាន្ទ្យស្វនិ កហោត្វា ឧបវិមុត្តិមិ អាតិវត្វា
 បដិក្កុដិភា^(១) បដិសត្តិ យាវ កតវង្គ អុនត្ថិ ។ អដ្ឋោ
 ចាន្ទ្យតិវិ ហត្ថិ ហត្ថិសាលវ កត្វា សត្វាធនេ អត្វាសិ ។
 កតាធនោ ច បដ ចាន្ទ្យតិវិ ហត្ថិ អហោសិ ។

[២៣] តេជ ចោ បដ សមយេជ មនុស្សា តំប
 កាដំ កាយន្តិ

ធនោធនោ ធនយន្តិ
 អន្តិសហិ កសហិ ធន
 អនោធនា អសត្វេជ
 តាតោ ធនោ មហោសិពាតិ ។

មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ មីយន្តិ វិចារេន្តិ យាវ ចានោ
 យយំ ទេវតតោ អលត្ថិកោ យត្រ ហិ ធម៌ សមលាស្ស
 តោតមស្ស ឯវមហិម្ពិតស្ស ឯវមហាធុរាវស្ស វិចាយ
 បរត្តិមិស្សតិវិ ។ ទេវតតស្ស លាភសត្តារោ បរិពាយិ ។
 កតវតោ ច លាភសត្តារោ អតិវង្គិ ។

១ ប- បដិក្កុដិភា ។

[២៤] លំដាប់នោះ ដ៏តាឡាតិវិចារបំលួងតួលំដែលដាច់នីព្រះបាទ
 ព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រមោទ យកមកឈរឈរលើក្បាល ហើយ
 បែម្ដេចព្រះមានព្រះភាគ អន្តិញ្ញាដ៏មុខដ៏យក្រោយ ដ៏រាបចាស់តែ
 លែងយឺញព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ដ៏តាឡាតិវិដ៏ទៅកាន់
 កេងដី គឺបានឈរនៅក្នុងកំពូលរបស់ខ្លួនផងដែរ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 បានខ្លួនដ៏តាឡាតិវិ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

[២៥] សមីយនោះឯង មនុស្សច្រើនខ្យល់នាំគ្នាច្រៀងភាពនេះថា
 ដទៃក្នុង ១ ភែនខ្លួន (ដ៏វិ) ដោយដម្បងខ្លះ ដោយតន្ត្រី
 ខ្លះ ដោយរាំរង្វង់ខ្លះ (ចំណែក) ព្រះពុទ្ធវិជយព្រះអង្គស្ងួត
 រកទូរគុណធំ ក៏មានដម្បង ក៏មានស្រ្តីស្រាវជ្រាវ តែ
 អាចខ្លួនហត្ថិតាមបាន ។

មនុស្សច្រើនខ្យល់ពោលពោល គឺជឿល បន្ទុះបង្ហូរថា ទេវតត
 ដោយមនុស្សព្រះ ជាអ្នកក៏បុណ្យនោះ ប៉ុន្តែមើលឯព្យាយាម
 សម្លាប់ព្រះសេសនោះតាម ដែលមានប្ដូរច្រើន មានអាត្មាការច្រើនយ៉ាង
 នេះហើយ ។ ទេវតតក៏សាច់ស្មោះលាភសត្តារ ទេវ ។ ឯលាភសត្តារ
 ក៏ក្រៃចំរើនច្រើនដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។

ឧប្បត្តិកំ ឬត្ថលាភំ ធិត្ថយាយ យេសនាចំ តិក្ខុកំ
 ជាសុវិហារាយ មា តិក្ខុ មាចិញ្ចា មត្តំ ធិស្សយ សង្ឃ
 កិរុយ្យន្តិ^(១) កុណាទុនយតាយ^(២) ច តណោភាដនេ
 យតានាម្មា កាមេតោតិ ។

[៤៧] គឺថា ទេវទត្ថោ យេន កោតាលិកោ
 គងមោកតតិស្សនោ ទណ្ឌទេវិយាប្បត្តោ សមុទ្ធនត្ថោ
 តេទុចសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្ថា កោតាលិនំ គងមោកត-
 តិស្សនំ ទណ្ឌទេវិយាប្បត្តំ សមុទ្ធនត្ថំ ឯតនេវេច ឯដ
 មយំ ភាវុសោ សមណស្ស តោតមស្ស សង្ឃតេនំ ក-
 រិស្សម ធម្មតេនន្តិ ។ ឯវុត្ថេ កោតាលិកោ ទេវទត្ថំ
 ឯតនេវេច សមណោ ទោ ភាវុសោ តោតមោ មហិន្ទិកោ
 មហាទុកាវោ តថ មយំ សមណស្ស តោតមស្ស សង្ឃ-
 តេនំ ករិស្សម ធម្មតេនន្តិ ។ ឯដ មយំ ភាវុសោ សមណំ
 តោតមំ ឧបសន្តិមិត្ថា មញ្ញ វត្ថុនិ យាចិស្សម កតា
 កន្ល អនេតមរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តិដ្ឋស្ស សល្យ-

១ ១-ម-ង ធាប្បាចនំ ធិស្សយ សង្ឃ កិរុយ្យ ។ ២ ១-ម កុណាទុនយាយ ។

ឧប្បត្តយទានិឡាយវេសបិទមានអៀនធាន ១ ដើម្បីតិយានទេវទត្ថោ
 ស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយវេសមានសីលជាប្រឡាញ់ ជាតុវ្យាដ្ឋកភិក្ខុ
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក អាស្រ័យបុគ្គល ហើយទាំគ្នាបំបែកសង្ឃ ១
 ដើម្បីសេចក្តីពាលិតដល់ព្រះគូស ១ (វិទ្យាដា) ត្រូវតាត់សេចក្តីតាម
 កាយភិក្ខុន៍គណៈភាដនេសិក្ខាមទុច្ចរ ។

[៤៨] ត្រាតោះ ទេវទត្ថោវិច្ឆេសៈព្រះកោតាលិកភិក្ខុ គឺជាមោក-
 តិស្សនភិក្ខុ ទណ្ឌទេវិយាប្បត្តភិក្ខុ ធិសមុទ្ធនភិក្ខុ លុច្ឆេស ទេវិយាប្បត្តិ
 បាននិយាយពាក្យនេះព្រះវិទីន៍កោតាលិកភិក្ខុ គឺជាមោកតិស្សនភិក្ខុ ទណ្ឌ-
 ទេវិយាប្បត្តិភិក្ខុ ធិសមុទ្ធនភិក្ខុថា ម្ចាស់ភាវុសោទាំងឡាយ អ្នកច្របក
 ក្នុងយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងវិលយចេញមកបំប្រែសមណភាគច ។
 តាមបើវេទក្តី និយាយយ៉ាងនេះហើយ កោតាលិកភិក្ខុក៏បាននិយាយ
 ពាក្យនេះព្រះវិទីន៍ទេវទត្ថោ ម្ចាស់ភាវុសោ ព្រះសមណភាគម មានប្បជ្ញ
 ប្រិទ្ធ មានកាន់កាតាប្រិទ្ធជណស ក្នុងយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងវិ-
 លយចេញមកបំប្រែសមណភាគមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទត្ថោនិយាយថា ម្ចាស់
 ភាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយមក ក្នុងយើងនឹងទាំគ្នាចូលព្រះសម-
 ណភាគមហើយចូលសិក្សា ៥ ប្រការថា បរិទ្រព្រាអន្តិដ៏ចំរើន ព្រះមាឌ
 ព្រះភាគវៃធិសារសីគុណ វៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុអ្នកសន្តោស

ទស្ស ធូរស្ស ទាសាធិតាស្ស អបជយស្ស វិហារម្ហាស្ស
 វណ្ណាវង្គី សមាធិ កន្ត្រ បញ្ច វត្ថុនិ អនេតមវិហារយេន
 អប្បិច្ឆតាយ សន្តិដ្ឋតាយ^(១) សាលោទាយ ធូតាយ^(២) តា-
 សាធិតតាយ អបជយស្ស វិហារម្ហាស្ស សំវត្ថុនិ សាធូ
 កន្ត្រ កិត្ត យោវជីវ អាត្មតា អស្ស យោ តាមន្ត ធិសរេ-
 យ្យ វង្គី ឯ ធូសេយ្យ យោវជីវ បិណ្ឌបាតិកា អស្ស យោ
 ធិមន្ត ឯ សាធិយេយ្យ វង្គី ឯ ធូសេយ្យ យោវជីវ បិសុត្ត-
 លិកា អស្ស យោ តមាបតិជីវ សាធិយេយ្យ វង្គី ឯ
 ធូសេយ្យ យោវជីវ កុត្តម្ហិកា អស្ស យោ ធម្ម ឧប-
 តធម្ម វង្គី ឯ ធូសេយ្យ យោវជីវ អធិប័ស ឯ ទាធម្ម
 យោ អធិប័ស ទាធម្ម វង្គី ឯ ធូសេយ្យនិ សមាធិ បញ្ច
 វត្ថុនិ^(៣) សមណោ តោតមោ តាធូជាធិស្សតិ តេ ច^(៤)
 មយំ នមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ ជនំ សត្វាមេស្សាមាតិ ។

១ ទ. ម. សន្តិដ្ឋាយ ។ ២ ទ. ម. ធូតាយ ។ ៣ ទ. ម. ចោត្តកេសុ ឥទ្ធ បទុយំ
 ៤ ទ. ស្មតិ ។ ៥ ទ. ម. ចោត្តកេសុ ធម្មន្ត ៥ ទ. ស្មតិ ។

ស្រទាវចិត្ត ទ្រាវន្តចិត្ត គ្មានចិត្ត ចិត្តសន្សំកិលេសវត្ថុ ប្រាជ្ញ
 រេសត្តិព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បរិទ្រព្យាវន្តចិត្ត វត្ថុ ៨ ប្រ-
 ការាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
 ធូសទាវចិត្ត ដើម្បីធូសន្តិវត្ថុ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីបិទសន្សំកិលេសវត្ថុ
 ដើម្បីប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បរិទ្រព្យាវន្ត
 ចិត្តនេះ សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឱ្យកិត្តុចាន្តទ្វាយនៅតែក្នុងត្រៃវិក្ក
 អស់មួយជីវិត កិត្តុណាត្រៃវិក្ក កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក សូមឱ្យកិត្តុចាន្ត
 ទ្វាយកាន់បិណ្ឌបាតជាអស់មួយជីវិត កិត្តុណាត្រៃវិក្កអោយតាមចិត្ត
 កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក សូមឱ្យកិត្តុចាន្តទ្វាយប្រើប្រាស់គេសំរាប់បង្កើត
 អស់មួយជីវិត កិត្តុណាត្រៃវិក្កចំពោះគេហបតិបិ កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក
 សូមឱ្យកិត្តុចាន្តទ្វាយនៅទៀបសំរែងអំពីកិត្តុចាន្ត កិត្តុណាចូល
 ទៅនៅក្នុងទីប្រក់វិញនិ កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក សូមឱ្យកិត្តុចាន្តទ្វាយតាម
 ត្រីវិក្កសាវអស់មួយជីវិត កិត្តុណាត្រៃវិក្កត្រីវិក្កសាវ កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក កិត្តុនាធិន្ត្រៃវិក្ក
 ប្រាសមណោភាគមមុខជាមិនអនុញ្ញាតវត្ថុ ៨ ប្រការនេះឱ្យទេ ហើយពួក
 យើងឯងនឹងពន្យល់ដល់ (ឱ្យត្រៃវិក្កយើង) ដោយវត្ថុ ៨ ប្រការនេះ ។

សក្ការ ទោ អាវុសោ ឥមេហិ មត្យហិ វត្ថុហិ សម-
 ណស្ស តោតមស្ស សង្ខារោ កាតំ ចក្កកេនោ
 លុទ្ធសន្និ ហិ អាវុសោ មនុស្សតំ ។

[២៨] អដិទោ ទេវទេវោ សមាសោ យេន កតា
 តេនុបសន្និមិ ឧបសន្និមិត្តា កតវន្តំ អភិវទេវោ ឯតមន្តំ
 ធិសីនំ ។ ឯតមន្តំ ធិសីនោ ទោ ទេវទេវោ កតវន្តំ
 ឯតមន្តំ កតា តន្តំ អនេកាបិយោយេន មង្គ្គិយស្ស
 សន្តន្តស្ស សល្លេខស្ស ធូតស្ស ចាសានិកស្ស អបច-
 យស្ស វិរោធកស្ស វណ្ណវនិ សោនិ តន្តេ ចត្វា វត្ថុនិ
 អនេកាបិយោយេន មង្គ្គិយោយ សន្តន្តោយ សល្លេ-
 ខោយ ធូតោយ ចាសានិកោយ អបចយោយ វិរោ-
 ធកោយ សវត្តន្តំ សាធុ កន្តំ តិត្តា យោវិជំ អាត្មាកា
 អស្ស យោ តាមន្តំ ឧបសយ្យវន្តំ មំ ធុរសយ្យ យោវិជំ

តោតាបិកភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ ភូតៈយន៍អាចន៍ធំធ្វើការចំ-
 ណាយសង្ឃ ទំណាយចត្របស់ព្រះសមណៈភាគម ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការ
 នេះបាន ម្ចាស់អាវុសោពាំងឡាយ ផ្សិតមនុស្សពាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
 ដោយវត្ថុសាច្ច័ន (មានច្រើន) ។

[២៨] ត្រាតោះ ទេវទេវប្រដាប់បិស្ស ចូលទៅកាន់ព្រះ
 មានព្រះភាគជាម្ចាស់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ចូរអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវទេវអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ គឺក្រាបបង្គំចូលតាមរូបនៃព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះទ្រង់យសោភ័ណសរសើរកុណ្ឌខេម្ពុលឬក៏មានសច្ច័ត្តិប្រាថ្នា
 និង ជាអ្នកសម្រាស ដុល្លោភវិចិត្ត ប្រទ្រង់ធុរន្តិក្ខត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា
 មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រាជ្ញាសេចក្តីត្បាយម ដោយបរិយាយជាច្រើន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វត្ថុ ៥ ប្រការពាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីប្រាថ្នានិង ដើម្បីសម្រាស ដើម្បីដុល្លោភវិចិត្ត ដើម្បីធុរន្តិក្ខត្ត
 ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ដើម្បីប្រាជ្ញាសេចក្តី
 ត្បាយម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់
 មេត្តាព្រាស សូមឱ្យភិក្ខុពាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
 ណាទៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឱ្យភិក្ខុពាំងឡាយកាន់

[២៩] អធិបទេ ធម្មនិទានា សមណោ កថិតោ ចរិ-

សិន្ធា បញ្ចាហំ វត្ថុហំ ជំនំ សញ្ញាមេសំ មយំ អាវុសោ
សមណំ តោតមំ ធម្មសន្តមិន្ធា បញ្ចា វត្ថុនំ មរាជីម្ហា
កតតំ កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស ។ បេ ។
វិយោម្ហស្ស វត្ថុនំ កមាជំ កន្តេ បញ្ចា វត្ថុនំ អនេក-
បរិយាយេន អប្បិច្ឆកាយ ។ បេ ។ វិយោម្ហាយ សំវត្ថុនំ
សាទុ កន្តេ ភិក្ខុ យោវជិវំ អារាញ្ញកា អស្ស ។ យោ តាមន្តំ
ធិសរេយ្យ វត្ថុនំ ជំ ធុសេយ្យ ។ បេ ។ យោវជិវំ មច្ឆមំសំ
ន ទារមេយ្យ ។ យោ មច្ឆមំសំ ទារមេយ្យ វត្ថុនំ ជំ ធុសេយ្យតិ
កមាជំ បញ្ចា វត្ថុនំ សមណោ តោតមោ ធានុជាតាភិ
តេ ច^(១) មយំ កមេហំ បញ្ចាហំ វត្ថុហំ សមាធាយ
វត្ថាខាតិ ។

[៣០] តត្ថ យេ តេ មនុស្សា អស្សន្ធា អប្ប-

សន្ធា ធុត្ថនិទោ តេ ឯវមាហំសុ កមេ ទោ សមណោ

១៩ ម ធម្មទោ បញ្ចាយិ ។

[២៩] ត្រាតោ រេវត្តព្រមព័ន្ធវិសទ្ធចូលនៅកាន់ក្រុងក្នុងគ្រឹះ
ពន្យល់ក្នុងធម៌ឲ្យយល់ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការហើយនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ
ទាំងឡាយ ពួកយើងបានចូលនៅកាល់ព្រះសមណោភាគម ហើយចូល
សុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បដិគ្រព្រះអង្គជំពាក់នៃ ព្រះមានព្រះភាគនៃវិសទ្ធ-
សេវគុណរបស់ពួកលោក្ខណៈសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ប្រាជ្ញសេចក្តី
ព្យាយាម ដោយហិយាយជាច្រើន បដិគ្រព្រះអង្គជំពាក់នៃ វត្ថុ ៥ ប្រការ
ទាំងនេះ វាមិនប្រព្រឹត្តទេ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ដើម្បី
ប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាម ដោយហិយាយជាច្រើន បដិគ្រព្រះអង្គជំពាក់នៃ
សូមទ្រង់បង្ហាត់បង្រៀន សូមទ្រង់កុំទាំងឡាយនៅក្នុងវិប្បដិសេធសំមួយ
ជីវិត ភិក្ខុណារនៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនារនឹងស្រែវិបាស ។ បេ ។ សូមកុំឲ្យ
ភិក្ខុនារនៃគ្រឹះនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាដាច់គ្រឹះនឹងសាច់ ភិក្ខុនារនឹង
ស្រែវិបាស (ឥឡូវ) វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ព្រះសមណោភាគមនិទ្ទេស
អនុញ្ញាតឲ្យ៖ ពួកយើងទាំងអស់គ្នាទោះទីនិសមាទាបប្រព្រឹត្តវត្ថុទាំង ៥
ប្រការនេះ ។

[៣០] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ មនុស្សពួកណាដែលឥតសព្វ
និទ្ទេសថា ភក្តីប្រាជ្ញ មនុស្សពួកនោះនិយាយតាមយើងនេះថា ពួកសមណ-

សង្ឃបទពុទ្ធកថា ទេវទេវស្ស សង្ឃបទពុទ្ធកថា បញ្ចកថា បទ
 គោតមោ ពាហុល្លោកោ ពាហុល្លោយ ខេត្តេតិ ។ យេ
 បទ ទេ មទុស្សា សទ្ធា បសទ្ធា បស្សិតា គុត្តិមន្តោ
 ទេ ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចន្តិ កតំ ហិ បាម ទេវទេវត្ថា
 សង្ឃកេនាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយោតិ ។ អសេន្ទា-
 សុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មទុស្សា ឧជ្ឈយន្តា ទិយន្តា វិទាចន្តា ។ យេ ទេ ភិក្ខុ អប្បន្តា ។ មេ ។ ទេ
 ឧជ្ឈយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចន្តិ កតំ ហិ បាម ទេវទេវត្ថា
 សង្ឃកេនាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយោតិ ។ អថ ទោ
 ទេ ភិក្ខុ កតតោ ឯតមន្តំ រាហេចេសុំ ។ មេ ។ សទ្ធា
 តំ ភិក្ខុ ទេវទេវត្ថា សង្ឃកេនាយ បរក្កមសិ ចក្កកេនា-
 យោតិ ។ សទ្ធា កតតា ។ អសំ ទេវទេវត្ថា ទោ ទេ វុត្តិ
 សង្ឃកេនោ តុកតោ ទោ ទេវទេវត្ថា សង្ឃកេនា យោ
 ទោ ទេវទេវត្ថា សបក្កំ សង្ឃ ភិក្ខុតិ កប្បជ្ជិតតំ តំ ភិក្ខុសំ
 កសាវតិ កប្ប ឯយេន្តិ បទទិ យោ ច ទោ ទេវទេវត្ថា

ជាសក្ខីបុគ្គលំ ជាអ្នកកំចាត់បង្ខំកំលាស ជាអ្នកប្រជ្រើសដុស
 ភក់ចិត្ត ចំណែកប្រាសបណ្តាគោតម ជាអ្នកស្មោះ (ដោយបង្ខំយោន
 ចំណែកដើម) តែងត្រូវដើម្បីសច្ចៈឆ្លោត (ចំណែកដើម) ។ ចំណែក
 មទុស្សត្រូវណាដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា មទុស្សត្រូវ
 ទោតាគ្នាពាលទោស ភិក្ខុស្ស បន្តបង្ហាត់ ទេវទេវត្ថមសមាប្តិ
 នឹងប្រើនិទ្ទេសសង្ឃ នឹងនិទ្ទេសបក្កសោរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 ព្រមព្រៀងមទុស្សតាំងទោតាគ្នាពាលទោស ភិក្ខុស្ស បន្តបង្ហាត់ហើយ ។
 ភិក្ខុត្រូវណាដែលមានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ។ យេ ភិក្ខុត្រូវទោតាគ្នាពាលទោស
 ភិក្ខុស្ស បន្តបង្ហាត់ មិនសម្រេចទេ ទំប្រើនិទ្ទេសសង្ឃ នឹង
 និទ្ទេសបក្កសោរ ។ ទេវទេវត្ថតាំងទោតាគ្នាពាលទោស ភិក្ខុស្ស បន្តបង្ហាត់
 មានប្រាភាគ ។ យេ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវទេវត្ថ ព្រះអង្គ
 ប្រើប្រាស់បក្កសង្ឃនឹងបក្កសោរមែនឬ ។ ទេវទេវត្ថឆ្លើយថា បក្កសោរ
 មានប្រាភាគ ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទេវទេវត្ថ អ្នកកុំចូលចិត្ត
 នឹងតាបក្កសង្ឃឡើយ ម្ចាស់ទេវទេវត្ថ ដ្បិតការបក្កសង្ឃមានទោសជា
 ខ្ពស់ណាស់ ម្ចាស់ទេវទេវត្ថ ប្រសិនបើអ្នកណាមួយបក្កសង្ឃដែលកំពុង
 ព្រមព្រៀងគ្នា (អ្នកនោះ) ក៏មិនទទួលបានលាមកតាមក្រក់តាំងនៅ
 អស់ ទេ កប្ប ទោតាគ្នាគេអស់ ទេ កប្ប ម្ចាស់ទេវទេវត្ថ បើអ្នកណាមួយ

ក៏ដូច សង្ឃី សមត្ថំ ឧបាសិកា ប្រាសាទបុណ្យ បសាទំ កម្ម
 សង្ឃមិ ហោតិ អសំ ធរណត្ថ ថា តេ វុទ្ធិ សង្ឃកេតោ
 កុរុតោ ហេ ធរណត្ថ សង្ឃកេតោតិ ។

[៥០] អថោ អាយស្មំ អាណត្ថោ បុព្វសមយំ
 ធិតិសេតា បន្តង្គរមាយ រាជតហំ ចិណ្ឌាយ ចារិសិ ។
 អនុសា ថោ ធរណត្ថោ អាយស្មំ អាណត្ថំ រាជតហេ
 ចិណ្ឌាយ ចារិសំ ធិតិសាទ យេនាយស្មំ អាណត្ថោ តេទុប
 សង្ឃមិ ឧបសង្ឃមិត្វា អាយស្មំ អាណត្ថំ ឯតតកេច
 អត្ថតត្ថេតាចាហំ អនុសោ អាណត្ថ អញ្ញាត្រា កតតា
 មញ្ញាត្រា កតតសង្ឃ ឧបាសិកា កតតសង្ឃមិ សង្ឃកម៌
 កតតសង្ឃមិ ។ អថោ អាយស្មំ អាណត្ថោ រាជតហេ
 ចិណ្ឌាយ ចារិសំ បញ្ញាកត្តំ ចិណ្ឌាទាតប្បដិគ្គត្ថោ យេន
 កតត តេទុបសង្ឃមិ ឧបសង្ឃមិត្វា កតតត្ថំ អតតត-
 តេតា ឯតតតត្ថំ ធិតិសិ ។ ឯតតតត្ថំ ធិតិសិ ថោ

ភ្នំសង្ឃីដេសបេតតោហើយឱ្យប្រាសាទបុណ្យ (ឧបាសិកា) តែង
 ទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ហើយនឹងកកយកក្នុងឋានសួគ៌សម្បត្តិ ១ កម្ម
 ឈ្លើយទៅវត្ត គួរកុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ម្ចាស់ទៅវត្ត
 ល្អិតការបំបែកសង្ឃ មានទោសដូចណាស់ ។

[៥១] ត្រាតោ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀម ប្រដាប់
 បាត្រនិងបិណ្ឌ ក្នុងបុព្វសមយ ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងគ្រងរាជគ្រឹះ ។
 ទៅវត្តបានឃើញព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ក៏ក្នុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរ
 រាជគ្រឹះ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅជិតព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ បាននិយាយភាសាព្រះនរោត្តមព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់
 អាទន្នដ៏មានអាយុ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើទុក្ខបទដ្ឋ ចំណីស្រីកម្ម ចែក
 ចេញពាក្យព្រះមានព្រះភាគ បែកចេញពាក្យកិច្ចសង្ឃ ចាប់ដៃបតិវ្យាប័ន
 រៀនទៅ ។ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគររាជគ្រឹះ
 បានត្រឡប់មកដល់បិណ្ឌបាត ក្នុងនគរព្រាយកក្កហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះ
 អាទន្នព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបប្រាប់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
 ភាគ ហើយអន្តរាយក្នុងទំនៀមសមគួរ ។ លុះអន្តរាយក្នុងទំនៀមសមគួរហើយ

[៥៣] ធម៌ចោ ធម៌ធម៌តោ ធម៌ធម៌តោសាមេ ធម៌-
 ធម៌សាមេ សាមាគី តាមោសិ មយំ អានុសោ សមណំ
 តោតមំ ធម៌សាមេមិច្ឆា មញ្ញ វត្ថុនិ ធម៌តោ កតា
 សន្ត អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស ។ មេ ។ វិយា-
 ម្ភស្ស វណ្ណាភិ វិសាមិ កន្តេ មញ្ញ វត្ថុនិ អនេកប-
 រិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ ។ មេ ។ វិយាម្ភាយ សវត្ថុនិ
 សាទុ កន្តេ ភិក្ខុ យោវិជំ អានុត្តា អស្ស យោ
 តាមន្តំ វិសយេយ្យ វិជ្ជំ ចំ ដុសយ្យ ។ មេ ។ យោវិជំ
 មច្ចមំសំ ន ចារេយ្យ យោ មច្ចមំសំ ចារេយ្យ វិជ្ជំ ចំ
 ដុសយ្យ វិជ្ជំ វិសាមិ មញ្ញ វត្ថុនិ សមណោ តោតោ
 ចានុណាទិ តេ ច^(១) មយំ វិសាមិ មញ្ញា វត្ថុហិ
 សមាហយ វត្ថាម យស្សយស្សតោ វិសាមិ មញ្ញ វត្ថុនិ
 មមន្តិ សោ សណាគំ កណ្ណាទុតិ ។

[៥៤] តេន ចោ ធម៌ សមយេន វេសានិកា
 វិជ្ជិបុត្តតោ មញ្ញមញ្ញាមិ ភិក្ខុសតាមិ នវតោ ធម៌ យោវិជ្ជ
 អប្បិកាតតោ ច ។ តេ ច^(២) អយំ ធម៌ោ អយំ វិទយោ

[៥៥] ត្រាតោ វេទន្តាត្រាតោកាសនេ ភ្នំប្លែងបាសនា
 ហើយបង្គាប់ភិក្ខុឲ្យចាប់ស្វាគមន៍នាគ្យថា ខ្លួនអានុសោ ពួកយើងបាន
 ទាំងពួកយោវិសាមិព្រាសមណនាគម ចូលសុំវត្ថុ ៨ ប្រការថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមាតាព្រះភាពទ្រង់សមស័រគុណ របស់បុគ្គលអ្នកព្រា-
 ង្គភិក្ខុ ។ មេ ។ ព្រាហ្មសចក្ខុព្យាយាម ដោយហិយាយជាច្រើន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វត្ថុ ៨ ប្រការវិន័យនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា
 ភិក្ខុ ។ មេ ។ ដើម្បីព្រាហ្មសចក្ខុព្យាយាម ដោយហិយាយជាច្រើន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុវិន័យឡាយនៅ
 ភេត្តវិព្រាង្គក្នុងអស់ ១ ជីវិត ភិក្ខុណាទាំងពួកស្រុក ភិក្ខុនារីទាំងពួកសាស
 ។ មេ ។ សូមកុំឲ្យភិក្ខុវិន័យឡាយឆ្លងក្រិច្ចនឹងសាច់អស់ ១ ជីវិត ភិក្ខុណា
 តាមក្រិច្ចនឹងសាច់ ភិក្ខុនារីទាំងពួកសាស ព្រះសមណនាគម មិនទ្រង់
 អនុញ្ញាតវត្ថុ ៨ ប្រការនេះទេ ភិក្ខុយើងវិន័យនោះ មិននាំគ្នាសមាទាន
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុ ៨ ប្រការនេះវិញ វត្ថុ ៨ ប្រការនេះគ្មានសំណាងទទួលបាន
 អន្តរា ក្នុងសូមសាមគ្គីនាគមន៍នាគ្យថា ។

[៥៦] សម័យនោះឯង វិជ្ជិបុត្តភិក្ខុភេត្តវិន័យសាលី ប្រមាណ
 ៥០០ រូប ជាអ្នករើបខឹងឬសប្បុរស ជាអ្នកមិនដឹងប្រក្រតី (មិនចេះវិន័យ)
 ផង ។ ភិក្ខុវិន័យនោះគឺជា ទេវតាមិ ទេវតាវិជយ ទេវតាពាក្យ

១-២៩. ម យោវិជំ ធម៌សាមេ ធម៌សាមេ ។

[៥៦] គេន ទោ បទ សមយោន អត្ថស្ថាបនា ភិក្ខុ
 កតវតោ អវិទូរេ បិកោ រោជិតោ រោតិ^(១) ។ អថទោ
 កតវា ភំ ភិក្ខុ ឯវេនរោច ភិក្ខុ ភិក្ខុ រោតសីតិ ។
 យេមិ គេ កន្ថេ កតវតោ អត្ថស្ថាបនា សាវ័ច្ឆត្ថមោត្ត
 ល្លាហា គេមិ ទេវទត្ថស្ស សង្កតោ កច្ចង្គិ ទេវទត្ថស្ស
 ធម្មំ រោចេត្តាតិ ។ អដ្ឋាទខេតំ ភិក្ខុ អនុវត្តាសោ
 យំ សាវ័ច្ឆត្ថមោត្តល្លាហា ទេវទត្ថស្ស ធម្មំ រោចេយ្យំ
 អបិច គេ កតា ភិក្ខុសញ្ញាត្តិរោតិ ។

[៥៧] គេន ទោ បទ សមយោន ទេវទត្ថោ មហាតិរោ
 បរិសាយ មវិទូរោ ធម្មំ ទេវទត្ថោ បិសិដ្ឋោ រោតិ ។
 អន្តសា ទោ ទេវទត្ថោ សាវ័ច្ឆត្ថមោត្តល្លាហា ចូរតោ ។
 អាតច្ចង្គេ បិស្សាទ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បស្សថ ភិក្ខុវេ យោវ
 ស្វាត្ថាតោមយោ ឧម្មោយេមិគេ សមណស្ស តោនមស្ស
 អត្ថស្ថាបនា សាវ័ច្ឆត្ថមោត្តល្លាហា គេមិ មម សង្កតោ
 អាតច្ចង្គិ មម ធម្មំ រោចេត្តាតិ ។ ឯវំ វុត្ថេ តោ កាសិរតោ

* ៥-៦- គេត្ថស្ស កតវតោ អវិទូរេ រោតោនោ បិកោ រោតិ ធារោ អាតោ ។

[៥៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈ្មោះ ទៅជិតព្រះមានព្រះ
 កាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគបាទស្រាស់តម្រាស់ទេវទីភិក្ខុ
 នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកយី ។ ភិក្ខុនោះស្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អត្ថសាវ័ករបស់ព្រះមានព្រះភាគ គឺ ព្រះសាវ័ច្ឆត្ថនឹងព្រះ
 មោគ្គល្លានព័ន្ធនោះ ពេញចិត្តនឹងធម៌ទេវទត្ថហើយ បានដាច់ខាត សំ
 ណាត់ទេវទត្ថ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ សាវ័ច្ឆត្ថនឹងមោគ្គល្លាន
 ពេញចិត្តនឹងធម៌ទេវទត្ថអោយទុបាយណ៍ ។ ទុបាយនោះ មិនមែនជាហេតុ
 មិនមែនជាឧបាសវ័យ ឯសាវ័ច្ឆត្ថនឹងមោគ្គល្លានទៅនោះ ដើម្បីពង្សយ
 ភិក្ខុវេទិត្តាទេតី ។

[៥៩] ចូនសម័យនោះឯង ទេវទត្ថមានបរិសាទ្យជាច្រើនចាមរាម
 ត្រៀមគ្រា ក៏ដូចគ្នាសំដែងធម៌ ។ ទេវទត្ថបានឃើញព្រះសាវ័ច្ឆត្ថនឹង
 ព្រះមោគ្គល្លានដើរមកអំពីចិញ្ចាយលីម ។ លុះឃើញហើយគឺហៅភិក្ខុព័ន្ធ
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធច្បាយ ចូរអ្នកមើលចុះ ធម៌យើងសំដែងហើយ
 ដោយល្អ ពាល់គេអត្ថសាវ័ករបស់ព្រះសមណតាមនីសាវ័ច្ឆត្ថនឹងមោគ្គ
 ល្លាន(ពេញចិត្តនឹងធម៌យើងហើយបានដាច់)មកកាន់សំណាត់យើង ។ កាល
 ហើរទេវទត្ថនិយាយយ៉ាងនេះហើយ កោកាលិកភិក្ខុក៏បាននិយាយតាមរូប

មរណមគ្គំ កំ ធុត្ថំ ។ តេសំយេវ វោ ធម៌ កំត្តេវ មហា-
 បាតាធំ ។ ធុត្ថំ កំត្តេវ មហា បាតា^(១) កំត្តេវ មហា
 តេ តំ សាសី វិជ្ជា យោគា យោធា យោ វិសេស្យា យោ
 មហា យោ ។ សុត្ថំ កំត្តេវ កំត្តេវ យោ សា យោ មហា
 មហា មហា យោ ។ តេសំ តំ តេ វិជ្ជា យោ យោ តំ ធម៌
 តេ យោ ។ តេ តា ធម៌ តា ធម៌ មរណំ កំ កំត្តេវ មរណមគ្គំ
 កំ ធុត្ថំ ធុត្ថំ ធុត្ថំ តេ កំត្តេវ តេ តេ តេ មហា ធុត្ថំ
 តេ យោ មហា មហា តេ ។

[៦០] ក្បាច់រូបសាស្ត្រ ប្រាំ វិទ្យុត្ថេ

ក៏ស៊ី យសាធម្ម្ម (២) ធម៌ស្ម័ ព្រះពុទ្ធ

နိဗ္ဗာန် ဗုဒ္ဓ အဓိကအားဖြင့်

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရှိမှုကို ဖော်ပြသော ရုပ်ပုံတစ်ခု

(២២) អង្គជំនុំជម្រះ ពន្លឿន សម្រាប់ការសាកល្បង

ព្រះតេជវង្ស ឥន្ទ្រមហេសី ។ ទេវតាបេសី អង្គបេសី ។ ឥន្ទ ភិក្ខុវេ

* ၁ ဗ ထောင့်လေး အစာအိတ်တစ်ခု ၈ နံရံပျက် ၇ ၂- ပါးပါးခွဲသုံး ၇ ၃- ပါးပါးခွဲသုံး ၇

ខ្មែរសេចក្តីទុក្ខដឹងនឹងស្លាប់នឹង ព្រោះការចំណាស់ត្រូវក្រោយនោះទេ ។
 ឬសក្ខីភាពនៃឡាយ ដំណែងទាន់ពួកដ៏ក្លែង គឺដ៏ស្មៅនឹងក្នុងដីតែង
 យកតម្រាប់ដីដ៏ចាំបាច់នោះ ក៏នាំគ្នាចុះកាន់ស្រះនោះហើយដកត្រូវក្រោយ
 ដោយប្រមោយ តែចំណែកសាងជិតឱ្យស្អាតហើយក៏ទិញលេបចាំដក
 ទៅ ។ ក្រោយនោះក៏ចំណង់ឱ្យកើតសម្បូរនឹងកំឡុងដល់ដីចាំនោះ
 ឡើយ ។ (ដ៏ស្មៅនឹងក្នុងដីចាំឡាយ) តែងដល់ខ្មែរសេចក្តីស្លាប់
 ឬសេចក្តីទុក្ខដឹងនឹងស្លាប់ ព្រោះការចំណាស់ត្រូវក្រោយនោះ ជាហេតុ
 (យ៉ាងណាមិញ) ឬសក្ខីភាពនៃឡាយ ទៅនឹងដល់ដីចាំនោះ
 នឹងដល់សេចក្តីលំបាក ស្លាប់នឹង ហេតុនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។

[၁၁] ကလေးတို့သည် ကလေးတို့၏အသံကိုကြား

ក្នុងក្រុងស្រះ ក្នុងដីរំលោភនៃនោះ ដំណើរស្រុកស្រែកស្រែក

ពាង្គក ដល់ក្នុងរាជបណ្ឌិត្យ យោងណាមិញ ទៅទ្រង់ផង

19 816801000 8507280000 8507280000 8507280000 8507280000

[illegible][illegible]

កិច្ច សាតា ៥ ហោតិ សាវេតា ៥ ឧត្តហោតា ៥ ឆា-
 រេតា ៥ វិញ្ញាតា ៥ វិញ្ញាបេតា ៥ កុសុលោ ៥ ស-
 ហំតាសហំតស្ស ឆោ ៥ កាលយាការកោ ឥមេហិ
 វោ កិច្ចវេ អដ្ឋហន្តេហិ សមន្តាតោ កិច្ច ធូតេយ្យ
 តន្តមហតិ ។

[៦៥] អដ្ឋហិ កិច្ចវេ អន្តេហិ សមន្តាតោ សា-
 វិបុត្តោ ធូតេយ្យ តន្តមហតិ ។ កតមេហិ អដ្ឋហិ ។
 ឥធិ កិច្ចវេ សាវិបុត្តោ សោតា ៥ ហោតិ សាវេតា
 ៥ ឧត្តហោតា ៥ ឆារេតា ៥ វិញ្ញាតា ៥ វិញ្ញាបេតា
 ៥ កុសុលោ ៥ សហំតាសហំតស្ស ឆោ ៥ កាល-
 យាការកោ ឥមេហិ វោ កិច្ចវេ អដ្ឋហន្តេហិ សមន្តា-
 តោ សាវិបុត្តោ ធូតេយ្យ តន្តមហតិ ។

[៦៦] យោវេ ឧត្តរេតិ មក្ខា បរិសំ ឧត្តរាធិធិ^(១)
 ៥ ៥ ហោតេតិ វេតិ ៥ ៥ ហោតេតិ សាសនំ
 អសន្តិទោ ៥ អត្តាតិ បុច្ឆិតោ ៥ ៥ កុប្បតិ^(២)
 សវេ តាធិសកោ កិច្ច ធូតេយ្យ តន្តមហតិ ។

១ ម. ឧត្តរាធិធិ ។ ២ ១. ម. បុច្ឆិតោ ៥ ៥ កុប្បតិ ។

តាំងឡាយ កិច្ចកុសុលសាសនានេះ ជាអ្នកស្តាប់បានដោយខ្លួនឯង ១ ញ៉ាំង
 បុគ្គលដទៃឱ្យស្តាប់បាន ១ បានរៀនយក ១ ចេះចាំទុកស្តាប់ ១ ដឹង
 សេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឱ្យដឹងសេចក្តីនោះ ១ ឈ្លាសវៃ
 ក្នុងហេតុដែលអ្នកដឹងមិនអ្នក ១ ជាអ្នកមិនធ្វើខ្លាចជំលោះ ១ ម្ចាស់កិច្ចតាំង
 ឡាយ កិច្ចប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង រើបក្ខុដែលខ្វះខាតកម្មបាន ។

[៦៧] ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ សាវិបុត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ
 រើបក្ខុដែលខ្វះខាតកម្មបាន ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់កិច្ច
 តាំងឡាយ កុសុលសាសនានេះ សាវិបុត្តជាអ្នកស្តាប់បានដោយខ្លួនឯង ១
 ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឱ្យស្តាប់បាន ១ បានរៀនយក ១ ចេះចាំទុកស្តាប់ ១
 ដឹងសេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឱ្យដឹងសេចក្តី ១ ឈ្លាសវៃ
 ក្នុងហេតុដែលអ្នកដឹងមិនអ្នក ១ ជាអ្នកមិនធ្វើខ្លាចជំលោះ ១ ម្ចាស់កិច្ចតាំង
 ឡាយ សាវិបុត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង រើបក្ខុដែលខ្វះខាត-
 កម្មបាន ។

[៦៨] កិច្ចកតា ទៅដល់ចរិយឱ្យដល់ពោលពាក្យបន្តិប
 ហើយមិនញាប់ញ័រ ១ មិនបារម្ភពាក្យ ១ មិនលាក់ពាក្យ
 បណ្តាំគេ ១ ប្រាប់មិនឱ្យច្រឡំពាក្យ ១ គេសូមកហើយមិន
 ទាំង ១ កិច្ចប្រាកដដូច្នោះនោះឯង រើបក្ខុដែលខ្វះខាតកម្មបាន ។

[៦៥] អដ្ឋហំ ភិក្ខុវេ អស្សុម្មេហំ អភិក្ខុតោ បរិយោ-
 និទ្ធិចិក្ខុតា ទេវតាត្ថា អាណាយិកោ ទេវយិកោ កុម្មុដ្ឋា
 អតេតិច្ឆោ ។ កតមេហំ អដ្ឋហំ ។ លាភេន ភិក្ខុវេ
 អភិក្ខុតោ បរិយោនិទ្ធិចិក្ខុតា ទេវតាត្ថា អាណាយិកោ ទេវ-
 យិកោ កុម្មុដ្ឋា អតេតិច្ឆា អលាភេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 យសេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ អយសេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 សត្តារេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ អសត្តារេន ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 តាមិច្ឆនាយ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ តាមមិច្ឆនាយ ភិក្ខុវេ អភិ-
 ក្ខុតោ បរិយោនិទ្ធិចិក្ខុតា ទេវតាត្ថា អាណាយិកោ ទេវ-
 យិកោ កុម្មុដ្ឋា អតេតិច្ឆោ កមេហំ តោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋហំ អស្សុម្មេហំ អភិក្ខុតោ បរិយោនិទ្ធិចិក្ខុតា ទេវតាត្ថា
 អាណាយិកោ ទេវយិកោ កុម្មុដ្ឋា អតេតិច្ឆោ ។
 សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ លាភំ អភិក្ខុយ្យ អភិក្ខុយ្យ
 វិហារេយ្យ ឧប្បន្នំ អលាភំ ។ បេ ។ ឧប្បន្នំ យសំ ឧប្បន្នំ

[៦៥] ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ទេវតាត្ថាអស្សុម្មេហំ (លោកនិមិត្ត) ពុំដឹង
 ប្រការ គ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើត
 ក្នុងនរក បើនៅអស់មួយកម្សាន្ត កែខ្លួនលែងបាន ។ អស្សុម្មេហំ ប្រការ
 ដើម្បីចម្លងចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ទេវតាត្ថាអស្សុម្មេហំ មាន
 ចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បើនៅ
 អស់មួយកម្សាន្ត កែខ្លួនលែងបាន ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ប្រាសិនមានលាភ
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ប្រាសយស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន
 ប្រាសិនមានយស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ប្រាសសក្ការៈ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ប្រាសិនមានសក្ការៈ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន
 ប្រាសនឹងមានសច្ច្យប្រាជ្ញាគាត្រតំ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ទេវតា
 ត្ថាជាបាបមិត្តគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ
 ទៅកើតក្នុងនរក បើនៅអស់មួយកម្សាន្ត កែខ្លួនលែងបាន ម្នាលភិក្ខុ
 ពុទ្ធជន ទេវតាត្ថាអស្សុម្មេហំ ៨ ប្រការនេះគ្របសង្កត់ មានចិត្ត
 ប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បើនៅអស់មួយ
 កម្សាន្ត កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធជន ភិក្ខុឧប្បន្នំសង្កត់សង្កឹម
 ញ៉ាញ៉ា ឆ្លូវលាភដែលកើតឡើងហើយ ឆ្លូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ
 ។ បេ ។ ឆ្លូវយសដែលកើតឡើងហើយ ឆ្លូវអយសដែលកើតឡើងហើយ

ឧប្បន្នំ ឆានិច្ចតំ ។ ឬ ។ ឧប្បន្នំ ឆានិច្ចតំ អភិកុយ្យ
 វិហារេតោ ឧប្បន្នំយ្យំ កាសវា វិឃាតបរិធម្មណោ ឧប្បន្នំ
 អលាតំ ឧប្បន្នំ ឆានិច្ចតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិហារេតោ
 ឯវស ។ ត កាសវា វិឃាតបរិធម្មណោ ឯ ឆោន្តំ នំមំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មគ្គុសំ បដិទ្ធ ឧប្បន្នំ លាភំ អភិកុយ្យ អភិ-
 កុយ្យ វិហារេយ្យ ឧប្បន្នំ អលាតំ ។ ឬ ។ ឧប្បន្នំ យសំ
 ឧប្បន្នំ អយសំ ឧប្បន្នំ សុត្តារំ ឧប្បន្នំ អសុត្តារំ ឧប្បន្នំ
 ឆានិច្ចតំ ។ ឬ ។ ឧប្បន្នំ ឆានិច្ចតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ
 វិហារេយ្យ ។ ត ស្មាតិហា ភិក្ខុវេ ឧប្បន្នំ លាភំ អភិកុយ្យ
 អភិកុយ្យ វិហារេស្សាម ។ ឧប្បន្នំ អលាតំ ។ ឬ ។ ឧប្បន្នំ
 យសំ ឧប្បន្នំ អយសំ ឧប្បន្នំ សុត្តារំ ឧប្បន្នំ អសុត្តារំ

សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្យ ដែលកើតឡើងហើយ ។ ឬ ។ កាលភិក្ខុបិទ
 សន្តិក៍សន្តិទូត្តភាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ។ កាលភិក្ខុលស
 ពិនិច្ឆាយ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ គប្បីកើត
 ឡើងដល់ភិក្ខុនោះ កាលបើភិក្ខុបានសន្តិក៍សន្តិទូត្តភាវៈ ឬអលាតដែល
 កើតឡើងហើយ ឬភាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ កាលភិក្ខុលស
 ពិនិច្ឆា នាំសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ រឺមិន
 មិនមាន (ដល់ភិក្ខុនោះ) យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ ភិក្ខុឧប្បសន្តិក៍
 សន្តិក៍ ឬលាភដែលកើតឡើងហើយ ឬអលាតដែលកើតឡើងហើយ
 ។ ឬ ។ ឬយសដែលកើតឡើងហើយ ឬអយសដែលកើតឡើងហើយ
 ឬសុត្តារដែលកើតឡើងហើយ ឬអសុត្តារដែលកើតឡើងហើយ ឬ
 សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្យដែលកើតឡើងហើយ ។ ឬ ។ គ្របសន្តិក៍ ឬភាវៈ
 ជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះការស្រ័យនំណាចប្រយោជន៍នេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ ព្រោះហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាលានេះ
 គួរយើងពិនិច្ឆាយសន្តិក៍សន្តិទូត្តភាវៈ ឬលាភដែលកើតឡើងហើយ ។
 គួរយើងពិនិច្ឆាយសន្តិក៍សន្តិទូត្តភាវៈ ឬអលាតដែលកើតឡើងហើយ
 ។ ឬ ។ ឬយសដែលកើតឡើងហើយ ឬអយសដែលកើតឡើង
 ហើយ ឬសុត្តារដែលកើតឡើងហើយ ឬអសុត្តារដែលកើតឡើងហើយ

សង្ឃបារមីក្នុង ទេវតាវង្ស ឯកទតាថា

សោ ឧបាទិ អនុចិណ្ឌោ
 អាសដ្ឋ ចំ ឧបាទតំ
 អវិចិណ្ឌយ បន្តោ
 ធម្មត្ថាវ កយោនតំ ។
 អនុច្ឆស្ស ហិ យោ ធុត្ថោ^(១)
 តាបតត្ថំ អត្យត្ថោ
 តមេវ ចាមំ ធុសតិ
 ធុច្ឆចិត្តំ អនាធាវ ។
 សម្មត្ថំ វិសត្យម្ពេន
 យោ មញ្ញោយ្យ បន្ទសិទ្ធំ
 ឯ សោ តេន ឧទ្ធសេយ្យ
 កេស្មា ហិ ឧទធំ មហា
 ឋវមេវ ឧបាទតំ
 យោ វាទេនុបហិសតិ
 សមតត្ថំ^(២) សន្តចិត្តំ
 វាទោ តត្ថំ ធម្មតាសិ ។

១ ឧ. ធុត្ថោ ។ ២ ឧ. សន្តចិត្តំ ។ ៣. សមត្ថំ ។

សង្ឃបារមីក្នុង ប្រៀងទេវតា ឯកទតាថា

ទេវតាវង្សនិង តែងសង្ឃសាមញ្ញប្រមាទឡើយ ។ ហើយ
 ប្រៀសប្រៀបនូវភាគនោះ ក៏ប្លែកទៅលើទុក្ខក្នុងនូវភាគវិចិ
 មានក្នុង ៤ ដែលក្នុងខ្លួន ។ សេចក្តីវិចិថា នរណា
 ប្រព្វស្តចិត្តការប្រកួលដែលមិនបាទប្រព្វស្ត មិនបាទធ្វើអំពើ
 គាត្រក់ បាច់តែងការសម្រេចប្រកួលដែលមានចិត្តប្រព្វស្ត អ្នក
 មិនអើពើនាដំបូង ។ អ្នកណាបង់ប្រព្វស្តនូវសមុទ្រដោយ
 ថ្នាំពិស ១ ក្នុង អ្នកនោះឯងមិនអាចនឹងប្រព្វស្តដោយថ្នាំ
 ពិស ១ ក្នុងនោះបានឡើយ ព្រោះថា សមុទ្រធំទូលាយគួរ
 ឲ្យស្របស្រួល (សេចក្តី៖) មានបរិមាណវិសាល មានទទឹង
 មេឃដូចជានរណាប្រព្វស្តនឹងគង់ភក ដែលមានចិត្តស្មើ
 មានចិត្តស្រប ដោយភាគៈពលពេស ភាគៈពលពេស
 នោះមិនបាទប្រកួលលាស់ចំរើនឡើងក្នុងភាគនោះឡើយ ។

សង្ឃកថា ហោតិ ចោ ច សង្ឃកថោ ។ ឯកោ
 ឧទាលំ ចត្តារោ ហោតិ ឯកោ ចត្តារោ ឧទាលំ
 អនុស្សាវេតិ សណ្តានំ កាហោតិ អយំ ចត្តារោ អយំ
 វិទយោ វង្គំ សន្តសាសនំ វង្គំ កល្យាណំ វង្គំ កោតយាតិ
 ឯវម្បិ ចោ ឧទាលំ សង្ឃកថា ចោ ហោតិ សង្ឃកថោ
 ច.។ ឯវង្គំ វា ឧទាលំ អតិប្រកាឯវង្គំ វា សង្ឃកថា ចោ
 ហោតិ សង្ឃកថោ ច.។ ច ចោ ឧទាលំ កិច្ចាទំ សង្ឃ
 កិច្ចាទំ អបិច កេនាយ បរក្កមតិ ។ ច សិទ្ធិមាតា
 សង្ឃ កិច្ចាទំ ឯ សាមណេរោ សង្ឃ កិច្ចាទំ ឯ សាម.
 ណេរី សង្ឃ កិច្ចាទំ ឯ ឧទាសិកោ សង្ឃ កិច្ចាទំ ឯ
 ឧទាសិកោ សង្ឃ កិច្ចាទំ អបិច កេនាយ បរក្កមតិ ។
 កិច្ចា ចោ ឧទាលំ ចត្តារោ សមាទសំវាសកោ
 សមាទសិហយំ ឯតោ សង្ឃ កិច្ចាទំ ។

ហៅថាសេចក្តីប្រែប្រាស់សង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលី
 កិច្ចាប័កម្នាក់ ៤ រូប កិច្ចាប័កម្នាក់ ៤ រូប ឯកិច្ចាផ្កាតម្កល់ ៥ សូត្រកិច្ចាចាប់
 ស្លាកដោយតាមរូប ទេវតាធម៌ ទេវតាវិទយ ទេវតាពាក្យប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា ដូចជាឯក្យាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះ
 ចុះ ម្ចាស់ទុបាលី ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែប្រាស់សង្ឃ
 ផង ហៅថាសង្ឃភេទផង ។ ម្ចាស់ទុបាលី សេចក្តីប្រែប្រាស់សង្ឃនឹង
 សង្ឃភេទ វាមិនមានផលកិច្ច ៥ បេតិមាទ ផលកិច្ចច្រើនជាង ៥ រូបទៅក៏
 ទាន ។ ម្ចាស់ទុបាលី កិច្ចាមិនទានោះថា បំបែកសង្ឃទេ កែប្រែទានោះ
 ថា ព្យាយាមដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) សិទ្ធិមាតាមិនទានោះថា បំបែកសង្ឃ
 សាមណេរក៏មិនទានោះថា បំបែកសង្ឃ សាមណេរីក៏មិនទានោះថា បំបែក
 សង្ឃ ទុបាលីក៏មិនទានោះថា បំបែកសង្ឃ ទុបាលីក៏មិនទានោះថា
 បំបែកសង្ឃ កែប្រែទានោះថា ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ម្ចាស់ទុបាលី
 លុះតែកិច្ចាដែលមានជាប្រក្រតី(៦) ទានសំវាសស្មើគ្នា បំបែកក្នុងសីមា
 ជាមួយគ្នា ទើបទានោះថា បំបែកសង្ឃ ។

៦ កិច្ចាដែលមានប្រក្រតី គឺកិច្ចាដែលសង្ឃមិនចាត់ស្មើគ្នា ឬកិច្ចាដែលបរិសុទ្ធ គឺ
 មានគ្រូគ្រូរាជប្រឹក្សាជាដើម ។

(៦៩) សង្ឃកោតោ សង្ឃកោតោតិ កន្តេ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវិភា ទុ ខោ កន្តេ សង្ឃេ កំដ្ឋោ ហោតីតិ ។
 ឥទ្ធកាលិ ភិក្ខុ អនម្ពំ ធម្មោតិ ធិបេន្នំ ធម្មំ អនម្ពោតិ
 ធិបេន្នំ អវិជយំ វិជយោតិ ធិបេន្នំ វិជយំ អវិជយោតិ
 ធិបេន្នំ អភាសិតំ អលម្ពិតំ តតាតតេន កាសិតំ លាបិ-
 តំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្នំ កាសិតំ លាបិតំ តតាតតេន
 អកាសិតំ អលម្ពិតំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្នំ អនាចិណ្ឌំ
 តតាតតេន អនាចិណ្ឌំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្នំ អាចិណ្ឌំ
 តតាតតេន អនាចិណ្ឌំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្នំ អប្បញ្ញត្តំ
 តតាតតេន បញ្ញត្តំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្នំ បញ្ញត្តំ
 តតាតតេន អប្បញ្ញត្តំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្នំ អនាបត្តិ
 អាបត្តិ ធិបេន្នំ អាបត្តិ អនាបត្តិ ធិបេន្នំ លាហុកំ
 អាបត្តិ កុកា អាបត្តិ ធិបេន្នំ កុកំ អាបត្តិ

[illegible]

នាហុតា អាមត្តិ ធិបេន្តិ សាវសេសំ អាមត្តិ វេទ.
 សេសា អាមត្តិ ធិបេន្តិ អនាវសេសំ អាមត្តិ សាវសេសា
 អាមត្តិ ធិបេន្តិ ឥន្ទ្រវ្យំ អាមត្តិ អន្ទ្រវ្យា អាមត្តិ
 ធិបេន្តិ អន្ទ្រវ្យំ អាមត្តិ ឥន្ទ្រវ្យា អាមត្តិ ធិបេន្តិ តេ
 នមេហិ អដ្ឋាសហំ វត្ថុហិ អបកស្សន្តិ^(១) អវបកាសន្តិ
 អាវេណិកំ ឧបោសថំ^(២) កកេន្តិ អាវេណិកំ បវាណំ
 កកេន្តិ អាវេណិកំ សង្ឃកថំ កកេន្តិ ឦស្ឋាវតា ខេ
 ឧបាសិ សេវ្យា គិញ្ចោ ហោតិ ។

[៧០] សច្ចសាមត្តិ សច្ចសាមត្តិ កន្តេ វិច្ឆិ
 តិស្ឋាវតា ឬ ខេ កន្តេ សង្ឃេ សមត្តោ ហោ-
 តិ ។ វិច្ឆិកាវិ គិញ្ចោ វេន្តំ អនម្មោតិ ធិបេន្តិ
 ធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេន្តិ អវិធម្មំ អវិធម្មោតិ ធិបេន្តិ
 វិធម្មំ វិធម្មោតិ ធិបេន្តិ អកាសិកំ អលមិកំ តតាត-
 តេន អកាសិកំ អលមិកំ តតាតតេនាតិ ធិបេន្តិ

• ១. អបកស្សន្តិ ។ ២. អាវេណិកេយ្យំ ។ ៣. អបកស្សន្តិ អាវេណិកេយ្យំ ។

ជាជាលហុតាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ^(១) ជាជាអនាវសេសាបត្តិ^(២)
 សំដែងអនាវសេសាបត្តិ ជាជាសាវសេសាបត្តិ សំដែងឥន្ទ្រវ្យាបត្តិ ជា
 ជាអន្ទ្រវ្យាបត្តិ សំដែងអន្ទ្រវ្យាបត្តិ ជាជាឥន្ទ្រវ្យាបត្តិ គិត្តាវិទ្យាខេត្ត
 តាញ្ចៈត្រៃវគ្គ (ធិសេវ្យ) ហើយឡើយ បាសថផ្សេងៗគ្នា ធ្វើបដិវេណការផ្សេង
 ៗគ្នា ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងៗគ្នា ដោយវត្ថុ ១៨ ប្រការនេះឯង ម្ចាស់ទុក
 សច្ចវិសេសបក្សាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៧១] ព្រះទុក្ខប្រាបត្តិទូលស្វាថ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ ព្រះអង្គក្រាស់ថា សង្ឃសាមត្តិ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សច្ចវិសេសប្រមាញ់នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ
 យ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់តបថា ម្ចាស់ទុក គិត្តាវិទ្យាយ
 ក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនជាវិទ្យាថា មិនមែនជាវិទ្យា សំដែង
 មិនមែនជាវិទ្យា សំដែងសភាពមិនមែនជាវិទ្យាថា មិនមែនជាវិទ្យា
 សំដែងវិទ្យា ថាជាវិទ្យា សំដែងមិនមែនជាវិទ្យា ដែលគេថាគេមិនបាន
 សំដែង មិនបានហោល ថា គេគេមិនបានសំដែង មិនបានហោលទេ

• សំដៅយកអនុត្តិ ២ គឺ តិស្ឋាវតាវេល ។ ឥន្ទ្រវ្យាយ ។ ធម្មវិទ្យាយ ។ ធម្មវិទ្យាយ ។ ធម្មវិទ្យាយ ។
 ឥន្ទ្រវ្យាយ ។ ២ សំដៅយកអនុត្តិ (អនុត្តិ) ។

ភាសិតំ លមិតំ តតាតតេន ភាសិតំ លមិតំ ត-
 តាតតេនាតំ ធិបេន្តំ អបាចិណ្ឌំ តតាតតេន អបាចិណ្ឌំ
 តតាតតេនាតំ ធិបេន្តំ អាចិណ្ឌំ តតាតតេន អាចិណ្ឌំ
 តតាតតេនាតំ ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តតាតតេន អប្បញ្ញត្តំ
 តតាតតេនាតំ ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ តតាតតេន បញ្ញត្តំ តតា-
 តតេនាតំ ធិបេន្តំ អបាចន្តិ អបាចន្តិ ធិបេន្តំ អាចន្តិ
 អាចន្តិ ធិបេន្តំ លហុតំ អាចន្តិ លហុតា អាចន្តិ
 ធិបេន្តំ តុតា អាចន្តិ តុតា អាចន្តិ ធិបេន្តំ សាវសេសំ
 អាចន្តិ សាវសេសា អាចន្តិ ធិបេន្តំ អនវសេសំ អាចន្តិ
 អនវសេសា អាចន្តិ ធិបេន្តំ ទុដ្ឋល្អា អាចន្តិ ទុដ្ឋល្អា
 អាចន្តិ ធិបេន្តំ អទុដ្ឋល្អា អាចន្តិ អទុដ្ឋល្អា អាចន្តិ
 ធិបេន្តំ តេ ឥមេហំ អដ្ឋាសហំ វត្ថុហំ ន អបកាស្សន្តិ
 ន អវកាសន្តិ ន អាវេណិកំ ឧបោសមំ ករោន្តិ ន
 អាវេណិកំ បវរណំ ករោន្តិ ន អាវេណិកំ សង្កកម្មំ
 ករោន្តិ ឯត្តាវតា តោ ឧបាលិ សង្ខេប សមត្តោ
 ហោតិ ។

សំដែងបរិយាយដែលកត់ត្រាបានសំដែង បានពោលថា គត់គត់បាន
 សំដែង បានពោល សំដែងវត្ថុដែលគត់គត់មិនទាន់ស្មើមក ថាជាវត្ថុ
 ដែលគត់គត់មិនទាន់ស្មើមក ។ សំដែងវត្ថុ ដែលគត់គត់មិនទាន់ស្មើ
 មក ថាជាវត្ថុដែលគត់គត់មិនទាន់ស្មើមក សំដែងស្មើគ្នាបានដែលគត់-
 គត់មិនទាន់បញ្ញត្តិថា គត់គត់មិនទាន់បញ្ញត្តិទេ សំដែងស្មើគ្នាបានដែល
 គត់គត់បានបញ្ញត្តិថា គត់គត់បានបញ្ញត្តិ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអនា-
 បត្តិ សំដែងអាចន្តិ ថាជាអាចន្តិ សំដែងលហុតាបត្តិ ថាជាលហុតាបត្តិ
 សំដែងតុតាបត្តិ ថាជាតុតាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ ថាជាសាវ-
 សេសាបត្តិ សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋ-
 ល្អាបត្តិ (អាចន្តិទុដ្ឋល្អា ឬសង្ករិកសេស) ថាជាទុដ្ឋល្អាបត្តិ សំដែង
 អទុដ្ឋល្អាបត្តិ (អាចន្តិអទុដ្ឋល្អា) ថាជាអទុដ្ឋល្អាបត្តិ ក៏ត្រូវបាននិយាយទៀត
 ព្រម មិនទៀតនោះទេ (ហើយសូម) ហើយមិនធ្វើទេបានថាផ្សេងគ្នា មិន
 ធ្វើបាននោះផ្សេងគ្នា មិនធ្វើសង្កកម្មាផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុទាំង ១៨ នេះ
 ហួសឧបាលិ សង្ឃបទពុទ្ធក្រ ព្រឹត្តិទ្រព្យនៃសង្ឃដោយយកប្រាសាទ ។

(៧១) សម្បត្តិ បទ កន្លែង សង្ឃ កិច្ចការ ក៏ សោ

បសាវត៌្តិ ។ សម្បត្តិ ទោ ទទាហិ សង្ឃ កិច្ចការ កម្មវិធី-
តិក្កំ(១) តិច្ឆិកំ បសាវត៌្តិ កម្មវិធី វិរយម្មិ បច្ចុត៌្តិ ។

(៧២) អាចារ្យកោ ធម្មកោ

កម្មវិធី សង្ឃកោ

វត្តកោ អនុវត្ត

យោគកោ បដិសតិ ។

សង្ឃ សម្បត្តិ កិច្ចការ

កម្មវិធី វិរយម្មិ បច្ចុត៌្តិ ។

(៧៣) កិច្ច បទ កន្លែង សង្ឃ សម្បត្តិ កត្វា ក៏ សោ

បសាវត៌្តិ ។ កិច្ច ទោ ទទាហិ សង្ឃ សម្បត្តិ កត្វា ប្រា-
ប្បញ្ញំ បសាវត៌្តិ កម្មវិធី សង្ឃ មោឃតិកំ ។

(៧៤) ព្រះបាទស្រីរាជបណ្ឌិតស្រីសុភ័ក្ត្រ បដិសេធក្រមព្រះរាជក្រឹត្យ
ចុះកិច្ចបរិបាកសង្ឃវេលាកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា កិច្ចការវេលាបានខ្វះខាត
ម្តេចខ្លះ ។ ព្រះរាជក្រឹត្យស្រីសុភ័ក្ត្រ ព្រះបាទស្រីរាជបណ្ឌិតស្រីសុភ័ក្ត្រ
កំពុងព្រមព្រៀងគ្នា វេលាបានខ្វះខាតខ្វះខាត តាំងនៅអស់ ១ កម្ស
នេះនៅក្នុងនាមអស់ ១ កម្ស ។

(៧៥) កិច្ចបរិបាកសង្ឃ ព្រះរាជក្រឹត្យ មិនដឹងខ្វះខាត
ក្នុងចម្ងាយ ក្នុងពេលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ព្រះរាជក្រឹត្យ តាំងនៅ
អស់ ១ កម្ស វេលាកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ព្រះរាជក្រឹត្យ តាំងនៅ
កិច្ចបរិបាកសង្ឃវេលាកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ព្រះរាជក្រឹត្យ តាំងនៅ
អស់ ១ កម្ស ។

(៧៦) ព្រះបាទស្រីរាជបណ្ឌិតស្រីសុភ័ក្ត្រ បដិសេធក្រមព្រះរាជក្រឹត្យ
ចុះកិច្ចបរិបាកសង្ឃវេលាកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា កិច្ចការវេលាបានខ្វះខាត
ម្តេចខ្លះ ។ ព្រះរាជក្រឹត្យស្រីសុភ័ក្ត្រ ព្រះបាទស្រីរាជបណ្ឌិតស្រីសុភ័ក្ត្រ
កំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ព្រះរាជក្រឹត្យ តាំងនៅអស់ ១ កម្ស ។

សង្ឃកេតុទុក្ខា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

[៧៤] សុខា សង្ឃស្ស សាមគ្គី

សមគ្គា ឧបាសិកា

សមគ្គា ឧបាសិកា

យោគា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

សង្ឃ សមគ្គី កត្តា

កត្តា សង្ឃ មោទន៍ ។

[៧៥] សិយា ឧបាសិកា សង្ឃកេតុទុក្ខា អាចារ្យ
យោគា យោគា កត្តា ឧបាសិកា ។ សិយា
ឧបាសិកា សង្ឃកេតុទុក្ខា អាចារ្យ យោគា យោគា កត្តា
ឧបាសិកា មោទន៍ ។ សិយា ឧបាសិកា សង្ឃកេ-
តុទុក្ខា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា កត្តា
ឧបាសិកា ។ សិយា ឧបាសិកា សង្ឃកេតុទុក្ខា
ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា កត្តា ឧ

សង្ឃកេតុទុក្ខា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

[៧៦] សង្ឃកេតុទុក្ខា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

[៧៧] ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា ឧបាសិកា

អនុស្សាវរី កិច្ច អធម្មំ ឆន្ទាតិ ជីវេនំ ឥស្សី អធម្មនិច្ច័
 កេតេ អធម្មនិច្ច័ វិនិច្ឆាយ ធិដ្ឋី វិនិច្ឆាយ ឧដ្ឋី វិនិច្ឆាយ
 វុចី វិនិច្ឆាយ ភាវំ អនុស្សាវរីតិ សលាភំ តាហោតិ អយំ
 ឆន្ទា អយំ វិនិច្ឆាយា ឥនំ សន្តុសាសនំ ឥមំ កល្យាណ ឥមំ
 កេតេតិ អយម្យំ វោ ឧទាលិ សន្តុកេតេតោ អាចា-
 យិកោ ឆេយិកោ កាប្បន្ទោ អតេតនិច្ឆោ ។ បុន ចរាវំ
 ឧទាលិ កិច្ច អធម្មំ ឆន្ទាតិ ជីវេនំ ឥស្សី អធម្មនិច្ច័
 កេតេ អធម្មនិច្ច័ វិនិច្ឆាយ ធិដ្ឋី វិនិច្ឆាយ ឧដ្ឋី វិនិច្ឆាយ វុចី
 វិនិច្ឆាយ ភាវំ អនុស្សាវរីតិ សលាភំ តាហោតិ អយំ
 ឆន្ទា អយំ វិនិច្ឆាយា ឥនំ សន្តុសាសនំ ឥមំ កល្យាណ

នៅក្នុងបាតក៏បាន។ ។ ព្រះមហាបិស្សាបន្តិបូណ្ឌស្រូវ បពិត្រព្រះ
 អង្គជីវិតនេះ ចុះក៏ក្នុងបំបែកសង្ឃ ទៅក៏ក្នុងអាយុ ទៅក៏ក្នុងខែក
 បិសាដាស ១ កប្ប លែងតែខ្លួនជាមនុស្សចុះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 មហា មាលេ ជាដំបូង ក៏ក្នុងសាសនានេះ អ្វីដែលសភាពមិនមែនជាធម៌
 ចាតាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ជាមិនមែនជាធម៌ មាន
 សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក ជាមិនមែនជាធម៌ មិនប៉ាន់វិជ្ជា មិនប៉ាន់
 សេចក្តីតាមចិត្ត មិនប៉ាន់សេចក្តីពេញចិត្ត មិនប៉ាន់សេចក្តីពិតត្រង់
 ហើយសូត្រឲ្យកិច្ចចាប់ស្វាគមន៍ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះ
 ជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាគមន៍ចុះ ចូរ
 ពេញចិត្តនឹងស្វាគមន៍ចុះ មាលេ ជាដំបូង ក៏ក្នុងបំបែកសង្ឃនេះឯង ក៏ក្នុង
 ក៏ក្នុងអាយុ ទៅក៏ក្នុងខែក បិសាដាស ១ កប្ប ក្នុងលែងបាត។
 មាលេ ជាដំបូង ពាក្យដ៏ទៃទៅមានទៀត ក៏ក្នុងសភាពមិនមែនជាធម៌
 ជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ជាមិនមែនជាធម៌ មាន
 សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកសង្ឃ ជាធម៌ មិនប៉ាន់វិជ្ជា មិនប៉ាន់
 សេចក្តីតាមចិត្ត មិនប៉ាន់សេចក្តីពេញចិត្ត មិនប៉ាន់សេចក្តីពិត
 ត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិច្ចចាប់ស្វាគមន៍ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ
 នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាគមន៍ចុះ

កោត វេទកំភោ វិជំនាយ វិជ្ជំ វិជំនាយ វិជ្ជំ វិជំនាយ
 វិជ្ជំ វិជំនាយ ភាវំ អនុស្សាវេតិ សលាភំ កាហោតិ
 អយំ ធម្មោ អយំ វិជយោ ឥទំ សុត្តសាសនំ ឥមំ
 តណ្ហាមំ ឥមំ កោតោតិ អយម្យំ វោ ឧទាហិ សង្ឃ-
 ភេទកោ អាណយិកោ ធម្មយិកោ កាច្ឆ្យាត្រា អនេ-
 តិច្ឆោ ។ បុទ ចចរំឧទាហិ ភិក្ខុ ធម្មំ អនាម្បាតិ ធិរេតិ
 ។ ថេ ។ អវិជយំ វិជយោតិ ធិរេតិ វិជយំ អវិជយោតិ
 ធិរេតិ អភាសិតំ អនាមិចំ តតាតតេន ភាសិតំ ឈរិចំ
 តតាតតេនាតិ ធិរេតិ ភាសិតំ ឈរិចំ តតាតតេន អភា-
 សិតំ អនាមិចំ តតាតតេនាតិ ធិរេតិ អនាមិច្ឆ្ញំ តតាត-
 តេន អនិច្ឆ្ញំ តតាតតេនាតិ ធិរេតិ អនិច្ឆ្ញំ តតាតតេន
 អនាមិច្ឆ្ញំ តតាតតេនាតិ ធិរេតិ អប្បញ្ញត្តំ តតាត-
 តេន បញ្ញត្តំ តតាតតេនាតិ ធិរេតិ បញ្ញត្តំ តតាតតេន

ធម្មសច្ច្តិសន្សិយ កុត្តកាមេនិកំ ហើយមិច្ឆាភិវិជ្ជំ បិរុប្បាសចក្កំ
 ភាមិចក្កំ បិរុប្បាសចក្កៈពញចក្កំ បិរុប្បាសចក្កៈពិគក្រងំ ហើយ
 សូត្រច្បិក្ខុបាបស្លាភ ដោយពាក្យថា នេះនាមមិ នេះជាវិជយ នេះជា
 កាច្ឆ្យាត្រ្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាភានេះចុះ
 ចូរពញចក្កនឹងស្វាភានេះចុះ ម្នាលឧទាហិ ភិក្ខុគ្រប់រូបកសាស្ស នេះឯង
 ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអាយុ ទៅកើតក្នុងនាម បិរុប្បាស ទ កយ្យ កែខ្លួន
 លែងខុស ។ ម្នាលឧទាហិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែង
 ធម៌ថាមិនបែនធម៌ ។ ថេ ។ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិជយ ថាជាវិជយ
 សំដែងវិជយថាមិនមែនវិជយ សំដែងធម៌វិជយដែលភាគមិនបាទ
 សំដែង មិនបាទពោល ថា ភាគភាគសំដែង បាទពោល សំដែងធម៌
 វិជយដែលភាគភាគសំដែង បាទពោល ថា ភាគភាគមិនបាទសំដែងមិន
 បាទពោលទេ សំដែងវត្ថុដែលភាគភាគមិនបាទសន្សឹមក ថាជាវត្ថុដែល
 ភាគភាគសន្សឹមក សំដែងវត្ថុដែលភាគភាគបាទសន្សឹមក ថាជាវត្ថុ
 ដែលភាគភាគមិនបាទសន្សឹមកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលភាគភាគមិនបាទ
 បញ្ញត្ត ថាភាគភាគបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទ ដែលភាគភាគបញ្ញត្ត

ကလေးများ၏

[illegible]

សង្ឃបទបទដ្ឋកថា ឧបាសគាថា

បុរិសេ សេសា យាដ្ឋកថិ^(១)
 តិភយញ្ច តុរុតា ទោ
 ភិដ្ឋិ ផុល្យន្ទយេន ច
 តយោ វេដ្ឋ បុន ភិណិ
 រាជិភេតា សិរោ នុ ខោតិ ។

^១ ម- បុរិសេ នាដ្ឋកថិ ។

សង្ឃបទបទដ្ឋកថា ឧបាសគាថា

បញ្ចនបុរេ វាំងឡាយ ឲ្យរោស ម្ចាស់ព្រះពុទ្ធអង្គ ១
 ព្រះម្សិលថ្ម ៖ លេងដំរីនាឡាតិ ១ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គអនុញ្ញាត
 ភិកាភាជន ១ រឿងទេវតាសុមេត្ត ៨ ប្រការ ១ រឿងព្រះពុទ្ធ-
 អង្គសិដ្ឋន៍ថា បុគ្គលដែលបំបែកសង្ឃមាតាសាជាម្ចាស់ ១
 រឿងទេវតាសុមេត្ត ១ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បង្គាប់ឲ្យ
 កេតាទុកកុត្តសិដ្ឋន៍ឲ្យល្អប្រយោជន៍ចេញ ១ រឿងព្រះពុទ្ធ
 អង្គ ទ្រង់សិដ្ឋន៍ពីភិក្ខុដែលគួរធ្វើទុកបាទ លុបចោល
 ដោយអង្គ៨ប្រការបើរើត ១ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់សិដ្ឋន៍
 អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការ ១ រឿងព្រះទេវតាសុមេត្តលស្មាព្រះពុទ្ធអង្គ
 ភិសេចក្តិប្រដៅនៃសង្ឃនឹងការបែកបាក់នៃសង្ឃ ១ ភិក្ខុ
 អ្នកបំបែកសង្ឃដែលរស់នៅក្នុងអបាយមាទ ១ ។

វិចិត្រសិល្បៈ

[illegible][illegible]

រូបភាពទី៖
៣១៥

[illegible]

១ ភក្ត្រស្រពះនៅក្នុងអារាម ។

អាដន្តកម្ម កិច្ច សុខាបាលាមិ អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ
 ធម្មបក្កហិតាមិ អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ ទុក្ខណ្ឌិតាមិ អាភម៌
 បរិសិស្សន្តិ សីសេមិ ចិវរ កវិត្តា អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ
 ចានិយេនមិ ចានេ ចោវិស្សន្តិ វុឡ្យតមេមិ អាភសិគេ
 កិច្ច ឆ អភិវនេស្សន្តិ ធម៌ សេនាសនំ បុគ្គស្សន្តិកំ ។
 អជេចា គេ កិច្ច កតវតោ ឯតមន្តិ អាភេនេសុំ ។ មេ ។
 សច្ចំ កវិ កិច្ចវេ អាដន្តកម្ម កិច្ច សុខាបាលាមិ អាភ-
 ម៌ បរិសិស្សន្តិ ធម្មបក្កហិតាមិ អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ ទុក្ខណ្ឌិតាមិ
 អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ សីសេមិ ចិវរ កវិត្តា អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ ចា-
 និយេនមិ ចានេ ចោវិស្សន្តិ វុឡ្យតមេមិ អាភសិគេ កិច្ច ឆ
 អភិវនេស្សន្តិ ធម៌ សេនាសនំ បុគ្គស្សន្តិកំ ។ សច្ចំ កតវតិ ។
 វិកវហិ កុវត្តា កតវត កវិ ហិ ចានំ កិច្ចវេ អាដន្តកម្ម
 កិច្ច សុខាបាលាមិ អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ ធម្មបក្កហិ-
 តាមិ អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ ទុក្ខណ្ឌិតាមិ អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ
 សីសេមិ ចិវរ កវិត្តា អាភម៌ បរិសិស្សន្តិ ចានិយេនមិ
 ចានេ ចោវិស្សន្តិ វុឡ្យតមេមិ អាភសិគេ កិច្ច ឆ អភិវ-

អាដន្តកម្មកិច្ចពិន័យ ពាក់ស្បែកដើម្បីដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ពុំដឹងគ្រូ
 ដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ទទួលបានដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ទទួលបាន
 លើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ លាងដើមដោយទឹកសម្រាប់ជីកខ្លះ
 មិនថ្វាយបង្គំអាភសិកកិច្ចពិន័យដែលបានដាក់ទុកខ្លះ មិនសូវគោរព-
 ទានខ្លះខាង ។ គ្រូនោះឯង កិច្ចពិន័យនោះបានប្រាប់បង្គំទូលដ៏លើក
 ចុះបីគោរពមានគ្រូភាគ ។ មេ ។ ដើមគ្រូមានគ្រូភាគ គ្រូស្រាស់
 ថា ខ្លាចកិច្ចពិន័យ បានក្នុងអាដន្តកម្មកិច្ចពិន័យពាក់ស្បែកដើម
 ដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ពុំដឹងគ្រូដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ទទួល
 បានដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ទទួលបានលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាណម្ម-
 ន្តៈ លាងដើមដោយទឹកសម្រាប់ជីកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំអាភសិកកិច្ចពិន័យ
 ដែលបានដាក់ទុកខ្លះ មិនសូវគោរពទានខ្លះខាង ។ ក៏តែមេម្ត ។
 កិច្ចពិន័យនោះប្រាប់បង្គំទូលថា សូមគ្រូនាំគ្រូមេម្តគ្រូមេ ក៏តែមេ ។
 គ្រូនោះមានគ្រូភាគគ្រូស្រាស់ថា ខ្លាចកិច្ចពិន័យ មិនសម្រាប់
 អាដន្តកម្មកិច្ចពិន័យ ហើយពាក់ស្បែកដើម ដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ
 ពុំដឹងគ្រូដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ ទទួលបានដើរចូលទៅកាន់អាណម្ម-
 ន្តៈ ទទួលបានលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាណម្មន្តៈ លាងដើមដោយទឹក
 សម្រាប់ជីកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំអាភសិកកិច្ចពិន័យដែលបានដាក់ទុកខ្លះ

[illegible]

(២៩) អាត្មាតោ កំច្ចរេ កំច្ចតា វិនាមិ អាភមំ
 បរិសិស្សាមិច្ចិ ឧបាហតា ឡិក្កត្ថុតា មិច្ចិ កត្វា បរេស្វ-
 រេត្វា^(២) តហត្វា ធម្មំ អបហរេត្វា សីសំ វិវិក្ខា
 សីសេ^(៣) ចិវំ ឧប្បេ កត្វា សាធុតំ អតរោ ធន
 អាហរោ បរិសីតេយ អាភមំ បរិសាទេ សុទ្ធាត្ថាតតំ
 កត្វា អាភសីតា កំច្ច បដិក្កមម្ពំតិ យេត្ថ អាភសីតា
 កំច្ច បដិក្កមម្ពំ ឧបត្ថាធសារាណយំ កំ មណ្ឌបេ កំ
 ក្កត្វាធម្មេ កំ កត្វា កត្វា ឯកមម្ពំ បត្តោ ធម្មិក្ខិមិតត្វោ ឯ-
 កមម្ពំ ចិវំ ធម្មិក្ខិមិតតំ បដិវ្វបេ អាសិដិ តហត្វា ធម្មិ-
 ធម្មតតំ ទាដិយំ បុច្ឆិតតំ បរិភោជនីយំ បុច្ឆិតតំ កត្វា
 ទាដិយំ កត្វា បរិភោជនីយម្ពំ សុច ទាដិយេន អត្តោ

១ ខ. ប. យោគូកេសុ សំសោតិ ធារោ សគាល វិញ្ញន្ទកេ ឧទ័ស្សតិ ។ ២ ខ. ប. យោគូកេសុ សំសោតិ ធារោ សគាល វិញ្ញន្ទកេ ឧទ័ស្សតិ ។ ៣ ខ. ប. យោគូកេសុ សំសោតិ ធារោ ឧទ័ស្សតិ ។

ពិន្ទុស្នាមស្នាមខ.ខ. (ដូច្នោះ) ហេតុ ខ្លាចកិត្តុភ័យខ្លាច ព័ត៌
 ភេទនាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះ
 ជ្រះថ្លាស្នាមហើយ វិញទ្រង់ផ្ដើមដាក់ប្រាស្រ័យហេតុភ័យខ្លាចមកថា
 ព្រាហ្មកិត្តុភ័យខ្លាច បើដូច្នោះ តថាគន្លង់បញ្ចូលក្នុងសំភាគខ្ពង់កិត្តុភ័យ
 ខ្លាច តាមវិធីដែលមានខ្ពង់កិត្តុភ័យខ្លាចប្រក្រតីគ្នាដោយប្រពៃ ។

(៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ អាចន្តកភិក្ខុគិតថា ពេញអញ្ជឹង
ចូលទៅកាន់អាចម្ពក្នុងកាលវេលាខ្លះ ហើយត្រូវដោះស្បូវភ្លើងរុំឱ្យតាម
ហើយគោរពចេញ កាន់យកទៅ ហើយដង្ហោរត្រេក បើកទ្វារ ដាក់ចំវា
ជំរើសក្បាលមកលើ-កញ្ចប់ ហើយត្រូវដោះស្បូវរួច ។ ចូលទៅកាន់អាចម
ដោយស្រួល កាលនឹងដើរចូលទៅកាន់អាចម ត្រូវកំណត់ខ្ញុំក្នុងចិត្តថា
អាសិកភិក្ខុបាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា (បើ) កាលភិក្ខុបាំងឡាយ
ប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា ត្រូវទៅក្នុងទីនោះ គិតនិមន្ត រោង ក្តី ក្នុងមន្ទីរ
ក្តី ទៀបរលំរោងក្តី ហើយទុកដាក់បាតក្នុងវិថីសមុទ្រ ទុកដាក់ចំវា ក្នុង
ទីដីសមុទ្រ កាន់យកអាសនៈដ៏សមស្រប ហើយអង្គុយ គប្បីស្តារកវិក
សម្រាប់ខាង គប្បីស្តារកវិកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ថា ណាវិកសម្រាប់ខាង
ណាវិកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយវិកសម្រាប់ខាង

[illegible]

១ ខ. បេឃ្លាសិក្ខា ។ ២ ខ. បេឃ្លាជិត្តា ។ អ. ចង្កោដើម្បី ។ គ ខ. យថាភារី ។
 ៣. យថាហិរៃ ។ ៤ អ. យថាហិរេន ។

យកទៅទុកក្នុងវិធីសមគួរ ត្រូវនាំយកកន្លែងសម្រាប់ស្តារទីកំណត់របស់ទុក
ក្នុងវិធីសមគួរ ត្រូវនាំយកផែនការសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទុកក្នុងវិធីសមគួរ បើ
ត្រូវនិស្សិតស្ម័គ្រ (មានសំបុកក្បាលឬវិធីសាស្ត្រពិនិត្យជាដើម) មាននៅ
ក្នុងវិហារ តាមខ្នងភិក្ខុត្រូវបោសសំអាតពីភាគមកជាមុន ចំណែកជ្រុងសង្ឃ
ចង្អុល ត្រូវជូនសំអាត បើជញ្ជាំងដែលរលោហជាយូរ មាននៅហ្នឹង
ពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អាតភ្លើងហើយសឹមដូត បើផ្ទះគេធ្វើ
ដោយឥដ្ឋមានពណ៌ខ្មៅ មាននៅហ្នឹងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់
សម្អាតភ្លើងហើយសឹមដូត បើផ្ទះគេមិនបាច់ធ្វើទេ ត្រូវប្រសាដោយទឹក
ច្រោះហើយសឹមដូត ដោយគិតថា កុំឱ្យវិហាររាយឆ្ងាយឆ្ងាយឆ្ងាយ គឺឱ្យ
ប្រមូលសម្រាប់យកទៅបោស ក្នុងវិធីសមគួរ លុះហោសត្រាបផ្ទាល់
ផែនដីហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាត គេច្បាញឱ្យនាំយកមកត្រាលដូចដើមវិញ
លុះហោសត្រាបហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាតនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ
លុះហោសត្រាបហើយ ត្រូវបោសឱ្យស្អាត គេច្បាញ ដើមឆ្នាំបក្សីឱ្យខ្លីប
កុំឱ្យចំសន្ធាវាមិនក្របខ្លា ហើយនាំឱ្យស្រួល យកទៅទុកដូចដើមវិញ

បង្គំបា វាតទាហ ជីគោតត្វា ស ច ទុក្ខា សរដា វាតា
 វាយង្គ ទុក្ខា វាតទាហ ជីគោតត្វា ស ច មន្ត្រីណា
 សរដា វាតា វាយង្គ ទុក្ខាណា វាតទាហ ជីគោតត្វា
 ស ច សីតកាលោ ហោតិ ធិវា វាតទាហ វិវិតត្វា
 វត្តិ ជីគោតត្វា ស ច ទុក្ខា កាលោ ហោតិ ធិវា វាតទាហ
 ជីគោតត្វា វត្តិ វិវិតត្វា ស ច បរិវេណំ ទុក្ខាចំ ហោតិ
 បរិវេណំ សមជ្ជិតត្វំ ស ច កោដ្ឋកោ ទុក្ខាចោ ហោតិ
 កោដ្ឋកោ សមជ្ជិតត្វោ ស ច ទុមដ្ឋានសាលា ទុក្ខាចា
 ហោតិ ទុមដ្ឋានសាលា សមជ្ជិតត្វា ស ច អត្តិសាលា
 ទុក្ខាចា ហោតិ អត្តិសាលា សមជ្ជិតត្វា ស ច វេទុក្យដិ
 ទុក្ខាចា ហោតិ វេទុក្យដិ សមជ្ជិតត្វា ស ច ចាជ័យំ
 ច ហោតិ ចាជ័យំ ទុមដ្ឋាមេតត្វំ ស ច បរិកោដ័យំ ច
 ហោតិ បរិកោដ័យំ ទុមដ្ឋាមេតត្វំ ស ច អាចមនក្សត្តិ
 យា ទុមតំ ច ហោតិ អាចមនក្សត្តិយា ទុមតំ អាសិក្ខា-
 តត្វំ វេទំ ហោ កិក្ខុវេ អាតន្តកាចំ កិក្ខុវេ វត្តិ យថា
 អាតន្តកាចំ កិក្ខុវេ សម្មា វត្តិកត្វត្តិ ។

ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ បើខ្សែប្រកបដោយគូប កំបត់ពីចំសង
 ដើរ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ បើខ្សែប្រកបដោយគូប កំបត់ពីចំសង
 ចំសងស្រូវ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ បើដើរត្រង់ ត្រូវប្រើបង្គំចង់
 វេលាថ្ងៃ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ បើដើរត្រង់ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់
 ថ្ងៃ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ បើបរិកោដ័យសម្រាប់ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់
 ចេញ បើបង្គំចង់សាងសង់សម្រាប់ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ចេញ បើបង្គំចង់-
 សាលា (រោងចាន) មានសម្រាប់ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ចេញ បើ
 រោងចានមានសម្រាប់ ត្រូវប្រើបង្គំចង់សាងសង់ចេញ បើបង្គំចង់មានសម្រាប់
 ត្រូវប្រើបង្គំចង់ចេញ បើវិកតាងមិនមាន ត្រូវប្រើបង្គំចង់វិកតាងខុក បើវិក
 សម្រាប់ប្រើប្រាស់មិនមាន ត្រូវប្រើបង្គំចង់វិកតាងខុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើ
 វិកតាងខុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់មិនមាន ត្រូវប្រើបង្គំចង់វិកតាងខុកសម្រាប់
 ប្រើប្រាស់ គ្មានកិច្ចពាក់ព័ន្ធនោះ ដោយស្រាប់តែមានកិច្ចពាក់ព័ន្ធនោះ ដែល
 មានកិច្ចពាក់ព័ន្ធនោះ ត្រូវប្រើប្រាស់ដោយប្រពៃ ។

[៨០] តេន ចោ បទ សមយេន អាភសិតា ភិក្ខុ
 អាតន្តុកោ ភិក្ខុ ទិស្វា នេវ អាសនំ បញ្ញាបេន្តិ ឯ
 ចានោនកំ ចានបិបំ ចាននាមលីកំ ឧបេតិក្ខិបន្តិ ឯ
 បច្ចុត្តា បត្តចិវំ បដិក្ខណ្ឌន្តិ ឯ ចាដិបេន បុច្ឆន្តិ ឯ
 បរិភោជនីយេន បុច្ឆន្តិ^(១) វុជ្ជតេវេ អាតន្តុកោ ភិក្ខុ ឯ
 អភិវនេន្តិ ឯ សេនាសនំ បញ្ញាបេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថ
 ហិ នាម អាភសិតា ភិក្ខុ អាតន្តុកោ ភិក្ខុ ទិស្វា
 នេវ អាសនំ បញ្ញាបេស្សន្តិ ឯ ចានោនកំ ចានបិបំ
 ចាននាមលីកំ ឧបេតិក្ខិបេស្សន្តិ ឯ បច្ចុត្តា បត្តចិវំ
 បដិក្ខុបេស្សន្តិ ឯ ចាដិយេន បុច្ឆេស្សន្តិ ឯ បរិភោជនី-
 យេន បុច្ឆេស្សន្តិ វុជ្ជតេវេ អាតន្តុកោ ភិក្ខុ ឯ អភិវ-
 នេស្សន្តិ ឯ សេនាសនំ បញ្ញាបេស្សន្តិ ។ អថេចា តេ
 ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។ យេ ។ សច្ចំ តិរ
 ភិក្ខុវេ ។ យេ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ យេ ។ វិគរហិច្ឆា ឯម្ហិ
 កដំ ឆាត្រា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ

១. ប. យេនេសុ ១ បរិភោជនីយេន បុច្ឆន្តិ ចាហិ ឯ ទិស្វាភិ

[៨១] សម័យនាវេន ភូតអាមសិកភិក្ខុ ឃើញតាមន្តកភិក្ខុជាង
 ឡាយហើយ មិននាំគ្នាប្រាសភាសនា មិនបានផ្តល់វិភាសប្រាប់លាងដើម
 កំរិតសម្រាប់ប្រាប់ដើមដែលលាងហើយ ទ្រទាប់សម្រាប់ជូតដើមដែល
 មិនបានលាង មិនប្រាកដទទួលបានត្រង់ចំពោះ មិនស្មើទឹកសម្រាប់
 ផឹក មិនស្មើទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនឆ្ងាយបង្គំភូតតាមន្តកភិក្ខុ
 ដែលចាស់ជាងខ្លួន មិនរៀបចំសនាសនៈ ។ ភូតភិក្ខុណាមាសេចក្តី
 ប្រាថ្នាភិច ។ យេ ។ ភិក្ខុជាងនោះក៏គោរពសាសនា គឺរៀប បន្តបន្ទាប់ថា
 មិនត្រូវបំភូតអាមសិកភិក្ខុ ឃើញតាមន្តកភិក្ខុជាងឡាយហើយ មិននាំគ្នា
 ប្រាសភាសនាទទួល មិនផ្តល់វិភាសដើម កំរិតសម្រាប់ប្រាប់ដើម
 ដែលលាងហើយ ទ្រទាប់សម្រាប់ជូតដើមដែលមិនបានលាង មិន
 ប្រាកដទទួលបានត្រង់ចំពោះ មិនស្មើទឹកសម្រាប់ផឹក មិនស្មើទឹក
 សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនឆ្ងាយបង្គំភូតតាមន្តកភិក្ខុ ដែលចាស់ជាងខ្លួនមិន
 រៀបចំសនាសនៈសាសនៈ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជាងនោះប្រកបបង្គំទទួលដំណើរ
 នូវចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះអង្គប្រង្រ្កាសស្តាប់ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ជាងឡាយ ពូជាដំណើរនោះភិក្ខុមែន ។ យេ ។ ភិក្ខុជាងនោះប្រកបបង្គំទទួល
 ថា សូមប្រង្រ្កាសព្រះមេត្តាប្រាស ភិក្ខុមែន ។ យេ ។ សុប្បន្នបរិស្ថាន
 ហើយប្រង្រ្កាសបង្គំម្នាក់ប្រាស ហៅភិក្ខុជាងឡាយមកថា ចូលភិក្ខុជាងឡាយ

បស្សន្តដ្ឋានំ អពិច្ឆិកតំ ចាមិយំ អាចិ ភ្លិកតំ បរិកោ
 ជិយំ អាចិ ភ្លិកតំ ឧត្តរនិស្សា អាចិ ភ្លិកតំ សង្ឃស្ស
 កាតិកសណ្ឋានំ អាចិ ភ្លិកតំ នមំ កាលំ បរិសិ-
 ទតំ នមំ កាលំ និក្ខមិកព្វន្តំ សមេ ឧវកោ ហោតិ
 ជិសិទ្ធកោលេ អាចិ ភ្លិកតំ អត្រ បត្តិ ជិក្ខិមាហិ អត្រ
 ជិក្ខិមាហិ នមំ អាសនំ ជិសិមាហិ ចាមិយំ
 អាចិ ភ្លិកតំ បរិកោជិយំ អាចិ ភ្លិកតំ ឧបាហ-
 នបុព្វនិបោធយុតំ អាចិ ភ្លិកតំ អាតន្តរកា ឧវកោ^(១)
 កិក្ខុ អភិក្ខាបេតកោ សេនាសនំ អាចិ ភ្លិកតំ ឯតន្ត
 សេនាសនំ ចាបុណាតិកំ អដ្ឋវត្ថុ កំ អដ្ឋវត្ថុ
 កំ អាចិ ភ្លិកតំ គោចរោ អាចិ ភ្លិកតំ អគោចរោ
 អាចិ ភ្លិកតំ សេ ចូសធម្មតាជិ ឧបាហិ អាចិ ភ្លិកតំ
 វត្ថុដ្ឋានំ អាចិ ភ្លិកតំ បស្សន្តដ្ឋានំ អាចិ ភ្លិកតំ ចាមិយំ
 អាចិ ភ្លិកតំ បរិកោជិយំ អាចិ ភ្លិកតំ ឧត្តរនិស្សា
 អាចិ ភ្លិកតំ សង្ឃស្ស កាតិកសណ្ឋានំ អាចិ ភ្លិ-
 កតំ នមំ កាលំ បរិសិកតំ នមំ កាលំ និក្ខមិកព្វន្តំ

១. ម. ធម្មបាលុ ឧវកោជិ ចាមិ ៨ ទិស្សតិ ។

ត្រូវប្រាប់វិសម្រាប់បន្ទាបន្ទីបស្សន្ត ត្រូវប្រាប់វិសម្រាប់បន្ទាប ត្រូវ
 ប្រាប់វិសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រក ត្រូវប្រាប់បៀបកិកា
 យេស្សសន្សំ លោកម្ចាស់ត្រូវចូលមកក្នុងគោលនេះ ត្រូវចេញទៅក្នុង
 គោលនេះ បើមានទុកក្នុងស្រុកជើង អាតិសិកក្នុងត្រូវអង្គុយប្រាប់វិញថា
 ចូរលោកទុកបាត្រត្រង់ទីនេះ ចូរកុំបីត្រង់នេះចុះ ចូរកុំយល់អាសនៈ
 នេះចុះ អាតិសិកក្នុងត្រូវប្រាប់វិសម្រាប់បន្ទាប ត្រូវប្រាប់វិសម្រាប់ប្រើ
 ប្រាស់ ត្រូវប្រាប់សម្ភតិសម្រាប់ផ្សាយស្រុកជើង បើមានទុកក្នុងស្រុកជើង
 អាតិសិកក្នុងត្រូវបង្ហាញវិញថា យេស្សសន្សំ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈថា សេនាសនៈ
 ខ្ញុំសម្រាប់លោក ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមាននៅក្នុង ឯតន្តរកោ
 ក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាប ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាប ត្រូវប្រាប់ត្រកូលភិក្ខុ
 ខ្សោយ ដែលសង្ឃសន្តតាជាសេនា ត្រូវប្រាប់វិសម្រាប់បន្ទាបន្ទីបចុះ ត្រូវ
 ប្រាប់វិសម្រាប់បន្ទាបន្ទីបស្សន្ត ត្រូវប្រាប់វិសម្រាប់បន្ទាប ត្រូវប្រាប់
 វិសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រក ត្រូវប្រាប់បៀបកិកាបេស
 សន្សំ លោកត្រូវចូលមកក្នុងគោលនេះ ត្រូវចេញទៅវិញក្នុងគោលនេះ

សំខំ ទោ កិច្ចវេ អាវាសិតានំ កិច្ចនំ វត្ថុ យថា ។
អាវាសិតេហំ កិច្ចហំ សម្មា វត្ថុតព្វន្តំ ។

[៥២] តេន ទោ បទ សមយេន តមីតា កិច្ច ធារុ-
កណ្តំ មន្តិកាកណ្តំ អប្បនិសាមេតា ទ្វារវាគទានំ វិវិកតា
សេនាសនំ អនាបុត្រា មក្ខមន្តិ ។ ធារុកណ្តំ មតិកា-
កណ្តំ នស្សតិ ។ សេនាសនំ អនុត្តំ កវតិ^(១) ។ យេ តេ
កិច្ច អប្បថា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តិ
កាដហំ ឆាម តមីតា កិច្ច ធារុកណ្តំ មន្តិកាកណ្តំ អប្ប-
និសាមេតា ទ្វារវាគទានំ វិវិកតា សេនាសនំ អនាបុត្រា
មក្ខមន្តិ ធារុកណ្តំ មន្តិកាកណ្តំ នស្សតិ សេនា-
សនំ អនុត្តំ កវតិ ។ អនេហ តេ កិច្ច កតវតោ
ឯតមត្ថំ គារោចេសុំ ។ បេ ។ សត្វំ កវ កិច្ចវេ ។ បេ ។
សត្វំ កតវតិ ។ បេ ។ វិករហំថា ធម្មំ កាដំ កាតា
កិច្ច អាមន្តេសិ តេនហំ កិច្ចវេ តមីតានំ កិច្ចនំ
វត្ថុ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា តមីតេហំ កិច្ចហំ សម្មា
វត្ថុតព្វំ ។

១ ១-៥- ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ទេវហិយនាវត្ថុរបស់អាវាសិតវាំងឡាយ តាម
បែបបទដែលអាវាសិតភិក្ខុវាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រវែង ។

[៥២] សម័យនោះឯង ពួកធម៌កិក (ភិក្ខុកណ្តំ) មិន
រៀបចំខុតដាក់គ្រឿងឈើ^(១) ឆ្អឹង^(២) បើកទ្វារទើបផ្អែចរោល
មិនអើពើនឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅ ។ គ្រឿងឈើ គ្រឿង
ដី ក៏វិចារសរសេរ ។ ឯសេនាសនៈ ក៏រកឆ្មុកណាប្រប់គ្រងគ្នា ។
ភិក្ខុវាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីច្រឡំនិច ។ បេ ។ ភិក្ខុវាំង
នោះក៏ពាលរោស គឺបង្ហូរ បន្ទុះបង្ហូរដំបូង មិនគួរបើកឆ្មុកធម៌កិកមិន
រៀបចំខុតដាក់គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី បើកទ្វារទើបផ្អែចរោល មិនអើពើ
នឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅកោះ ឯគ្រឿងឈើ គ្រឿងដីក៏
វិចារសរសេរ សេនាសនៈក៏រកឆ្មុកណាប្រប់គ្រងគ្នា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុ
ចំនើននោះ បានគ្រាបបង្ខំខ្លួនមើលរំលឹក ចំពោះគ្រាមានគ្រានោះ ។ បេ ។
ព្រមទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ពួកវា រៀននោះចំគមែន
ឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុវាំងនោះគ្រាបបង្ខំខ្លួនថា សូមទ្រង់ព្រមមកប្រោស គឺគ
មែន ។ បេ ។ សុទ្ធច្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើចម្លងប្រាស់ហៅភិក្ខុ
វាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ចក្ខត្ត
ដល់ពួកធម៌កិក តាមបែបបទដែលពួកធម៌កិកត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រវែង ។

១ អន្តរាថា ជាគ្រឿងឈើបានឈរលើដីក្នុងកំពែង ។ ២ គ្រឿងដីបានឈរក្នុង
រោងកំពែងកំពែង ។ ប្រសិនបើឆ្មុកឆ្មុកលើសេនាសនៈក៏ឆ្មុក ។

[៥៣] គមិតេនេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា នារុក្ខណ្ឌំ បត្តិ-
 កាភណ្ឌំ បដិសាមេត្វា ឆ្មារភិក្ខុនាមំ ជិកេត្វា សេនា-
 សនំ អាប្បុជ្ជិតត្វំ^(១) សុវេ ភិក្ខុ ឧបេកតិ សាមណេវេក
 អាចច្ឆិតត្វោ សុវេ សាមណេវេក ឧបេកតិ អាណមិតោ
 អាប្បុជ្ជិតត្វោ សុវេ អាណមិតោ ឧបេកតិ ឧបាសកោ
 អាប្បុជ្ជិតត្វោ សុវេ ឧបេកតិ ភិក្ខុ វិ សាមណេវេក វិ
 អាណមិតោ វិ ឧបាសកោ វិ^(២) ចត្វុស្ស ធាសាណ-
 កេសុ មញ្ញំ បញ្ញាបេត្វា មញ្ញេ មញ្ញំ អាណេបេត្វា មិមេ
 មិមំ អាណេបេត្វា សេនាសនំ ឧបេ ឬត្ថំ ភិក្ខុ នារុ-
 ក្ខណ្ឌំ មត្តិកាភណ្ឌំ បដិសាមេត្វា ឆ្មារភិក្ខុនាមំ ជិកេត្វា
 បត្តិមិតត្វំ សុវេ វិហារេ ឡិស្សតិ សុវេ ឧស្សហតិ
 នាទេតត្វោ ឧស្សត្តំ វិ តាតត្វំ តិច្ឆំ ឧបេ វិហារេ
 វាធិយចរិកំ វិវាត្វោ តំ លកេត ឥច្ឆេតំ តុស្សនំ លោ
 ចេ លកេតំ ឈោ ធម្មោ អាចារ្យស្សតោ យោតិ តត្ថ
 ចត្វុស្ស ធាសាណកេសុ មញ្ញំ បញ្ញាបេត្វា មញ្ញេ មញ្ញំ
 អាណេបេត្វា មិមេ មិមំ អាណេបេត្វា សេនាសនំ ឧបេ
 ឬត្ថំ ភិក្ខុ នារុក្ខណ្ឌំ មត្តិកាភណ្ឌំ បដិសាមេត្វា

• ១. ម. អាប្បុជ្ជា បត្តិមិតត្វំ ។ ២. ម. ចេត្តុកេសុ សុវេ សាមណេវេក ឧបេកតិ
 អាណមិតោ អាប្បុជ្ជិតត្វោ សុវេ ឧបេកតិ ភិក្ខុ វិ សាមណេវេក អាណមិតោ វិ វិចេ អាណមិតោ ។

[៨៧] ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិទ្បាយ គមិតភិក្ខុ ត្រូវរៀបចំទុកដាក់ត្រៀម
 រោង ខឹងត្រៀមដំ ហើយបិទទ្វារខឹងបង្គំច អើបើខឹងសេនាសនៈ^(១) បើមិន
 មានភិក្ខុទេ ត្រូវលាសាមណេវ បើមិនមានសាមណេវ ត្រូវលាអាណមិតដទៃ
 បើមិនមានអាណមិតដទៃ ត្រូវលាឧបាសក បើភិក្ខុក្តីសាមណេវក្តី អាណមិតដទៃ
 ក្តី ឧបាសកក្តី មិនមានទេ ត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្មភូម ៤ ដុំ ហើយតម្រូវគ្រែ
 លើគ្រែ តម្រូវកាំងលើកាំង ធ្វើសេនាសនៈឲ្យតាមលីគ្នា ហើយរៀបចំទុក
 ដាក់ត្រៀមរោង ខឹងត្រៀមដំ ហើយបិទទ្វារខឹងបង្គំចចុះពីរចេញទៅចុះ
 ប្រសិនបើវិហារលេច បើគមិតភិក្ខុអាច (ប្រក់ទាន) ក៏តម្រូវប្រគល់ ឲ្យភិក្ខុវៀត
 អម្បិកធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា អាត្មាអញប្រគល់វិហារដោយឧបាសកដូចម្តេចហ្ន៎
 បើគមិតភិក្ខុបានធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយយ៉ាងនេះ ការបោះដុះចុះនេះ ក៏ជាការ
 គាប់ប្រសើរ បើមិនបោះទេ ចំណាស់វិមិនលេច គមិតភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែ
 លើថ្មភូម ៤ ដុំ ក្នុងប្រាងសនោះហើយតម្រូវគ្រែលើគ្រែ តម្រូវកាំងលើ
 កាំងហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យតាមលីគ្នា រៀបចំទុកដាក់ត្រៀមរោងខឹងត្រៀមដំ

• សេនាសនៈ គឺឈរតេជេលើថ្មឧត្តរ្យ្យ លើសសរថ្មក្តី ដែលពួកសត្វកល្យាណ្យ្យឡើងទៅយៀង
 យៀងមិនបាន ទុកទាំងក្តីមិនអើពើ ពុំមិនត្រូវកេចក្តីឡើយ ។

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិគារេន្តិ កេមំ ហិ ឆាម ធម្មតិយា ភិក្ខុ ទុដ្ឋវត្ថុ ទុដ្ឋា-
 រុតា អនាគប្បសម្បត្តា កត្តត្ថំ តច្ឆិស្សន្តិ វេត្តម្មមិ
 ថេរាមំ ភិក្ខុនំ បុរាតា បុរាតា តច្ឆិស្សន្តិ ថេរេមិ ភិក្ខុ
 អទុប្បទដ្ឋ ធិសីទិស្សន្តិ ធម៌មិ ភិក្ខុ អាសនេន បដិពា-
 ហិស្សន្តិ សង្ឃាធម្មំ ទុត្តវត្ថុ អន្តរាយេ ធិសីទិស្សន្តិ ។
 អដិទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯកមត្ថំ គារោចេសុំ ។ បេ ។
 សច្ចំ តេ ភិក្ខុវេ ធម្មតិយា ភិក្ខុ ទុដ្ឋវត្ថុ ទុដ្ឋា-
 រុតា អនាគប្បសម្បត្តា កត្តត្ថំ តច្ឆិស្សន្តិ វេត្តម្មមិ ថេរាមំ ភិក្ខុនំ
 បុរាតា បុរាតា តច្ឆិស្សន្តិ ថេរេមិ ភិក្ខុ អទុប្បទដ្ឋ ធិសីទិស្សន្តិ
 ធម៌មិ ភិក្ខុ អាសនេន បដិពាហន្តិ សង្ឃាធម្មំ ទុត្តវត្ថុ
 អន្តរាយេ ធិសីទិស្សន្តិ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ បេ ។ វិគារេមិត្តា
 ធម៌ ភិក្ខុ តាត្ថា ភិក្ខុ អាសនេសិ តេធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ
 កត្តត្ថំ បញ្ញាបេស្សនិ យថា ភិក្ខុហំ កត្តត្ថំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធំ ។

ភិក្ខុវាំងឡាយណាមានសេចក្តីត្រង់តែ ។ បេ ។ ភិក្ខុវាំងនោះពាល
 ទោស គឺជឿល ចន្តបង្ហាត់ថា ពួកពួកនិយមភិក្ខុ មិនគួរបើស្បែកមិន
 ល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមាយាទមិនសមគួរ ដើរវាតាន់រោងកត្ត
 សោះ ធម្មតិយភិក្ខុវាំងនោះដើរផែនវាតាន់មុខ ។ ដៃពួកភិក្ខុជាថេរៈ
 ចូលទៅអង្គុយច្រៀតប្រៀកភិក្ខុជាថេរៈ យាត់ពួកភិក្ខុនិយមភាសនៈ
 រួច អង្គុយសន្តិក៍សង្ស័យដ៏ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ព្រោះនោះ ភិក្ខុវាំងនោះប្រាប
 បង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះចៅព្រះនាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់
 សួរថា ឆ្ងល់ភិក្ខុវាំងឡាយ ពួកពួកនិយមភិក្ខុស្បែកមិនល្អ ដណ្តប់
 មិនល្អ ប្រកបដោយមាយាទមិនសមគួរ ដើរវាតាន់រោងកត្ត ដើរ
 ផែនវាតាន់មុខ ។ ដៃពួកភិក្ខុជាថេរៈ អង្គុយច្រៀតប្រៀកភិក្ខុជាថេរៈ
 រួច យាត់ពួកភិក្ខុនិយមភាសនៈ អង្គុយសន្តិក៍សង្ស័យដ៏ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
 ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុវាំងនោះប្រាបបង្គំទូលថា បដិព្រះអង្គ ពិត
 មែន ។ បេ ។ ព្រះចៅព្រះនាគច្រង់បន្ទោសហើយច្រង់ធ្វើសម្លាត់ត្រាស់
 ហៅភិក្ខុវាំងឡាយមកថា ឆ្ងល់ភិក្ខុវាំងឡាយ បើដូច្នោះ គឺជាគត
 នឹងបញ្ចក្ខត្តក្នុងរោងកត្តដល់ភិក្ខុវាំងឡាយ អាប្រវេនដល់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងរោងកត្ត ។

[៨៨] សរេ អាវេ កាសោ អាវេចិសោ ហោតិ
 តិមស្គាលំ បដិច្ចាទេន្តេ បរិមស្គាលំ មិវសេត្វា កា-
 យតទ្ធុំ ពត្តិកា សត្តុលំ ភត្វា សត្វាជិយោ ហារិមិត្តា
 តស្គិកំ បដិមិត្តិកា តោវិត្តា បន្តិ តាហិត្វា សាទុកំ
 អតរមាទេ កាសោ បរិស័តកោ ឧ វេក្ខត្ត ដេវតំ
 កិក្ខុំ បុរោ បុរោ តន្ត្រំ សុប្បជិទ្ធាន្តេ អន្តរយេ
 តន្ត្រំ សុស្សុតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរ-
 យេ តន្ត្រំ ឧ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ
 ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ តន្ត្រំ អប្បសន្នេ អន្តរយេ
 តន្ត្រំ ឧ កាយប្បចារកំ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ តា-
 ហប្បចារកំ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ សីសប្បចារកំ
 អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ ទុក្ខតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ
 ទុក្ខតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ ទុក្ខតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ
 តន្ត្រំ សុប្បជិទ្ធាន្តេ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ សុស្សុ-
 តេ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ
 មិសិទ្ធាត្ថំ ឧ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ
 ឧ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ អប្បសន្នេ

[៨៨] សរេ អាវេ កាសោ អាវេចិសោ ហោតិ
 តិមស្គាលំ បដិច្ចាទេន្តេ បរិមស្គាលំ មិវសេត្វា កា-
 យតទ្ធុំ ពត្តិកា សត្តុលំ ភត្វា សត្វាជិយោ ហារិមិត្តា
 តស្គិកំ បដិមិត្តិកា តោវិត្តា បន្តិ តាហិត្វា សាទុកំ
 អតរមាទេ កាសោ បរិស័តកោ ឧ វេក្ខត្ត ដេវតំ
 កិក្ខុំ បុរោ បុរោ តន្ត្រំ សុប្បជិទ្ធាន្តេ អន្តរយេ
 តន្ត្រំ សុស្សុតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរ-
 យេ តន្ត្រំ ឧ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ
 ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ តន្ត្រំ អប្បសន្នេ អន្តរយេ
 តន្ត្រំ ឧ កាយប្បចារកំ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ តា-
 ហប្បចារកំ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ សីសប្បចារកំ
 អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ ទុក្ខតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ
 ទុក្ខតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ ទុក្ខតេ អន្តរយេ តន្ត្រំ ឧ
 តន្ត្រំ សុប្បជិទ្ធាន្តេ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ សុស្សុ-
 តេ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ
 មិសិទ្ធាត្ថំ ឧ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ
 ឧ ទុក្ខត្តកាយ អន្តរយេ មិសិទ្ធាត្ថំ អប្បសន្នេ

នេះ ១ បដិច្ចរោតន្តោ សមសុប កោ សា កាតាតា
 សនេ រោតន្តិ សម្បិ ក កេស ក ឧត្តរិកម្មំ ក ដេវេន
 វត្តនា សាគរំ សមតំ សម្មាសេសិកំ ក ក្កត្តិ បិណ្ឌ-
 ចារោ បដិច្ចរោតន្តោ បដ្ឋសញ្ញំ ក បិណ្ឌចារោ ប-
 ដិច្ចរោតន្តោ សមសុប កោ បិណ្ឌចារោ បដិច្ចរោតន្តោ
 សមត្ថិកោ បិណ្ឌចារោ បដិច្ចរោតន្តោ ឧត្តរិកម្មំ ដេវេន
 កុញ្ញតតំ យាវ ឧ សនេសំ ទំហោ សម្បត្តោ^(១) រោតន្តិ
 សត្តិច្ចំ បិណ្ឌចារោ កុញ្ញតតោ បដ្ឋសញ្ញំ ។ បិណ្ឌ-
 ចារោ កុញ្ញតតោ សមតាម្មំ^(២) បិណ្ឌចារោ កុញ្ញតតោ
 សមសុប កោ បិណ្ឌចារោ កុញ្ញតតោ ឧ បដេតោ^(៣)
 ឱមម្ពំតា បិណ្ឌចារោ កុញ្ញតតោ ឧ ស្វបំ ក ស្វត្ថំ
 ក ឱហោ បដិច្ចរោតន្តំ កិលេប្បកម្មតំ ឧបាយ
 ឧ ស្វបំ ក ឱមម្ពំ ក អត្ថលាភេន អត្ថោ អត្ថាយ
 វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតតំ ឧ ឧជ្ឈានសញ្ញិតា បរសំ បត្តោ
 ទំលោកេតតោ តាវិមហាត្តោ តាវិមោ តាវត្តោ ប-
 រិមណ្ឌលោ ភាលោតោ តាវត្តោ ឧ អតាហដេ តាវត្តោ

១ ឧ. ប. សម្បត្តោ ។ ២ ឧ. សព្វកោ ។ ៣ ព្រះបណ្ឌិត ព្រះបាទ ឧបាយ ឧស្សតិ ។
 ឧ. បដេតោ ។

វិទិតាសម្បិកំសម្មា ឧសេ បេតានវិកោដិក្ខុក្ខំ ប្រេតិក្ខំ សម្មាស-
 វិក្ខុក្ខំ កិក្ខុដោយ្យោត្រាតោលថា ចូរអ្នកពាក់ចែងដល់កិក្ខុគ្រប់ប្រការ
 ស្មើៗ គ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុង
 បាត្រទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឱ្យមានសប្បុរស្មីតា ត្រូវទទួល
 បិណ្ឌបាតឱ្យស្មើតែម្តងកណ្តាប់ទាត់បាត្រ កិក្ខុគ្រប់ប្រការទាត់បាតបាយ
 ក្នុងគ្រប់គ្រាន់គ្រឹមណា កិក្ខុដោយ្យោត្រាតោត្រូវតែប្រើប្រាស់ ត្រូវតែចង្អុល
 បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវតែចង្អុលបិណ្ឌបាត សំគាល់តែក្នុងបាត្រ
 ត្រូវតែចង្អុលបិណ្ឌបាតកាចឱ្យស្មើ ត្រូវតែចង្អុលបិណ្ឌបាតមានសប្បុរស្មីតា
 មិនត្រូវច្រមុះរំលឹកកិក្ខុបាយ តាមចង្អុលបិណ្ឌបាត មិនត្រូវកាយ
 បាយលុបសម្ប ឬប្រើប្រាស់ ដើម្បីឱ្យបានច្រើនជាងគេ បើគ្មានដើម្បី មិន
 ត្រូវស្របសម្ប ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយតាមខេ មិន
 ត្រូវសំឡីនិវាសន៍បាត្រក្នុងព័ន្ធបាយដទៃ ដោយគិតចំណិតកាស
 ខេ មិនត្រូវធ្វើពិធីក្នុងបាយ ឱ្យនិហុសប្រមាណ ត្រូវធ្វើពិធីក្នុងបាយឱ្យជា
 បរិមណ្ឌល គឺធ្វើឱ្យមូល កាលបើពិធីក្នុងបាយមិនទាន់ដល់ទាត់ មិនត្រូវ

ស. ឧទេសប្បដិស្តាហកោ ឧ ហោតំ ធិតំ កត្វា ធម៌-
យំ ឧទេសំ អាសិក្ខតតំ ហ សាមញ្ញំ កិក្ខុ ឧទេសេន
ឧសិក្ខីសុ មា សង្ខារំ ឧទេសេន ឧសិក្ខិ ឧ សសិក្ខ-
តំ បត្តនោវំ អន្តរាយេ ធម្មតតំ ធិតុន្តេន ធរកហិ
កិក្ខុហិ បឋមតំ ធិតុតតំ បថា ធម៌ហិ សុប្បដិស្តេន
អន្តរាយេ តតតំ សុសុភេន អន្តរាយេ តតតំ ឧត្តិក្ខ-
នកុហា អន្តរាយេ តតតំ ឧ ឧត្តិក្ខតាយ អន្តរាយេ
តតតំ ឧ ឧត្តិក្ខតាយ អន្តរាយេ តតតំ ឧប្បសន្ធន
អន្តរាយេ តតតំ ឧ តាយប្បចារកំ អន្តរាយេ តតតំ ឧ
តាយប្បចារកំ អន្តរាយេ តតតំ ឧ សីសប្បចារកំ
អន្តរាយេ តតតំ ឧ ឧត្តកតេន អន្តរាយេ តតតំ ឧ
ឧត្តកតេន អន្តរាយេ តតតំ ឧ ឧត្តកតាយ អន្តរាយេ
តតតំ ឧ ឧ ហោ កិក្ខុវំ កិក្ខុវំ កត្តត្តត្ត យថា
កិក្ខុហិ កត្តត្ត សញ្ញា វត្តតត្ត ។

បើមិនមានការផ្លាស់ប្តូរទេ ត្រូវបំប៉នឱ្យបានយ៉ាងណាដែលបានដឹង ដោយ
 អំណះចិត្តថា កុំឱ្យភ្នែកភិតភ្នែកខឹងខំកុំដោយទឹកឡើយ កុំឱ្យសន្យាដឹងទឹក
 ដោយទឹកឡើយ មិនត្រូវបាក់វិកលាន់បាត្រមានបាំងគ្រាប់បាយក្នុងចានោះ
 ផ្ទះ តាមបើគ្រឿងបរិញ្ញា ត្រូវគ្រឿងបំប៉នឱ្យបានបុគ្គលភិតភ្នែក ត្រូវបំប៉ន
 កាយឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ក្រោយភិតភ្នែកថែរព័ទ្ធជាង ត្រូវសម្រួល
 ប្រយ័ត្នឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានស្រែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រ-
 ឡើងមើលប្រមាណ ១ ផ្ទះដឹង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស៊ីយចំរើនដើរ
 ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស៊ីចង្កាដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡឹង
 ភិត ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរត្រលែងកាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
 មិនត្រូវបង្ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវនឹកនាងកក្កាលដើរទៅក្នុង
 ចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវវង្វេងកាយដើរ
 ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរចំរើនដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ម្ចាស់ភិតភ្នែក
 ឡើយ មិនហ៊ានដើរក្នុងសត្វភិតភ្នែកឡើយ អាមទិននឹងដើរភិតភ្នែកឡើយ
 គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងរោងភិត ។

ទុក្ខត្ថវក្ខត្ថា អន្តរាយេ តន្ត្រំ ឯ ទុក្ខត្ថកាយ អន្តរ-
 យេ តន្ត្រំ ឯ ទុក្ខត្ថកាយ អន្តរាយេ តន្ត្រំ អប្បសន្តេ
 អន្តរាយេ តន្ត្រំ ឯ កាយប្បបាលកំ អន្តរាយេ តន្ត្រំ
 ឯ តាហ្មប្បបាលកំ អន្តរាយេ តន្ត្រំ ឯ សីសប្បបាលកំ
 អន្តរាយេ តន្ត្រំ ឯ ឧប្បត្តតេជ អន្តរាយេ តន្ត្រំ ឯ
 ទុក្ខត្ថតេជ អន្តរាយេ តន្ត្រំ ឯ ទុក្ខត្ថកាយ អន្តរាយេ
 តន្ត្រំ យោ បឋមំ តាមតោ បិណ្ឌាយ បត្តមតិ តេជ
 អាសនំ បញ្ញាបេតតំ ចារោទតំ ចានបិមំ ចានតាថ-
 លិកំ ទុប្បត្តិមិតតំ អវត្តារចាជី ចោវិត្វា ទុបដ្ឋា មេតតំ
 ចាជីយំ បរិភោជនីយំ ទុបដ្ឋា មេតតំ យោ បញ្ញា តាមតោ
 បិណ្ឌាយ បត្តមតិ សុច យោតិ កុត្តារសេសោ
 សុច អាគម្ពតិ កុត្តិតតំ ចោ ច អាគម្ពតិ អប-
 ហរិតេ វា ឧទ្ទេតតំ អប្បណតោ វា ទុចតេ ទុបិណ-
 មេតតំ តេជ អាសនំ ទុក្ខិតតំ ចារោទតំ ចានបិមំ
 ចានតាថលិកំ បដិសារមេតតំ អវត្តារចាជី ចោវិត្វា
 បដិសារមេតតំ ចាជីយំ បរិភោជនីយំ បដិសារមេតតំ

ត្រៃសិទ្ធិន្ទ្រះត្រាម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចំរើ ដើរទៅ
 ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចទាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំរាងរឹតចរ
 ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវត្រូវលើកកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវ
 បង្ហាញដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវកាត់រាគ្យលាដើរទៅក្នុងចន្លោះ
 ផ្ទះ មិនត្រូវស្ទើរចង្អុលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវខ្វះក្បាលដើរទៅក្នុង
 ចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវចាំអីកើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ភិក្ខុណាគ្រឿងមកពី
 ចំណុចក្នុងស្រុកមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវក្រាលសាសនៈ(ទុកចាំ)ត្រូវដង្កូវទុក
 នូវវិកសសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់ប្រាប់ជើងដែលលាងហើយ ទ្រនាប់
 សម្រាប់ផ្ទុកជើងដែលមិនបានលាង ត្រូវលាងតាមសម្រាប់ផ្ទុកកាត់
 ហើយដង្កូវទុក ត្រូវដង្កូវទុកនូវវិកសសម្រាប់លាង ជើងវិកសសម្រាប់ប្រើ-
 ប្រាស់ភិក្ខុណាគ្រឿងមកពីចំណុចក្នុងស្រុកក្រៅទៅ បើមានអាហារ
 ដែលសល់អីចំរើភាគ បើចង់នាងត្បិតចុះ បើមិនចង់នាងចុះ ត្រូវយក
 ទៅចោលក្នុងទីដែលគ្មានវត្ថុទៀត (មានស្មៅដាំដើម) ឬយកទៅចាក់ក្នុង
 ទីដែលគ្មានសត្វ ភិក្ខុនោះគេប្បិសារសាសនៈទុក ត្រូវទុកដាក់នូវវិកសសម្រាប់
 លាងជើង តាំងសម្រាប់ប្រាប់ជើងដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់
 ផ្ទុកជើងដែលមិនបានលាង ត្រូវលាងតាមសម្រាប់ផ្ទុកកាត់ ហើយ
 រៀបចំទុកដាក់ ត្រូវទុកដាក់វិកសសម្រាប់លាង ជើងវិកសសម្រាប់ប្រើប្រាស់

ឧត្តរសោតិ ។ កេនជ្ជ កន្ត្រ យុត្តន្តិ ។ ឧ ចោ
 មយំ អវុសោ ជាបាហតិ ។ កតតាយំ កន្ត្រ
 ធិសាតិ ។ ឧ ចោ មយំ អវុសោ ជាបាហតិ ។ អថចោ
 តេ ចោរា ធម៌មេសំ ចាធិយំ អត្ថំ ឧ បរិភោជនិយំ អត្ថំ
 ឧ អត្ថំ អត្ថំ ឧ អរណិសហិតំ អត្ថំ ឧ ឧត្តត្ថបទានិ
 ជាធានី ឧ ធិសាតាតំ ជាធានី ចោរា ឥមេ ធម៌មេ
 កិក្ខុតិ អាគោដេត្វា បត្តនីសុ ។ អថចោ តេ កិក្ខុ
 កិក្ខុនំ ឯតមន្តំ អាគោដេសុ ។ កិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ
 អាគោដេសុ ។ អថចោ កតតំ ឯតស្មី ធិនាធន ឯតស្មី
 បតវលោ ធម៌ កតំ កត្វា កិក្ខុ អាមាទ្តសិ តេនហិ
 កិក្ខុវេ អាញ្ញតានំ កិក្ខុនំ វត្ថុ បញ្ញាបេស្សនិ យេកា
 មាញ្ញាភហិ កិក្ខុហិ សម្មា វត្ថុនតំ ។

[៤៣] អាញ្ញតេន កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ កាលស្សវ
 ឧបាយ បត្ថំ ថវិកាយ បត្ថិចិត្តា វិសេ អាមាទ្តត្វា
 ចិវ ទន្ទេ កវិត្វា ឧបាហាយ អាមាទ្តត្វា ទារុកណ្តំ

កិក្ខុតាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អវុសោ ។ ក្នុងការស្នេហា ចុះក្នុងថ្ងៃនេះ
 ប្រកបដោយផ្កាយឧត្តត្ថបទានិ ។ កិក្ខុតាំងឡាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អវុសោ
 យើងតាំងឡាយមិនដឹងទេ ។ ក្នុងការស្នេហា នេះហៅថា ចិសអ្វី លោក
 ម្ចាស់ ។ កិក្ខុតាំងឡាយប្រាប់ថា យើងតាំងឡាយមិនដឹងទេ អវុសោ ។
 លំដាប់នោះ ចោរតាំងនោះនិយាយថា ចិសសម្រាប់ទីកាលស្នេហា
 កិក្ខុន ចិសសម្រាប់ប្រើប្រាស់កិក្ខុន ក្នុងកិក្ខុន ឈើត្រូវក្នុងកិក្ខុន
 ផ្កាយឧត្តត្ថបទានិមិនដឹង ចំណែកវិសេសកិក្ខុន ក្នុងនេះជាចោរវេត
 ក្នុងនេះមិនមែនថា កិក្ខុន ជាហើយកិក្ខុន ហើយដើរចេញទៅ ។
 លំដាប់នោះ កិក្ខុតាំងនោះបានប្រាប់ដំណើរនេះដល់កិក្ខុតាំងឡាយ ។ កិក្ខុ
 តាំងឡាយបានយកសេចក្តីនេះ ប្រាប់បង្គំខ្លួនចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះនិពាធនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ព្រះប្រែប្រួលថា
 ប្រាសចោរកិក្ខុតាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះគេថា គេនឹងបញ្ជូនក្នុងលំអានកិក្ខុតាំងឡាយ (កិក្ខុមកនៅក្នុង
 គ្រឿង) តាមចំណងដែលអាញ្ញកិក្ខុតាំងឡាយនាំប្រើគ្នាដោយប្រព្រឹត្តទេ ។

[៤៤] ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ (អាញ្ញកិក្ខុ) ប្រាសព្រាហ្មណ៍
 អំពីគ្រឿងប្រាហ្មណ៍ ហើយប្រកបព្រឹត្តិស្ថាន រួចស្តាយលើស្នា ធ្វើចិស
 ឱ្យនៅលើ-ក ពាក់ស្បែកជើងហើយរៀបចំទុកដាក់គ្រឿងឈើនិងគ្រឿង

[៩៤] តេជោ បទ សមយោគ សម្មាសម្ពុទ្ធ ភិក្ខុ
 អដ្ឋោត្តមសេ ចីវរកាម្មំ កាមេន្ទ្រំ ។ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ បដិ-
 ភតេ បន្តិណោ^(១) សេនាសនំ បម្បេនេន្ទ្រំ^(២) ។ ភិក្ខុ រដេន
 ទិក្ខុវិយស្មំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ យេ ។ តេ ទុដ្ឋា-
 យន្តំ ជ័យន្តិ វិទាចេន្ទ្រំ កាមំ ហំ ធាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ បដិ-
 ភតេ បន្តិណោ សេនាសនំ បម្បេនេន្ទ្រំ^(៣) ភិក្ខុ រដេន
 ទិក្ខុវិយស្មំ^(៤) ។ អថ តោ តេ ភិក្ខុ កតាតោ ឯកមត្ថំ
 កាមេនេស្មំ ។ យេ ។ សច្ចំ តិវ ភិក្ខុវេ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 បដិភតេ បន្តិណោ សេនាសនំ បម្បេនេន្ទ្រំ ភិក្ខុ រដេន
 ទិក្ខុវិយស្មំ ។ សច្ចំ កតាតិ ។ យេ ។ វិចារហិតា
 ធម្មំ កាមំ តាតា ភិក្ខុ កាមេនេស្មំ តេជោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ
 សេនាសនេន្ទ្រំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា ភិក្ខុហំ
 សេនាសនេ សាមា វត្តិតំ ។

១. ម. អន្តរាណ ។ ២. ម. បម្បេនេន្ទ្រំ ។ ៣. ម. បម្បេនេន្ទ្រំ ។ ៤. ម. បម្បេនេន្ទ្រំ ។

[៩៥] សម្មយោគាធិ មានភិក្ខុប្រើប្រាស់ប្រាសាទ ។
 ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ តាមគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងវិជ្ជាដែលជាវិប្រាសាទ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពាលចោល គំរង្សីល បន្ទុះបង្ហាប់ថា
 ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ បិទសមាប័ននីតាមគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងវិជ្ជាដែលជាវិ
 ប្រាសាទ ។ ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលីសោះឡើយ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយនោះ បានយកសេចក្តីទុំ ក្របបន្តិទូលប្រះមានព្រះកាត ។ យេ ។
 ព្រះអង្គច្រង់ប្រាស់ស្ទូល ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
 តាមគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងវិជ្ជាដែលជាវិប្រាសាទ ។ ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប្រឡាក់ដោយធូលី ភិក្ខុយេន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្របបន្តិទូលថា សូម
 ច្រង់ព្រះអង្គប្រាស ភិក្ខុមេ ។ យេ ។ លុះច្រង់ចោលសេចក្តីច្រង់
 ធ្វើម្នាក់ ក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចើ
 ដូច្នេះ កថាភក្តីនឹងបញ្ញត្តិសេនាសនេន្ទ្រំ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនង
 ដែលភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីប្រើគ្នាដោយប្រាថ្នា ។

[៧៥] យស្មី វិហារេ វិហារតិ សទេ សេវា វិហារេ
 ឧត្តារោ ហោតិ សទេ ឧស្សហតិ សេវាធនត្រា វិហារ
 សេវាធន្តេ បឋមំ បត្តចំវិ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្ថំ
 ឯសីទនប្បវត្តរណំ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្ថំ ភិសា-
 តិហោ ឯវិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្ថំ មញ្ញា ឯចំ កត្វា
 សាធុកំ អបរិយំ សន្តេ អសធុដ្ឋន្តេ កាវដបិដ្ឋំ វិហា-
 រិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្រា បិដ្ឋំ ឯចំ កត្វា សាធុកំ អប-
 រិយំសន្តេ អសធុដ្ឋន្តេ កាវដបិដ្ឋំ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ
 ឯត្ថិបិតត្ថំ មញ្ញា ឯចំ ឧត្តារោ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិត-
 ត្រា ឧត្តារោ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្រា អ-
 បស្សេន ផលកំ វិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្ថំ កុម្មត្តរណំ
 យថាបញ្ចត្តំ សល្លាត្តិត្វា វិហារិត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថិបិតត្ថំ
 សទេ វិហារេ សត្តានតំ ហោតិ ឧល្លាតា^(១) បឋមំ
 ឧត្តារោតត្ថំ អាណាតសន្តិកស្តានតា បឋមជិត្វា ស-
 ទេ កេត្តាបរិក្កត្តតា ភិក្ខុ កស្តានតា ហោតិ ហោ-
 ឡកំ តេមេត្វា បិដ្ឋេត្វា បឋមជិត្វា សទេ កាល-
 វស្តានតា កុម្មិ កស្តានតា ហោតិ ហោឡកំ តេមេត្វា

[៧៥] ភិក្ខុនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាប់ បើពេល
 (សំភាគបា. ១) ភិក្ខុសំភាគ កាលដែលនឹងសំភាគវិហារ ត្រូវយកបាត
 ទឹកចំវិ ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរជាមុន ហើយត្រូវយកទឹកសីទេ ទឹកសម្រាល ទៅ
 ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនិងឆ្នើយទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវ
 លើកបន្ទាប់ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ កុំឱ្យប៉ះសន្តទ្វារនឹងក្របប្រា តាំ
 យកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបន្ទាប់តាំងឱ្យស្រួលកុំឱ្យទន្ទឹម កុំឱ្យ
 ប៉ះសន្តទ្វារនឹងក្របប្រា តាំងយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកប្រដាប់
 ដើរទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្លែងសម្រាប់ស្តង់រឹតមាត់
 ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្លែងសម្រាប់ប្តូរទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ត្រូវកំណត់ទីដែលគេត្រាលកម្រាលផែនដីយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅ
 ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើក្នុងវិហារស្អាតស្អាញ (មិនស្អាតដោយសារសត្វ
 ពាងជាដើម) ភិក្ខុត្រូវបោសរាងដំបូរជាមុន ចំណែកជ្រុងសន្តបង្គំ
 ត្រូវជូកសំភាគ បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយថ្នាំ មានសៅហ្មងពណ៌
 សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណត់សម្អាតពួកហើយសឹមជូក បើចំវិផ្ទៃដែលគេធ្វើ
 ដោយវត្ថុមានពណ៌ថ្មី មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណត់

អស្សុជ្ឈន្ត កក្កដបិដ្ឋិ អតិហរិក្ខា យថាបញ្ញត្តិ
 បញ្ញាបេតក្ខំ កិសិទ្ធិស្តោហនំ ឯកមន្តំ ឱតាបេត្វា សោ-
 ធមត្វា បរេស្វរេត្វា អតិហរិក្ខា យថាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេតក្ខំ
 កិសិទ្ធិស្តោហនំ ឯកមន្តំ ឱតាបេត្វា សោធមត្វា
 បរេស្វរេត្វា អតិហរិក្ខា យថាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេតក្ខំ ទេ-
 ស្សមល្យកោ ឯកមន្តំ ឱតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហ-
 រិក្ខា យថាហិទេ វេបេតត្វោ អបស្សនដលតំ ឯក-
 មន្តំ ឱតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិក្ខា យថាហិទេ វេបេ-
 តក្ខំ បន្តចិវំ ឯក្ខិបិតក្ខំ បន្តំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន ហេតុន
 បន្តំ តហេត្វា ឯកេន ហេតុន ហេត្វាមក្ខំ ក
 ហេត្វាមិវ កំ បរាមសិក្ខា បន្តោ ឯក្ខិបិតត្វោ ន ច
 អនន្តរហិតាយ ភូមិយា បន្តោ ឯក្ខិបិតត្វោ ចិវំ ឯក្ខិ-
 បន្តេន ឯកេន ហេតុន ចិវំ តហេត្វា ឯកេន
 ហេតុន ចិវំវសំ កំ ចិវំវន្តំ កំ បមដ្ឋិត្វា ហារតោ អន្ត
 ឱរតោ ភោគី កត្វា ចិវំ ឯក្ខិបិតក្ខំ សរេ បុរុគិមា
 សរាជា កំតា កំយន្តិ បុរុគិមា កំតាមា ជេតេតត្វា
 សរេ បុរុគិមា សរាជា កំតា កំយន្តិ បុរុគិមា កំតាមា

កុំរិប្រសព្វៈត្វា ទិវិត្តបត្វា រូចនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលទុក
 ឡើយ ហើយដង្រេះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រូចនាំយកមករៀបចំទុកដូចដើម
 វិញ ត្រូវហាលកម្រាលសម្រាប់អន្តិយ ហើយដង្រេះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 រូចហាយកមកក្រាលទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលកម្រាលសម្រាប់អន្តិយ
 មានក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូចនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាល
 ដែលក្រាលសម្រាប់ផ្គុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូចនាំយកមកទុកដូច
 ដែលវិញ ត្រូវទុកដាក់បាត្រនិងចិវំ កាលដែលទុកដាក់បាត្រ ត្រូវកាន់
 បាត្រដោយដៃម្ខាង ហើយស្លាបទាំងក្រោមត្រៃ ឬទាំងក្រោមទាំងដោយ
 ដៃម្ខាងសិន សឹមទុកដាក់បាត្រចុះ តែដៃម្ខាងត្រូវទុកដាក់បាត្រក្នុងទីដែល
 ចំរើនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចិវំ ត្រូវកាន់ចិវំដោយដៃម្ខាង ហើយ
 ជួសស្នូចិវំ ឬវែងស្បៀងដោយដៃម្ខាង ហើយជុំដោយទាំងនាយឡ
 ដៃម្ខាងមកទាំងដៃសិន សឹមទុកចិវំចុះ បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី
 បក់មកពីទិសខាងកើត ក៏ត្រូវបិទបន្ទប់ទិសខាងកើត បើមានខ្យល់
 ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងលិច ត្រូវបិទបន្ទប់ទិសខាងលិច

ន ធម្មោ ភាសិតញោ ន បដិចោ កាតញោ ន
 បដិចោ វិជ្ជាបេតញោ ន វាគចាតា វិវិតញោ ន វាគចា-
 តា ដេតេតញោ សាទេ វុត្តោ ន សន្តិ ឯតាចន្តិមេ ចន្តមតិ
 យេន វុត្តោ តេន បរិត្តិតត្ថំ ឬ ធម្ម វុត្តោ សច្ចាដិ-
 កក្កោន យន្តេតញោ ឥទ្ធិ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សេ-
 ចាសនវត្ថុយថា ភិក្ខុហំ សេនាសនេ សម្មាវត្តិតត្ថំ ។

[៨៦] តេន ចោ បទ សមយេន នព្វត្ថិយោ ភិក្ខុ
 ជន្មាយវេ ថេរេហំ ភិក្ខុហំ ឯវិវិយមាតា អនាធិយំ
 បដិច្ច បញ្ចតំ តាដ្ឋំ អាហេបេត្វា អត្ថំ នត្វា ឆ្វាវ ថេតេត្វា
 ក្លាវេ ឯសីនេត្ថំ ។ ថេរេ ធម៌^(១) ភិក្ខុ ទុណ្ណាភិក្ខត្តា ឆ្វាវ
 អនាភមាតា មុច្ឆិតា បបទត្ថំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ បេ ។ តេ ទុណ្ណាយន្តិ មិយន្តិ វិចារេត្ថំ តាដំ ហំ ធម៌
 នព្វត្ថិយោ ភិក្ខុ ជន្មាយវេ ថេរេហំ ភិក្ខុហំ ឯវិវិយមាតា
 អនាធិយំ បដិច្ច បញ្ចតំ តាដ្ឋំ អាហេបេត្វា អត្ថំ នត្វា
 ឆ្វាវ ថេតេត្វា ក្លាវេ ឯសីនេស្សត្ថំ ថេរេ ធម៌ ភិក្ខុ
 ទុណ្ណាភិក្ខត្តា ឆ្វាវ អនាភមាតា មុច្ឆិតា បបទត្ថំ ។
 អថេចោ តេ ភិក្ខុ អតេវតោ ឯតមត្ថំ អាហេបេសុំ ។ បេ ។

១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

មិនត្រូវសំដែងធម៌ មិនត្រូវជេដ្ឋន្ទ្រីន៍ មិនត្រូវលក់ចាត្រីន៍ មិនត្រូវបើក
 បង្គំច មិនត្រូវបិទបង្គំចឡើយ បើកក្នុងដើមត្រីមកដឹងត្រីមួយជាមួយ
 ដឹងក៏កុបាសំ ក៏កុបាសំច្រើមកាបផ្លូវណា ក៏កុប្រែដើរចៀសពីផ្លូវនោះ
 តែក៏ឲ្យកាយសន្សំដំបូរក៏កុបាសំឡើយ ខ្លាញ់ក៏កុបាសំឡើយ ចាំនឹងនេះ
 ជាបេតាសន្តវេសក៏កុបាសំឡើយ កាមវិនិច្ឆ័យក៏កុបាសំឡើយត្រូវ
 ប្រព្រឹត្តដោយប្រវេណី ក្នុងសមាសនា ។

[៨៦] សម័យនោះឯង ពួកនព្វត្ថិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុចាំនឹងឡើយ
 ជាថេរេហាមប្រាមក្នុងផ្ទះជាវិញ្ញាណកាយ តំនៅតែមិនឆើត តាំងតែតាស
 ច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារឆ្អឹងនៅត្រង់ទ្វារ ។ ដូចជាភិក្ខុចាំនឹង
 ឡើយជាថេរេ ត្រូវដើរចៀសចៀសពីផ្លូវណាសំ ហើយរកទ្វារចេញមក
 មិនបានក៏ជ្រប់ជ្រួលទៅ ។ ភិក្ខុចាំនឹងឡើយណាមានសេចក្តីប្រាជ្ញាភិប
 ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំនឹងនោះក៏កាលនោះស ក៏រង្ស៊ីល បន្តបង្កើតថា មិនសម
 បើពួកនព្វត្ថិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុចាំនឹងឡើយជាថេរេហាមយកក្នុងផ្ទះជា
 វិញ្ញាណកាយតំនៅតែមិនឆើត តាំងតែតាសជាច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយ
 បិទទ្វារឆ្អឹងនៅត្រង់ទ្វារសាង ដូចជាភិក្ខុចាំនឹងឡើយជាថេរេត្រូវដើរចៀសពី
 ណាសំហើយរកទ្វារចេញមកមិនបានក៏ជ្រប់ជ្រួលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុ
 ចាំនឹងនោះបានប្រាបបង្គំទូលដំណើរនោះចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ បេ ។

មន្ត្រីការងារសាងសង់ លោកវិទ្យា ជន្មាយមវង្ស បដិសេធច្បាប់
 មន្ត្រី វិជ្ជាបេតិកភណ្ឌ ឡាវ បេតិកភណ្ឌ បន្តិកមន្ត្រី និង លោក
 វិទ្យា វិទ្យា ជន្មាយមវង្ស យោង វិទ្យា ជន្មាយម
 សម្រាប់ វិទ្យា វង្ស ។

(៧៨) តើ ខេ បង សមយេន អញ្ចាញ កិត្ត
 ប្រាហ្មណ៍និកោ វង្ស កត្តា ៨ អន្តរិ អាចមេត្ត កោ
 សម័ វសវ ឧត្តម្ន អាមសិស្សតិក ។ ឧស្ស វច្ឆមត្ត
 កិមី សណ្ឋាសិ ។ អធិបោ សោ កិត្ត កិត្ត ឯ ឯមម្ន
 អាណេស ។ កិ បង ក្នុង អាណេស វង្ស កត្តា ៨ អាចម-
 សិក ។ ឯមម្ន អាណេស ។ យេ តេ កិត្ត អញ្ចាញ ។ យេ ។
 តេ ឧត្តម្ន ឧត្តម្ន វិចារេន្ត កត្ត ៨ ចាម កិត្ត
 វង្ស កត្តា ៨ អាចមស្សតិក ។ អធិបោ តេ កិត្ត ក-
 តេ ឧត្តម្ន អាណេស ។ យេ ។ សង្ខ កិមី ក្នុង
 កិត្ត វង្ស កត្តា ៨ អាចមសិក ។ សង្ខ កត្តា
 ។ យេ ។ វិចារេន្ត ឧត្ត កត្ត កត្ត អាមន្តសិ

ក្រុងលាវស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ហើយនៅចំកណ្តាលនៃសម្រាប់ផ្ទះជា
ទីក្រុងលាវស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ហើយនៅចំកណ្តាលនៃសម្រាប់ផ្ទះជា
ទីក្រុងលាវស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ហើយនៅចំកណ្តាលនៃសម្រាប់ផ្ទះជា
ទីក្រុងលាវស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ហើយនៅចំកណ្តាលនៃសម្រាប់ផ្ទះជា
ទីក្រុងលាវស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ហើយនៅចំកណ្តាលនៃសម្រាប់ផ្ទះជា

(៩៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទទួលបានភិក្ខុប្រាសាទស្ថាបនាបង្គំវិញ្ចៈហើយ
មិនប្រាថ្នាដើម្បីដឹងជម្រះចេញ ដោយភិក្ខុ ខណ្ឌនិងហើមប៉ះពាល់ដូច
របស់ភាគក្រក់មានភិក្ខុទទួលនេះ ។ ដង្ហែកាំងនៅក្នុងវិច្ឆ័យភ័ក្ត្រ របស់ភិក្ខុ
នោះ ។ ភិក្ខុនោះគឺប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុពាំងឡាយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយ
សួរថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកចម្រើនវិញ្ចៈហើយមិនជម្រះចេញ
ទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។
ភិក្ខុពាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងនោះ
ក៏ពាលខោស ក៏រង្ស៊ីស បន្តិចផ្កាបំពង់ មិនសហបើភិក្ខុប្រោសវិញ្ចៈ
ហើយមិនជម្រះចេញសោះ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះក៏ប្រាប់បង្គំខ្លះសេចក្តី
នេះចំពោះព្រះមានព្រះភាវៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ បានឮថា អ្នកប្រោសវិញ្ចៈហើយមិនជម្រះចេញ គឺនមែនឬ ។
ភិក្ខុនោះប្រាប់បង្គំខ្លួនថា បិតាមា ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាវៈទ្រង់ក៏រង្ស៊ីសហើយនឹងម្នីក្តី ។ ប្រាប់ត្រាស់ហៅភិក្ខុពាំងឡាយមកថា

ន ភិក្ខុវេ វច្ឆំ កាត្វា សតិ ទុក្ខោ ឬ អាចមេនត្វំ យោ
បាចមេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

[៩៩] គេប ចោ បទ សមយេន ភិក្ខុ វច្ឆត្ថុដិយោ
យថាវុត្ថំ វច្ឆំ កាត្វា ។ ឧវត្តា ភិក្ខុ បឋមនំ អាត្មា
វច្ឆិតា អាតមេត្តិ ។ គេ វច្ឆំ សច្ចារោត្តា មុច្ឆិតា បឋមត្តិ ។
គតវតោ ឯតមត្តំ អាតោចសំ ។ បេ ។ សច្ចំ តតិ ភិក្ខុ
ភិក្ខុ វច្ឆត្ថុដិយោ យថាវុត្ថំ វច្ឆំ កាត្វា ឧវត្តា ភិក្ខុ ប-
ឋមនំ អាត្មា វច្ឆិតា អាតមេត្តិ គេ វច្ឆំ សច្ចារោត្តា មុច្ឆិ-
តា បឋមត្តិ ។ សច្ចំ គតវតិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ វច្ឆត្ថុ-
ដិយោ យថាវុត្ថំ វច្ឆា កាត្វា យោ តតមេយ្យ អាមត្តិ
ទុក្ខាជស្ស អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កាតតេយ្យដិបាដិយោ វច្ឆំ
កាត្វា ។

ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុបន្ទោបន៍វច្ឆុហើយ បើទីតមាន^(១) ភិក្ខុកុំប្រើមិន
ជម្រះចេញ ភិក្ខុណាមិនជម្រះចេញ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[៩៩] សម័យនោះ ភិក្ខុវាំងឡាយបន្ទោបន៍វច្ឆុក្នុងវច្ឆុក្នុង តាម
លំដាប់បាស្សី ។ ភិក្ខុវាំងឡាយដែលឈរវច្ឆុមកដល់មុនហើយនឹងចាំ ។
ភិក្ខុវាំងនោះអត់ត្រូវវច្ឆុ ក៏ជ្រប់ជួលទៅ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសច្ច័ត្តិ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បាទពូ ភិក្ខុវាំងឡាយបន្ទោបន៍វច្ឆុក្នុងវច្ឆុក្នុងតាម
លំដាប់បាស្សី ភិក្ខុវាំងឡាយដែលឈរវច្ឆុមកដល់មុនហើយ នឹងចាំ
ភិក្ខុវាំងនោះអត់ត្រូវវច្ឆុ ក៏ជ្រប់ជួលទៅ ភិក្ខុមេឬ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលថា ភិក្ខុមេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបន្ទោបន៍វច្ឆុក្នុងវច្ឆុក្នុងតាមលំដាប់បាស្សី
ទេ ភិក្ខុណាបន្ទោបន៍ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ គេជាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបន្ទោបន៍វច្ឆុតាមលំដាប់ដែលមកដល់^(២) ។

១ អង្គបាថា បើមានទីតគេបានទំកំរង់ ពុំត្រូវដឹងទំកំរង់យកដំណើរមកជម្រះ (ឆ្លង
ទំកំរង់) ។ បើគេបានដឹងសម្រាប់ដឹងទំកំរង់ដោយយក ។ បើគេត្រូវបាន ទាំងឡាយទៀត
ក៏បាន ។ ភិក្ខុត្រូវដឹងបីគឺថា ទីនេះស្រឡះណាស់ ទាំងមុនគេបានទំកំរង់ លុះទៅរកទំកំរង់បាន
ក៏ដឹងដែលភិក្ខុបាន ពុំពុំនោះទាំងឡាយឈរវច្ឆុត្រូវដឹងមួយក៏បាន ។ ២ អង្គបាថា វច្ឆុក្នុង ។
ទីបន្ទោបន៍បន្ទាប់ ។ ដំណើរសម្រាប់ដឹងទំកំរង់ ។ កំរង់ ៣ កំរង់នេះ គួរប្រយោជន៍យល់ដឹងពុំពុំ
ដែលទៅដល់ (មុនក្រោយ) ។

ដក្ខុសេនា កាដ្ឋន អវលោកិតស្ម័ន្តិ អវលោកិតដ្ឋន្តិ
 វត្ថុកុម្មុយ កាតេស្ម័ន្តិ អតិសហសាបិ វិក្ខុមិស្ម័ន្តិ
 ឧត្តមិក្ខុមិ វិក្ខុមិស្ម័ន្តិ ចម្មចម្មការតាបិ^(១) អាច-
 យេស្ម័ន្តិ អាចមមសាវកេមិ ឧទតំ សេសេស្ម័ន្តិ។
 អដទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាចោទេសុំ ។ យេ ។
 សច្ចំ តិវ ភិក្ខុវេ ។ យេ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ យេ ។
 វិកាហិត្វា ធម្មំ កមំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេ-
 ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ វត្ថុកុម្មុវត្ថំ បញ្ញាបេស្ម័ន្តិ យថា
 ភិក្ខុហំ វត្ថុកុម្មុយោ សម្មា វត្ថុតត្ថំ ។

[១០១] យោ វត្ថុកុម្មុយ វត្ថុតត្ថំ តេន^(២) តហិដ្ឋិតេន
 ឧត្តាសិតត្ថំ អន្តោ វិសិដ្ឋនមិ ឧត្តាសិតត្ថំ ចិវវសេ
 វា ចិវវដ្ឋយា វា ចិវវ វិក្ខុមិក្ខុ សាធុតំ អតរោទេន
 វត្ថុកុម្មុយ បរិសិតត្វា ធាតិសហសា បរិសិតត្វា ន ឧត្ត-
 មិក្ខុ បរិសិតត្វា វត្ថុតាធុកាយ បិតេន ឧត្តមិក្ខុនំ ន
 វិក្ខុនន្តេន វត្ថោ កាតត្វោ ន ឧត្តកដ្ឋំ កាតត្វោ វត្ថោ
 កាតត្វោ ន តហិដ្ឋា វត្ថុនោណិកាយ វត្ថោ កាតត្វោ

១ ១. ម. ចម្មចម្មការតិ ។ ២ តេសសេ ៣ ម. ឯតមត្ថំ ៤ បញ្ញាយតិ ។

តិកាដោយឈើក្រោតក្រក្កុះ ចោលឈើសម្រាប់ក៏ក្នុងក្រោតក្កុះ
 ចេញមកដោយម៉ៅសពេកក្កុះ សើយស្បង់ចេញមកក្កុះ ជម្រះច្រើនៗ
 សំរោងចម្រុះក្កុះ ទុកទឹកវិសាលនៅក្នុងភាវន៍សម្រាប់ជម្រះក្កុះ ដូច្នេះ
 សោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ យេ ព្រះអង្គជ្រងំគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងខ្ពុះ
 ពិតមែនឬ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្លួនថា ពិតមែន ព្រះអង្គ
 ។ យេ ។ ព្រះមានព្រះភាគជ្រងំនឹងជឿលាយោយប្រឹក្សាថាគ្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នេះ តថាគតនឹងបញ្ចក្កុះ
 វត្ថុកុម្មុយសិក្ខុទាំងឡាយ ភាវន៍នឹងសិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ដោយប្រពៃ ក្នុងវត្ថុតត្ថំ ។

[១០២] ភិក្ខុណា ទៅកាន់វត្ថុកុម្មុយ ភិក្ខុនោះត្រូវឈរទាំងស្រុង
 ហើយត្រូវងាយ ចោលភិក្ខុដែលអង្គុយនៅភាវន៍ក្នុងក្រោតក្កុះត្រូវចោលមក ភិក្ខុ
 នោះត្រូវកាត់ចិវវសេចិវវស្ម័ន្តិ ប្រព្រឹត្តប្រញាប់ប្រញាល់ ចូលទៅ
 កាន់វត្ថុកុម្មុយដោយស្រួល កុំចូលទៅដោយប្រញាប់រលក មិនត្រូវសើយ
 ស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈរលើសម្រាប់ជើងសម្រាប់ចុះម្ខាងទីវត្ថុ ហើយសឹម
 សើយស្បង់ មិនត្រូវទំប្រឹងទៅកាន់ម្ខាងទីវត្ថុ មិនត្រូវបង្ហាបង់វត្ថុទាំង
 ទីណាឈើស្ម័ន្តិ មិនត្រូវបង្ហាបង់វត្ថុភាវន៍ក្រោតក្កុះ មិនត្រូវបង្ហាបង់

[១០៥] តេជ ទោ មន សមយេន សន្និវិហារិកា
 ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា វត្ថុន្នំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា
 ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វិយន្តិ វិចារេន្តិ កាដំ ហិ
 នាម សន្និវិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា វត្ថុស្សន្និគំ ។
 វេជ ទោ តេ ភិក្ខុ ភតវនោ ឯតមត្ថំ វាហេយេសុ ។ មេ ។
 សន្និ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ សន្និវិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា
 វត្ថុន្នំ ។ សន្និ ភតវនំ ។ វិគរហិ ត្ថុច្ឆា ភតវា កាដំ
 ហិ នាម ភិក្ខុវេ សន្និវិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា
 វត្ថុស្សន្នំ ឆេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសម្មាដំ វា មសាភាយ ។ មេ ។
 វិគរហិ ត្ថា ឆម្មំ កាដំ កាត្វា ភិក្ខុ អាមទ្កេសិ តេជហិ
 ភិក្ខុវេ សន្និវិហារិកា ឧបជ្ឈាយេសុ វត្ថុ ឧច្ឆា មស្សាមិ
 យថា សន្និវិហារិកេហិ ឧបជ្ឈាយេសុ សម្មា វត្ថុតត្ថំ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង ពួកសន្និវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
 ក្នុងទម្បងៗទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាពួកនានាសេចក្តីប្រា-
 ថ្នាភិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនាពេលពេល ភិក្ខុវេស បន្តបន្ទាប់ថា មិន
 សមបើពួកសន្និវិហារិក មិនប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃក្នុងទម្បងៗទាំងឡាយ
 សោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះមានព្រះភាគច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពុទ្ធជាពួកសន្និវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទម្បងៗទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្ខំខ្លួនថា ភិក្ខុមែន ព្រះអង្គ ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើ
 សន្និវិហារិកទាំងឡាយមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទម្បងៗទាំងឡាយ
 សោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឱ្យភិក្ខុសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លាដល់ពួកនឹងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ សុខទ្រង់ភិក្ខុវេសហើយ
 ទ្រង់ធ្វើឲ្យពួកគាត់គ្រាន់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះ គឺជាគន្លងបញ្ញត្តិទម្បងៗវត្ថុ ដល់សន្និវិហារិកទាំងឡាយ
 តាមចំណងដែលសន្និវិហារិកទាំងឡាយ ព្រះប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុង
 ទម្បងៗទាំងឡាយ ។

[១០៣] សង្ឃិហារិកោ និគ្ខមេ ឧបស្ស័យម្ហិ
 សម្មា វត្តិកត្តំ ។ ក្បាលយំ សម្មាវត្តនា កាលស្សេវ
 ឧដ្ឋាយ ឧទាហនា ឧមុញ្ញត្វា ឯកំសំ ឧត្តរសង្កំ
 កវិត្វា នន្តតង្គំ នាតត្ថំ មុខោនកំ នាតត្ថំ អាសនំ
 បញ្ញាបេតត្ថំ សរេ យោតុ ហោតិ កាដនំ ជោវិត្វា
 ហោតុ ឧបលាមេតត្វា ហោតុ មិតស្ស ឧរេតំ នត្វា
 កាដនំ បដិគ្គហេត្វា ដិនំ កត្វា សាទុកំ អប-
 រិយំសន្តេន ជោវិត្វា បដិសាមេតត្ថំ ឧបស្ស័យម្ហិ វុដ្ឋិគេ
 អាសនំ ឧទ្ធវរិតត្ថំ សរេ សោ នេសោ ឧត្វារោ
 ហោតិ សោ នេសោ សម្មុដ្ឋិតោ សរេ ឧបស្ស័យោ
 តាមំ បរិសិទ្ធការោ ហោតិ ឯកំសនំ នាតត្ថំ បដិធិ-
 វាសនំ បដិគ្គហេតត្ថំ កាយពន្ធនំ នាតត្ថំ សាតុលំ
 កត្វា សង្ឃាដិយោ នាតត្វា ជោវិត្វា បត្តា សទិនោ
 នាតត្វា សរេ ឧបស្ស័យោ បញ្ញាសមណំ អាគម្ពិ-
 តិ តិមណ្ឌលំ បដិច្ចារេន្តេន បរិមណ្ឌលំ ឯកំសេត្វា

[១០៣] ម្ចាស់និក្ខមេវា ឧបស្ស័យម្ហិ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយ
 ប្រវត ក្នុងឧបស្ស័យ ។ ឯសេចក្តីប្រព្រឹត្តដោយប្រវតក្នុងឧបស្ស័យនោះ
 ដូច្នេះ សង្ឃិហារិកត្រូវត្រាស់ដឹងត្រឹមត្រូវដោយដឹង រួចធ្វើសិទ្ធិ
 ក្នុងសង្គ្រោះនៃស្ថាន ហើយប្រគល់ស្នង់ ប្រគល់សម្រាប់លុប
 មុខ ក្រាលអាសនៈ បើមានបរិស្ថានសង្ឃិហារិកត្រូវលាងកាន់ហើយបាញ់
 បរិមណ្ឌលទៅប្រគល់ កាលបើឧបស្ស័យហុកបរិមណ្ឌលហើយ សង្ឃិហារិក
 ត្រូវប្រគល់ទឹក ហើយទទួលយកកាន់ លើកបន្ទាបឱ្យស្រួលកុំឱ្យខ្លីច
 (ក្នុង) ហើយលាងឱ្យស្អាត ចៀបចំទុកឯកំ កាលបើឧបស្ស័យត្រេក
 ចេញហើយ សង្ឃិហារិកត្រូវសារអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមាន
 សម្រាម សង្ឃិហារិក ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើឧបស្ស័យ
 ចង់ចូលទៅនៅស្រុក សង្ឃិហារិក ត្រូវប្រគល់ស្បង់ហើយទទួលស្បង់
 បន្ទាត់មកវិញ ត្រូវប្រគល់វត្ថុនានាដ្ឋាន ត្រូវតម្រងក្នុងសង្គ្រោះនៃសង្ឃិហារិក
 ហើយប្រគល់ ត្រូវដូតបាត្រផលទឹក ចៀបហើយសម្រេច បើ
 ឧបស្ស័យចង់បានសង្ឃិហារិកជាបញ្ចសមណៈ (តាមក្រោយឧបស្ស័យ)
 សង្ឃិហារិក ត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលពី ភ័ ស្បៀកស្បង់ឱ្យជាប់មណ្ឌល

ដង្ហាយរមីម៉ អាណាយ ឧបដ្ឋាយស្ស មិដ្ឋិតោ មិដ្ឋិតោ
 កត្តា ដង្ហាយរមីម៉ ធាតុ ចំរ បដិច្ចហេតុ ឯកមន្ត
 មិស្តិមិត្ត ធូលី ឆាតត្ថ មត្តិកា ឆាតត្ថា សរេ
 ឧស្សហតិ ដង្ហាយ បរិស្ថិតត្ថ ដង្ហាយ បរិស្ថេន
 មត្តិកាយ មុំ មត្តត្ថា មុតោ ច បច្ចតោ ច
 បដិច្ចាធាតុ ដង្ហាយ បរិស្ថិតត្ថ ឧ ដេវ កិច្ច
 អនុប្បទដ្ឋ មិស្តិមិត្ត ឧ ធាតុ អាសនេន បដិ-
 កាមិត្តា ដង្ហាយរ ឧបដ្ឋាយស្ស មិស្តិមិត្ត កាតត្ថ
 ដង្ហាយរ មិត្តមន្ត ដង្ហាយរមីម៉ អាណាយ មុតោ ច
 បច្ចតោ ច បដិច្ចាធាតុ ដង្ហាយរ មិត្តមិត្ត ឧទ-
 កេតិ ឧបដ្ឋាយស្ស មិស្តិមិត្ត កាតត្ថ ឧទកេតេន បរ-
 មត្ត ឧត្តត្ថា អត្តោ តត្ថ កេតេន កត្តា មិស្តិមិត្ត
 ឧបដ្ឋាយស្ស តត្ថតោ ឧទកេតេ បមិស្តិតត្ថ មិស្តិមិត្ត ឆា-
 តត្ថ សត្តិមិត្ត ឆាតត្ថា ដង្ហាយរមីម៉ អាណាយ បរមមត្ត
 អាតត្ថា អាសនេ បញ្ញាបេតត្ថ ឆាតតោតេ កាតត្ថ

ត្រូវតែយកកំរិតសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ហើយដើរតាមវិធានក្រោយ ។
 ឧបដ្ឋាយ ហើយប្រគេនកំរិតសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយ រួចទទួលចំរ
 មត្តកុដាត ក្នុងទីដីសមគួរ ត្រូវប្រគេនត្រៀងលំអិត ត្រូវប្រគេនដី
 ស្អិត របស់ស្វិហិតអាចចូលទៅបាន ក៏បញ្ជូនទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយ
 កាយ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ត្រូវលាបមុខដោយដី
 ស្អិត ហើយចំបាំង (កាយ) ពីភាគមុខភាគក្រោយ រួចសម្លឹងចូលទៅ
 កាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយចុះ មិនត្រូវអង្គុយប្រៀបប្រៀតកិច្ចដោះចេះចាំងឡាយ
 មិនត្រូវហាមឃាត់កិច្ចខ្លី ដោយកាសន ត្រូវធ្វើបិកម្ពផលឧបដ្ឋាយ
 ក្នុងផ្ទះជាទីក្សតាយ កាលឧបដ្ឋាយ ដើរចេញពីផ្ទះជាទីក្សតាយទៅ
 ស្វិហិត ត្រូវតែយកកំរិតសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ហើយចំបាំង
 (កាយ) ពីភាគមុខភាគក្រោយ រួចសម្លឹងចេញពីផ្ទះជាទីក្សតាយ
 ស្វិហិតក៏ទឹកស្វិហិត គឺត្រូវតែធ្វើបិកម្ពផលឧបដ្ឋាយ លុះស្រង់ទឹក
 រួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុខ ហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឱ្យស្អាតទឹកចេញ
 រួចស្ងៀតស្ងៀន ហើយត្រូវជូតទឹកភ័ក្ត្រកាយរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវប្រគេន
 ស្ងៀន ប្រគេនសន្ធិដ៏ (ទៅឧបដ្ឋាយ) ស្វិហិត ត្រូវតែយកកំរិត
 សម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយដើរចេញមកមុខ ហើយរៀបចំអាសនៈចាំ ត្រូវ
 ដិតល្អិតក្នុងទីក្សតាយសម្រាប់លាងដៃ កំរិតសម្រាប់លាងដៃដែលលាងហើយ

វិហារេសង្ខារំ ហោតិ ឧប្បាសោ បឋមំ វិហារេតត្ថំ
 អាណកសង្ខារាណា បឋមជ្ឈិតតា សរេ កេរុក-
 បរិកម្មតា កត្តិ កណ្តាភិកា ហោតិ ចោឡតំ
 តេមេត្វា បិដ្ឋេត្វា បឋមជ្ឈិតតា សរេ កាឡវណ្ណតតា
 ក្ខមំ កណ្តាភិកា ហោតិ ចោឡតំ តេមេត្វា បិដ្ឋេត្វា
 បឋមជ្ឈិតតា សរេ អគតា ហោតិ ក្ខមំ ឧទតោ
 បរិច្ឆោសិតា^(១) សធម្មជ្ឈិតតា មា វិហារេ រដេម ឧ-
 បាត្តិកំ សង្ខារំ វិចីតតា ឯកមន្តំ ធម្មតត្ថំ កុម្មត្តរាណំ
 ទំតាមេត្វា សោរេត្វា បរេណេត្វា អតិហរិត្វា យថា-
 បត្តាតំ បញ្ញាបេតត្ថំ មត្វាប្បដិច្ចានតា ទំតាមេត្វា
 បឋមជ្ឈិតតា អតិហរិត្វា យថាហរេ បរេតេត្វា មញ្ញោ
 ទំតាមេត្វា សោរេត្វា បរេណេត្វា មីចំ កត្វា សា-
 ធុតំ អបរិយំសន្តោ អសង្ខដ្ឋន្តោ កាវចមិដ្ឋំ
 អតិហរិត្វា យថាបត្តាតំ បញ្ញាបេតត្វា មីចំ ទំតា-
 មេត្វា សោរេត្វា បរេណេត្វា មីចំ កត្វា សាធុតំ
 អបរិយំសន្តោ អសង្ខដ្ឋន្តោ កាវចមិដ្ឋំ អតិហរិត្វា

១ ១. បរិច្ឆោសិតា ។

ត្រៀមស្មុគស្មាញ (មានសរសៃពិន័យ រដេម) មាននៅក្នុងវិហារ សុទ្ធិ-
 វិហារិត្រូវបានបញ្ជាក់ពីការជាមុន ត្រូវបានសិទ្ធិណាតត្រូវបានស្មុគស្មាញ
 លើជញ្ជាំងគេហដោយជ្រូចហើយ ត្រូវបានដាក់មានប្រឡាក់ដោយមូល
 ដំបូង សុទ្ធិវិហារិត្រូវបានស្រង់កំណត់សំគាល់ហើយសម្បូន បើម្តង
 (រដេមី) ដែលគេបរិកម្មដោយក្រុមមានការរៀបចំហើយ ត្រូវបានដាក់មាន
 ប្រឡាក់ សុទ្ធិវិហារិត ត្រូវបានស្រង់កំណត់សំគាល់ហើយសម្បូន បើ
 ម្តង (រដេមី) គេបរិកម្មដោយក្រុម សុទ្ធិវិហារិត ត្រូវបានស្រង់កំណត់សំគាល់
 ដោយគេដាក់ វិហារិត្រូវបានដាក់ដោយមូលឡើយ ត្រូវបានប្រមូលសម្រាប់យក
 ទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមស្រប ត្រូវបានយកស្រាលរដេមីចូលទៅយក
 ដង្រូងគោះ (ដង្រូងឡូត) រួចហើយសម្រាប់យកទៅស្រង់ទុកផ្ទុក
 ដែលវិញ ត្រូវបានស្រង់ទៅដង្រូងហើយម្តង (ឡូត) ហើយដាក់
 យកទៅដាក់ទុកក្នុងទីដ៏សមស្រប ត្រូវបានស្រង់ទៅយកសម្រាប់
 គោះ (ឡូត) រួចហើយបន្ទាប់កុំឱ្យទន្លឹច កុំឱ្យស្រង់ទៅ មិនគ្រប
 ត្រូវ ដោយករណីដោយស្រួលហើយក៏ដូចផ្ទុកផ្ទុកផ្ទុក ត្រូវសំដីស
 ហាលកំរើហើយបានដង្រូងគោះ (ឡូត) ហើយស្រង់បន្ទាប់
 កុំឱ្យទន្លឹច កុំឱ្យស្រង់ទៅ មិនគ្របត្រូវ ដោយករណីដោយស្រួលហើយ

យជាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេតកំ ភិសិទ្ធិម្នាហំ ឱតាបេត្តា
 សោធនត្ថា បប្បោដេត្តា អតិហរិត្តា យជាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេ-
 តកំ វិសិទ្ធិបុគ្គលំ ឱតាបេត្តា សោធនត្ថា បប្បោដេ-
 ត្តា អតិហរិត្តា យជាបញ្ញត្តិ បញ្ញាបេតកំ ទេស្តមន្ត្រេតា
 ឱតាបេត្តា បមជ្ជិត្តា អតិហរិត្តា យជាហំ ឧ បមេតត្ថា
 អបស្សនដលតំ ឱតាបេត្តា បមជ្ជិត្តា អតិហរិត្តា យជា-
 ហំ ឧ បមេតកំ បត្តិវិវា ធិត្តិបិតកំ បត្តិ ធិត្តិបន្តេ ឧ
 កេន ហត្ថេន បត្តិ តហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេត្វាមត្តំ
 ក ហេត្វាបិបំ ក បរាមសិត្តា បត្តា ធិត្តិបិតត្ថា ឧ ឧ
 អនន្តរហិតាយ កូមិយា បត្តា ធិត្តិបិតត្ថា ធិត្តិ ធិត្តិ-
 បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ធិត្តិ តហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
 ធិត្តិវិវា ក ធិត្តិវិវា ក បមជ្ជិត្តា ហេត្វា អន្តំ ឱតា
 តោតំ តាត្ថា ធិត្តិ ធិត្តិបិតកំ សធម្មបុគ្គលា សរជា ភតា
 ភយន្តិ បុគ្គលា ភតតាតា ធិតេតត្ថា សធម្ម បដិមា
 សរជា ភតា ភយន្តិ បដិមា ភតតាតា ធិតេតត្ថា
 សធម្ម ឧត្តរា សរជា ភតា ភយន្តិ ឧត្តរា ភតតាតា
 ធិតេតត្ថា សធម្ម ធិត្តិវិវា សរជា ភតា ភយន្តិ

រៀបចំទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដៅលក្ខណៈនេះឡើយចេញពីយោបល់សាសនា (ឱ
 ស្អាត) រួចនាំយកទៅប្រាសទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដៅលក្ខណៈសម្រាប់
 ប្រាប់អង្គយោបល់សាសនា (ឱស្អាត) រួចនាំយកទៅប្រាសទុក
 ដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្លែងសម្រាប់ស្តារទីតាំងទុក (ឱស្អាត)
 ហើយនាំយកទៅដាក់លក្ខណៈ ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្លែងសម្រាប់ផ្អែក
 រួចដាក់យោបល់សាសនាទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវទុកបាត្រនិងចំរើ
 (ឱស្អាត) កាលដែលនឹងទុកបាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់បាត្រ ដៃម្ខាងស្តារ
 ក្រោមគ្រែ ឬក្រោមដំរីហើយសឹមទុកបាត្រ តែមិនត្រូវទុកបាត្រលើដី
 ដែលមិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចំរើ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចំរើ ដៃ
 ម្ខាងផ្គុំស្នូលចំរើ ឬវិញស្បៀង ហើយបត់ដៃម្ខាងទៀត ឱ្យជាផ្គុំមក
 ទាំងនាយ រួចសឹមទុកចំរើចុះ បើឡើយមានទាំងផ្គុំមកពីដំបូងមក
 កើត សន្សំហោរក្រវ័យចម្អិនចំរើសទាំងកើត បើឡើយមានទាំងផ្គុំមកពីដំបូង
 មកពីដំបូងមកពីដំបូង សន្សំហោរក្រវ័យចម្អិនចំរើសទាំងកើត បើឡើយ
 មានទាំងផ្គុំមកពីដំបូងមកពីដំបូង សន្សំហោរក្រវ័យចម្អិនចំរើសទាំង
 កើត បើឡើយមានទាំងផ្គុំមកពីដំបូងមកពីដំបូង សន្សំហោរក្រវ័យ ត្រូវ

ឧប្បន្ន ហោតិ សន្និវិហារិកោ ន វិវេចនត្ថំ វិវេចនមេតត្ថំ
 ធម្មករោ វាស្ស កាតត្ថំ សេច ឧបដ្ឋានោ ត្រៃលក្ខំ អដ្ឋា-
 បដ្ឋោ ហោតិ បរិសោធនោ សន្និវិហារិកោ ន ឧស្សុក្ខំ
 កាតត្ថំ តត្ថំ ទុ ទោ សង្ឃោ ឧបដ្ឋាយស្ស បរិស-
 នេយ្យាតិ សេច ឧបដ្ឋានោ មូលាយ បដិកាស្ស-
 យាមោ ហោតិ សន្និវិហារិកោ ន ឧស្សុក្ខំ កាតត្ថំ តត្ថំ
 ទុ ទោ សង្ឃោ ឧបដ្ឋាយ មូលាយ បដិកាស្សយ្យាតិ
 សេច ឧបដ្ឋានោ មាណសោ ហោតិ សន្និវិហារិកោ ន
 ឧស្សុក្ខំ កាតត្ថំ តត្ថំ ទុ ទោ សង្ឃោ ឧបដ្ឋាយស្ស
 មាណសំ នេយ្យាតិ សេច ឧបដ្ឋានោ អន្តារាមោ
 ហោតិ សន្និវិហារិកោ ន ឧស្សុក្ខំ កាតត្ថំ តត្ថំ ទុ ទោ
 សង្ឃោ ឧបដ្ឋាយ អន្តេយ្យាតិ សេច សង្ឃោ ឧបដ្ឋា-
 យស្ស កម្មំ កត្តកាមោ ហោតិ តដ្ឋនីយំ វា និយស្សំ
 វា បញ្ចនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ទេត្តនីយំ វា
 សន្និវិហារិកោ ន ឧស្សុក្ខំ កាតត្ថំ តត្ថំ ទុ ទោ សង្ឃោ
 ឧបដ្ឋាយស្ស កម្មំ ន កមេយ្យ លហុកាយ វា បរិណា

កត្រតិភិច្ឆេដ្ឋនីយំ ឧបដ្ឋាយ សន្និវិហារិក ត្រៃលក្ខន្តោស្រាយ ដោយ
 ត្រៃលក្ខ ឬត្រៃលក្ខន្តោស្រាយ ឬនិយាយធម្មតាដល់ឧបដ្ឋាយនោះ
 បើឧបដ្ឋាយត្រៃលក្ខ ឬនិយាយធម្មតាដល់ឧបដ្ឋាយនោះ
 ទូលំទូលាយ សន្និវិហារិកសដល់ឧបដ្ឋាយ ដោយទុបាយដូចម្តេច
 បើឧបដ្ឋាយ គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈនិព្វានមកដាក់ ក្នុងមូលាបក្ខ
 សន្និវិហារិកត្រៃលក្ខន្តទូលំទូលាយ សន្និវិហារិកត្រៃលក្ខន្តទូលំទូលាយ
 ក្នុងមូលាបក្ខ ដោយទុបាយដូចម្តេច បើឧបដ្ឋាយគួរដល់មាតិកា សន្និ-
 វិហារិកត្រៃលក្ខន្តទូលំទូលាយ សន្និវិហារិកត្រៃលក្ខន្ត ដល់ឧបដ្ឋាយ
 ដោយទុបាយដូចម្តេច បើឧបដ្ឋាយគួរដល់អត្តនកម្ម សន្និវិហារិកត្រៃលក្ខ
 សេចក្តីទូលំទូលាយ សន្និវិហារិកត្រៃលក្ខនកម្ម ដល់ឧបដ្ឋាយដោយទុបាយ
 ដូចម្តេច បើសន្និវិហារិកនិយាយ គឺ អដ្ឋនិយមកម្ម ឱយស្សកម្ម
 បញ្ចនិយមកម្ម បដិសារណីយកម្ម ទេត្តនិយមកម្ម ដល់ឧបដ្ឋាយ
 សន្និវិហារិក ត្រៃលក្ខន្តទូលំទូលាយ សន្និវិហារិកត្រៃលក្ខនកម្ម ឬ ឧបដ្ឋាយ
 បញ្ចនិយមកម្ម ដល់ឧបដ្ឋាយ ដោយទុបាយដូចម្តេច

[១១២] តេជោ បទ សមយោគ ឧបជ្ឈាយា
 សន្និវិហារិកោស្យ ឆិ សម្មា វត្តន្ត ។ យេ កេ ភិក្ខុ
 អប្បជ្ជា ។ មេ ។ វត្តន្ត ឧបជ្ឈាយន្ត ឆិយន្ត វិទាចន្ត កដ
 ហិ ឆាម ឧបជ្ឈាយា សន្និវិហារិកោស្យ ន សម្មា
 វត្តន្ត ។ អដោ កេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អា-
 រោចេស្យ ។ មេ ។ សន្និ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ ឧបជ្ឈាយា សន្និ-
 វិហារិកោស្យ ន សម្មា វត្តន្ត ។ សន្និ ភកវតំ ។ មេ ។
 វិហារិកា ធម្មំ កដំ ភក្ខា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ តេជោ
 ភិក្ខុវេ ឧបជ្ឈាយា សន្និវិហារិកោស្យ វត្តន្ត បញ្ញាបេស្សា-
 មិ យេកា ឧបជ្ឈាយា សន្និវិហារិកោស្យ សម្មា វត្តន្ត ។

[១១៣] ឧបជ្ឈាយោ ភិក្ខុវេ សន្និវិហារិកោស្យ សម្មា
 វត្តន្ត ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ឧបជ្ឈាយោ ភិក្ខុវេ
 សន្និវិហារិកោ សន្និវេតតោ អនុត្តរោតតោ ឧទ្ទេសោ
 បរិមុច្ឆាយ ឱវាទេន អនុសាសនិយា សចេ ឧបជ្ឈា-
 យស្ស ចត្តោ ហោតិ សន្និវិហារិកោស្ស ចត្តោ ន ហោតិ

[១១៤] សម័យនោះឯង ឧបជ្ឈាយ៍វាំងឡាយ ពុំបាចប្រព្រឹត្ត
 ដោយប្រពៃ ក្នុងសន្និវិហារិកាវាំងឡាយឡើយ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ មេ ។ ភិក្ខុវាំងនោះគឺពោលខោស ភិក្ខុវាំង
 បន្តបន្ទាប់ថា មិនសមាប័ឧបជ្ឈាយ៍វាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
 ក្នុងសន្និវិហារិកាវាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុវាំងនោះ គ្រាបង្កើតខ្លួនសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គប្រទ័ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំង
 ឡាយ បាទពូជឧបជ្ឈាយ៍វាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងសន្និ-
 វិហារិកាវាំងឡាយ ពិតបែប្ប ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបង្កើតខ្លួនថា ពិតបែប
 ព្រះអង្គ ។ មេ ។ លុះប្រទ័តព្រាស់ដោយ ប្រទ័តធម្មតាគ្រាសំហៅភិក្ខុ
 វាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ បើដូច្នេះ ភកវតនឹងបញ្ជាក់
 សន្និវិហារិកាវត្ត ផលឧបជ្ឈាយ៍វាំងឡាយ តាមទំនងដែលឧបជ្ឈាយ៍វាំង
 ឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងពួកភិក្ខុជាសន្និវិហារិក ។

[១១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
 ក្នុងសន្និវិហារិក ។ ឯការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសន្និវិហារិកនោះ
 ដូច្នេះ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវសម្រៀបនឹងអនុគ្រោះសន្និវិហា-
 រិក ដោយបាលី ដោយធម្មតា ដោយដ្ឋកថា ដោយការប្រៀន
 ប្រដៅ បើឧបជ្ឈាយ៍មានបាត សន្និវិហារិកនានាបាត ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវ

ឧបជ្ឈាយន សន្តិវិហារិកស្ស បន្តោ នាគត្វា ឧស្សុត្តំ
 វា កាតតំ កិច្ចំ ទុ ទោ សន្តិវិហារិកស្ស បន្តោ
 ឧបជ្ឈាយនេតិ សទេ ឧបជ្ឈាយស្ស ជីវំ ហោតិ សន្តិ-
 វិហារិកស្ស ជីវំ ន ហោតិ ឧបជ្ឈាយនេ សន្តិវិហារិ-
 កស្ស ជីវំ នាគតំ ឧស្សុត្តំ វា កាតតំ កិច្ចំ ទុ ទោ
 សន្តិវិហារិកស្ស ជីវំ ឧបជ្ឈាយនេតិ សទេ ឧបជ្ឈា-
 យស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ សន្តិវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ ន
 ហោតិ ឧបជ្ឈាយនេ សន្តិវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ នា-
 គត្វា ឧស្សុត្តំ វា កាតតំ កិច្ចំ ទុ ទោ សន្តិវិហារិ-
 កស្ស បរិក្ខារោ ឧបជ្ឈាយនេតិ សទេ សន្តិវិហារិកោ
 តិណោ ហោតិ កាលស្ស ឧបាយ ឧត្តតត្ថំ នាគតំ
 មុខានតំ នាគតំ អាសនំ បញ្ញាបេតតំ សទេ ហោតុ
 ហោតិ អាសនំ ជោវិត្វា យាតុ ឧបជាមេតត្វា យាតុ
 បិទស្ស ឧត្តតត្ថំ ឧត្វា អាសនំ បដិក្កហិត្វា និច្ច
 តត្វា សាធុតំ អបរិយសន្តេន ជោវិត្វា បដិសាមេតតំ
 សន្តិវិហារិកន្តំ វុទ្ធិនេ អាសនំ ឧត្តតត្ថំ សទេ សោ
 នេសោ ឧត្វាតោ ហោតិ សោ នេសោ សម្មជ្ជិតោ

ឧបជ្ឈាយនេ សន្តិវិហារិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា ត្រូវតែប្រើតែសេចក្តី
 សន្តិវិហារិក ដោយឧបាយដូចម្តេច បើបណ្ឌិតមានចំរើន សន្តិវិហារិក
 គ្មានចំរើន បណ្ឌិតត្រូវធ្វើចំរើនសន្តិវិហារិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយ
 ថា ចំរើនប្រើតែសេចក្តីសន្តិវិហារិក ដោយឧបាយដូចម្តេច បើបណ្ឌិត
 មានគ្រឿងបរិក្ខារ សន្តិវិហារិកគ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើគ្រឿង
 បរិក្ខារសន្តិវិហារិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា គ្រឿងបរិក្ខារត្រូវ
 តែសេចក្តីសន្តិវិហារិក ដោយឧបាយដូចម្តេច បើសន្តិវិហារិកគ្មានដើម្បី ឧ-
 បជ្ឈាយនេត្រូវត្រាចល្បឿន ត្រូវតែហើយឱ្យឈឺស្លន់ ឱ្យខឹងសម្បុរមុខ គ្រាល
 ភាសន បើមានបរិក្ខារ ត្រូវបណ្ឌិតសាងភាសន ហើយបញ្ជូនបរិក្ខារឱ្យ
 កាលសន្តិវិហារិកបានបរិក្ខារហើយ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើតែ រួចទទួលភាសន
 យកមកវិញ កាន់បន្ទាប់កុំឱ្យខ្ចីច (ខឹងអ្វី) សាងរួចហើយទុកដាក់ឱ្យ
 ល្អ កាលបើសន្តិវិហារិកត្រាចរួចហើយ បណ្ឌិតត្រូវសាងភាសន
 ទុក បើប្រទេសនោះមានសម្រាម បណ្ឌិតត្រូវប្រាសប្រទេសនោះរួច

ស.ចេ សង្ឃិវហារិកោ កាចំ បរិស័តុត្ថាមោ មោតិ ធិវ.
 សងំ ឆាតត្ថំ បដិធិវាសងំ បដិក្កហោតត្ថំ កាយពង្គងំ
 ឆាតត្ថំ សតុណំ កត្វា សង្ឃាធិមោ ឆាតត្វា លោភីត្វា
 បត្តា សទទេកោ ឆាតត្វា ឧត្តារតា ធិវត្ថុស្សន័តិ វា.
 សងំ បញ្ញាមេតត្ថំ ចាឆោធកំ ចាធិបិមំ ចាធកាធិលីកំ
 ទបដិក្កិច្ចតត្ថំ បដិក្កត្តា បដិច្ចវិ បដិក្កហោតត្ថំ បដិធិ-
 វាសងំ ឆាតត្ថំ ធិវាសងំ បដិក្កហោតត្ថំ ស.ចេ ចិវំ សិដ្ឋំ
 មោតិ មុហុត្ថំ ទ.ឆោ ធិតាមេតត្ថំ ឧ ច ទ.ឆោ ចិវំ ធិធិ-
 ហោតត្ថំ ចិវំ សំហារិតត្ថំ^(១) ចិវំ សំហារន្តង^(២) ធកុត្តុលំ
 ក.ឆោ ទស្សនេត្វា ចិវំ សំហារិតត្ថំ^(៣) មា ប.ឆោ ក.ឆោ
 ម.ហោសីតិ ធិតាមេត កាយពង្គងំ កាយតត្ថំ ស.ចេ បិណ្ឌ-
 ចាតោ មោតិ សង្ឃិវហារិកោ ច កុញ្ញតុត្ថាមោ មោតិ
 ទ.ឆកំ ធក្វា បិណ្ឌចាតោ ទបចាមេតត្វោ សង្ឃិវហារិកោ
 ចាធិយេន បុច្ឆិតត្វោ កុញ្ញាស្ស ទ.ឆកំ ធក្វា បត្តំ
 បដិក្កហោត្វា ធិវំ កត្វា សាទុកំ អបរិយសាន្តង លោភីត្វា

១ ម. សង្ឃិតត្ថំ ។ ២ សង្ឃានេ ។ ៣ សង្ឃិតត្ថំ ។

បើសង្ឃិវហារិក មានប្រាថ្នាទីនិច្ចលេកាន់ស្រុក បេជ្ជាយ៍ត្រូវឱ្យស្សន៍
 សម្រាប់ស្បៀក ត្រូវទទួលយកស្សន៍បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឱ្យត្រឡប់មក
 ត្រូវដំរុកទុកស្សន៍ទីនិស្សន្ទិដ៏ហើយឱ្យ ត្រូវដំរុកបាត្រដែលទីនិស្សន្ទិហើយ
 សឹមឱ្យ បេជ្ជាយ៍ត្រូវត្រាលពាសទះទុកដោយគិតថា ពេលថ្មីទះ សង្ឃ-
 វិហារិកមុខជាទីត្រឡប់មកវិញ ត្រូវដំរុកសម្រាប់លាធិជីវ តាំង
 សម្រាប់ប្រជើងដែលលាធិចាយ ទីត្រឡប់សម្រាប់ផ្ទះជើង ដែលមិន
 ចាន់ប៉ុណ្ណឹង ត្រូវត្រាលឡើងទៅទទួលបាត្រនិងចិវ ត្រូវឱ្យស្សន៍
 បន្ទាស់ហើយទទួលយកស្សន៍ ដែលស្បៀកមកវិញ បើចិវសឹមឬដាំដោម
 (ដោយប្រើស្រែក្នុង) ត្រូវសំដីលចិវក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របត់ តែកុំទុកចិវ
 ក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឱ្យយូរពេក) ត្រូវបត់ចិវ (យកមកទុក) កាលនឹងបត់ចិវ ត្រូវ
 លើកដោយចិវឱ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ឆ្នាប់ ហើយសឹមបត់ចិវ ដោយ
 គិតថា កុំឱ្យបត់ផ្ទុកពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវច្រូតត្រឡប់មកក្នុងផ្ទះចិវ
 បើពេលពហារបិណ្ឌបាត សង្ឃិវហារិកត្រូវតាមទីនិស្សន្ទិ បេជ្ជាយ៍ត្រូវ
 ឱ្យទឹក ហើយបង្ហូរទឹកហាលបិណ្ឌបាតចូលទៅឱ្យ ត្រូវស្រូបសង្ឃិវហារិក
 ដោយទឹកតាម លុះសង្ឃិវហារិកនាង់ចូលហើយ បេជ្ជាយ៍ត្រូវឱ្យទឹកហើយ
 ទទួលយកបាត្រមកវិញ តាមបន្ទាប់កុំឱ្យខន្តិច (ខឹងអ្វី) លាធិឱ្យស្អាត

កម្លាំង ឬ ទោ សង្ឃោ សង្ខារិយាវកាស្ស មាសត្ថំ ននេយ្យានិ
 សចេ សង្ខារិយាវកា ឧត្តាធារមោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន
 ឧស្សត្តំ កាតត្ថំ កិដ្ឋំ ឬ ទោ សង្ឃោ សង្ខារិយាវកា
 អន្តេយ្យានិ សចេ សង្ឃោ សង្ខារិយាវកាស្ស កម្មំ កត្ត-
 កាមោ ហោតិ ត្ថដ្ឋិជ័យំ វា និយស្សំ វា បព្វាជិជ័យំ វា
 បដិសារណីយំ វា ឧត្តេបជ័យំ វា ឧបជ្ឈាយេន ឧស្សត្តំ
 កាតត្ថំ កិដ្ឋំ ឬ ទោ សង្ឃោ សង្ខារិយាវកាស្ស កម្មំ ន
 កេយ្យេ លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យានិ កតំ វា
 បទស្ស ហោតិ សង្ឃោ កម្មំ ត្ថដ្ឋិជ័យំ វា និយស្សំ វា
 បព្វាជិជ័យំ វា បដិសារណីយំ វា ឧត្តេបជ័យំ វា ឧបជ្ឈា-
 យេន ឧស្សត្តំ កាតត្ថំ កិដ្ឋំ ឬ ទោ សង្ខារិយាវកា សម្មា
 វគ្គេយ្យាលោមំ ធារេយ្យ លោកិ វគ្គេយ្យ សង្ឃោតំ កម្មំ
 បដិប្បស្សន្តេយ្យានិ សចេ សង្ខារិយាវកាស្ស ចីវរំ ធា-
 រិតត្ថំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិត្តិតត្ថំ ឯវំ ធារេយ្យាសិទិ
 ឧស្សត្តំ វា កាតត្ថំ កិដ្ឋំ ឬ ទោ សង្ខារិយាវកាស្ស
 ចីវរំ ធារិយេកាតិ សចេ សង្ខារិយាវកាស្ស ចីវរំ កាតត្ថំ
 ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិត្តិតត្ថំ ឯវំ កេយ្យាសិទិ

សង្ឃតប្បវត្តនក្កដល់សង្ខារិយាវកា ដោយទោយដ្ឋចម្ពេចថ្នាំ បើសង្ខ-
 រិយាវកក្កដល់អក្កនកម្ម ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសចក្កខ្យល់ខ្យាយថា សង្ឃ
 តប្បវត្តនក្កដល់សង្ខារិយាវកា ដោយទោយដ្ឋចម្ពេចថ្នាំ បើសង្ឃចង់
 ធ្វើកម្ម ភិក្ខុដ្ឋនិយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនិយកម្មក្តី បដិសា-
 ណីយកម្មក្តី ឧត្តេបនិយកម្មក្តី ដល់សង្ខារិយាវកា ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសចក្ក
 ខ្យល់ខ្យាយថា សូមកុំឲ្យសង្ឃធ្វើកម្ម ឬហេតុនេះ ដើម្បីកម្មសាលដល់
 សង្ខារិយាវកាដោយទោយដ្ឋចម្ពេចថ្នាំ ប្រព្រឹត្តិ ត្ថដ្ឋនិយកម្មក្តី និយ-
 ស្សកម្មក្តី បព្វាជនិយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧត្តេបនិយកម្មក្តី សង្ឃ
 បានធ្វើដល់សង្ខារិយាវកានេះដោយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសចក្កខ្យល់ខ្យាយ
 ថា សង្ខារិយាវកាប្បប្រតិបត្តិដោយប្រព្រឹត្ត តប្បសម្មាសម តប្បប្រព្រឹត្ត
 វត្តក្កដល់កិយាលាសខ្លួន ចេញចាកកម្ម សង្ឃតប្បវត្តនក្កដល់សង្ខារិយាវកា
 ដោយទោយដ្ឋចម្ពេចថ្នាំ បើចិវរបស់សង្ខារិយាវកានុវេទនា ឧបជ្ឈាយ៍
 ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកតប្បវត្តនក្កដល់សង្ខារិយាវកានេះ ឬត្រូវធ្វើសចក្កខ្យល់ខ្យាយថា ចិវ-
 របស់សង្ខារិយាវកានុវេទនា ដោយទោយ ដ្ឋចម្ពេចថ្នាំ បើចិវរបស់
 សង្ខារិយាវកានុវេទនា ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកតប្បវត្តនក្កដល់សង្ខារិយាវកានេះ

។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារន្តិ តាដំ ហិ ធាត
 អន្តោភសិកា អាចរិយេសុ ឧ សម្មា វត្តិស្សន្តិ ។
 អតីតោ ធាតុក្កុ កតវិកោ ឯតមន្តំ អាចារិយេសុ ។ បេ ។
 សង្ខំ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ អន្តោភសិកា អាចរិយេសុ ឧ សម្មា
 វត្តិស្សន្តិ ។ សង្ខំ កតវិកត ។ បេ ។ វត្តិស្សន្តិ ធម៌ កតំ
 ធាតុ ភិក្ខុ អាចារិយេសុ អតីតោ ភិក្ខុវេ អន្តោភសិកា ឯ
 ភិក្ខុវេ អាចរិយេសុ វត្តិ បញ្ញាបេស្សន្តិ យថា អន្តោភ-
 សិកេហិ ភិក្ខុវេ^(១) អាចរិយេសុ សម្មា វត្តិស្សន្តិ ។

[១០៧] អន្តោភសិកេន ភិក្ខុវេ អាចរិយេសុ សម្មា
 វត្តិស្សន្តិ ។ តត្រាយេ សម្មាវត្តនា កាលស្មេរ ឧដ្ឋាយ
 ឧបាហនា ឧបុត្តាតា ឯតំសំ ឧត្តរសន្តំ កតវិកា ឧត្ត-
 កតំ នាតតំ មុច្ចាតកំ នាតតំ អាសនំ បញ្ញាបេស្សន្តិ
 សេយ យោតុ យោតិ តាដំ ធាតុវិកា យោតុ ឧបនាមេតតា
 យោតុ មីតស្ស ឧត្តកំ ឧត្តា តាដំ បដិគ្គហេតា ដំ

១ ម- ភិក្ខុវេ តាដំ បញ្ញាយតិ ។

។ បេ ។ ភិក្ខុវេនោ តិកោលោស តិកោល បន្តបដិសេធ មិនសម
 បើពួកអន្តោភសិកម៍ប្រព្រឹត្តដោយប្រៃស ក្នុងអាចារ្យវាំងឡាយសោះ ។
 ព្រោះនោះ ភិក្ខុវាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ បានពូជ ពួកអន្តោ-
 ភសិក មិនបានប្រព្រឹត្តដោយប្រៃស ក្នុងអាចារ្យវាំងឡាយ ភិក្ខុមែនឬ ។
 ភិក្ខុវាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ភិក្ខុមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោស
 ហើយ ធ្វើដំបូងថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុវាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំង
 ឡាយ បើដូច្នោះ ក៏ជាឧទ្ទិសបញ្ញត្តិដោយព្រះអង្គក្នុងភិក្ខុវាំងអន្តោភសិក
 តាមទំនងដែលពួកភិក្ខុជាអន្តោភសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រៃស ក្នុងអាចារ្យ
 វាំងឡាយ ។

[១០៨] ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុជាអន្តោភសិក ត្រូវប្រព្រឹត្ត
 ដោយប្រៃស ក្នុងអាចារ្យ ។ ឯភាវប្រព្រឹត្តដោយប្រៃស ក្នុងអាចារ្យនោះ
 ដូច្នេះ គឺអន្តោភសិកត្រូវត្រាស់ហៅព្រឹត ហើយដោះស្រាយដឹង ធ្វើសំពត់
 ឧត្តរសន្តិ^(១) ឯស្នាម្នាក់ ហើយច្រកដោយស្នាម ប្រឆាំងទឹកសម្រាប់លាង
 បុរ ត្រាលាសន្តរុក បើចង់មាន អន្តោភសិកត្រូវលាងតាមទំនងហើយ
 បង្កើនបរិយាប្រទេស កាលបើអាចារ្យបុគ្គលបរិច្ចាហើយ អន្តោភសិកត្រូវ
 ប្រគេនទឹក ហើយទទួលតាមទំនងវិញ តាមបន្ទាប់គ្នាទន្ទឹមទន្ទឹម (ភ្លឺ។)

ចំពោះ ដំបូងបំផុត អាចរើយផ្លូវ ជ្រើស រាសន៍ ទុក្ខវិនាស
 ទានោទន៍ ទានបិប័ ទាននាថវិកា បដិសារមេត្តា
 សុច សោ ទេសា ទុក្ខាចោ ហោតិ សោ ទេសា
 សមជ្ជិតោ សុច អាចរើយោ នហាយិទុក្ខាមោ ហោតិ
 នហោនំ បដិយោទន៍ សុច សីតេន មុត្តា ហោតិ
 សីតំ បដិយោទន៍ សុច ទុក្ខាន អត្តោ ហោតិ ទុក្ខា
 បដិយោទន៍ សុច អាចរើយោ ជន្មាយំ បរិសិទ្ធកា-
 មោ ហោតិ ទុក្ខា សុច្ឆោតន៍ មន្តិកា ទេវមេត្តា ជន្មា-
 យរមិបំ អាតាយ អាចរើយស្ម បដិសោ បដិសោ តត្ថា
 ជន្មាយរមិបំ ទត្ថា ចំពោះ បដិសោហត្ថា ឯកបន្តំ បដិសោ-
 តត្ថំ ទុក្ខា ទានតត្ថំ មន្តិកា ទានតត្ថា សុច ទុក្ខាហតិ
 ជន្មាយរមិបំ បរិសិតតត្ថំ ជន្មាយរមិបំ បរិសុទ្ធន មន្តិកាយ មុន
 មេត្តា មុត្តា ច បន្តតោ ច បដិសោទត្ថា ជន្មាយរ
 បរិសិតតត្ថំ ច ដេវ កិត្តា អនុប្បទន្តំ បដិសិតតត្ថំ ច

ហើយសម្មត្ថចរិយៈ កាលបើអាចារ្យក្រោតចេញ អន្តរាសិក ត្រូវ
 សារោសនៈចេញ ត្រូវខ្ពស់ជាងទឹកសម្រាប់លាងដើម ក៏សម្រាប់ទ្រ
 ជើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រទ្រង់សម្រាប់ដុតដើមដែលមិនទាន់ដុតលាង
 បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តរាសិកត្រូវបាសប្រទេសនោះចេញ បើ
 អាចារ្យចង់ស្រង់ទឹក អន្តរាសិកត្រូវចាក់ចងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រភេទ បើ
 អាចារ្យត្រូវការទឹកត្រជាក់ អន្តរាសិកត្រូវចាក់ចងទឹកត្រជាក់ប្រភេទ បើ
 អាចារ្យត្រូវការទឹកក្ដៅ អន្តរាសិក ត្រូវចាក់ចងទឹកក្ដៅប្រភេទ បើ
 អាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយ អន្តរាសិកត្រូវស្វែងគ្រឿងលំអិត
 ត្រូវលាយដីស្អិត ហើយកាន់យកកាន់សម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ដើរតាម
 ក្រោយអាចារ្យ ហើយប្រគេនកាន់សម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយ រួចទទួល
 យកចំរើមទុកដាក់ក្នុងទីដីសមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេន
 ដីស្អិត បើអន្តរាសិកអាច (នឹងចូលទៅទាន) គប្បីចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទី
 ក្សតាយ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ត្រូវលាបមុខដោយដី
 ស្អិត ហើយប៉ះប៉ង (កាយ) ទាំងទាំងមុខទាំងទាំងក្រោយ រួចសម្លឹង
 ទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយ មិនត្រូវអង្គុយគ្រឿងបៀតបៀនក្នុងទីកន្លែងនោះ មិន

នា វិស្វា អាសានេន បដិពាហិតតា ជន្មាយក អាចរិយ-
 ស្ស បរិកម្ម កាតត្ថំ ជន្មាយក វិស្វាមន្តេន ជន្មាយមិម
 អាទាយ បុរោ ច បន្តោ ច បដិប្រាទេន ជន្មាយក
 វិស្វាមិត្តំ ឧទកេមិ អាចរិយស្ស បរិកម្ម កាតត្ថំ ន-
 ហរេន បដិមត្ត ឧត្តរិត្តា អត្តោ តត្ថំ វេនតំ កត្តា
 វិសេសតា អាចរិយស្ស តត្តោ ឧទកេ បដិមិត្តំ វិ-
 វាសនំ ជានត្ថំ សង្ខារំ ជានត្តា ជន្មាយមិម អាទាយ
 បដិមត្ត វាតត្ថំ វាសនំ បញ្ញាបេនត្ថំ ជានោនតំ
 វាទមិម វាទកេមិ ឧបដិមិត្តំ អាចរិយោ ចា-
 រិយេន បុត្តកញ្ចោ សរេ ឧត្តសារេនុកាមោ ហោតិ
 ឧត្តសារេនុកាមោ សរេ បរិបុត្តិតុកាមោ ហោតិ បរិបុត្តិ-
 តញ្ចោ យស្មី វិហារេ អាចរិយោ វិហារតិ សរេ ភេ-
 វិហារេ ឧត្តាទោ ហោតិ សរេ ឧស្សហិតិ សោនេតញ្ចោ
 វិហារំ សោនេន្តេន បដិម បុត្តិវិ វិហារិត្តា វិសេន្តំ
 វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ
 វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ វិសេន្តំ

ត្រូវហាមឃាត់ត្រូវតែដោយពាក្យ ត្រូវធ្វើបាត់បង់រាជានុភូត្តរេន
 វិស្វាកាយ កាលវិទ្យាចេញពីផ្ទះវិស្វាកាយ អន្តរាសិកត្រូវកាន់យក
 ភានិសម្រាប់ផ្ទះវិស្វាកាយ ហើយបិទភ្នំ (កាយ) ចាំភានិមុខបាំង
 វាងក្រោយ រួចសម្រេចចេញពីផ្ទះវិស្វាកាយ សូម្បីភូត្តរេន អន្តរាសិក
 ក៏ត្រូវតែធ្វើបាត់បង់រាជានុភូត្តរេន កាលអន្តរាសិកនូវចាប់យក ត្រូវ
 ឡើងមកមុន ហើយផ្អាកកាយរបស់ខ្លួនឱ្យស្ងួតទឹក ស្លៀកស្បង់ច្រកច្រក
 ទឹកកាយរបស់គាតា ត្រូវប្រកាន់ស្បង់ ប្រគេនស្បង់ ត្រូវកាន់
 យកភានិសម្រាប់ផ្ទះវិស្វាកាយដើរចេញមកមុន ហើយក្រាលអាសនៈ
 ចាំ ត្រូវដកលំទឹកសម្រាប់លាងជើង ភានិសម្រាប់ទ្រង់ជើងដែល ឃាត់
 ហើយនឹងទ្រង់សម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវស្នូរអាចារ្យ
 ដោយវិកសម្រាប់ឆាន់ បើអន្តរាសិក ចង់ឱ្យអាចារ្យបង្រៀនបាលី ត្រូវ
 ឱ្យលាងបង្រៀនចុះ បើអន្តរាសិក ចង់រៀនអង្គកថា ភូត្តរេនអង្គក-
 ថា (នឹងអាចារ្យចុះ) អាចារ្យនៅក្នុងវិហារណា បើហោរោនោះមាន
 សម្រាម បើអន្តរាសិករាជ (នឹងបោសសំអាតបាទ) ត្រូវបោសសំអាត
 ចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនិយកបាត្រនិងវិទ្យាមុន
 ទៅដាក់លំទឹកក្នុងជ័រសម្បុរ ត្រូវនិយកត្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដាក់លំ
 ទឹកក្នុងជ័រសម្បុរ ត្រូវនិយកភូត្តនិងឆ្នើយទៅដាក់លំទឹក ក្នុងជ័រសម្បុរ

(១)

សោទេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
 បេតតំ មញ្ញាប្បដិទានតា ឱតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
 យថាហិ ធម៌ បេតត្វា មត្តោ ឱតាបេត្វា សោទេត្វា
 បប្បោដេត្វា ដំចំ តត្វា សាធុកំ អបរិយសន្តោ
 អសង្ឃន្តោ តតិដបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ
 បញ្ញាបេតត្វា ដំចំ ឱតាបេត្វា សោទេត្វា បប្បោដេត្វា
 ដំចំ តត្វា សាធុកំ អបរិយសន្តោ អសង្ឃន្តោ
 តតិដបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ គិសិ-
 តម្ពោ យា ឱតាបេត្វា សោទេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហរិត្វា
 យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតតំ ដិសិន្ធប្បព្វទុរណំ ឱតាបេត្វា
 សោទេត្វា បប្បោដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
 បេតតំ ទេវុម្មស្សតោ ឱតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
 យថាហិ ធម៌ បេតត្វា អបស្សន្តលកំ ឱតាបេត្វា
 បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យថាហិ ធម៌ បេតតំ បត្តិចិវិ
 ដិត្តិមិត្តំ បត្តំ ដិត្តិមន្តោ ឋានេយ ហេតុយ មន្ត
 តហេតុ ឋានេយ ហេតុយ ហេតុមត្តំ វា ហេតុមិម
 វា បរមសិក្ខា បត្តា ដិត្តិមិត្តោ ធម៌ អនន្តរហិតាយ

(ដើមញ្ញាស្តោត) ចូរហើយសំនាយកៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ក្រៅ
 ហាលគ្រាប់ដំឡើងគ្រាប់ហើយដូច (ឲ្យស្តោត) ហើយនាំយកទៅដឹកលំ
 ទុកក្នុងវិដ្ឋូចដែលវិញ ក្រៅហាលគ្រាប់ហើយដូចម្រេងតា (ឲ្យស្តោត)
 ចូរលើកបន្ទាបកុំឲ្យខ្លីចង្អុល កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះភ្លើងគ្រប់គ្នា នាំយកទៅ
 ដោយស្រួល ហើយកំនីទុកដូចដែលវិញ ក្រៅហាលកំនីចូរហើយគ្រប់
 ដូចម្រេងតា (ឲ្យស្តោត) ហើយលើកបន្ទាបកុំឲ្យខ្លីចង្អុល កុំឲ្យប៉ះសន្ទុះ
 ភ្លើងគ្រប់គ្នា នាំយកទៅដោយស្រួលកំនីទុកដូចដែលវិញ ក្រៅហាល
 កំនីខ្លីមួយ ហើយដូចម្រេងតា (ឲ្យស្តោត) ហើយនាំទៅលើចំពុក
 ដាក់ដូចដែលវិញ ក្រៅសំនាយកក្រាលសម្រាប់ប្រាប់អង្គុយ ហើយដូច
 តា (ឲ្យស្តោត) ចូរនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ក្រៅហាលកន្លា
 សម្រាប់ស្តារខ្លឹមតា ចូរហើយដូច (ឲ្យស្តោត) ហើយនាំយកទៅដឹកលំ
 ទុកក្នុងវិដ្ឋូចដែលវិញ ក្រៅហាលផែនការសម្រាប់ដូច ចូរចូល (ឲ្យស្តោត)
 ហើយនាំយកទៅដឹកលំទុកក្នុងវិដ្ឋូចដែលវិញ តាខ្ពស់ក្រៅទុកដាក់
 បាត្រនិងចិវិ កាលនឹងទុកបាត្រ ក្រៅយកវិដ្ឋូចចាប់បាត្រ ដៃគ្នា
 ស្តាប់គ្រាប់គ្រាប់ ចូរក្រាលកំនីចូរហើយសំបុកដាក់បាត្រ ក្រៅចូល

ក្នុងមហេ បន្ទោ ធីត្តិមិត្តោ ធីវរ ធីត្តិបន្ទោ ឯតោ
 ហេតុធីវរ តហេតុ ឯតោ ហេតុធីវរសំ ក
 ធីវរដ្ឋំ ក បមដ្ឋិតា ធាតោ អន្តំ ឱរតា ភោតំ តត្វា
 ធីវរ ធីត្តិមិត្តំ សធម៌ បុរត្តិមា សរជា វាតា វាយន្តិ
 បុរត្តិមា វាតាធា ធីតោតត្វា សធម៌ បដ្ឋិមា សរជា
 វាតា វាយន្តិ បដ្ឋិមា វាតាធា ធីតោតត្វា សធម៌ ឧត្តរា
 សរជា វាតា វាយន្តិ ឧត្តរា វាតាធា ធីតោតត្វា សធម៌
 ធីត្តិណា សរជា វាតា វាយន្តិ ធីត្តិណា វាតាធា
 ធីតោតត្វា សធម៌ សីតតាលោ ហោតិ ធីតា វាតាធា
 វិវិតត្វា រត្តិ ធីតោតត្វា សធម៌ ឧត្តរតាលោ ហោតិ
 ធីតា វាតាធា ធីតោតត្វា រត្តិ វិវិតត្វា សធម៌ បរិវេណំ
 ឧត្តរា ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតត្វា សធម៌ តោដ្ឋតោ
 ឧត្តរា ហោតិ តោដ្ឋតោ សម្មដ្ឋិតត្វា សធម៌
 ឧបដ្ឋានសាលា ឧត្តរា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា
 សម្មដ្ឋិតត្វា សធម៌ អន្តិសាលា ឧត្តរា ហោតិ
 អន្តិសាលា សម្មដ្ឋិតត្វា សធម៌ វត្ថុត្បដ្ឋិ ឧត្តរា ហោតិ

ពុកពាត្រាស្រីចំដែលបិទស្លាភ្លើង អន្តរាស័កកាលទីទុកចិត្ត ក្រវយក
 ដៃម្ខាងចាប់ចិត្ត ដៃម្ខាងជួបស្នាមចិត្ត ប្រឡូស្សៀន ហើយធ្វើជាយោធិតាម
 ឱ្យជាដុំមកទាំងអាយ ហើយស៊ីបទុកចិត្ត បើមានខ្យល់ចាំឆ្លើយបក់មកពី
 ទិសខាងកើត អន្តរាស័ក ក្រវប្រសិទ្ធិទិសខាងកើត បើខ្យល់មានចាំឆ្លើយ
 ចូលបក់មកពីទិសខាងលិច អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិទិសខាងលិច បើខ្យល់
 មានចាំឆ្លើយចូលបក់មកពីទិសខាងជើង អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិទិសខាងជើង
 បើខ្យល់មានចាំឆ្លើយចូលបក់មកពីទិសខាងត្បូង អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិទិស
 ខាងត្បូង បើអ្វីគ្រឿង អន្តរាស័ក ក្រវប្រសិទ្ធិចក្ខុវិស័យថ្ងៃ ចំក្នុង
 វេលាយប់ បើអ្វីក្រវ អន្តរាស័ក ក្រវប្រសិទ្ធិចក្ខុវិស័យថ្ងៃ បើក្នុង
 វេលាយប់ បើចំបរវេលាមានសម្រាប អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិចក្ខុវិស័យថ្ងៃ
 បើបន្ទប់មានសម្រាប អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិចក្ខុវិស័យថ្ងៃ បើក្នុងវត្តមានសម្រាប
 សម្រាប អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិចក្ខុវិស័យថ្ងៃ បើក្នុងវត្តមានសម្រាប អន្តរាស័ក
 អន្តរាស័កក្រវប្រសិទ្ធិចក្ខុវិស័យថ្ងៃ បើចក្ខុវិស័យមានសម្រាប អន្តរាស័ក

ស.ទេ អាចរិយស្ស ចីវរំ កាតតំ ហោតិ អន្តេភសិកេន ឧ
 កាតតំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កំន្នំ ទុ ទោ អាចរិយស្ស ចីវរំ
 កាតតំ កំន្នំ ទុ ទោ អាចរិយស្ស រដេនំ បដិភត្តំ^(១)
 ហោតិ អន្តេភសិកេន បដិភត្តំ ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ
 កំន្នំ ទុ ទោ អាចរិយស្ស រដេនំ បដិភត្តំ យោគី អន្តេភសិកេន បដិភត្តំ
 អាចរិយស្ស ចីវរំ រដេនំ ហោតិ អន្តេភសិកេន បដិភត្តំ
 ឧស្សុក្កំ វា កាតតំ កំន្នំ ទុ ទោ អាចរិយស្ស ចីវរំ
 រដិយេយោគី ចីវរំ រដេនំ^(២) សាទុកំ សម្មវិវត្តកំ
 សម្មវិវត្តកំ រដេនំ ឧ ច អដិទ្ទេ ដេវ បញ្ញមិត្តំ
 ឧ អាចរិយ អនាមិកា ឯកទ្វិស្ស បន្តោ នាគតោ ឧ
 ឯកទ្វិស្ស បន្តោ បដិក្កហោតោ ឧ ឯកទ្វិស្ស ចីវរំ
 នាគតំ ឧ ឯកទ្វិស្ស ចីវរំ បដិក្កហោតំ ឧ ឯកទ្វិស្ស
 បរិក្ការោ នាគតោ ឧ ឯកទ្វិស្ស បរិក្ការោ បដិក្កហោតោ
 ឧ ឯកទ្វិស្ស តោសា ធម្មេនតោ ឧ ឯកទ្វិស្ស តោសា
 ធម្មេនតោ ឧ ឯកទ្វិស្ស បរិក្កត្តំ កាតតំ ឧ ឯក-
 ទ្វិស្ស បរិក្កត្តំ កាតតំ ឧ ឯកទ្វិស្ស វេយ្យាក្កោ

១ សុត្តន្ត វេទ ចចិត្តតិ ធារិ បញ្ចាយតិ ។ ២ អ. វេទ្ត ។

បើចីវរេយសំអាចារ្យគូខីនិច្ចំ អន្តេភសិក ត្រូវធ្វើប្រភេទ ឬធ្វើសេចក្តី
 រូបវាយថា ចីវរេយសំអាចារ្យគូខីនិច្ចំ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើ
 ត្រៀមជ្រលក់របស់អាចារ្យគូខីនិច្ចំ អន្តេភសិកត្រូវស្វាប្រភេទ ឬធ្វើ
 សេចក្តីរូបវាយថា ត្រៀមជ្រលក់របស់អាចារ្យគូខីនិច្ចំ ដោយឧបាយ
 ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរេយសំអាចារ្យ គូខីនិច្ចំ អន្តេភសិក ត្រូវជ្រលក់
 ប្រភេទ ឬធ្វើសេចក្តីរូបវាយថា ចីវរេយសំអាចារ្យគូខីនិច្ចំ ជ្រលក់ដោយ
 ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ អន្តេភសិកតាមខីនិច្ចំ ត្រូវជ្រលក់ប្រភេទរូប
 ឲ្យសព្វល្អ មួយទៀត តាមបដិណ្ឌតិកស្រក់គុំទាំងអស់ អន្តេភសិក
 តាមទៀសចេញទៅឲ្យយ អន្តេភសិក មិនទាន់ប្រាប់គាតា មិនត្រូវ
 ចៀបច្រាស ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបានប្រាសភិក្ខុណាមួយ មិន
 ត្រូវឲ្យចីវរ ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបានចីវររបស់ភិក្ខុណាមួយ
 មិនត្រូវឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបានចីវររបស់ភិក្ខុណាមួយ
 មិនត្រូវការសក់ឲ្យភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យអ្នកណាមួយមកការសក់ខ្លួន
 ឡើយ មិនត្រូវធ្វើបារម្ភ (គក់ច្របាច់) ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវ
 ឲ្យអ្នកណាមួយធ្វើបារម្ភដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើវាយប្រហែល ដល់ភិក្ខុណាមួយ

កាតព្វ ៥ ឯកទ្វេន វេយ្យាសន្តោ កាតព្វេតព្វ
 ៥ ឯកទ្វេស្ស បដ្ឋាសមណោ ហោតត្ថំ ៥ ឯកទ្វេ
 បដ្ឋាសមណោ អាធាតព្វ ៥ ឯកទ្វេស្ស ប័ណ្ណចាតោ
 វិហារតព្វ ៥ ឯកទ្វេន ប័ណ្ណចាតោ វិហារេតព្វ
 ៥ អាចរិយំ អធិប្បដ្ឋា តាមោ បរិសិតព្វ ៥ សុសាវ
 តត្ថំ ៥ ទិសា បត្តមិត្តា សាច អាចរិយោ ភីលាចោ
 ហោតិ ហោរិវិ ឧបដ្ឋាតព្វ វុដ្ឋាស្ស រាគមេតត្ថំ ឥន
 ទោ ភិក្ខុវេ អន្តោភិសិកាវំ អាចរិយសុ វត្ថុយោ អន្ត
 ភិសិកេហិ អាចរិយសុ សាមា វត្ថុតត្ថំ ។

[១០៨] តេជោ បា បា សុខយោ អាចារ្យ
អន្តោសិកេសុ ន សុត្តា វត្តន្ត ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិមា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្ត ទិយន្ត វិចារេន្ត
កង់ ហិ ធាម អាចារ្យោ អន្តោសិកេសុ ន សុត្តា
វត្តស្សន្តិក ។ អថេតោ តេ ភិក្ខុ ភតវតោ ឯតមត្ត
អាហារេស្ស ។ អថេតោ ភតវត ឯតស្សី ចិលានេ ឯតស្សី
បតវណោ ភិក្ខុសង្ឃ សុទ្ធិតាតាមេតា ភិក្ខុ បដិប្បន្ត

មិនត្រូវឱ្យកិត្តិណាមួយ ធ្វើវេយ្យាក្រឹត្តិផលខ្លួន មិនត្រូវធ្វើជាបញ្ចសមណៈ
របស់កិត្តិណាមួយ មិនត្រូវកាន់យកកិត្តិណាមួយ(ធ្វើជា)បញ្ចសមណៈរបស់
ខ្លួន មិនត្រូវនាំបំណុលទុកនៅឱ្យកិត្តិណាមួយ មិនត្រូវឱ្យកិត្តិណាមួយ នាំ
បំណុលទុកមកឱ្យខ្លួន អន្តរាសិកមិនចាន់លាភពារ្យ មិនត្រូវចូលទៅកាន់
ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃសួសាន មិនត្រូវចៀសទៅកាន់ទិស បើអាចរ្យ
មានជម្ងឺ អន្តរាសិកត្រូវថែទាំអស់កាលដែលលោកសំរេច អន្តរាសិក
ត្រូវផ្ដើមព្រាតភាពរ្យសង្ខារជម្ងឺ ឆ្ងល់កិច្ចពិធីឡាយ ពិធីនេះជាអាច-
រិយវត្ថុរបស់អន្តរាសិកពិធីឡាយ តាមវិនិច្ឆ័យដែលអន្តរាសិក ត្រូវច្រប្រាំត្ត
ដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យពិធីឡាយ ។

[១៤៨] សម័យនោះឯង ពួកភាពាវុត្តិក្នុងប្រព្រឹត្តិការណ៍ប្រយោជន៍
ក្នុងការងារសាងសង់ឡាយ ។ ក៏ត្រូវបានឡាយឆា បានសេចក្តីប្រាថ្នាគឺ
រលក ក៏ត្រូវបាននោះរលក ទៅស ក៏រលក ច្រើនបង្កប់ថា មិនសម
បើពួកភាពាវុត្តិក្នុងប្រព្រឹត្តិការណ៍ប្រយោជន៍ ក្នុងការងារសាងសង់ឡាយសោះ ។
ក៏ត្រូវបាននោះបានគ្រាចបង្កើតឡាយសេចក្តីថ្មី ចំពោះព្រះអាទិព្វគោត ។
ព្រះនិមន្ត ទេវតា អំណាចនេះ ព្រះអាទិព្វគោត ទ្រង់គ្រាស់ថ្វី
ប្រជុំកិច្ចសន្យា ហើយគ្រាស់សួរចំពោះកិច្ចការឡាយ ក្នុងរាល់នោះថា

បត្តិចីវរ បដិគ្គហេតុ បដិដិវាសនំ ឆានត្ថំ ដិវាសនំ
 បដិគ្គហេតុ សុច ចីវរ សំន្តំ ហោតិ មុហុត្ថំ
 ឧស្ម័ន ឧត្តារេតត្ថំ ន ច ឧស្ម័ន ចីវរ ដិវាសនត្ថំ ចីវរ
 សំហារត្ថំ ចីវរ សំហារទ្កេន ចក្កុន្តុលំ កក្កដា
 ឧស្ម័នទេត្វា ចីវរ សំហារត្ថំ ហ មជ្ឈេ កក្កដា អហោ-
 សីតិ ឧកោតេ កាយតទ្ធនំ កាតត្ថំ សុច បិណ្ឌទាតោ
 ហោតិ អន្តរាសិកោ ច កុត្តិកុត្តាតោ ហោតិ ឧទតំ
 នត្វា បិណ្ឌទាតោ ឧបទាមេត្តោ អន្តរាសិកោ
 ចាធិយេន បុត្តិកត្វោ កុត្តាវិស្ស ឧទតំ នត្វា បត្តិ ប-
 ដិគ្គហេតុ ដំនំ កត្វា សាទុកំ អបរិយសន្តេន
 ចោវិត្វា វេនតំ កត្វា មុហុត្ថំ ឧស្ម័ន ឧត្តារេតត្វោ
 ន ច ឧស្ម័ន បត្តោ ដំនហិតត្វោ បត្តិចីវរ ដិគ្គិ-
 មិតត្ថំ បត្តិ ដិគ្គិបន្តេន ៗ បេ ៗ ចីវរ ដិគ្គិបន្តេន ៗ បេ ៗ
 ចារតោ អន្តំ ឧកោតោ ភោតំ កត្វា ចីវរ ដិគ្គិមិតត្ថំ
 អន្តរាសិកម្មំ វុឌ្ឍិទេ អាសនំ ឧទ្ធហិតត្ថំ ចាតោទតំ
 ចាធិមំ ចាធិកាធិលីតំ បដិសាមេតត្ថំ សុច សោ
 ទេសោ ឧត្តារេត ហោតិ សោ ទេសោ សម្ពុត្តិកត្វោ

បុត្រនីតិចីវរ ត្រូវឲ្យស្ម័គ្របន្ទាប់ហើយទទួលយកស្ម័គ្រដែលស្ម័គ្របក
 វិញ បើចីវរសម្បជ្ជាជាម (ដោយឆ្លើយស្ម័គ្រ) ត្រូវសិល្បចីវរក្នុងកំដៅ
 ថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរពេក) អាចារ្យត្រូវបត់
 ចីវរ កាលនឹងចត់ចីវរ ត្រូវលើកដោយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ឆ្នាប់
 ហើយសម្របក់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យបាក់ផ្នត់កាត់កណ្តាលឡើយ ត្រូវ
 ធ្វើត្រង់ច្រកក្នុងផ្នត់ចីវរ បើអាហារបិណ្ឌទាតមាន ហើយអន្តរាសិក
 ត្រូវការចង់បាន អាចារ្យត្រូវឲ្យចីវរហើយបង្កើនអាហារបិណ្ឌទាតចូលទៅ
 អាចារ្យត្រូវសួរអន្តរាសិកដោយជិតខាង លុះអន្តរាសិក ដាច់ច្រហើយ
 អាចារ្យត្រូវឲ្យចីវរហើយទទួលយកបុត្រមកវិញ កាន់បន្ទាប់កុំឲ្យទន្លឹចទន្លឹក
 ហើយលាងឲ្យស្អាត ដូចឲ្យស្អាតទឹកចេញ ហើយហាលថ្ងៃមួយស្របក់
 តែប៉ុន្មានត្រូវទុកបុត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យយូរពេក) អាចារ្យត្រូវទុកបុត្រនីតិ
 ចីវរ កាលដែលរៀបចំទុកដាក់បុត្រ ៗ បេ ៗ កាលដែលរៀបចំទុកចីវរ
 ៗ បេ ៗ ត្រូវបត់ដោយចីវររោងតាយឲ្យដាច់ផ្នត់មកខាងកាយ ហើយសម
 ទុកចីវរចុះ កាលអន្តរាសិក គ្រោកចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសារ
 កាសនេះចេញ ត្រូវរៀបចំទុកដាក់ជិតសម្រាប់លាងរើង គំនីសម្រាប់រើង
 រើងដែលលាងហើយ គំនីទ្រទាប់សម្រាប់ដូតរើង ដែលមិនទាន់បាន
 លាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវទុកសម្រាមនោះចេញ

បរិវាសាវហោ អាចារិយេន ឧស្សុត្តំ កាតតំ តិច្ឆំ ឬ
 ខោ សង្ឃោ អន្តរាសិកស្ស បរិវាសំ ននេយ្យានិ
 សនេ អន្តរាសិកោ មូលាយ បដិកស្សនាវហោ ហោ-
 និ អាចារិយេន ឧស្សុត្តំ កាតតំ តិច្ឆំ ឬ ខោ សង្ឃោ
 អន្តរាសិកំ មូលាយ បដិកស្សនាវហោ សនេ អន្ត-
 រាសិកោ មាតត្ថាវហោ ហោនិ អាចារិយេន ឧស្សុត្តំ
 កាតតំ តិច្ឆំ ឬ ខោ សង្ឃោ អន្តរាសិកស្ស
 មាតត្ថំ ននេយ្យានិ សនេ អន្តរាសិកោ មត្តាវហោ
 ហោនិ អាចារិយេន ឧស្សុត្តំ កាតតំ តិច្ឆំ ឬ ខោ
 សង្ឃោ អន្តរាសិកំ អន្តេយ្យានិ សនេ សង្ឃោ អន្ត-
 រាសិកស្ស កត្តំ កត្តកាវោ ហោនិ កត្តជ័យំ ក
 និយស្សំ ក បញ្ចជ័យំ ក បដិសាវណិយំ ក ឧត្តរ-
 បជ័យំ ក អាចារិយេន ឧស្សុត្តំ កាតតំ តិច្ឆំ ឬ
 ខោ សង្ឃោ អន្តរាសិកស្ស កត្តំ ន កនេយ្យ ស-
 ហុកាយ ក បរិណាមេយ្យានិ កត្តំ ក បដិស្ស
 ហោនិ សង្ឃោ កត្តំ កត្តជ័យំ ក និយស្សំ ក

គ្រប់លំដាប់សកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា សង្ឃកប្បវិទ្យាបរិវាស
 ដល់អន្តរាសិក ដោយទុកដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តរាសិកគួរដល់មូលាយ
 បដិកស្សន (ពាក្យបកថា កំណត់មូលាបត្តិ) អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំ
 ទូលាយថា សង្ឃកប្បវិទ្យាអន្តរាសិកមកដាក់កំណត់មូលាបត្តិដោយទុកដូច
 ម្តេចហ្ន៎ បើអន្តរាសិកគួរដល់មាតត្ថ អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា
 សង្ឃកប្បវិទ្យាមាតត្ថដល់អន្តរាសិកដោយទុកដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តរាសិក
 គាត់លំអ្នកកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា សង្ឃកប្បវិទ្យាអន្តរា-
 កម្មដល់អន្តរាសិក ដោយទុកដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃបាញ់ខឹងធ្វើកម្ម គឺ
 កត្តជ័យកម្ម កិលេសកម្ម បញ្ចជ័យកម្ម បដិសាវណិយកម្ម ឧត្តរ-
 បជ័យកម្ម ដល់អន្តរាសិក អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលំទូលាយថា សង្ឃកុំ
 កប្បវិទ្យា ឬកប្បវិទ្យាខាងលើ ដើម្បីកម្មសាល ដល់អន្តរាសិក ដោយ
 ទុកដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត បើកម្ម គឺ កត្តជ័យកម្ម កិលេសកម្ម

ន ច អច្ឆិច្ឆ មេវ ធម្មតិកត្ថំ សរេ អន្តេវាសិកេតា
 តិណោ ហោតិ ហោជីវី ទមដ្ឋានញា វុត្តាមស្ស
 អាគមេនត្ថំ នំនំ ទោ ភិច្ចវេ អាចរិយោធិ អន្តេ-
 វាសិកេស្ស វត្ថំ យថា អាចរិយោធិ អន្តេវាសិកេស្ស
 សម្មា វត្ថុតត្ថង្គំ ។

ប្រែប្រួល ឧបាសម ។

ឧប្បិ ទទ្ធកេ ធម្ម ឯកុន្តសីនី(១)ត្រា ធម្មត្ថស(២) ។

ន ស្សប្បាណំ

[១១១] សទ្ធភាហនធម្មា ច

ទិគ្គុណ្ណំ សីស កាមិយំ

នាភិវាទេ ន ធម្មត្ថំ

អហំ ទុដ្ឋង្គំ មេសណ ។

ទិមុត្ថំ ធម្មត្ថំ ទ ធម្ម ច

១ ខ. បញ្ចស ។ ឃ. ធម្មត្ថស ។ ២ ខ. ម. ត្រី ច្បុរស ។

បើដំណាក់ស្រែកកុំបានអស់ អាចារ្យកុំកាលចៀសចេញទៅ បើអន្ត-
 វាសិកមានធម៌ អាចារ្យត្រូវថែទាំ អស់កាលដែលអន្តវាសិកមានជីវិតសេ-
 នៅ ត្រូវធ្វើបម្រើសេវាធម៌ ម្ចាស់កិត្តុភាវ័យ ទាំងនេះជាអន្តវា-
 សិកវត្ថុ យេស្តអាចារ្យ តាមទំនើងដែលពួកអាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយ
 ប្រវែង ក្នុងអន្តវាសិកវាវ័យ ។

ឈ ប្រែប្រួល ចាត់ថ្នាក់ ៨ ។

ក្នុងប្រែប្រួល នេះ មានរឿង ១១ មានព្រះ ១២ ។

ទទ្ធកេនៃវត្ថុតត្ថង្គុនៈនោះ

[១១១] រឿងអាគុណកិត្តុភាវ័យស្សគរដ៏ធំ ប៉ាន់ត្រឹម ទទ្ធក
 ក្បាល ដាក់ចំរើរលើក្បាល លាងជើងដោយទឹកតាម មុខសី-
 ករពេលស្ថិតក្នុងវត្ថុដែលចាស់ជាងខ្លួន នឹងមិនស្ទុះកេចសេវានោះ
 រឿងពស់ឆ្កាតលើកិត្តុ កិត្តុភាវ័យមានសីលជាទីស្រឡាញ់
 ក៏កាលទោស (ក្នុងរឿងអម្បាលនេះ) ។ រឿងព្រះអង្គ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតថា អាគុណកិត្តុភ្នំដោះស្រាយជើង ដំឡោះ
 ត្រឹម ដាក់ចំរើរឆ្កាតលើកិត្តុភាវ័យស្សគរ ។ ចូលទៅកាន់អាចារ្យ

មហា បិមហា មហាតំ

អបស្សន្តុល្លាត តណ្ហា

កេរ្តិ៍ កាឡកាតាតា

សង្ការ កុម្មុត្ថរណំ

បដិបាទក មហាតំ

បិម ភិសិ ធិសីធនំ

មហាតំ អបស្សន្តុតំ^(១)

បន្ទុតិវ កុម្ម ច

ហារង្គំ វិរាហាតតា

បុរុតិមា បដ្ឋិតា ច

ឧត្តរា អថ ធិត្ថិណា

សិទ្ធិស្ថា ច ធិត្ថិ

១. ឧ. អ. សង្ការកុម្មុត្ថរណំ បដិបាទក មហាបិម ។ ភិសិ ធិសីធនំ មហាតំ អបស្សន្តុតំ ។

ត្រៃ ភាំង កាឡា ឆឹងផែនត្ថាសម្រាប់ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដ៏សម-
 គួរ បើហោរមានគ្រឿងស្មុគស្មាញ ភិក្ខុត្រូវបោសអំពីពិការ
 ចុះមកជាមុន ត្រូវដូចចំណែកជ្រុងបង្អួច បើជញ្ជាំងគេបំភ្លេច
 ដោយថ្នាំមានសម្បុរសៅឆ្មារ បើផ្លូវផែនដី ដែលគេបំភ្លេច
 ដោយឥណ្ឌី ភិក្ខុត្រូវជ្រលក់សំពត់ ទូលក្ខខេត្តាហើយ
 សឹមដូត បើផ្លូវដែលគេមិនបានធ្វើបំភ្លេច ភិក្ខុត្រូវប្រសប់ហើយ
 សឹមដូត ត្រូវដេញទុកសម្រាប់ទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ត្រូវដេញទុកយកគម្រាលផែនដី ទ្រព្យបំណងត្រៃ ត្រៃ ភាំង
 ក្នុង ឆ្នើយ គម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កាឡា ឆឹងផែនត្ថាសម្រាប់
 ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ជាត្រឡប់ពីរ
 មិនត្រូវទុកជាត្រកូនទីដែលមិនស្អាត ត្រូវបត់ចំរើនដោយខាង
 ខាងឱ្យមានផ្លូវមកខាងគោល បើទ្បល់ច្រកបដោយគូលីបត់
 មកពីទិសខាងកើត ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បត់មកពីទិស
 ខាងលិច ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បត់មកពីទិសខាងជើង
 ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងជើង បត់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទ
 បង្អួចទិសខាងត្បូង បើដើរត្រឡប់ ត្រូវបើកបង្អួចវិលវិល បិទ
 វិលវិល បើដើរត្រឡប់ ត្រូវបិទបង្អួចវិលវិល បើគេវិលវិល

បរិវេណាញ កោដិកោ

ឧបដ្ឋានត្ថិសាលា ច

វត្ត វត្តត្បូងស្ន ច

ចាន បរិកោដិកោ

ត្បូង អាចម៌ស្ន ច

អោបមេន បញ្ញត្ត

វត្ត អាចម៌កោមេន ច

ឧបស្ថាន ច ឧបស្ថាន

ច បទ្ទ ច ច ចានិយ

តាភិវនេ ច បញ្ញមេ

ឧដ្ឋាយត្ថ ច បេសលា ។

វត្តស្នានត្ប ឧបស្ថាន

បទ្ទត្ប ច ចានិយ

ឧបាហានេ ឧបស្ថាន

បរិវេណា បទ្ទ រោងតាន់ រោងភ្នំ វត្តភ្នំ (បើមានសម្រាប់
 ភិក្ខុប្រាសាទ) ត្រូវដាក់សម្រាប់តាន់ ជិត
 សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវដាក់សម្រាប់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ព្រះ
 កថាភិក្ខុមានបុគ្គលប្រើប្រាស់ បានទ្រង់បញ្ញត្ត ដែល
 ពេទ្យភិក្ខុតាំងទ្វាយ(ត្រូវប្រើប្រាស់) ។ រឿងភិក្ខុតាំងអាចម៌
 បិទគ្រាលអាសនៈខ្ពស់អាចម៌ មិនដាក់សម្រាប់ មិនត្រូវ
 ខ្ពស់បាត្រនឹងបិទ មិនស្រួលដោយសម្រាប់តាន់ ជិត
 សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនដោយបង្ខំអាចម៌ភិក្ខុដែលមានស្បែក
 ចាស់ជាង មិនរឿបចំសន្តានសន្តានឱ្យមានភិក្ខុ ភិក្ខុជាង
 ខ្ពស់មានសីល ជាច្រើនខ្លះ គឺតាមរោងភ្នំ (ក្នុង
 រឿងនោះ) ។ (ត្រូវទ្រង់បញ្ញត្ត) តាមសិក្ខា
 ត្រូវគ្រាលអាសនៈដល់អាចម៌ភិក្ខុដែលចាស់ជាង ត្រូវដាក់
 ជិតសម្រាប់លាងដើម ត្រូវគ្រាលនៅខ្ពស់ (បាត្រនឹងបិទ)
 ត្រូវស្រួល រោងសម្រាប់តាន់ ជិតសម្រាប់ប្រើ
 ប្រាស់ ត្រូវដាក់ស្បែកដើមដោយសំពត់ស្រព ចេញ
 ដោយសំពត់ជិតជាងគ្រាល ត្រូវលាងកំណត់សំពត់
 សម្រាប់ផ្លូវស្បែកដើម ត្រូវហើយហាលទុកក្នុងជីសម្បែក

អភិវង្គ ច បញ្ចេន
 វត្ត គោធរ សេនា ច
 វង្ស ចាម័យ កោដិ
 កត្តា កតិកា កាល
 ចតុស្ស ជិតិស្ថាន
 អភិវង្គ អាជិត្ត
 យងា ហេតុ ឧបា ធម៌ ។
 ជិតិស្ថ បុត្រា ហេតុ
 វត្ត អាវស្ថិតិ ហេតុ ។
 កតិកា បុត្រា កតិកា
 វិវត្តា ធម៌ បុត្រា^(១)
 ឧស្សន្ទ ច អត្តកត្ត
 ឧស្សន្ទ ច មេសលា ។

១ វ. ម. អ. បុត្រា បុត្រា ច វិវត្តា ធម៌ បុត្រា ។

ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា-
 សន្ទ ឲ្យកត្តាភូមិ ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ដែលបានកត្តា
 ហើយ ឬមិនបានកត្តា ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ដែលបាន
 ក្រាម ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ដែលបានកត្តា ក្រៅប្រាជ្ញាយុ
 សម្រាប់ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ក្រៅប្រាជ្ញាយុ
 បាននឹងវិសេសប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ក្រៅ
 ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ របស់សង្ឃ កាលនេះក្រៅប្រាជ្ញាយុ កាលនេះ
 ក្រៅប្រាជ្ញាយុ បើកត្តាភូមិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា-
 ភូមិ ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ក្រៅប្រាជ្ញាយុ
 សន្ទ (កតិកា ធម៌) បុត្រាភូមិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា-
 កាលប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ។ ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា-
 សន្ទ បានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា (ក្រៅ
 ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ) ។ ប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា-
 ដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា បើកត្តាភូមិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា-
 មិនដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា ហើយក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ឯក្រៅប្រាជ្ញាយុ
 ឯក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា ក្រៅប្រាជ្ញាយុ
 បើកត្តាភូមិភូមិ ដែលបានដាក់ក្រៅចាកវិសេសនា ក្រៅប្រាជ្ញាយុបត្តិភូមិ ។

បដិសារមេត្តា ជកេត្តា ច
 អាប្បជិត្តា ច បញ្ញាមេ^(១) ។
 កំត្តា វា សារមណេវ វា
 អាទមិកោ ឧទាសកោ
 ចាសាណាតេសុ ច បុត្តំ
 បដិសារមេ ជកេត្តយ ច
 សេច ឧស្សហិ ឧស្សត្តំ
 អនោវស្សេ ភរេវ ច^(២)
 សេច^(៣) ឧស្សតិ កាមំ
 អន្លោកាសេ ភរេវ ច
 អម្បេវត្តាចិ សេសេយ្យំ
 វត្តំ ភមិកេភិក្ខុតា ។
 តាទុមោន្តំ ជេវេន
 ឧបាយ ច បុប្ផញ្ចហិ

១ ឧ. ម. បដិសារមេត្តា ជកេត្តា អាប្បជិត្តា វចន្តេ ។ ២ ឧ. ម. ឧស្សហិ
 ឧស្សត្តំ វា អនោវស្សេ ភរេវ ច ។ ៣ ឧ. ម. សេច ។

រឿងកិច្ចអ្នកដំណើរត្រូវរៀបចំទុកដាក់ត្រៀមឈរ ជិតត្រៀម
 ដំបើយបិទទ្វារ បង្អួច ដើរតំរូវសេនាសនៈចោលើយ សឹម
 ចៀសចេញទៅ ។ បើគ្មានកិច្ច ឬសារមណេវ ឬអ្នកត្រូវក្តី
 ឬទុក្ខសកទេ កិច្ចអ្នកដំណើរ ត្រូវរៀបចំទ្រ លើថ្ម ៤ ដុំ
 ហើយធ្វើសេនាសនៈឱ្យកម្រិត រួចសឹមទុកដាក់ត្រៀមឈរ
 ជិតត្រៀមដី បិទទ្វារបង្អួចចោលើយសឹមចៀសចេញទៅ បើ
 វិហារលេច ពានន្តកភិក្ខុអាចខឹងប្រក់ទាន ត្រូវប្រក់ ឬធ្វើ
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ចំណាត្រៀមនិមន្តលេចពានន្តកភិក្ខុរៀបចំត្រ
 លើថ្ម ៤ ដុំ ដូចន័យមុន បើវិហារត្រៀមលេចគ្មានសល់ ត្រូវ
 តាំងគាត្រៀមសេនាសនៈទៅផ្ទៃខាងមុខស្បែកស្រុក បើមិន
 ដូច្នោះត្រូវរៀបចំត្រលើថ្ម ៤ ដុំក្នុង វាល ហើយត្រូវប្រតិបត្តិ
 ដូចន័យមុន ហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ធ្វើដូច
 ល្អបំផុត ចំណែកផ្សេង ១ វិទ្យាត្រៀមឈរជិតត្រៀមដ៏ល្អសរសៃ
 នៅខ្លះ នេះជាវត្តដែលកិច្ចអ្នកដំណើរ (ត្រូវប្រតិបត្តិ) ។ រឿង
 កិច្ចបិទអនុមោទនា ក្នុងពេលកក ប្រាស្រ័យទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យ
 កិច្ចដាច់ បើអនុមោទនា រឿងកិច្ចបិទទ្វារយល់បង្គំប្រាសា
 វិបុត្ត ប្រឹងឥន្ទញ្ញាតឱ្យកិច្ចដាច់ ឬប្រាប់បង្គំបង្គំក្នុងពេលកក

ដំ កត្តា ច សិក្ខាប្បិយ៍^(១)
 មដិ សាមន្ត សន្តិដិ
 ដំ កត្តា ចហាយ ច
 សសិក្ខតា ចវត្តន្ត
 សុច្ឆន្ទិច្ឆន្ទ ឧត្តន្ទ
 ធម្មករណ បញ្ញត្ត
 តំ កត្តត្តន្ត ។
 ធម្មត្តា អបាគាប្បា
 អសល្លត្តត្តា សាហសា^(២)
 ទ្វា វេទ ចំ លហុ
 តាម បំណុលពិគោ
 មដិច្ឆន្ទា វ គន្ធម្ម
 សុត្តតា វិទ្យាចត្តតា^(៣)

១ ឧ. ម. ហា សុច្ឆន្ទ វេទ តំ កត្តា ឧ សិក្ខាប្បិយ៍ ។ ២ ឧ. អសល្លត្ត ច សហសា ។
 ម. អសល្លត្ត ច សហសា ។ ៣ ឧ. ម. មដិច្ឆន្ទា គន្ធម្ម សុត្តតា វិទ្យាចត្តតា ។

ប្រាសាទកុំពាលាឧបាសិក បេតិកភ័យៈនៃឧបាសិក ត្រូវទទួលបានពី
 ទីបាបកុំឱ្យទទួលបានពី ហើយលាងបាត្រឱ្យស្អាត ត្រូវចាត់
 ទីកៅអីឱ្យបានល្អ ដោយគិតថា ភិក្ខុជិតខាងក្នុងជិតដោយ
 វិភាជន៍យ សន្តិដិកុំឱ្យទីកៅអីដោយវិភាជន៍យ បេតិកភ័យៈនៃឧបាសិក
 មាន ត្រូវបញ្ចូលភាគនៃឧបាសិក ហើយសឹមចាត់ទៅលើផែនដី
 មិនត្រូវចាត់ទីកៅអីបាត្រចាត់ទីកៅអីបាត្រចាត់ទីកៅអី ភិក្ខុ
 ច្បាប់ត្រូវប្រើស្រកម្មមុន ដើម្បីឱ្យបានល្អប្រសើរជាងគេ
 ដោយស្ន មិនត្រូវចាត់ទីកៅអីដើម្បីឱ្យបានល្អប្រសើរ គត្តត្ត
 នេះត្រូវគិតជាធម្មតាបញ្ញត្តិទុកហើយ ។ រឿងបំណុល
 ចាត់ភិក្ខុស្មៀនមិនល្អ មានភិក្ខុយាមិនសមគួរគ្រាប់ទៅបំណុល
 បាន មិនបាននិង ហើយចូលទៅកាន់ទីលំនៅគួរ ចេញ
 មកខ្លះ ចូលដោយហើសគេខ្លះ ចេញមកដោយហើស
 គេខ្លះ ឈរច្បាយគេខ្លះ ឈរដើរគេខ្លះ ឈរឃ្លានគេខ្លះ
 ត្រូវបំបែកហើសគេខ្លះ រឿងបំណុលចាត់ភិក្ខុ ទុកទៅគ្រប់
 ប្រតិភូឱ្យបានល្អ (ព្រះអង្គជ្រើសបញ្ញត្តិថា) បំណុលចាត់
 ភិក្ខុត្រូវបំបែកហើសដោយស្ន ហើយសឹមដើរទៅក្នុងចន្លោះ
 ផ្ទះ ត្រូវសម្រួលដោយស្ន ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម

ទុក្ខិត្តោជ្ជក្សតោ សន្នោ
 កាយោ វេទ បដាសតា
 ទុក្ខិត្តោ ទុក្ខិត្តោ
 សន្នោត្តោ ច សាវេសា
 ទុក្ខ អន្ធពិវ លហំ
 អាសន្នំ កដ្ឋក្សតោ
 កាដលំ វ មហេសិ ច
 ទុក្ខិត្តោ បដាសតា^(១)
 បដិគ្គហោ ធន ទុក្ខិត្តោ
 សុបេសុប្បិ កដ្ឋក្សតោ
 ទុក្ខិត្តោ សន្នោត្តោ កាយោ
 បដិគ្គហោ កដ្ឋក្សតោ
 សុក្ខិត្តោ កដ្ឋក្សតោ ច
 ទុក្ខិត្តោ កដ្ឋក្សតោ ច
 អប្បសន្នោ កាយោ បដាសតា

១ ឧ.ម. បដាសតា ។

មិនត្រូវស៊ើបចិត្ត មិនត្រូវស៊ើបទាំង ត្រូវមានសំឡេង
 កំច ១ ការកម្រិត ៣ យ៉ាង (គឺត្រូវលក់កាយ បង្ហាញ
 ដើមកាយក្បាល) មិនត្រូវស៊ើបចិត្ត មិនត្រូវស៊ើបទាំង
 មិនត្រូវស៊ើបចិត្ត ត្រូវកំណត់ផ្លូវចេញផ្លូវចូល មិនត្រូវ
 ចូលទៅដោយហ័សនេក មិនត្រូវចេញមកដោយហ័សនេក
 មិនត្រូវឈរត្រាយលេក ដឹកនេក យូរលេក តាមលេក មិន
 ត្រូវត្រឡប់ហ័សនេក ត្រូវកំណត់អាសារបស់តាយក ដែល
 គេប្រគេនដោយ ហើតបង្ហាញកាយក្បាល ត្រូវកំណត់
 ចាប់ក្បាល ចាប់កាដន៍ក្បាល ឧបទ្ទវេន៍ក្បាល កាយគេប្រគេន
 ដោយ ត្រូវកំណត់សន្ធិដោយដៃឆ្វេង បង្ហាញត្រដោយដៃ
 ស្តាំហើយចូលយកដោយ មិនត្រូវមើលមុខតាយក ទុកជា
 សម្បជ្ជមហាត្រៀម គឺត្រូវកំណត់អាសារបស់តាយកដូចគ្នាដែរ
 គឺត្រូវបំប៉ងទាំងបាត្រដោយសន្ធិដី ត្រូវបំប៉ងកាយដោយ
 ល្អហើយសម្លឹងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ ត្រូវ
 មានវត្ថុកសំឡឹងចុងត្រាម មិនត្រូវស៊ើបចិត្ត មិនត្រូវ
 ស៊ើបទាំង ត្រូវមានសំឡេងកំច ១ ការកម្រិត ៣ យ៉ាង

សេត វិហារោ ឧត្តរោ
 បឋមំ បត្តចីវរំ
 ភិសំតិម្កោហំ មត្តំ
 ចំបំ ច ទេឡមល្លតំ
 អធិស្ឋានាលោកតត្ថ ឆ្លា
 តេតុតំ កាឡ ហតតំ
 សង្ការំ ភិក្ខុសាមញ្ញ
 សេនា វិហារនាមិយំ
 បរិសោដិយសាមញ្ញ
 បដិវតេ ច អន្តរណ
 អនោវតេ អត្តរណ
 បដិវតេ អន្តរណ^(១)
 ចំបំ ភិសំ ជិសនដំ
 មល្លតំ អធិស្ឋានតំ^(២)
 បត្តចីវរំ កុមិ ច
 ចារុតំ ឱរកោតតោ

(ប្រាសាទប្រវត្តិបុព្វបទ) បើហោរមានសម្រាប់ ភិក្ខុត្រូវ
 បោសជម្រះចេញ តាមនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវដក្ខន្ធ
 យកបាត្រចំបំ ចេញទៅមុន ទៅទុកដាក់ក្នុងជីវីសមន្ទ ត្រូវ
 នាំយកគូត ឆ្នើយ គ្រៃ តាំង កន្លែងសម្រាប់ស្តារជីវីតាម
 ក្លាបផ្នែក (ទៅដល់ទុកក្នុងជីវីសមន្ទ) ត្រូវបោសសំអាតតាម
 ជាមុខហើយសម្លាប់ប្រុងបង្កើត បើដំណឹងដែលគេបាត់ម្ត
 ដោយថ្នាំមានពណ៌សម្បុរសៅហ្មង បើផ្លូវដែលគេធ្វើដោយ
 វត្ថុមានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំគាល់ហើយ
 សម្លាប់ បើផ្លូវមិនបានធ្វើទេ ត្រូវប្រសប់ហើយសម្លាប់ ត្រូវ
 ប្រមូលសម្រាប់ទៅចាក់ចោល បើគ្រូគ្រូគ្រូសាសនាខ្ពង់ខ្ពស់
 ភិក្ខុ ជិតវិហារ ជិតជិតសម្រាប់ចាត់ ជិតជិតសម្រាប់ប្រើប្រាស់
 ក្នុងជីវីតាមទីប្រាសាទ ត្រូវតាមសមាសនក្នុងជីវីតាម
 ខ្យល់ គម្រាលផែនដី ប្រឆាំងជីវីត្រៃ គ្រៃ តាំង គូត ឆ្នើយ
 គម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្លែងសម្រាប់ស្តារជីវីតាម ជីវីក្លាប
 ប្រវត្តិ (បើហោររួចហើយត្រូវដក្ខន្ធយកទៅទុកក្នុងជីវីដែល
 រីក) ត្រូវទុកដាក់បាត្រចំបំ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងជីវីដែល
 មិនស្អាត ត្រូវបំបំបែកដោយខាងលើផ្លូវជាដាច់មកទាល់តែ

១ ១. ម. បដិវតេ អន្តរណ ច ១ ២ ៣. ម. អធិស្ឋាន ច ១

វិញ្ញាណ ឧបាសមា

បុរិសា បុរិសា ច
 ទុក្ខា អដ អន្ធិណា
 សិក្ខុណ្ណា ច ទិក ខន្តិ
 បរិវេណា ត្ប តោ ឆ្នះតា
 ឧបដ្ឋានត្ថិសាលា ច
 វិទូកុដិ ច ខានិយ
 រាចបក្កុក្កិ វុស្ស ច
 ទុក្ខេស បរិបុច្ឆា
 សន្និ ឆប្បា បដិច្ចា
 ឧ វិវេ ឧ ច ដតេ^(១)
 យេន វុស្ស បរិវត្ត
 កុស្តានិ ឧ យន្ត្រយ
 ចក្ខុវេសិ មហាវិរោ
 វត្ថុ សេនាស ឧស្ស តំ ។
 ឯកាយមា ឆា គ្វាវ

១. ឧ. ម. សង្ឃនិម្មេ បទិបត្ត វិញ្ញយេន វិវេ ម បិ ជេ ។

វិញ្ញាណ ឧបាសមា

បើឡើយប្រាកដដោយចូលបំភ័យក្នុងវិស្វ ធាតុក៏គឺ ធាតុសធាតុ
 លិង្គ ធាតុសធាតុដ៏ធំ ធាតុសធាតុតូច ត្រូវបែងបង្គុចការ
 ពារឡើយ បើដើម្បីគ្រប់គ្រងបែងបង្គុចក្នុងវិស្វ ចិត្តក្នុង
 វេលាយប់ បើដើម្បីគ្រប់គ្រងបែងបង្គុចក្នុងវេលាថ្ងៃ បែងក្នុងវេ-
 លាយប់ បើបរិវេណ បន្ទប់ រោងទាន់ រោងភ្នំ បង្គំ
 (មានសម្រាប់គ្រប់បុគ្គល) ត្រូវដឹកលំដឹកសម្រាប់ទាន់
 នឹងវិស្វសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវដឹកនាំក្នុងក្នុងសម្រាប់ផ្សេង
 បើទៅជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ទាំង ម៉ឺនទាន់ប្រាប់លោកជាមុន កុំ
 បង្រៀនបាលី កុំបង្រៀនអដ្ឋកថា កុំសួរច្បាយធម៌ កុំសិរិដង
 ធម៌ កុំអង្គប្រជុំ កុំលក់ប្រដាប់ កុំបើកបង្គុច កុំបែងបង្គុច បើ
 ចង្រើបជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់ចង្រើមក្នុងវិស្វ ភិក្ខុត្រូវ
 ផ្លាស់ទីចង្រើមកុំឱ្យប៉ះបាលសន្ធិដ៏ភិក្ខុចាស់អ្វីយ ប្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធមានព្យាយាមធំ បាចបញ្ចក្កុស្តៈនោះ ក្នុងសេនាសនៈ
 ទាំងឡាយ (យ៉ាងនេះ) ។ រឿងធម្មតិយភិក្ខុទាំងឡាយនោះស
 ជាច្រើនក្នុងផ្ទះជាវាសន្តរាយ ពួកហោយគន្ថយនឹងមានវា

មជ្ឈិមនិកាយ មេសលា ។

ឃារិកំ ឧទ្ទិសេ វេទនា

មរិកល្អំ គាថា ៥

មរិកលោកោដ្ឋកា សាលា

ចុណ្ឌិមន្តិកា គោលិកាដ្ឋ

ឌុទ បុរោ ១ មេរ

ឈរ ឧស្សហតិ សៈច^(១)

បុរោ ឧបរិ មត្តោ

ចិត្តល្អំ មន្តិ បរិកំ

វិជ្ជាបេត្តា ជេត្តា ១^(២)

វត្តិ វេទនា យរសុមេ ។

១ វ. ម. ៥ ៥៥ ឧស្សហតិ សៈច ។ ២ វ. វិជ្ជាបេត្តា ៥ បុរោ ។

ព្រះថេរៈចាំឱ្យយក្រូតំនៅក្នុងណាស់ មិនបានទារចេញ
 មក ក៏ជ្រប់ជួលទៅ ភិក្ខុចាំឱ្យយកមានសីលជាវិស្វទ្យាញ៍
 កំណេលរាសាឡិក ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) ហើយ
 គតកុញ្ញាច្រើន ក្នុងផ្ទះជាវិក្យាកាយ ភិក្ខុក្រូតំចាក់ផែរពាល
 បើផ្ទះជាវិក្យាកាយ ចំណងទានស្រែចំណី បន្ទប់ ដំរី
 ពេទ្យផ្ទះជាវិក្យាកាយ (ឆានសម្រាម ត្រូវទារចេញ)
 ត្រូវស្ទុះគ្រូ អ៊ិត ត្រូវលាយដីស្អិត ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងស្លឹក
 ត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទទ្វារភិក្ខុក្រូតំក្រោយ
 ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាវិក្យាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀក
 ហៀតព្រះថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ភិក្ខុខ្លះដោយអាសនៈ បើ
 ភាវៈធ្វើបរិកម្មបាន ត្រូវធ្វើបរិកម្មផលព្រះថេរៈ មិនត្រូវឆ្អិន
 វិភត្តិខាងមុខព្រះថេរៈ មិនត្រូវឆ្អិនទឹកកំលើងឡើង ត្រូវបិក
 ផ្លូវឱ្យភិក្ខុដែលចុះទៅផ្ទឹមភិក្ខុ ត្រូវលាងផ្ទះជាវិក្យាកាយដែល
 ជ្រទ្បក់ដោយភក់ ត្រូវលាងស្លឹកសម្រាប់ដាក់ដីស្អិត ហើយ
 ទុកដាក់ភាវៈសម្រាប់ផ្ទះជាវិក្យាកាយ លក់ភ្នំ បិទទ្វារ
 ហើយសំអាតរឿងសាច្ចាញាត ទេវតាភ្នំដែលព្រះគង្គាគ
 បានបញ្ញត្តទុកហើយ ក្នុងផ្ទះជាវិក្យាកាយចាំឱ្យយក ។

បាទមេតិ យោជន្តិ

បដិដាដិ ច សាហសា

ទុក្ខដិ ធិត្ថុយោ កាដ្ឋ

វច្ឆំ បស្សាវ ទេវ្យាតំ

ជុស្សា ក្សប សហសា

ទុក្ខដិ ចប្ប សេសតំ^(១)

តហិ អន្តោ ច ទុក្ខានុសា

វដ្ឋំ អតិរេកានុសា^(២)

សហសា ទុក្ខដិ បំភេ

ធិត្ថុយោ កាដ្ឋវច្ឆតំ^(៣)

១ ទ. សេសតំ ។ ម. សេសតំ ។ ២ ទ. ម. អតិរេកានុសា ។ គ ខ. សហសា
ឧត្តម្យាន ធិត្ថុយោ កាដ្ឋវច្ឆតំ សហសា ទុក្ខដិ បំភេ ធិត្ថុយោ កាដ្ឋវច្ឆតំ ។

រឿងភិក្ខុបន្ទាបនឹងច្បាប់ហើយមិនដ្បែរចេញ រឿងភិក្ខុបន្ទាបនឹងច្បាប់កាលបរិច្ឆេទចាស់ៗ រឿងប្រាជ្ញាជ្រុងអនុញ្ញាតឱ្យបន្ទាបនឹងច្បាប់តាមសំណើដែលមកដល់ រឿងត្រួតពិនិត្យចូលទៅកាន់ច្បាប់ដោយហេតុនេះ សើយស្បង់ចូលទៅខ្លះបន្ទាបនឹងច្បាប់ មាត់ខ្លះ ទំពារឈើស្តាប់បន្ទាបនឹងច្បាប់ខ្លះ បន្ទាបនឹងច្បាប់តាមគ្រូទេវ្យាតំខ្លះ បន្ទាបនឹងបស្សាវ តាមគ្រូទេវ្យាតំខ្លះ ស្តាប់ទឹកមាត់ក្នុងបស្សាវខ្លះ កិច្ចដោយឈើគ្រាត្រូវ ចោលឈើសម្រាប់កិច្ចក្នុងឈើច្បាប់ខ្លះ ចេញពីច្បាប់ដោយហេតុនេះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ដ្បែរទ្វារបុព្វបុរ្គខ្លះ ឱ្យសរសើរនៅក្នុងបំណងសម្រាប់ដ្បែរខ្លះ (រឿងប្រាជ្ញាជ្រុងអនុញ្ញាត) ភិក្ខុណាទៅកាន់ច្បាប់ ភិក្ខុនោះត្រូវឈរគ្រប់រាល់ធិត្ថុយោ ឯភិក្ខុដែលអនុញ្ញាតនៅតាមក្នុងគ្រូគ្រប់រាល់មកប រឿងតាត់ចំណែកស្តាប់ ឬទ្រព្យស្បង់ចំណែកសើមចូលទៅដោយសន្សំម ។ មិនត្រូវចូលទៅដោយហេតុនេះ មិនត្រូវសើយស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈរឈើច្រឡប់សម្រាប់បន្ទាបនឹងច្បាប់ហើយសើយស្បង់ មិនត្រូវច្រើនរោងបន្ទាបនឹងច្បាប់ មិនត្រូវទំពារឈើស្តាប់បន្ទាបនឹងច្បាប់

បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា

ក្រុម ៣ វិទ្យាបុគ្គល

នាគិសហស្ត ឧត្តម

នាគិសហស្ត ឧត្តម

ន សេសយ បដិដ្ឋាន

ឧបាសា ធិបតី ៣

វិទ្យុកុដិ បរិកណ្ណ

បរិវេណាញ កាដ្ឋាន

អាចមនេ ៣ ឧត្តម

វត្ត វិទ្យុកុដិ សុមេ ៣

ឧបាសា ធិបតី

មិនត្រូវបាត់បង់ទុក្ខៈ ភាគីក្រៅ មិនត្រូវបាត់បង់បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា

ភាគីក្រៅបស្ស្ចវិទេធិជុស្តា មិនត្រូវបាត់បង់ភាគីក្រៅបស្ស្ចវិទេធិជុស្តា

ត្រូវតែដោយឈើគ្រាក មិនត្រូវបាត់បង់សម្រាប់ភាគីក្រៅ

រាជ្យវិទ្យា ត្រូវឈរលើទ្រព្យបាត់បង់បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា រួច

សម្រាប់ភាគីក្រៅ មិនត្រូវបាត់បង់សម្រាប់ភាគីក្រៅ មិន

ត្រូវសិល្បស្រាជ្ឈមន ត្រូវឈរលើទ្រព្យបាត់បង់បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា

ហើយសម្រាប់ភាគីក្រៅ មិនត្រូវបាត់បង់បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា មិនត្រូវ

ទុកទឹកស្រាជ្ឈមននៅក្នុងបង្គោលសម្រាប់ភាគីក្រៅ ត្រូវឈរលើទ្រ

ព្យបាត់បង់បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា ត្រូវឈរលើទ្រព្យបាត់បង់បស្ស្ចវិទេធិជុស្តា

ប្រឡាក់ បើកស្រាជ្ឈមនដាក់លើសម្រាប់ភាគីក្រៅ ហើយ

ត្រូវតែដោយកៅស៊ូកៅស៊ូ បើកស្រាជ្ឈមន លាភវិទ្យុកុដិ បរិវេណាញ

បន្ទាប់ទៅសម្រាប់ ត្រូវបាត់បង់សម្រាប់ភាគីក្រៅ ត្រូវបាត់បង់ភាគីក្រៅ

សម្រាប់ភាគីក្រៅ (នេះ) ជាវត្ថុដែលប្រើប្រាស់ជាធាតុបញ្ចូលទុក

ក្នុងវត្ថុដ៏តឹងរ៉ាប់ ៥ (ហ្នឹង) គឺជាវត្ថុដែលប្រើប្រាស់ជាធាតុបញ្ចូលទុក

ជា) ស្រាជ្ឈមនត្រូវតែដោយភាគីក្រៅ ហើយដោយស្រាជ្ឈមន

សំណង់វត្ថុស្រាជ្ឈមនស្រាជ្ឈមនហើយប្រើប្រាស់ជាធាតុបញ្ចូលទុក ប្រើប្រាស់

ឫទ្ធិពោធិកញ្ច អាសន៍
 យាតុ ឧទតា បោរិក្ខា^(១)
 ឧត្តាត្រាបតាមត៍^(២)
 ឆិវាសា កាយតត្វា
 សត្តុលំ បត្តសោធន៍
 បដ្ឋា តមស្មាលោ បោរ
 ចរិមស្មាល តត្វន៍
 សត្តុលំ បោរិក្ខា បដ្ឋា
 បាតិក្ខរេ បដិក្ខរេហ
 កលាមាធស្ស អាមត្តិ
 បរមាតត្វា អាសន៍
 ឧទតំ បិម តាមលិ
 បត្តត្តា ឆិវាសន៍

១. ឧ. ម. យាតុ បរិក្ខា ១ ២ ឧ. ម. ឧត្តាត្រាបតាមត៍ ១

វិគលាធិបត្ថ ក្រាវអាសន៍ ប្រគេនបរា ប្រគេនវិគ ហើយ
 ឧទ្ធរយកតាដង្កោហើយលាងទុកដាក់ ក្រៅសាសនៈចេញ
 បើទីនោះមានសម្រាប់ ក្រៅសាសនៈចេញ បើទីបណ្ណយ៍ចង់ចូល
 ទៅកាន់ស្រុក សុទ្ធិវិហារក្រៅប្រគេនស្បង់ដោះលាត ក្រៅ
 ប្រគេនវិគ្គត្តន្តចង្កៈ កម្រិតទុក្ខសង្គៈមិនសង្ខេបប្រគេន ក្រៅ
 ដូចក្រៅដែលទិវិត ព្រះហើយសិបប្រគេន បើទីបណ្ណយ៍ចង់
 បានជាបញ្ចសមណៈក្រៅបំប៉នមណ្ឌលបី និស្ស័កឲ្យជាបរិ-
 មណ្ឌល ក្រៅតំរូវត្តន្តចង្កៈ ឃុំកម្រិតទុក្ខសង្គៈមិនសង្ខេប
 កាន់កុំលាងបាត្រហើយកាន់យកទៅធ្វើជាបញ្ចសមណៈចុះ មិន
 ក្រៅដើរឆ្ងាយពេក មិនក្រៅដើរដឹកពេក ក្រៅចាំទទួលរបស់ដែល
 គេដាក់ក្នុងបាត្ររបស់ទីបណ្ណយ៍ បើទីបណ្ណយ៍កំពុងនិយាយ
 មិនក្រៅនិយាយស្តាប់ បើទីបណ្ណយ៍និយាយពាក្យដែលដឹកនឹង
 ក្រៅតាមភ្នំ ក្រៅហាម ក្រៅក្រឡប់ស្រុកមកមុន ហើយក្រាល
 អាសនៈចាំ ក្រៅដឹកលំដឹកសម្រាប់លាងដើម តាំងដើមដែល
 លាងហើយ ដើមប្រឆាំងសម្រាប់ដូនដើម ដែលមិនខានបាន
 លាង ក្រៅក្រាវឧទ្ធរយ ក្រៅនឹងទីវិហារ ក្រៅប្រគេនស្បង់បណ្ណាល័យ

ទុក្ខាបេ ធិនហំ កត្តោ

ទុក្ខោតេ កុញ្ញតុំ នរេ

ហិជេវេ ទុក្ខតំ ធិនំ

មុហុត្ថំ ន ច ធិនហេ

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ហារង្គំ ទិរភោគតោ

ទុក្ខេវ ធិនសាបេ ច

ទុក្ខាហោ ច នរោយិតំ

សីតំ ទុក្ខំ ដិក្ខាយរំ

ទុក្ខំ មត្តកមិជ្ជតោ

ចំបំ ច ចីវរំ ទុក្ខំ

មត្តកុស្សហតិ មុច្ចំ

ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្បៀតមកវិញ ត្រូវសំដីលចិវរ
 ក្នុងកំរៅថ្ងៃមួយស្របក់តែកុំទុកចិវរឆ្ងោរពេក ត្រូវបត់ចិវរកុំឱ្យ
 បាក់ពាក់កណ្តាល ធ្វើវត្ថុក្នុងក្នុងចិវរ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់
 ឆាន់ ត្រូវបង្កើនបិណ្ឌបាតចូលទៅប្រភេទ ត្រូវស្អូតតែឆាន់
 ត្រូវប្រភេទទឹកហើយទទួលបាត ឆាន់ឱ្យរាបស្រួល លាង
 ហើយហាលក្នុងកំរៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកឆ្ងោរពេក ត្រូវ
 ទុកជាក់បាតចិវរ មិនត្រូវទុកបាតក្នុងទីមិនស្អាត ត្រូវធ្វើ
 ដោយចិវរខាងតាមឱ្យដាច់ជួរមកខាងសាយ ហើយសឹមទុកជាក់
 កាលទបជ្ឈាយ៍ត្រាតឡើងហើយ ត្រូវសារសាសនៈរចនា
 ហើយរៀបទុកជាក់ទឹកត្រជាក់ទឹកក្តៅ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់ស្រង់
 ទឹក ត្រូវចាក់ចេញទឹកស្រង់ បើទបជ្ឈាយ៍ចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះ
 ជាទីក្សតាយ ត្រូវស្ទូនត្រឡឹងលំអិតទុក ត្រូវលាយដីស្អិត
 ត្រូវកាន់យកពានសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ដើរទៅជំទាង
 ត្រាបទបជ្ឈាយ៍ ប្រភេទកាំងហើយ ទទួលយកចិវរមកជាក់ក្នុង
 ទីសមគួរ ត្រូវប្រភេទត្រឡឹងលំអិត ត្រូវប្រភេទដីស្អិត បើសង្ក្រ
 វិហារកែតាចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សតាយ ត្រូវលាបមុខ

បុរោ ថេរ ២៧ ៥ ៦^(១)

បរិកាដ្ឋត្វ ឯត្ថមេ

បុរោ ឧបេក ញ្ចៈ ៥

ឯកសេត្តបដ្ឋាយ ៥

ឯកសេត្ត សដ្ឋាជិ

បិម ក អាសនេ ៥^(២)

ចានោ បិម កាដលំត្វ

ឆានិយុត្តេសបុច្ឆនា

ឧត្តាបុស្សហំ សោធម្ម^(៣)

បមមំ បត្តចីវរំ

ឯសីននប្បត្តន្តរណំ

កំសិទ្ធិម្ពាហនាធិ ៥

មត្តោ បិម បដិចាធំ

មល្លកំ អបស្សេនតំ

១. ២. ៣. ថេរ ២៧. ៥ ៦ ១. ២. បិម ក អាសនេ ៥ ៣ ១. ២. ឧត្តាបុស្សេនតំ

ដោយដ៏ស្មុគ ហើយបិទបាំងពីមុខពីក្រោយហើយសមចូល
 ទៅ មិនត្រូវអង្គុយប្រៀបគ្នាទាំងពីរដោយ៖ មិនត្រូវហាម
 ឃាត់តិក្ខុទាំងពីរដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទប់ផ្សាយក្នុងផ្ទះ
 ជាទីក្រោយ កាលនឹងចេញមកវិញ ត្រូវបិទបាំងពីមុខពី
 ក្រោយចូលមកចេញមកពីផ្ទះជាទីក្រោយ សូម្បីក្នុងទីកន្លែងត្រូវ
 ធ្វើបរិកម្មដល់ទប់ផ្សាយ កាលស្ទើរហែវិក្ខុចេញហើយត្រូវ
 ចៀងមកមុខ ដូចខ្លួនឲ្យស្លូតទីកន្លែងហើយស្ងៀមស្ងៀមចូលមក
 ទីកន្លែងខ្លួនរបស់ទប់ផ្សាយ ត្រូវប្រគេនស្បង់សម្រាប់ស្ងៀម
 ត្រូវប្រគេនស្បង់ ត្រូវនាំយកកំណត់មកមុខហើយប្រកាសអា-
 សនៈ ត្រូវដកលំដាប់កំណត់ផង កំណត់ផងដែលលាងហើយ
 មិនទាន់សម្រាប់ដូតផងដែលមិនទាន់បានលាង ស្ទើរ
 ហែវិក្ខុស្រូវបដ្ឋាយ ដោយទឹកតាង ត្រូវឲ្យទប់ផ្សាយ
 បង្រៀនបាត ត្រូវឲ្យទប់ផ្សាយបង្រៀនអង្គថា បើហោរ
 មានសម្រាមត្រូវដោសសម្រាមចេញ កាលនឹងសំអាតវិញ
 ត្រូវនាំយកបាតនឹងចីវរចេញមុខ ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ
 កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ពួកនឹងឆ្ងាយ ត្រូវ កំណត់ ទ្រព្យ
 ផងត្រូវ កម្រាលសម្រាប់ស្លាកទឹកមាត់ ក្នុងសម្រាប់ផ្អែក

កុម្មុសត្ថា ឧភាលោក

ត្រៃក តាម្ពតាតាតា

កុម្មុត្ថាលាបដិបាទា

មក្សោ មីម តិម្ពាហដ

ជិសីដនត្ថវណ្ណំ ទេឡ្យ

អបស្ស ធម្មចិវរ

បុរុគិមា បដ្ឋមា ១(១)

ទុត្តរា អដ ទុត្តិលា

សិក្ខុឡោ ៨ ទិក រត្តិ

បរិវេណាត្ថ តោឡតោ

ទុបដ្ឋា ធម្មិសាលា ៨

វិច្ឆ វាជ័យ កោដិដ

កម្រាលផែនដី សង្ខិហារិក ត្រូវដោយការទុកក្នុងជីវិតសមត្ថ
 បើហារមានគ្រឿងសុក្កស្វាញ មានសរសើរព័ន្ធជាដើម
 ត្រូវបោសអំពីភាគមកមុន ត្រូវផ្អែកផ្អែកបង្អួច បើដង្ហាន់ដែល
 គេហឹមដោយថ្លាច្នៃហើយ ត្រូវបំបាត់ទៅសាច់ ត្រូវ
 ជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួកហើយសឹមជួក ត្រូវផ្អែកផ្អែកដែលគេ
 ធ្វើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ បើផ្អែកដែលគេធ្វើបានធ្វើត្រូវប្រសើរ
 ទឹកហើយសឹមជួក កម្រាលផែនដី ប្រឆាប់ដើរគ្រែ គ្រែ
 កាំង ពួកឆ្មើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្លែងសម្រាប់
 ស្ដោតទឹកមាត់ ទំនិញសម្រាប់ផ្អែក លុះសង្ខិហារិកហាល
 ច្រើនហើយត្រូវដោយការទុកក្នុងជីវិតវិញ ត្រូវទុកដាក់
 បាត្រនិងចិវរ បើទ្រង់ប្រកបដោយចូលី បត់មកពីជិតសាង
 តើក ពីជិតសាងលិច ពីជិតសាងដើរ ពីជិតសាងត្រូវ (ត្រូវ
 បិទបង្អួចការតារាងល្បែង) បើដូច្នេះត្រូវដាក់ ត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលា
 ថ្ងៃ បិទក្នុងវេលាយប់ បើដូច្នេះត្រូវ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ
 បើកក្នុងវេលាយប់ បើវេលា ចន្លប់ រោងឆាង រោងភ្លើង ទីនៃ
 វត្ថុកុដី បើមានសម្រាម សង្ខិហារិកត្រូវបោសសម្រាមចេញ
 ត្រូវដឹកលើទឹកសម្រាប់ឆាង ដឹកលើទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

អាចម៍អនកិរតិ
 កក្កុច្ចំ ធិដ្ឋិការ កក្កុ^(២)
 មូលមាណសត្តាធំ
 តដ្ឋនិយំ ធិយស្សកំ
 មទ្ធជា បដិសារណី
 ទុក្ខេបញ្ច កកំ យដិ
 ឆោរ កាតត្ថវធំ^(២)
 រដ សម្មវិវត្តកំ
 មគ្គញ ចិវញ្ចមិ
 បរិក្ការញ ធនដិ
 បរិកម្មំ វេយ្យាវច្ចំ
 មច្ឆា មិណ្ឌា បរិសនា^(៣)
 ឧ សុសនំ ជិសា ចេវ
 យាវនីវ ទុបដ្ឋហេ
 សន្តិវហារិកេនេតំ
 វត្ថុបដ្ឋាយិ កក ធិម^(៤) ។

១ ឧ. ម. អាចម៍ អនកិរតិ កក្កុច្ចំ ធិដ្ឋិ ឧត្តរ ។ ២ ឧ. កក្កុច្ចាញ ។ ម. កាតត្ថ
 វធំ ។ ៣ ឧ. ម. មិណ្ឌំ បរិសនំ ។ ៤ ឧ. ម. កេតុបដ្ឋាយិ កក ធិម ។

ត្រូវចាត់ចិត្តក្នុងក្នុងសម្រាប់ជម្រះ បើបដ្ឋាយិកេតសេចក្តី
 អន្តរក ត្រូវផ្ទុយគ្នាប៉ាសចក្តីអន្តរករបស់បដ្ឋាយិ ត្រូវ
 ផ្ទុយបាទបដិសេចក្តីសន្សំយរបស់បដ្ឋាយិ ត្រូវផ្ទុយដោះ
 ចំដួរបស់បដ្ឋាយិ ត្រូវធ្វើសេចក្តីរូបវន្តយដល់បដ្ឋាយិ
 ដែលត្រូវត្រូវតាមក្តី ដែលត្រូវដល់មូលាយបដិសន្ធិៈ ដែល
 ត្រូវដល់ឆានត្ត ដែលត្រូវដល់កត្តា ចេសន្សំធ្វើ កដ្ឋនិយកម្ម
 ក្តី និយស្សកម្មក្តី បក្កាជនិយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី
 ទុក្ខបនិយកម្មក្តី សន្តិវហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីរូបវន្តយ ត្រូវ
 លាងចិវរបស់បដ្ឋាយិ ត្រូវធ្វើចិវរបស់បដ្ឋាយិ ត្រូវ
 ឆោរត្រៀងជ្រលក ត្រូវជ្រលកចិវរប្រព្រឹត្តបំប្លែងសព្វល្អ
 មិនប្រើទទួលបាន ចិវ បរិក្ការ កោសតំ ធ្វើបរិកម្ម ធ្វើ
 វេយ្យាវច្ចំ ធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់ភិក្ខុឯទៀត មិនត្រូវឱ្យ
 បិណ្ឌបាតដល់ភិក្ខុណានីមួយឡើយ មិនទាន់លាបបដ្ឋាយិ
 មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវចូលទៅកាន់ព្រៃស្ន-
 លាង មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ចំស បើបដ្ឋាយិកា-
 ណា ត្រូវប្រើប្រាស់អស់ជីវិត ទោះជាបដ្ឋាយិក្តីដែល
 ប្រាថ្នាជាភក្តីបញ្ញត្តទុក ចំពោះសន្តិវហារិកតាំងឡើយ ។

ធុរៈនិស្សាសនិស្សា
 មុត្តា មត្តត្ថ ចិវ៌
 បរិក្ខារ កំណាចោ ធុ
 ធុ មត្តាសាមណោ គរ
 ធុមជ្ឈិមយស្ស យាវតា^(២)
 ធុរៈ កាចរិយសុប្ប
 សុត្តិហារិកេ វគ្គ
 តាវេវ អន្តរាសិកេ
 កាតន្ត្រៈកស្ស យាវតា
 ធុរៈ អារាសិកេស្ស ធុ
 តមិកាទុរាមាធិកា
 កត្តត្ថេ បិណ្ឌុទាតិកេ
 អារាញ្ញកេស្ស យំ វគ្គ
 យំ ធុ សេនាសនេសុប្ប
 ជន្មាយវ វគ្គកុដិ
 ធុមជ្ឈិម សុត្តិហារិកេ

(ឃ្លៀងព្រេងប្រែប្រួលសុត្តិហារិកេវគ្គថា) ។ បដ្ឋាយត្រូវ
 សម្រ្គឹះអនុស្រ្គឹះសុត្តិហារិកេ ដោយដង្ហែង ដោយហក្ស
 ប្រដៅ ដោយបាលី ដោយអដ្ឋកថា ត្រូវឱ្យប្រាកដ ឱ្យច្បាស់ ឱ្យ
 ហក្ស យ៉ាងសុត្តិហារិកេមានដង្ហែង ។ បដ្ឋាយត្រូវថា ។ បដ្ឋាយ
 មិនត្រូវធ្វើជាបញ្ចសមណៈរបស់សុត្តិហារិកេ ក្នុងបដ្ឋាយវគ្គ
 សុត្តិហារិកេត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា សូម្បីក្នុងកាចរិយវគ្គ អន្ត-
 រាសិកេត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងនោះដែរ សុត្តិហារិកេវគ្គ ។ បដ្ឋាយ
 ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា អន្តរាសិកេវគ្គ កាចរិយត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាង
 នោះដែរ ។ ក្នុងទន្ធករនេះមានរឿង ១៧ ហង្សវគ្គ ១២ កំ
 ភាតន្ត្រវគ្គ ១ អារាសិកេវគ្គ ១ តមិកវគ្គ ១ អនុរាមាធិវគ្គ ១
 កត្តត្ថវគ្គ ១ បិណ្ឌុទាតិវគ្គ ១ អារាញ្ញវគ្គ ១ សេនាសនេវគ្គ ១
 ជន្មាយវវគ្គ ១ វគ្គកុដិវគ្គ ១ ។ បដ្ឋាយវគ្គ ១ សុត្តិហារិកេវគ្គ ១

វិញ្ញាណៈ វិញ្ញាណា

អាចរិយេសុ យំ វត្ថុ
 តថេវ អន្តរាសិកេ
 ឯកុទរិសត្ថវត្ថ
 វត្ថា ចោមស្ម^(១) ទទ្ធកេ
 វត្ថុ អបរិមេត្តា^(២)
 ន សីលំ បរិមេត្តិ
 អសុទ្ធសីលោ ធម្មញ្ញោ
 ចិត្តកក្កំ ន វិទ្ធីតិ
 វិទ្ធីត្តចិត្តោ ធម្មតា
 សម្មា ធម្មំ ន វស្សតិ
 អបស្សមាចោ សទ្ធម្មំ
 ធុត្វា ន បរិមេត្តិ ។
 យំ វត្ថុ បរិមេត្តោ
 សីលម្បិ បរិមេត្តិ
 វិសុទ្ធសីលោ សម្មញ្ញោ
 ចិត្តកក្កម្បិ វិទ្ធីតិ

១ ១. សាម្មស ។ ២ ១. អបរិមេត្តា ។

វិញ្ញាណៈ វិញ្ញាណា

អាចរិយេវត្ថ ១ អន្តរាសិកវត្ថ ១ ភិក្ខុណាមិចញ្ញវិនវត្ថ
 ឲ្យពេញបរិបូណិយេ សីលរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏មិនពេញ
 បរិបូណិយេ ភិក្ខុណាមានសីលមិនបរិសុទ្ធ ខ្សត់ប្រាថ្នា
 ភិក្ខុនោះក៏មិនបាននូវឯកត្តភាពចិត្តឡើយ ភិក្ខុណាមានចិត្តបរិ
 វេយ មានការម្នាក់ឈរមួយ ភិក្ខុនោះខឹងមិនបានឃើញ
 ព្រះសព្វប្បដាយប្រពៃ គាល់ភិក្ខុណា មិនបានឃើញ
 ព្រះសព្វប្បដាយ ភិក្ខុនោះខឹងមិនបានប្រជុំគ្នាពាក្យ ។
 ភិក្ខុណា បានញ្ញវិនវត្តណាទីមួយ ឲ្យពេញបរិបូណិយេ
 សីលរបស់ភិក្ខុនោះក៏ពេញបរិបូណិ ភិក្ខុណា មានសីល
 បរិសុទ្ធ ប្រកបដោយប្រាថ្នា ភិក្ខុនោះ វេទន៍បានឯកត្តភាពចិត្ត

វិសេស្យា បុណ្យ

អរិក្ខត្តិ ជិត្តា វិសេស្យា

សម្មា ចម្ព វិសេស្យា

សម្មាសម្មា វិសេស្យា

ធុត្តា សេ បរិមុត្តិ ។

តស្មា បរិវត្តិ បុណ្យ

ជិត្តា វិសេស្យា

ធុត្តា សម្មាសម្មា

តតា ជិត្តា វិសេស្យា ។

វិសេស្យា បុណ្យ

ភិក្ខុណា មានចិត្តមិនរើស មានការងាររើស ភិក្ខុ

នោះនឹងបានឃើញច្បាស់នូវនិមិត្ត កាលបើឃើញ

ច្បាស់នូវព្រះសុខ្ខ (ដោយប្រែប្រួល) ភិក្ខុនោះនឹងបាន

ផុតចាកសេចក្តីទុក្ខ ។ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុដែលជាបុគ្គល

ព្រះជិនស្រី ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាពិត កាលឃើញច្បាស់នូវទេវ

នៃព្រះពុទ្ធជីវិត គប្បីបំពេញវត្ថុនៃព្រះពុទ្ធនាម ខឹងបាន

សម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ក្នុងលំដាប់នោះឯង ។

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកំ

[១១១] តេជ សមយេន តុន្តោ កកា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ឬត្វាភមេ មិសារមាតុ វាសនេ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន កកា ធនហុចោសិដេ បណ្ឌិតេស
កិក្ខុសង្ឃបរិកុតោ ជិសិដ្ឋោ ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា
អាធនោ អកិក្ខុត្ថាយ វត្ថិយោ ជិក្ខុន្តេ បឋមេ យាមេ
ឧដ្ឋាយោសនា ឯតំសំ ឧត្តរាសន្តំ កកិក្ខា យេន កកា
តេជញ្ជលិម្យណាមេត្វា កកវន្តំ ឯតទរាជ អកិក្ខុត្ថា
កន្តេ វត្ថិ ជិក្ខុន្តោ បឋមោ យាមោ ជិវជិសិដ្ឋោ កិក្ខុ-
សង្ឃោ ឧត្តិសតុ កន្តេ កកា កិក្ខុន្តំ បាតិមោក្ខន្តំ ។
ឯវ វុត្តេ កកា តុល្លិ អយោសិ ។ ធុតិយម្យំ ទោ
អាយស្មា អាធនោ អកិក្ខុត្ថាយ វត្ថិយោ ជិក្ខុន្តេ អដ្ឋិមេ
យាមេ ឧដ្ឋាយោសនា ឯតំសំ ឧត្តរាសន្តំ កកិក្ខា យេន
កកា តេជញ្ជលិម្យណាមេត្វា កកវន្តំ ឯតទរាជ អកិ-
ក្ខុត្ថា កន្តេ វត្ថិ ជិក្ខុន្តោ អដ្ឋិមោ យាមោ ជិវជិសិដ្ឋោ

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ

[១១១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ជ្រុងគង់ក្នុងប្រាសាទ
មិសារមាតុក្នុងឫក្ខាភមេ ទៀបច្រវង់សាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង នៅថ្ងៃបណ្ណា-
សិវបុរាណនោះ ព្រះមានព្រះភាគជ្រុងគង់ (ក្នុងរោងទេវបុរាណ) មាន
ភិក្ខុសង្ឃចាស់មក ។ លុះវេលាព្រឹកបឋមយាមកន្ទង់ទៅហើយ ព្រះមានខ្លួន
ដ៏មានអាយុ ក៏ប្រាកបាទសន្ទនាឡើងក្នុងសង្គ្រោះ លើកអញ្ជូល
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បង្គំគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន វេលាព្រឹកបឋមយាម កន្ទង់
ទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ បង្គំគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះ
មានព្រះភាគជ្រុងសំដែងនាងមាតុ ដល់ភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ។ កាលដែល
ព្រះមានខ្លួនដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគក៏
គង់ស្ងៀម ។ កាលបើវេលាព្រឹកឆ្ងាយមកន្ទង់ទៅហើយ ព្រះមានខ្លួនដ៏
មានអាយុ ប្រាកបាទសន្ទនាឡើងក្នុងសង្គ្រោះ លើកអញ្ជូល
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ អស់ពីរដងរាត្រីរំពឹងនាំទៀតថា បង្គំគ្រូព្រះអង្គដ៏
ចំរើន វេលាព្រឹកឆ្ងាយមកន្ទង់ទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ

កិច្ចសង្ខេប ទុដ្ឋិសតុ កន្លែង កតក កំភ្លង់ ជាតិមោ-
 ត្តង្គិ ។ ធុតិយម្យ ទោ កតក ធុត្តិ មហោសិ ។ តតិ-
 យម្យ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា
 ជិក្ខុន្តោ បដិមេ យោមេ ទុដ្ឋិស្តេ^(១) អុណោ ធន្ធមុជ្ជិយោ
 រត្តិយា ទុដ្ឋិយោសនា ឯតំសំ ទុដ្ឋិសត្តំ តតិក្ខា យេន
 កតក ទេនញ្ចលិម្យណមេត្វា កតកន្តំ ឯតនេវេន
 អភិក្កន្តា កន្លែង រត្តិ ជិក្ខុន្តោ បដិមោ យោមោ ទុដ្ឋិស្តំ
 អុណោ ធន្ធមុជ្ជិ រត្តិ ចិរិយសំប្រោ កិច្ចសង្ខេប ទុដ្ឋិសតុ
 កន្លែង កតក កំភ្លង់ ជាតិមោត្តង្គិ ។ អបរិសុទ្ធា
 អាណន្ទ បរិសាតិ ។

[១០២] គន្លឹះ អាយស្មតោ មហាមោក្ខល្លានស្ស
 ឯតនេវេសិ តតំ ធុ ទោ កតក ធុត្តិសំ សង្ខាយ ឯត-
 មាហា អបរិសុទ្ធា អាណន្ទ បរិសាតិ ។ គន្លឹះ អាយស្មា
 មហាមោក្ខល្លានោ សញ្ញាវន្តំ កិច្ចសង្ខេប ទេតសា ទេតោ

បពិត្រព្រះអង្គជំពំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងបាតិមាភូជន៍
 កិច្ចបំផុស្សយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នាំស្បៀម អស់វេនជាតិបេតិ-
 វន ។ កុរុវេលាកម្រិតបដិមយាមកន្លងទៅហើយ កត្រីក៍ប្រាសដ្ឋបតាមាន
 មុខស្រស់ (បំព្រង) ក្នុងពេលដែលអុណោរាជ្យនៃ ព្រះរាជន្ទដ៏មានអាយុ
 កំព្រាគបាតសនៈ ហើយធ្វើទុក្ខកសន្ទៈឡើងស្មាម្ខាង សេតិកញ្ជូល
 ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយត្រាចមន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ជាតិបេតិវនៈទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គជំពំរើន ឥឡូវនេះ
 កម្រិតបដិមយាមកន្លងទៅហើយ អុណោកំរេហើយ កត្រីក៍ប្រាសដ្ឋបតា
 មានមុខស្រស់ហើយ កិច្ចសង្ខេបកំភ្លង់យំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គជំ
 ពំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងបាតិមាភូជន៍កិច្ចបំផុស្សយ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់រាជន្ទ បរិសុទ្ធមិនបរិសុទ្ធទេ ។

[១០២] គ្រាតោះ ព្រះមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះ
 រិះដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងបុគ្គលណាហ្ន៎ បានជាទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់រាជន្ទ បរិសុទ្ធមិនបរិសុទ្ធទេយ៉ាងនេះ ។ គ្រាតោះ ព្រះ
 មហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ ស្ទង់មើលចិត្ត (ចេសសង្ស័យ) ដោយចិត្ត

បរិច្ឆេទ មហាសាគាសិ ។ អនុសា ទោ អាយស្មា មហា-
 មោក្ខលោក តំ បុគ្គលំ ទុស្ស័នំ ពាចនម្ហំ អសុចិស្ស-
 ស្សរសមាហរំ បដិច្ចន្តត្ថម្ហំ អស្សមណំ សមណប្បជិញ្ញំ
 អប្រាហ្មចារី ប្រាហ្មចារីប្បជិញ្ញំ អត្តាប្បតិ អវស្សនំ កសម្ម-
 តំ តំ មជ្ឈេ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ចិសិដ្ឋំ ជិស្វាន យេន
 សោ បុគ្គលោ នេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិកា តំ បុគ្គលំ
 ឯតនកោច ទុដ្ឋេហិ អារុសោ ជិដ្ឋាសិ កតវតា ឧត្តិ នេ
 ភិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវាសោតំ ។ ឯវ វុត្តេចិ សោ បុគ្គលោ
 តុល្លិ អហោសិ ។ ទុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខ-
 លោក តំ បុគ្គលំ ឯតនកោច ទុដ្ឋេហិ អារុសោ ជិដ្ឋាសិ
 កតវតា ឧត្តិ នេ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវាសោតំ ។ ទុតិយម្យំ
 ទោ សោ បុគ្គលោ តុល្លិ អហោសិ ។ ទុតិយម្យំ ទោ
 អាយស្មា មហាមោក្ខលោក តំ បុគ្គលំ ឯតនកោច

(របស់លោក) ហើយធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុសង្ឃចាស់អស់នោះ ។ ព្រះ
 មហាមោក្ខលោកដ៏មានអាយុ បានឃើញបុគ្គលប្រុសស្រីនោះ មានធម៌
 លាមក មានហវយាទមិនល្អ គួរឱ្យភ័យខ្លាច មានគំរើតក្រក់បិទបាំងទុក
 មិនមែនជាសមណៈ កែប្រែជាខ្លួនជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ
 កែប្រែជាខ្លួនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ស្តេចក្នុង មានចិត្តជាតាវាយ
 ពនៈ ក្នុងក្រុងសម្រាម អង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ លុបឃើញ
 ហើយ ក៏ចូលទៅកេបបុគ្គលនោះ លុបចូលទៅដិតហើយ គឺតាវាយ
 ពាក្យនេះចំពោះបុគ្គលនោះថា ខែតារុសា អ្នកចូលគ្រាកាចេញ ដ្បិត
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានឃើញអ្នកឯងច្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាន
 នៅម្ខាងមួយនឹងភិក្ខុចាស់ច្បាយហើយ ។ កាលដែលព្រះមហាមោក្ខ-
 លោកដោយយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះក៏ទៅស្ងៀម ។ ព្រះមហាមោក្ខ-
 លោកដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះថាគំរើតដង្ហែងទៀត
 ថា ខែតារុសា អ្នកចូលគ្រាកាចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បាន
 ឃើញអ្នកច្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅម្ខាង ជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ច្បាយ
 ហើយ ។ បុគ្គលនោះក៏ទៅស្ងៀមអស់វាចាដង្ហែងទៀត ។ ព្រះមហាមោក្ខ-
 លោកដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះថាគំរើតដង្ហែងទៀត

ឧទ្ទេហំ អាវុសោ និដ្ឋោសំ ភគវតា ធនំ តេ ភិក្ខុហំ
 សន្តិ សំវារសោតំ ។ ភតិយម្យំ ទោ សោ បុគ្គលោ តុណ្ហិ
 អនោសំ ។ អថេតា អាយស្ថា មហាមោគ្គលាទោ
 តំ បុគ្គលំ តាហាយំ ភវេយ្យា ពហិទ្ធារោកាដ្ឋកា (១) ។
 ជិក្ខាមេត្វា ស្វាមិយេតិកំ ធនា យេន ភគវតំ តេ-
 ធម្មសន្តិមំ ទុបសន្តិមិត្វា ភគវត្ថំ ឯតទេវោ ជិក្ខា-
 មិតោ សោ ភន្តេ បុគ្គលោ មយោ បរិសុទ្ធា បរិសា
 ទុទ្ទិសតុ ភន្តេ ភគវតំ ភិក្ខុនំ ហានិមោក្ខន្តំ ។ អន្តរិយំ (២)
 មោគ្គលាន អន្តតំ មោគ្គលាយ យា តាហាតហាណាបិ
 ចាម សោ មោយបុរិសោ វាតមិស្សតិកំ ។

(១១៣) អថេតា ភគវតំ ភិក្ខុ អាសន្តេសំ អដ្ឋិមេ
 ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទេ អន្តរិយោ អត្តតា ធនា យេ ជិក្ខា
 ជិក្ខា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អតិរមន្តិ ។ តាហេ អថ ។
 មហាសមុទ្ទោ ភិក្ខុវេ អនុបុព្វនិដ្ឋោ អនុបុព្វចោលោ

។ យា ពហិទ្ធារោកាដ្ឋកា ភន្តិ ពេត្តេ ទិស្សតិ ។ ២ អន្តរិយំ ទោតិ ធនំ
 ចោត្តោ ទិស្សតិ ។

ថា វិទ្យាបិដក អនុបុព្វបទ បុព្វបទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បាន
 ឃើញអ្នកឯងច្បាស់ហើយ អ្នកឯងបានទៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហើយ ។ ឯបុគ្គលនោះក៏ទៅស្រៀម អស់វារៈជាតំបែបដទៃទៀត ។ ភតិយា
 មក ព្រះមហាមោគ្គលានដ៏មានអាយុ ក៏ចាប់ដៃបុគ្គលនោះចាញ់ចេញទៅ
 រាងក្រៅស្មើគ្នា ហើយសិក្សាសំគាល់នឹងទុក្ខទារ ចេញទៅតាមព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានប្រាប់បង្គំចូលសេចក្តីចុះចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គល (បុគ្គសិល) ទោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានបណ្តេញឲ្យដោះចេញទៅហើយ ឥឡូវនេះយើងទ្រង់បរិសុទ្ធ
 ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោគ្គលាន (រោតុនៈ)
 អស្ចារ្យណាស់ មិនគ្នាប៉ុន្មានទេ ម្ចាស់មោគ្គលាន ទោយបុរសនោះមិន
 លម្អើននឹងមកធូលីភាគចាប់ចាញ់ដៃ (បណ្តេញចេញដូច្នេះ) សោះ ។

[១១៣] គ្រាគោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងមហាសមុទ្រមានធម្មតាមិនដែលកើត
 ក្នុងអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងនេះ ដែលខ្ញុំអស្ចារ្យឃើញហើយក៏នឹកពេញក្នុងមហា-
 សមុទ្រ ។ ធម្មតាក្នុងអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មហាសមុទ្រ មានទំនាប ដោយលំដាប់ មានទីជម្រាល ដោយលំដាប់

អនុបុព្វបុត្រា ឯ អាយតនេនេវ បថាតោ យេវមិ ភិក្ខុវេ
 មហាសមុទ្រា អនុបុព្វបុត្រា អនុបុព្វបុត្រា អនុបុព្វ-
 បុត្រា ឯ អាយតនេនេវ បថាតោ អយំ ភិក្ខុវេ
 មហាសមុទ្រេ បថាតោ អន្លង់ក្នុង អន្លង់ យំ
 ធិស្វា ធិស្វា អស្សាវ មហាសមុទ្រេ អភិវចន្តិ ។

(១១២) ចុះ ចប់ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រា បិទធាតុ
 វេលំ ធាតុវត្ថុតិ យេវមិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រា បិទធាតុ
 វេលំ ធាតុវត្ថុតិ អយេវមិ^(១) ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រេ ធិស្វា ធិស្វា
 អន្លង់ក្នុង អន្លង់ យំ ធិស្វា ធិស្វា អស្សាវ មហា-
 សមុទ្រេ អភិវចន្តិ ។

(១១៣) ចុះ ចប់ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្រា ឯ បាតន
 កុណាមេន សំវសតិ យំ ហេតុ មហាសមុទ្រេ មតំ
 កុណាមំ តំ ទិច្ចញ្ញាវ តំ វាហតិ ដលំ ទស្សនៈនតិ^(២)

• អយ្យលក្ខណៈ ខ. ប. ក. យេវមិ ឯ វិញ្ញាតិ ។ ខ. ប. ទស្សនៈ ។

មានទីទេវតាដោយសំដាប់ មិនមែនចោតព្រំនៅតែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ឯមហាសមុទ្រដែលមានទីនាបដោយសំដាប់ មានទី
 ជម្រាលដោយសំដាប់ មានទីទេវតាដោយសំដាប់ មិនមែនចោតព្រំនៅ
 តែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ ដោយធម្មតាណា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ នេះជា
 ធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យទី ១ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអស្សាយិញ្ញា
 ហើយ តែងតែឈរ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(១១៤) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ហេតុដ៏ទៃនៅមាននៅទៀត មហា-
 សមុទ្រមានទីតាំងនៅនឹងជាធម្មតា មិនដែលឡើងឬដាច់ហួសព្រំដីនៅ
 បានទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ មហាសមុទ្រតែងមានទីតាំងនៅនឹងជាធម្មតា
 មិនដែលឡើងឬដាច់ហួសព្រំដីបានឡើយ ដោយធម្មតាណា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើតមាន គួរអស្ចារ្យទី ២ ក្នុងមហា-
 សមុទ្រ ដែលពួកអស្សាយិញ្ញាហើយ តែងតែឈរ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(១១៥) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ហេតុដ៏ទៃនៅមាននៅទៀត មហា-
 សមុទ្រមិនដែលមានសាគសពស្លាប់នៅរួមបានទេ បើសាកសពស្លាប់ណា
 មានក្នុងមហាសមុទ្រ លោកតែងបន្ទាត់សាកសពស្លាប់នោះទៅកេចព្រំដី
 ដាក់ឡើងនៅលើភាគមួយវិញទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ឯមហាសមុទ្រ
 មិនដែលមានសាគសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសពណា មានក្នុង

បបតន្ត្រី ឆ គេង មហាសមុទ្រស្ស ឆន្ទៈ វា ប្បវត្តំ វា
 បញ្ញាយតិ យម្យំ កិក្ខុវេ យា កាចិ លោកេ សាវន្តិយោ
 មហាសមុទ្រ អប្បេន្តិ យា ឆ អន្តរាយុក្ខន្ធម្មា បបតន្ត្រី
 ឆ គេង មហាសមុទ្រស្ស ឆន្ទៈ វា ប្បវត្តំ វា បញ្ញាយតិ
 អយម្យំ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រ បញ្ញាយោ អន្តរាយោ អន្តរាយោ
 ឆម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុរា មហាសមុទ្រ អភិរមន្តិ ។

[១១៦] បុទ ឆបរំ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឯករាសោ
 លោធារាសោ យម្យំ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឯករាសោ
 លោធារាសោ អយម្យំ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឆម្មោ អន្តរាយោ
 អន្តរាយោ ឆម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុរា មហាសមុទ្រ
 អភិរមន្តិ ។

[១១៧] បុទ ឆបរំ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ ឆម្មោ អន្តរាយោ
 អន្តរាយោ ឆម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុរា មហាសមុទ្រ
 អភិរមន្តិ ។

មហាសមុទ្រកិក្ខុវេ ប្រាកដជាស្រក ឬបញ្ចេញដោយទឹកទន្លេនឹងទ ទឹកភ្លៀង
 នោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ទឹកទន្លេបាំងឡាយណាមួយក្នុង
 លោក ដែលហូរចេញពីមហាសមុទ្រ ទ-ទឹកភ្លៀងបាំងឡាយណា
 ដែលហូរចេញពីមហាសមុទ្រ មហាសមុទ្រកិក្ខុវេ ប្រាកដជាស្រកឬបញ្ចេញ
 ដោយទឹកទន្លេនឹងទ ទឹកភ្លៀងបាំងនោះ ដោយធម្មតាណា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 បាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត អូសស្វាយ ទី ៨ ក្នុងមហាសមុទ្រ
 ដែលឆ្លុះអស្សរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១១៨] ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមាននៅទៀត មហា-
 សមុទ្រមានសេកៃមួយ គឺសេកៃប្រ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ មហាសមុទ្រ
 តែងមានសេកៃមួយ គឺសេកៃប្រ ដោយធម្មតាណា ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ
 នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត អូសស្វាយ ទី ៦ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលឆ្លុះ
 អស្សរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១១៩] ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមាននៅទៀត មហា-
 សមុទ្រមាន៖ (ប្រាសាទភ្លៀងព្រាហ្មណ៍) ប្រើយ៉ាង មិនមែនមានក
 រោះម្យ៉ាងទេ ឯរោះបាំងនេះដែលមានក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺកែវម្យ៉ាង
 កែវមណី កែវតិរុក្ខ ស័ន្ទ សិលា កែវប្រាសាទ ប្រាក់ មាស កែវ
 ក្រហម (ក្បួនទី២) និងកែវមាតក ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ មហាសមុទ្រ

ពហុរតនោ អនេការតនោ តត្រិមាដិ រតនាដិ សេយ្យម្តង
 មុត្តា មណី វេល្យវិញ្ញា សង្ខារ សិលា មង្គល្យ រតន៍
 ជាត្រូវ លោហិតត្រ័យ មសារតល្យ អយម្យ កិក្ខុវេ មហា-
 សមុទ្ទេ សត្តតោ អប្បវិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ធិស្វា
 ធិស្វា អស្សរា មហាសមុទ្ទេ អភិមន្តិ ។

[១២០] មុន ធម៌ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ មហាតំ
 កូតាដំ អាវសោ តត្រិមេ កូតា តិមិ តិមិដ្ឋលោ តិមិតិ
 មិដ្ឋលោ មហាតិមិដ្ឋលោ^(១) អស្សរា ជាតា តទុញ្ចា សន្តិ
 មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកាមិ អត្តភាវំ ធិយោជន-
 សតិកាមិ អត្តភាវំ តិយោជនសតិកាមិ អត្តភាវំ ធី-
 តុយោជនសតិកាមិ អត្តភាវំ បញ្ចុយោជនសតិកាមិ
 អត្តភាវំ យម្យិ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ មហាតំ កូតាដំ
 អាវសោ តត្រិមេ កូតា តិមិ តិមិដ្ឋលោ តិមិតិ
 មិដ្ឋលោ មហាតិមិដ្ឋលោ អស្សរា ជាតា តទុញ្ចា សន្តិ

១ ន. ម. ធម្មបទល្យ មហាតិមិដ្ឋលោតិ ជាថា ន ទិស្វតិ ។

មានរតនៈច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែរតនៈម្យ៉ាងទេ ឯរតនៈទាំងនេះ ដែល
 មាននៅក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺកែ មុត្តា កវិមណី កវិច័យ្យ ស័ន្ទុ សិលា
 កវិប្រដាឡ ប្រាក់ មាស កវិក្រហម ឆិន្ទិកវិមារក ដោយធម្មតាណា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត ក្នុងអស្សរា ទំល ក្នុង
 មហាសមុទ្រដែលពួកអស្សរាយិញ្ញាហើយ តែឯកែវាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដ៏ទៃទៅមានកៅរៀក
 មហាសមុទ្រជាទីនៅតាម្រឹយនៃពួកសត្វធំៗ ជាច្រើន ពួកសត្វធំៗទាំង
 នេះ (តែឯទៅ) ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺត្រីឈ្មោះភិមិ ឈ្មោះភិមិដ្ឋល
 ឈ្មោះភិមិភិមិដ្ឋល ឈ្មោះមហាភិមិដ្ឋល ឆិន្ទិពួកអស្សរ ឆាត ឆន្ទ្យ ដែល
 មានអត្តភាព ១ យោយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ២ យោយោជន៍ខ្លះ មាន
 អត្តភាព ៣ យោយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៤ យោយោជន៍ខ្លះ មានអត្ត-
 ភាព ៥ យោយោជន៍ខ្លះ តែឯនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មហាសមុទ្រជាទីនៅតាម្រឹយនៃពួកសត្វធំៗ ជាច្រើន ពួកសត្វធំៗ ទាំង
 នេះ ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ ត្រីឈ្មោះភិមិ ឈ្មោះភិមិដ្ឋល ឈ្មោះ
 ភិមិភិមិដ្ឋល ឈ្មោះមហាភិមិដ្ឋល ឆិន្ទិពួកអស្សរ ឆាត ឆន្ទ្យ ដែលមាន

មហាសមុទ្រ យោជនសតិកាមិ អត្តភាវ ។ បេ ។
 បញ្ចយោជនសតិកាមិ អត្តភាវ អយម្យំ កិក្ខុវេ
 មហាសមុទ្រ អដ្ឋមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ
 ធិស្វា ធិស្វា អស្សុក មហាសមុទ្រ អភិវមន្តិ សមេ ទោ
 កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រ អដ្ឋ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យេ
 ធិស្វា ធិស្វា អស្សុក មហាសមុទ្រ អភិវមន្តិ ។

[១២១] ឯវមេ ទោ កិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិទយេ អដ្ឋ
 អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យេ ធិស្វា ធិស្វា កិក្ខុ សមស្មី
 ធម្មវិទយេ អភិវមន្តិ ។ តតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យជាមិ
 កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រ អនុបុព្វធិបតា អនុបុព្វតិវិយោ អ-
 នុបុព្វបញ្ចារក ១ អាយតតេនេវ មហាតា ឯវមេ ទោ
 កិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិទយេ អនុបុព្វសិក្ខា អនុបុព្វតិវិយោ
 អនុបុព្វប្បដិបតា ១ អាយតតេនេវ អញ្ញាបដិវេតោ យម្យំ
 កិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិទយេ អនុបុព្វសិក្ខា អនុបុព្វតិវិយោ
 អនុបុព្វប្បដិបតា ១ អាយតតេនេវ អញ្ញាបដិវេតោ អយំ
 កិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិទយេ បរមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ
 យំ ធិស្វា ធិស្វា កិក្ខុ សមស្មី ធម្មវិទយេ អភិវមន្តិ ។

អត្តភាវ ១ យោយោជន្ទៈ ។ បេ ។ មានអត្តភាវ ៨ យោយោជន្ទៈ តែង
 នៅក្នុងមហាសមុទ្រ ដោយធម្មភាពណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ធម្មភាមិនដែលកើត ឆ្នាំស្រូវ ទី ៨ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួក
 អស្សុកឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌វិទយេនេះ មានសភាពមិន
 ដែលកើត ឆ្នាំស្រូវ ៨ ប្រការ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែង
 ព្រេកអរ ក្នុងធម៌វិទយេនេះ ដូចមហាសមុទ្រដែរ ។ សភាពឆ្នាំស្រូវ
 ៨ ប្រការនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌វិទយេនេះ មាន
 ការសិក្សាដោយលំដាប់ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តី
 ប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិនមែនបានគ្រាន់ដឹងព្រះអរហន្តផលតែម្តងទេ
 ដូចមហាសមុទ្រ ដែលមានខ្នាតដោយលំដាប់ មានទ័ពម្រាលដោយ
 លំដាប់ មានទីទេវតាដោយលំដាប់ មិនមែនបានគ្រាន់ដឹងព្រះអរហន្តផល
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌វិទយេនេះ តែងមានការសិក្សាដោយលំដាប់
 មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិន
 មែនបានគ្រាន់ដឹងព្រះអរហន្តផលតែម្តង ដោយសភាពណា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត ឆ្នាំស្រូវ ទី ១ ក្នុងធម៌
 វិទយេនេះដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែងព្រេកអរក្នុងធម៌វិទយេនេះ ។

[១២២] សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ បិទ-
 ធម្មោ វេលំ ចាតិវត្ថុតិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យំ មយា សា-
 វកាធំ សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ
 ចាតិក្កមន្តិ យម្បិ ភិក្ខុវេ យំ មយា សាវកាធំ សិក្ខា
 បដិ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ ចាតិក្កមន្តិ
 អយម្បិ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ ទុតិយោ អច្ឆវិទោ
 អត្ថកោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
 អភិវមន្តិ ។

[១២៣] សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ ធម្ម-
 កេន កុណិយេន សិវសតិ យំ ហោតិ មហាសមុទ្ធ-
 មតំ កុណិយំ តំ ទិច្ចញ្ញោវ ភិក្ខុវេ វាហោតិ ដលំ ទុស្សា-
 ដេតិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យោ សោ បុគ្គលោ ទុស្ស័-
 លោ ចាបធម្មោ អសុចិស្តង្គស្សសមាចារេ មជ្ជិច្ឆ-
 កម្មតោ អស្សមលោ សមណាប្បដិញ្ញោ អប្រាហ្មចារិ
 ប្រាហ្មចារិប្បដិញ្ញោ អត្ថោប្បទិអវស្សតោកសម្ពុតតាគោ
 ធម្មកេន សង្ខោ សិវសតិ ទិច្ចញ្ញោវ ធំ សង្ខមតិក្ខា

[១២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគេបាន
 បញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយហើយ ពួកសាវកនៃគេថាគេ សូម្បីមានហេតុ
 ដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តក្នុងសិក្ខាបទនោះឡើយ ដូចមហាសមុទ្ធ
 ដែលមានទឹកកំរើននៅជិតជាធម្មតា មិនដែលឡើង ឬដោះហ្វូសប្រាង
 ទៅបាន ដូច្នេះដឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណាដែលគេថាគេបាន
 បញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយហើយ ពួកសាវកនៃគេថាគេ សូម្បីមានហេតុ
 ដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តក្នុងសិក្ខាបទនោះ ដោយសភាពណា
 នេះជាសភាពមិនដែលកើត អូរអស្ចារ្យ ចំ ២ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែល
 ពួកភិក្ខុយើងហើយ តែងក្រេតអោយ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

[១២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជាអ្នកទ្រុស្តសីល
 មានធម៌ត្រង មានមហាយាទមិនល្អគួរឱ្យគេរង្ស៊ីស មានអំពើអាក្រក់បំផុត
 បំផុត មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ប្រសើរ សូយក្នុង
 មានចិត្តដោយអាក្រក់ ក្នុងដួចសម្រាម សង្ឃនៅម្តេចមួយខឹងបុគ្គល
 នោះមិនបាន សង្ឃប្រជុំគ្នាដោយកប្បក្កលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះ

ឧត្តមតិ កំណាចិ ទោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ខស្ស
 និសិទ្ធោ អធិទោ សោ អារតា វ សង្ខម្ហា សង្ខោ ច
 តេន យម្យំ កិក្ខុវេ យោ សោ បុគ្គលោ ធុស្សីលោ
 ចាបទម្មោ អស្សុចិសង្ខស្សសមាចារេ បដិច្ចន្ទកម្មត្ថោ
 អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អប្រាញតាវ ប្រាញចារិ-
 ប្បដិញ្ញោ អត្ថោបូតិ អស្សុតោ កសាម្ពុតជាតោ ច តេន
 សង្ខោ សំវសតិ ចិប្បត្ថោវ ធំ សង្ខិបតិទ្វា ឧត្តមតិ
 កំណាចិ ទោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ខស្ស និសិ-
 ទ្ធោ អធិទោ អារតា វ សង្ខម្ហា សង្ខោ ច តេន
 អយម្យំ កិក្ខុវេ សម្មស្មី ធម្មវិនិច្ឆ័យ តតិយោ អន្ធិវិជ្ជា
 អក្កតោ ធម្មោ យំ ធិស្វា ធិស្វា កិក្ខុ សម្មស្មី ធម្ម-
 វិនិច្ឆ័យ អភិរមន្តិ ។

បើទុកជាអង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលកិក្ខុសង្ខតិកម៌មន បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថា
 នៅឆ្ងាយអំពីសង្ខ ចំណែកទាន់សង្ខ ក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះ
 ដូចមហាសមុទ្រ មិនដែលមានសាតសពស្លាប់នៅម្តេចបាន បើសាកសព
 ស្លាប់ណាមួយដែលមាន ក្នុងមហាសមុទ្រ មហាសមុទ្រក៏នឹងបន្ទុក
 សាកសពនោះទៅក្រចឹង ដាក់ឡើងទៅលើគោកមួយគោក ដូច្នេះឯង
 ចូលកិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាជាអ្នកប្រែស្តូរស្តីល មានធម៌តាមគ្រប់ មាន
 មារយាទមិនល្អ គួរឱ្យគោរពស្រឡា បើប៉ាន់ដំណើរត្រង់ទុក មិនមែនជា
 សមណៈ គេហ្នឹងទុកជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរក៏
 ហ្នឹងទុកជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ សូយក្នុង មានចិត្តដាក់ដោយពត៌-
 ត្រឡប់ដូចសម្រាម សង្ខនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលនោះមិនបាន សង្ខក៏នឹង
 ប្រជុំគ្នាទាំងមហាសមុទ្រនោះចេញមួយរំលង បុគ្គលនោះបើទុកជាអង្គុយនៅ
 ក្នុងកណ្តាលកិក្ខុសង្ខ ដោយគិត បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីសង្ខ
 ចំណែកទាន់សង្ខក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះ ដោយសភាពណា
 ចូលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរឱ្យស្តាប់ ទី ៣ ក្នុង
 ធម៌វិនិច្ឆ័យនេះ ដែលពួកកិក្ខុយើងប្រាថ្នា គេនិក្រកអរ ក្នុងធម៌វិនិច្ឆ័យនេះ ។

(១៦៤) សេយ្យដាមី កិក្ខុវេយ្យា កាធិ មហាធម៌-
 យោ សេយ្យដីធំ គង្គា យមុតា អចារឹក សក្ខ មហី
 តា មហាសមុទ្រ មត្តា ជហន្ត បុរិមាធិ តាមគោត្តាធិ
 មហាសមុទ្រត្រូវ សង្ឃ័(១) កច្ឆន្ទ ឯកមេវ ទោ កិក្ខុវេ
 ចត្តារោម វណ្ណា ទត្តិយា ប្រាហ្មណា វេស្សា សុត្តា តេ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អតោស្មា អនតារិយំ បទុ-
 ជិត្វា ជហន្ត បុរិមាធិ តាមគោត្តាធិ សមណា សក្យ-
 បុត្តិយោត្រូវ សង្ឃ័(១) កច្ឆន្ទ យម្យ កិក្ខុវេ ចត្តារោ
 វណ្ណា ទត្តិយា ប្រាហ្មណា វេស្សា សុត្តា តេ តថាគ-
 តតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អតោស្មា អនតារិយំ បទុជិត្វា
 ជហន្ត បុរិមាធិ តាមគោត្តាធិ សមណា សក្យបុត្តិយោ-
 ត្រូវ សង្ឃ័(១) កច្ឆន្ទ អយម្យ កិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិទយេ
 ចតុត្តោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា
 កិក្ខុ សមស្មី ធម្មវិទយេ អភិរមន្តិ ។

(១៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈ ៤ ពួកនេះ គឺ ទត្តិយៈ ១
 ប្រាហ្មណ៍ ១ វេស្សៈ ១ សុទ្ធៈ ១ វណ្ណៈ ទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុង
 ធម៌វិន័យ ដែលគេថាកសំដែងហើយ ក៏មិនលះបង់តាមនីតិគោត្រដើម
 (របស់ខ្លួន) ហើយដល់ខ្ញុំកិរិយារាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍តែ
 ម្យ៉ាង ដូចខ្មោច ១ ទាំងឡាយ គឺខ្មោច គង្គា យមុតា អចារឹក សក្ខ មហី
 ១ ទៀតទាំងនោះ កាលបើពួកវាដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់តាមនីតិ
 គោត្រដើម (របស់ខ្លួន) ហើយដល់ខ្ញុំកិរិយារាប់បញ្ចូលថាជាមហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង
 ដូចខ្លោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈ ទាំង ៤ ពួកនេះ គឺ ទត្តិយៈ ១ ប្រាហ្ម-
 ណ៍ ១ វេស្សៈ ១ សុទ្ធៈ ១ វណ្ណៈ ទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងធម៌វិន័យ
 ដែលគេថាកសំដែងហើយ ក៏មិនលះបង់តាមនីតិគោត្រដើម (របស់ខ្លួន)
 ហើយដល់ខ្ញុំកិរិយារាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍តែម្យ៉ាង ដោយ
 សភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ
 គឺ ៤ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ ក៏មិនក្រេកអរ ក្នុង
 ធម៌វិន័យនេះ ។

(១២៥) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យោ កាចិ លោកេ
 សវន្តិយោ មហាសមុទ្ធំ អប្បេន្តិ យោ ច អន្តរិក្ខា ឆាវ
 បបទន្តិ ន ភេន មហាសមុទ្ធស្ស ឧទត្ថំ វា ប្បត្តំ វា
 បញ្ញាយតិ វេរេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ឥហ្ម ធម្មិ ភិក្ខុ អនុចា-
 ទិសេសាយ វិញ្ញាណតុយោ បរិវិញ្ញាយន្តិ ន ភេន វិញ្ញា-
 ណតុយោ ឧទត្ថំ វា ប្បត្តំ វា បញ្ញាយតិ យម្យិ ភិក្ខុវេ
 ឥហ្ម ធម្មិ ភិក្ខុ អនុចាទិសេសាយ វិញ្ញាណតុយោ
 បរិវិញ្ញាយន្តិ ន ភេន វិញ្ញាណតុយោ ឧទត្ថំ វា ប្បត្តំ
 វា បញ្ញាយតិ អយម្យិ ភិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិន័យេ បញ្ច-
 មោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ធម្មោ យំ និស្វា និស្វា ភិក្ខុ
 សមស្មី ធម្មវិន័យេ អភិរមន្តិ ។

(១២៦) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ធា ឯកា-
 សោ លោណារសោ វេរេវេ ទោ ភិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិន័យោ
 ឯកាសោ វិមុត្តិរសោ យម្យិ ភិក្ខុវេ ។ យេ វ វិមុត្តិរសោ
 អយម្យិ ភិក្ខុវេ សមស្មី ធម្មវិន័យេ ធម្មោ អច្ឆរិយោ
 អត្តតោ ធម្មោ យំ និស្វា និស្វា ភិក្ខុ សមស្មី
 ធម្មវិន័យេ អភិរមន្តិ ។

(១២៥) ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ ពោះបីឆ្នកភិក្ខុច្រើនរូប បរិញ្ញា
 ដោយអនុបាទិសេសវិញ្ញាណតុ វិញ្ញាណតុកិមិទ្រោគដថា ខ្លះប្បពេញ
 ដោយភិក្ខុពុទ្ធារិយ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ ដូចគ្នាខ្លះមុតាំងឡាយ
 ណាមួយក្នុងលោក ដែលហូរស្រាច់ចុះពីកាងមហាសមុទ្រក្តី ទ-ទឹក
 រៀងពុំឈប់ឡាយណា ដែលហូរចុះមកពីភាគាសក្តី មហាសមុទ្រកិមិទ
 ទ្រោគដថាស្រកប្បពេញដោយទឹកនោះ ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ
 ខ្លះជាឆ្នកភិក្ខុច្រើនរូប បរិញ្ញា ដោយអនុបាទិសេសវិញ្ញាណតុ វិញ្ញាណ-
 តុកិមិទ្រោគដថាខ្លះប្បពេញ ដោយភិក្ខុពុទ្ធារិយ នោះ ដោយសភាពណា
 ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី៥ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដែលឆ្នកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(១២៦) ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ ធម្មវិន័យនេះមានសេតិកមួយ គឺ
 វិមុត្តិរស ដូចមហាសមុទ្រដែលមានសេតិកមួយ គឺរសាប្រដូច្នោះឯង ម្នាល
 ភិក្ខុពុទ្ធារិយ ។ យេ វ វិមុត្តិរស ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ
 នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី៦ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ដែលឆ្នកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[១២៧] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទោ ពហុរត-
 នោ អនេករតនោ គត្រិមាណី រតនាណិ សេយ្យថីនំ មុត្តា
 មណី វេន្យាវិយោ សាត្វោ សីលា បរិវាសំ រជតំ ជានុរមំ
 លោហិតត្រ័យំ មហាវរកលំ វរាមេវ ចោ ភិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិ-
 នយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ គត្រិមាណី រតនាណិ
 សេយ្យថីនំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មច្យាបាទា
 ចត្តារោ ឥន្ទ្រិយានា បញ្ច្រ្ឋិយាណិ បញ្ច ពលាណិ សត្ត-
 ៈតាជ្ឈង្គំ អវិយោ អន្ធន្តីកោ មត្តោ យម្យំ ភិក្ខុវេ អយំ
 ធម្មវិនយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ គត្រិមាណី រតនាណិ
 សេយ្យថីនំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ។ បេ ។ អវិយោ
 អន្ធន្តីកោ មត្តោ អយម្យំ ភិក្ខុវេ ឥមស្មី ធម្មវិនយោ
 សត្តនោ អន្ធរិយោ អន្ធតោ ធម្មោ យំ ជិស្វា ជិស្វា ភិក្ខុ
 ឥមស្មី ធម្មវិនយោ អភិរមន្តិ ។

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មានភេទៈ (ធម៌ជាទី
 កែលម្អ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយប៉ុណ្ណោះទេ ភេទៈនេះ
 ក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សតិបដ្ឋាន ៤ សម្មច្យាបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយា ៤ បញ្ច្រ្ឋិយ ៥
 ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ ឥន្ទ្រិយក្របបដោយអង្គ ៨ ដែលជាផ្លូវប្រសើរ
 ដូចមហាសមុទ្រ មានភេទៈ (ច្រកចូលច្រកចេញកែលម្អ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែន
 មានតែមួយទេ ភេទៈទាំងនេះក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ កែវមុត្តា កែវមណី
 កែវពិប្ប ឥន្ទ្រ សីលា កែវប្រតិបត្តិ ប្រាក់ មាស កែវគ្រឿង (ក្បួន
 ទាំង) ឥន្ទ្រកែវភេទ ផ្កាព្រះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មាន
 ភេទៈច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយទេ ភេទៈទាំងនេះក្នុងធម៌វិន័យ
 នោះ គឺ សតិបដ្ឋាន ៤ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយក្របបដោយអង្គ ៨ ដែលជាផ្លូវ
 ប្រសើរដោយសភាពលា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែល
 កើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៧ ក្នុងធម៌វិន័យនោះ ដែលភ្នាក់ភិក្ខុឃើញហើយ
 តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

[១២៨] សេយ្យជាចំ កិក្ខុវេ មហាសមុទ្រោ មហន្តំ
 ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា តំមិ ។ បេ ។ អសុរា ធាតា
 គទ្ខា សង្ខំ មហាសមុទ្រេ យោជនសតិកាមិ អត្តភា
 វំ ទិយោជនសតិកាមិ អត្តភាវំ តំយោជនសតិកាមិ
 អត្តភាវំ ចតុយោជនសតិកាមិ អត្តភាវំ បញ្ចយោជ-
 នសតិកាមិ អត្តភាវំ ឯវមេវ ចោ កិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិ-
 នយោ មហន្តំ ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា សោ-
 តាមាត្រា សោតាមន្តិផលសង្ខតិវយាយ បដិមាត្រា ស-
 តិណាតមិ^(១) សតិណាតមិផលសង្ខតិវយាយ បដិមាត្រា
 អនាតាមី អនាតាមិផលសង្ខតិវយាយ បដិមាត្រា អ-
 ហា អហត្ថាយ បដិមាត្រា យម្បិ កិក្ខុវេ អយំ ធម្មវិ-
 នយោ មហន្តំ ក្ខតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ក្ខតា សោ-
 តាមាត្រា ។ បេ ។ អហត្ថាយ បដិមាត្រា អយម្បិ កិក្ខុវេ
 តំមស្មី ធម្មវិនយេ អដ្ឋមោ អច្ឆរិយោ អត្តតោ ចន្ទោ
 យំ ទិស្វា ទិស្វា កិក្ខុ តំមស្មី ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ

• ១. ម. សាពតមិ ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួក
 បុគ្គលធំ ។ ជាច្រើន បុគ្គលទាំងនេះក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សោភាបន្តបុគ្គល
 នឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវសោភាបន្តដែល
 សកិភាគាមិបុគ្គលនឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវ
 សកិភាគាមិបុគ្គលនឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់នូវអនាតាមិផល អហត្ថនឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បី (ធ្វើ
 ឱ្យដាក់ច្បាស់) នូវអហត្ថផល ដូចមហាសមុទ្រ ដែលជាទីនៅអា-
 ស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ។ ជាច្រើន ពួកសត្វទាំងនេះ ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ
 ត្រី ឈ្លោះកំមិ ។ បេ ។ នឹងតួអសុរា ធាត គទ្ខា ដែលមានអត្តភាព
 ១ រយោយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ២ រយោយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៣ រយោ-
 យោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៤ រយោយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៥ រយោយោជន៍ខ្លះ
 ដែលមាននៅក្នុងមហាសមុទ្រដូច្នោះនឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ
 ជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកបុគ្គលធំ ។ ជាច្រើន ពួកបុគ្គលទាំងនេះ ក្នុង
 ធម៌វិន័យនោះ គឺសោភាបន្តបុគ្គល ។ បេ ។ នឹងបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ
 ដើម្បី(ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់)នូវអហត្ថផលដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ៩ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែល
 ពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម៌វិន័យនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ឥមេ ទោ ពិគ្គរេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ អដ្ឋ អច្ឆរិយោ អត្តតា
 ធម្មា យេ ធិស្វា ធិស្វា ភិក្ខុ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
 អភិរមន្តិគំ ។

[១២៨] អដ្ឋទោ ភគវា វត្ថុអដ្ឋំ វិទិត្វា ពាយ័
 វេលាយំ ឥមំ ឧបាសំ ឧបាសេតិ

ធម្មមតិវស្សតិ^(១) វិវដំ ចាតិវស្សតិ
 ធម្មា ធម្មំវិវដេ វិវដ្តំ ចាតិវស្សតិ

[១២៩] អដ្ឋទោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ធម្មា
 ចាហំ ពិគ្គរេ ឥតោ បរំ ឧបោសថំ កាវស្សមំ ចាតិ-
 មោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សមំ គុម្ពេ វិទាមំ ភិក្ខុវេ ឥតោ បរំ
 ឧបោសថំ កាវយ្យាថ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អដ្ឋា
 ធមេតំ ភិក្ខុវេ អនុវត្តេសោ យំ ភតាភតោ អបរិសុទ្ធាយ
 បរិសាយ ឧបោសថំ កាវយ្យា ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យ

១ ឬ. សុធម្មតិវស្សតិ ។

នេះឯងហើយដែលហៅថាសភាវមិច្ឆាដែលកើត ក្នុងស្មារតីប្រការក្នុងធម៌
 វិទ្យានេះ ដែលក្នុងភិក្ខុយើញហើយ តែងក្រេតរា ក្នុងធម៌វិទ្យានេះ ។

[១២៨] ត្រាវនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីខ្លះ

ហើយ ទ្រង់បង្ខំទូទៅចានវិចារនៈ ក្នុងវេលានោះថា
 ភិក្ខុត្រូវតែបង្ខំហើយបិទបាំងបង្ខំទុក វេលាត្រូវតែបង្ខំផ្ទៃដទៃ
 ទៀត ភិក្ខុត្រូវតែបង្ខំហើយ បើកតាមភិក្ខុ មិនត្រូវតែបង្ខំផ្ទៃដទៃ
 ទៀតទេ ក្រោមហេតុនោះ គាលបើភិក្ខុ(ណាមួយ)ត្រូវតែបង្ខំ
 ហើយបិទបាំងបង្ខំទុក ភិក្ខុ (នោះ) ត្រូវបើកតាមភិក្ខុធម្ម
 ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបមិនត្រូវតែបង្ខំនោះទៀតឡើយ ។

[១២៩] សំដៅនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ចាំបំប្លាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំបំប្លាយ ក្នុងកាលវេលានោះ ចាំបំប្លាយនេះ
 គេទៅមុខ ភក្តីភក្តីនឹងមិនធ្វើទោសថ សំដៅនឹងបាតិមោក្ខចុះ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំបំប្លាយ ក្នុងកាលវេលានោះ ចាប់ពីមកពីថ្ងៃនេះគេទៅមុខ ចូរ
 អ្នកចាំបំប្លាយ នាំគ្នាធ្វើទោសថ សំដៅនឹងបាតិមោក្ខចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំបំ
 ប្លាយ គេនាំគ្នាធ្វើទោសថ សំដៅនឹងបាតិមោក្ខជាមួយនឹងបរិស័ទ្យ
 មិនបរិសុទ្ធជាម្យ៉ាងហេតុណា ហេតុមុនមិនមែនជាទីតាំង មិនមែនជាឧបាស

ន ច កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ^(១) សាបត្ថិកោ ចាតិមោត្ថំ សាតត្ថំ
 យោ សុណាយ្យ អាបត្ថិ ធុត្តដស្ស ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
 យោ សាបត្ថិកោ ចាតិមោត្ថំ សុណាតិ តស្ស ចាតិ
 មោត្ថំ បមេត្ថំ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ បមេតត្ថំ ។ ឧទហរ
 ចោសដេ ចាតុន្តសេ វ បណ្ណាសេ វ តស្សី បុត្តលេ
 សប្បុទ្ធក្រេ សធម្មដ្ឋេ ឧទាហរិតត្ថំ សុណាតុ មេ កន្ត
 សដ្ឋេ ឥត្ថន្តាមោ បុត្តលោ សាបត្ថិកោ តស្ស ចាតិ-
 មោត្ថំ បមេត ឧ តស្សី សប្បុទ្ធក្រេ ចាតិមោត្ថំ ឧទ្ទិសិ
 តត្ថន្តំ ។ បមិតំ រោតិ ចាតិមោត្ថន្តំ ។

[១៣១] តេន ចោ បទ សមយេន ឧទ្ទិសិយា កិក្ខុ
 ចាម្ពេ កោចិ ជាបាតិកិ សាបត្ថិកា ។ ចាតិមោត្ថំ សុ-
 ណាត្ថំ ។ ថេន កិក្ខុ បរិច្ចរិទ្ធិចោ កិក្ខុនំ អាណេចន្តិ
 ឥត្ថន្តាមោ ច ឥត្ថន្តាមោ ច អាវុសោ ឧទ្ទិសិយា កិក្ខុ
 ចាម្ពេ កោចិ ជាបាតិកិ សាបត្ថិកា ។ ចាតិមោត្ថំ សុ-
 ណាត្ថិតំ ។ អស្សេស្សំ ចោ ឧទ្ទិសិយា កិក្ខុ ថេន កិ-

១ ឧ. ម. យោគេសុ កិក្ខុវេ ថេន ច បញ្ញាយតិ ។

(ល្មមនឹងធ្វើបានទេ) ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ មួយវិញ្ញាណ កិក្ខុដែលមាន
 អាបត្ថិ មិនត្រូវស្តាប់បាតិមោត្ថទេ កិក្ខុណាស្តាប់ត្រូវលេបត្តិទុក្ខដ៏ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 តាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ចប់បាតិមោត្ថដល់កិក្ខុដែលមានអាបត្ថិ
 ហើយមកស្តាប់បាតិមោត្ថ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុត្រូវបញ្ចប់ (បាតិ-
 មោត្ថ) យ៉ាងនេះឯង ។ គ្មានវិធីតាមស្ម័គ្របណ្ណសិទ្ធិបាតិមោត្ថនោះ កាលបើ
 មានបុគ្គល គឺ កិក្ខុនោះមក គ្មានវិធីបោះមុខ កិក្ខុបញ្ចប់ប្រកាសកណ្តាលដ៏ខ្លី
 សង្ស័យ បើត្រូវត្រូវសង្ស័យដ៏ចំរើន សូមសង្ស័យស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះ
 ជាអ្នកមានអាបត្ថិ ខ្ញុំចង់បញ្ចប់បាតិមោត្ថដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គល
 នោះបរិភោគវិធីបោះមុខ សង្ស័យមិនត្រូវស្ម័គ្រដល់បាតិមោត្ថទេ ។ សង្ស័
 យនេះ បញ្ចប់បាតិមោត្ថហើយ ។

[១៣២] គ្មានសម័យនោះ ពួកឧទ្ទិសិយកិក្ខុ សុទ្ធតែជាអ្នកមាន
 អាបត្ថិ ចាំគ្នាមកស្តាប់បាតិមោត្ថ ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួក
 យើងទេ ពួកកិក្ខុជាថេរដែលប្រាប់ច្បាស់នូវពិការភាពបុគ្គលដ៏ទៃ ក៏ប្រាប់
 កិក្ខុតាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ ឧទ្ទិសិយកិក្ខុឈ្មោះនេះមួយ
 ឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្ថិ ហើយគ្នាមកស្តាប់បាតិមោត្ថ
 ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួកយើងទេ ។ ពួកឧទ្ទិសិយកិក្ខុបានឮ

កិច្ច បរិច្ចាគវិធីនោះ អម្បែ កិច្ច អាហារធម្ម៌ សត្វប្រាមា ច
 សត្វប្រាមា ច អាហារសោ ធម្មត្ថិយា កិច្ច ធម្មត្ថិយា កោចិ ជា-
 បាតិកា សាចត្ថិកា វ បាតិកា ក្នុង សុណធម្មត្ថិ ។ តេ បុរាណ-
 កំ បេសលា កិច្ច បាតិកា ក្នុង បរិច្ចាគ បដិសេធ
 សុដ្ឋានំ កិច្ច អបាចត្ថិកា អវត្ថុស្មី អការណោ បា-
 តិកា ក្នុង បរិច្ចាគ ។ យេ តេ កិច្ច អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
 ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារធម្មត្ថិ ភាវំ ហិ ធម្ម ធម្មត្ថិយា
 កិច្ច សុដ្ឋានំ កិច្ច អបាចត្ថិកា អវត្ថុស្មី អការណោ
 បាតិកា ក្នុង បរិច្ចាគ ។ អដនោ តេ កិច្ច កតវតា
 ឯតមត្ថំ អាហារធម្មត្ថិ ។ បេ ។ សត្វ កេវ កិច្ច ធម្មត្ថិយា
 កិច្ច សុដ្ឋានំ កិច្ច អបាចត្ថិកា អវត្ថុស្មី អការណោ
 បាតិកា ក្នុង បរិច្ចាគ ។ សត្វ កតវតិ ។ បេ ។

ដំណើរនោះ ក្នុងកិច្ចនេះ ដែលលោកប្រាមប្រាស្ត័យ ក្នុងកិច្ចនេះ ដែល
 ប្រាប់ (រឿង) យើងដល់កិច្ចនេះ ឡាយថា ម្ចាស់អាហារ ក្នុង
 ធម្មត្ថិយា កិច្ច ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា សុដ្ឋានំ កិច្ច ធម្មត្ថិយា ធម្មត្ថិយា
 តាមបកស្រាយប្រាប់ថា ដោយកិច្ច មិនមាននរណា ស្គាល់កិច្ចយើង
 ទេ ។ ក្នុងធម្មត្ថិយា កិច្ច ធម្មត្ថិយា ក្នុងកិច្ចនេះ កាលពីមុនកិច្ចនេះ ដែល
 មានសីលជាវិស្វឡាញ់ បញ្ចប់បាតិកា ក្នុងកិច្ចនេះ ដោយប្រញាប់
 បញ្ចប់បាតិកា ក្នុងកិច្ចនេះ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអបក្ខិ ដោយ
 ឥតមានអ្វីនឹងឥតមានហេតុ ។ ក្នុងកិច្ចនេះ មានសុដ្ឋានំ ក្នុងកិច្ចនេះ ។ បេ ។
 កិច្ចនេះ មានកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ
 សម្រាប់បញ្ចប់បាតិកា ក្នុងកិច្ចនេះ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអបក្ខិ
 ដោយឥតមានអ្វីនឹងឥតមានហេតុ ។ ក្នុងកិច្ចនេះ មានសុដ្ឋានំ ក្នុងកិច្ចនេះ
 ដំណើរនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ
 កិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ
 ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអបក្ខិ ដោយឥតមានអ្វីនឹងឥតមានហេតុ ក្នុងកិច្ចនេះ
 កិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ ក្នុងកិច្ចនេះ

វិការហិត្វា ធម្មី កាដំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ឯ ភិក្ខុវេ
សុទ្ធានំ ភិក្ខុនំ អនាបត្តិកានំ អវគ្គស្មី អតារាលោ
ចាតិមោក្ខំ បរេតតំ យោ បរេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

[១៣២] ឯកំ ភិក្ខុវេ អធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បទំ^(១) ឯកំ ធម្មីកានំ ។ ធូ អធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បទានំ ធូ ធម្មីកានំ ។ តីណិ អធម្មីកានំ ចាតិ-
មោក្ខដ្ឋបទានំ តីណិ ធម្មីកានំ ។ ចត្តារិ អធម្មីកានំ
ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ ចត្តារិ ធម្មីកានំ ។ បញ្ច អធម្មី-
កានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ បញ្ច ធម្មីកានំ ។ ឆ អ-
ធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ ឆ ធម្មីកានំ ។ សត្ត
អធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ សត្ត ធម្មីកានំ ។
អដ្ឋ អធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ អដ្ឋ ធម្មីកានំ ។
ឈ អធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ ឈ ធម្មីកានំ ។
នស អធម្មីកានំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានំ នស ធម្មីកានំ ។

១ ឧ. ម. បាតិមោក្ខបទ ។

ព្រះនាមព្រះភាគច្រើនបោះស្រាយ ហើយច្រើនធ្វើធម្មកថា ព្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់
ពួកភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿង ឥតមានហេតុ ។
ភិក្ខុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ១ ប្រកបដោយធម៌ ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ២ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ
មិនប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់
បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ។
ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៦
យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ប្រកប
ដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង
ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌
៩ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ៩ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ។

(១១៣) កតម៍ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។ អម្បល័កាយ សីលវិបត្តិយោ ចាត់មោក្ខ មេសេត ឥន្ទ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។

(១១៤) កតម៍ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។ សម្បល័កាយ សីលវិបត្តិយោ ចាត់មោក្ខ មេសេត ឥន្ទ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។

(១១៥) កតម៍ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។ អម្បល័កាយ សីលវិបត្តិយោ ចាត់មោក្ខ មេសេត អម្បល័កាយ អាចារ្យវិបត្តិយោ ចាត់មោក្ខ មេសេត ឥន្ទ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។

(១១៦) កតម៍ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។ សម្បល័កាយ សីលវិបត្តិយោ ចាត់មោក្ខ មេសេត សម្បល័កាយ អាចារ្យវិបត្តិយោ ចាត់មោក្ខ មេសេត ឥន្ទ ឯក អធិបតី ចាត់មោក្ខដ្ឋបន៍ ។

(១៣៣) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយ ធម៌ ១ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បុគ្គលិកម្ម ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល នេះ ហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយធម៌ ១ យ៉ាង ។

(១៣៤) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយធម៌ ១ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បុគ្គលិកម្ម ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល នេះហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយធម៌ ១ យ៉ាង ។

(១៣៥) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយ ធម៌ ២ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បុគ្គលិកម្ម ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ចប់បុគ្គលិកម្ម ព្រោះអាចារ្យវិបត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។

(១៣៦) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បុគ្គលិកម្ម ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ចប់បុគ្គលិកម្ម ព្រោះអាចារ្យវិបត្តិមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកម្មប្រកបដោយធម៌ ២ យ៉ាង ។

[១៣៧] កតមាធិ តីណិ អធិប្បត្តានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
 បនាធិ ។ អម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ
 បរេតិ អម្ពលីកាយ អាចារីវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ ប-
 រេតិ អម្ពលីកាយ ជិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ បរេតិ
 ឥមាធិ តីណិ អធិប្បត្តានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាធិ ។

[១៣៨] កតមាធិ តីណិ ធិប្បត្តានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
 បនាធិ ។ សម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ
 បរេតិ សម្ពលីកាយ អាចារីវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ ប-
 រេតិ សម្ពលីកាយ ជិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ បរេតិ
 ឥមាធិ តីណិ ធិប្បត្តានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាធិ ។

[១៣៩] កតមាធិ ចត្តាវិ អធិប្បត្តានិ ចាតិមោក្ខ-
 ដ្ឋបនាធិ ។ អម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ
 បរេតិ អម្ពលីកាយ អាចារីវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ បរេតិ
 អម្ពលីកាយ ជិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ បរេតិ អម្ពលី-
 កាយ អាជីវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ បរេតិ ឥមាធិ ចត្តាវិ
 អធិប្បត្តានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាធិ ។

[១៣៧] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ៣ ឃ្លាំង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ១
 បញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ។ ព្រោះភាពវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ
 ព្រោះជិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ៣ ឃ្លាំង ។

[១៣៨] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុប្រកបដោយធម៌
 ៣ ឃ្លាំង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ចប់
 ធាតុដេក្ខុ ព្រោះភាពវិបត្តិមានមូល ១ បញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ព្រោះជិដ្ឋិ-
 វិបត្តិមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ប្រកបដោយធម៌
 ៣ ឃ្លាំង ។

[១៣៩] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ៤ ឃ្លាំង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមាន
 មូល ១ បញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ព្រោះភាពវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ចប់ធា-
 តុដេក្ខុ ព្រោះជិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ១ បញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ ព្រោះអាជីវិ-
 បត្តិមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់ធាតុដេក្ខុ មិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ៤ ឃ្លាំង ។

[illegible]

[១២០] តាងនាង ចង្កូ អនុជ្ជតាង ចាត់ហែត្តូ.
 ជួបនាង ។ អម្បាល់កេន ចាងនីកេន ចាត់ហែត្តូ ប្រេង
 អម្បាល់កេន សង្ក្រាន្តសេសេន ចាត់ហែត្តូ ប្រេង
 អម្បាល់កេន ចាងនីយេន ចាត់ហែត្តូ ប្រេង អម្បាល់
 កេន ចាងនេសង្កេន ចាត់ហែត្តូ ប្រេង អម្បាល់កេន
 ជួបនាង ចាត់ហែត្តូ ប្រេង នាង ចង្កូ អនុជ្ជតាង
 ចាត់ហែត្តូជួបនាង ។

(១២២) កតមាដំ បញ្ច ធម្មីកាដំ ហតិមោក្ខដ្ឋ-
បដាដំ ។ សម្ពុលំកេន ហារដំកេន ហតិមោក្ខំ បរេនិ

[illegible]

[១២១] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ មិនប្រកបដោយ
ធម៌៥ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ ព្រោះបាត់វិន័យបទ មិនមាន
បល ១ បញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ ព្រោះសង្ឃិក្ខុវិសេសាបក្កិមិនមានមូល ១ បញ្ចប់
បុគ្គលិកមាតុ ព្រោះបាត់កិច្ចការបក្កិមិនមានមូល ២ បញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ ព្រោះ
បាត់ទេសន៍យាបក្កិមិនមានមូល ៣ បញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ ព្រោះ
បាត់ទេសន៍យាបក្កិមិនមានមូល ៤ បញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ ព្រោះបុគ្គលិកមាតុ
មិនមានមូល ៥ ដោយហេតុ ការបញ្ចប់បុគ្គលិកមាតុ មិនប្រកបដោយធម៌
៥ យ៉ាង ។

(១៤៤) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់ប្រតិទិន ប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាង ៗ ក៏ត្រូវបញ្ចប់ប្រតិទិន ព្រោះគ្រាន់តែសម្រាប់មូល ១

[illegible]

[១៤៦] កត់ដានី សត្វ អនម្ពិកានី ចាត់មោក្ខ-
ដ្ឋបតានី ។ អម្ពលីកេន ចាត់ដីកេន ចាត់មោក្ខ បរិយត
អម្ពលីកេន សង្ឃាទិសេសេន ចាត់មោក្ខ បរិយត អម្ព-
លីកេន ឥន្ទ្រធាយេន ចាត់មោក្ខ បរិយត អម្ពលីកេន
ចាត់ត្រាយេន ចាត់មោក្ខ បរិយត អម្ពលីកេន ចាត់នេ-
សទិយេន ចាត់មោក្ខ បរិយត អម្ពលីកេន ឥន្ទ្រដេន
ចាត់មោក្ខ បរិយត អម្ពលីកេន ឥន្ទ្រសិកេន ចាត់មោក្ខ
បរិយត កត់ដានី សត្វ អនម្ពិកានី ចាត់មោក្ខដ្ឋបតានី ។

បាទដ្ឋេ ១ បញ្ចប់បុគ្គលោក្ខ ព្រោះអាចារ្យវិបត្តិមានមូលវេលកិត្តុដ្ឋេហើយ ១
បញ្ចប់បុគ្គលោក្ខ ព្រោះអាចារ្យវិបត្តិមានមូលវេលកិត្តុមិនបាទដ្ឋេ ១ បញ្ចប់
បុគ្គលោក្ខ ព្រោះអាចារ្យវិបត្តិមានមូលវេលកិត្តុដ្ឋេហើយ ១ បញ្ចប់បុគ្គ
លោក្ខ ព្រោះវិជ្ជុវិបត្តិមានមូលវេលកិត្តុមិនបាទដ្ឋេ ១ បញ្ចប់បុគ្គលោក្ខ
ព្រោះវិជ្ជុវិបត្តិមានមូលវេលកិត្តុដ្ឋេហើយ ១ គេបញ្ចប់បុគ្គ
លោក្ខ ប្រកបដោយចម្លើយ ៦ ហើយ ។

[១៤៩] ដូចយូចហៅថា ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ
 ទមិ ៧ យ៉ាង ។ តែបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះបាតិមោក្ខមិនមានមូល ១
 បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះបញ្ចប់វិសេសាបក្ខមិនមានមូល ១ បញ្ចប់បាតិ-
 មោក្ខ ព្រោះផុតឫកយាបក្ខមិនមានមូល ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះបា-
 តិក្ខយាបក្ខមិនមានមូល ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះបាតិមោក្ខមិនយាបក្ខ
 មិនមានមូល ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះទុក្ខជាបក្ខមិនមានមូល ១ បញ្ចប់
 បាតិមោក្ខ ព្រោះទុក្ខសាសនាបក្ខមិនមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់
 បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយទមិ ៧ យ៉ាង ។

ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ អកតាយ អម្ពលីកាយ អាជីវិបត្តិ-
យា ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ កតាយ ឥសានិ អដ្ឋ អនម្ពិកានិ
ចាត់មោក្ខ ធូបបាតិ ។

[១៤៥] កតមាតិ អដ្ឋ ធូបបាតិ ចាត់មោក្ខ ធូប-
បាតិ ។ សម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា ចាត់មោក្ខ
ឋបេតិ អកតាយ សម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា ចាត់-
មោក្ខ ឋបេតិ កតាយ សម្ពលីកាយ អាជីវិបត្តិយា
ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ អកតាយ សម្ពលីកាយ អាជីវិ-
បត្តិយា ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ កតាយ សម្ពលីកាយ
ធូបវិបត្តិយា ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ អកតាយ សម្ពលី-
កាយ ធូបវិបត្តិយា ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ កតាយ ស-
ម្ពលីកាយ អាជីវិបត្តិយា ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ អកតា-
យ សម្ពលីកាយ អាជីវិបត្តិយា ចាត់មោក្ខ ឋបេតិ
កតាយ ឥសានិ អដ្ឋ ធូបបាតិ ចាត់មោក្ខ ធូបបាតិ ។

[១៤៦] កតមាតិ ធូប អនម្ពិកានិ ចាត់មោក្ខ ធូប-
បាតិ ។ អម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា ចាត់មោក្ខ
ឋបេតិ អកតាយ អម្ពលីកាយ សីលវិបត្តិយា

បានធ្វើ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយ ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង ។

[១៤៧] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌
៨ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិន
បានធ្វើ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ
ហើយ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបាន
ធ្វើ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១
បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិជ្ជិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ចប់
បាតិមោក្ខ ព្រោះវិជ្ជិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ចប់បាតិ-
មោក្ខ ព្រោះភាគីវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ
ព្រោះភាគីវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ នេះហៅថា ការបញ្ចប់
បាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង ។

[១៤៨] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ៨ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល
ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល

ឧទេស្ឋន្តកាយេន វា មនុស្សន្តកាយេន វា អមនុស្សន្ត-
 កាយេន វា វដ្ឋន្តកាយេន វា សិរីសចន្តកាយេន វា ជីវិតន្ត-
 កាយេន វា ព្រហ្មចរិយន្តកាយេន វា អាកាសន្តកាយេន វា ភិក្ខុ-
 ភិក្ខុ តស្មី អារាសេ អញ្ញតស្មី វា អារាសេ តស្មី
 បុគ្គលេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ
 មេ កន្លេ សង្ឃេ ឥត្តន្តាបស្ស បុគ្គលស្ស ចារាជីកកថា
 វិប្បត្តតា តំ វត្ថុ អវិជ្ជិច្ឆិតំ យនំ សង្ឃស្ស ចត្តកលំ
 សង្ឃេ តំ វត្ថុ វិជ្ជិច្ឆិយេយ្យតិ ។ ឯកោ តំ លកេជ ឥន្ទ្រតំ
 កុសលំ ចោ ចេ លកេជ ឧទហោសថេ ចាតុន្តសេ
 វា បណ្ណសេ វា តស្មី បុគ្គលេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតេ សង្ឃមជ្ឈេ
 ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃេ ឥត្តន្តាបស្ស
 បុគ្គលស្ស ចារាជីកកថា វិប្បត្តតា តំ វត្ថុ អវិជ្ជិច្ឆិតំ
 តស្ស ចាត់មោក្ខំ វេយមិ ន តស្មី សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតេ
 ចាត់មោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្វន្តំ ។ ធម្មកំ ចាត់មោក្ខធម្មបទំ ។

អំពីជំនុំ អន្តរាយសិរីសចន្តស្រ្តី អន្តរាយអំពីអមនុស្សស្រ្តី អន្តរាយអំពីសត្វ
 សាហាវស្រ្តី អន្តរាយអំពីសត្វរស់រានមានជីវិតសត្វស្រ្តី អន្តរាយជីវិតស្រ្តី អន្តរាយ
 ព្រហ្មចរិយធម៌ស្រ្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា គិតប្រើសូត្រក្នុង
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃជំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងជំពោះមុខនោះ ក្នុងការស
 នោះ ចុះក្នុងអារាសណាមួយបានថា បើគ្រូប្រះសង្ឃជំពោះនេះ សូមសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបុគ្គលដែលបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្វើមិនបាន
 ស្រេចនៅឡើយទេ(ព្រោះ)រឿងនោះ សង្ឃមិនបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេច បើ
 កម្មមានកាលក្នុងសង្ឃហើយ សង្ឃសម្រេចវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ បើសង្ឃ
 បានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះដាច់ស្រេច នេះជាតាម បើមេចាវិនិច្ឆ័យមិនបាន
 វិញ ភិក្ខុស្រ្តីសូត្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃជំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងជំពោះ
 មុខនោះ ក្នុងវត្ថុពាក្យសម្តីបណ្ណសិទ្ធិបោសចនៈនោះថា បើគ្រូប្រះសង្ឃជំ
 ពោះនេះ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបុគ្គលដែលបុគ្គលឈ្មោះនេះ
 សង្ឃធ្វើមិនបានស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះ សង្ឃមិនបានវិនិច្ឆ័យ
 ដាច់ស្រេច អំឡុងខ្ញុំនឹងបញ្ជាក់ថា គឺមានក្នុងបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គល
 នោះនៅក្នុងជំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាត់មោក្ខទេ ។ ការបញ្ជាក់
 បាត់មោក្ខ(នេះ) ឈ្មោះថាព្រាហ្មចរិយធម៌ ។

វិប្បត្តិកា តំ វត្ថុ អវិជ្ជិតំ តស្ស ចាតិមោក្ខំ វេយមិ ន
តស្ស សម្មចិត្តេ ចាតិមោក្ខំ ទុដ្ឋសីតព្វន្តំ ។ ធម្មតំ
ចាតិមោក្ខំ ជ្ជជនំ ។

[១៩៧] កាមី ធម្មតំ សាមគ្គី ន ឧបេតិ ។ និព
បន ភិក្ខុវេ យេហិ អាគារេហិ យេហិ សិទ្តេហិ យេហិ
ជិមិទ្តេហិ ធម្មតាយ សាមគ្គីយា អនុបកមនំ^(១) រោតិ
តេហិ អាគារេហិ តេហិ សិទ្តេហិ តេហិ ជិមិទ្តេហិ ភិក្ខុ
ភិក្ខុ បស្សតិ ធម្មតំ សាមគ្គី ន ឧបេតំ ន ហៅ ទោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុ បស្សតិ ធម្មតំ សាមគ្គី ន ឧបេតំ អមិច អញ្ញោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហេថេតិ នត្ថន្ទាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ
ធម្មតំ សាមគ្គី ន ឧបេតិ ន ហៅ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
បស្សតិ ធម្មតំ សាមគ្គី ន ឧបេតំ ន បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស អាហេថេតិ នត្ថន្ទាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ធម្មតំ
សាមគ្គី ន ឧបេតិ អមិច សោ វ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
អាហេថេតិ អហំ អាវុសោ ធម្មតំ សាមគ្គី ន ឧបេតិ

១ មិ ឧបេតិ ។

សន្ធិៈ ភិក្ខុមិច ចាតំ សម្រេចេ (ព្រោះ) រឿងនោះសន្ធិៈ កាតំ សច្ចៈ មិច ចាតំ
ជាប់ស្រេចនៅឡើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ជាក់បញ្ជាក់ទៅដល់បុគ្គលនោះ កាលបើ
បុគ្គលនោះនៅក្នុងទីពោះមុខ សន្ធិៈ មិច ត្រូវសំដែងបញ្ជាក់ទៅ ។ ការ
បញ្ជាក់បញ្ជាក់ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

[១៩៨] ភិក្ខុមិច ចាតំ ចូលមកព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ (នោះ)
ភិក្ខុមិច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិត្យឡើយ ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុមិច ដល់
សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយភក្តាណា ដោយភេទណា
ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុយើងភិក្ខុដែលមិចដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកប
ដោយធម៌ ដោយភក្តានោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិច
យើងភិក្ខុដែលមិចដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ (នោះ) ខ្លះ គង់
មានភិក្ខុមិច គ្រប់ដល់ភិក្ខុមិច ម្ចាស់ភិក្ខុសោ ភិក្ខុសោ មិច
ដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ប្រសិនបើភិក្ខុមិច យើង
ភិក្ខុដែលមិចដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ទាំងភិក្ខុមិច
បានប្រកបដល់ភិក្ខុមិច ម្ចាស់ភិក្ខុសោ ភិក្ខុសោ មិចដល់សេចក្តី
ព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុសោ គង់ភិក្ខុសោ គង់គ្រប់ដល់ភិក្ខុមិច
គ្នា ម្ចាស់ភិក្ខុសោ ខ្ញុំមិចដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ។

អាត្មាដូចជា កិក្ខុវេ កិក្ខុ តេជ ជិដ្ឋេជ តេជ សុតេជ
 កាយ បរិសង្កាយ តេជហុចោសដេ បាតុក្ខសេ វិ បណ្ណា-
 រសេ វិ តស្មី បុគ្គលេ សម្មាសម្ពុតេ សង្ឃមាជ្ឈេ ។ ឧបា-
 ហរេយ្យ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមោ បុគ្គលោ
 ធម្មិកំ សាមគ្គី ធន ឧបេតិ តស្ស បាតិមោក្ខំ បរេមិ
 ធន តស្មី សម្មាសម្ពុតេ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្វន្តំ ។ ធម្មិកំ
 បាតិមោក្ខដ្ឋបដំ ។

(១៩៨) កាដ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចាធិយតិ ។ ឥធន
 ចន កិក្ខុវេ យេហិ អាត្មារេហិ យេហិ លីន្តេហិ យេហិ
 ធិមិត្តេហិ ធម្មិកាយ សាមគ្គីយា បច្ចាធិយតិ ហោតិ តេហិ
 អាត្មារេហិ តេហិ លីន្តេហិ តេហិ ធិមិត្តេហិ កិក្ខុ កិក្ខុ
 បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចាធិយតិ ធន ហោ ទោ
 កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចាធិយតិ
 អចេជ អញ្ញោ កិក្ខុ កិក្ខុស្ស អាហោតិ ឥត្តន្តាមោ
 អាត្មសោ កិក្ខុ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចាធិយតិ ធន ហោ
 ទោ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ ធម្មិកំ សាមគ្គី បច្ចាធិយតិ

ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា កំសប្បិស្សប្បក្កន្តកណ្តាលដំនុំសង្ឃ
 ចំពោះបុគ្គល ដែលនៅក្នុងទីចាំពោះមុខនោះ ក្នុងវិថីបាតុក្ខសីលបណ្ណសី
 ទបោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការឆ្លៀស
 ចោលថា បពិត្រព្រាសន្សំដំបើង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលភិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះ មិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ឥឡូវខ្ញុំនឹង
 បញ្ចប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចាំពោះមុខ
 សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះ
 ថា ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៩៩) ភិក្ខុត្រូវបំប៉នសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ)
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រវាងធម៌នៃការ
 ត្រូវបំប៉នសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាគារណ
 ដោយភេទណ ដោយធិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុ ដែលត្រូវចំប៉ន
 សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាគារនោះ ដោយភេទនោះ
 ដោយធិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុ ដែលត្រូវបំប៉នសេចក្តីព្រម
 ព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ឥធីមានភិក្ខុដទៃត្រូវបំប៉នភិក្ខុឥតឆ្ងាយ ម្ចាស់
 ព្រះសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវបំប៉នសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌
 ហើយ ប្រសិនបើ ភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុ ដែលត្រូវបំប៉នសេចក្តីព្រម

ន បី អញ្ចោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាហារេចតិ វត្ថុន្ទ្រាមោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ ធម្មិតំ សាមគ្គី បច្ឆាធិយតីតិ អបិច
 សោ វ ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុស្ស អាហារេចតិ អហំ អាវុសោ ធម្មិ-
 តំ សាមគ្គី បច្ឆាធិយាមីតិ អាត្មន្ទ្រាមោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 វេន ធិដ្ឋេន ខេន សុខេន ភាយ បរិសង្កាយ វនិហរោ-
 សថេ ចាតុន្ទ្រសេ វា បណ្ណាវសេ វា តស្មី បុគ្គលេ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិកុវេ សម្មមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ មេ
 ភន្តេ សុដ្ឋោ វត្ថុន្ទ្រាមោ បុគ្គលោ ធម្មិតំ សាមគ្គី បច្ឆា-
 ធិយតិ តស្មី ចាតិមោត្ថំ វេយមិ ន តស្មី សម្មាសម្ពុទ្ធិកុ-
 វេចាតិមោត្ថំ ឧទ្ទិសិតព្វន្តំ ។ ធម្មិតំ ចាតិមោត្ថំ ធម្មនំ ។

(១៨៨) ភិក្ខុស្ស ចាតិមោត្ថំ វេយមិ បរិសា
 វុដ្ឋានំ និសង្ខំ អន្តរាយាមិ អញ្ញាតវេន អន្តរាយេន
 វនិហរេយេន វា ។ មេ ។ ព្រហ្មចរិយន្តរាយេន វា
 អាត្មន្ទ្រាមោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តស្មី អាវុសោ អញ្ញាតស្មី

១ 1. ធម្ម. អយំ ភិក្ខុស្ស ១ បណ្ណាយតិ ។

ព្រៀនប្រកបដោយធម៌ ព័ន្ធភិក្ខុនោះ គឺតំបន់ប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា
 ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវបំបៅសេចក្តីព្រមព្រៀន ប្រកប
 ដោយធម៌ហើយដូច្នេះ ភិក្ខុភិក្ខុនោះប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់អាវុ-
 សោ ខ្ញុំត្រូវបំបៅសេចក្តីព្រមព្រៀន ប្រកបដោយធម៌ហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ព័ន្ធភិក្ខុនោះ កាលបើភិក្ខុប្រាប់ គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ចំពោះ
 បុគ្គលដែលនៅក្នុងចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃពាក្យសិទ្ធិបណ្ណសិទ្ធិបោសថ
 នោះ ដោយការយំញ័រនោះ ដោយការក្អកនោះ ដោយការឆ្អៀត
 នោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលឈ្មោះនេះ
 ត្រូវបំបៅសេចក្តីព្រមព្រៀន ប្រកបដោយធម៌ហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ចប់
 បាតិមាត្ថដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងចំពោះមុខ សង្ឃ
 មិនត្រូវសំដែងបាតិមាត្ថទេ ។ ការបញ្ចប់បាតិមាត្ថ (នេះ) ឈ្មោះថា
 ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៨៩) កាលបើសង្ឃបានបញ្ចប់បាតិមាត្ថដល់ភិក្ខុនោះហើយ
 បរិសទ្ធិក៏ត្រាត់ចេញ ព្រោះបណ្តាអន្តរាយព័ន្ធ ១០ យ៉ាង អន្តរាយណា
 មួយ ទោះបីអន្តរាយអំពីព្រះរាជាភិក្ខុ ។ មេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ភិក្ខុ
 ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភិក្ខុនោះ ភិក្ខុកាលបើប្រាប់ គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
 ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងចំពោះមុខនោះ ក្នុងការសន្យា ឬក្នុងការស

វា អាវសេ តស្មី បុគ្គលេ សម្មាសម្ពុទ្ធិនេ សម្មាសម្ពុទ្ធិនេ
 ឧបាសមយ្យ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥន្ទ្រា-
 មស្ស បុគ្គលស្ស ធម្មិកាយ សាមគ្គិយា បទ្ទានាធន-
 កថា វិប្បកតា តំ វត្ថុ អវិជ្ជិតំ យនំ សង្ឃស្ស
 បត្តកលំ សង្ឃោ តំ វត្ថុ វិជ្ជិតំ យេយ្យាតំ ។ ឯវេញ តំ ល-
 កេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ ចោ លេ លកេថ ឧទហុតេសថេ
 ចាតុន្តសេ វា បណ្ណាសេ វា តស្មី បុគ្គលេ សម្មាស-
 ម្ពុទ្ធិនេ សម្មាសម្ពុទ្ធិនេ ឧបាសមយ្យ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ ឥន្ទ្រាមស្ស បុគ្គលស្ស ធម្មិកាយ សាមគ្គិ-
 យា បទ្ទានាធនកថា វិប្បកតា តំ វត្ថុ អវិជ្ជិតំ តស្ស
 ចាតិហេតុំ មេ មេ ធម្មិកាយ សម្មាសម្ពុទ្ធិនេ ចាតិហេតុំ
 ឧត្តិសំឡត្តិ ។ ធម្មិកាយ ចាតិហេតុធម្មិកាយ ។

(១២០) កថំ សីលវិបត្តិយា ធម្មសុតបរិសង្ក័តោ
 ហោតិ ។ ឥន បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេហំ អាតា-
 រេហំ យេហំ លីង្កេហំ យេហំ ធម្មិកេហំ សីលវិបត្តិយា
 ធម្មសុតបរិសង្ក័តោ ហោតិ តេហំ អាតារេហំ តេហំ
 លីង្កេហំ តេហំ ធម្មិកេហំ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សនំ

ណាមួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃជីវិតិយ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យណាខា
 អំពីការត្រឡប់សីលវិបត្តិព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្នះ
 នេះ សង្ឃធ្វើមិនបានស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យ
 មិនបានដាច់ស្រេច មើលឬមានកាលក្នុងសង្ឃវាយ សង្ឃប្បវិទីថ្មី
 រឿងនោះចុះ ។ បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះដាច់ស្រេច នេះក៏ជាការប្រពៃ
 បើយោងវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ក្នុងវិបត្តិកុសលបណ្ណសីលវិបត្តិ
 ក៏ត្រូវសូត្រក្នុងកាលក្នុងសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅ ក្នុងវិបត្តិ
 មុខនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃជីវិតិយ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យណាខា
 អំពីការត្រឡប់សីលវិបត្តិព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្នះ
 នេះ សង្ឃធ្វើមិនបានស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យ
 មិនបានដាច់ស្រេច ខ្ញុំមិនបញ្ជប់បញ្ហាមាតុ ដល់បុគ្គលនោះ កាលបើ
 បុគ្គលនោះបញ្ចប់វិបត្តិចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសីលវិបត្តិមាតុ ។ ការ
 បញ្ជប់បញ្ហាមាតុ (នេះ) ឈ្មោះជាប្រកបដោយធម៌ ។

(១២១) ក្នុងវិបត្តិកុសលបណ្ណសីលវិបត្តិ កើ
 ត្តបម្ពូន ។ ខ្លាបក្នុងវិបត្តិកុសលបណ្ណសីលវិបត្តិ កើតឡើងសាសនានេះ ដែលកើតឡើង
 ឬ ឡើងដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាតារេហំ ដោយកេណ
 ដោយធម៌កុសល ក៏ក្នុងវិបត្តិកុសលបណ្ណសីលវិបត្តិ ឬ ឡើង ដោយ

សីលវិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ ន ហេវ ទោ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុ បស្សតិ សីលវិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ អបិច
 អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាភោចនំ ឥត្ថន្ទាមោ អាវុសោ
 ភិក្ខុ សីលវិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ ន ហេវ ទោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ សីលវិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ ន
 បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាភោចនំ ឥត្ថន្ទាមោ អាវុសោ
 ភិក្ខុ សីលវិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ អបិច សោ
 វ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អាភោចនំ អហំ អាវុសោ សីល-
 វិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តំ^(១) អាភោចនោ ភិក្ខុ-
 វ ភិក្ខុ ភេទ ធិដ្ឋន ភេទ សុភេទ នាយ បរិសង្កាយ
 ភេទហុទោសថេ ចាតុន្តសេ វ បណ្ណសេ វ ភស្មី
 បុគ្គលេ សម្មទិក្ខតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបាហរយ្យ សុ-
 ណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមោ បុគ្គលោ សីល-
 វិបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តោ ភស្មី ចាតិមោក្ខំ វេច-
 មិ ន ភស្មី សម្មទិក្ខតេ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិកព្វន្តំ ។
 ធម្មិកំ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

១ ឧ. ម. ធិដ្ឋសុតបរិសង្ក័តោ ធិស្សតិ ។

សីលវិបត្តិ ដោយភាគាទាន ដោយភទាន ដោយនិមិត្តនោះ បើក្នុងមិន
 ឃើញក្នុងផលឃើញ ឬ អង្គីសដោយសីលវិបត្តិនោះទេ គង់មានភិក្ខុ
 ឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគាត់ ខ្មោលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេ
 ឃើញ ឬ អង្គីសដោយសីលវិបត្តិ (ប្រសិនបើ) ភិក្ខុមិនឃើញក្នុងផល
 មានគេឃើញ ឬ អង្គីសដោយសីលវិបត្តិ ចាំភិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់
 ភិក្ខុផងគាត់ ខ្មោលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឬ អង្គីស
 ដោយសីលវិបត្តិដូច្នេះ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគាត់ ខ្មោល
 អាវុសោ ខ្លះខ្លះមានគេឃើញ ឬ អង្គីសដោយសីលវិបត្តិដូច្នេះ (មិន
 លែង) ខ្មោលភិក្ខុចាំឱ្យយ កាលបើភិក្ខុនោះប្រាថ្នា ក៏ធម្មសូត្រក្នុង
 កណ្តាលដំនុស្ស ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងចំពោះមុខនោះ ដោយការ
 ឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការអង្គីសនោះ ក្នុងវិថូចាក្នុងសី
 ឬ បណ្ណសីទេបាលនោះ បើគ្រូព្រះសង្ឃដំបើក សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 (ស្សីត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឬ អង្គីសដោយសីលវិបត្តិ
 ខ្ញុំចំណាំប្រាប់បាត់មាត់ ចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុង
 ចំពោះមុខសង្ឃ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាត់មាត់ឡើយ ។ កាលបើប្រាប់
 បាត់មាត់ (នេះ) ឈ្មោះប្រាកដដោយនេះ ។

[១៦០] តត្ថំ អាចារីបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោ
 ហោតិ ។ ឥន បទ^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេហិ អាគារេហិ
 យេហិ លីវន្តេហិ យេហិ ធិមិត្តេហិ អាចារីបត្តិយា ធិដ្ឋ-
 សុតបរិសន្តិកោ ហោតិ តេហិ អាគារេហិ តេហិ លីវន្តេ-
 ហិ តេហិ ធិមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ អាចារីបត្តិយា
 ធិដ្ឋសុតបរិសន្តិកំ ឧ ហេវ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ អា-
 ចារីបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសន្តិកំ អមិច អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
 ស្ស អាភេទេតិ ឥត្ថន្តាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាចារីបត្តិយា
 ធិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោតិ ឧ ហេវ ទោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ បស្សតិ
 អាចារីបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសន្តិកំ ឧ បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុស្ស អាភេទេតិ ឥត្ថន្តាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាចារី-
 បត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោតិ អមិច សោវ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
 អាភេទេតិ អហំ អាវុសោ អាចារីបត្តិយា ធិដ្ឋសុតបរិ-
 សន្តិកោតិ អាគម្ពន្ធានោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេន ធិដ្ឋន តេន
 សុតេន តាយ បរិសន្តិយ តេហុចោសថេ ចាតុន្តសេ
 វ បណ្ណិកសេ វ ឥស្សី បុគ្គលេ សម្មាសម្ពុទ្ធិតេ សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 ទុណាហរេយ្យ សុណាតុ មេ កន្តេ សាដ្ឋោ ឥត្ថន្តាមោ

(១៦១) ភិក្ខុវេ ធាតុអាយុធម៌ ឬ ប្បវត្តិសហោយ ដោយអា-
 ចារីបត្តិ តេជ្ជបាមុច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វេទន
 មានគោរព ឬ ប្បវត្តិស ដោយអាចារីបត្តិ ដោយអាគារណា ដោយ
 ភេទណា ដោយធិមិត្តណា ភិក្ខុក៏ឃើញភិក្ខុ ដែលមានគោរព ឬ
 ប្បវត្តិសហោយ ដោយអាចារីបត្តិ ដោយអាគារនោះ ដោយភេទនោះ
 ដោយធិមិត្តនោះដែរ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុដែលមានគោរព ឬ ប្ប-
 វត្តិស ដោយអាចារីបត្តិនោះទេ គង់មានភិក្ខុដទៃទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នា
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុសា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគោរព ឬ ប្បវត្តិស ដោយ
 អាចារីបត្តិដូច្នេះដែរ (ឬសិនបើ) ភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុដែលមានគ-
 ោរព ឬ ប្បវត្តិស ដោយអាចារីបត្តិទេ ព័ន្ធភាយទៀតក៏មិនបាន
 ប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្ចាស់ភិក្ខុសា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគោរព ឬ ប្ប-
 វត្តិសដោយអាចារីបត្តិដូច្នេះទេ គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុសា ខ្លួនខ្ញុំមានគោរព ឬ ប្បវត្តិសដោយអាចារីបត្តិហើយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុស្ស
 ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំការមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយ
 ការឮនោះ ដោយការឆ្លៀសនោះ ក្នុងវិជ្ជាភូមិសីលបណ្ណសិទ្ធិបោសថ
 នោះថា បពិត្រប្រាសាទដ៏ចំរើន សូមសន្សំស្តាប់ខ្ញុំ (ឬ) បុគ្គលឈ្មោះនេះ

បុគ្គល អាចារ្យបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោ តស្ស
 ចាតិមោក្ខំ វេយ្យា ឧ តស្សី សម្មាសម្ពុទ្ធិនោ ចាតិមោក្ខំ
 ឧទ្ទិសិតត្ថន្តំ ។ ឧទ្ទិសិត ចាតិមោក្ខំ ឧបសម្ព័ន្ធ ។

[១៦២] តត្ថ ទិដ្ឋវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោ
 ហោតិ ឧ ឧបសម្ព័ន្ធ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេហំ អាត្មាវេហំ យេហំ
 លីន្តេហំ យេហំ ឧបសម្ព័ន្ធ ទិដ្ឋវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសន្តិ-
 កោ ហោតិ តេហំ អាត្មាវេហំ តេហំ លីន្តេហំ តេហំ
 ឧបសម្ព័ន្ធ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ ទិដ្ឋវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុត-
 បរិសន្តិកោ ឧ ហោវ ទោ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ ទិដ្ឋវិបត្តិយា
 ទិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោ អបិច អញ្ញោ កិក្ខុ កិក្ខុស្ស អាហោ-
 ចេតិ ឧទ្ទិសិតោ អាវុសោ កិក្ខុ ទិដ្ឋវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិ-
 សន្តិកោ ឧ ហោវ ទោ កិក្ខុ កិក្ខុ បស្សតិ ទិដ្ឋវិបត្តិយា
 ទិដ្ឋសុតបរិសន្តិកោ ឧ បិ អញ្ញោ កិក្ខុ កិក្ខុស្ស អាហោចេតិ
 ឧទ្ទិសិតោ អាវុសោ កិក្ខុ ទិដ្ឋវិបត្តិយា ទិដ្ឋសុតបរិសន្តិ-
 កោតិ អបិច សោ វ កិក្ខុ កិក្ខុស្ស អាហោចេតិ អហំ

មានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយភាពបំបង្កើត ទុក្ខនិរត្តិបញ្ចប់បាត-
 ហេតុចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះទៅ ក្នុងចំពោះមុខ សង្ឃ
 មិនត្រូវសំដែងបាតិមាណ្យឡើយ ។ កាលបញ្ចប់បាតិមាណ្យ(នេះ)ឈ្មោះថា
 ប្រកបដោយធម៌ ។

[១៦២] កិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 កើតឡើង ។ ឆ្ងល់កិក្ខុវេលមានន័យ កិក្ខុវេលមានន័យ វេលមានន័យ
 ឃើញ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ ដោយភាពលា ដោយភេទ
 លា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ កិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 ដោយភាពលា ដោយភេទនោះ ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 នោះដែរ បើកិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ គឺមានកិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 សោ កិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 (ប្រសិនបើ) កិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ ទាំងកិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 សោ កិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ
 ដូច្នេះ កិក្ខុវេលមានន័យ ឬ ប្រាជ្ញា ដោយទិដ្ឋវិបត្តិ ឬ ទុក្ខ

អានុសោ ធិដ្ឋវិបត្តិយោ ធិដ្ឋសុត្ថវិសង្កតោតិ អាត្ម-
 មាតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេជ ធិដ្ឋេន តេជ សុតេជ តាយ
 វិសង្កាយ តេជហុតោសវេ ចាតុន្តសេ ក បណ្ណាសេ ក
 តស្មី បុគ្គលេ សម្មទីក្ខតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបាសាយេ សុ-
 ណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥត្ថនាមោ បុគ្គលោ ធិដ្ឋវិបត្តិ-
 យោ ធិដ្ឋសុត្ថវិសង្កតោ តស្មី ចាតិមោក្ខំ វេយមិ ន
 តស្មី សម្មទីក្ខតេ ចាតិមោក្ខំ ឧត្ថស័កត្ថន្តំ ។ ធម្មតំ
 ចាតិមោក្ខន្តបដំ ។ ឥមាជំ នស ធម្មតាជំ ចាតិ-
 មោក្ខន្តបដាជិទិ ។

បរមោ កាណពោ ។

[៣៦៣] អធិទោ អាយស្មា ឧបាសិ យេន កកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា កកវន្តំ អភិវនេត្តា វេកមន្តំ
 វិសិទិ ។ វេកមន្តំ វិសិទ្ធោ ទោ អាយស្មា ឧបាសិ
 កកវន្តំ វេកនវេន អត្តានាជំ អាណាតុកាមេន កន្លេ

មានគោរម្យ ពុទ្ធប្បវត្តិ ប ដោយទិដ្ឋវិបត្តិហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុត ឲ្យ
 ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីស្រូតក្នុងទីកណ្តាលដ៏ស៊ីសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែល
 នៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយ
 ការឃើញសោះ ក្នុងវិថីចាកខ្លួនស្របបណ្តាលទៅសេចក្តី បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចំរើន សូមសង្ឃហ្មប់ខ្ញុំ (ស្សីត) បុគ្គលៈឈ្មោះនេះ មានគោរម្យ ពុ-
 ទ្ធប្បវត្តិស ដោយទិដ្ឋវិបត្តិហើយ ខ្ញុំខឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ
 កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។
 (នេះ) ឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។ ចំនួន ១០
 នេះឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។

កាណពោ វិបសិ ។

[១៦៣] ព្រះនារោត្តម ព្រះឧបាសម្ពុទ្ធស្វះ ចូលទៅកាលព្រះ
 មានព្រះភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយដោយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួច
 ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះឧបាសម្ពុទ្ធស្វះ អង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ត្រាបបង្គំចូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នាដ៏កាន់យកនូវអត្តាទាន^(១)

១ អត្ថបថា ពុទ្ធបរិវារ ភិក្ខុមានប្រាថ្នាដ៏ជ្រះស្រស់សម ហើយកាន់យកអធិការណ៍ណា
 ដោយខ្លួនឯង អធិការណ៍នោះហៅថា អត្តាទាន ដ៏ជាឈ្មោះនៃអធិការណ៍ម្យ៉ាង ដែលមានភិក្ខុ
 រំពឹងដោយខ្លួនឯង ។

អក្ខរត្ថម្ភតេជោបាលី កិត្យុនា ឧត្តរ បទ្ទវេក្ខតត្ថំ យំ ទោ
 អហំ វិមំ អត្តាទានំ អាណាបុគ្គលោ អត្តសញ្ញតំ ទុ ទោ
 វិទំ អត្តាទានំ ឧទាហុ លោភី ។ ស ទេ ឧបាលី កិត្យុ
 បទ្ទវេក្ខតតោ ឃី ជាតាភិ អនត្តសញ្ញតំ វិទំ អត្តា-
 ទានំ ទោ អត្តសញ្ញត្តិ ទំ វិទំ ឧបាលី អត្តាទានំ អាណា-
 តត្ថំ ។ ស ទេ បទ្ទវេក្ខតតោ ឃី ជាតាភិ អនត្តសញ្ញតំ វិទំ អត្តា-
 ទានំ ទោ អនត្តសញ្ញត្តិ តេជោ-
 បាលី កិត្យុនា ឧត្តរ បទ្ទវេក្ខតត្ថំ វិទំ ទោ អហំ អត្តាទានំ
 អាណិយមាទោ លកិស្សមិ សង្ខេដ្ឋេ សម្ពុត្តេ កិត្យុ ទម្មតោ
 វិទយតោ បន្តេ ឧទាហុ លោភី ។ ស ទេ ឧបាលី កិត្យុ
 បទ្ទវេក្ខតតោ ឃី ជាតាភិ វិទំ ទោ អហំ អត្តាទានំ
 អាណិយមាទោ ទំ លកិស្សមិ សង្ខេដ្ឋេ សម្ពុត្តេ កិត្យុ
 ទម្មតោ វិទយតោ បន្តេ វិទំ ឧបាលី អត្តាទានំ អាណា-
 តត្ថំ ។ ស ទេ បទ្ទវេក្ខតតោ ឃី ជាតាភិ

ពិភ័យប្រាកដហើយ មិនមែនមិនពិតទេ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុនារម្មត្រូវពិចារណាភាវៈទៀតថា ភាគអញ មានចំណងនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ អត្តាទាននេះ តើប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាភាវៈ បានដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាអំពើអាក្រក់ប្រយោជន៍ទេ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាភាវៈបានដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអំពើអាក្រក់ប្រយោជន៍ទេ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាភាវៈទៀតថា កាលបើភាគអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ តើដឹងបានពួកភិក្ខុជាមិត្តសម្លាញ់ត្រាន់តែដូចគ្នា ឬជាមិត្តសម្លាញ់តែងនៅម្លេងមួយគ្នា ជាពួកភាវៈធម៌ភាវៈនិយម ឬមិនបានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាភាវៈបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើភាគអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅហើយ ដឹងមិនបានពួកភិក្ខុជាមិត្តសម្លាញ់ត្រាន់តែដូចគ្នា ឬជាមិត្តសម្លាញ់តែងនៅម្លេងមួយគ្នា ជាពួកភាវៈធម៌ភាវៈនិយម(ចាំបាច់នោះទេ)ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាភាវៈបានដឹងយ៉ាងនេះថា

នម៍ ទោ អហំ អត្តាធានំ អាទិយនាមោ លក្ខិស្សមិ ស-
 ដ្ឋិដ្ឋេ សម្ពុត្តេ ភិក្ខុ ធម្មតោ វិជយតោ បក្ខេតំ តេជុចាលិ
 ភិក្ខុនា ឧត្តរំ បច្ចុវេក្ខិតតំ នម៍ ទោ មេ អត្តាធានំ អាទិ-
 យតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិធានំ កណ្តំ កល-
 ហោ វិគ្គហោ វិវាដោ សង្ឃកេដោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវិគ្គាធំ
 សង្ឃបាធាការណំ ឧបាហុ លោតិ ។ សទេ ឧចាលិ ភិក្ខុ
 បច្ចុវេក្ខិតតោ ឯវំ ជាបាតិ នម៍ ទោ មេ អត្តាធានំ
 អាទិយតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិធានំ កណ្តំ
 កលហោ វិគ្គហោ វិវាដោ សង្ឃកេដោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវិ-
 គ្គាធំ សង្ឃបាធាការណំ ឧត្តរំ ឧចាលិ អត្តាធានំ អាទិ-
 តតំ ។ សទេ បដិច្ចាលិ ភិក្ខុ បច្ចុវេក្ខិតតោ ឯវំ ជាបាតិ
 នម៍ ទោ មេ អត្តាធានំ អាទិយតោ ឯ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស
 តតោនិធានំ កណ្តំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាដោ
 សង្ឃកេដោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវិគ្គាធំ សង្ឃបាធាការណំ

កាលបើអាត្មាអញ កាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ មិនបានពួកភិក្ខុ ជាមិត្ត
 សម្លាញ់គ្រាន់តែជួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្លាញ់ភ្លើងដៅមួយគ្នា ដែលជា
 ពួកភាវីមិមានវិទ័យ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាទៅទៀតជា
 កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ ត្រង់មានការប្រកួតប្រ-
 កាន់ ការឈ្លាន ការប្រកាន់ខុស ការចាស់ទៃនឹង ការបែកប្លាយនៃសង្ឃ
 ការប្រឆាំងនៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ ការធ្វើផ្សេងៗ នៃសង្ឃ
 មិនតែមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាទាននោះឬមិនមានទេ ។ ម្ចាស់
 ទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់
 យកនូវអត្តាទានទៅហើយ ការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លាន ការប្រកាន់ខុស
 ការចាស់ទៃនឹង ការបែកប្លាយនៃសង្ឃ ការប្រឆាំងនៃសង្ឃ ការកំណត់
 ផ្សេងនៃសង្ឃ ការធ្វើផ្សេងៗ នៃសង្ឃ មិនតែមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ
 នៃអត្តាទាននោះ (ជាប្រាកដ) ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវ
 អត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាង
 នេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះទៅ ការប្រកួតប្រកាន់
 ការឈ្លាន ការប្រកាន់ខុស ការចាស់ទៃនឹង ការបែកប្លាយនៃសង្ឃ ការ
 ប្រឆាំងនៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ មិនការធ្វើផ្សេងៗ នៃសង្ឃ
 មិនតែមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាទាននោះឡើយ ម្ចាស់ទុបាលិ

អាណាតត្ថំ ភិ ឧបាលិ អត្តាបាមំ ឃរំ បញ្ចុត្តិសមញ្ញា-
តតំ ទោ ឧបាលិ អត្តាបាមំ អាធិដ្ឋំ បដ្ឋាមិ អវិស្សជិ
សារករំ វរិស្សតិភិ ។

(៣២២) ចោធនេកេន កន្លែ ភិក្ខុនា ឃរំ ចោធនេកុកាមេន
តតិ ធម្មេ អដ្ឋង្គំ បច្ចវេក្ខិត្វា ឃរោ ចោធនេកញ្ចេតិ ។
ចោធនេកុបាលិ ភិក្ខុនា ឃរំ ចោធនេកុកាមេន បញ្ចុ ធម្មេ
អដ្ឋង្គំ បច្ចវេក្ខិត្វា ឃរោ ចោធនេកញ្ចេ ចោធនេកុបាលិ
ភិក្ខុនា ឃរំ ចោធនេកុកាមេន ឃរំ បច្ចវេក្ខិតត្ថំ ឃរិស្សទ្ធ-
កាយសមាចារោ ធុ ទោម្ពំ ឃរិស្សទ្ធនម្ពំ កាយសមា-
ចារោ សមញ្ញាតតោ អច្ឆិទ្ធន អប្បជិម៌សេន សរិវដ្ឋិតិ
ធុ ទោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧបាហុ ចោតិ ។ ចោ ចេ
ឧបាលិ ភិក្ខុ ឃរិស្សទ្ធកាយសមាចារោ ចោតិ ឃរិស្សទ្ធន
កាយសមាចារោ សមញ្ញាតតោ អច្ឆិទ្ធន អប្បជិម៌សេន
តស្ស កវន្តំ វត្តារោ វិស្សំ តាវ អាយស្កា កាយិកំ សិក្ខុ
ស្សតិ វិសិស្ស កវន្តំ វត្តារោ ។

ភិក្ខុត្រូវកាន់យកទូរអត្តាបាមនោះចុះ ម្ចាស់ទុបាលិ អត្តាបាមប្រកបដោយ
អត្ថថ ប្រការ ដូចបានសំដែងមកនេះឯង កាលបើភិក្ខុកាន់យកហើយ
នឹងមិនធ្វើឱ្យភិក្ខុសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្តក្នុងកាលជាធាតុក្រាយឡើយ ។

(៣២២) ច្រកចាស់ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បើក្រព្រះអង្គដ៏បរិវេន
ភិក្ខុអាកាសមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ តើត្រូវដំបៅណាធម៌ចំពោះ ខ្លួន
ឯងមានបុគ្គានសិន ទើបគួរនឹងចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ច្រកអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ទុបាលិ ឯភិក្ខុអាកាសមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវដំបៅណា
ធម៌ថ ប្រការចំពោះខ្លួនឯងសិន រួចស៊ីចោទភិក្ខុដទៃ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ
អាកាសមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវដំបៅណាធម៌នេះថា អញ
អញមា កាយសមាចារ ឃរិស្សទ្ធ ឬ ហ្ន៎ កាត្មាអញជាអ្នកប្រកបដោយ
កាយសមាចារឃរិស្សទ្ធ មិនធុរកិច្ច មិនមានទំនងគួរឱ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌
នេះមានប្រាប់គ្រាន់ដល់ភិក្ខុអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ បើភិក្ខុមាន
កាយសមាចារមិនឃរិស្សទ្ធទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមា-
ចារឃរិស្សទ្ធ មិនធុរកិច្ច មិនមានទំនងគួរឱ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនានាឯង
គង់មានអ្នកផង ស្តីជាសំភៀនថា នៃរោងកង់មានកាយ ចូរណែកសិក្សា
ខ្លួនសមាចារក្នុងកាយជាមុនសិន ភិក្ខុនានាគង់មានអ្នកផង ស្តីជាសំភៀន
ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[១២៥] បុរ ចប់ ឧបាសិ ចោទគោន កិក្ខុបា បរ
 ចោទគោន មេន ឯវ បទ្វេស្តីតត្ថ បរិសុទ្ធវិសមាបាភេ
 ទុ ចោម្ពី បរិសុទ្ធនង្គ វិសមាបាភេន សមញ្ញាតតោ
 អច្ឆិទ្ធន អប្បជម៌សេន សំវិជ្ជតិ ទុ ចោ មេ ឯសោ នង្គោ
 ឧបាហុ ចោតិ ។ ចោ មេ ឧបាសិ កិក្ខុ បរិសុទ្ធវិស-
 មាបាភេ ហោតិ បរិសុទ្ធនង្គ វិសមាបាភេន សមញ្ញាតតោ
 អច្ឆិទ្ធន អប្បជម៌សេន កស្ស កវន្ត វត្តាភេ នឿ តាវ
 អាយស្មា វិចសីតិ សិក្ខុស្សតិ នតិស្ស កវន្ត វត្តាភេ ។

[១២៦] បុរ ចប់ ឧបាសិ ចោទគោន កិក្ខុបា
 បរិចោទគោន មេន ឯវ បទ្វេស្តីតត្ថ មេត្ត ទុ ចោ
 មេ ចិត្ត បទ្វេស្តីត សព្វប្បាចារឹសុ អបាយាតិ សំវិជ្ជតិ
 ទុ ចោ មេ ឯសោ នង្គោ ឧបាហុ ចោតិ ។ ចោ មេ
 ឧបាសិ កិក្ខុបា មេត្ត ចិត្ត បទ្វេស្តីត ហោតិ សព្វប្បា-
 ចារឹសុ អបាយាតិ កស្ស កវន្ត វត្តាភេ នឿ តាវ អាយ-
 ស្មា សព្វប្បាចារឹសុ មេត្ត ចិត្ត ឧបដ្ឋាបេហិតិ នតិស្ស
 កវន្ត វត្តាភេ ។

[១២៥] ម្នាលឧបាសិ ពាក្យនាងមុននៅមានទៀត កិក្ខុអ្នក
 ចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដែរ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាក្ខរាញមាន
 វិសមាបាភេវិសុទ្ធបូរ អាក្ខរាញប្រកបដោយវិសមាបាភេវិសុទ្ធ មិន
 ចុះក្លាយ មិនមានទំនងគួរឱ្យគេចាប់ផ្តាច់បាន ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់
 អាក្ខរាញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាសិ បើកិក្ខុមានវិសមាបាភេវិសុទ្ធ
 ទេ (នែហាត់ផ្តុច) ជាអ្នកប្រកបដោយវិសមាបាភេវិសុទ្ធ មិនចុះក្លាយ
 មិនមានទំនង គួរឱ្យគេចាប់ផ្តាច់បាន កិក្ខុនោះគឺមានអ្នកផង ស្តីដាស់
 ភ្លឺនថា នែលោកអ៊ីមានអាយុ ចូរលោកសំគាល់សមាបាភេវិសុទ្ធជាមុន
 សិន កិក្ខុនោះគឺមានអ្នកផងស្តីដាស់ភ្លឺន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[១២៦] ម្នាលឧបាសិ ពាក្យនាងមុននៅមានទៀត កិក្ខុអ្នក
 ចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដែរ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់
 អាក្ខរាញមានមេត្តាភ័យទាំងមិនចង្អៀតចង្អល់ក្នុងសព្វប្បាចារឹកបុគ្គលទេ
 ឬទេ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាក្ខរាញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាសិ
 បើកិក្ខុមិនមានមេត្តាចិត្តភ័យទាំងមិនចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងសព្វប្បាចារឹ-
 កបុគ្គល កិក្ខុនោះគឺមានអ្នកផងស្តីដាស់ភ្លឺនថា នែលោកអ៊ីមានអាយុ
 ចូរលោកភ័យមេត្តាចិត្តឱ្យ (ចាំ)ក្នុងសព្វប្បាចារឹកបុគ្គលចុះ កិក្ខុនោះគឺមាន
 អ្នកផងស្តីដាស់ភ្លឺន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[១២៧] បុព្វ ធម្មវិ ឧបាសិ ចោធិកោធិ ភិក្ខុបា
 បរិចោធិត្ថកាមេន បរិ បទ្ធវេត្តិកត្ថំ ពហុស្សុតោ ទុ
 ហោន្តំ សុត្ថនិកេ សុត្ថសន្និធិយោ យេ តេ ធម្មា អា
 និកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាធិកល្យា
 ណា សាត្ថំ សឡញ្ចំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ អភិវន្តំ តត្ថវត្ថា មេ ធម្មា ពហុស្សុតោ
 ហោន្តំ ធនា^(១) វចសា បរិចិត្តា មនសាទុបេត្តិតា ធិដ្ឋិ
 យោ សុច្ឆរិវិទ្ធា សំវិជ្ជតិ ទុ ហោ មេ ឯសោ ធម្មា
 ឧបាហុ ចោតិ លោ ថេ ឧបាសិ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
 ហោតិ សុត្ថនិកេ សុត្ថសន្និធិយោ យេ តេ ធម្មា អា
 និកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាធិកល្យា
 ណា សាត្ថំ សឡញ្ចំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិវន្តំ តត្ថវត្ថាស្ស ធម្មា ធិ ពហុស្សុតោ ហោន្តំ
 ធនា វចសា បរិចិត្តា មនសាទុបេត្តិតា ធិដ្ឋិយោ
 សុច្ឆរិវិទ្ធា តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥឡ តាវ អាយំ ឥណ
 អាតមំ បរិយោបុណស្សតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ។

១ ៥. ធាតុ ។

[១២៨] ខ្មោលទុបាសិ ភាគៗបានបុរេទៅទានទៀត ភិក្ខុអ្នក
 រោទ មានបំណងនឹងទៅភិក្ខុផ្សេង ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ភាគ
 អញជាពហុស្សុត ប្រព្រឹត្តព្រះសូត្រ សន្សំព្រះសូត្របូហ្មំ (មួយទៀត)
 ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
 ចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញ
 បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌ទាំងនោះ ជាធម៌ដែលភាគអញបានស្តាប់
 ច្រើន បានប្រឡង បានសន្សំដោយភាគៗ បានពិចារណា(មុតមាំ)ហើយ
 ក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវហើយដោយចិត្ត ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់
 ភាគអញ ឬមិនខានទេ ។ ខ្មោលទុបាសិ ប្រសិនបើភិក្ខុមិនមែនជា
 ពហុស្សុត មិនប្រព្រឹត្តព្រះសូត្រ មិនសន្សំព្រះសូត្រសោះទេ បើធម៌ទាំង
 ឡាយណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រ
 កាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំង
 អស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នេះ ភិក្ខុនោះមិនបានចេះដឹងច្រើន មិន
 បានប្រឡង មិនបានសន្សំដោយភាគៗ មិនបានពិចារណា(មុតមាំ)ក្នុងចិត្ត
 មិនបានយល់ត្រឹមត្រូវហើយដោយចិត្តទេ ភិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់
 ភ្លឺថា ខ្មោលលោកដ៏មានកាយ សូមមិនខ្ពលោករឿនប្រហើយក្តីធម៌
 សិនៅ ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់ភ្លឺថា ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

(១៦៨) បុន ចប់ ឧទាហរ ចោទកេន កិក្ខុតា
 បរ ចោទកុកាមេន ឯវ បច្ចុវត្តត្ថំ ឧកយាជំ ធុ^(១)
 ចោ មេ ចាតិមោក្ខាជំ វិគ្គារេន ស្វាតតាជំ ហោន្តិ^(២)
 សុវិកត្តាជំ សុប្បវត្តិជំ សុវិជ្ជិតាជំ សុត្តសោ អនុ-
 ត្យញ្ញនសោ សុវិជ្ជិត ធុ ចោ មេ ឯសោ ចម្មោ ឧទាហ-
 រោតិ ។ ចោ ចេ ឧទាហរ កិក្ខុតា ឧកយាជំ ចាតិ-
 មោក្ខាជំ វិគ្គារេន ស្វាតតាជំ ហោន្តិ សុវិកត្តាជំ សុប្ប-
 វត្តិជំ សុវិជ្ជិតាជំ សុត្តសោ អនុត្យញ្ញនសោ ឥតិ ច-
 មាវសោ កត្វ វត្តំ កតវតាតិ ឥតិ ចុដ្ឋោ ន សម្មាទេ-
 តិ^(៣) ឥស្ស កវន្តិ វត្តារោ ឥតិ តាវ អាយស្មា វិធម៌
 បរិយាប្បណស្សតិ ឥតិស្ស កវន្តិ វត្តារោ ចោទកេន ឧទា-
 ហរ កិក្ខុតា បរ ចោទកុកាមេន ឥមេ បត្យ ចម្មោ
 អន្តវត្តំ បច្ចុវត្តត្ថា មរោ ចោទកេត្យាតិ ។

១ ម. អយំ ឧសភោ ត្ថំ ។ ២ ឧ. អយំ ហោន្តិសាតា ១ ចក្ខុយនិ ។ ៣ ម.
 សម្មាទេយនិ ។

(១៦៨) ម្ចាស់ ឧទាហរ កាត្យាណិមុខ មោក្ខាជំ កិក្ខុតា
 ចោ មោក្ខាណិមុខ មោក្ខាជំ កិក្ខុតា ក្រុមិចារណាយន៍ នេះ ចា បាតិមោក្ខ
 ចាតិ អញ្ញកិចេចា ដោយសេចក្តីពិស្តារ ចែកចេញបាទដោយប្រពៃ
 ចាស្តាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបាទដោយស្ម កាមសូត្រ កិច្ចខ្លះនិងបរិវារ
 កាមអនុត្យញ្ញនៈវេរេយ ធម៌ខ្លះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាភាវត្ថុ ឬមិនមានទេ ។
 ម្ចាស់ ឧទាហរ ប្រសិនបើបាតិមោក្ខចាតិ កិក្ខុមិនបាទចេញដោយសេច-
 ក្តីពិស្តារ មិនបាទចែកចេញដោយប្រពៃ មិនបាទចាស្តាត់រត់មាត់ មិន
 បាទកាត់សេចក្តីដោយស្ម កាមសូត្រ កាមអនុត្យញ្ញនៈទេ កិក្ខុនោះឯង
 បើមានសេចក្តី ម្ចាស់ លោកដ៏មានកាយ ចុះស៊ីតាបទនេះ ព្រះមានព្រះ
 ភាគប្រជុំគ្រាន់សំដែងក្នុងនគរណា កិក្ខុនោះមុខជាឆ្ងាយប្រាប់ទៅវិញមិន
 រួច កិក្ខុនោះឯង ឥតមានអ្នកផងស្តីជាសំភៀនថា ម្ចាស់ លោកដ៏មាន
 កាយ សូមនិមន្តលោកទៀនវិធម៌សិនទៅ កិក្ខុនោះឯង ឥតមានអ្នក
 ផងស្តីជាសំភៀន ដូចសំដែងមកនេះឯង ម្ចាស់ ឧទាហរ កិក្ខុតា ចោ
 មានប្រាជ្ញាដ៏និច្ចោនកិក្ខុដទៃ ក្រុមិចារណាយន៍ ៥ ប្រការនេះ ក្នុងខ្លួនឯង
 សិន ហើយសិនមានកិក្ខុដទៃ ។

[១៦៨] ចោតគោត កន្ត្រ កិក្ខុតោ បរំ ចោតេតុ-
 តាមេន តាតិ ធម្ម អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោ-
 តេតព្វាតិ ។ ចោតគោតុបាលិ កិក្ខុតោ បរំ ចោតេ-
 តុតាមេន បញ្ច ធម្ម អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ
 ចោតេតព្វា តាវរោ វត្តាមិ ចោ អតាវរោ ភូតេន
 វត្តាមិ ចោ អភូតេន សាល្លោន វត្តាមិ ចោ ដុសេន
 អត្ថសញ្ញតេន វត្តាមិ ចោ អនត្ថសញ្ញតេន មេត្តចិត្តោ
 វត្តាមិ ចោ ចោសន្តរោតិ ចោតគោតុបាលិ កិក្ខុតោ
 បរំ ចោតេតុតាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្ម អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋា-
 បេត្វា បរោ ចោតេតព្វាតិ ។

[១៧០] អនធម្មចោតតស្ស កន្ត្រ កិក្ខុតោ តាតិហា-
 តារហំ វិប្បជីសារោ ឧបទហាតព្វាតិ ។ អនធម្មចោត-
 តស្ស ឧបាលិ កិក្ខុតោ បញ្ចហា តារហំ វិប្បជីសារោ

[១៦៩] ព្រះបាទប្រាបបន្តិទូលស្ករថា ចតិក្រត្រះអង្គជីវិតនៃ
 បើកិក្ខុតោចោ មានប្រាថ្នាដឹងចាត់កិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ប៉ុន្មានប្រការ
 ក្នុងខ្លួនឯង ហើយទើបគួរចាត់កិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់បាទ កិក្ខុតោចោ បើមានប្រាថ្នាដឹងចាត់កិក្ខុដទៃ លុះតែតាំង
 ធម៌៥ ប្រការក្នុងខ្លួនឯង ទើបគួរចាត់កិក្ខុដទៃបាន(ធម៌៥ ប្រការនោះគឺ)
 អាត្មាអញដឹងនិយាយត្រូវតាមពលក្ខណៈ មិននិយាយខុសពល ១ អាត្មា
 អញដឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិនពិត ១ អាត្មាអញដឹង
 និយាយពាក្យផ្អែមល្ងម មិននិយាយពាក្យត្រង់ ១ អាត្មាអញដឹង
 និយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យគប្បយោជន៍ ១
 អាត្មាអញដឹងតាំងមេត្តាចិត្តហើយសីមនិយាយ មិននិយាយទាំងឡាយ
 ចិត្ត ១ ម្ចាស់បាទ កិក្ខុតោចោ មានប្រាថ្នាដឹងចាត់កិក្ខុដទៃ ត្រូវ
 តាំងធម៌៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួនឯងហើយ សីមាចាត់កិក្ខុដទៃ ។

[១៧០] ព្រះបាទប្រាបបន្តិទូលស្ករថា ចតិក្រត្រះអង្គជីវិតនៃ
 សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បជីសារោ (សេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយត្រាយ) ទុក
 ចំពោះកិក្ខុតោចោដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់បាទ សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បជីសារោទុក
 ចំពោះកិក្ខុតោចោដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥យ៉ាងដូច្នេះថា

ឧបទហានត្រូវ អត្តាលោកយាយស្នា ចោទស៊ី ចោ កា-
 លេង អលរន្ត វិប្បដិសារាយ អត្តតេជាយស្នា ចោទស៊ី
 ចោ កូតេន អលរន្ត វិប្បដិសារាយ ដុស្សនាយស្នា
 ចោទស៊ី ចោ សង្គោន អលរន្ត វិប្បដិសារាយ អនត្ត-
 សត្តិកេតាយស្នា ចោទស៊ី ចោ អត្តសត្តិកេត អលរន្ត
 វិប្បដិសារាយ ចោសន្តរោ អាយស្នា ចោទស៊ី ចោ
 មេត្តចិត្តោ អលរន្ត វិប្បដិសារាយាតិ អនម្មចោទកស្ស
 ឧបាសិ កិត្តុកោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសារោ
 ឧបទហានត្រូវ ។ តំ កិត្តុកោ យេតុ ។ យេតា ន អត្តោមិ
 កិត្តុ អត្តតេជ ចោទតត្ថំ មត្តោយ្យាតិ ។

(១៧១) អនម្មចុដិតស្ស បទ កន្ត កិត្តុកោ កត្ត-
 ហាការេហិ អវិប្បដិសារោ ឧបទហានត្រូវ ។ អនម្ម-
 ចុដិតស្ស ឧបាសិ កិត្តុកោ បញ្ចហាការេហិ អវិប្ប-
 ដិសារោ ឧបទហានត្រូវ អត្តាលោកយាយស្នា ចុដិតោ

នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចាចុសកាល មិនមែនចាចុត្រូវតាមកាលទេ
 លោកគួរដល់វិប្បដិសារេហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចាចុដោយ
 ពាក្យមិនពិត មិនមែនចាចុដោយពាក្យពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារេ
 ហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចាចុដោយពាក្យសាស្ត្រ មិនមែន
 ចាចុដោយពាក្យពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារេហើយ ១ នៃលោកដ៏
 មានអាយុ លោកចាចុប្រកបដោយកម្មវត្ថុប្រយោជន៍ មិនមែនចាចុប្រកប
 ដោយកម្មមានប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារេហើយ ១ នៃលោក
 ដ៏មានអាយុ លោកជាអ្នកចាចុ (គេ) គាំទ្រសេចក្តី មិនមែនចាចុដោយ
 មេត្តចិត្តទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារេហើយ ១ ម្ចាស់ទុក សន្សំសប្បី
 គាំទ្រវិប្បដិសារេទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចាចុដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយ
 អាត្មាជ័យន៍នេះឯង។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី? ព្រោះថាភិក្ខុដ៏ មិន
 ត្រូវសំខាន់ក្នុងន័យ ដែលត្រូវចាចុដោយពាក្យមិនពិត(នោះទេ) ។

(១៧២) ព្រះមហាបិណ្ឌបទ្ធិទូលស្តេច បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះ
 សន្សំសប្បីគាំទ្រវិប្បដិសារេ(សេចក្តីមិនត្រូវត្រហាយ)ទុក ចំពោះភិក្ខុដែល
 គេចាចុមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាត្មាជ័យន៍ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទុក សន្សំសប្បីគាំទ្រវិប្បដិសារេទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចាចុ
 មិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាត្មាជ័យន៍ដូច្នេះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ

បានដោយស្មោះត្រង់ ហើយបញ្ចូល ហើយបញ្ចូលដ៏ស្រស់

នោះ ក្នុងលោក អនុរោ អវិប្បដិសារយ អនុរោ-
យស្មា ចុះតែ នោះ ក្នុងលោក អនុរោ អវិប្បដិសារយ
ដូច្នេះនាយស្មា ចុះតែ នោះ សន្តិកម្ម អនុរោ
អវិប្បដិសារយ អនុរោសន្តិកម្មនាយស្មា ចុះតែ នោះ
អនុរោសន្តិកម្ម អនុរោ អវិប្បដិសារយ នោះសន្តិកម្ម-
នាយស្មា ចុះតែ នោះ មេត្តាចិត្ត អនុរោ អវិប្បដិសា-
រយាតិ អនុរោចុះតែស្មា ឧបាសិ កិត្តុដោ ឧបេហិ
បញ្ចូលកាសេហិ អវិប្បដិសារយ ឧបេហាតញ្ចេតិ ។

[១៧២] ឧបេហាតញ្ចេតិ កិត្តុដោ កិត្តុដោ កិត្តុដោ-
កាសេហិ អវិប្បដិសារយ ឧបេហាតញ្ចេតិ ។ ឧបេហាត-
កិត្តុដោ ឧបាសិ កិត្តុដោ បញ្ចូលកាសេហិ អវិប្បដិសា-
រយាតិ ឧបេហាតញ្ចេតិ កាសេហិនាយស្មា ចោទេសិ នោះ
អនុរោ អនុរោ អវិប្បដិសារយ ក្នុងនាយស្មា

បានដោយស្មោះត្រង់ ហើយបញ្ចូល ហើយបញ្ចូលដ៏ស្រស់ ចំពោះកិត្តុដោ

នោះចោលកិត្តុដោ មិនមែនត្រូវតាមការទេ លោកគួរដល់អវិប្ប-
ដិសារ. ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោលកិត្តុដោដោយពាក្យមិនពិត មិន
មែនតាមពិតទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារ. ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេ
ចោលកិត្តុដោដោយពាក្យត្រង់ មិនមែនដោយពាក្យពិតទេ លោកគួរ
ដល់អវិប្បដិសារ. ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោលកិត្តុដោដោយពាក្យ
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍
ទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារ. ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោលកិត្តុដោ
ដោយចោលចិត្ត មិនមែនដោយមេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារ. ១
ឆ្ងល់ឆ្ងល់ សង្ឃប្បវត្តិអវិប្បដិសារ. ទុក ចំពោះកិត្តុដោដែលគេចោលមិន
ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧២] ព្រះឧបាសិក្រាបចង្អុលសូមថា បតិក្រាបចង្អុលដ៏ចំរើន សង្ឃ
ប្បវត្តិអវិប្បដិសារ. ទុក ចំពោះកិត្តុដោដែលប្រកបដោយធម៌ដោយ
អាការៈចំនួនយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឆ្ងល់ឆ្ងល់ សង្ឃប្បវត្តិ
អវិប្បដិសារ. ទុក ចំពោះកិត្តុដោដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈ
យ៉ាងដូច្នេះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោលកិត្តុដោតាមការគួរឃើញ
មិនមែនចោលកិត្តុដោទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារ. ១ នៃលោក

ចោទេសី ចោ អក្ខរេន អលរន្តេ អវិប្បជីសារាយ សស្តោ-
 តាយស្នា ចោទេសី ចោ ជុរសេន អលរន្តេ អវិប្បជីសា-
 រាយ អត្ថសញ្ញីតេតាយស្នា ចោទេសី ចោ អនត្ថសញ្ញី-
 តេន អលរន្តេ អវិប្បជីសារាយ មេត្តចិត្តោ អាយស្នា
 ចោទេសី ចោ ចោសន្តរេ^(១) អលរន្តេ អវិប្បជីសារា-
 យាតិ ធម្មចោទកស្ស ឧបាសិ ភិក្ខុចោ ឥវេហិ
 បព្ពហាភាវេហិ អវិប្បជីសារោ ឧបទហាតញ្ចោ ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ យថា អញ្ញោមិ ភិក្ខុ ភូតេន ចោ-
 ទេតនំ មញ្ញោយ្យាតិ ។

[១៧៣] ធម្មចុដ្ឋិតស្ស បទ កន្លែ កិត្តុនោ កត្តិ-
ហា កាវេហំ វិប្បដិសារោ ឧបទហាតត្វោតំ ។ ធម្មចុ-
ដ្ឋិតស្ស ឧបាលិ កិត្តុនោ មញ្ចហា កាវេហំ វិប្បដិសា-
រោ ឧបទហាតត្វោ កាវេហាយស្មា ចុដ្ឋិតោ នោ
អកាវេន អលន្តោ វិប្បដិសារាយ កុតេនាយស្មា

■ អង្គបិទឆ្នោតយស្នា បោះឆ្នោត ១៣ ទៅសម្បទាន៍ កង្កែប ចោលៗ ទិស្សគ្រី ។

ដឹងនោះហើយ លោកខាងលើនេះដោយពាក្យពិតហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យ
មនោគាត៌ ១ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចា
នោះដោយពាក្យពិតហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យអាក្រក់ ១ លោក
គួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចាដោយពាក្យ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនចោទដោយពាក្យ មិនប្រកបដោយប្រ-
យោជន៍ ១ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកជា
ពួកតាំងមេត្តាចិត្តហើយទើបចោទ មិនមែនចោទតាំងពេលសិក្សា ១ លោក
គួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ ខ្នាតទុណ្យ សន្សំសប្បុរសធម៌អវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះ
ភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។
សេចក្តីនោះត្រូវហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា ភិក្ខុដទៃ ឥឡូវសំគាល់ភិក្ខុផ្សេងៗ
ដែលនោះចោទដោយពាក្យពិត ។

(១៧៣) ព្រះបាទប្រាសាទស្តីពីស្តេច បាទព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃតប្បវត្តន៍វិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេបាន ប្រកបដោយធម៌
ដោយការប្រុងប្រយ័ត្ន ។ ព្រះអង្គប្រាសាទ ប្រាសាទបាទ សង្ឃ
តប្បវត្តន៍វិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេបានប្រកបដោយធម៌ ដោយ
ការ ៩ យ៉ាងដូច្នេះថា ប្រាសាទដ៏មានអាយុ គេបានលាភស្រវត្ត
កាលហើយ មិនមែនបានដោយទុក្ខសាលទេ លាភអាយុវិប្បដិសារៈ
ហើយ ១ ខែលាភដ៏មានអាយុ គេបានលាភដោយការស្វែងរកហើយ

ចុដិភោ ថោ អក្ខតេន អសន្តេ វិប្បជីសារាយ សាស្ត្រា-
 បាយស្នា ចុដិភោ ថោ ឧបសេន អសន្តេ វិប្បជីសា-
 រាយ អត្ថសញ្ញិតេបាយស្នា ចុដិភោ ថោ អត្ថសញ្ញិតេន
 អសន្តេ វិប្បជីសារាយ មេត្តចិត្តេបាយស្នា ចុដិភោ
 ថោ គោសន្តរេន អសន្តេ វិប្បជីសារាយាតិ ធម្មចុដិ-
 ភស្ស ឧបសម្ព័ន្ធ ភិក្ខុថោ ឥមេហិ បញ្ចបាតការេហិ វិប្ប-
 ជីសារេ ឧបសមាគមោតិ ។

(១៧៤) ចោនកេន កន្លេ ភិក្ខុនា បរំ ចោនេ-
 តុតារមេន កតំ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិករិត្វា បរេ
 ចោនេតោតិ ។ ចោនកេន ចុចាសិ ភិក្ខុនា បរំ ចោ-
 នេតុតារមេន បញ្ចធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិករិត្វា បរេ
 ចោនេតោតោ កាតុញ្ញតា ហិកេសិកា អនុកម្យិតា^(១)

១ ឧ. ម. ឧបសម្ព័ន្ធ ។

មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនពិតទេ លោកគ្មានដល់វិប្បជីសារេហើយ ១ ម្ចាស់
 លោកដ៏មានកាយ គេចោទលោកដោយពាក្យពិរោះហើយ មិនមែនចោទ
 ដោយពាក្យត្រូវទេ លោកគ្មានដល់វិប្បជីសារេហើយ ១ ម្ចាស់លោកដ៏មាន
 កាយ គេចោទលោកដោយពាក្យប្រកថាដោយប្រយោជន៍ហើយ មិនមែន
 ចោទដោយពាក្យមិនប្រកថាដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគ្មានដល់វិប្បជីសារេ
 ហើយ ១ ម្ចាស់លោកដ៏មានកាយ គេចោទលោកដោយមេត្តចិត្តហើយ
 មិនមែនចោទដោយមេត្តចិត្តទេ លោកគ្មានដល់វិប្បជីសារេហើយ ១ ម្ចាស់
 ។ បាលីសង្ឃកម្មវិធីវិប្បជីសារេទុកចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកថាដោយ
 ធម៌ ដោយតារា ៩ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៥) ព្រះបាលីក្រាបបង្គំទូលស្តេចា ចតិក្រត្រាអង្គជំពាក់
 ភិក្ខុអត្ថចោទ មានប្រាជ្ញាវិនិច្ឆ័យចោទភិក្ខុវិទូ ត្រូវធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដ៏មាន
 បុគ្គលក្នុងខ្លួនឯងហើយ ទើបចោទភិក្ខុវិទូបាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់រាប់ថា
 ម្ចាស់បាលី ភិក្ខុអត្ថចោទមានប្រាជ្ញាវិនិច្ឆ័យចោទភិក្ខុវិទូ ត្រូវធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ដ៏ធម៌ ៩ យ៉ាង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទភិក្ខុវិទូបាន (ធម៌ ៩ យ៉ាង
 នោះគឺ) ជាអ្នកមានចិត្តក្រណាទ អ្នកស្វិនរកប្រយោជន៍ ១ អ្នកចំណុកប្រយ័ត្ន

អាបន្តិវុដ្ឋានតា វិធម្មបុរោក្ខារតាតិ ហោនកោនុបាលិ

ភិក្ខុជា បរិ ហោនេតុកា.មន សមេ. បញ្ច ធម្ម

អដ្ឋង្គំ មនសិកាវិជ្ជា បរោ ហោនេតុកោតិ ។

[១៧៥] ចុនិភេន បន គន្ធម្ម ភិក្ខុជា តាតិសុ

ធម្មេសុ បតិដ្ឋាតទុន្តិ ។ ចុនិភេនុបាលិ ភិក្ខុជា ដ្ឋិសុ

ធម្មេសុ បតិដ្ឋាតវុ សច្ចេ ច អត្យម្យេ ហាតិ ។

ធានីមោពុដ្ឋបន្ទុកំ ឧដ្ឋិកំ នវមំ ។

និមម្ពិ វន្តកេ វិក្ខុ ជិស ។

កាលាវា វេ ។

(វិធម្មប្រាយោជនីនោ) ។ អ្នកបដិស្សិតក្នុងវិទ្យាចារកអាបន្តិ ។ យកវិធម្ម

ជាប្រភព ។ ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាជ្ញាវិនិច្ឆ័យចក្ខុវិស័យ

ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌៨ យ៉ាងនេះឯង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទភិក្ខុ

ផ្សេងទៀត ។

[១៧៥] ព្រះទោលីក្រាបបន្តិទូលសួរថា បរិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ចុះក្នុងវេលាគេចោទវិញ ត្រូវកាំងនៅក្នុងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គ

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុណិ ភិក្ខុដែលគេចោទត្រូវកាំងនៅក្នុងធម៌៦ យ៉ាង

គឺ សេចក្តីពិតគ្រឿង ១ សេចក្តីមិនក្រោធ ១ ។

ចប់ ធានីមោពុដ្ឋបន្ទុកៈ ទី៩ ។

ក្នុងវន្តកេនេះ មានរឿង ៣ ។

ចប់ កាលាវា ២ ប្រការ ។

កស្សន្តានំ

[១៧៦] ឧបោសថេ យាវតីកំ
 ជាបតិកុ ន ធិកុមិ^(១)
 មោក្ខល្លាណេន ធិវុត្តា^(២)
 អច្ឆរំ ជីនសាសនេ
 ធិន្នោនុបុព្វសិក្ខា ច
 បិតនម្មោ នតិក្កម
 តុណ្ហបុត្តិបតិ សង្ខា
 សវន្តិយោ ជហន្តិ ច
 សវន្តិ បរិច្ចត្តិ
 ឯករាស វិមុត្តិ ច
 តហុ ធម្មវិនយោបិ
 ភូតដ្ឋានិយបុគ្គលា

១ ឧ. ធិកុមិ ១ ២ ឧ. ធិវុត្តា ១ ២. ធិវុត្តា ១

ឧទានវិទុកមាតុដ្ឋបទបទដ្ឋក ខោរ ដូច្នេះ

[១៧៦] រឿងព្រះមោទនព្រះភាគ គង់ក្នុងរោងទេវបោសថ ១
 រឿងព្រះភាគខ្ពង់ត្រាបបង្គំខ្ពង់ស្រីស្រី ៣ ដង ១ រឿងកិក្ខុបាប
 មិនចេញពីរោងទេវបោសថ ១ រឿងព្រះមោក្ខល្លាណេនបណ្តេញ
 កិក្ខុបាបចេញ ១ រឿងក្នុងសាសនាបេសព្រះជេនស្រី មាន
 អច្ឆរិយភូតមិ (៨ យ៉ាងនី) មានសិក្ខាជាលំដាប់ ដូចមហា
 សមុទ្រមានចំនាបជាលំដាប់ ភូតសាវ័ក មិនប្រព្រឹត្តក្នុង
 សិក្ខាបទ ដូចមហាសមុទ្រ មានទឹកកាំងនៅទីនឹងជាធម្មតា
 សន្សំរមនីលីកចុក្ខលភាគកាំងចេញ ដូចាលេសមុទ្រដែល
 ជាន់សាគសពស្លាប់នៅលើភាគ (វណ្ណៈ ៤ ពួក) ដែលចេញ
 ចូលហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគាត្រដើម ដូចទទួល ១ តែង
 លះបង់នាមនឹងគាត្រដើម ពួកកិក្ខុដែលហ៊ុនព្យាបាទ ព្រះចិញ្ចាត់
 មិនប្រាកដជាទុះឬរាញ ព្រះធម៌វិន័យមានរសតែមួយ គឺវិមុត្តិ-
 រស ដូចមហាសមុទ្រមានរសតែមួយគឺសរីរាប្រ ព្រះធម៌វិន័យ
 មាននុណសប្បក្កត្តិជាគ្រឿងក្រគរច្រើន ដូចមហាសមុទ្រ
 មានរាងច្រើនយ៉ាង ព្រះធម៌វិន័យជាវិកាស្រីយនៅនៃព្រះ
 អរិយបុគ្គល ៨ ពួក ដូចមហាសមុទ្រជាទីនៅកាស្រីយនៃសត្វ

បាតិមោក្ខដ្ឋបទបុគ្គលៈ ឧត្តរគាថា

ចារាជីកំ ច សង្ខារិ
 ឥន្ទ្រចាទិវ្តិយេន ច
 ចាជីនេសមិយេត្យា
 ធុត្តិយេ ធុត្តាសិវំ
 សីលាចារិបត្តិ ច
 អាជីវត្យ វិបត្តិយោ
 អដ្ឋាគតាយ គតេន
 សីលាចារា ច ធិដ្ឋិយោ^(១)
 អគតាយ គតាយាបិ
 គតាគតាយេម ច
 វេ ធលវិទា វត្តា
 យដាក្កនេន ញាយតោ ។
 ចារាជីកោ វិច្ឆុតតា^(២)
 បច្ចុត្តាតោ នដេវ ច
 ឧបេតិ បច្ចាទិយតំ
 បច្ចាទានកថាយ ច^(៣)

១ ខ. ម. សីលាចារិបត្តិ ច ធិដ្ឋិអាជីវិបត្តិ យា ច អដ្ឋា ពពាគេ គេនេតា សីលា-
 ចារិដ្ឋិយោ ។ ២ ខ. ម. វិប្បាគេ ។ ៣ ខ. ម. បច្ចាទានកថា ច យា ។

បាតិមោក្ខដ្ឋបទបុគ្គលៈ ឧត្តរគាថា

ហ្វឺនិភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះអាបត្តិ (មានចំណែក ៧
 យ៉ាង) គឺបាតិមោក្ខ សង្ខារិសេសាបត្តិ ឥន្ទ្រចាទិយាបត្តិ
 បាចិវ្តិយាបត្តិ បាជីនេសមិយាបត្តិ ធុត្តិយាបត្តិ ធុត្តាសិវាបត្តិ ។
 ហ្វឺនិភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៨ យ៉ាង គឺ
 សីលវិបត្តិ អាចារិបត្តិ(ចិដ្ឋិវិបត្តិ)អាជីវិបត្តិ(ក្នុងមួយៗវិបត្តិជា
 ២ គឺវិបត្តិជា) ភិក្ខុមិនធ្វើទីនិធ្វើ ។ ហ្វឺនិភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ
 ព្រោះវិបត្តិ ៨ យ៉ាង ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបពិត
 ហើយ ទ្រង់ជ្រាបស្តីបញ្ជាក់ សីលវិបត្តិ អាចារិបត្តិ ចិដ្ឋិ
 វិបត្តិ (ក្នុងមួយៗ វិបត្តិជា ៣ ៗ គឺវិបត្តិជា) ភិក្ខុមិនធ្វើទីនិធ្វើ
 ធ្វើ ទាំងធ្វើទីនិមិនធ្វើ ១ ៗ ហ្វឺនិភិក្ខុបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ការ
 បញ្ចប់បាតិមោក្ខនោះ ដោយហេតុ ១០ យ៉ាង គឺមានភិក្ខុត្រូវ
 បាតិមោក្ខ (អន្តិយក្នុងបរិសទ្ធនោះ) បាតិមោក្ខជា សង្ខារិធ្វើមិន
 ទាន់ស្រេច ភិក្ខុភោគលាសត្វ អន្តិយក្នុងបរិសទ្ធនោះ
 បច្ចុត្តាភកថា សង្ខារិធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុ
 ត្រូវប្រាប់សីលវិបត្តិព្រមព្រៀងវិញ បច្ចាទានកថា សង្ខារិធ្វើ

សីលភាពាវិបត្តិ ច
 តថា^(១) ជំនួញិបត្តិយោ
 ជំនួញិសុតបរិសុត្តិ^(២)
 ធសនា តំ វិជានិជ ។
 ភិក្ខុ វិមស្សតិ ភិក្ខុ
 អញ្ញោ ចារោចយោតិ តំ
 សុទ្ធេវ តស្ស អញ្ញាតិ
 ចាតិមោក្ខំ បរេសិ សោ ។
 វុច្ឆាតិ អន្តរាយេន
 រាជា ចោរអន្តរាគា
 មនុស្សមនុស្ស វិជ្ជា
 សិរិសនា ច ជិវិត
 ប្រាហ្មណី ច ធសត្ថំ
 តស្មី អញ្ញាតិសុ វិ^(៣)
 ធម្មិកាធម្មិកា ចេវ
 យថាមត្តេន ជាជនី ។

១ ឧ. ម. យថា ។ ២ ឧ. ម. ជំនួញិសុតបរិសុត្តិ ។ ៣ ឧ. ម. ភិក្ខុ វិមស្សតិ ភិក្ខុ វិមស្សញ្ញោ
 ចារោចនំ តំ សុទ្ធេវ តស្ស អញ្ញាតិ យតិមោក្ខំ បរេសិ សោ ។ វុច្ឆាតិ អន្តរាយេន រាជានិ-
 ជ្ជេវកា ច មនុស្សអមនុស្ស ច វិជ្ជាសិរិសនាវិ ប្រាហ្មណី ធសត្ថានុញ្ញាតិសុ តស្មី អញ្ញាតិសុ វិ ។

មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុមានគេឃើញ ។ ឬអង្គិសដោយសីល-
 វិបត្តិ ដោយគាថាវិបត្តិ ដោយជំនួញិបត្តិ ។ ហ្វឹន (ភិក្ខុ
 ត្រូវអាចភ្នំបាវជិត អន្តរាយេនវិសេស្យ) ថាគឺមានភិក្ខុផ្សេងគ្នា
 ឃើញភិក្ខុត្រូវអាចភ្នំបាវជិត (នោះ) បើមិនដូច្នោះគេនឹងមានភិក្ខុ
 ជាទៀតប្រាប់ដំណើរនោះដល់ភិក្ខុផ្សេងគ្នា ឬភិក្ខុនោះប្រាប់ដល់
 ភិក្ខុបរិសុទ្ធដោយខ្លួនឯង ។ ហ្វឹនភិក្ខុបញ្ចប់ជាតិមោក្ខចំពោះ
 ភិក្ខុនោះ ។ ហ្វឹនវិសេស្យក្រោកដើរចេញ ឬព្រះអន្តរាយ
 ទំយាតិ អន្តរាយណាមួយ គឺអន្តរាយអំពីប្រាជ្ញា ចោរ ភ្លើង
 ជឹក មនុស្ស អមនុស្ស សត្វសាហាវ ពស់ក្អួចធំ ជីវិត គឺ
 ប្រាហ្មណីយ. ១ ការបញ្ចប់ជាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ គឺនឹងមិន
 ប្រកបដោយធម៌(នេះ)ភិក្ខុបញ្ចប់ជីវិតភាសមគ្គដល់ទុក្ខបុរៈ ។

ពាងមោក្ខិយធម្មតា ឧទាហរណ៍

កាលក្នុងតួសង្ខត

លក្ខណៈមិ កវិស្សត

កាយវិចិត្រកា មេត្តា

តាហុស្ក្រូកយោជ ត្យ^(១) ។

កាលក្នុងនេះ សម្លេង

អនុមេត្តេ ហោនយេ

វិប្បជិសារី អនុមេត

១ ឧ. ម. តាហុស្ក្រូក យោជ ។

ពាងមោក្ខិយធម្មតា ឧទាហរណ៍

រឿង (ព្រះមានព្រះភាគប្រង់សំដែងថា បើមានកិក្ខុបិដ
 នឹងកាន់យកក្នុងអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកអត្តាទានដែលប្រកប
 ដោយអង្គ ៥ (ប្រការ) គឺ កាលក្ខ អធិការណ៍ពិតប្រាកដ
 អធិការណ៍ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទានកិក្ខុដែលជាបែកខាង
 ធម៌វិន័យអត់ជាប់ក្នុងសម្បត្តិ មិនមានហេតុមានសមត្ថប្រការ
 ជាដើម ១ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគប្រង់សំដែងថា កិក្ខុ
 អ្នកចាស់ ប្រាថ្នាដែលចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ០ យ៉ាង
 ចំពោះខ្លួនឯងជាមុន) ថា អត្តាអញមានកាយសមាធារហិស្សន្ត
 ដែរឬទេ មានវិចិត្រកាយសមាធារហិស្សន្តដែរឬទេ មានមេត្តាចិត្តតាំង
 មាំដែរឬទេ ជាតាហុស្ក្រូកដែរឬទេ ជាអ្នកស្នាក់ជំនាញក្នុង
 មាតិកាតូចាំងពីដែរឬទេ ១ ១ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគ
 ប្រង់សំដែងថា កិក្ខុអ្នកចាស់ ប្រាថ្នាដែលចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវ
 កាន់ខ្លួនឱ្យមាំក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ ជាអ្នកនិយាយត្រូវតាមកាល
 ក្ខ និយាយពាក្យពិត និយាយពាក្យពិរោះ និយាយពាក្យ
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចោទដោយមេត្តាចិត្ត) ១ រឿង
 (ព្រះមានព្រះភាគប្រង់សំដែងថា កិក្ខុអ្នកតាំងទ្វិស្សជិសារី
 ទុក ចំពោះកិក្ខុអ្នកចាស់មិនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ១

តទេសមិ វិទោនាយេ^(១)

ធម្មចោធនុទិកស្ស

វិទោនេ វិប្បជិស្សរេ ។

តកុណា ហិតានុកម្មា

វុជ្ជាធម្មំ បុរាណា^(២) ។

ចោធកស្ស បដិបត្តិ

សម្ពុទ្ធន បកាសិតា^(៣)

សច្ចេ ទេវេ អនុច្ឆេ ច

ចុទិកស្សេសា^(៤) ធម្មតាតិ ។

១ ១. ម. វិប្បជិសាធម្មេន តថា វិទោនាយេ ។ ២ ១. ម. ធម្មចោធនុទិកស្ស វិទោ-
នេតិ វិប្បជិសាធម្មេ កុណា ហិតានុកម្មំ វុជ្ជាធម្មំ បុរាណា ។ ៣ ១. ម. បកាសិតិ ។
៤ ១. ម. ចុទិកស្សេ ។

វៀនសង្ឃកុបេន្ទាបនិវិប្បជិសាវចនោភិក្ខុវេលាចាប្រកប

ដោយធម៌ ៥ យ៉ាងដូចគ្នា ១ វៀនព្រះមានព្រះភាគច្រើនសំ-

ដែនថា ភិក្ខុកុបេន្ទាបនិវិប្បជិសាវចនោភិក្ខុវេលាចាប្រកប

ដោយធម៌ ដោយភាគ ៥ យ៉ាង ១ វៀនព្រះមានព្រះភាគ

ច្រើនសំដែនថា ភិក្ខុកុបេន្ទាបន្ត ប្រាជ្ញាធម៌ចាប្រកបភិក្ខុវេលា ក្រៅ

ភាគធម៌ ៥ យ៉ាង ទុកក្នុងចិត្ត គឺ ជាអ្នកមានសេចក្តីកុណា

ស្មោះច្រើនយ៉ាង មានសេចក្តីអនុគ្រោះ (ដោយប្រាជ្ញាធម៌

នោះ) ប៉ុន្តែបើឱ្យភិក្ខុវេលាចាប្រកបភាគ យកវិធីយន្ត

ប្រធាន ១ វៀនព្រះសម្ពុទ្ធច្រើនសំដែនសេចក្តីប្រកបភិក្ខុ របស់

ភិក្ខុកុបេន្ទាបន្ត ភាគខ្លះក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ ពាក្យពិតច្រើន

នឹងសេចក្តីអនុគ្រោះ ១ នេះជាធម្មតា របស់ភិក្ខុវេលាចាប្រកប

ចោទ ។

កិច្ចនិទាន

[១៧៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធនា កកា សក្កេស្ក
 វិហារតិ កមិណវត្ថុស្មី ឯប្រាជារាម ។ អថ ទោ មហា-
 បជាបតី តោតមី យេន កកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិទ្ធា កកវង្គ អភិវាទេត្វា ឯតមង្គ អដ្ឋាសំ ។ ឯតមង្គ
 បិតា ទោ មហាបជាបតី តោតមី កកវង្គ ឯតមង្គ វេច
 សាទុ កង្កេ លកេយ្យ មាតុតាមោ ឧតាតតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិជយេ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្និ ។ អលំ តោតមី
 មា តេ ព្រូតិ មាតុតាមស្ស ឧតាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិជយេ
 អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្និ ។ ឧតិយម្យ ទោ ។ បេ ។
 ឧតិយម្យ ទោ មហាបជាបតី តោតមី កកវង្គ ឯតមង្គ វេច
 សាទុ កង្កេ លកេយ្យ មាតុតាមោ ឧតាតតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិជយេ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្និ ។ អលំ តោតមី

កិច្ចនិទាន

[១៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងវិស្វា-
 ភាគម ក្បែរក្រុងបាលីស្ត ក្នុងដែនសក្កៈ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាង
 មហាបជាបតីតោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមាតាព្រះភាគ ហើយបំភ្លឺក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះព្រះនាងមហាបជាបតីតោតមី បំភ្លឺក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាប
 បង្គំទូលតាមនេះនឹងព្រះមាតាព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់
 សូមអង្វរ មាតុតាមស្មីនឹងបានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិ-
 ជយ ដែលព្រះភាគក្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់
 យាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាងតោតមី ព្រះនាងកុំគាល់ព្រះទ័យឲ្យមាតុតាម
 ចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិជយ ដែលភាគក្រង់ជ្រាបច្បាស់
 ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីតោតមី បានក្រាប
 បង្គំទូលសូម អស់ពីរដងបំភ្លឺដល់ ។ បេ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតី
 តោតមី បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមាតាព្រះភាគ អស់ពីរដងបំភ្លឺដល់
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ មាតុតាមស្មីនឹង
 បានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិជយ ដែលព្រះភាគក្រង់
 ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់យាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាង

មា តេ វុច្ចិ មាតុតាមស្ស គណតប្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ
 អការស្នា អនការិយំ បទ្ធាតិ ។ អដោ មហាបជាបតិ
 តោតមី ធន កតវា អនុជាបាតិ មាតុតាមស្ស តណ-
 តប្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ អការស្នា អនការិយំ បទ្ធាតិ ធុត្តិ
 ធុត្តា អស្សុម្ពុទ្ធិនុនា កតវន្តំ អភិវនេត្វា បទ្ធាតុលំ
 កត្វា បញ្ញាមិ ។

[១៧៨] អដោ កតវា កម្មលវត្ថុស្មី យជាតិវន្តំ
 វិហរិត្វា យេន វេសាលី តេន ចារិកំ បញ្ញាមិ អនុបុត្រេន
 ចារិកត្វារមាណោ យេន វេសាលី តនេសរិ ។ តត្រ សុធនំ
 កតវា វេសាលីយំ វិហរិតិ មហាវនេ ក្សជា ការសាលាយំ ។
 អដោ មហាបជាបតិ តោតមី តេសេ ធម្មាបេត្វា
 កាសាលោនំ វត្តានំ អត្តាទេត្វា សម្មហុលាហិ សាត្ថា-
 លោមិហិ សន្និ យេន វេសាលី តេន បញ្ញាមិ អនុបុត្រេន
 យេន វេសាលី មហាវនំ ក្សជា ការសាលា តេនបសន្តមិ ។
 អដោ មហាបជាបតិ តោតមី សុនេហិ ចានេហិ

តោតមី ព្រះនាងកុំភាបព្រះជ័យឱ្យមាតុតាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់
 ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលគេជាគតប្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។
 លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតិ តោតមី បាន (ជ្រាបថា) ព្រះ
 មាតាព្រះនាងមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យមាតុតាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគេជាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ (ដូច្នោះ) ក៏ជា
 ទុក្ខ គួបព្រះជ័យ ស្រក់ទឹកព្រះទន្លេ ទ្រង់ព្រះកន្សែង ហើយគ្រាប
 ថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្តិណ្ឌូច្យាចៀសចេញទៅ ។

[១៧៩] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្រុង
 ភបិលវត្ថុ តាមគូដល់គូអច្បាស្រ័យ ហើយយាងចេញទៅកាន់ចារិក
 ននវេសាលី លុះយាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ គឺទុខទៅដល់ននរ
 វេសាលីនោះឯង ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 គង់ក្នុងក្រុងនាសាលា នៅព្រមហារិន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ លំ-
 ដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតិ តោតមី ឱ្យគេស្រាវរកសាហើយ
 ស្លៀកសំពត់ជ្រូលតំដោយទឹកអម្រក់ ក៏ទ្រង់យាងសំដៅទៅននរវេសាលី
 ចូលទៅកាន់ក្រុងនាសាលា នៅព្រមហារិន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះតាម
 លំដាប់ ជាមួយនឹងពួកនាងសាតិយានីជាច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះនាងមហាបជាបតិ តោតមី មានព្រះបាទទាំងពីរព្រះបាទ មានព្រះអង្គ

រដ្ឋាភិបាល គត្តេន ធុត្តិ ធុត្តន អស្សុម្ពិ រុណនា
 តហិប្បាគោដ្ឋតេ អដ្ឋាសិ ។ អនុសា ទោ អាយស្សា
 អាទេវោ មហាបដិបត្តិ គោតមី សុនេហិ ចានេហិ រដ្ឋា
 ភិបាល គត្តេន ធុត្តិ ធុត្តន អស្សុម្ពិ រុណនា តហិប្បា
 គោដ្ឋតេ បិតំ ជិស្វាន មហាបដិបត្តិ គោតមី ឯត
 ធានេ កំស្សុត្ថំ គោតមី សុនេហិ ចានេហិ រដ្ឋាភិបាល
 គត្តេន ធុត្តិ ធុត្តន អស្សុម្ពិ រុណនា តហិប្បា
 គោដ្ឋតេ បិតាតិ ។ តថា ហិ ឯន គត្តេ អាទេវោ គតា
 អនុជាតាតិ មាតុតាមស្ស តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិទាយ
 អតាស្សា អនតាវយំ បទ្ធជន្តំ ។ តេហិ គោតមី
 មុហន្តំ ត្វំ ឥនេវតាវ ហោហិ រោតហិ កតវន្តំ រោហមិ
 មាតុតាមស្ស តថាតតប្បវេទិតេ ធម្មវិទាយ អតាស្សា
 អនតាវយំ បទ្ធជន្តំ ។

ប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខក្នុងព្រះវ័យស្រក់វិកព្រះទេត្រ ឈរច្រង់ព្រះ
 កន្សែងទៀបក្នុងទ្វារភាគក្រៅ ។ ព្រះភាគខ្នងមានកាយបុរាណប្រែ
 នាងមហាបដិបត្តិគោតមី មានព្រះបាទបំរុងក្នុងព្រះ មានព្រះអង្គប្រឡាក់
 ដោយធូលី ជាទុក្ខក្នុងព្រះវ័យស្រក់វិកព្រះទេត្រ កំពូងតែងច្រង់
 ព្រះកន្សែងទៀបក្នុងទ្វារភាគក្រៅ លុះបុរាណប្រែហើយ កំពាលពាក្យ
 នេះនឹងព្រះនាងមហាបដិបត្តិគោតមី បពិត្រព្រះនាងគោតមី ហេតុអ្វី
 បានជាព្រះនាងមានព្រះបាទបំរុងក្នុងព្រះ មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី
 ជាទុក្ខក្នុងព្រះវ័យស្រក់វិកព្រះទេត្រ ឈរច្រង់ព្រះកន្សែង ទៀបក្នុង
 ទ្វារភាគក្រៅដូច្នេះ ។ ព្រះនាងមហាបដិបត្តិគោតមីឆ្លើយតបថា បពិត្រ
 ព្រះភាគខ្នងបិតា បានជាដូច្នេះ ព្រោះតែព្រះមានព្រះភាគ មិនច្រង់
 អនុញ្ញាតឱ្យមានគ្រាមាចញាតក្នុងមកកាន់ផ្ទះសក្កន្តធម្មវិទយ ដែលព្រះ
 មានព្រះភាគច្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយឥតសោះ ។ ព្រះភាគខ្នងមានកាយ
 មានព័ទ្ធជា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើដូច្នេះ សូមព្រះនាងច្រង់ពាក្យ
 កាតក្កន្តិទីនេះមួយរំលេចសិនចុះ ទម្រង់កាតកាតព្រះប្រាមបង្គំខ្ញុំលស្ម័គ្រ
 មានព្រះភាគ ឱ្យមានគ្រាមាចញាតក្នុង ចូលមកកាន់ផ្ទះសក្កន្តធម្មវិ
 ទយ ដែលព្រះភាគក្រាបច្បាស់ហើយ ។

[១៧៩] អង្គទៅ អាយស្មា អាណន្ទោ យេន កតក
 តេនុមសង្កម្ពិ ឧបសង្កម្ពិត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកាមន្តំ
 ជិសីនិវាសកមន្តំ ជិសីន្ទោ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ កតវន្តំ
 ឯកាមន្តំ ឯសា កន្តេ មរោចជាបតី តោនមី សុរោហិ
 តាណេហិ រាជេតិល្លោន កន្តេន មុត្តិ ធុម្ពនា អស្សុម្ពុទ្ធ
 រុទមាតា ពហិម្ពារកោដ្ឋតេ បិសា ន កតក អនុជាបាតិ
 មាតុត្តាមស្ស តតាតតប្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ អតារស្មា
 អនតារិយ បព្វជន្តិ សាទុ កន្តេ លកេយ្យ មាតុត្តាមោ
 តតាតតប្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វ-
 ជន្តិ ។ អលំ អាណន្ទ មា តេ រុទ្ធ មាតុត្តាមស្ស តតាតត-
 ប្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជន្តិ ។
 ធុតិយម្យ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ កតវន្តំ ឯកាមន្តំ
 សាទុ កន្តេ លកេយ្យ មាតុត្តាមោ តតាតតប្ប-
 វេនិតេ ធម្មវិទយេ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជន្តិ ។

[១៨៩] លំដាប់នោះ ព្រះភាន់ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 រួចក៏ក្នុងវិធីសមគួរ ។ លុះព្រះភាន់ដ៏មានអាយុ ក្នុងក្នុងវិធីសមគួរ
 ហើយ ត្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ព្រះនាមមហាបាបបតីតោតមីនេះ មានព្រះបាទទាំងគូពុទ្ធន មាន
 ព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខ ក្នុងព្រះជ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ
 ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែងទៀបត្រាងព្រះភាគក្រៅ (ព្រោះជ្រាបថា) ព្រះនាម
 ព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យមាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតមទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ឲ្យមាតុត្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមក
 កាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតមទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផង ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឆោកថា កុំឡើយ អាមន្ត អ្នកកុំចូលចិត្តឲ្យមាតុត្រាម
 ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតមទ្រង់ជ្រាបច្បាស់
 ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះភាន់ដ៏មានអាយុ បានត្រាបបង្គំទូល
 ពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់វិវាទផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ឲ្យមាតុត្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមក
 កាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតមទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផងចុះ ។

អស់ អាទន្ត មាន តេ រុច្ចិ មានុត្តាមស្ស តថាគតប្បវេនិតេ
 ធម្មវិនយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ ។ តតិយម្បិ
 ទោ អាយស្មា អាទន្តោ ភកវន្តំ ឯតទភោច សាទុ កន្តោ
 លកេយ្យ មានុត្តាមោ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ អ-
 ការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ ។ អស់ អាទន្ត មាន តេ រុច្ចិ
 មានុត្តាមស្ស តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ អការស្មា
 អនការិយំ បព្វជន្តិ ។ អដទោ អាយស្មា អាទន្តោ ភកវ-
 នុជាធាតិ មានុត្តាមស្ស តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ យន្តុបាហំ អញ្ញេនបិ
 បរិយាយេន ភកវន្តំ យោគេយ្យំ មានុត្តាមស្ស តថាគត-
 ប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ ។
 អដទោ អាយស្មា អាទន្តោ ភកវន្តំ ឯតទភោច កន្តោ ទុ-
 ទោ កន្តោ មានុត្តាមោ តថាគតប្បវេនិតេ ធម្មវិនយេ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ សោភាបត្តិផលំ វា

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រ័យយាត់ថា កុំឡើយ អាទន្ត អ្នកកុំចូលចិត្តឱ្យឆាតុត្រាម
 ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យដែលគេជាគតប្រាបច្បាស់ហើយ
 (នោះ)ឡើយ ។ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគជាគំរប់ដ៏ដ៏ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រាសឱ្យឆាតុត្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះគេជាគតទ្រង់ប្រាបច្បាស់ហើយផងចុះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រ័យ
 យាត់ថា កុំឡើយ អាទន្ត អ្នកកុំចូលចិត្តឱ្យឆាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមក
 កាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលគេជាគតប្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ)ឡើយ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុត្រិះរិះថា វិទ្យុវនេះ ព្រះមានព្រះ
 ភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យឆាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្ម-
 វិន័យដែលព្រះគេជាគតទ្រង់ប្រាបច្បាស់ហើយទេ បើដូច្នេះត្រូវតែអនុញ្ញាត
 ក្រាបបង្គំទូលសូមព្រះមានព្រះភាគ ដោយបរិយាយវេទន្តិ ។ ទៀត ដើម្បី
 ឱ្យឆាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគេជាគត
 ទ្រង់ប្រាបច្បាស់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុបានក្រាប
 បង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (បើ)
 ឆាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគេជាគត
 ទ្រង់ប្រាបច្បាស់ហើយ តើអាចដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ឱ្យសោកបក្ខិផលចុះ

សតិវាគាមិដល់ វា អនាគាមិដល់ វា អរហត្តដល់ វា
 សង្ខតាត្ថុ ។ កថោ អាទទ្ធ មាតុត្តាមោ គតាគតប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិជយេ អការស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្វា
 សោតាបត្តិដល់បិ សតិវាគាមិដល់បិ អនាគាមិដល់បិ
 អរហត្តដល់បិ សង្ខតាត្ថុ ។ សធន កន្ល កថោ មាតុ-
 ត្តាមោ គតាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិជយេ អការស្មា អនតារិយំ
 បព្វជិត្វា សោតាបត្តិដល់បិ សតិវាគាមិដល់បិ អនា-
 គាមិដល់បិ អរហត្តដល់បិ សង្ខតាត្ថុ ឈ្វេយកាវ កន្ល
 មហាបដាបតី តោតមី កតវតោ មាតុត្តា អាណិកា បោ-
 សិកា វិរស្សនាយិកា កតវត្ថុ ដលេត្តិយា កាល គតាយ
 ដង្ហំ បាយេសិ សាធុ កន្ល ឈរេយ្យ មាតុត្តាមោ គតាគ-
 តប្បវេទិតេ ធម្មវិជយេ អការស្មា អនតារិយំ បព្វជិត្វា ។

[១៨០] សធន អាទទ្ធ មហាបដាបតី តោតមី អដ្ឋ
 ត្យធម្មេ បដិក្កណ្ឌតិ សា វស្សា ហោតុ ឧបសម្ពធា

សតិវាគាមិដល់ វា អនាគាមិដល់ វា អរហត្តដល់ វា បាទវិជយេ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់ថា មាលានន្ទ (បើ) មាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះ
 ចូលមកកាន់ផ្ទះសក្កីធម្មវិជយេ ដែលគេជាគតប្រាបច្បាស់ហើយ គឺអាច
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ឲ្យសោក្តាបត្តិដល់ វា សតិវាគាមិដល់ វា អនាគាមិ-
 ដល់ វា អរហត្តដល់ វា បាទ ។ ព្រះកាន្តត្រាបបង្ខំខ្លួនថា បពិត្រព្រះ
 អង្គជីវិកេ បើមាតុត្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះសក្កីធម្មវិជយេដែល
 ត្រូវគេជាគតប្រាបច្បាស់ហើយ អាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ឲ្យសោក្តាបត្តិ-
 ដល់ វា សតិវាគាមិដល់ វា អនាគាមិដល់ វា អរហត្តដល់ វា បាទវិជយេ
 បពិត្រព្រះអង្គជីវិកេ ព្រះនាងមហាបដាបតីតោតមី មានទេវការៈច្រើន
 ជាព្រះមាតុត្តា ព្រះមាតុត្តា ព្រះនាងបាទ្រាំប្រាំបីក្បាលយូរជិត
 ក្បី កាលព្រះមាតាទ្រង់ជិតវត្តភេរ ព្រះនាងបាទ្រាំប្រាំបីក្បាលយូរជិត
 បពិត្រព្រះអង្គជីវិកេ សូមទ្រង់ព្រះមាតុត្តា ឲ្យមាតុត្រាមបាទ
 ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះសក្កីធម្មវិជយេ ដែលព្រះគេជាគតប្រាប
 ច្បាស់ហើយផងចុះ ។

[១៨១] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់ថា មាលានន្ទ បើព្រះនាងម-
 ហាបដាបតីតោតមី ចូលប្រតិបត្តិភាមកុណិយាវិជយេ បាទ ទេសម្បតា
 នោះ ចូលម្រេចដល់ព្រះនាងចុះ (ឯគុណិយាវិជយេនោះ) គឺ កុណិយាវិជយេ

វស្សាសតុបសម្បជ្ឈាយ កិត្តុនិយោ អនេហុបសម្បជ្ឈាយ
 កិត្តុនោ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ញនិកម្មំ សាមីចិកម្មំ
 កាតតំ អយំ ធម្មោ សក្កតត្វា តុកតត្វា មាទេត្វា
 បូជេត្វា យោវជីវំ អនតិក្កមជ្ជិយោ ន កិត្តុនិយោ អភិក្កុ-
 តោ អាវាសេ វស្សំ វសិតតំ អយម្បិ ធម្មោ សក្កតត្វា តុ-
 កតត្វា មាទេត្វា បូជេត្វា យោវជីវំ អនតិក្កមជ្ជិយោ អនុស្ស-
 មាសំ កិត្តុនិយោ កិត្តុសធម្មតោ ទេ ធម្មា បច្ចាសីសិតត្វា
 ទោសេសបច្ចុកតត្វា ឱវាទុបសង្កម្មនេត្វា អយម្បិ ធម្មោ
 សក្កតត្វា តុកតត្វា មាទេត្វា បូជេត្វា យោវជីវំ អនតិក្ក-
 មជ្ជិយោ វស្សំ វជ្ជាយ កិត្តុនិយោ ឧកតោសធម្មេ ភីហិ
 ហិទេហិ បវាទេតតំ ជិដ្ឋន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា
 អយម្បិ ធម្មោ សក្កតត្វា តុកតត្វា មាទេត្វា បូជេត្វា យោវ-
 ជីវំ អនតិក្កមជ្ជិយោ តុកម្មំ អជ្ឈបន្ថាយ កិត្តុនិយោ
 ឧកតោសធម្មេ បក្ខមាទត្ថំ ចរិតតំ អយម្បិ ធម្មោ
 សក្កតត្វា តុកតត្វា មាទេត្វា បូជេត្វា យោវជីវំ អនតិក្ក-
 មជ្ជិយោ ទេ វស្សានិ នសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ
 សិក្ខមាទាយ ឧកតោសធម្មេ ឧបសម្បទា បរិយសិតត្វា

របស់ម្យា បានមួយយោស្សៈហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ ត្រាតទទួល
 ធ្វើការស្រែកម្ម សាមិចិត្ត ចំពោះភិក្ខុដែលទើបនឹងបានរបស់ម្យា ក្នុង
 ថ្ងៃនោះ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា កុំប្រព្រឹត្ត
 កន្លងដកបរាស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិមន្តត្រូវនៅចាំស្បែកក្នុងភាពស្រស់ដែលគ្មានភិក្ខុ
 ឡើយ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លង
 ដកបរាស់ជីវិត ១ ភិក្ខុត្រូវប្រាថ្នាធម៌ជាប្រការ គឺ សូរទេសាសថ ចូលទៅ
 ស្តាប់ទំព័រ អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃកាល់កន្លះ១ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ
 គោរព រាប់អាន ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដកបរាស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនិមន្តចាំ
 ស្បែកមួយយោស្សៈហើយត្រូវបរិភោគក្នុងសំណាក់សង្ឃតាំង ២ ពួក ដោយស្មោះ
 តាំង ៣ គឺ ឃើញភ្លឺ ភ្លឺ រន្ធីស្រក់ ធម៌នេះភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ
 គោរព រាប់អាន ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដកបរាស់ជីវិត ១ ភិក្ខុត្រូវរក្សាបង្គំ
 ហើយ ឧប្បប្រព្រឹត្តបុគ្គមានក្នុងសំណាក់សង្ឃតាំង ២ ពួក ធម៌នេះ
 ភិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដកបរាស់ជីវិត ១
 ភិក្ខុត្រូវផ្ទុយស្វាស្តីរបស់ម្យា ក្នុងសំណាក់សង្ឃតាំង ២ ពួក ផល
 សិក្ខាមានដែលបានសិក្សាសិក្សា ក្នុងធម៌ទាំង ៦ ប្រការគ្រប់ ៦ ថ្នាំហើយ

អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុក្កតា មាណសា ឫដេត្វា
 យោវជីវំ អនត្តមមីយោ ម ភិក្ខុនិយោ គោមចិ មរិយោ...
 យេន ភិក្ខុ អក្កោសិតញោ មរិកាសិតញោ អយម្យំ
 ធម្មោ សក្កតា កុក្កតា មាណសា ឫដេត្វា យោវជីវំ អន-
 ត្តមមីយោ អដ្ឋតក្កេ ឱវដោ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុសុ វចនប-
 ដោ អនោវដោ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិយោ វចនបដោ អយម្យំ
 ធម្មោ សក្កតា កុក្កតា មាណសា ឫដេត្វា យោវជីវំ អ-
 នត្តមមីយោ សាចេ មហាមគ្គ មហាមជាបតិ គោតមិ
 តមេ អដ្ឋ កុក្កដេត្វ មជ្ជត្តណ្ណតិ សា វស្សា ហោតុ
 ឧបសម្បទាតិ ។

(១៦០) អថទោ អាយស្សា អាជញ្ញោ កក្កវតោ
 សង្កតោ អដ្ឋ កុក្កដេត្វ ឧត្តហេត្វា យេន មហាមជាបតិ
 គោតមិ គោតមសង្កតមិ ឧបសង្កតមិត្វា មហាមជាបតិ គោ-
 តមិ វតតកោត សាចេ ទោត្ថំ គោតមិ អដ្ឋ កុក្កដេត្វ មជ្ជ-
 ត្តណ្ណាយ្យសិ សា វតេ កវស្សតិ ឧបសម្បទា វស្សស-
 ឧបសម្បទាយ ភិក្ខុនិយោ តទហុបសម្បទស្ស ភិក្ខុដោ
 អភិវាជនំ បទ្ធព្វាជំ អញ្ញាតិកម្មំ សាមីចិកម្មំ កាតតំ

ធម៌នេះគឺក្នុងត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬដា កុំប្រព្រឹត្តក្នុងដកបអស់
 ជីវិត ១ ភិក្ខុមិនត្រូវដា មិនត្រូវប្រពេចភិក្ខុ ដោយបរិយាយណាមួយ
 ឡើយ ធម៌នេះគឺក្នុងត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬដា កុំប្រព្រឹត្តក្នុង
 ដកបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុពិប្រ (ដែលបានទទួលសម្បទានោះ) ភិក្ខុត្រូវ
 តែស្តាប់បង្គាប់ភិក្ខុ ឯភិក្ខុមិនត្រូវស្តាប់បង្គាប់ភិក្ខុដទៃទេ ធម៌នេះគឺក្នុង
 ត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬដា កុំប្រព្រឹត្តក្នុងដកបអស់ជីវិត ១
 ម្ចាស់គាមន្ត បើព្រះនាងមហាបដាបតិគោតមិ ទទួលប្រតិបត្តិភាគគុណ
 ចំពោះ ៨ នេះបាន ទទួលសម្បទានោះ ចូលសម្រេច ដល់ព្រះនាងចុះ ។

[១៨១] លំដាប់នោះ ព្រះគាតន្តដ៍មានកាយ បានរៀនអរុណិ
 ចំពោះ ៨ ក្នុងសំណត់ព្រះមានព្រះភាគ (ចាំស្តាប់ហើយ) ក៏ចូលទៅគេ
 ព្រះនាងមហាបដាបតិគោតមិ លុះចូលទៅដល់ហើយ ហើយពាក្យនេះ
 ត្រូវព្រះនាងមហាបដាបតិគោតមិ បរិក្ខព្រះនាងគោតមិ បើព្រះនាង
 ទទួលប្រតិបត្តិភាគគុណចំពោះ ៨ បាន ទទួលសម្បទានោះ ទើបបានសម្រេច
 ដល់ព្រះនាង (ឯគរុណិចំពោះ ៨ នោះគឺ) ភិក្ខុនិយម្យនេះទទួលសម្បទា
 មួយយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែប្រាប់បង្គាប់ ក្រោកឡើង ធ្វើអញ្ជើញកម្ម
 សាមីចិកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលទើបនឹងបូសក្នុងថ្ងៃនោះ ធម៌នេះ ភិក្ខុត្រូវ

អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុកតា មាធនា បូជេតា
 យាវជីវំ អនតិក្កមនិយោ ន កិក្ខុនិយោ អកិក្ខុតោ អារា-
 សេ វស្សំ វសិតតំ អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុកតា
 មាធនា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនិយោ អនុត្តមាសំ
 កិក្ខុនិយោ កិក្ខុសង្ឃតោ ទេ ធម្មា បច្ចាសីសិតតា
 ឧបោសថបុច្ឆកតា ឱវាទុបសង្កមនតា អយម្យំ ធម្មោ
 សក្កតា កុកតា មាធនា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្ក-
 មនិយោ វស្សំ វដ្ឋាយ កិក្ខុនិយោ ឧកោតសង្ឃេ តិហិ
 មាធមា បវរេតតំ និរោទេ វា សុតេជ វា បរិសង្កាយ
 វា អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុកតា មាធនា បូជេតា
 យាវជីវំ អនតិក្កមនិយោ កុកតា អន្តរាបន្ទាយ កិក្ខុនិ-
 យោ ឧកោតសង្ឃេ បច្ចុប្បន្នំ ចិតតំ អយម្យំ ធម្មោ
 សក្កតា កុកតា មាធនា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្ក-
 មនិយោ ទេ វស្សនិ ធសុ ធម្មសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ
 សិក្ខមាធាយ ឧកោតសង្ឃេ ឧបសម្បតា បរិយេសិ-
 តតា អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា កុកតា មាធនា
 បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនិយោ ន កិក្ខុនិយោ

ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់រាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដល់អស់ជីវិត ១
 កិក្ខុនិមិនត្រូវនៅចាំស្បែកក្នុងអាពាសវេលាខ្លួនកិក្ខុទេ ធម៌នេះកិក្ខុត្រូវធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់រាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដល់អស់ជីវិត ១ កិក្ខុនិ
 ត្រូវប្រាជ្ញាធម៌ពីរប្រការ គឺ សូរុបាភិមាតុ ចូលទៅស្តាប់ឯវា អំពីសិ-
 លាភកិក្ខុសង្ឃរាល់កន្លែង ធម៌នេះកិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់រាន
 បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដល់អស់ជីវិត ១ កិក្ខុនិនៅចាំស្បែកចោយត្រូវ
 បរិយាកាសសំណាក់សង្ឃចាំនឹង ២ ពួក ដោយស្មានចាំនឹង ៣ អំឡើងក្នុង
 ពួក រង្ស៊ីសក្ក ធម៌នេះកិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់រាន បូជា កុំប្រ-
 ព្រឹត្តកន្លងដល់អស់ជីវិត ១ កិក្ខុនិត្រូវត្រាហូតហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបច្ចុ-
 ប្បន្នក្នុងសំណាក់សង្ឃចាំនឹង ២ ពួក ធម៌នេះកិក្ខុត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព
 រាប់រាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដល់អស់ជីវិត ១ កិក្ខុនិត្រូវជួយស្វែង
 រកបសម្បត្តិ ក្នុងសំណាក់សង្ឃចាំនឹង ២ ពួក ដល់សិក្ខាមាតាដល់បាទ
 សិក្ខាសិក្ខាក្នុងធម៌ចាំនឹង ៦ ប្រការស្រប ៦ ផ្លូវហើយ ធម៌នេះកិក្ខុត្រូវធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់រាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដល់អស់ជីវិត ១ កិក្ខុនិមិន

គោនចិ បរិយាយេន កំគុំ អត្តោសីតតោ បរិវាសិតតោ
 អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា តុកតា មាទេតា បូជេតា
 យោវដិវ អនត្ថមនិយោ អន្តរតេ ឱវដោ កំគុំនិចំ
 កំគុំសុ វចេបថោ អនោវដោ កំគុំនំ កំគុំនិសុ វចេប-
 តោ អយម្យំ ធម្មោ សក្កតា តុកតា មាទេតា បូជេតា
 យោវដិវ អនត្ថមនិយោ សច ទោ ត្វំ កោតមិ ឥមេ
 អន្ត តុកតេ បដិគ្គណ្ឌាមិ សាវ តេ ករិស្សតិ
 ឧបសម្មាទតិ ។ សេយ្យកាមិ កន្តេ អាទទុ ឥត្ថំ វា
 បុរិសោ វា ធម្មារោ យុវា មណ្ឌនជាតិកោ សីសំ ធម្មារោ
 ឧប្បនរមាលំ វា វស្សីកមាលំ វា អនិមត្តកមាលំ វា^(១)
 លកិតា ឧកោមា យាតេមា បដិគ្គហេតុ ឧត្តមន្តេ សិរសិ
 បតិជ្ជារេយ្យ វិវមេវ ទោ អមា កន្តេ អាទទុ ឥមេ អន្ត
 តុកតេ បដិគ្គណ្ឌាមិ យោវដិវ អនត្ថមនិយោតិ ។

[១៨២] អនិទោ អាយស្មា អាទតោ យេន

កតា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កតវន្តំ អតិវិទេតា

១. ឧ. អនិមត្តកមាលំ វា ។

ត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចកំគុំដោយបរិយាយណាមួយឡើយ ធម៌នេះកិច្ចខ្ចី
 ត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព កប់អាទ ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ កំនី
 ពិវិច្ច (ដែលបានឧបសម្មាទេវតា) កំគុំនិស្រាបបន្តបំភ្លឺ ឯកិច្ចមិន
 ត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិច្ចខ្ចីឡើយ ធម៌នេះកិច្ចខ្ចីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព កប់អាទ
 ឬជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ បពិត្រព្រះនាងភោគមី បើព្រះ
 នាងទទួលប្រព្រឹត្តតុកតាចំពោះ ៨ នេះបាន ឧបសម្មាទេវតា នឹងសម្រេច
 ដល់ព្រះនាងមិច្ឆា ។ ព្រះនាងមហាបដាបតីភោគមីធ្វើយកបដា បពិត្រ
 ព្រះអាទន្នដ៏ចំរើន ស្រ្តីបុរសនៅក្រមុំចំរើន តែងចូលចិត្តស្តីស្តាច់ខ្លួន
 សិតសក់ស្លាតាយើយ បានតម្រងផ្កាឧប្បលក្ខំ ផ្កាម្លិះក្តី ផ្កាដែលមានក្លិន
 ក្រអូបណាស់ក្តី ហើយទទួលយកដោយដៃទាំងពីរ គម្ពល់ទុកលើអវយវៈ
 ដ៏ទុក្ខម គឺ ក្បួន យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអាទន្នដ៏ចំរើន ខ្ញុំនឹងទទួល
 ប្រតិបត្តិភាគតុកតាចំពោះ ៨ នេះ (ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត) ហើយមិន
 ប្រព្រឹត្តកន្លង ដរាបអស់ជីវិត ដូច្នោះដែរ ។

[១៨២] លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះ

នាងព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយចង្អុំព្រះអាទន្នព្រះភាគ

ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្ទោ ខោ អាយស្មា
អាណេត្ថា ភកវន្តំ ឯតនរោច បដិត្តហិតា កន្តូ មហាប-
ជាបតិយា គោកមិយា អដ្ឋ តុន្ទម្នា ឧបសម្បជ្ជា ភក-
វតោ នាតុត្ថានិ(១) ។ សរេ បណិន្ទ(២) ពាលភិស្ស
នាតុត្ថានោ ភថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អតារស្មា
អនការិយំ បទ្ខន្ធំ វិវដ្តិតតំ អាណន្ទ ព្រហ្មចរិយំ អភ-
វិស្ស វស្សសហស្សំ សន្ទុន្ទោ តិដ្ឋេយ្យ យតោ ច ខោ
អាណន្ទ នាតុត្ថានោ ភថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ អតា-
រស្មា អនការិយំ បទ្ខន្ធំតោ ទុណនំ អាណន្ទ ព្រហ្មចរិយំ
វិវដ្តិតតំ ភវិស្សតិ(៣) បញ្ចវនានំ អាណន្ទ វស្សសតានំ
សន្ទុន្ទោ វស្សតិ សេយ្យជាមំ អាណន្ទ យាទិ កានិទិ
តុលានំ ធម្មវត្ថុកានិ(៤) អប្បបុរិសកានិ តានិ សុប្ប-
ជិសីយានិ ហោន្តំ នោវេហិ ត្បម្ពុដេនតេហិ ឯវមៅ
ខោ អាណន្ទ យស្មី ធម្មវិទយេ លភតិ នាតុត្ថានោ អតា-
រស្មា អនការិយំ បទ្ខន្ធំ ង តំ ព្រហ្មចរិយំ វិវដ្តិតតំ

១ មាត្រដ្ឋានបរិ វត្តបិ បោត្តពេ ទិស្សនី ។ ២. ឧ. ម. សវេ អាខន្ត ។ ៣ ឯត្ថប្ប
 ឧទាម អាខន្ត ស្សសមាស្សនិ សទ្ធា គឺផ្ដេយ្យនិ វត្តបិ បោត្តពេ ទិស្សនី ។
 ២. ឧ. ម. ឧប្បត្តិបាទី ។

ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះគាខន្តមានគាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ បានប្រាប់បង្គំទូលបាតក្សនេះនិងព្រះនាងព្រះភាគថា បងក្រព្រះអង្គ
ដ៏បម្រើ ឥរុដមិត្តនិងយ៉ាង ព្រះនាងមហាបដាបតីនាគមី បានទទួល
ហើយ ព្រះមាតុប្តាវនៃព្រះនាងព្រះភាគ បានឧបសម្បទាព្រះហើយ ។ ព្រះ
សម្តេចទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់គាខន្ត ចើច្រសំនិយាយជាមាតុត្រាម មិនបាន
ចេញបាតកន្លះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់
ហើយទេ ម្ចាស់គាខន្ត ព្រហ្មចារ្យទាំងបានកាន់នៅជាអង្គ្រង ព្រះសម្តេច
អរហន្តផល ក៏នឹងបានកាន់នៅសេស ១ កាន់ថា ម្ចាស់គាខន្ត តែកាលណា
មាតុត្រាមចេញបាតកន្លះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាប
ច្បាស់ហើយ ម្ចាស់គាខន្ត ឥឡូវនេះ ព្រហ្មចារ្យមិនបានកាន់នៅយូរអង្គ្រង
ទេ ម្ចាស់គាខន្ត ឥឡូវនេះ ព្រះសម្តេចនឹងបិទនៅបានត្រឹមត្រូវយ៉ាង
វិញ ម្ចាស់គាខន្ត មាតុត្រាមបានចេញបាតកន្លះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្ម-
វិន័យគឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនបានកាន់នៅយូរអង្គ្រងទេ ម្ចាស់
គាខន្ត ប្រៀបដូចត្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដែលបានស្រ្តីច្រើនមាន
ច្រុសគឺច ត្រកូលទាំងនោះ ពួកបោះលួចក្នុងផ្ទាំង ក៏កាចចូលមកបំផ្លាញ
បានដោយងាយ ម្ចាស់គាខន្ត មាតុត្រាមបានចេញបាតកន្លះចូលមកកាន់ផ្នួស
ក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនកាន់នៅយូរអង្គ្រងទេ

ហោតិ សេយ្យជាបិ អាទន្ទ សឡន្ទេ សាលិកេត្តេ
 សេតដ្ឋិតា នាម រោគជាតិ និបត្តតិ ឯវំ តំ សាលិកេត្តេ
 ន ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ អាទន្ទ យស្មី ធម្មវិ-
 នយេ លកតិ មាតុត្តារោ អភារស្មា អនតារិយំ បព្វដ្ឋ-
 ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ សេយ្យជាបិ អាទន្ទ
 សឡន្ទេ ឧទ្ទកេត្តេ មញ្ញេដ្ឋិតា នាម រោគជាតិ និប-
 តតិ ឯវំ តំ ឧទ្ទកេត្តេ ន ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ
 អាទន្ទ យស្មី ធម្មវិនយេ លកតិ មាតុត្តារោ អភារស្មា
 អនតារិយំ បព្វដ្ឋ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិវដ្ឋិតិកំ ហោតិ
 សេយ្យជាបិ អាទន្ទ មុវិសោ មហតោ តទ្យាកស្ស ប-
 ដិកេត្តេវ បាឡី(១) តទ្វេយ្យ យាវនេវ ឧទកស្ស អន-
 តិក្កមនាយ ឯវមេវ ទោ អាទន្ទ មហា បដិកេត្តេវ
 ភិក្ខុជីវំ អដ្ឋ កុវុធា បញ្ចត្តា យាវជីវំ អនតិក្កម-
 ជីយាតិ ។

វិទ្យាបិដក បុណ្យវិទ្យា ។

ម្ចាស់អាទន្ទ ប្រៀបដូចជាភោគជាតិ ឈ្មោះសេតដ្ឋិតា (ត្រា) ទ្វាត់ចុះ
 ក្នុងស្រែស្រូវណា ដែលកំពុងតែលូតលាស់ល្អ ស្រែស្រូវនោះ មិនបាន
 តាំងនៅយូរអង្វែង ដោយប្រការដូច្នេះ ម្ចាស់អាទន្ទ មាតុត្រាម បាន
 ពេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះ ក្នុងធម្មវិនយ គឺព្រហ្មចរណា ព្រហ្ម-
 ចរនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្ចាស់អាទន្ទ ប្រៀបដូចជាភោគជាតិ
 ឈ្មោះមាតុត្រាម (ដង្កូវត្រា) ទ្វាត់ចុះ ក្នុងច្បារកំពៅណា ដែលកំពុងតែ
 លូតលាស់ល្អ ច្បារកំពៅនោះ មិនបានតាំងនៅអង្វែង ដោយប្រការដូច្នេះ
 ម្ចាស់អាទន្ទ គុណមី ៨ ប្រការ ដែលគេជាតិបានបញ្ចក្ខណ៍ហើយ ចំពោះ
 ភិក្ខុជីវិតម្យ៉ាង ដើម្បីមិនឱ្យ(ភិក្ខុ)ប្រព្រឹត្តកម្មនិងរាបដល់គេសំដីវិត ម្ចាស់
 អាទន្ទ ប្រៀបដូចជាបុរសប្រក្រាបលើកទំងន់ទប់ទឹកស្រះដ៏ធំ ដើម្បីមិន
 ទប់ទឹកមិនឱ្យហូរចេញទៅជាដកប ។

កំពុងទទួល មហាបដិសេធន៍ វិលាចនា

[១៥៣] អដទោ មហាបដិសេធន៍ តោតមី យេធន
 ភគវា តេនុបសង្កប្បំ ឧបសង្កម្ពត្តា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិទា ទោ មហាបដិសេធន៍
 តោតមី ភគវន្តំ ឯកនិកោត កថាហំ ភន្តំ ឥមាសុ សា-
 តិយោធិសុ បដិបដ្ឋាមីតិ ។ អដទោ ភគវា មហាប-
 ដិសេធន៍ តោតមី ចម្មយា កថាយ សន្តស្សសិ ស-
 មាទេសិ សមុត្តេសិ សម្បហំសេសិ ។ អដទោ
 មហាបដិសេធន៍ តោតមី ភគវតា ចម្មយា កថាយ
 សន្តស្សតា សមាទបិកា សមុត្តេសិកា សម្បហំសិកា
 ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។
 អដទោ ភគវា ឯកស្មី ឯនាទេ ឯកស្មី បក្ករណេ
 ចម្មី កាតំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុហិ កិក្ខុធិយោ ឧបសម្បទេត្តំ ។

[១៥៤] អដទោ តា កិក្ខុធិយោ មហាបដិសេធន៍
 តោតមី ឯកនិកោតំ អយ្យា អនុបសម្បត្តា មយេត្តត្ថា(១)
 ឧបសម្បត្តា ឯវំ ហិ ភគវតា បញ្ចត្តំ កិក្ខុហិ កិក្ខុធិយោ

កំពុងទទួល រឿងព្រះនាងមហាបដិសេធន៍ និងការសូមពរ

[១៥៥] លំដាប់នោះ ព្រះនាងមហាបដិសេធន៍ ចូលទៅកាន់
 ព្រះមាតាព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយចង្អុលព្រះមាតាព្រះ-
 ភាគ រួចក៏នឹកក្នុងចិត្តសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបដិសេធន៍ នឹកក្នុង
 ចិត្តសមគួរហើយ បានក្រាបចង្អុលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគថា
 ចព៌ត្រព្រះអង្គបីចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិដូចម្តេច ក្នុងនាងសាគីយា-
 នីតាំងនេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ឮសូលព្រះនាងមហា-
 បដិសេធន៍ឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហែន ឲ្យរីករាយ
 ដោយធម្មិកថា ។ ឯព្រះនាងមហាបដិសេធន៍ ដែលព្រះមាតាព្រះភាគ
 បានឮសូល ឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហែន ឲ្យរីករាយ
 ដោយធម្មិកថា ក៏ក្រាបថ្វាយចង្អុលព្រះមាតាព្រះភាគ ធ្វើប្រទត្សិណ
 ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដែលនេះ ទើបព្រះមាតាព្រះ-
 ភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាគ្រាប់ហៅកិត្តុទាំងឡាយមកថា ខ្លាចកិត្តុទាំងឡាយ
 គឺជាអនុញ្ញាតឲ្យកិត្តុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ភូមិកិត្តុទាំងឡាយ ។

[១៥៦] លំដាប់នោះ កិត្តុទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង
 ព្រះនាងមហាបដិសេធន៍ថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាឧបសម្បត្តា (មិន
 បានឧបសម្បទាទេ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្បត្តា (បានឧប-
 សម្បទា) ឲ្យព្រះមាតាព្រះភាគបានទ្រង់ចញ្ញត្តិផ្លូវចេះថា កិត្តុទាំងឡាយ

ឧបសម្ព័ន្ធនេត្យាតិ ។ អថោ មហាបជាបតី កោតមី
 យេនាយស្មា អាណេត្តា តេនុបស្កមី ឧបស្កមីត្វា
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ វិចិត្រោ មហាបជាបតី កោតមី អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯកមន្តំ ឯកា មំ កន្តេ អាណន្តំ កិក្ខុនិយោ
 វិមាហស្ម អយ្យា អនុបសម្ព័ន្ធា មយក្ខត្តា ឧប-
 សម្ព័ន្ធា វិវ ហិ កតវតា បញ្ញត្តំ កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ
 ឧបសម្ព័ន្ធនេត្យាតិ ។ អថោ អាយស្មា អាណេត្តា យេន
 កតវា តេនុបស្កមី ឧបស្កមីត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីនិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីនិ វោ អាយស្មា
 អាណេត្តា កតវន្តំ ឯកមន្តំ មហាបជាបតី កន្តេ កោតមី
 វិមាហស្ម ឯកា មំ កន្តេ អាណន្តំ កិក្ខុនិយោ វិមាហស្ម
 អយ្យា អនុបសម្ព័ន្ធា មយក្ខត្តា ឧបសម្ព័ន្ធា វិវ ហិ ក-
 តវតា បញ្ញត្តំ កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ ឧបសម្ព័ន្ធនេត្យាតិ ។

ត្រូវឱ្យឧបសម្ព័ន្ធនេត្យាតិ ។ គ្រោះនោះ គ្រោះនឹងមហាបជា-
 បតី កោតមី ចូលទៅក្រែកកាន់ខ្លួនអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយ
 បង្គំព្រះកាន់ខ្លួនអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាប-
 ជាបតី កោតមី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយពាក្យនេះចំពោះ
 កាន់ខ្លួនអាយុថា បពិត្រព្រះកាន់ខ្លួនអាយុ កិក្ខុនិយោនេះ តាំងមក
 និយាយនឹងខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្ព័ន្ធា យើងខ្ញុំ
 តាំងឱ្យយ ទើបជាឧបសម្ព័ន្ធា ផ្សំព្រះមានព្រះភាគ បានច្រើនបញ្ញត្ត
 ដូច្នេះថា កិក្ខុតាំងឱ្យយ ត្រូវឱ្យឧបសម្ព័ន្ធនេត្យាតិ ។ ព្រះកាន់ខ្លួន
 អាយុ ក៏ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះកាន់ខ្លួនអាយុ
 លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ប្រាមបង្គំចូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គប្រើប្រាស់ ព្រះនាងមហាបជាបតី កោតមី បានមក
 និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះកាន់ខ្លួនអាយុ កិក្ខុនិយោ
 នេះ មកនិយាយនឹងខ្ញុំថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្ព័ន្ធា យើង
 ខ្ញុំតាំងឱ្យយ ទើបជាឧបសម្ព័ន្ធា ផ្សំព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនបញ្ញត្ត
 ដូច្នេះថា កិក្ខុតាំងឱ្យយ ត្រូវឱ្យឧបសម្ព័ន្ធនេត្យាតិ ។

ភិក្ខុនិក្ខេបន្តំ មហាបដិបតិកោមិកុ វិយាសា
 យនត្ថេន អាណន្តំ មហាបដិបតិយា គោតមីយា អន្ត
 កុដម្មា បដិក្កហិតា តនេវស្សា ឧបសម្មាឆាតិ ។

[១៨៥] អថទោ មហាបដិបតិ គោតមី យេហយស្មា
 អាណន្តោ តេនុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ វិចិត្រា ទោ
 មហាបដិបតិ គោតមី អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯកមន្តំ
 ឯកមន្តំ កន្តេ អាណន្តំ កតវន្តំ វិ យោហាមិ សាទុ កន្តេ
 កតវា អនុដាឈេយ្យ ភិក្ខុនេត្វា ភិក្ខុនិក្ខេបន្តំ យថាវុឡំ
 អភិវាទនំ បទុដ្ឋានំ អញ្ចលំកម្មំ សាមិច្ចកម្មន្តិ ។ អថទោ
 អាយស្មា អាណន្តោ យេន កតវា តេនុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្ម
 ិត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិដ្ឋំ ។ ឯកមន្តំ
 វិសិដ្ឋោ ទោ អាយស្មា អាណន្តោ កតវន្តំ ឯកមន្តំ
 មហាបដិបតិ កន្តេ គោតមី ឯកមន្តំ ឯកមន្តំ កន្តេ

ភិក្ខុនិក្ខេបន្តំ វិយាសា មហាបដិបតិកោមិកុ វិយាសា
 ព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធច្រង់ក្រាស់ថា ខ្លាញ់កាន់ ឧបសម្ព័ន្ធ ៨ យ៉ាង ដែលព្រះ
 នាងមហាបដិបតិគោតមីបានទទួលហើយ ដោយចំណែកណា ចំណែក
 ទោតមី ជាឧបសម្ព័ន្ធច្រង់ក្រាស់ព្រះនាងមហាបដិបតិគោតមីនោះ ។

[១៨៥] ត្រាវនា ព្រះនាងមហាបដិបតិគោតមី ចូលទៅក្រព្រះ
 កាន់ទទួលកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះកាន់ទទួល
 កាយ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបដិបតិគោតមី លុះ
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ ដល់ព្រះកាន់ទទួលកាយថា
 ចតុគ្រព្រះកាន់ទទួលកាយ ខ្ញុំស្គាល់ក្នុងកំឡុង ដឹងសូមព្រះមានព្រះភាគ
 ថា ចតុគ្រព្រះកាន់ទទួលកាយ ខ្ញុំស្គាល់សូមអង្គរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់
 កុដម្មាឆាតិថ្វាយបង្គំ ការព្រះកាន់ទទួល ការធ្វើកុដម្មាឆាតិសាមិច្ចកម្ម ដល់
 ពួកភិក្ខុនិក្ខេបន្តំ ដល់ពួកភិក្ខុនិក្ខេបន្តំ តាមលំដាប់វិលាចាស់ខ្លួន ។ ថេរីថាវនា
 ព្រះកាន់ទទួលកាយ ចូលទៅដល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ប្រគល់ក្នុងទីសមគួរ ។
 ព្រះកាន់ទទួលកាយ លុះគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចូលពាក្យ
 នេះដល់ព្រះមានព្រះភាគថា ចតុគ្រព្រះកាន់ទទួលកាយ ព្រះនាងមហាបដិ
 បតិគោតមី ពោល(ដឹងខ្ញុំព្រះកាន់) យ៉ាងនេះថា ចតុគ្រព្រះកាន់ទទួលកាយ

អាទទ្ធ កកវន្តំ វិ យាជាមិ សាទុ កទ្ធ កកវ អទុជាឈយ្យ
 កិក្ខុឈត្ថា កិក្ខុនិឈត្ថា យជាវន្តំ អភិវន្តំ បទ្កដាន្តំ
 អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មន្តំ ។ អដ្ឋាឈមេតំ អាទទ្ធ អទ-
 វត្ថាសោ យំ តថាគតោ អទុជាឈយ្យ មាតុត្ថាមស្ស
 អភិវន្តំ បទ្កដាន្តំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មំ វមេ ហិ
 ជាម អាទទ្ធ អញ្ញតិក្ខុយា ទុក្ខាភពម្មា មាតុត្ថាមស្ស
 អភិវន្តំ បទ្កដាន្តំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មំ ន ក-
 វិស្សន្តំ កិមន្តំ បទ តថាគតោ អទុជាឈិស្សតិ មាតុត្ថា-
 មស្ស អភិវន្តំ បទ្កដាន្តំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មន្តំ ។
 អដ្ឋទោ កកវ ឋិតស្មី ធិនាទេ ឋិតស្មី បករណោ ទម្មី
 កកវំ កក្ខា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ន កិក្ខុវេ មាតុត្ថាមស្ស
 អភិវន្តំ បទ្កដាន្តំ អញ្ញលិកម្មំ សាមិចិកម្មំ កាតត្ថំ
 យោ គាវេយ្យ វាចតិ ទុក្ខនិស្សាតិ ។

[១៩៦] អដ្ឋទោ ឧបាសមាសតិ តោតមី យេន
 កកវំ តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្ថា កកវន្តំ អភិវន្តេត្ថា

ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង ទ័ងសូមព្រះមានព្រះភាគថា ចង់ត្រូវព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្គរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត ខ្ញុំការងារយបង្ខំ
 ការព្រាតទទួល ការធ្វើអញ្ញលិ និងសាមិចិកម្ម ដល់ពួកកិក្ខុផង ដល់
 ពួកកិក្ខុផង តាមលំដាប់ស្រូបចាស់ខ្លី ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់អាទទ្ធ ការសូមនេះ មិនមែនជាហេតុជាចម្លើយទេ ត្រង់ពាក្យដែល
 ថា ទ្វិភយន្តអនុញ្ញាត ខ្ញុំការងារយបង្ខំ ការព្រាតទទួល ការធ្វើអញ្ញលិ
 និងសាមិចិកម្ម ដល់មាតុត្រាម (នោះ) ម្ចាស់អាទទ្ធ អម្បាលដូចជាពួក
 តិរិយដ៏ទៃអស់នេះ ដែលជាអ្នកពោលធម៌អាត្រក់ ម្តេចឯងតែមិនធ្វើ ខ្ញុំ
 ការងារយបង្ខំ ការព្រាតទទួល ការធ្វើអញ្ញលិ និងសាមិចិកម្ម ចំពោះមា-
 តុត្រាមដែរ ចំណង់ចិត្តជាគត ទ័ងអនុញ្ញាត ខ្ញុំការងារយបង្ខំ ការព្រាត
 ទទួល ការធ្វើអញ្ញលិ និងសាមិចិកម្ម ដល់មាតុត្រាម ដូចម្តេចបាទ ។
 ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ រើចព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើខ្ញុំឆ្លើយថា
 ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើ ខ្ញុំ
 ការងារយបង្ខំ ការព្រាតទទួល ការធ្វើអញ្ញលិ និងសាមិចិកម្ម ចំពោះ
 មាតុត្រាមឡើយ កិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវកាចក្ខិទុក្ខផង ។

[១៩៦] ត្រាវោះ ព្រះនាងមហេសី ពួលទៅសាល
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាចង្វាយបង្គំ ច្រកន្តីក្នុង

ភិក្ខុវិទូន្ត មហាបដិបត្តិដោយវិទូ វិយាបា

ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ វិភា ទោ មហាបដិបត្តិ
 តោតមី កតវន្តំ ឯកនកោច យោនី តានិ កន្តេ ភិក្ខុនិ
 សិក្ខាបដានិ ភិក្ខុហិ សាធារណានិ កថំ មយំ កន្តេ
 តេសុ សិក្ខាបដេសុ បដិបដ្ឋាមាតិ ។ យោនី តានិ
 តោតមី ភិក្ខុនិ សិក្ខាបដានិ ភិក្ខុហិ សាធារណានិ
 យថា ភិក្ខុ សិក្ខុន្តំ តថា តេសុ សិក្ខាបដេសុ សិក្ខា-
 បាតិ ។ យោនី បទ តានិ កន្តេ ភិក្ខុនិ សិក្ខាបដានិ
 ភិក្ខុហិ អសាធារណានិ កថំ មយំ កន្តេ តេសុ សិក្ខា-
 បដេសុ បដិបដ្ឋាមាតិ ។ យោនី តានិ តោតមី ភិក្ខុនិ
 សិក្ខាបដានិ ភិក្ខុហិ អសាធារណានិ យថាបញ្ញត្តេសុ
 សិក្ខាបដេសុ សិក្ខាបាតិ ។

[១៨៧] អថទោ មហាបដិបត្តិ តោតមី យេន
 កតវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា កតវន្តំ អភិវឌ្ឍន៍

ភិក្ខុវិទូន្ត ហ្មឺនព្រះនាងមហាបដិបត្តិដោយវិទូ វិយាបា

នីសមគ្គា ។ លុះព្រះនាងមហាបដិបត្តិភាគី គង់ក្នុងទីនីសមគ្គាហើយ
 ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ខ្ញុំនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏-
 ចម្រើន សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជាបេសព្វភិក្ខុនិ ដែលទូទៅដល់ពួក
 ភិក្ខុជន ក៏ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រះនាងភាគី សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជាបេស
 ព្វភិក្ខុនិ ដែលទូទៅដល់ពួកភិក្ខុជន ពួកភិក្ខុសិក្សាយ៉ាងណា ពួកភិក្ខុនិ
 ក៏ត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះនាងមហាបដិ-
 បត្តិភាគី ក្រាបបង្គំទូលសួរទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយវិញ
 ទៀត សិក្ខាបទទាំងឡាយណា សម្រាប់ពួកភិក្ខុនិ មិនទូទៅដល់ពួកភិក្ខុ-
 ជន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ដូច
 ម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រះនាងភាគី សិក្ខាបទទាំងឡាយ
 ណា សម្រាប់ភិក្ខុនិ មិនទូទៅដល់ពួកភិក្ខុជន ពួកភិក្ខុនិត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខា-
 បទទាំងឡាយ ដូចគេជាគេបានបញ្ញត្តទុកមកហើយចុះ ។

[១៨៨] ត្រាខោ ព្រះនាងមហាបដិបត្តិភាគី ចូលទៅកាល
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមាន

វិទ្យាបិដក បុណ្យវង្ស

ឯកមន្ត អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្ត វិកា ទោ មហាបដា.
 មតិ កោតមី កកវន្ត ឯកមន្ត ឯក ឯក ឯក ឯក
 សន្តិភូត ឯក ឯក ឯក ឯក ឯក ឯក ឯក ឯក
 ឯក(*) រូបកដ្ឋា អប្បមត្តា អាតមិច្ច មហាតត្តា វិហ.
 ឈ្មេង ។ យេ ទោ ភូ កោតមី ឯក ជាឈ្មេងសិ
 ឯម ឯម ឯម ឯម ឯម ឯម ឯម ឯម ឯម ឯម
 តាយ សន្តិភូត ឯក វិសញ្ញតាយ អាចយាយ សន្តិភូត
 ឯក អបចយាយ មហាតត្តាយ សន្តិភូត ឯក អប្បមត្តាយ
 អសន្តិភូត សន្តិភូត ឯក សន្តិភូត សន្តិភូត ឯក
 សន្តិភូត ឯក មហាតត្តាយ កោសដ្ឋាយ សន្តិភូត ឯក

១ ម. ឯកាតិ សន្តិ ។

វិទ្យាបិដក បុណ្យវង្ស

ព្រះភាគ ព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ។ ព្រះនាងមហាបដាបដាភាគមី លុះ
 ភ័ក្ត្រវិសមគ្គហើយ ក៏ព្រះបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមាតាព្រះភាគថា
 ចង់ត្រូវព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ
 ចេញពីព្រះ (ហើយព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ) មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានវា
 សេចក្តីព្យាយាមកម្តៅកិលេស(ឱ្យរឹងស្អាត) មានចិត្តបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មដ្ឋាន
 ព្រោះស្តាប់ដឹងការចង់ព្រះមាតាព្រះភាគ សូមព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់
 សម្តែងដល់ (នោះ) ដោយសង្ខេប (ដល់ខ្ញុំម្ចាស់) ។ ព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ
 ថា ម្ចាស់ព្រះនាងភាគមី ព្រះនាងភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ ខ្ញុំព្រះភ័ក្ត្រវិសមគ្គ
 ចង់នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយឧបមា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ការប្រាសចាកឧបមា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបចក្ខុវិស័យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបចក្ខុវិស័យ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការសន្សំកិលេស-
 វដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកការសន្សំកិលេសវដ្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីការប្រឡូកប្រឡងដោយពួក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្តាប់ស្តាប់
 ចាកពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្វល់ច្រអូស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាថ្នា

ភិក្ខុវិទូក្នុង ធម្មវិទ្យាវិទ្យាសម្ពុទ្ធា

វិវិយាវម្ពាយ ទុក្ខវិភាស ឯកសេន កោតមិ តាវយ្យាសំ ឯសោ ធម្មា ឯសោ វិទ-
 យោ ឯកំ សត្តសាសនន្តិ យេ ធម្មា វិទ កំ កោតមិ
 ធម្មា ធម្មាវយ្យាសំ ឥតេ ធម្មា វិទ កាយ ឯកសេន កោតមិ
 សកកាយ វិសញ្ញាកាយ ឯកសេន កោតមិ ឯសញ្ញាកាយ
 អបដយាយ ឯកសេន កោតមិ អបដយាយ អបដយាយ
 ឯកសេន កោតមិ អបដយាយ អបដយាយ ឯកសេន កោតមិ
 សត្តសាសនន្តិ យេ ធម្មា វិទ កំ កោតមិ
 សត្តសាសនន្តិ យេ ធម្មា វិទ កំ កោតមិ
 ឯសោ ធម្មា ឯសោ វិទ យោ ឯកំ សត្តសាសនន្តិ ។

ភិក្ខុវិទូក្នុង លោកវិទ្យាវិទ្យាសម្ពុទ្ធា

សេចក្តីព្យាយាម ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចក្តីមិនបានដោយក្រ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឲ្យគេចក្តីមិនបានដោយស្វយ ឬលាភ្នំនាងនាគមី ព្រះនាងធម្ម
 ចាំទុកដោយចំណែកមួយថា នេះមិនមែនជាធម៌ នេះមិនមែនជាវិទ្យា នេះ
 មិនមែនជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាទេ ឬលាភ្នំនាងនាគមី មួយវិញ
 ទៀត ព្រះនាងធម្មជីវិតនាងនាគមី ជា ធម៌ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
 ប្រាសចាកកម្រិត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយកម្រិត ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្តៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកប
 ក្នុងវដ្តៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការបំបាត់សន្សំសំណើម មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ការសន្សំសំណើម ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្បាស់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់ចាកពួក មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡំច្រឡំដោយចិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡំ
 សេចក្តីព្យាយាម មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្មោះត្រង់ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យគេចក្តីមិនបានដោយស្វយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចក្តីមិនបាន
 ដោយក្រ ឬលាភ្នំនាងនាគមី ព្រះនាងធម្មចាំទុក ដោយចំណែកមួយ
 ថា នេះមិនមែន នេះមិនមែន នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាហើយ ។

[១៨៨] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ កិក្ខុនិម្ម
 ចាតិមោក្ខំ ន ឧទ្ទិសន្តិ^(១) ។ បេ ។ តេ កិក្ខុ កតវតោ
 ឯតមក្ខំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ-
 និម្ម ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ អដ ទោ កិក្ខុនិម្ម ឯតម-
 ហោសិ តេជ ទោ កិក្ខុនិម្ម ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិស-
 ន្តិ ។ តេ កិក្ខុ កតវតោ ឯតមក្ខំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។
 អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ កិក្ខុនិម្ម ចាតិមោក្ខំ
 ឧទ្ទិសន្តិ ។

[១៨៩] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ កិក្ខុន-
 បស្សយំ ឧបសន្តិមិត្តា កិក្ខុនិម្ម ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។
 មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ ជាយោយោ សមា
 សមេសំ ជារិយោ សមា សមេសំ សនាទិ សមេ សមាហិ សន្តិ
 អភិរមិស្សន្តិ ។ អស្សាសុំ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានិ
 ឧជ្ឈាយន្តានិ ទិយន្តានិ វិចារេន្តានិ ។ អដ ទោ តេ កិក្ខុ
 កតវតោ ឯតមក្ខំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ
 កិក្ខុនិម្ម ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ យោ ឧទ្ទិសេប្ប

១ ឧ. ម. ឈោតាសុ តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុនិម្ម ចាតិមោក្ខំ ន ឧទ្ទិសន្តិ
 ចេន អាធិក ។

[១៨៨] សមយេនាឯន កិក្ខុវាវិទ្យាយមិទទានសម្បត្តិ អ. មាត្រ
 ដល់ពួកកិក្ខុនិម្ម ។ បេ ។ កិក្ខុវាវិទ្យាប្រាបបដ្ឋិទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះ
 បាទព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវាវិទ្យាយ
 ភថាភក្កអនុញ្ញាតឱ្យសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកកិក្ខុនិម្ម ។ ព្រះនោះ កិក្ខុវាវិទ្យា
 ឱ្យមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អនុណហិ អសម្តែងបាតិមោក្ខដល់
 ពួកកិក្ខុនិម្ម ។ កិក្ខុវាវិទ្យានោះប្រាបបដ្ឋិទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះបាទព្រះ
 ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវាវិទ្យាយ ភថាភក្ក
 អនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុវាវិទ្យាយសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកកិក្ខុនិម្ម ។

[១៨៩] សមយេនាឯន កិក្ខុវាវិទ្យាយោកានំលំខៅរបស់
 កិក្ខុនិម្ម ហើយសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកកិក្ខុនិម្ម ។ មនុស្សវាវិទ្យាយកិច្ចការ
 ចោស កិច្ចការ បន្តបន្តបន្តថា កិក្ខុវាវិទ្យានេះជាប្រធានរបស់កិក្ខុវាវិទ្យា
 នេះ កិក្ខុវាវិទ្យានេះជាសហាយរបស់កិក្ខុវាវិទ្យានេះ ឧទ្ទិសន្តិ កិក្ខុវាវិទ្យានេះ
 មុនជាឯន្ត្រៃអម្បាយនឹងកិក្ខុវាវិទ្យានេះ(១) ។ ពាលវេលមនុស្ស
 វាវិទ្យានោះកំពុងពាលចោស កិច្ចការ បន្តបន្តបន្ត កិក្ខុវាវិទ្យានោះកំពុង
 ពូជ្យស ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុវាវិទ្យានោះប្រាបបដ្ឋិទូលសេចក្តីខ្ចុះចំពោះ
 ព្រះបាទព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវាវិទ្យាយ
 ពួកកិក្ខុនិម្មប្រាសម្តែងបាតិមោក្ខ ដល់ពួកកិក្ខុនិម្ម កិក្ខុណាសម្តែង

[១៧១] តេជ ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុនិយោ វដិ-
 យោយចំ វិយ្យហោមំ សិដ្ឋានកេមំ ភិក្ខុំ បស្សិតា បត្ត-
 ក្ខម័យំ ចំភ្នំចិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ ភិក្ខុនា ឧត្តរាសន្តំ
 ចំសិដ្ឋិតា អក្ខរាសំ បត្តហោតា រាបត្តំ បដិកាភោត្តំ ។
 មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ ជាយាយោ ឥមា
 ឥមេសំ ជាវិយោ ឥមា ឥមេសំ វត្តំ វិហារេន្តា ឥនាមិ
 បនាមេន្តំ ។ បេ ។ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯកមត្តំ អាហារេ-
 ស្សំ ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុមិដំ អាបត្តិ បដិក្ខ-
 ហោតា យោ បដិក្ខុឈ្លាយ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស អនុជា-
 យមំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុមិដំ អាបត្តិ បដិក្ខុហោតា ធុត្តំ ។
 ភិក្ខុនិយោ ឧ ជាធុត្តំ ឯវិចំ អាបត្តិ បដិក្ខុហោតា ធុត្តំ ។
 ភកវតោ ឯកមត្តំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាយមំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុហិ ភិក្ខុមិដំ អាបត្តិ ធុត្តំ ឯវិចំ អាបត្តិ បដិក្ខុឈ្លាយ ធុ-
 ត្តំ ។

[១៧២] តេជ ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុហិ^(១) ភិក្ខុ-
 មិដំ តត្ថំ ឧ ភកវតោ ។ បេ ។ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
 ឯកមត្តំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាយមំ ភិក្ខុវេ

១. ឧ. អ. យោធម្មេន ភិក្ខុនិយោ សក្កោ ឧ បញ្ញាយនិ ។

[១៧១] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឃើញភិក្ខុ (ភិក្ខុនិយោ)
 ក្នុងប្រការហេតុខ្លះ ក្នុងប្រការទាំងឡាយ ក្នុងផ្លូវវិបកដា បី ខ្លះ ក៏ដាក់បាត្រ
 លើផែនដីហើយធ្វើចំពោះឲ្យដឹងឲ្យបាន អង្គុយប្រហោងផ្គុំអញ្ចាស់សម្តែង
 តាមភិក្ខុ ។ មនុស្សទាំងឡាយពេលទោស ក៏ដង្ហើម បន្ទុះបង្ហាបំបាត់ ភិក្ខុ
 ទាំងនេះភក្តីយារបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុទាំងនេះជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំង
 នេះ ក្នុងវេលាយប់ប្រមូលគ្នា ក៏ម្នាក់ណាតាមមួយគ្នា អំឡុងនេះមកទា-
 ហោសន្តិគ្នា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 មិនត្រូវទទួលតាមភិក្ខុរបស់ភិក្ខុខ្ចីទេ ភិក្ខុណាទទួល ត្រូវតាមភិក្ខុខ្ចី ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុខ្ចីទទួលតាមភិក្ខុរបស់ភិក្ខុខ្ចីផង
 គ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុខ្ចីត្រូវទទួលតាមភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ទាន់ទាំងឡាយត្រូវទទួលតាមភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានធ្វើតាម (មានធម្មនិយ-
 តត្ថដាវេន) ដល់ភិក្ខុខ្ចី ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯកមន្តំ អាហរេស្មំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុធិនំ អធិក្ការណំ វេ កាម្ម
 ករយេន្យជាតិ ។

[១៨២] តេ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុធិយោ សង្ឃ-
 មន្តោ កណ្តាលជាតា កាលហជាតា វិភាជន្តា អញ្ញមញ្ញំ
 ឧទសត្តិហិ វិកុដន្តា វិហារន្តំ ន សក្កោន្តំ តំ^(*) អធិការ-
 ណំ វេសមេត្តិ ។ វេ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯកមន្តំ អា-
 ហរេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុធិនំ អធិ-
 ការណំ វេសមេត្តិ ។

[១៨៣] តេ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុធិនំ
 អធិការណំ វេសមេត្តិ ។ ត.ប្តី ទោ បទ អធិការណ
 វិនិច្ឆ័យមាសេ ធិស្សន្តិ ភិក្ខុធិយោ កម្មប្បត្តាយេ វ
 អាចត្តិកាមិនិយោចំ ។ ភិក្ខុធិយោ ឧវហាហំសុ សាទុ
 កន្តេ អយេន្យ វ ភិក្ខុធិនំ កាម្មំ ករោន្ត អយេន្យ វ ភិក្ខុធិនំ
 អាចត្តិ បដិក្កណ្ឌន្តំ ឯ ហិ កតវតោ បញ្ញត្តំ ភិក្ខុហិ
 ភិក្ខុធិនំ អធិការណំ វេសមេត្តិ ។ តេ ភិក្ខុ កត-
 វតោ ឯកមន្តំ អាហរេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុវាទនោះត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយថា ខាងចាំនិទ្យាយត្រូវធ្វើតាមយ៉ាងនេះ ។

[១៨៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បង្កើតហេតុឈ្លោះ
 ទាស់ទែនដដែលគ្នាកណ្តាលដំណុលសិទ្ធិ កាលពាក់ព័ន្ធគ្នាដោយលំហែងគឺ
 មាត់ មិនមានអ្នកណាអាចម្លាប់ឱ្យអធិការណ៍នោះបានឡើយ ។ វេ ។ ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុម្លាប់អធិការណ៍
 របស់ភិក្ខុភិក្ខុ ។

[១៨៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ តែងតែម្លាប់អធិការណ៍
 របស់ភិក្ខុភិក្ខុ ។ កាលបើភិក្ខុបានវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍នោះហើយ ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយគួរដល់តាមនេះ គួរដល់សេចក្តីនេះ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយយោង
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំនិទ្យាយ សូមលោកម្ចាស់ចាំនិទ្យាយ
 មេត្តាធ្វើតាមដល់ភិក្ខុនិច្ចះ សូមលោកម្ចាស់ទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនិច្ចះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវម្លាប់អធិការណ៍របស់
 ភិក្ខុភិក្ខុ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត

កិច្ចនិទានៈ អាបត្តិប្បដិស្ឋានា ឧប្បលវណ្ណាយ អន្តរាសិនីវត្ថុ

កិច្ចាហំ កិច្ចនិទានំ កត្មំ អាហារេត្វា កិច្ចនិទានំ និយ្យានេត្ថំ
កិច្ចនិហំ កិច្ចនិទានំ កត្មំ កាត្ថំ កិច្ចាហំ កិច្ចនិទានំ
អាបត្តិ អាហារេត្វា កិច្ចនិទានំ និយ្យានេត្ថំ កិច្ចនិហំ
កិច្ចនិទានំ អាបត្តិ បដិច្ចហេតុន្តិ ។

[១៩៦] គេង ទោ ចន សមយេន ឧប្បលវណ្ណាយ
កិច្ចនិយា អន្តរាសិនី កិច្ចនិ សត្ត វស្សានិ កតវន្តំ អ-
នុតត្វា ហេតុ វិធម៌ បរិយាប្បណន្តិ ។ កស្សា មុដ្ឋស្ស-
តិទិយា កហិតោ កហិតោ មុស្សតិ ។ អស្សាសិ ទោ
សា កិច្ចនិ កតវា កិវ សាវត្ថំ កន្តកាមាតិ ។ អដទោ
កស្សា កិច្ចនិយា ឯតនហោសិ អហំ ទោ សត្ត វស្សានិ
កតវន្តំ អនុតត្ថិ^(១) វិធម៌ បរិយាប្បណន្តិ កស្សា មេ
មុដ្ឋស្សតិទិយា កហិតោ កហិតោ មុស្សតិ ទុក្ខំ ទោ
បន មាតុកាមេន យាវិវិ សត្តាវ អនុតត្ថិត្ថំ កតិ ទុ ទោ
មយា បដិបដ្ឋិតត្ថន្តិ ។ អដទោ សា កិច្ចនិ កិច្ចនិទានំ
ឯតមត្ថំ អាហារេសិ ។ កិច្ចនិយា កិច្ចនិ ឯតមត្ថំ

១. អ. អនុតត្ថ ។ ម. អនុតត្ថ ។

កិច្ចនិទានៈ កាវេន្យសាមគ្គិ នំរៀនកិច្ចនិទានិស្សបេសំឧប្បលវណ្ណា

ឱកិច្ចលីកតម្កាបេសំពូកកិច្ចនិ ហើយប្រគល់ឱកិច្ចនិ ឱកិច្ចនិវត្ថុកម្មផល
កិច្ចនិផង្គា ឱកិច្ចលីកតម្កាបេសំកិច្ចនិ ហើយប្រគល់ឱកិច្ចនិទទួល
តាមកិច្ចនិផង្គា ។

[១៩៦] សមីយានោះឯង កិច្ចនិទានិស្សបេសំឧប្បលវណ្ណាកិច្ចនិ
ទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ៧ ឆ្នាំ ។ កិច្ចនិទានោះច្រើនក្បួន
ស្មារតី វិន័យដែលបានរៀនមកហើយ ក៏ចេះតែក្បួនទៅវិញ ។ កិច្ចនិទានោះ
ពូជណ៍នឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រើសរើសបំណងនឹងស្តាប់ទៅ តាមនិមន្ត
សាវត្ថិ ។ លំដាប់នោះ កិច្ចនិទានោះក៏បានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញ
នេះបានទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ៧ ឆ្នាំហើយ អាត្មាអញ
នេះជាមនុស្សក្បួនច្រើន វិន័យដែលបានរៀនហើយ ចេះតែក្បួនទៅវិញ
ធម្មតាតាមគ្រាមនឹងដើរតាមព្រះសាស្ត្រអស់មួយជីវិត ក៏បំបាត់ពាក្យណាស់
បើដូច្នេះ អាត្មាអញនឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ។ លំដាប់នោះ កិច្ចនិទានោះ
ប្រាប់រឿនខ្លះដល់កិច្ចនិទានិស្សបេសំ ។ កិច្ចនិទានិស្សបេសំរឿនខ្លះ

អាណេចេសុំ ។ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ
 ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិមំ វិទយំ
 វាចេត្តន្តិ ។

បឋមភាសាវិ ។

[១៩៧] អដទោ ភក្កវា វេសាលីយំ យថាភិក្ខុំ វិហា-
 វិត្វា យេន សាវត្ថំ តេន ចារិតំ ឧត្តាមិ អនុមុទ្ធន
 ចារិតំ ចរមាដោ យេន សាវត្ថំ តេនវសិ ។ តត្រា សុដំ
 ភក្កវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌិតស្ស អា-
 ណមេ ។ តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិ
 យោ តទ្ធមោនកោន ឱសិញ្ញន្តិ អប្បវេនាម អន្តេសុ សា-
 រដ្ឋេយ្យន្តិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ បេ ។
 ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុនិយោ តទ្ធមោនកោន ឱសិញ្ញ
 តត្វា យោ ឱសិញ្ញេយ្យ អាបត្ថំ ឧត្តាមស្ស អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ឧស្ស ភិក្ខុវោ ឧណ្ហាតម្មំ កាតត្ថន្តិ ។ អដទោ
 ភិក្ខុនិ ឯតមាហាសិ តត្ថំ ទោ ឧណ្ហាតម្មំ កាតត្ថន្តិ ។

ប្រាប់ពួកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុវាង្គនោះស្រេចសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមហា
 ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡានយ ភក្កវត
 អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុបង្ហាញវិធីយសល់ពួកភិក្ខុនិមុខ ។

ពាលាវិច ទី ១ ។

[១៩៨] លំដាប់នោះ ព្រះមហាព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុង
 វេសាលី គួរតាមពុទ្ធអច្យាស្រីយោហីយ ក៏ស្តេចទៅកាន់ចារិតគណេវត្ថិ
 កាលព្រាច់ទៅកាន់ចារិតតាមលំដាប់ ទ្រង់ឆ្ពោះទៅកាន់គណេវត្ថិនោះ ។
 មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមហាព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងវត្តាជកពទរបស់
 អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបនគរសាវត្ថិនោះ ។ សម័យនោះឯង ពួកឧត្តម-
 ភិក្ខុសាចកត់នឹងចិត្តទៅលើពួកភិក្ខុនិ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹង
 បានពួកភិក្ខុនិព្រមអះក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំឯឡាយគ្រាបបន្តិ
 ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមហាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯឡាយ ភិក្ខុបង្ក្រាសាចកត់នឹងចិត្តទៅលើពួកភិក្ខុនិ
 ។ ភិក្ខុណាសាច ព្រះមហាព្រះភាគ ម្នាក់ភិក្ខុចាំឯឡាយ ភក្ក-
 វត អនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសាវត្ថិ) ដើរឈ្លានម្តងល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុចាំឯ
 ឡាយក៏មានសេចក្តីព្រះអង្គនេះថា ភិក្ខុសាវត្ថិព្រាង្គឲ្យពួកម្តងចម្លង ។

តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ អវិជ្ជាយោ
សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ខេប តាតត្រាតិ ។

[១៧៨] គេន ទោ បទ សមយេន ជំពូក្ខិយោ ភិក្ខុ
កាយំ វិវិក្ខា ភិក្ខុនីនំ នស្សន្នំ ឡុំ វិវិក្ខា ភិក្ខុនីនំ
នស្សន្នំ អង្គជាតិវិវិក្ខា ភិក្ខុនីនំ នស្សន្នំ ភិក្ខុនីយោ
ឱកាសេន្តិ ភិក្ខុនីហិ សន្និ សម្បយោជេន្តិ អម្បវចាម
អម្ពេសុ សាវេយ្យន្តិ ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោ-
ទេសំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តាហោ វិវិក្ខា ភិក្ខុនីនំ
នស្សន្នំតត្រា ន ឡុំ វិវិក្ខា ភិក្ខុនីនំ នស្សន្នំតត្រា ន អង្គ-
ជាតិវិវិក្ខា ភិក្ខុនីនំ នស្សន្នំតត្រា ន ភិក្ខុនីយោ ឱកាសិ-
តត្រា ន ភិក្ខុនីហិ សន្និ សម្បយោជេន្តិ យោ សម្ប-
យោជេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តស្ស
ភិក្ខុនោ នណ្ឌកម្មំ តាតត្រា ។ អមិទោ ភិក្ខុនំ ឯតម-
យោសិ តត្រា ទោ នណ្ឌកម្មំ តាតត្រា ។ តេ ភិក្ខុ
កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ អវិជ្ជាយោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ខេប តាតត្រាតិ ។

ភិក្ខុនីនោប្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីសង្ឃប្បវេទិក្ខុនោទិ
ជាអវិជ្ជាយបុគ្គល (បុគ្គល ដែលមិនគួរឱ្យភិក្ខុនីសំពះ) ។

[១៧៨] សម័យនោះ ពួកធម្មនិយមភិក្ខុបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី
លាត់ក្បែរបង្ហាញពួកភិក្ខុនី បើកអង្គជាតិបង្ហាញពួកភិក្ខុនី ចំអកចំអន់ពួក
ភិក្ខុនី (ដោយអសទ្ធម្ម) ជ្រុំជ្រុំ (ពួកបុរសលេង) ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនីដោយ
គិតថា ធ្វើដូចហ្ន៎ នឹងបានពួកភិក្ខុនីគ្រែកអក្កន៍ពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយប្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបើកកាយបង្ហាញ
ពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវលាត់ក្បែរបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវបើកអង្គជាតិបង្ហាញ
ពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនី (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវជ្រុំជ្រុំ
(ពួកបុរសលេង)ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនី ភិក្ខុណាជ្រុំជ្រុំលេង ត្រូវភាបត្តិទុក្ខដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អថាធម្មកុញ្ញកទិ (ភិក្ខុសង្ឃ) ធ្វើទុក្ខកម្មដល់ភិក្ខុ
នោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ភិក្ខុសង្ឃ
ត្រូវធ្វើទុក្ខកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះប្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី-
សង្ឃប្បវេទិក្ខុនោទិជាអវិជ្ជាយបុគ្គល ។

[២០៣] តេជ ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុ^(១) ពាលា
អព្យត្តា ឱវាធំ បមេដ្ឋិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
អាណេចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ពាលេន អព្យត្តេន ឱវាធំ
បមេតតោ យោ បមេយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តដស្សាតិ ។

[២០៤] តេជ ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុ អវត្ថស្មី
អកាវណា ឱវាធំ បមេដ្ឋិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
អាណេចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អវត្ថស្មី អកាវណា ឱវាធំ
បមេតតោ យោ បមេយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តដស្សាតិ ។

[២០៥] តេជ ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុ ឱវាធំ បមេត្តា
វិចិច្ចយំ ន ធម្មិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ ឱវាធំ បមេត្តា វិចិច្ចយោ ន ធាតតោ យោ
ន ធម្មេយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តដស្សាតិ ។

[២០៦] តេជ ទោ បដ សមយេន ភិក្ខុនិយោ ឱវាធំ
ន ភិក្ខុនិយោ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនិយោ ឱវាធំ ន ភក្ខតោ យោ ន តាច្ចេយ្យ យ ពាជនោ
កាវតតោតិ ។

១. ម. យេត្តោសុ កិច្ចនិទានេ ១ ឧបនាទី ។

[២០៧] សម័យនោះ មានភិក្ខុន្ន មិនឈ្លាសបញ្ចប់ទុកៗ ។ បេ
ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុន្នមិនឈ្លាស មិនត្រូវ
បញ្ចប់ទុកៗទេ ភិក្ខុណាបញ្ចប់ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[២០៨] សម័យនោះ ក្នុងភិក្ខុបញ្ចប់ទុកៗ ក្នុងទីដែលមិនមាន
រឿង មិនមានហេតុ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ចប់ទុកៗ ក្នុងទីដែលអត់រឿងអហេតុទេ ភិក្ខុណាបញ្ចប់
ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[២០៩] សម័យនោះនិង ភិក្ខុទាំងឡាយបញ្ចប់ទុកៗហើយមិនឲ្យ
វិនិច្ឆ័យ(មិនដឹងជម្រះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
បញ្ចប់ទុកៗ ហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យទេ ភិក្ខុណាមិនឲ្យ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[២១០] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនទៅទទួលទុកៗ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្ខំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមិនទៅទទួលទុកៗទេ
ភិក្ខុណាមិនទៅទទួល វិនិច្ឆ័យត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមតាមភិក្ខុ ។

[២០៧] តេជោ ចន្ទ សមយោជ សញ្ញា ភិក្ខុដ៏-
 សង្ឃ ឡើង ឡើង តទ្បង ។ មនុស្ស ទុដ្ឋាយន្ត ច័យន្ត
 វិចារចន្ត ជាយាយោ សមា សមេស ជាវិយោ សមា ស-
 មេស សនាធិ សមេ សមាហិ សន្តិ អភិវេស្សន្តិ ។
 កតវតោ ឯតមន្ត អាហោចេសុ ។ ធម៌ ភិក្ខុវេ សញ្ញា
 ភិក្ខុដ៏សង្ឃ ឡើង ឡើង តទ្បង តទ្បង ចេ អាមន្ត
 ទុក្ខនស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ បញ្ចហិ ភិក្ខុ-
 ដ៏ហិ ឡើង តទ្បង ។

[២០៨] តេជោ ចន្ទ សមយោជ ចន្ទស្ស បញ្ច
 ភិក្ខុដ៏យោ ឡើង តទ្បង ។ មនុស្ស តទ្បង ទុដ្ឋាយន្ត
 ច័យន្ត វិចារចន្ត ជាយាយោ សមា សមេស ជាវិយោ
 សមា សមេស សនាធិ សមេ សមាហិ សន្តិ អភិវេស្សន្តិ-
 តិ ។ កតវតោ ឯតមន្ត អាហោចេសុ ។ ធម៌ ភិក្ខុវេ ចត្វា-
 ហិ បញ្ចហិ ភិក្ខុដ៏ហិ ឡើង តទ្បង តទ្បង ចេ អាមន្ត
 ទុក្ខនស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ច្ចិហិ តិហិ
 ភិក្ខុដ៏ហិ^(១) ឡើង តទ្បង ។ ឯកំ ភិក្ខុ ទុបសន្តមន្ត

១ ខ. ម. វេ និស្ស ភិក្ខុដ៏យោ ។

[២០៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុដ៏សង្ឃ ឡើង តទ្បង ។
 មនុស្ស ឡើង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង
 នេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុតាំងនេះ ភិក្ខុតាំងនេះ ជាសហាយរបស់ភិក្ខុតាំង
 នេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុតាំងនេះមិនក្រេកក្រពើ ជាមួយនឹងភិក្ខុតាំងនេះ ។
 ភិក្ខុតាំងឡើង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អន្តរាគមន៍ត្រាស់ថា ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡើង ភិក្ខុដ៏សង្ឃមិនត្រូវទៅទទួលឡើង
 (ប្រមាណ) តាំងអស់ទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡើង
 តថាភក្តិអន្តរាគមន៍ភិក្ខុ ឬឬប្រាជ្ញា ទៅទទួលឡើង (ម្តងៗបាន) ។

[២០៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុដ៏ចូលប្រាជ្ញាទៅទទួលឡើង ។
 មនុស្ស ឡើង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង
 ភិក្ខុតាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុតាំងនេះ ភិក្ខុតាំងនេះ ជាសហាយរបស់
 ភិក្ខុតាំងនេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុតាំងនេះមិនក្រេកក្រពើ ជាមួយនឹងភិក្ខុតាំង
 ឡើងនេះ ។ ភិក្ខុតាំងឡើង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង តទ្បង ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអន្តរាគមន៍ត្រាស់ថា ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡើង ភិក្ខុដ៏ចូលប្រាជ្ញាមិនត្រូវ
 ទៅទទួលឡើងទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡើង តថាភក្តិ
 អន្តរាគមន៍ភិក្ខុតាំងឡើង ឬឬប្រាជ្ញាទៅទទួលឡើង ។ ភិក្ខុដ៏សង្ឃ ត្រូវចូលទៅក្នុង

គម៌កោ កតាហំ ឱវាធំ គណ្ណាមីតិ ។ គណ្ណាហយ្យ
 ឱវាធំ ឯវំ ហិ កតវតា បញ្ញត្តំ វេយ្យា ពាលំ វេយ្យា
 តិលាធំ អវសេសេហិ ឱវាធំ កហេតត្បោតិ ។ កតវតា
 ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ វេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ វេយ្យា
 ពាលំ វេយ្យា តិលាធំ វេយ្យា គម៌កំ អវសេសេហិ
 ឱវាធំ កហេតត្បោតិ ។

(២០៣) គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្ថេ កិក្ខុ
 អញ្ញត្ថេ វិហរតិ ។ តំ កិក្ខុនិយោ ទបសង្កម្ពិតា ឯតមត្តំ
 ឱវាធំ អយ្យ គណ្ណាហិតិ ។ អហំ ហិ កតិធំ អញ្ញត្ថេ វិហ-
 រមិ កតាហំ ឱវាធំ គណ្ណាមីតិ ។ គណ្ណាហយ្យ ឱវាធំ
 ឯវំ ហិ កតវតា បញ្ញត្តំ វេយ្យា ពាលំ វេយ្យា តិលាធំ
 វេយ្យា គម៌កំ អវសេសេហិ ឱវាធំ កហេតត្បោតិ ។
 កតវតា ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ

ជាអ្នកដំណើរ យើងទទួលទ្រព្យទុក្ខដូចម្តេចបាន ។ កិក្ខុនិច្ចាតិទ្វាយ
 ដោយថា បដិក្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យទុក្ខ ដ្បិតហេតុនេះ
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា លើកលែងតែកិក្ខុល្ងន៍ លើកលែងតែ
 កិក្ខុឈឺចេញ ត្រូវឱ្យកិក្ខុក្រៅពីនេះទទួលទ្រព្យទុក្ខបាន ។ កិក្ខុនិច្ចាតិទ្វាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ វេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ក្រាស់ថា ឆ្ងល់កិក្ខុនិច្ចាតិ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យលើកលែងកិក្ខុល្ងន៍
 លើកលែងកិក្ខុឈឺ ខឹងកិក្ខុអ្នកដំណើរ ឱ្យកិក្ខុដែលក្រៅពីនេះទទួលទ្រ
 ព្យទុក្ខបាន ។

[២០៣] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុទទួលជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ។
 កិក្ខុនិច្ចាតិទ្វាយទូលដៅកិក្ខុនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បដិក្រ
 លោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យទុក្ខ ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយថា ឆ្ងល់នាង
 ដ្បិតយើងជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ យើងខឹងទទួលទ្រព្យទុក្ខដូចម្តេចបាន ។ កិក្ខុ
 និច្ចាតិទ្វាយនិយាយថា បដិក្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលទ្រព្យទុក្ខ
 ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តឱ្យលើកលែងតែកិក្ខុល្ងន៍
 លើកលែងតែកិក្ខុឈឺ ខឹងលើកលែងតែកិក្ខុអ្នកដំណើរចេញ ឱ្យកិក្ខុក្រៅ
 ពីនេះទទួលទ្រព្យទុក្ខបាន ។ កិក្ខុនិច្ចាតិទ្វាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ឆ្ងល់កិក្ខុនិច្ចាតិ

អារាញ្ញតោន ភិក្ខុតា ឱវាទំ កហោត្វំ សន្តោត្តា តាត្ថំ
អប្បុរ បដិហាសិស្សាមីតិ ។

[២៨៥] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឱវាទំ ក-
ហោត្វា ន អារាចេស្គំ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អារាចេស្គំ
។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឱវាទោ ន អារាចេតតោ យោ ន
អារាចេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

[២៨៦] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឱវាទំ
កហោត្វា ន បច្ចាហាវន្តិ ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អារ-
ចេស្គំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឱវាទោ ន បច្ចាហាវតតោ យោ
ន បច្ចាហាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

[២៨៧] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឱវាទោ
សន្តោត្តំ ន កច្ចុត្តិ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អារាចេស្គំ ។
ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុឱវាទោ សន្តោត្តំ ន កច្ចុត្តំ យោ ន កច្ចេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

កថាភក្កអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ទទួលឱ្យទុក្ខទេវផង ឱ្យធ្វើសាង្កត
(សេចក្តីកំណត់)ផង ថា ភាគអញ្ជើញផ្ទាល់ស្រាប់ត្រូវទីនោះ ។

[២៨៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលឱ្យទុក្ខទេវ ហើយមិន
បានប្រាប់ដល់ (ភិក្ខុអ្នកស្រីផងបាតិមាតុ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីទុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុមិនប្រាប់ទុក្ខទេវ (ដល់ភិក្ខុនី) ទេ ភិក្ខុណាមិន
ប្រាប់ ត្រូវកាបក្តីទុក្ខដ ។

[២៨៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលឱ្យទុក្ខទេវហើយ មិន
ផ្ទាល់ (តាមសាង្កត) ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទុះ
ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមិនផ្ទាល់ (តាមសាង្កត) ទេ ភិក្ខុណាមិនផ្ទាល់ ត្រូវ
កាបក្តីទុក្ខដ ។

[២៨៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនទៅកាន់ទីដែល
សង្ឃកំណត់ហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
ត្រូវទៅកាន់ទីដែលសង្ឃកំណត់ហើយទេ ភិក្ខុនីណាមិនទៅ ត្រូវ
កាបក្តីទុក្ខដ ។

[២០៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិយោ
 ទិយានិ កាយពទ្ធានិ ជារេដ្ឋំ តេហេវ ជាសុតេ^(១)
 នមេដ្ឋំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេដ្ឋំ ។ មេ។
 សេយ្យតាមិ តិហិតាមភោតិយោតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមន្តំ អាណេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ទិយំ
 កាយពទ្ធានិ ជារេទ្ធានំ យោ ជារេយ្យ អាបន្តិ ទុក្ខជស្ស
 មនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ឯតមវាយាយកតិ^(២)
 កាយពទ្ធានិ ន ច តេជ ជាសុតេ^(៣) នមេតត្វា យោ
 នមេយ្យ អាបន្តិ ទុក្ខជស្សតិ ។

[២០៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិយោ វិលីវេន
 បដ្ឋេន ជាសុតេ នមេដ្ឋំ ធម្មបដ្ឋេន ជាសុតេ នមេដ្ឋំ
 ទុស្សបដ្ឋេន ជាសុតេ នមេដ្ឋំ ទុស្សវេណិយោ ជាសុតេ
 នមេដ្ឋំ ទុស្សវន្តិយោ ជាសុតេ នមេដ្ឋំ ចោឡបដ្ឋេន
 ជាសុតេ នមេដ្ឋំ ចោឡវេណិយោ ជាសុតេ នមេដ្ឋំ ចោ-
 ឡវន្តិយោ ជាសុតេ នមេដ្ឋំ សុត្តវេណិយោ ជាសុតេ
 នមេដ្ឋំ សុត្តវន្តិយោ ជាសុតេ នមេដ្ឋំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋា-

១ ឧ. យលុព ។ ២ ឧ. ឯតមវាយាយកតិ ។ ៣ ឧ. យលុព ។ ៤ ឧ. ឯតមវាយាយកតិ ។

[២០៩] សមយេនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទ្រទ្រង់វត្តពន្ធបង្កើតវេស្ស
 ចន្ទវិភង្គិដំនីដោយវត្តពន្ធបង្កើតនោះ^(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលៈពាស
 កិច្ចជ្រាប បន្តបង្កើតថា ។ យេ ។ ដូចគ្នាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមេត្រូវទ្រទ្រង់វត្តពន្ធបង្កើត
 វេស្ស ភិក្ខុនិយោទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបន្តិទុក្ខជ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភកវតោ
 មនុញ្ញាតវត្តពន្ធបង្កើតឬមនុញ្ញាតវេស្ស ដុំបាទ មិនត្រូវចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយវត្ត-
 ពន្ធបង្កើតនោះទេ ភិក្ខុនិយោចន្ទវិភង្គ ត្រូវអាបន្តិទុក្ខជ ។

[២១០] សមយេនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយ
 ផ្ទាំងដែលធ្វើអំពីបាឡាស្ស្យ ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយផ្ទាំងស្បែក ចង្អុលវិ-
 ភង្គិដំនីដោយផ្ទាំងសំពត់ស ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយសំណុំសំពត់ស ចង្អុល-
 វិភង្គិដំនីដោយឧត្តាសំពត់ស ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយផ្ទាំងសំពត់មាន
 ពណ៌ ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយសំណុំសំពត់ពណ៌ ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយ
 ឧត្តាសំពត់ពណ៌ ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយសំណុំសំពត់ស្លូត ចង្អុលវិ-
 ភង្គិដំនីដោយឧត្តាសំពត់ស្លូត ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលៈពាស

១ ឧត្តាសំពត់ស ចង្អុលវិភង្គិដំនីដោយវត្តពន្ធបង្កើត ហេតុនេះឯងជាឯកតាវិកា
 ជាប្រភេទស្តីដោយសំពត់ពណ៌ គឺ សំពត់បិទដោះ ។

យេន្តិ ទិយេន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យតាមិ កិហិកា-
 មភោតិជិយោតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាភោទេសុំ ។ ន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជិយោ វិលិវេន បដ្ឋេន ជាសុតា នមេតព្វា ន
 ចម្មបដ្ឋេន ជាសុតា នមេតព្វា ន ធុស្សបដ្ឋេន ជាសុតា
 នមេតព្វា ន ធុស្សវេណិយា ជាសុតា នមេតព្វា ន
 ធុស្សវដ្ឋិយា ជាសុតា នមេតព្វា ន ចោឡបដ្ឋេន
 ជាសុតា នមេតព្វា ន ចោឡវេណិយា ជាសុតា នមេ-
 តព្វា ន ចោឡវដ្ឋិយា ជាសុតា នមេតព្វា ន សុត្តវេ-
 ណិយា ជាសុតា នមេតព្វា ន សុត្តវដ្ឋិយា ជាសុតា
 នមេតព្វា យា នមេយ្យ អាចត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។

[២៨៨] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុជិយោ អង្គ-
 ល្យេន ជយនំ^(១) យំសាបេន្តិ តោមាទុកេន ជយនំ
 តោត្តាបេន្តិ ហត្ថំ តោត្តាបេន្តិ ហត្ថតោត្ថំ តោត្តាបេន្តិ
 ចានំ តោត្តាបេន្តិ ចានតោត្ថំ តោត្តាបេន្តិ ឡុំ តោត្តា-
 បេន្តិ ឡុំ តោត្តាបេន្តិ ធុនមំសំ តោត្តាបេន្តិ ។ មធុស្ស
 ធុន្យាយន្តិ ទិយេន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យតាមិ កិហិ-
 កាមភោតិជិយោតិ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាភោទេសុំ ។

កំរងៀល បន្ទុបត្តិបំប៉ា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីស្រាស្ត្រអ្នកបរិភោគ
 កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនីដោយផ្ទាំង
 ដែលធ្វើពីបន្ទះឫស្សី មិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនីដោយផ្ទាំងស្បែក មិនត្រូវ
 ចងក្រងផ្គងដំនីដោយផ្ទាំងសំពត់ស មិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនីដោយសំណុំសំ-
 ពត់ស មិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនីដោយឧត្តាសំពត់ស មិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនី
 ដោយផ្ទាំងសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនីដោយសំណុំសំពត់មាន
 ពណ៌ មិនត្រូវចងក្រងផ្គងដំនីដោយឧត្តាសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងក្រង
 ផ្គងដំនីដោយសំណុំសំពត់សូត្រខេ កិក្ខុនិយាមនីតិ ត្រូវតាមត្រឹមត្រូវ ។

[២៨៩] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យគេជីត្រតាមដោយឈើ
 មានសណ្ឋានដូចផ្កាស្រងា ឲ្យគេជីត្រតា ឲ្យគេជីដ ឲ្យគេជីឆ្នាំងដ ឲ្យ
 គេជីដង ឲ្យគេជីឆ្នាំងដង ឲ្យគេជីក្រវ៉ា ឲ្យគេជីមុខ ឲ្យគេជីសាច់ដំនីធូញ
 ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្កាស្រងា ។ មធុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
 ទោស កំរងៀល បន្ទុបត្តិបំប៉ា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីស្រាស្ត្រអ្នកបរិភោគ
 កាម ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។

ន កិច្ចវេ កិច្ចវិធីយោ អង្គិល្យោ ជយនំ យំសាបេតង្គំ ន
 តោហនុគេន ជយនំ កោដ្ឋាបេតង្គំ ន ហត្ថោ កោដ្ឋា-
 បេតង្គោ ន ហត្ថកោដ្ឋោ កោដ្ឋាបេតង្គោ ន តាតោ
 កោដ្ឋាបេតង្គោ ន តាតកោដ្ឋោ កោដ្ឋាបេតង្គោ ន ក្រ
 កោដ្ឋាបេតង្គោ ន មុទំ កោដ្ឋាបេតង្គំ ន នន្តមំសំ កោ-
 ដ្ឋាបេតង្គំ យោ កោដ្ឋាបេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តាជស្សាតិ ។

[២២០] តេន តោ បទ សមយេន នព្វត្ថិយា កិច្ច-
 វិធីយោ មុទំ អាណិម្យត្ថិ មុទំ ឧម្មុទ្ធត្ថិ មុទំ ចុណ្ណត្ថិ
 មហេសីលីកាយ មុទំ លព្វេត្ថិ អត្ថិវតំ តារេត្ថិ មុទំ វតំ
 តារេត្ថិ អត្ថិវតំ មុទំ វតំ តារេត្ថិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយត្ថិ
 វិចារេត្ថិ ។ បេ ។ សយ្យជាបំ តិហិតាមកោតិ-
 វិធីយោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ ន កិច្ចវេ
 កិច្ចវិធីយោ មុទំ អាណិម្យត្ថំ ន មុទំ ឧម្មុទ្ធត្ថំ ន មុទំ
 ចុណ្ណត្ថំ ន មហេសីលីកាយ មុទំ លព្វេត្ថំ ន
 អត្ថិវតោ តាតត្រោ ន មុទំ វតោ តាតត្រោ ន អត្ថិវត-
 មុទំ វតោ តាតត្រោ យោ តាតយ្យ អាបត្តិ ធុត្តាជស្សាតិ ។

ព្រះអង្គជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចវិធីមិនត្រូវឲ្យគេជំក្រភាគ
 ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្ចិតស្មើគេ មិនត្រូវឲ្យគេជំក្រភាគ មិនត្រូវ
 ឲ្យគេជំដៃ មិនត្រូវឲ្យគេជំខ្នង មិនត្រូវឲ្យគេជំជើង មិនត្រូវឲ្យគេជំខ្នង
 ជើង មិនត្រូវឲ្យគេជំភ្លៅ មិនត្រូវឲ្យគេជំមុខ មិនត្រូវឲ្យគេជំសាច់ជើង
 ឆ្មេញ ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចផ្ចិតចង្កាគោ ។ កិច្ចវិធីឈាឲ្យគេជំ
 ត្រូវតាបត្ថិទុក្ខជំ ។

[២២០] សម័យនោះឯង ពួកព្រះត្រៃយោកិច្ចវិធី លាបមុខ ប្រសំមុខ
 ភាគមុខ ច្រមុះ ប្រស្រាបមុខ ប្រស្រាបមុខ ប្រស្រាបចាំងខ្នង ចាំង
 មុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមាឌាសីលា (ម្សៅលាប) ។ មនុស្ស
 ចាំងឡាយពាលចោស គំរងៀល បន្ទុះបង្ហាច់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រី
 គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ កិច្ចទាំងឡាយក្របបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ
 កិច្ចវិធីមិនត្រូវលាបមុខ មិនត្រូវប្រសំមុខ មិនត្រូវភាគមុខ មិនត្រូវច្រមុះ
 មិនត្រូវប្រស្រាបមុខ មិនត្រូវប្រស្រាបមុខ មិនត្រូវប្រស្រាបចាំងខ្នងចាំង
 មុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមាឌាសីលា ។ កិច្ចវិធីឈាឲ្យ ត្រូវ
 តាបត្ថិទុក្ខជំ ។

ន ជាសី ឧបដ្ឋាបេតញ្ច ន កម្មកាម ឧបដ្ឋាបេតញ្ច
 ន កម្មកាម ឧបដ្ឋាបេតញ្ច ន កម្មកាម ឧបដ្ឋា-
 បេតញ្ច ន ហិកកាមក្ខតំ បកិណ្ឌិតំ ន នមតកំ
 ជាតេតំ យា ជាយេយ្យ អាមត្តិ ឧត្តរាស្សានិ ។

[២២២] គេន ទោ បន សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុនិ-
 យោ សត្វនិលកានិ ចីវរនិ ជារន្តិ សត្វបីតកានិ ចីវរនិ
 ជារន្តិ សត្វលោហិតកានិ ចីវរនិ ជារន្តិ សត្វមេត្យ-
 ដ្ឋកានិ ចីវរនិ ជារន្តិ សត្វកណ្ត្រានិ ចីវរនិ ជារន្តិ
 សត្វមហាវត្តន្តានិ ចីវរនិ ជារន្តិ សត្វមហាបាមរន្តានិ
 ចីវរនិ ជារន្តិ អន្តិទ្ធនសានិ ចីវរនិ ជារន្តិ ធិយន-
 សានិ ចីវរនិ ជារន្តិ បុច្ឆនសានិ ចីវរនិ ជារន្តិ ដល-
 នសានិ ចីវរនិ ជារន្តិ កញ្ចកំ ជារន្តិ តិវិដ្ឋំ^(១) ជា-
 រន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារន្តិ ។ បេ ។
 សេយ្យជាបិ កិហិតាមកោតិនិយោតិ ។ គតវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហេចសុំ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយោ សត្វនិល-
 កានិ ចីវរនិ ជារន្តិ ធម្មតិយា ន សត្វបីតកានិ ចីវរនិ

១ ទ. តិវិដ្ឋំ ។ ម. តិវិដ្ឋំ ។

មិនត្រូវឱ្យខ្ញុំស្រីបំរើ មិនត្រូវឱ្យកូនឈូលប្រុសបំរើ មិនត្រូវឱ្យកូន
 ឈូលស្រីបំរើ មិនត្រូវឱ្យសត្វកំចាត់បំរើ មិនត្រូវលក់ក្នុងដីក្នុង
 (ភាគរាជ្យាលក្ខណ៍របស់យេន) មិនត្រូវទ្រទ្រង់កំលស្មាច់ដោយ
 រោមចៀមទេ កិក្ខុនិយោទ្រទ្រង់ ត្រូវតាមត្ថិក្ខុក្នុង ។

[២២២] សមីយោនានិ ធម្មតិយា កិក្ខុនិ ទ្រទ្រង់ចីវរទៀវសុទ្ធ
 ទ្រទ្រង់ចីវរល្បឿនទ្រទ្រង់ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរពាង្សបាទ
 សុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរឡសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រាមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរ
 ល្បឿនទ្រទ្រង់ ទ្រទ្រង់ចីវរមានដោយមិនបានកាន់ដាច់ ទ្រទ្រង់ចីវរមាន
 ដោយវេន ទ្រទ្រង់ចីវរមានដោយវិចិត្រដោយផ្ការឈើ ទ្រទ្រង់ចីវរមានដោយ
 វិចិត្រដោយផ្លែឈើ ទ្រទ្រង់តាវចំពង់វេន ទ្រទ្រង់ម្នក ។ មនុស្សចាត់
 ឡាយ រោលចោស តិរវៀល បន្ទុះបង្ហូរថា ។ បេ ។ ដូចជាពួក
 ស្រីគ្រហស្ថម្ភយោភាគតាម ។ កិក្ខុចាត់ឡាយគ្រាបបង្គំខូលសេចក្តីខ្ញុំ
 ចំពោះព្រះមានព្រះគោរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល់កិក្ខុចាត់
 ឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរទៀវសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរល្បឿនទ្រទ្រង់

ជារេត្យានិ ឧ សត្វលោហិតកានិ ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ
 សត្វមាត្រាជ្ជកានិ ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ សត្វកណ្តានិ
 ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ សត្វមហាវត្តកានិ ចីវរនិ ជារេ-
 ត្យានិ ឧ សត្វមហាធម្មកានិ ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ
 អដ្ឋិទ្ធនសានិ ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ និយនសានិ ចីវរនិ
 ជារេត្យានិ ឧ បុប្ផនសានិ ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ ផលន-
 សានិ ចីវរនិ ជារេត្យានិ ឧ តត្យកំ ជារេត្យានិ ឧ ទិវនំ
 ជារេត្យានិ យា ជារេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តរជស្សាតិ ។

[២២៣] គេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតក កិត្តនំ
 កាលំ ករោន្តិ វិវាហា មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិគ្គារេ
 សង្ឃស្ស ហោត្តតំ ។ ភត្ត កិត្ត ច កិត្តនិយោ ច
 វិវន្តិ អញ្ញាតំ ហោតិ អញ្ញាតំ ហោតិ ។ ភត្តវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោសំ ។ បេ ។ កិត្តនំ ច កិត្តវេ
 កាលំ ករោន្តិ វិវា វេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិគ្គារេ
 សង្ឃស្ស ហោត្តតំ អនិស្សរេ ភត្ត កិត្តសង្ឃោ កិត្ត-
 និសង្ឃស្សវេតំ^(១) ។ សិក្ខាមាណា ច កិត្តវេ ។ បេ ។

១. ឧ. វ. កំពូងវត្តស្សាតំ ។

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះក្រហមស្រទៅសុទ្ធ មិន
 ត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះក្រហមស្រទៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះក្រហមស្រទៅសុទ្ធ មិនត្រូវ
 ទ្រទ្រង់ចំរុះក្រហមស្រទៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះ មានដោយមិនបានកាត់ដាច់
 មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះ មានដោយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះ មានដោយវែង
 ដោយផ្កាឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចំរុះ មានដោយវិចិត្រដោយផ្កាឈើ មិនត្រូវ
 ទ្រទ្រង់កាត់ចំរុះវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ម្នាក់ទេ កំពូងនាទ្រទ្រង់ ត្រូវ
 កាត់ចំរុះក្នុង ។

[២២៣] សម័យនោះឯង មានកិត្តនិ ១ លេ កាលដែលទៀបនឹង
 ធ្វើបរិវេណកាល បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណើអំពីខ្ញុំទៅ បរិគ្គារបស់ខ្ញុំ ចូរ
 បានទៅជារបស់សង្ឃចុះ ។ កិត្តនិកិត្តនិកិត្តនិ ឡាយ ក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា
 បរិគ្គារនេះត្រូវបានយើង បរិគ្គារនេះត្រូវបានយើង ។ កិត្តនិកិត្តនិកិត្តនិ
 បន្តិទ្ធលសេចក្ដីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្រាស់
 ថា ខ្លាចកិត្តនិកិត្តនិ កាលដែលទៀបនឹងធ្វើបរិវេណកាល
 បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណើអំពីខ្ញុំទៅ បរិគ្គារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់
 សង្ឃចុះ ។ កិត្តនិកិត្តនិកិត្តនិ ឡាយ ក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា បរិគ្គារនេះត្រូវ
 បានជារបស់កិត្តនិកិត្តនិ ។ ខ្លាចកិត្តនិកិត្តនិ កាលដែលទៀបនឹងធ្វើបរិវេណកាល ។ បេ ។

សាមណេរី ទេ ភិក្ខុវេ កាលំ កាលោ ឬ វេ វេយ្យ
 មមទ្ធកយេន មម្ហំ បរិក្ខារោ សង្ឃស្ស ហោត្ថតិ អនិស្សរោ
 តត្ថ ភិក្ខុសង្ឃោ ភិក្ខុនិសង្ឃស្សេវេតំ ។ ភិក្ខុ ទេ ភិក្ខុវេ
 កាលំ កាលោ ឬ វេ វេយ្យ មមទ្ធកយេន មម្ហំ បរិក្ខារោ
 សង្ឃស្ស ហោត្ថតិ អនិស្សរោ តត្ថ ភិក្ខុនិសង្ឃោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃស្សេវេតំ ។ សាមណេរោ ទេ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 ឧទាសតោ ទេ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ ឧទាសតោ ទេ ភិក្ខុវេ
 ។ បេ ។ អញ្ញោ ទេ ភិក្ខុវេ កាលំ កាលោ ឬ វេ វេយ្យ
 មមទ្ធកយេន មម្ហំ បរិក្ខារោ សង្ឃស្ស ហោត្ថតិ
 អនិស្សរោ តត្ថ ភិក្ខុនិសង្ឃោ ភិក្ខុសង្ឃស្សេវេតំ ។

(២២៤) តេន ទោ បដ សមយេន អញ្ញតក ឥត្ថិ^(១)

បុរាណមស្ថិ ភិក្ខុនិស្ស បទ្ធពិត្តា ហោតិ ។ សា វេតិកាយ
 ធុត្តលតំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា អំសក្ខយេន បហារំ ធុត្តា
 បវុត្តសំ ។ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ

• ១. អ. ឃោត្តរេសុ ឥត្ថិសតោ ឧ បញ្ញាយនិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាមណេរី កាលដែលទៀបនឹងមរណកាល
 បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណឹះអំពីខ្ញុំវេ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជាបេស
 សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុសង្ឃមិនដឹងក្នុងបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារខ្ញុំត្រូវបាន
 ជាបេសភិក្ខុនិសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ កាលដែលទៀបនឹង
 មរណកាលហើយ បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណឹះអំពីខ្ញុំវេ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ
 ចូរបានទៅជាបេសសង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនិសង្ឃមិនដឹងជាបេសបរិក្ខារនោះ
 ទេ បរិក្ខារខ្ញុំត្រូវបានជាបេសភិក្ខុសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាម-
 ណេរី ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើឧទាសក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើឧទាសក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើឧទាសក ។ ឆ. ទ
 កាលដែលទៀបនឹងមរណកាលហើយ បានផ្ដាំយ៉ាងនេះថា អំណឹះ
 អំពីខ្ញុំវេ បរិក្ខាររបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជាបេសសង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនិ
 សង្ឃមិនដឹងជាបេសបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារខ្ញុំត្រូវបានជាបេសភិក្ខុសង្ឃ ។

(២២៥) សម័យនោះឯង មានស្រ្តីម្នាក់ជាភរិយាចាស់របស់ស្តេច

មល្លបុត្រមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនិ ។ ភិក្ខុនិ (បួសថ្មី) នោះបានឃើញ
 ភិក្ខុ ទទួល មានកម្លាំងវិជ្ជាដើរទៅតាមទ្រព្យ បំរើជាយូរយ៉ាងស្មោះ ភិក្ខុនោះ
 គិតសង្កេត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកាលទោស ក៏ដេញបន្តិចបន្តួច

ក្នុង ហិ ធាម កិក្ខុនី កិក្ខុស្ស បហាវ ធន្យតិក ។
 កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្ស ។ ធន កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយា
 កិក្ខុស្ស បហាវេ ធាតុត្វា យា ធនេយ្យ អាបត្តិ
 ធុត្តជស្ស អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយា កិក្ខុ
 បស្សិត្វា ទូរតោ ។ ធុត្តមិត្វា មត្តំ ធាតុនិ ។

[២២៨] តេជោ បទ សមយេន អញ្ញាតវេ កត្តិ បុត្ត-
 បតិកា ជាវេន កត្តិ ឯហោតិ ។ សា កត្តំ ចាតុត្វា កុណុ-
 បតិ កិក្ខុនី ឯតមត្ថំ ហទ្ធយេ កត្តំ បត្តេន
 ឯហោតិ ។ អនុជា ធាមិ កិក្ខុវេ កត្តំ បត្តេ បត្តិបិត្វា
 សឡាជយោ ចជិត្វា ធាតុ អតមាសិ ។ តេជោ បទ ស-
 មយេន អញ្ញាតវេ បិណ្ឌាចារិកេន កិក្ខុនា សមាធានំ
 កត្តំ ហោតិ យំ យាហំ^(១) បឋមំ កិក្ខុ លកិស្សមិ ធនំ^(២)
 អនុត្វា កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុនិយា វា បរិកុញ្ញស្ស-
 មិត្ត ។ អនុជា សោ កិក្ខុ កំ កិក្ខុនី បស្សិត្វា ឯតម-
 ត្ថំ ហទ្ធយេ កត្តិ ឯតមត្ថំ បតិកុណាតិ ។ អនុ អយ្យាតិ ។
 ធុតិយម្បិ ចោ សោ កិក្ខុ កំ កិក្ខុនី ឯតមត្ថំ ហទ្ធយេ

១. ឧ. ប. យាហំ ។ ២. ឧ. ប. យេនេយ្យ ឧ. ធាតុនិ ។

មិនសមបើកិក្ខុនីនឹងដើរទៅបិក្ខុនេ ។ កិក្ខុនីឯទ្បាយប្រាបបត្តិទ្បាយសេចក្តី
 ខ្ញុំចំពោះព្រះនាងប្រាសាទ ។ ព្រះអង្គជ្រងំប្រាសថា ម្ចាស់កិក្ខុនីឯទ្បាយ
 កិក្ខុនីមិនត្រូវឱ្យបិក្ខុនេឡើយ កិក្ខុនីណាឱ្យបិក្ខុ ត្រូវតាមកិក្ខុនេ ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុនីឯទ្បាយ គេថាគេអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុនីដែលឃើញកិក្ខុហើយ ត្រូវ
 ចៀសចេញអំពីចម្ងាយ បើកម្បិច ។

[២២៩] សមយេនោះ មានស្រ្តីម្នាក់ជាស្រ្តីប្តីលែងហើយ មានផ្ទៃ
 ដោយសហាយ ។ ស្រ្តីនោះដល់ក្នុងចេញហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ
 នឹងកិក្ខុនីជាគូរុបក៍^(១) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់សូមដាក់កូន
 ខ្ញុំនេះក្នុងបាត្រយកទៅចុះ ។ កិក្ខុនីនោះដាក់កូនខ្ញុំនោះក្នុងបាត្រ ហើយ
 បិទបាំងនឹងសង្ឃ័យដើរទៅ ។ សមយេនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកកិក្ខុ ទ្បេ
 សមាទានថា បើពេញពេញបានចង្អុលដាក់ដូច្នេះណា ហើយមិនចាំបាច់
 ឱ្យចង្អុលនោះដែលកិក្ខុក្តី កិក្ខុនីក្តី អាត្មាអញក៏មិនបរិភោគ ។ លំដាប់
 នោះ កិក្ខុនោះបានឃើញកិក្ខុនីនោះហើយ និយាយពាក្យនេះថា បីនាង
 នាងទទួលយកចង្អុលចុះ ។ កិក្ខុនីឆ្លើយថា ល្អើយ លោកម្ចាស់ ។
 កិក្ខុនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនីនោះអស់ពីរដងថា បីនាង ឬនាង

កតិកា កិក្ខុ បដិក្ខណ្ឌតំ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ តតិយ-
 នោ សោ កិក្ខុ តំ កិក្ខុនិ ឯតទេវេច ចាទ្ធ កតិកា កិក្ខុ
 បដិក្ខណ្ឌតំ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ មយោ ទោ កតិកា ស-
 មាទានំ កតិ យំ យោហំ បឋមំ កិក្ខុ លកិស្សាមិ ១ តំ
 អនត្តា កិក្ខុស្ស កំ កិក្ខុនិយា កំ មរិក្ខាស្សាមិកំ
 មាទ្ធ កតិកា កិក្ខុ បដិក្ខណ្ឌតំ ។ អដិទោ សា កិក្ខុនិ
 នោ កិក្ខុនា ធិប្បិធិយមាទា ធិហរិក្ខា មត្តំ នស្សេស្ស
 មស្ស អយ្យ មត្តេ កត្តំ មា កស្សចិ អាភោសិកំ ។
 អដិទោ សោ កិក្ខុ ទុដ្ឋាយតិ ទិយតិវិចារេតិ កតិ ហិ
 ទាម កិក្ខុនិ មត្តេន កត្តំ ធិហរិស្សាមិកំ ។ អដិទោ សោ
 កិក្ខុ កិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាភោសិ ។ យេ នេ កិក្ខុ
 អប្បត្តា ។ មេ ។ នេ ទុដ្ឋាយតិ ទិយតិវិចារេតិ កតិ ហិ
 ទាម កិក្ខុនិ មត្តេន កត្តំ ធិហរិស្សាមិកំ ។ កតិវេតោ ឯត-
 មត្តំ អាភោសេសុ ។ មេ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយា មត្តេន
 កត្តោ ធិហរិកេតោ យា ធិហរេយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខាដស្ស
 អនុជាទាមិ កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយា កិក្ខុ មស្សិត្តា
 ធិហរិក្ខា មត្តំ នស្សេត្តនំ ។

ទទួលយកចង្អុលនៃចេត្តិ ។ កិក្ខុនិធិយថា ល្បិយ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុ
 នោះនិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនោះអស់វាមជ្ឈិកា ហ៊ានចូល
 យកចង្អុលនៃចេត្តិ ។ កិក្ខុនិធិយថា ល្បិយ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុ
 ប្រាប់ថា ម្ចាស់នាង យើងបានសមាទានថា (បើ) កត្តាអញបាន
 ចង្អុលណាជាដំបូង ហើយមិនទាន់បានទិវចង្អុលនោះ ដល់កិក្ខុក្តី ដល់
 កិក្ខុនីក្តី កត្តាអញក៏មិនទាន់ចង្អុលនោះទេ ម្ចាស់នាង ហ៊ានចូល
 យកចង្អុលនេះទៅចុះ ។ ត្រាោះ កិក្ខុនោះ កាលបើកិក្ខុនោះបង្គំ
 (ឲ្យទទួល) ក៏ចង្អុលប្រាប់ថា បើក្រលោកម្ចាស់ សូមមិនភ័យ
 ក្នុងខ្ញុំក្នុងបាត្រ (នែ) សូមលោកម្ចាស់តុំប្រាប់នរណាឡើយ ។ លំដាប់
 នោះ កិក្ខុនោះពោលទោស និងដៀល បន្ទុះបង្គាប់ថា មិនសមបើ
 កិក្ខុនីដាក់ក្នុងខ្ញុំក្នុងបាត្រនោះ ។ បើបើកិក្ខុនោះប្រាប់រឿងខ្ញុំ ដល់កិក្ខុនាង
 ឡាយ ។ កិក្ខុនាងទោសចិត្តប្រាប់និច ។ មេ ។ កិក្ខុនាងនោះគឺពោល
 ទោស និងដៀល បន្ទុះបង្គាប់ថា មិនសមបើកិក្ខុនីដាក់ក្នុងខ្ញុំក្នុងបាត្រ
 សោះ ។ កិក្ខុនាងឡាយប្រាប់បង្គំទទួលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គប្រុងតាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុនាងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដាក់
 ក្នុងខ្ញុំក្នុងបាត្រនោះ កិក្ខុនីណាដាក់យកទៅ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ម្ចាស់កិក្ខុនាង
 ឡាយ ក៏ថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីយើងត្រូវហើយត្រូវបើកបាត្របង្ហាញ ។

[២២៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ-
 ជិយោ ភិក្ខុំ បស្សិតា បរិវត្តតា បត្តម្ភលំ នស្សន្និ ។
 តេ^(១) ភិក្ខុ ទុជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ តាចំ ហំ នាម
 ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុជិយោ ភិក្ខុំ បស្សិតា បរិវត្តតា បត្តម្ភលំ
 នស្សស្សន្និកំ ។ អដិទោ តេ ភតវតោ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 លេសុំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជិយោ ភិក្ខុំ បស្សិតា
 បរិវត្តតា បត្តម្ភលំ នស្សតត្ថំ យា នស្សយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជិយោ ភិក្ខុំ បស្សិតា
 ទុក្ខជិតា បត្តំ នស្សត្ថំ យញ្ច បត្តេ អាមិសំ ហោតិ
 តេជ ច ភិក្ខុ ធិមន្តេតតោតិ ។

[២២៧] តេជ ទោ បទ សមយេន សាវត្ថិយា^(២)
 វេតិកាយ បុរសព្យញ្ជន៍ ធម្មត្ថំ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុជិយោ
 សក្កត្ថំ ឧបចជ្ឈាយីសុ ។ អនុស្សា ទុក្ខជិតំ មកំសុ ។
 តា ភិក្ខុជិយោ មត្តំ អហេសុំ ។ អដិទោ តា ភិក្ខុជិ-
 យោ ឧបស្សយំ គត្វា ភិក្ខុជំនំ ឯតមត្ថំ អាហេលេសុំ ។
 យា តា ភិក្ខុជិយោ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ តា ទុជ្ឈាយន្តិ
 ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ តាចំ ហំ នាម ភិក្ខុជិយោ បុរស-

[២២៦] សមយេនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយាភិក្ខុជិយោឃើញភិក្ខុហើយផ្ដុំ
 បាត្រប្រាប់ថ្ងៃបាត្រ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពាលពោស កំរងៀល បន្ទុះបង្ហាប់
 ថា មិនសមបើពួកធម្មត្ថិយាភិក្ខុ ឃើញភិក្ខុហើយផ្ដុំបាត្រ ប្រាប់ថ្ងៃ
 បាត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះប្រាប់បង្គំទូលសេចក្ដីខ្លះ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុខ័មន
 ត្រូវឃើញភិក្ខុហើយផ្ដុំបាត្រ ប្រាប់ថ្ងៃបាត្រទេ ភិក្ខុនិណ្ឌប្រាប់ថ្ងៃ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភតវតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឃើញភិក្ខុ
 ហើយបើកបាត្របង្ហាញ ប្រសិនបើមានអាមិសៈណាទៅក្នុងបាត្រ ត្រូវ
 ខិតខំភិក្ខុ ដោយភាមិសៈនោះចុះ ។

[២២៧] សមយេនោះឯង មាននិមិត្តរូបសំបុរសដែលគេចាត់ក្នុង
 ច្រកក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូលទៅតែងតាំងនិមិត្តរូបនោះដោយ
 ផ្ចិតផ្ចង់ ។ អនុស្សាទាំងឡាយធ្វើសម្លេងហើ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្ដី
 អៀនឱ្យស្រាវ ។ ទើបភិក្ខុទាំងអស់នោះ ចូលទៅតាមលំនៅ(ភិក្ខុនិ)ប្រាប់
 សេចក្ដីខ្លះដល់ភិក្ខុនិណ្ឌ ។ ភិក្ខុនិណ្ឌមានសេចក្ដីប្រាថ្នាគឺថា ។ មេ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលពោស កំរងៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុ

១. ឧ. ឃេតុកោសលសាគ្គ ២ បក្សាយុត្តិ ១. ២. ឧ. សាវត្ថិយំ ។

ក្បញ្ញតំ ឧបនិជ្ឈាយន្ស្សន្តិកំ ។ អតទោ វោ ភិក្ខុនិ-
 យោ ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។ បេ ។ កតវតោ
 ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។ ឆ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយា បុរិស-
 ក្បញ្ញតំ ឧបនិជ្ឈាយន្ស្សន្តិកំ យោ ឧបនិជ្ឈាយន្ស្សន្តិកំ អាហារេសុំ ។

(២២៨) តេជ ទោ បទ សមយេន បទុស្សា ភិក្ខុនំ
 អាមិសំ នេត្តិ ។ ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុនិយំ នេត្តិ ។ បទុស្សា
 ឧបនិជ្ឈាយន្ស្សន្តិកំ ចិយន្តិកំ វោ ឧបនិជ្ឈាយន្ស្សន្តិកំ ហិ ឆាប កណ្តា អត្តោ
 បរិភោគត្ថាយ និច្ចំ អត្តោសំ មស្សន្តិ ឯ មយម្ប
 ជាតាម^(២) វាជំ នាឡិ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។
 ឆ ភិក្ខុវេ អត្តោ បរិភោគត្ថាយ និច្ចំ អត្តោសំ ឆាតតំ
 យោ ននេយ្យ អាហារេសុំ ឧត្តាជស្សន្តិ ។

(២២៩) តេជ ទោ សមយេន ភិក្ខុនំ អាមិសំ
 ឧស្សន្តិ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។

១ ភិក្ខុ ឆាតិ កត្តិ ឆាតិ វិស្សន្តិ ។ ២ ឆ. បយា ឆ ឆាតិ ។

តំនិទ្បាយ ចូលទៅក្នុងន័យនៃ បេសុសាសនា ។ ភិក្ខុនិយំនោះ
 ប្រាប់ភិក្ខុនំនេះដល់ភិក្ខុនំទៀត ។ បេ ។ ភិក្ខុនំទៀតប្រាប់បង្គំចូល
 សេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនិយំនេះត្រូវយកនាំមើលចិត្តរបស់បុរស ភិក្ខុនិយំណាចូល
 ទៅក្នុងន័យនៃ ក្រវាហន្តិក្ខន្ត ។

(២២៨) សម័យនោះឯង បទុស្សាទាំងឡាយក៏មិនស្រឡាត់
 ឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏មិនស្រឡាត់ (នោះ) ទៅពួកភិក្ខុនិយំ ។ បទុស្សាទាំងឡាយ
 នាំគ្នាស្រឡាត់ ក៏ដូច្នេះ បទុស្សាទាំងឡាយ មិនស្រឡាត់ស្រឡាត់
 ទាំងនេះឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលនេះឲ្យសម្រាប់នាំទៅអ្នកឯទៀត
 យើងទាំងឡាយមិនចេះឲ្យទាល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់បង្គំចូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនិយំឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលនេះឲ្យសម្រាប់នាំទៅអ្នកឯទៀត
 ភិក្ខុនិយំឲ្យ ក្រវាហន្តិក្ខន្ត ។

(២២៩) សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ពួកភិក្ខុ ក៏សម្បូរណ៍ច្រើន
 ទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់បង្គំចូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

កិច្ចនិទាន សន្តិវិប្បត្តិធម្មបទ

អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សង្ឃសង្ឃ ឆានុត្ថំ ។ ពាឡានំ ទុស្សន្តំ
ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ ធម្មត្ថលំកំបិ ឆានុត្ថំ ។

[២៣០] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ សង្ឃិ-
តតំ អាមិសំ ទុស្សន្តំ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោ-
ចេសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សង្ឃិ ភិក្ខុនំ ហិ
ភិក្ខុហិ បដិក្កហាមេត្ថា បរិកុញ្ញត្ថុន្តំ ។

[២៣១] តេន ទោ បន សមយេន មនុស្ស
ភិក្ខុនំ អាមិសំ នេត្តំ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ នេត្តំ ។
មនុស្ស ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេត្តំ កាដំ ហិ ជាម
ភិក្ខុនិយោ អត្តនោ បរិភោតត្ថាយ ជិន្នំ អញ្ញេសំ ទុស្សន្តំ
ន មយម្យជាបាម ឆានំ ឆានុត្ថំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អា-
ហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ អត្តនោ បរិភោតត្ថា ប
ជិន្នំ អញ្ញេសំ ឆានុត្ថំ យា ននេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខនិស្សាគំ ។

កិច្ចនិទាន ការត្រឡប់មកវិញនៃសត្វតាំងឡើងវិញវិញ

ព្រះអង្គជ្រាបថា ខ្លាសត្វតាំងឡើងវិញ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យ ។
(អាមិសៈ) ផលសង្ឃ ។ អាមិសៈក៏កាន់តែសម្បូណ៌ច្រើនណាស់ទៅទៀត ។
ភិក្ខុតាំងឡើងវិញគ្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គជ្រាបថា ខ្លាសត្វតាំងឡើងវិញ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យ ។ អាមិសៈ
ទៅជាបស់បុគ្គលក៏បាន ។

[២៣០] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើការសន្យាអាមិសៈជាច្រើន ។
ភិក្ខុតាំងឡើងវិញគ្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គជ្រាបថា ខ្លាសត្វតាំងឡើងវិញ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ ឬភិក្ខុ
ឱ្យគេទទួលការសន្យាបស់ភិក្ខុតាំងឡើងវិញបរិភោគចុះ ។

[២៣១] សម័យនោះឯង មនុស្សតាំងឡើងវិញអាមិសៈផលពួក
ភិក្ខុនិ ។ ភិក្ខុនិតាំងឡើងវិញ (អាមិសៈ) នោះផលពួកភិក្ខុ ។ មនុស្ស
តាំងឡើងវិញរោសាចាស គឺជឿល បង្កបង្កើតថា មិនសមបើភិក្ខុនិតាំង
ឡើងវិញ ឱ្យអាមិសៈដែលគេឱ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯងផលភិក្ខុនិទៅគេសោះ
យើងរាល់គ្នាមិនចេះឱ្យវាទេ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាបថា ខ្លាសត្វតាំងឡើងវិញ ភិក្ខុនិ
មិនត្រូវឱ្យអាមិសៈ ដែលគេឱ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯង ផលភិក្ខុនិទៅគេទេ
ភិក្ខុនិណាឱ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

(២៣២) តេជ ទោ បទ សមយេន កិត្តុដ៏ធំ
 អាមិសំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អា-
 រោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិត្តុវេ សម្មស្ស ធាតុន្តំ ។ តា-
 រោចេសុំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អា-
 រោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិត្តុវេ បុត្តលីកាមិ ធាតុន្តំ ។

(២៣៣) តេជ ទោ បទ សមយេន កិត្តុដ៏ធំ សង្ខត-
 តាតំ អាមិសំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អា-
 រោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិត្តុវេ កិត្តុដ៏ធំ សង្ខតិ កិត្តុហិ
 កិត្តុដ៏ធំ បដិគ្គហាយេត្វា បរិក្ខត្តាន្តំ ។

(២៣៤) តេជ ទោ បទ សមយេន កិត្តុដ៏ សេនា
 សំ ឧស្សន្នំ ហោតិ កិត្តុដ៏ធំ សេនាសំ^(១) ន
 ហោតិ ។ កិត្តុដ៏យោ កិត្តុដ៏ សង្ខតោ ន្តតំ ជាហេសុំ
 សាទុ កន្ត្រៃ អយ្យា អម្ពានំ សេនាសំ នេន្ត តាវកា-
 លីកន្ត្រៃ ។ កិត្តុ កតវតោ ឯតមត្តំ អា-រោចេសុំ ។ អនុជា-
 តាមិ កិត្តុវេ កិត្តុដ៏ធំ សេនាសំ នាតុំ តាវកាលីកន្ត្រៃ ។

១ ឬ. ហេតុតេសុ សេនាសង្ខតំ វេនំ ន ឧស្សន្នំ ។

(២៣៥) សម័យោនាឯន៍ អាមិសៈរបស់កិត្តុនិសម្បណិច្ឆេនឡើង
 កិត្តុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គប្រជុំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ គឺជាឥន្ទ្រញាតិ (កិត្តុនិ) ឲ្យ
 អាមិសៈដល់សង្ឃ (អាមិសៈ) គឺកាន់កែសម្បណិច្ឆេនឡើងទៀត ។
 កិត្តុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ប្រជុំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ គឺជាឥន្ទ្រញាតិ ។ អាមិសៈទៅ
 ជាប់របស់បុគ្គលកំប៉ាន ។

(២៣៦) សម័យោនាឯន៍ កិត្តុនិធ្វើការសន្សំអាមិសៈដល់កាន់
 កែសម្បណិច្ឆេន ។ ពួកកិត្តុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គប្រជុំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ គឺជាឥន្ទ្រញាតិ
 ឲ្យកិត្តុច្នៃកិត្តុនិ ឲ្យទទួលការសន្សំរបស់កិត្តុនិបរិកានចុះ ។

(២៣៧) សម័យោនាឯន៍សេនាសនៈសម្បណិច្ឆេនដល់ពួកកិត្តុ ។
 សេនាសនៈមិនកើតឡើងដល់ពួកកិត្តុនិ ។ កិត្តុនិទាំងឡាយក៏បញ្ចូលទៅ
 កាន់សំណាក់ពួកកិត្តុថា ចង់ត្រូវលាភម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលាភម្ចាស់ឲ្យ
 សេនាសនៈដល់យើងឲ្យជាប់របស់ខ្លួន ។ កិត្តុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 នុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គប្រជុំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ
 គឺជាឥន្ទ្រញាតិ ដើម្បីឲ្យខ្លួនសេនាសនៈដល់ពួកកិត្តុនិជាប់របស់ខ្លួន ។

[២៣៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ធនុត្តិយោ កិក្ខុចិ-
 យោ សទ្ធកាលំ កដិសុត្តកំ ជារេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
 យន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ កិហិកាម-
 ភោតិចិយោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ ឧ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុចិយោ សទ្ធកាលំ កដិសុត្តកំ ជារេន្តិ
 យោ ជារេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តមស្ស អនុជាជាមិ កិក្ខុវេ
 ឧត្តមិយោ កដិសុត្តកន្តិ ។

ទុតិយភាសាវិ ។

[២៣៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧបសម្បន្នាយោ
 ជិស្សន្តិ អនិមិត្តាមិ និមិត្តមិត្តាមិ អលោហិតាមិ ធុរាលោ-
 ហិតាមិ ធុរាហោឡាមិ បន្សរន្តិមិ សិទិណិមិ^(១) នត្តិ-
 បណ្ណាកាមិ^(២) វេយ្យាសិកាមិ សម្ពិទ្ធាមិ ឧកតោឡាញន-
 កាមិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អនុ-
 ជាជាមិ កិក្ខុវេ ឧបសម្បន្នាយោ ធុរាសតិ អន្តរាយិកោ
 ធម្មេ បុច្ឆិតុំ ។ ឯវត្ស បទ កិក្ខុវេ បុច្ឆិតត្វា

១ ម. សិទិណិមិ ។ ២. នត្តិបណ្ណាកាមិ ។

[២៣៦] សម័យនោះឯង ធនុត្តិយាកិក្ខុមិ ទ្រទ្រង់វ្យាប្រព័សព្វ
 កាល ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលពោស កំរង់វ្យា បន្តបន្តបំបា ។ បេ ។
 ដូចជាពួកស្រីគ្រូហស្តភូមិកោតាម ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុមិមិនត្រូវប្រើវ្យាប្រព័សព្វកាលទេ កិក្ខុមិនព្រម ត្រូវ
 កាមក្តីទុក្ខ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌ភកអនុញ្ញាតវ្យាប្រព័សព័សកិក្ខុមិ
 ដែលមានរដូវ ។

បថ ពាក្យាវៈ ទី ២ ។

[២៣៧] សម័យនោះឯង ឧបសម្បន្នាកិក្ខុទាំងឡាយគ្មាននិមិត្ត
 ទុះ មានចេតុត្រាស់តែជានិមិត្តទុះ មិនមានឈាមរដូវទុះ មានឈាមរដូវជា
 និមិត្តទុះ មានសិទ្ធិទ្រទ្រង់ជានិមិត្តទុះ មានឈាមរដូវព្យាទុះ ជាសិទ្ធិណិ
 ទុះ ជាស្រីភ្លើយទុះ មានបង្គំប្រសូទុះ ទ្វារមត្ត (ទាំង ២) រលាយ
 ចូលគ្នាទុះ ជាឧកតោឡាញនកាទុះ ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 រៀនខ្ចីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភព៌ភកអនុញ្ញាតវ្យា (កិក្ខុមិ) សូន្យអន្តរាយិកាធមិ ២២ ប្រការចំពោះ
 ស្រ្តីដែលមកសួរឧបសម្បត ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវកិក្ខុស្ម័គ្រកិក្ខុមិ

ឯកតោ ឧបសម្បជ្ជាយ ភិក្ខុនិសង្ខេ វិសុដ្ឋាយ ភិក្ខុ-
សង្ខេ ឧបសម្បទេត្ថុន្តិ^(១) ។

[២៣៩] តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិយោ អន-
នុស័ដ្ឋាយោ^(២) ឧបសម្បជ្ជាបេត្តាយោ អន្តរាយិកោ
ធម្មេ បុច្ឆន្តិ ។ ឧបសម្បជ្ជាបេត្តាយោ វិគ្គាយន្តិ មង្គ-
យោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្សង្កេតុំ ។ កតវតោ ឯកមង្គ-
អាហារេសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ បវេមំ អនុសាសិ-
ត្វា បច្ឆា អន្តរាយិកោ ធម្មេ បុច្ឆន្តិ ។ តត្ថេវ សង្ខ-
មជ្ឈេ អនុសាសន្តិ ។ ឧបសម្បជ្ជាបេត្តាយោ តត្ថេវ
វិគ្គាយន្តិ មង្គ យោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្សង្កេតុំ ។
កតវតោ ឯកមង្គ អាហារេសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
ឯកមង្គ អនុសាសិត្វា សង្ខមជ្ឈេ អន្តរាយិកោ ធម្មេ
បុច្ឆន្តិ ។ ឯវត្ស បទ ភិក្ខុវេ អនុសាសិត្វា ។ បវេមំ
ឧបជ្ឈិ តាហារេតត្វា ឧបជ្ឈិ តាហារេត្វា បន្តបិវំ អា-
ចិត្តិតត្ថំ អយន្តេ បត្តោ អយំ សង្ខរដិ អយំ
ឧត្តរាសង្កោ អយំ អន្តរាសង្កោ នំនំ សង្ខត្តិកំ^(៣)

១ ឧ. ឧបសម្បជ្ជន្តិ ។ ២ ឧ. ប. អនុស័ដ្ឋា ។ ៣ ឧ. សង្ខត្តិកំ ។

ដើម្បីឱ្យឧបសម្បជ្ជាត្ថិតិសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃ ដល់ភិក្ខុនិសង្ខេបឧបសម្បជ្ជា
ដោយចំណែកត្រង់ដំបូរស្មុគ្រភ័ក្ត្រសង្ឃប្បវេណី (ម្ចាស់) ហើយ ។

[២៤០] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនិ មិនបានប្រៀនប្រដៅឧប-
សម្បជ្ជាបេត្តាសោភ័ណ គ្រាន់តែសាសន្តរាស្ត្រយិកបទ ។ ឧបសម្បជ្ជា-
បេត្តាក៏អៀនខ្មាសមានមុខទុក្ខមិនអាចនឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលរៀនខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាត ឱ្យប្រៀនប្រដៅជា
មុនសិន ហើយសឹមសួរអន្តរាយិកបទដ៏ជ្រាលជ្រៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ប្រៀន
ប្រដៅ (ឧបសម្បជ្ជាបេត្តា) ក្នុងកណ្តាលដំបូរសង្ឃនោះ ។ ឧប-
សម្បជ្ជាបេត្តាដៅគេអៀនខ្មាសមានមុខទុក្ខ មិនអាចឆ្លើយប្រាប់បាន
ដូច្នេះទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរៀនខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាតឱ្យ
ប្រៀនប្រដៅក្នុងទីសមគួរ ហើយសឹមសួរអន្តរាយិកបទ ក្នុងកណ្តាល
ដំបូរសង្ឃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុនិ) ត្រូវប្រៀនប្រដៅឧបសម្បជ្ជា-
បេត្តាយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូងត្រូវភិក្ខុនិឱ្យឧបសម្បជ្ជាបេត្តា កាន់យកទ-
បជ្ឈាយំ សុវេទិកាន់យកទបជ្ឈាយំហើយ អប្បប្រាប់បាត្រនឹងចិញ្ចឹម នេះ
ជាបាត្រ នេះជាសង្ខរដិ នេះជាចិញ្ចឹម នេះជាស្សន៍ នេះជាសំណាក់ពុទ្ធ^(១)

អយំ ទទនសាសិតោ ភទ្ធ អម្ពុយ្យំ ទិកាសេ តិដ្ឋាហិតំ ។
 ពាលា អម្បត្តា អនុសាសន្តិ ។ អនុសិដ្ឋា^(១) ទបសម្ប-
 នាបេត្តាឃោ វិជ្ជាយន្តិ បដ្ឋិ ហោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្ស-
 ង្កេតំ ។ ភតវតោ ឯតមន្តំ អាណេចសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
 ពាលាយ អម្បត្តាយ អនុសាសិតញ ឃោ អនុសាសេយ្យ
 អាមន្តិ ទុក្ខជស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឡត្តាយ
 ភិក្ខុវេឃោ បដិវាលាយ អនុសាសិតន្តិ ។ អសម្មតា អ-
 នុសាសន្តិ ។ ភតវតោ ឯតមន្តំ អាណេចសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
 អសម្មតាយ អនុសាសិតញ ឃោ អនុសាសេយ្យ អាមន្តិ
 ទុក្ខជស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សម្មតាយ អនុសា-
 សិតំ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តតញ ។ អត្ថថា ។
 អត្ថាធំ សម្មន្តតត្ថំ ចរាយ វា បរា សម្មន្តតញ ។

១ ន. ម. អនុសិដ្ឋា ។

នេះដូចជាភិក្ខុវិទ្យាដែលសន្មត នាវិច្ឆារទៅលើ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រនោះ ។
 (វេលានោះ) ភិក្ខុវិទ្យាដែលសន្មតនៅប្រាជ្ញា ។ ទបសម្បទាបេត្តាពិនិត្យ
 ដែលភិក្ខុវិទ្យាដែលសន្មតនៅប្រាជ្ញា ក៏នៅតែដដែលគ្រប់គ្នា មិនអាច
 ដឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ ភិក្ខុពិនិត្យគ្រប់បង្គំខ្លួនសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិត្យ ភិក្ខុដែល
 ល្ងង់មិនស្មានមិនត្រូវប្រាជ្ញាទបសម្បទាបេត្តាទេ ភិក្ខុនិណ្ឌប្រាជ្ញា ត្រូវអា-
 ប្បិទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិត្យ គឺជាភក្តិអនុញ្ញាតភិក្ខុដែលសន្មតប្រតិ-
 បត្តិប្រាជ្ញា (ទបសម្បទាបេត្តា) បាន ។ ភិក្ខុដែលសន្មតមិនបានសន្មត
 ក៏នៅប្រៀនប្រដៅ ។ ភិក្ខុពិនិត្យគ្រប់បង្គំខ្លួនសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិត្យ ភិក្ខុដែល
 សន្មតមិនបានសន្មត មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅទបសម្បទាបេត្តាទេ ភិក្ខុនិណ្ឌ
 ប្រៀនប្រដៅ ត្រូវអាប្បិទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិត្យ គឺជាភក្តិអនុញ្ញាត
 ភិក្ខុដែលសន្មតសន្មតហើយ (នោះ) ប្រៀនប្រដៅបាន ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុពិនិត្យ សន្មតប្បិសន្នយ៉ាងនេះ ។ ខ្លួនឯងប្បិសន្នខ្លួនឯងក៏
 បាន ភិក្ខុដែលប្បិសន្នភិក្ខុវិទ្យាដទៃក៏បាន ។

[២៤០] កតញ្ច អត្តោ វ អត្តាចំ សម្មន្តិកត្ថំ ។
 ឡត្តាយ កិក្ខុនិយា បដិណាយ សង្ឃោ ញាបេតញោ
 សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ
 ឧបសម្បត្តាបេត្តា ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ
 ឥត្តន្តាមំ អនុសាសេយ្យន្តំ ។ ឯវំ អត្តោ វ^(១) អត្តាចំ
 សម្មន្តិកត្ថំ ។

[២៤១] កតញ្ច បរាយ^(២) បព សម្មន្តិកត្ថា ។
 ឡត្តាយ កិក្ខុនិយា បដិណាយ សង្ឃោ ញាបេតញោ
 សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ
 អយ្យេ ឧបសម្បត្តាបេត្តា ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ
 ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមំ អនុសាសេយ្យាតិ ។ ឯវំ បរាយ
 បព សម្មន្តិកត្ថា ។

[២៤២] នាយ សម្មតាយ កិក្ខុនិយា ឧបសម្បត្តា-
 បេត្តា ឧបសម្ពត្តិកត្ថា ឯវេស្ស វចនិយា សុណសិ
 ឥត្តន្តាមេ អយន្តេ សត្តកាលោ ភូតកាលោ យំ ជានំ កំ
 សង្ឃមន្តោ បុច្ឆន្តេ សន្តំ អត្ថិកំ វត្តត្ថំ អសន្តំ ចត្ថិកំ

១ ឧ. ម. វិ ។ ២ ឧ. ម. បរាយ វិ ។

[២៤០] ខ្លងឯឥច្ចសន្តត្ថងឯយ៉ាងណា ។ កិក្ខុនិវេសន្តាស
 ប្រតិភាសប្រវត្តាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ឧបសម្បត្តាបេត្តា (ជាសិស្ស) របស់នាងជាម្ចាស់
 ឈ្មោះនេះ ។ បើឥឡូវមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំម្ចាស់ឥច្ចប្រៀន
 ប្រដៅ ឧបសម្បត្តាបេត្តាឈ្មោះនេះ ។ ខ្លងឯឥច្ចសន្តត្ថងឯ
 យ៉ាងនេះ ។

[២៤១] កិក្ខុនិវេសន្តាសឥត្ថកិក្ខុនិវេស យ៉ាងណា ។ កិក្ខុនិវេស
 គ្មានប្រតិភាសឥច្ចប្រៀនសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូម
 ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះឧបសម្បត្តាបេត្តា របស់កិក្ខុនិ
 ឈ្មោះនេះ ។ បើឥឡូវមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ កិក្ខុនិឈ្មោះនេះ
 ឥច្ចប្រៀនប្រដៅឧបសម្បត្តាបេត្តាឈ្មោះនេះ ។ កិក្ខុនិវេសន្តាស
 កិក្ខុនិវេស ដោយភាពរាយ៉ាងនេះ ។

[២៤២] កិក្ខុនិវេសសង្ឃសន្តត្ថហើយនោះ ឥច្ចប្បលាភេត
 ឧបសម្បត្តាបេត្តា ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នៃនាងឈ្មោះនេះ នាង
 ស្តាប់ហ្ន៎ កាលនេះកាលនោះ ជាកាលមែនរបស់នាងហើយ របស់ណា
 ដែលរកហើយ ខ្ញុំសូមរបស់នាងចំពោះនាងក្នុងកាលដ៏មុនសង្ឃ ហេតុ
 ដែលមាន នាងត្រូវនិយាយថាមាន ហេតុដែលមិនមាន នាងត្រូវនិយាយ

វត្ថុតំ មា ទោ វិគ្គាសិ មា ទោ មន្ត្រី អហោសិ វេទ្ខំ បុត្តិ-
 ស្សន្តិ ទសិ អធិមិត្តា ទសិ ធិមិត្តមិត្តា ទសិ អលោ-
 ហិតា ទសិ ធុវលោហិតា ទសិ ធុវចោឡិ ទសិ បក្ស-
 រន្តិ ទសិ សិទិណិ ទសិ ឥត្ថិបណ្ឌិតា ទសិ វេប្បសិកា
 ទសិ សម្ព័ន្ធា ទសិ ឧកតោត្យាញ្ញទតា សន្តិ តេ វេវុចា
 អាតាតា កុដ្ឋំ កណ្ណោ កិណសោ សោសោ អបមាភេ
 មទុស្សាសិ ឥត្ថិសិ កុដិស្សាសិ អនណាសិ ទសិ កជ-
 កជ អនុញ្ញាតាសិ មាតាបិតុហិ សាមិកេន បរិបុណ្ណិ-
 សាតិស្សាសិ បរិបុណ្ណន្តេ បត្តិចិវ កិច្ចាមាសិ កាតាមា
 តេ បរិគ្គិដិកិ ។ ឯកតោ អាតច្ឆន្តំ ។ បេ ។ ឧ ឯកតោ
 អាតច្ឆន្តំ ។ អនុសាសិតាយ បមមនរ អាតច្ឆា សាដ្ឋា
 ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ អយ្យេ សាដ្ឋោ ឥត្ថនាមា ឥត្ថ-
 នាមាយ អយ្យាយ ទុបសម្បតាបេត្តា អនុសំដ្ឋា សា
 មយា ។ យទិ សាដ្ឋស្ស បត្តកាតំ ឥត្ថនាមា

ជាមិនមាន បានកុំផែនឡើយ កុំគ្រឿនគ្នាឡើយ ខ្ញុំនឹងសួរនាងយ៉ាង
 នេះថា តាងមិនមែនឥតធិមិត្តទេឬ តាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជាធិមិត្ត
 ទេឬ តាងមិនមែនឥតឈាមទេឬ តាងមិនមានឈាមជាធិមិត្តទេឬ តាង
 មិនមែនមានសំពត់ទ្រព្យជាធិមិត្តទេឬ តាងមិនមែនមានឈាមផ្លូវហូរជា
 ធិមិត្តទេឬ តាងមិនមែនជាសិទិណិទេឬ តាងមិនមែនជាស្រ្តីភ្នំយេទេឬ
 តាងមិនមែនមានរូបដូចច្រូសទេឬ តាងមិនមានព្វាមគ្គីរាល់ចូលគ្នាទេឬ
 តាងមិនមែនជាឧកតោត្យាញ្ញទេឬ តាងមានអាពាហ៍យ៉ាងនេះគឺ យូរ
 ពក ស្រែក រំសិវ ក្នុងប្រូកដែរឬ តាងជាមនុស្សឬ តាងជាស្រ្តីឬ តាង
 ជាអ្នកជាឬ តាងជាស្រ្តីឥតបំណងបំណុលនោះទេឬ តាងមិនមែនជាអ្នកបរិ
 ព្រាណជាទេឬ តាងជាធិមិត្តរបស់នាងបានអនុញ្ញាតហើយឬ តាងមាន
 អាយុគ្រប់ ៦០ ឆ្នាំហើយឬ តាងមានបាត្រនិវតិវ គ្រប់គ្រាន់ហើយឬ
 តាងឈ្មោះអ្វី បរិក្ខ័យរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ។ កិច្ចនិទានៈអ្នកប្រៀនប្រដៅ នឹង
 ទបសម្បតាបេត្តាមកជាមួយគ្នា ។ បេ ។ មិនគប្បីមកជាមួយគ្នាទេ ។ កិច្ចនិ
 ទានៈអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីមកមុនបង្អស់ ហើយផ្សំនិសង្សឱ្យជឿថា 'បពិត្រ
 ព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសន្សំស្តាប់ខ្ញុំ អ្វីនាងសិក្ខាតាឈ្មោះនេះជា
 ទបសម្បតាបេត្តារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ខ្ញុំម្ចាស់បានប្រៀនប្រដៅ
 ហើយ ។ បើកម្មមានកាលក្នុងសង្ស័យហើយ ទបសម្បតាបេត្តាឈ្មោះនេះ

សា គុណ្ឌាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សា កាសេយ្យ ។
 ធុតិយម្យ ឯតមត្ថំ វេទមិ ។ បេ ។ តតិយម្យ ឯតមត្ថំ
 វេទមិ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃេ អយំ ឥត្តន្ទាមា
 ឥត្តន្ទាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទា ចេត្តា បរិសុត្តា
 អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិច្ឆេទស្ស ធម្មចីវរំ ។
 ឥត្តន្ទាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្តន្ទាមាយ
 អយ្យាយ បរិគ្គំនិយា ។ សង្ឃេ ឯត្តន្ទាមំ ឧបសម្បទេតិ
 ឥត្តន្ទាមាយ អយ្យាយ បរិគ្គំនិយា ។ យស្ស អយ្យាយ
 ឧមតិ ឥត្តន្ទាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្តន្ទាមាយ អយ្យាយ
 បរិគ្គំនិយា សា គុណ្ឌាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សា
 កាសេយ្យ ។ ឧបសម្បទា សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមា ឥត្ត-
 ន្ទាមាយ អយ្យាយ បរិគ្គំនិយា ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស
 តស្មា គុណ្ឌិ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្រៀម មិនគួរដល់នាងជា
 ម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តី
 នេះអស់ពីរពិជ័យផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ អស់ពីរបីជ័យផងថា
 បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃសាមីខ្ញុំ នាងឈ្មោះនោះនេះ ជាបេ-
 សម្បទាចេត្តា បេសំនាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុត្តាតាមអន្តរាយិកាធម៌
 ពិន័យយោធម៌ ។ បាត្រនិងចីវរបេសំនាងនេះ មានគ្រប់គ្រាន់
 ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បទាចេត្តាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
 ជាបរិគ្គំនិ មកសូមឧបសម្បទានិងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញ្ញាឯឧបសម្បទា-
 ចេត្តាឈ្មោះនេះ បេសំនាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាបរិគ្គំនិឱ្យបាទបេ-
 សម្បទា ។ ឧបសម្បទាបេសំឧបសម្បទាចេត្តាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់
 ឈ្មោះនេះជាបរិគ្គំនិ គួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះ
 គប្បីស្រៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បី
 ឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាចេត្តាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
 ជាបរិគ្គំនិ សង្ឃបាទឱ្យឧបសម្បទាហើយ ។ ការឱ្យឧបសម្បទានេះ គួរ
 ដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបាទជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំម្ចាស់សូមចាំខ្ញុំគួរ
 សេចក្តីនេះ ដោយការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

តតិយឡី អយ្យា សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធ យោជនី ឧបសម្ព័ន្ធ
មំ អយ្យា សង្ឃ អនុកម្ម ឧបសម្ព័ន្ធ ។

(២២២) ឡីត្រូវ កិក្ខុនា បដិកលេន សង្ឃ ញា-
បេកេន សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃ អយំ ឥត្ថនាមា ឥត្ថ-
នាមាយ ឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា កិក្ខុ-
នីសង្ឃវិសុទ្ធា ឥត្ថនាមា សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធ យោជនី ឥត្ថ-
នាមាយ បវត្តនិយា ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកាវ្យំ សង្ឃ
ឥត្ថនាមំ ឧបសម្ព័ន្ធណេយ្យ ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃ អយំ ឥត្ថនាមា
ឥត្ថនាមាយ ឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា
កិក្ខុនីសង្ឃវិសុទ្ធា ឥត្ថនាមា សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធ យោ-
ជនី ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។ សង្ឃ ឥត្ថនាមំ
ឧបសម្ព័ន្ធណេតិ ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។ យស្ស-
យស្សតោ មមតិ ឥត្ថនាមាយ ឧបសម្ព័ន្ធជា ឥត្ថនាមាយ

តាំងឡាយ ឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា កិក្ខុ-
នីសង្ឃវិសុទ្ធា ឥត្ថនាមា សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធ យោជនី សង្ឃ
ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកាវ្យំ សង្ឃ
ឥត្ថនាមំ ឧបសម្ព័ន្ធណេយ្យ ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។

(២២២) កិក្ខុនីសង្ឃវិសុទ្ធាសប្បកិលេន ឧបសម្ព័ន្ធជា បដិក្រព្រះ
សង្ឃជីវិតោ សូមសង្ឃស្តាប់ឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា
ឧបសម្ព័ន្ធជាបេក្ខា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា ឯកតោ
ហើយ បវត្តនិយា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា ឯកតោ ឧបសម្ព័ន្ធជា ឯកតោ
កិក្ខុនីសង្ឃវិសុទ្ធា ឥត្ថនាមា សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធ យោជនី សង្ឃ
ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកាវ្យំ សង្ឃ
ឥត្ថនាមំ ឧបសម្ព័ន្ធណេយ្យ ឥត្ថនាមាយ បវត្តនិយា ។ យស្ស-
យស្សតោ មមតិ ឥត្ថនាមាយ ឧបសម្ព័ន្ធជា ឥត្ថនាមាយ

កំពូងទន្លេ ជុំវិញ ប្រជុំបុគ្គលិកសម្បទាន

បវត្តិដ៏យ៉ា សោ គុណ្ឌស្ស យស្ស ធម្មមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ ធុតិយម្យ ឯតមត្តំវិជានិ ។ បេ ។ ធុតិយម្យ
 ឯតមត្តំវិជានិ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្កេ អយំ ឥត្តន្តា-
 មា ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា បេត្តា ឯកកោ ឧបសម្បទា
 កិក្កដិសង្កេ វិសុទ្ធា ឥត្តន្តាមា សង្កេ ឧបសម្បទំ
 យាចតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិដ៏យ៉ា ។ សង្កេ ឥត្តន្តាមំ ឧប-
 សម្បទេតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិដ៏យ៉ា ។ យស្សយស្សតោ
 ឧមតិ ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិ-
 ដ៏យ៉ា សោ គុណ្ឌស្ស យស្ស ធម្មមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 ឧបសម្បទា សង្កេ ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិដ៏-
 យ៉ា ។ ឧមតិ សង្កេស្ស កស្មា គុណ្ឌិ ។ ឯវមេតំ
 ពារយាមីតិ ។

កំពូងទន្លេ ប្រជុំបុគ្គលិកសម្បទានដែលទៀត

លោកដ៏មានអាយុក្លិននោះ ឆប្បិស្សៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុក្លិន
 ណា លោកដ៏មានអាយុក្លិននោះឆប្បិធើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ
 អស់ពីរពិជ័យផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់ពីរពិជ័យផងថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឬឮឧបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះនេះ
 ជាឧបសម្បទាបេត្តាបេសកិក្ខុនិឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែក
 ម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនិសង្ឃហើយ ឯឡឧបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ
 មានកិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិដ៏ មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្នីទៀត) ។
 សង្ឃញ្ញាឧបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិដ៏ ឲ្យ
 បានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទាបេសកិក្ខុនិឈ្មោះនេះ មាន
 កិក្ខុនិឈ្មោះនេះជាបវត្តិដ៏ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុក្លិនណា លោកដ៏មាន
 អាយុក្លិននោះឆប្បិស្សៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុក្លិនណា លោកដ៏
 មានអាយុក្លិននោះឆប្បិធើយមក ។ ឧបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុ-
 និឈ្មោះនេះជាបវត្តិដ៏ សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ កម្មនេះសមគួរ
 ដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមបកស្រាយ
 ទុក ដោយភាសាស្សៀមយ៉ាងនេះ ។

[២២៥] តាវតេវ ឆាយោ មេតត្វា ឧត្តប្បមាណំ
 អាចិក្ខុតត្ថំ ធិវសភាតោ អាចិក្ខុតត្ថោ សន្តិកំ អាចិក្ខុ-
 តត្វា កិក្ខុធិយោ វត្តត្វា វសិស្សា ភយោ ច ធិស្សយេ
 អដ្ឋ ច អកកាលីយាធិ អាចិក្ខុយ្យាតាតិ ។

[២២៦] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុធិយោ
 ភត្តត្ថេ អាសនំ សង្កាយន្តិយោ កាលំ វតិធាមេសុំ ។
 ភតវតោ វុត្ថមត្ថំ វាវោចេសុំ ។ អនុជាយមិ កិក្ខុវេ អដ្ឋន្តំ
 កិក្ខុធិនំ យថាវុត្ថំ អវសេសានំ យថាភតិកត្តំ ។

[២២៧] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុធិយោ
 ភតវតោ អនុញ្ញាតំ អដ្ឋន្តំ កិក្ខុធិនំ យថាវុត្ថំ អវសេ-
 សានំ យថាភតិកត្តំ សទ្ធក្ខ អដ្ឋេវ^(១) កិក្ខុធិយោ យថា-
 វុត្ថំ បដិបាធាន្តំ អវសេសាយោ យថាភតិកត្ថំ ។

• ខ. ឧ. ឧ. ឧ. ឧ. ។

[២២៥] ខេជ្ជាយ៍ ឧប្បវាសស្រោស ឧប្បប្រាបប្រមាណានុវត្ត
 ឧប្បប្រាបបំណែកវេ ឧប្បប្រាបសន្តិកំ ឧប្បប្រាបភតិកត្ថំថា ខាង
 ទាំងឡាយ ឬប្រាប័និស្សយេ យោងផង ប្រាបអកកាលីយកិច្ច យោងផង
 ផលកិក្ខុធិនេះ ។

[២២៦] សម័យនោះឯង កិក្ខុធិទាំងឡាយ វេលាវៀបចំអាសនៈ^(១)
 ក្នុងរោងភត្ត ធ្វើភត្តកាលទ្វិក្ខុធិឬស្រេច ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្រាបចន្តិយ
 សេចក្តីខ្ចីចំពោះបុត្រានោះត្រូវតាម ។ ត្រូវអន្តរទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្លាលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភតវតអនុញ្ញាតលំដាប់ទីតាស័វ្វី ផលកិក្ខុធិទាំងឡាយ ផ រូប
 ឆិនទិសមគ្គតាមដំណើរមុខក្រោយ ផលកិក្ខុធិទាំងឡាយក្រៅពីនោះ ។

[២២៧] សម័យនោះឯង កិក្ខុធិទាំងឡាយដឹងថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតលំដាប់ទីតាស័វ្វី ផលកិក្ខុធិ ផ រូប ឆិនទិសម-
 គ្គតាមដំណើរមុខក្រោយ ផលកិក្ខុធិទាំងឡាយ ក្រៅពីនោះដូច្នេះ
 ហើយ ក៏ឃ្លាតលំដាប់ទីតាស័វ្វីចំពោះកិក្ខុធិ ផ រូប ឃាត់ខ្លួនទិសមគ្គ
 តាមដំណើរមុខក្រោយ ចំពោះកិក្ខុធិទាំងឡាយក្រៅពីនោះគ្រប់កន្លែង ។

• ក្នុងអដ្ឋកថាប្រាប័និស្សយេ វេលាវៀបចំអាសនៈ ត្រូវប្រមូលកិក្ខុធិទាំង១១ព្រែកចេញ
 ហើយច្បាំងទៅក្នុងក្តី ត្រង់កន្លែងនោះយ៉ាងនេះ កាលតែពេលឈរតែ ។

ពិព្វន៍ទុក្ខេ យថាវុច្ឆន្តិកាហន អប្បវណ្ណ

កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោស្មំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
កត្តត្ថេ អន្ធនំ កិក្ខុជំជំ យថាវុច្ឆំ អវសេសានំ យថា-
តតតំ អញ្ញត្ថំ^(១) យថាវុច្ឆំ ន បដិគាហិតត្ថំ យា
បដិកាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខនស្សាតិ ។

[២២៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុជិយោ
ន បវរេន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោស្មំ ។ ន កិក្ខុវេ
កិក្ខុជិយោ ន បវរេតត្ថំ យា ន បវរេយ្យ យថាធម្មោ
កាវេតត្ថោតិ ។

[២២៩] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុជិយោ
អត្តនា បវរេត្តា កិក្ខុសង្ឃំ^(២) ន បវរេន្តិ ។ កតវតោ
ឯតមត្ថំ អាហោស្មំ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុជិយោ អត្តនា
បវរេត្តា កិក្ខុសង្ឃោ ន បវរេតត្ថោ^(៣) យា ន បវរេ-
យ្យ យថាធម្មោ កាវេតត្ថោតិ ។

[២៣០] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុជិយោ
កិក្ខុវា សន្តិ ឯតតោ បវរេន្តិយោ កោលាហលំ
អតំស្ស ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោស្មំ ។ ន កិក្ខុវេ

ពិព្វន៍ទុក្ខេ កាវេតត្ថោតិ តាមលំដាប់ជាប់គ្នា និងការបិទបញ្ចប់

កិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គជ្រុងត្រាស់ថា ខ្មោលកិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះ
ខ្ចីចំពោះកិក្ខុសិ ៨ រូប និងវិភាគលំដាប់មុនក្រោយ ដល់កិក្ខុវាសិទ្ធក្រាប
ត្រូវពិភាក្សាទៀត ក្នុងន័យទៀត កិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
ជាប់គ្នា កិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។

[២២៨] សម័យនោះឯង ភូតកិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។ កិក្ខុវាសិ
ទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រុង
ត្រាស់ថា ខ្មោលកិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះ
កិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។ កិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
និមិត្តបរិណា វិនិយោ ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមតាមក្តី ។

[២២៩] សម័យនោះឯង កិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។ កិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
និមិត្តបរិណា និងកិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រុងត្រាស់ថា ខ្មោលកិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
និមិត្តបរិណា និងកិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។ កិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
និមិត្តបរិណា និងកិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។ កិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
និមិត្តបរិណា និងកិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។

[២៣០] សម័យនោះឯង កិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ។ កិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី
និមិត្តបរិណា និងកិក្ខុសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រុងត្រាស់ថា ខ្មោលកិក្ខុវាសិទ្ធក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី

១ ឯតោ បរិ សព្វត្ថានិ យថា ។ ២ ម- យេន ពេល ទិស្សតិ ។ ៣ ១. កិក្ខុសង្ឃំ ។

កិច្ចាធិយា កិច្ចាធិ សង្ខី ឯតោតោ បរាវេតត្ថំ យា
បរាវេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តាធស្សតិ ។

[២៥៥] តេន ទោ បទ សមយេន កិច្ចាធិយោ
បុរេកត្តំ បរាវេទ្តិយោ កាលំ វិនិច្ឆាយេស្ស ។ កតវតោ
ឯតមត្ថំ អាភោចេស្ស ។ អនុជាតាមិ កិច្ចាវេ កិច្ចាធិយោ
បច្ឆាកត្តំ បរាវេតត្ថំ ។ បច្ឆាកត្តំ បរាវេទ្តិយោចិ^(១) វិកា-
នេ អហេស្សំ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាភោចេស្ស ។ អនុ-
ជាតាមិ កិច្ចាវេ អដ្ឋតថា កិច្ចាធិសង្ខី បរាវេត្តា^(២) អប-
រដ្ឋំ កិច្ចាសង្ខី បរាវេតត្ថំ ។

[២៥៦] តេន ទោ បទ សមយេន សញ្ញា កិច្ចាធិ-
សង្ខេបា បរាវេទ្តា កាលាបាលំ អកាសំ ។ កតវតោ
ឯតមត្ថំ អាភោចេស្ស ។ អនុជាតាមិ កិច្ចាវេ ឯតំ កិច្ចាធិ-
ស្សត្ថំ បទេតវំ សង្ខត្ថំ កិច្ចាធិសង្ខស្ស អត្តាយ កិច្ចា-
សង្ខី បរាវេតត្ថំ ។ ឯតំ បទ កិច្ចាវេ សង្ខត្ថត្ថា បបមំ
កិច្ចាធិ យាធិត្ថា យាធិត្ថា ស្សត្តាយ កិច្ចាធិយោ បទ-
តលាយ សង្ខេបា ញាបេតញា សុណាតុ មេ អយេយ្យ

។ ១- ម. វេទ្តា បិដក ៦ ទីស្សតិ ។ ២- ឧទ្ទិសតា បរាវេតត្ថំ ។

កិច្ចាធិមន្ត្របរាវេត ក្នុងទីមួយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ កិច្ចាធិមន្ត្របរាវេត
ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[២៥៧] សមយេនាឯន កិច្ចាធិតាំងឡាយ បរាវេតមុខកត្ត ធ្វើ
កត្តកាលឱ្យក្នុងច្បាប់ ។ កិច្ចាធិតាំងឡាយត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចី
ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិច្ចាធិតាំងឡាយ
គឺជាគម្ភានុញ្ញាឱ្យកិច្ចាធិបរាវេតក្រោយកត្តវិញ ។ កិច្ចាធិបរាវេត
ក្រោយកត្តក្នុងវេលាវិកាល ។ កិច្ចាធិតាំងឡាយត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចី
ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិច្ចាធិតាំងឡាយ
គឺជាគម្ភានុញ្ញាឱ្យកិច្ចាធិបរាវេតនឹងកិច្ចាធិសង្ខីក្នុងថ្ងៃនេះ ហើយបរា-
វេតនឹងកិច្ចាធិសង្ខីក្នុងថ្ងៃស្អែកទៀត ។

[២៥៨] សមយេនាឯន កិច្ចាធិសង្ខីតាំងអស់ តាំងបរាវេតហើយ
ធ្វើឱ្យកើតកាលាបាល ។ កិច្ចាធិតាំងឡាយត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះ
ព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិច្ចាធិតាំងឡាយ គឺជា-
គម្ភានុញ្ញាឱ្យសង្ខតកិច្ចាធិទទួល ដែលផ្ទុកសម្រកិច្ចាល ឱ្យបរាវេតនឹងកិច្ចា-
សង្ខីដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិច្ចាធិសង្ខី (ជំនួសកិច្ចាធិសង្ខី) ។ ខ្ញាលកិច្ចាធិតាំង
ឡាយ កិច្ចាធិត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ គប្បីសូមកិច្ចាធិជាមុខ លុះសូមចុះហើយ
ត្រូវកិច្ចាធិដែលផ្ទុកសម្រកិច្ចាល ប្រកាសសង្ខីថា បរាវេតនឹងកិច្ចាធិ

សង្ឃោយនិ សង្ឃសង្ឃ បត្តកាលំ សង្ឃោ ឥត្តនាមំ
 កិក្ខុនិ សង្ឃន្តយ កិក្ខុនិសង្ឃសង្ឃ អត្តាយ កិក្ខុសង្ឃ
 បរិវេតំ ។ ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុមេ អយ្យ សង្ឃោ
 សង្ឃោ ឥត្តនាមំ កិក្ខុនិ សង្ឃន្ត កិក្ខុនិសង្ឃសង្ឃ អត្តា-
 យ កិក្ខុសង្ឃ បរិវេតំ ។ យស្សា អយ្យាយ មមតិ
 ឥត្តនាមាយ កិក្ខុនិយា សង្ឃនិ កិក្ខុនិសង្ឃសង្ឃ អត្តាយ
 កិក្ខុសង្ឃ បរិវេតំ សា តុណ្ហស្ស យស្សា នក្ខមតិ សា
 កាសេយ្យ ។ សង្ឃកា សង្ឃនិ ឥត្តនាមា កិក្ខុនិ
 កិក្ខុនិសង្ឃសង្ឃ អត្តាយ កិក្ខុសង្ឃ បរិវេតំ ។ មមតិ
 សង្ឃសង្ឃ តស្មា តុណ្ហំ ។ ឯវេតំ ធារយាមីតិ ។

[២៩៣] តាយ សង្ឃតាយ កិក្ខុនិយា កិក្ខុនិសង្ឃ
 អនាយ កិក្ខុសង្ឃ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្ក
 ករិត្តា កិក្ខុនំ ចារេន វត្ថុតា^(១) ឧត្តរិកំ ឯសិទិត្តា
 អញ្ញលំ បត្តហេតុ ឯវេស្ស វេទិយោ កិក្ខុនិសង្ឃោ
 អយ្យ កិក្ខុសង្ឃ បរិវេតំ និដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិ-
 សង្កាយ វា វេតុ^(២) អយ្យ កិក្ខុសង្ឃោ កិក្ខុនិសង្ឃ

• ត្រាយត្រា ក្នុង ធានី ឧត្តរិកំ ។ ២ ឧត្តរិកំ ។

សូមសង្ឃប្រាប់ខ្ញុំ បើកម្មនាមកាលគ្នាដល់សង្ឃហើយ សង្ឃប្រាប់សង្ឃ
 កិក្ខុនិយាមនេះ ឲ្យជាអ្នកបរិវេតនិកកុសល្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 កិក្ខុនិសង្ឃ ។ នេះជាញត្ថិ ។ បព៌ត្រណាមាស្តាសំ សូមសង្ឃប្រាប់ខ្ញុំ
 សង្ឃនិសង្ឃកិក្ខុនិយាមនេះ ឲ្យជាអ្នកបរិវេតនិកកុសល្យ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់កិក្ខុនិសង្ឃ ។ ការសង្កត់កិក្ខុនិយាមនេះ ឲ្យជាអ្នកបរិវេត-
 និកកុសល្យដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុនិសង្ឃ សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គ
 ណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះប្រស្រៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា
 នាងជាម្ចាស់អង្គនោះប្រស្រៀម ឆ្ងាយមក ។ កិក្ខុនិយាមនេះ សង្ឃបាទសង្កត់
 ជាអ្នកបរិវេតនិកកុសល្យដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុនិសង្ឃហើយ ។ ការ
 សង្កត់សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបាទសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំ
 ទុកខ្លួនសេចក្តីនេះ ដោយអាគារស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៩៤] កិក្ខុនិវេលសង្ឃ សង្កត់ហើយនោះ គប្បីនាំកិក្ខុនិ-
 សង្ឃចូលទៅកកកុសល្យ ធ្វើទិវាឡ្យឆ្លាត្រា ផ្ទាំងបង្គំបាទនៃ
 កិក្ខុនិវេល ហើយអង្គុយប្រហោង ផ្គងអញ្ជូលឡើង ពោល
 យ៉ាងនេះថា បព៌ត្រណាមាស្តាសំនាំឲ្យឡាយ ជឿវេនកិក្ខុនិសង្ឃ
 បរិវេតនិកកុសល្យដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយស្រៀសក្តី
 បព៌ត្រណាមាស្តាសំនាំឲ្យឡាយ សូមកិក្ខុសង្ឃគាត់ស្រឡាសេចក្តីអនុគ្រោះ

អនុតម្យំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិការិស្សតិ ។ ទុតិ-
 យម្យំ អយ្យា ។ មេ ។ តតិយម្យំ អយ្យា កិក្ខុនិសង្ខា
 កិក្ខុសង្ខំ បរិវេតិ និដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្ខាយ
 វា វេទនុ អយ្យា កិក្ខុសង្ខា កិក្ខុនិសង្ខំ អនុតម្យំ
 ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិការិស្សតិ ។

[២៥៤] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុនិយោ
 កិក្ខុនំ ឧបោសថំ បមេន្តិ បរិវេតំ បមេន្តិ សវេនិយំ
 ករោន្តិ អនុវាទំ បដ្ឋបេន្តិ ឧតាសំ តារេន្តិ ចោនេន្តិ
 សាបេន្តិ ។ មេ ។ តតិវតោ ឯតតតំ អាណេសុំ ។ មេ ។
 ន កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយោ កិក្ខុស្ស ឧបោសថោ បមេតតោ
 បមិតោមិ អដ្ឋបិតោ បមេន្តិយោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ន
 បរិវេណា បមេតតោ បមិតោមិ អដ្ឋបិតោ បមេន្តិយោ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ន សវេនិយំ តាតតំ កតម្យំ
 អតតំ ករោន្តិយោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ន អនុវាទោ
 បដ្ឋបេតតោ បដ្ឋបិតោមិ អប្បដ្ឋបិតោ បដ្ឋបេន្តិយោ

កាលដាស់ភ្លៀនកិក្ខុនិសង្ខ កាលបើឃើញច្បាស់ហើយ នឹងសម្តែង
 ចេញ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ មេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
 ឡាយ កិក្ខុនិសង្ខស្តីបរិវេណនឹងកិក្ខុសង្ខដោយឃើញក្តី ដោយពួក
 ដោយភ្លៀសក្តី បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមកិក្ខុសង្ខកាស្រ័យ
 សេចក្តីអនុគ្រោះ កាលដាស់ភ្លៀនកិក្ខុនិសង្ខ កាលបើឃើញច្បាស់
 ហើយ នឹងសម្តែងចេញ ។

[២៥៥] សម័យនោះឯង កិក្ខុនិទាំងឡាយ យាត់ទេវាសថ យាត់
 បរិវេណាបេសំព្វកិក្ខុ ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ភ្នំភពិការណ៍) ផ្ដើម
 អនុវាទាធិការណ៍ ឲ្យកិក្ខុធ្វើឧតាស (ដើម្បីចោទ) ចោទ (កិក្ខុ) លើក
 (កិក្ខុ) ។ មេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនិ
 មិនត្រូវយាត់ទេវាសថរបស់កិក្ខុ សូម្បីយាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបាន
 យាត់ឡើយ កាលបើយាត់ ត្រូវតាបត្តិទុក្កជ កិក្ខុនិមិនត្រូវយាត់បរិវេណា
 សូម្បីយាត់ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានយាត់ កាលបើយាត់ ត្រូវតាបត្តិទុក្កជ
 កិក្ខុនិមិនត្រូវធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ភ្នំភពិការណ៍) សូម្បីធ្វើហើយ
 ក៏ឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ កាលបើធ្វើ ត្រូវតាបត្តិទុក្កជ កិក្ខុនិមិនត្រូវផ្ដើមអនុ-
 វាទាធិការណ៍ សូម្បីផ្ដើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានផ្ដើម កាលបើផ្ដើម

អាចត្តិ ធុត្តជស្ស ១ ធុតាសោ កាវេតោ កាវិ-
 តោមិ អកាវេតោ កាវេន្តិយា អាចត្តិ ធុត្តជស្ស ១
 ចោធនេតោ ចោធិតោមិ អចោធិតោ ចោធន្តិយា អាចត្តិ
 ធុត្តជស្ស ១ សាវេតោ សាវេតោមិ អស្សាវេតោ^(១)
 សាវេន្តិយា អាចត្តិ ធុត្តជស្សាភិ ។

[២៥៥] តេន ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិម្ម
 ឧបោសថំ វេទន្តំ បវាសាំ វេទន្តំ សវចន្តិយំ កាវេន្តិ
 អនុវាទំ បដ្ឋបេត្តំ ធុតាសំ កាវេន្តិ ចោធន្តិ សាវេន្តិ ។
 ភគវតោ ឯតមន្តំ អាវេទេសុំ ។ អនុជាបាទិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុបា ភិក្ខុនិយា ឧបោសថំ វេទន្តំ វេទន្តិយា វេទន្តិ
 សុដ្ឋបិកោ វេទន្តិស្ស អបាចត្តិ បវាសាំ វេទន្តំ
 វេទន្តិយា សុដ្ឋបិកា វេទន្តិស្ស អបាចត្តិ សវចន្តិ-
 យំ កាវុំ កាវុំមិ សុកាតំ កាវេន្តិស្ស អបាចត្តិ
 អនុវាទំ បដ្ឋបេត្តំ បដ្ឋបិកោមិ សុប្បដ្ឋបិកោ^(២) បដ្ឋបេ-
 ន្តិស្ស អបាចត្តិ ធុតាសំ កាវេតុំ កាវេតោមិ សុកាវេ-

១ ឧ. ម. អសាវេតោ ។ ២ ឧ. ម. សុប្បដ្ឋបិកោ ។

ត្រូវអាចត្តិក្នុង ភិក្ខុនិម្មិតត្រូវធ្វើឧបោសថ(ដើម្បីចោទ)បើទុកជាឧបោសថ
 ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ កាលបើធ្វើធ្វើ ត្រូវអាចត្តិក្នុង ភិក្ខុនិម្មិត
 ត្រូវចោទភិក្ខុ បើទុកជាចោទហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានចោទ កាល
 បើចោទ ត្រូវអាចត្តិក្នុង ភិក្ខុនិម្មិតត្រូវលើកពួកភិក្ខុ ចោទបើលើកហើយ
 ក៏ឈ្មោះថាមិនបានលើក កាលបើលើក ត្រូវអាចត្តិក្នុង ។

[២៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយាត់ទេវាសថ យាត់បក-
 រណាបេសំព្ភតភិក្ខុនិម្មិត ធ្វើជាអ្នកមានទាន់ពាក្យ(គ្នាអធិការណ៍)ផ្ដើមអនុវាទា-
 និករណ៍ ឲ្យភិក្ខុនិម្មិតត្រូវធ្វើឧបោសថ (ដើម្បីចោទ)ចោទ (ភិក្ខុនិម្មិត) លើក (ភិក្ខុនិម្មិត) ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រោយបដ្ឋបទសេចក្ដីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ជ្រងំក្រាស់ថា ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភក្ដីអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុយាត់ទេវា-
 សថដល់ភិក្ខុនិម្មិត ទេវាសថដែលយាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាយាត់ដោយប្រពៃ
 ភិក្ខុដែលយាត់មិនត្រូវអាចត្តិ ឲ្យភិក្ខុយាត់បករណា បករណាដែលយាត់
 ហើយក៏ឈ្មោះថាយាត់ដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលយាត់មិនត្រូវអាចត្តិ ឲ្យ
 ភិក្ខុធ្វើជាអ្នកមានទាន់ពាក្យ (គ្នាអធិការណ៍) ចោទបើភិក្ខុធ្វើហើយ ក៏ឈ្មោះ
 ថាធ្វើដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលធ្វើ មិនត្រូវអាចត្តិ ឲ្យភិក្ខុផ្ដើមអនុវាទានិករណ៍
 ចោទបើភិក្ខុផ្ដើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាធ្វើឡើងដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលផ្ដើម
 មិនត្រូវអាចត្តិ ឲ្យភិក្ខុលើកឧបោសថ (ដើម្បីចោទ) ចោទបើភិក្ខុលើកហើយ

តោ ភារេន្តស្ស អនាមត្តំ ចោទេតុំ ចោទិតាមិ សុចោ-
ទិតា ចោទេន្តស្ស អនាមត្តំ ភារេតុំ ភារិតាមិ សុស្ស-
រិតា ភារេន្តស្ស អនាមត្តំ ។

[២៨៦] គេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ-
និយា យានេន យាយន្តិ ឥត្ថិយុត្តេនចិ បុរិសន្តរេន
បុរិសយុត្តេនចិ ឥត្តន្តរេន ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ចិ-
យន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ កត្តាមហិកាយា-
និ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេនេសុំ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុ-
និយា យានេន យាយិតត្ថំ យា យាយេយ្យ យា-
នេន្តោ ភារេន្តោនិ ។

[២៨៧] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតក
កិក្ខុនិ កិលាតា យោតិ ន សត្តោនិ បទសា កត្តំ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហេនេសុំ ។ មនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
កិក្ខុនិយា កិលាតាយ យានេន យាយិតត្ថំ^(១) ។
អថទោ កិក្ខុនិ ឯត ឯតមត្តំ ឯតមត្តំ ឯត ទោ

១ ឧ. ម. អនុតិកមិ កិក្ខុវេ ឥលាតាយ យាយនិ ។

កិល្បាថោបិកោដោយប្រវេត កិក្ខុវេលវេក មិនត្រូវតាមក្តី ឲ្យកិក្ខុចាទ
(កិក្ខុនិ) ចោទបិកិក្ខុចាទោយិយ កិល្បាថោចោដោយប្រវេត កិក្ខុវេល
ចោទ មិនត្រូវតាមក្តី ឲ្យកិក្ខុវេល (កិក្ខុនិ) ចោទបិកិក្ខុវេលោយិយ កិល្បា
ថោវេលកោដោយប្រវេត កិក្ខុវេលវេលក មិនត្រូវតាមក្តីឡើយ ។

[២៨៨] សម័យានាវេន ធម្មត្ថិយាកិក្ខុនិវេដោយយានវេលវេក
គោត្តិមានប្រសជាអ្នកបោះ វេលវេកគោត្តិយា មានស្រីជាអ្នកបោះ ។
មនុស្សទាំងឡាយគោលចោស កិក្ខុវេល ចន្ទបង្កាច់ថា ។ បេ ។ ដូច
ជាស្រីអ្នកលេងទឹកក្នុងទន្លេឆ្មារីនិទន្ទេមហិ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនិមិនត្រូវវេដោយយានវេ កិក្ខុនិណាវេ វិស័យដរ
ត្រូវវិទិត្តយ៍តាមតាមក្តី ។

[២៨៩] សម័យានាវេន កិក្ខុនិ ទ ប្រធានជម្ងឺមិនអាចទីវេវេវេ
ដោយជើងបាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេវាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យកិក្ខុនិវេលមានជម្ងឺវេដោយយានវេបាន ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនិទាំង
ឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះផ្សេងៗ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់អនុញ្ញាតយាន)

បុរិសយុត្តំ ធុ ទោតិ ។ កតវតោ ឯកមត្តំ អាហ-
រេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រយុត្តំ បុរិសយុត្តំ
មាត្រវត្តកត្តំ ។

[២៥៨] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតវិស្សា កិក្ខុ-
និយា យានុត្សរគេន ពាឡុតវិ អនាសុតំ អហោសិ ។
កតវតោ ឯកមត្តំ អាហរេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
សិវិកា មាត្រវត្តំ ។

[២៥៩] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតាសិ
តណិកា កិក្ខុនិសុ បព្វជិតា ហោតិ ។ សា ច^(១)
សាវត្ថិ តន្តកាមា ហោតិ កតវតោ សន្និកោ ឧប-
សម្បជ្ជិស្សាមិទំ ។ អស្សាសុំ ទោ ធុត្តា អញ្ញតា-
សិ កិវ តណិកា សាវត្ថិ តន្តកាមាតិ ។ ទេ មត្តេ
ចរិយុជ្ជិសុ ។ អស្សាសិ ទោ អញ្ញតាសិ តណិកា
ធុត្តា កិវ មត្តេ ចរិយុជ្ជិតាតិ កតវតោ សន្និកោ ធុតំ
តាហោសិ អចាំ ហិ ឧបសម្បជ្ជិតុកាមា កតំ ធុ ទោ
មយា បដិបដ្ឋិតព្វដ្ឋំ ។ អជទោ កតវតោ ឯកស្មី មិគាទេ

១. ម. ហេតុតេសុ បសាទ ៥ បញ្ចាយនំ ។

ដែលទីមាតាញី ឬយានដែលទីមាតាឈ្មោលឃ្លី ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អថាគតអនុញ្ញាតយានដែលទីមាតាញី ដែល
ទីមាតាឈ្មោលនឹងយានដែលអ្នកសង្ខេបដោយដៃ (មានស្រី ឬប្រុស ជាអ្នក
អ្នក) ។

[២៥៨] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ ប្រភេទសេចក្តីនេះសប្បាយ
ជាទាំងដោយសារទេវទត្តិច ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
អថាគតអនុញ្ញាតព្រាស្ម័ន នឹងអង្គ្រិនស្ម័ន ។

[២៥៩] សម័យនោះឯង មានស្រីជាមាសឈ្មោះអញ្ញតាសិ បក
ចូលក្នុងសំណាក់ពួកកិក្ខុមី ។ មានអញ្ញតាសិនោះ ចង់ទៅឯគុរសាវត្ថិ
ដោយគិតថា គាតាអញ្ញនឹងបានបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ពួកអ្នកលេងបានឮដំណឹងថា មានអញ្ញតាសិស្រីជាមាសចង់ទៅ
ឯគុរសាវត្ថិ ។ ពួកអ្នកលេងទាំងនោះ ក៏ចាំស្តាប់ត្រង់កណ្តាលផ្លូវ ។ មាន
អញ្ញតាសិស្រីជាមាសបានឮដំណឹងថា ពួកអ្នកលេងចាំស្តាប់ត្រង់កណ្តាល
ផ្លូវដូច្នោះ ក៏បញ្ជូនទូកទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ដ្បិតខ្ញុំម្ចាស់
ចង់បសម្បទា រើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រគល់ក្តីយ៉ាងណា ។ ព្រោះនិមាណ

(២២០) ឲ្យត្រូវ ក៏ក្នុង បដិសេធនៃ សង្ឃ ឬ
 បេតិកភ័យ សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃ ឥតប្រាជ្ញា ឥតប្រា-
 ជ្ញា ឧបសម្ព័ន្ធជាបេតិកភ័យ ឬក៏តាម ឧបសម្ព័ន្ធជា ក៏ក្នុង
 សង្ឃ វិសុទ្ធា សា កេនិច្ចរិទ្ធ អន្តរាយេន ធាតុច្រើន
 ឥតប្រាជ្ញា សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ យាងតិ ឥតប្រាជ្ញា
 បរិក្ខេបយោ ។ យន្តិ សង្ឃស្ស បត្តកក្កំ សង្ឃ ឥតប្រាជ្ញា
 ឧបសម្ព័ន្ធជាបេតិកភ័យ បរិក្ខេបយោ ។ ឬសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃ ឥតប្រាជ្ញា ឥតប្រាជ្ញា
 ឧបសម្ព័ន្ធជាបេតិកភ័យ ឬក៏តាម ឧបសម្ព័ន្ធជា ក៏ក្នុង
 សង្ឃ វិសុទ្ធា សា កេនិច្ចរិទ្ធ អន្តរាយេន ធាតុច្រើន
 សង្ឃ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ យាងតិ ឥតប្រាជ្ញា បរិក្ខេ-
 បយោ ។ យស្សយស្សតោ មេតិ ឥតប្រាជ្ញា
 ឧបសម្ព័ន្ធជា ឥតប្រាជ្ញា បរិក្ខេបយោ សោ តុណ្ហស្ស

(២២០) ក៏ក្នុងវិសុទ្ធាសប្រតិបត្តិ គប្បីប្រកាសសង្ឃជា បដិសេធ
 ព្រះសង្ឃជំពាក់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឲ្យឆាប់សម្បទាបេតិកភ័យនេះ
 របស់ក៏ក្នុងវិសុទ្ធានេះ បានឆាប់សម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុង
 សំណាក់ក៏ក្នុងសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះមកពុំបាន ព្រោះ
 មានអន្តរាយណាមួយ ឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះ មានក៏ក្នុងវិសុទ្ធានេះ
 ជាបរិក្ខេប សូមឧបសម្បទាឆាប់សង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ បើអង្គមានកាលក្នុង
 ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះ មានក៏ក្នុង
 វិសុទ្ធានេះជាបរិក្ខេបឲ្យបានឆាប់សម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បដិសេធព្រះ
 សង្ឃជំពាក់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះ របស់ក៏ក្នុង
 វិសុទ្ធានេះ បានឆាប់សម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់ក៏ក្នុង
 សង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយ
 ណាមួយ ឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះ មានក៏ក្នុងវិសុទ្ធានេះជាបរិក្ខេប
 សូមឧបសម្បទាឆាប់សង្ឃ (ម្តងទៀត) ឥឡូវនេះសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទា
 បេតិកភ័យនេះ មានក៏ក្នុងវិសុទ្ធានេះជាបរិក្ខេបឲ្យបានឆាប់សម្បទា ។ ឧប-
 សម្បទានៃឧបសម្បទាបេតិកភ័យនេះ មានក៏ក្នុងវិសុទ្ធានេះជាបរិក្ខេបសម
 គួរដល់លោកដ៏មានអាយុក្នុងលោក លោកដ៏មានអាយុក្នុងនោះគប្បីស្ងៀម

យស្ស ឧត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ មុតិយម្យី ឯតមត្ថំ
 វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្យី ឯតមត្ថំ វនាមិ សុណាគុ
 មេ កន្តេ សង្ខេប ឥត្តន្តាមា ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា-
 បេត្តា ឯតតោ ឧបសម្បទា កិក្ខុដិសង្ខេប វិសុត្តា សា
 កេនជិទេវ អន្តរាយេន ឆាតច្នតំ ឥត្តន្តាមា សង្ខី
 ឧបសម្បទិ យាចតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិយោ ។ សង្ខេប
 ឥត្តន្តាមិ ឧបសម្បទេតិ ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិយោ ។
 យស្សយស្សតោ ឧមតិ ឥត្តន្តាមាយ ឧបសម្បទា
 ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិយោ សោ គុណ្ឌស្ស យស្ស ឧត្តមតិ
 សោ កាសេយ្យ ។ ឧបសម្បទា សង្ខេប ឥត្តន្តាមា
 ឥត្តន្តាមាយ បវត្តិយោ ។ ឧមតិ សង្ខេប តស្មា
 ត្បណ្ឌី ។ បវមេតិ ឆាវយាមីតិ ។ តាវទេវ វាយា មេតត្វា
 ឧត្តមមាណំ អាចិត្តិកត្ថំ ជិវសកាតោ អាចិត្តិកត្ថោ

មិនសមគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គុណា លោកដ៏មានអាយុអង្គុនោះ
 ឧប្បត្តិយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះដល់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រ-
 កាសសេចក្តីនេះដល់វារៈបីដងផងថា បងព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនេះ ដល់កិត្តិយ៍ឈ្មោះនេះបានឧបសម្បទា
 ដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភ្នកសំណាក់នៃកិត្តិយ៍សង្ឃហើយ ឥឡូវឧប-
 សម្បទាបេត្តានោះមកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ ឧបសម្បទា-
 បេត្តាឈ្មោះនេះ មានកិត្តិយ៍ឈ្មោះនេះជាប់ក្តីនី សូមឧបសម្បទាដ៏សង្ឃ
 (ម្តងទៀត) ។ ឥឡូវនេះសង្ឃញ្ញាឧបសម្បទាបេត្តាឈ្មោះនោះមានកិត្តិ-
 យ៍នេះជាប់ក្តីនី ឱ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទានៃឧបសម្បទាបេត្តា
 ឈ្មោះនេះ មានកិត្តិយ៍ឈ្មោះនេះជាប់ក្តីនី សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គុណា លោកដ៏មានអាយុអង្គុនោះឧប្បស្សៀម មិនសមគួរដល់លោកដ៏
 មានអាយុអង្គុណា លោកដ៏មានអាយុអង្គុនោះឧប្បត្តិយមក ។ ឧបសម្ប-
 ទាបេត្តាឈ្មោះនេះ មានកិត្តិយ៍ឈ្មោះនេះជាប់ក្តីនី សង្ឃបានឱ្យឧបសម្បទា
 ហើយ ។ ឧបសម្បទាឈ្មោះនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមបំភ្លេចសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្សៀម
 យ៉ាងនេះ ។ កិត្តិយ៍ដ៏សម្រាប់ចាត់ ប្រាប់ប្រមាណរដ្ឋ ប្រាប់ចំណែកថ្ម

សន្តិភី អាចិត្តតត្ថា ភិក្ខុនិយោ វត្តត្ថា ភស្តុ តយោ
ន ធិស្សយេ អដ្ឋ ច អករណីយាធិ អាចិត្តយ្យាតិ ។

[២៦១] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិយោ
អញ្ញោ វិហារន្តំ ។ ធុត្ថា ធុសេន្តិ ។ ភតវតោ ឯតមន្តំ
អាណេស្យំ ។ ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ អញ្ញោ វត្តត្ថំ យា
វសយ្យ អាចិត្តំ ធុត្តាធិស្សតិ ។

[២៦២] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរេន ធុត្ថា-
សភេន ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស ធុត្ថោសីតោ ធិត្ថោ ហោតិ ។
ភតវតោ ឯតមន្តំ អាណេស្យំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ធុត្ថោសីតន្តិ ។ ធុត្ថោសីតោ ន សម្មតិ ។ ភតវតោ
ឯតមន្តំ អាណេស្យំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធុបស្ស-
យន្តិ ។ ធុបស្សយោ ន សម្មតិ ។ ភតវតោ ឯតមន្តំ
អាណេស្យំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នវត្ថម្មន្តិ ។ នវត្ថម្ម
ន សម្មតិ ។ ភតវតោ ឯតមន្តំ អាណេស្យំ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលិកំចិ កាត្ថន្តិ ។

ប្រាជ្ញសន្តិភី និទិត្តប្រាជ្ញាភិក្ខុនិយោ នាទិត្តនិទាយត្រូវប្រាជ្ញនិស្សយេ
ព យាទិវេន អករណីយកិច្ច យាទិវេន ដល់ភិក្ខុនិយោ ។

[២៦១] បរមយោនីន ភិក្ខុនិទាយត្រូវនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួក
អករណីយកិច្ច ។ ភិក្ខុនិទាយត្រូវបង្គំទូលសេចក្តីចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុនិទាយ ភិក្ខុនិមន
ត្រូវនៅក្នុងព្រៃទេ ភិក្ខុនិទាយនៅ ត្រូវអាចិត្តច្បាស់ ។

[២៦២] សមយោនីន ទុក្ខសក្ខាភិ ប្រភេទយ៉ាង(សម្រាប់
ដាក់របស់) ដល់ភិក្ខុនិសង្ឃ ។ ភិក្ខុនិទាយត្រូវបង្គំទូលសេចក្តីចំ
ពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុនិទាយ
ភតវតអនុញ្ញាតយ៉ាង ។ យ៉ាងនឹងប្រាប់ត្រាស់ ។ ភិក្ខុនិទាយត្រូវ
បង្គំទូលសេចក្តីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុនិទាយ ភតវតអនុញ្ញាតផ្ទះ ។ ផ្ទះក៏នៅតែមិនប្រាប់ត្រាស់ ។
ភិក្ខុនិទាយត្រូវបង្គំទូលសេចក្តីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុនិទាយ ភតវតអនុញ្ញាតនៅក្នុង(ការ
ស្វែងរក) ។ នៅក្នុងក្រុងនៅតែមិនប្រាប់ត្រាស់ ។ ភិក្ខុនិទាយត្រូវបង្គំទូល
សេចក្តីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
និទាយ ភតវតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើនៅក្នុងការងារជាប់រាប់បុគ្គលវិញ ។

[២៦៣] តេជ ទោ បទ សមយេន អត្ថាត្ថា ។
 ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធកត្តា ភិក្ខុវិញ្ញាណ បទដ្ឋាន ហោតិ ។
 តស្ស បទដ្ឋានាយ កត្តា វិជ្ជាសិ ។ អដិទោ តស្ស
 ភិក្ខុវិញ្ញាណ ឯតទហោសិ កត្តំ នុ ទោ មយោ ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 ទារកោ បទដ្ឋានត្ថា ។ កត្តាតោ ឯតទត្ថំ អាហោ-
 ចេសុ ។ អនុដាធាមិ ភិក្ខុវិញ្ញាណ ទោសេតុ យាវ សោ
 ទារកោ វិញ្ញាតំ ធាតុលោកិកំ ។ អដិទោ តស្ស
 ភិក្ខុវិញ្ញាណ ឯតទហោសិ មយោ ច ទ លត្តា
 ឯតទកាយ វត្ថុ អត្ថាយ ច ភិក្ខុវិញ្ញាណ ទ លត្តា
 ទារកោ សហវត្ថុ កត្តំ នុ ទោ មយោ បទដ្ឋាន-
 ត្ថា ។ កត្តាតោ ឯតទត្ថំ អាហោចេសុ ។ អនុ-
 ដាធាមិ ភិក្ខុវិញ្ញាណ ឯតទ ភិក្ខុវិញ្ញាណ សម្មាសម្ពុទ្ធកត្តា ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 ទត្ថយំ ធាតុ ។ វិវត្តា បទ ភិក្ខុវិញ្ញាណ សម្មាសម្ពុទ្ធកត្តា ។ បឋមំ
 ភិក្ខុវិញ្ញាណ យាចិត្តា យាចិត្តា ព្យាបាយ ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 បទដ្ឋានាយ សង្ខារ ញាបេតតោ សុណាតុ មេ អយ្យ
 សង្ខារ បទ សង្ខារស្ស បត្តកាលំ សង្ខារ ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 ភិក្ខុវិញ្ញាណ សម្មាសម្ពុទ្ធកត្តា ភិក្ខុវិញ្ញាណ ទត្ថយំ ។

[២៦៤] សម្មាសម្ពុទ្ធកត្តា ភិក្ខុវិញ្ញាណ ភិក្ខុវិញ្ញាណ ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 មកប្បសូត្តិសំណាក់ភិក្ខុវិញ្ញាណ ។ លុះស្រ្តីនោះប្រសើរហើយ ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 មក ។ ភិក្ខុវិញ្ញាណនោះសេចក្តីត្រូវដឹងថា អាត្មាអញនឹងថែរក្សាទារក
 នេះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ភិក្ខុវិញ្ញាណនោះប្រាកដប្រជានូវសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រើសរើសថា ម្ចាស់ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 ទូល កថាភក្តិអនុញ្ញាតឱ្យចិញ្ចឹមដំណើរទារកនោះបានដឹងក្តី ។ ដើមភិក្ខុ-
 វិញ្ញាណនេះ មានសេចក្តីត្រូវដឹងថា អាត្មាអញនឹងថែរក្សាជាមួយនឹងភិក្ខុវិញ្ញាណ
 ប្រសិទ្ធិបាន ទាំងភិក្ខុវិញ្ញាណ ក៏នៅជាមួយនឹងភិក្ខុវិញ្ញាណប្រសិទ្ធិបាន ក៏
 អាត្មាអញត្រូវថែរក្សាដូចម្តេច ។ ភិក្ខុវិញ្ញាណនោះប្រាកដប្រជានូវសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រើសរើសថា ម្ចាស់ភិក្ខុវិញ្ញាណ
 កថាភក្តិអនុញ្ញាតឱ្យសង្កតភិក្ខុវិញ្ញាណ ទូល ឱ្យបានជាដំណើរនឹងភិក្ខុវិញ្ញាណនោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុវិញ្ញាណ ត្រូវសង្កតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសូមភិក្ខុវិញ្ញាណមុន លុះសូម
 ចូរហើយឧប្បត្តិភិក្ខុវិញ្ញាណសម្រាប់គាល ប្រកាសសង្ខារ បទគ្រោះ
 នាងជាម្ចាស់ សូមសង្ខារប្រាប់ បើកម្មមានកាលក្នុង ដល់សង្ខារហើយ
 សង្ខារឧប្បសង្កតភិក្ខុវិញ្ញាណនេះ ឱ្យបានជាដំណើរនឹងភិក្ខុវិញ្ញាណនោះ ។

ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ អយ្យ សឿន សឿន
 ឥត្តនាម កិត្យុនី សឿននី ឥត្តនាមាយ កិត្យុនីយា
 ទុតិយ ។ យស្ស អយ្យយ ទមតិ ឥត្តនាមាយ
 កិត្យុនីយា សឿន ឥត្តនាមាយ កិត្យុនីយា ទុតិយាយ
 សា តុណ្ហស្ស យស្ស នត្តមតិ សា កាសេយ្យ។ សឿន
 សឿន ឥត្តនាម កិត្យុនី ឥត្តនាមាយ កិត្យុនីយា
 ទុតិយា ។ ទមតិ សឿនស្ស តស្មា តុណ្ហ ។ ឯវេទន៍
 ពារយាមិតិ ។ អថេវា តស្ស ទុតិយីកាយ កិត្យុនីយា
 ឯតនហោសិ កថំ ទុ វោ មយា ឥមស្មី ពារកេ
 បដិបដ្ឋិត្យុនី ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសុ ។
 អនុជានាម កិត្យុនី ឯតមត្ថំ សា កាវ យថា អញ្ញោ^(១) បុរិសេ
 បដិបដ្ឋិតិ^(២) ឯវ តស្មី ពារកេ បដិបដ្ឋិត្យុនី ។

(២៦២) តេជ វោ បទ សមយេន អញ្ញាតន កិត្យុនី
 តុនន្ទំ អញ្ញបញ្ញា ហោតិ មានត្ថនាវិទី ។ អថេវា តស្ស
 កិត្យុនីយា ឯតនហោសិ មយា ច ន លត្តា ឯតិកាយ
 វត្ថុ អញ្ញាយ ច កិត្យុនីយា ន លត្តា សហ មយា វត្ថុ

១ អញ្ញុ ។ ២ ក. ម. បដិបដ្ឋិតិ ។

នេះជាញត្ថិ ។ បតិក្រព្រះនាមជាម្ចាស់ សូមសង្ឃសាមម្ពំ សង្ឃសង្ឃកិត្យុនី
 ឈ្មោះនេះឲ្យបានជាគំរប់ពីរឯកិត្យុនីឈ្មោះនេះ ។ កាសេនីកិត្យុនីឈ្មោះ
 នេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរឯកិត្យុនីឈ្មោះនេះ សមគួរដល់នាមជាម្ចាស់អង្គណា
 នាមជាម្ចាស់អង្គនោះ ឥហ្វ្រាស្យម មិនសមគួរដល់នាមជាម្ចាស់អង្គណា
 នាមជាម្ចាស់អង្គនោះឥហ្វ្រាស្យម ។ កិត្យុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបាទសង្ឃ
 ឲ្យជាគំរប់ពីរឯកិត្យុនីឈ្មោះនេះហើយ ។ កាសេនីនេះ សមគួរដល់
 សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្យម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លះដំណើរនេះ
 ដោយភាសាស្យមយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ កិត្យុនីជាគំរប់ពីរបស់កិត្យុនី
 នោះ មានសេចក្តីគ្រិះវេទនាថា ភាគអញ្ញាត្រូវថែរក្សាក្នុងទារកនោះដូច
 ម្តេច ។ កិត្យុនីទាំងឡាយគ្រាបដិទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្យុនីទាំងឡាយ គឺជាភគវត្ថុអញ្ញាតឲ្យថែរក្សា
 ក្នុងទារកនោះដូចជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរសវិទ្យាវិជ្ជា រឿងវិសិដ្ឋភាពក្នុងផ្ទះ
 ជាមួយគ្នាចេញ ។

(២៦៤) សមយេនោះឯង មានកិត្យុនី ទុក ត្រូវតុកាបភ្លឺហើយ
 នៅប្រព្រឹត្តមានភ្លឺ ។ កិត្យុនីនោះគឺមានសេចក្តីគ្រិះវេទនាថា ភាគអញ្ញា
 ម្ចាស់នោះមិនបាន ទាំងកិត្យុនីទាំងឡាយ ក៏នៅជាមួយភាគអញ្ញាមិនបាន

តាម ទុក្ខោ មយោ បដិបន្តិកត្ថន្តិ ។ កត្តាតោ ឯកមត្តំ
 អាគោចសំ ។ អនុជាធាមំ កិច្ចវេ ឯកំ កិច្ចនី សម្មទ្ធិត្វា
 តស្សា កិច្ចនិយោ ទុតិយំ នាតំ ។ ឯវត្ថុ បទ កិច្ចវេ
 សម្មទ្ធិត្វា ។ បដិបន្តិ កិច្ចនី យោចិត្តោ យោចិត្តោ ត្បក្កាយ
 កិច្ចនិយោ បដិសាយ សង្ខេប ញាបេតញោ សុណាតុ
 មេ អយេ សង្ខេប យនិ សង្ខេប បត្តកលំ សង្ខេប
 ឥត្តន្តាមំ កិច្ចនី សម្មទ្ធិយ ឥត្តន្តាមាយ កិច្ចនិយោ
 ទុតិយំ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ អយេ សង្ខេប
 សង្ខេប ឥត្តន្តាមំ កិច្ចនី សម្មទ្ធិត្ថិ ឥត្តន្តាមាយ
 កិច្ចនិយោ ទុតិយំ ។ យស្សា អយ្យាយ ទមតិ ឥត្តន្តា-
 មាយ កិច្ចនិយោ សម្មតិ ឥត្តន្តាមាយ កិច្ចនិយោ
 ទុតិយាយ សា តុល្លស្ស យស្សា ឯកុមតិ សា
 កាសយ្យ ។ សម្មតា សង្ខេប ឥត្តន្តាមា កិច្ចនី ឥត្តន្តា-
 មាយ កិច្ចនិយោ ទុតិយោ ។ ទមតិ សង្ខេប តស្សា
 តុល្លំ ។ ឯវេមតំ ចារយាមីតិ ។

[២៦៥] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតក កិច្ចនី
 សិក្ខា អប្បទ្ធិត្វាយ^(១) វិគ្គមំ ។ សា បុន បន្ទាតត្វា

១ ៩. ៨. បទ្ធាយ ។

កាតាអញ្ញត្តប្រតិបត្តិបដ្ឋានប្រតិបត្តិ ។ កិច្ចវិវត្តន៍ ឡាយស្របបដ្ឋានសេចក្តី
 ខ្ញុំចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រើសរើស ម្ចាស់កិច្ចវិវត្តន៍
 ឡាយ កថាគតអង្គញ្ញត្តប្រតិបត្តិ ទុក្ខជាតិបំប៉នកិច្ចវិវត្តន៍ ។
 ម្ចាស់កិច្ចវិវត្តន៍ ឡាយ ឧប្បសម្ព័ន្ធយាននេះ ។ ត្រូវស្វែងកិច្ចវិវត្តន៍ជាមុនសិន
 លុះស្វែងរួចហើយ កិច្ចវិវត្តន៍ដែលបានប្រតិបត្តិ ឧប្បត្តិសង្ខេប បដិគ្រ
 នាតិជាម្ចាស់ សូមសង្ខេបស្តាប់ខ្ញុំ បើធម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ខេបហើយ
 សង្ខេបឧប្បសម្ព័ន្ធកិច្ចវិវត្តន៍នេះ ឲ្យជាតំប៉នកិច្ចវិវត្តន៍នេះ ។ នេះ
 ជាញត្ថំ ។ បដិគ្រនាតិជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ខេបស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវនេះ សង្ខេប
 សម្ព័ន្ធកិច្ចវិវត្តន៍នេះ ឲ្យជាតំប៉នកិច្ចវិវត្តន៍នេះ ។ កាលសម្ព័ន្ធកិ
 ច្ចវិវត្តន៍នេះ ឲ្យជាតំប៉នកិច្ចវិវត្តន៍នេះ គួរដល់នាតិជាម្ចាស់
 អង្គណា នាតិជាម្ចាស់អង្គនោះឧប្បសម្ព័ន្ធគ្រឹក្ស មិនគួរដល់នាតិជាម្ចាស់អង្គណា
 នាតិជាម្ចាស់អង្គនោះឧប្បសម្ព័ន្ធគ្រឹក្ស ។ កិច្ចវិវត្តន៍នេះ សង្ខេបបាន
 សម្ព័ន្ធកិច្ចវិវត្តន៍នេះហើយ ។ កាលសម្ព័ន្ធកិច្ចវិវត្តន៍នេះ គួរដល់
 សង្ខេប ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ខេបស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំដំណើរនេះទុក
 ដោយកាតាស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៦៥] សម័យនោះឯង មានកិច្ចវិវត្តន៍ ទុក្ខ មិនបានកាលណា
 សិក្ខា ហើយស្រាប់តែសិក្ខាចេញទៅ ។ នាតិនោះ ក៏ត្រឡប់មក

កិក្ខុនិយោ ឧបសម្បជំ យោចិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាណេចសុំ ។ ន កិក្ខុវេ កិក្ខុនិយោ សិក្ខាបច្ចុត្តាជំ
 យនេវ សា វិត្តន្តា កនេវ សា កិក្ខុនិវតិ ។

(២២៦) តេន ទោ បដ សមយេន អញ្ញាកា កិក្ខុនិ
 សកាសាវ កិក្ខុនិយោ សង្កមិ ។ សា បុន បច្ចាគត្តា
 កិក្ខុនិយោ ឧបសម្បជំ យោចិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាណេចសុំ ។ យោ សា កិក្ខុវេ កិក្ខុនិ សកាសាវ
 កិក្ខុនិយោ សង្កមិ សា អាគតា ន ឧបសម្បជេនញតិ។

(២២៧) តេន ទោ បដ សមយេន កិក្ខុនិយោ
 បុរិសេហិ អភិវាទនំ តេសាច្ឆេននំ នទាច្ឆេននំ វណប្ប-
 ជិតម្ពំ កុក្កុញ្ញាយន្តា ន សាទិយន្តិ ។ កកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ សាទិយន្តិ។

សូម បសម្បជានំ កិក្ខុនិវតិវិញ ។ កិក្ខុនិវតិវិញ ក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាបស្រាវថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 វតិវិញ(បើ)កិក្ខុនិវតិវិញ កាលណាសិក្ខា កិក្ខុនិវតិវិញ កាលណា
 ព្រះបាទព្រះភាគ បាននោះមិនហៅថា កិក្ខុនិ ព្រោះវាហៅថា ព្រះបាទព្រះភាគ ។

(២២៦) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនិ ទទួលបានទៅកាន់សង្កមិ
 វតិវិញ កិក្ខុនិវតិវិញ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទ
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាបស្រាវថា ម្ចាស់កិក្ខុវតិវិញ កិក្ខុនិវតិវិញ
 ទទួលទៅកាន់សង្កមិវតិវិញ ហើយបាននោះត្រឡប់មកវិញ
 សង្កមិវតិវិញ បសម្បជេនញតិ ។

(២២៧) សម័យនោះឯង កិក្ខុនិវតិវិញ ទទួលបានទៅកាន់សង្កមិ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាបស្រាវថា
 ម្ចាស់កិក្ខុវតិវិញ កាលណាអនុជានាមិ កិក្ខុវេ ត្រឡប់មកវិញ ។

។ បេ ។ សេយ្យជាមិ តិហិតាមកោកិដិយោតិ ។ កតវតោ
 ឯកមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ឧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ធុណ្ណេន
 ឧហាយិតតំ យោ ឧហាយេយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស
 អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ក្យត្តិសំ មត្តិកត្តំ ។

[២៧២] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិយោ
 ភិសិទ្ធកាយ^(១) មត្តិកាយ ឧហាយន្តំ ។ មនុស្ស
 ឧជ្ឈាយន្តំ ជិយន្តំ វិទាចន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ តិហិ-
 តាមកោកិដិយោតិ ។ កតវតោ ឯកមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 ឧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ ភិសិទ្ធកាយ មត្តិកាយ ឧហា-
 យិតតំ យោ ឧហាយេយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស អនុជា-
 បាមិ ភិក្ខុវេ បកតិមត្តិកត្តំ ។

[២៧៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុនិយោ
 ជន្មាយវេ ឧហាយន្តិយោ កោលាបាលំ អតំសុ ។
 កតវតោ ឯកមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ឧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយោ
 ជន្មាយវេ ឧហាយិតតំ យោ ឧហាយេយ្យ អាបត្តិ
 ធុក្កដស្សតិ ។

១ វិ. ម. ភិសិទ្ធកាយ ។

។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា
 ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនត្រូវផ្លូវទឹកដោយជ័ស្តិត ។ ភិក្ខុនិ
 ណាភ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយាភក្កដាភ័យ
 កុណ្ឌកន្លងជីស្តិត ។

[២៧៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវទឹកដោយជីស្តិត
 ដែលគេចប់ ។ មនុស្សទាំងឡាយកាលទោស ក៏ជឿល បន្តបង្គាប់
 ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់
 ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនត្រូវផ្លូវទឹកដោយជីស្តិតដែលគេអប់រំ
 ភិក្ខុនិណាភ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយាភក្កដាភ័យ
 នូវជីស្តិតច្រក្រក ។

[២៧៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវទឹកក្នុងរោងសម្រាប់
 ក្បាល ហើយធ្វើខ្លាចកាលាហល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនត្រូវផ្លូវទឹកក្នុងរោងសម្រាប់ក្បាលទេ ភិក្ខុនិណា
 ភ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

កិច្ចនិទាន កិច្ចនិទាន ហោយន៍

[២៧៤] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្កុដិយោ
បដិសោតេ នហាយន្តិ នាកសម្មស្សំ សាធិយន្តិ^(១) ។
កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ ន កិក្កុវេ កិក្កុដិយោ
បដិសោតេ នហាយន្តិ យោ នហាយេយ្យ អាមត្តិ
នុត្តរជស្សាតិ ។

[២៧៥] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្កុដិយោ
អតិក្ខេ នហាយន្តិ ។ នុត្តា ទូសេន្តិ ។ កតវតោ ឯត-
មត្ថំ អាហោចេសុំ ។ ន កិក្កុវេ កិក្កុដិយោ អតិក្ខេ នហា-
យន្តិ យោ នហាយេយ្យ អាមត្តិ នុត្តរជស្សាតិ ។

[២៧៦] តេជ ទោ បទ សមយេន កិក្កុដិយោ
បុរិសតិក្ខេ នហាយន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យដាមិ តិហិកាមភោតិធិយោតិ
។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ ន
កិក្កុវេ កិក្កុដិយោ បុរិសតិក្ខេ នហាយន្តិ យោ នហា-
យេយ្យ អាមត្តិ នុត្តរជស្សា អនុជាបាមិ កិក្កុវេ មហិក្ខា-
តិក្ខេ នហាយន្តិ ។

នធិយកាលាវ ។

កិច្ចនិទាន កិច្ចនិទាន ហោយន៍ ។

ធម្មប្បិ ទទ្ធកេ វេ ឯកសតំ ធម៌ ។

កិច្ចនិទាន កិច្ចនិទាន ហោយន៍

[២៧៤] សមយេនាធិន កិក្កុដិចាវិទ្យាយន្តិកជិត(បេមុខទេ)
ក្នុងទីប្រាសវ័ន្យជិត ហើយក្រេតអានីសម្មស្សវ័ន្យជិត ។ កិក្កុចាវិទ្យាយ
ក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស
ថា ខ្ញាលកិក្កុចាវិទ្យាយ កិក្កុដិមិនត្រូវផ្លូវជិត(បេមុខទេ) កាន់ទីប្រាស
វ័ន្យជិត កិក្កុដិណាត្តិ ត្រូវតាបក្តីទុក្ខដ ។

[២៧៥] សមយេនាធិន កិក្កុដិចាវិទ្យាយ ភូតិកក្នុងទីដែលមិនមែន
ជាតំណ ។ ពួកអ្នកលេងទៅប្រទូស្ត(ធ្វើអសម្ប) ។ កិក្កុចាវិទ្យាយ
ក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស
ថា ខ្ញាលកិក្កុចាវិទ្យាយ កិក្កុដិមិនត្រូវផ្លូវជិតក្នុងទីដែលមិនមែនជាតំណ កិក្កុដិ
ណាត្តិ ត្រូវតាបក្តីទុក្ខដ ។

[២៧៦] សមយេនាធិន កិក្កុដិចាវិទ្យាយ ភូតិកក្នុងទីតំណជិត
សម្រាប់បុរស ។ មនុស្សចាវិទ្យាយោលចោស ភិវង្សិល បន្តបន្តិប
ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ កិក្កុចាវិទ្យាយ
ក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ប្រាសថា ខ្ញាលកិក្កុចាវិទ្យាយ កិក្កុដិមិនត្រូវផ្លូវជិត ក្នុងទីតំណសម្រាប់
បុរស ។ កិក្កុដិណាត្តិ ត្រូវតាបក្តីទុក្ខដ ខ្ញាលកិក្កុចាវិទ្យាយ គេជាគ
អនុញ្ញាតឱ្យកិក្កុដិភូតិកក្នុងទីតំណសម្រាប់ស្រីប្រាស គឺកិក្កុដិវិទ្យា ។

កាលាវ ទី ៣ ។

ធម៌ កិច្ចនិទាន ទី ១០ ។

តស្សន្ត្រាជំ

[២៧៧] បព្វជំនំ កោតមី យោចិ

នាទុញ្ញាសំ តថាភកោ

កមិលវត្ថុ វេសាលី

អកមាសិ វិហាយកោ ។

ដោតិល្អាត^(១) កោដ្ឋកេសុ

អាទន្ទស្ស បវេទយំ ។

កក្កោតិ ឈយកោ យោចិ

មាតាតិ ចោសិកាតិ ច ។

វស្សសតំ តទហុ ច

អភិក្កុ បដ្ឋាសីសតា

បវរណា កុរុចម្មា

១ ខ. ម. ដោតិល្អាត ។

ទុក្ខានុបដិសន្ធិវិទ្យា

[២៧៨] វៀងព្រះនាងបដាបភីភាគមីសូមបព្វជំនំ ព្រះភថា-

ភក ជាវិហាយភមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ហើយស្ដេចចេញចាកគ្រូ
កមិលវត្ថុនៅកាន់គ្រូវេសាលី ១ ។ វៀងព្រះនាងបដាប-

ភីភាគមី មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយឆ្នល់ ទ្រង់ព្រះសណ្ឋិត
ទៀបក្បាលហើយទូលសេចក្ដីខ្លះ ចំពោះព្រះភានន្ទ ១ ។

វៀងព្រះភានន្ទទូលសូមបព្វជំនំ ឲ្យព្រះនាងភាគមី វាមន័យ
ដែលព្រះអង្គថា គួរនឹងបានសម្រេចមគ្គផលដែរ ដោយពោល

អាងថា ព្រះនាងភាគមី ជាព្រះមាតុបាផន ជាអ្នកចិញ្ចឹម
ព្រះអង្គផង ។ វៀងព្រះសាស្ត្រទ្រង់សម្ដែងតុល្យមិច្ឆប្រការ ភិក្ខុភិក្ខុ

សូម្បីមានវស្ស ១ យេ ក៏ត្រូវការភិក្ខុ ដែលទើបបាន
ទេសសម្បទាគ្នាវិថូនោះ ១ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅជាវស្សក្នុងភារីស

ភ្នានភិក្ខុ ១ ភិក្ខុត្រូវស្វែងរកធម៌ពីរប្រការ អំពីសំណាក់
ភិក្ខុសង្ឃ ១ ភិក្ខុត្រូវបរិវារណា ក្នុងករណីសង្ឃ ១ ភិក្ខុត្រូវ

គរុកាបន្តិហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានក្នុង ក្នុងករណីសង្ឃ ១

យ ព័ន្ធកិរិយា

១ កេរិស្សន្តិ គិរិយា

សាធារណ សាធារណ

ឱវាទំ ហតិមាតុត្ថ

គោន ធុ ទោ ឧបស្សយ

១ ជាតន្តិ ១ អាចិត្តិ

១ កេរិស្សន្តិ ១ កិក្ខុហិ

បដិគ្គហេតុ កិក្ខុហិ

កិក្ខុហិ បដិគ្គហេ

អាចិត្តិ កេរិស្សន្តិ កិក្ខុហិ

ឧប្បាយន្តិ កិក្ខុហិ ១

អាចិត្តិ កេរិស្សន្តិ

រឿងព្រះនាងបដិសោតម៍ ទូលស្រម័យទ្រង់អនុញ្ញាត ការ
 គោរពដល់ភិក្ខុ ភិក្ខុនី តាមលំដាប់បាវដ្ត ហើយព្រះអង្គទ្រង់
 យាងថាមិនបាច់តថាគរអនុញ្ញាតទេ ១ រឿងព្រះនាងបដិសោតម៍
 គោតម៍ទូលស្រម័យសាធារណៈនឹងសាធារណសិក្សាបទ ១
 រឿងទ្រង់ប្រទានទេវតា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបាតិមាតុ ១
 រឿងពួកភិក្ខុសង្ឃៈ ព្រះនរោត្តម សម្តែងបាតិមាតុ ១
 រឿងភិក្ខុទូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនី ១ រឿងពួកភិក្ខុនីមិន
 ចេះបាតិមាតុ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យភិក្ខុប្រាប់បាតិ-
 មាតុទូល ១ រឿងភិក្ខុនីមិនសំដែងអាបក្ខិ ១ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតឱ្យពួកភិក្ខុទូលតាមភក្តិរបស់ពួកភិក្ខុនី ១ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតឱ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ដល់ការសំដែងអាបក្ខិដល់ពួកភិក្ខុនី ១
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនីផងគ្នាទូលតាមភក្តិ ១ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតឱ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ការទូលតាមភក្តិ ដល់ពួកភិក្ខុនី ១
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យពួកភិក្ខុធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ១ រឿង
 មនុស្សទាំងឡាយគោរពទោសថ ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធ
 របស់ភិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ការធ្វើកម្មដល់
 ពួកភិក្ខុនី ១ រឿងភិក្ខុនីឈ្មោះឆាកណ្តាលសង្ឃ ១ រឿង

កិច្ចនិទាន ឧទានជាថា

ពោធិសត្វ ឧប្បលាយ ៨

សាវត្ថុយា កន្ទុមោទនេត្ត^(១)

អវច្ឆិ តាយ ឡ ៨

អន្តជានំ ៨ ឱកាសំ

សម្បយោដេត្តិ វត្តិកា

អវច្ឆិយោ ឧស្មាតម្មំ

កិត្តិនិយោ កថា បុណ្ណ

អាវលោក្ខ ឱវាទំ

នុ ទោ កាប្បតិ^(២) បត្តិមិ

ពាលាវត្ថុ វិនិច្ឆយា

ឱវាទំ សង្ខេបា ចញ្ចហិ

នុវេ តិស្សោ ឧ កណ្ណាត្ថំ

កិច្ចនិទាន ឧទានជាថា

ប្រឆំអនុញ្ញាតឱកិត្តុលីកតម្មបេសកិត្តុនំ ប្រគល់ឱកិត្តុនំផង
 គ្នា ១ រឿងកិត្តុនំជាតួនសិស្សនាងឧប្បលាយ ១ រឿង
 ប្រឆំគង់នៅក្នុងគ្រូសាវត្ថុ ១ រឿងតួកិត្តុ សាចតួកិត្តុ
 ដោយកក់នឹងទឹក ១ រឿងអវច្ឆិយកិត្តុមិនគួរឱ្យតួកិត្តុថ្វាយ
 បន្តិ ១ រឿងតួកិត្តុ សើយតាយ សើយភៅ ចាញ់ញាតន្តិ-
 ជាត ចំអកចំអន់តួកិត្តុនំ ផ្សំផ្គុំកិត្តុជាមួយនឹងតួកិត្តុនំ ១
 រឿងប្រឆំអនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើទណ្ឌកម្ម មិនឱ្យកិត្តុនំសំពះតួក
 កិត្តុ ១ រឿងកិត្តុនំសាចទឹកនឹងគង់លើតួកិត្តុ ១ រឿងប្រឆំ
 អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាវលោក្ខ ១ រឿងប្រឆំអនុញ្ញាតឱ្យចញ្ចប់ទ
 វា ១ រឿងតួកិត្តុកិច្ចថា កាលធ្វើទណ្ឌសថជាមួយនឹងកិត្តុ
 ដែលយាត់ទវាទដោយគួរមិនគួរ ១ រឿងទាយយាត់ទវាទ
 ហើយ ចៀសចញ្ចេញទៅកាន់ចារិក ១ រឿងកិត្តុល្លនំយាត់
 ទវាទ ១ រឿងតួកិត្តុយាត់ទវាទដោយឥតរឿង ១ រឿងតួកិត្តុ
 យាត់ទវាទហើយមិនឱ្យវិនិច្ឆយ ១ រឿងកិត្តុនំសង្ខេបទទួល
 យកទវាទ ១ រឿងប្រឆំអនុញ្ញាតឱ្យកិត្តុនំ ២-៥ ប្រទេស
 ទទួលយកទវាទ ១ រឿងប្រឆំអនុញ្ញាតឱ្យកិត្តុនំ ២-៣ ប្រ
 ទេសទទួលយកទវាទ ១ រឿងតួកិត្តុមិនទទួលឱ្យទវាទ ១

១ ១. ម. រក្សាទេវ ១ ២ ១. ម. កប្បតិ ឡ ១៣ ១

ពាលាតិលាធនាមិតំ
 អរញ្ញំ ពាលេនេន្តំ ច
 បុន បន្ទាតចន្តំ ច^(១)
 ដំយំ វិលីវចម្មញ្ញ
 ធុស្ស ច វេណី វង្គំ ច
 ចោឡវេណី ច វង្គំ ច
 សុត្តវេណី ច វង្គំតា
 អដ្ឋិល្លំ គោមាធុកេ ច
 មាតុកោត្តំ មន្តំ^(២) តតា
 ធុ មុទំ ធុន្តមំសំ
 អាសិម្បោ មន្ត ធុណ្ឌាធា
 លញ្ឆេន្តំ អន្តរាតញ្ច
 ធុទរាតំ តតា ធុវេ
 អវង្គំ វិសេសោ លោកោ
 សាលោកោន សនេន្តំ^(៣)

១ ឧ. ឧ. អរញ្ញកា ពាលេនេន្តំ ១ បន្ទាតចន្តំ ច ។ ២ ឧ. ម. បរិ ។ ៣ ឧ. ម.
 សនេន្តំ ច ។

រឿងប្រជុំអនុញ្ញាតឱ្យកិត្តុទទួលឱ្យដេញកិត្តុ រឿងលេងកេ
 កិត្តុលេង កិត្តុលេង ឆ័ត្តកិត្តុអ្នកដំណើរ ១ រឿងប្រជុំអនុញ្ញាត
 ឱ្យកិត្តុដែលនៅក្នុងវិប្បឱ្យដេញ ១ រឿងពួកកិត្តុទទួលឱ្យដេញ
 ហើយមិនបានប្រាប់ ១ រឿងពួកកិត្តុទទួលឱ្យដេញហើយ មិន
 ប្រគល់មកវិញ ១ រឿងពួកកិត្តុប្រើក្នុងឧបត្ថម្ភវេទ ១ រឿង
 ពួកកិត្តុប្រើក្នុងវេទ ១ ដោយផ្ទាំងដែលធ្វើពីថាម្លោះឫស្សីរូះ
 ដោយស្បែករូះ ដោយសំពត់សរ ដោយសំណុំសំពត់សរ
 ដោយឧត្តាសំពត់សរ ដោយផ្ទាំងសំពត់មានពណ៌ផ្សេង ១
 រូះ ដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌រូះ ដោយឧត្តាសំពត់មាន
 ពណ៌រូះ ដោយសំណុំស្បែករូះ ដោយឧត្តាសំពត់ស្បែក
 រូះ ១ រឿងពួកកិត្តុប្រើឱ្យដេញគោដោយឈើដូចផ្កាស្រង
 គោរូះ ដូចឆ្កែគោរូះ ឱ្យដេញរូះ ឆ័ត្តរូះ ឆ័ត្តរូះ ឆ័ត្តរូះ
 គោរូះ មុខរូះ សាច់ឆ្កែរូះ ដោយឈើដូចឆ្កែ ពួកកិត្តុ
 លាបមុខរូះ ប្រសំមុខរូះ ខាត់មុខរូះ ផ្កាមុខរូះ ស្រឡាបមុខ
 រូះ ស្រឡាបចាត់រូះចាត់មុខរូះ ១ រឿងកិត្តុធ្វើកិត្តុសក្រោម
 មាត់រូះ ធ្វើកិត្តុសក្រោម ១ គ្រង់ផ្ទាំងរូះ គ្រឿងមាត់រូះ
 បង្កើតរូះ ឈរគ្រង់មាត់រូះបង្កើតរូះ ប្រើឆ្កែរូះ

កំពូងខ្ពង់ ឧបាសា

វេសី ឆាយាភាវ ស្វង់
 អាចណាំ វង្សី វណិជា
 ឆាសំ ឆាសី កម្មការ
 កម្មការី ឧបជ្ឈយេ^(១)
 តិវច្ឆាន ហវិគតិ
 សព្វារយ ឆ្លុំ ឧហាគតំ
 ឆិលំ មីតំ លោហិគតំ
 មាញ់ដ្ឋក ឆ្លាចិវរ
 មហាវត្ថុ មហាឆាមា ច
 អច្ឆិញ្ញា^(២) ជ័យមេវ ច
 បុប្ផ ដល កក្កុកកក្ក
 តិវិជ្ជាវ ចារយ្យ ។
 កិក្កុដិសិក្កុមាចាយ
 សាវណោភយ អច្ចយេ^(៣)
 ជ័យ្យាធិតេ បរិក្ការេ
 កិក្កុដិយោ^(៤) ច ឥស្សរ

១ ឧ. វេសី វ ។ ២ ឧ. មហាឆាម កក្កុចា ។ ៣ ឧ. អបច្ចយេ ។ ៤ ឧ. កំពូង ឆេវ ។

កំពូងខ្ពង់ ឧបាសា

មហាស្រុកខ្ពង់ មិច្ឆស្រីវេស្យាខ្ពង់ កាំងរេសីលកំសុរខ្ពង់
 កាំងរេសីលកំសាច់ខ្ពង់ បើករេសីលខ្ពង់ ជិះច្បង់ថ្ងៃចេសខ្ពង់
 ប្រគបដំខ្ពង់ ១ ខ្ពង់ ឡើងប្រសចម្រើខ្ពង់ ឡើងស្រី
 ចម្រើខ្ពង់ ឡើងក្នុងឆ្នាំប្រសចម្រើខ្ពង់ ឡើងក្នុងឆ្នាំប្រស
 ចម្រើខ្ពង់ ឡើងក្នុងក្រុងចម្រើខ្ពង់ កាំងរេសីលកំសុរខ្ពង់
 ខ្ពង់ ប្រើគម្រាលស្មាច់ ដោយរេសីលខ្ពង់ ១ ឡើងកំពូង
 ប្រើចិរេសីលខ្ពង់ ឡើងកំពូងខ្ពង់ ក្រហមសុខ
 ខ្ពង់ ចាត់ប្រាសសុខខ្ពង់ ឡើងសុខខ្ពង់ ក្រហមសុខ
 ខ្ពង់ ឡើងកំពូងខ្ពង់ មានដោយខ្ពង់ចាត់ដាច់ខ្ពង់ វេស
 ខ្ពង់ វេសចេដោយដាច់ខ្ពង់ វេសចេដោយថ្ងៃឈើខ្ពង់ កាត់
 កាត់ចំណីវេសខ្ពង់ កាត់ម្នាខ្ពង់ ១ ។ ឡើងកំពូងខ្ពង់សិក្កុ-
 មាឆា គំនិសាមលោក ធ្វើមាឆាសាលាទៅក្រុងកំពូងសិក្កុជា
 វេស្យាសាលាឡើងបរិក្ការ វេស្យាសាលាឡើងបរិក្ការ ១

កំណុំស្នូ សាមណេរស្នូ
 ទុច្ចាសកាស្នូចាសិកា
 អញ្ញាសញ្ញា បរិក្ខារ
 ឈ្មោះកេ កំណុំ^(១) ឥស្សរា ។
 មណ្ឌ កត្ត បន្តម្យល់
 ឡញ្ចង់ អាមិសេន ៨
 ឧស្សន្ទញ្ច ពាណ្ឌត
 សន្និធិកាតាមិស
 កំណុំ យោជិស ហេដ្ឋ
 កំណុំ ឧត្តា ៣៣ ។
 សេចាសង់ ឧត្តនិយោ
 មត្តិយក បដានិ ៨
 ជិដ្ឋតិ^(២) សត្វកាលញ្ច
 អនិមិត្តាបិ ធិស្សរ
 ធិមិត្តាលោហិតា ២៧
 កេវេ ធុរលោហិតា

១. ឧ. ម. ឥស្សរេ ពិព្វ ។ ២. ឧ. ជិដ្ឋតិ ។

រឿនកិក្ខុ សាមណេរ ។ បាសក ។ បាសិកាធិន្តរៈ ១២១ ។ រឿន
 មរណភាព ៧ ។ ត្រូវពួកកិក្ខុជាដ៏ស្រស់ស្រាយ ដែល
 កិក្ខុជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១ ។ រឿនមន្តកិក្ខុប្រហារកិក្ខុ ១
 រឿនកិក្ខុមិម្ពយុប ជាតំក្កន្ធ ក្នុងបាត្រ ១ រឿនពួកកិក្ខុ
 ជាសំបូរបាត្រហើយ ប្រាប់ដូច្នេះបាត្រ ១ រឿនកិក្ខុនិគម
 មើលនិមិត្តរបស់បុរស ១ រឿនមនុស្សចំណីឡាយ ប្រាកដ
 កាមិសៈដល់ពួកកិក្ខុ ១ រឿនអាមិសៈកំសម្បណិច្ឆេទឡើង ១
 រឿនពួកកិក្ខុ សន្សំអាមិសៈទុក ១ រឿនមនុស្សចំណីឡាយ
 ឲ្យអាមិសៈ ដល់ពួកកិក្ខុយ៉ាងណា ឲ្យដល់កិក្ខុនិគមក្រោយ
 កិដ្ឋចន្ទា ១ ។ រឿនសេនាសនៈរបស់កិក្ខុ សម្បណិច្ឆេទ ១
 រឿនពួកកិក្ខុ មានដូច្នាក់ប្រឡាក់សំណាត់ ១ រឿនកិក្ខុនិគម
 សំណាត់ទ្រព្យជាប់ជាប់ ១ រឿនកិក្ខុមិ ប្រើឡើងក្រវាត់គ្រប់
 កាល ១ រឿនកិក្ខុនិគមនិមិត្តរូប មានយោគុបន្តច្រានកែ
 ជាស្នាមរូប មិនមានរូបរូប មានឈាមរូប ក្នុងកិក្ខុនិគម

អំពូលទូរៈ ឧទានបាណ

ធុរៈចោឡបស្សន្តិ^(១)
 សំទិសំគិ បណ្ណកា
 វេច្ឆិសី ច សម្ពិជ្ជា
 ឧកោត្យញ្ញបាបិ ច^(២)
 អនិមិត្តានិសោ កត្វា
 យាវ ឧកោត្យញ្ញបា^(៣)
 ឯតំ បេយ្យាលោ ហេដ្ឋំ
 កុដ្ឋំ កណ្ណោ កាលាសិ ច
 សោលាបមារោ មាទុសី
 ឥត្ថិសិ កុដិស្សសិ ច
 អនណា ន រាជកដិ
 អនុញ្ញាតា ច វិសតិ
 បរិច្ឆណ្ណា ច កំណាមា
 កា បាមា តេ បរិគ្គិដ្ឋំ
 ចតុវិសន្តរាយាដំ
 បុដ្ឋិត្វា ឧបសម្បទា ។

អំពូលទូរៈ ឧទានបាណ

មានសំគិព្រធាបំជាដំបូង៖ មានឈាមផ្លូវហ្មឺន៖ ជាសិវ-
 រណ៍ន៖ ជាស្រីភ្លើយខ្មៅ ជាស្រីមានទ្រង់ដូចប្រុសន៖ មាន
 ទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នាខ្លះ ជាទ្វារកាត្យញ្ញានក្នុង កាំងពី
 រឿងកិត្តិភ្នំភ្នំនិមិត្ត ហ្វូងដល់ទ្វារកាត្យញ្ញានកា កាត្យញ្ញាន
 ព្រាមបេយ្យាលន្តិ៖ មានរឿងកិត្តិស្តារក្នុងយកធម៌ ២២ ប្រ-
 ការ ចំពោះឧបសម្បទាបេត្តាថា មានមានកេត្តិយ្យ មាន
 មានកេត្តិយ្យ មានមានកេត្តិស្រីយ្យ មានមានកេត្តិស្រីយ្យ
 មានមានកេត្តិស្រីយ្យ មានជាស្រីមនុស្សយ្យ មានជាស្រីពិត
 យ្យ មានជាអ្នកជាយ្យ មានគ្នាចំពាក់ចំណុលគេទេ មានមិន
 មែនជាស្រីខ្ញុំព័ន្ធការទេ មានមានកាតាបំភាន់និស្វាមកុញ្ញាត
 ហើយ មានមានស្រីគ្រប់២០ហើយ មានមានបាត្រគ្រប់
 គ្រាន់ហើយ មានឈ្មោះអ្វី បរិគ្គិដ្ឋិចសំគាដ្ឋិឈ្មោះអ្វី ។

១. ឧ. ធុរៈចោឡ បស្សន្តិ ។ ២. ឧ. ម. ឧកោត្យញ្ញបាបិ យាវ ។ ៣. ម. ឧកោត្យញ្ញបា ។

វិញ្ញាបន្និ អនុសិទ្ធិ^(១)
 សង្ឃមន្ត្រី គតេ ច
 ឧបស្សនាហ សង្ឃនិ
 ឧត្តរន្តរាសតោ
 សង្ឃនិកសាសនិ ច
 អាចិក្ខុត្វា ចេសយេ
 ពាលា អសម្មតេ គតោ
 យោច បុច្ឆន្តាយិកា
 ឯគតោ ឧបសម្មតា
 កិក្ខុសង្ឃ តតា បុន
 តាយោ ឧត្តរន្តរា ច
 សង្ឃិក គាយោ ជិស្សយេ
 អដ្ឋ អកករណីយាជិ

រឿងរបស់បុត្រចេត្តា ដែលមិនទាន់បានប្រៀនប្រដៅ ក្រ
 អមត្រាម មិនហ៊ានប្រាប់អន្តរាយករមិ ទៀតទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យប្រៀនប្រដៅហើយ សឹមស្ករអន្តរាយករមិ កណ្តាលជំនុំ
 សង្ឃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថា មុនជម្រក ត្រូវកិច្ចនិម្ម
 ឧបសម្ព័ន្ធបុត្រាចេត្តាខ្មោចយកឧបសម្ព័ន្ធ ហើយត្រូវប្រាប់បាត
 នឹងចៅ (នេះបាត្រាចេត្តា) នេះសង្ឃនិ នេះបិណ
 នេះសង្ឃនិ នេះសំណាក់បាតន្ត ខ្មោចយកឧបសម្ព័ន្ធគត (របស់
 នាង) លុះប្រាប់ហើយត្រូវបង្គាប់ឲ្យឈរក្នុងទោសឯណោះ ១
 រឿងកិច្ចនិម្មយុប សង្ឃ មិនឆ្ងាស ទៅប្រៀនប្រដៅ ១
 រឿងកិច្ចនិដែលសង្ឃមិនទាន់សន្មតឲ្យប្រៀនប្រដៅទៅប្រៀន
 ប្រដៅ ១ រឿងឧបសម្ព័ន្ធបុត្រាចេត្តាសូត្រសូមឧបសម្ព័ន្ធ ១
 រឿងស្ករអន្តរាយករមិ ១ រឿងឧបសម្ព័ន្ធបុត្រាចេត្តា បាន
 ឧបសម្ព័ន្ធបាច់ណាមួយ ហើយត្រូវសូមឧបសម្ព័ន្ធគត
 សំណាក់កិច្ចសង្ឃម្តងទៀត ១ រឿងកិច្ចនិជាចក្ខុនិត្តិក្រៅពីសំ
 ស្រាវាង ប្រាប់ប្រធានាឧបសម្ព័ន្ធ ប្រាប់បិណ្ឌព័ទ្ធ ប្រាប់សង្ឃនិ
 ប្រាប់និស្សយ ៣ យ៉ាង ប្រាប់អកករណីយកិច្ច ៧ យ៉ាង ១

ភិក្ខុ សិក្ខា សាមណេរ
 សាមណេរ ច ពាលីយោ
 អរោញ្ច ឧបាសគោន
 ឧទ្ទាសិកោ ឧបស្សយ័
 ធន សន្មតិ ធរកម្មំ
 មិសិទ្ធកត្តាឯកំតា
 សាគារញ្ច តុរ្យធម៌
 អប្បទូត្តា យា ច^(១) សន្តមិ
 អភិវាទន កោសា ច
 នទា ច វណ្ណកម្មតា
 ចល្លវត្តន តិលាបា ច

រឿងពួកភិក្ខុឲ្យបសម្ភារ ដល់ភិក្ខុដែលឈ្នី ដោយភិក្ខុចូត
 ដោយស័ក្តមាតាចូត ដោយសាមណេរចូត ដោយសាមណេរ
 ចូត ១ រឿងពួកភិក្ខុនិទានក្នុងប្រាង្គ រឿងទុកសកម្មាភ័យ
 ឃ្លាំង (សម្រាប់ដាក់របស់) នឹងអនុញ្ញាតផ្ទះលំនៅ ១ តែមិន
 គ្រប់គ្រាន់ ព្រះអង្គនឹងអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើនៅតែមួយ រឿងស្រីម្នាក់
 មានភិក្ខុមកចូល លុះចារកប្រសូតមក មានមិនហ៊ាននៅ
 ម្នាក់ឯងជាមួយចារក ព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យរក្សា ចារកនោះ ដូច
 ជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរសផង រឿងលែងកែផ្ទះជាមួយគ្នា ១ រឿង
 ភិក្ខុនិមួយប្រក្រតីកុះកាប់គ្នាហើយប្រព្រឹត្តមានភ្នំ ១ រឿងភិក្ខុនិ
 មួយប្រមិនលាសិក្ខាហើយស្រាប់កែសីកាចេញ នឹងរឿងព្រះ
 អង្គប្រាសថា ភិក្ខុនិដែលចូលទៅកាន់លទ្ធិត្រូវបានសំណត់
 កាលវេលា ហើយមកចូលវិញមិនបាន ១ រឿងពួកភិក្ខុនិមាន
 សេចក្តីរន្ធីសមិនត្រេកអរចំពោះការផ្ទុយបង្គំ ការតោសក់
 ការកាត់ព្រួចក ការក្បែរផ្សេងមួយអង្គដោយបុរស ១ រឿង
 ពួកភិក្ខុនិ អង្គុយពែនភ្លែត ត្រេកអរដោយសម្បុរស្រីនៃកែវ
 មើលនឹងអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនិឈឺអង្គុយពែនមួយចំហៀងបាន ១

ភិក្ខុនិទ្ទកៈ ឧទានបិដក

វង្សំ ចុណ្ណំ ន វសិតំ
 ជន្មាយេ បដិសោតេ
 អតិក្ខេ បុរិសេ ន ច
 មហាតោតមី អាយាមិ
 អាធម្មោ ចាមិ យោជិសោ ។
 បរិសា ជតស្សោ យោន្តិ
 បព្វដ្ឋា^(១) ជិដសាសនេ ។
 សំវេតជននគ្គាយ
 សទ្ធម្មស្ស ច វុឡិយា^(២)
 អាគុរស្ស វ កេសដ្ឋំ
 ឯវំ តុន្ទេ នេសិតំ ។
 ឯវំ វិជិតា^(៣) សទ្ធម្ម
 មាតុកាមាមិ ឡិកា
 តា យន្តិ អនុតំ ហំនំ
 យតុ កុត្តា ន សោធរេតិ ។

១. វ. បព្វដ្ឋំ ។ ២. វ. ម. វុឡិយា ។ ៣. វ. ម. វិជិតា ។

ភិក្ខុនិទ្ទកៈ ឧទានបិដក

រឿងភិក្ខុនិបន្ទាបន្តិច្ឆ័យច្នៃបង្កនំ ១ រឿងពួកភិក្ខុនិបុស្សន
 ដោយលំអិតនឹងដីដែលគេអប់ ១ រឿងភិក្ខុនិបុស្សនក្នុងពេល
 សម្រាប់រក្សាកាយ ១ រឿងភិក្ខុនិបុស្សនក្នុងច្រាសវ័យ
 ទឹក ឆ្លុះក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ នឹងឆ្លុះក្នុងទីជាកំពង់
 សម្រាប់មុស ១ ព្រះនាងមហាបជាបតីតាកមី ក្រាបបង្គំ
 ទូលស្តមបព្វជ្ជា ព្រះអាទន្តក៍ជួយសូមដោយទុបាយ (ដោយ
 ប្រការដូច្នេះ) ។ ឯពួកស្រ្តីបានបួសក្នុងសាសនាព្រះជិន-
 ស្រី គឺរាប់ជាបរិសទ្ធ ២ ពួក (តាំងពីកាលនោះមក) ។
 ព្រះសង្ឃាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់បានសម្តែង (ភិក្ខុនិទ្ទកៈ) ទុកមក
 ដោយប្រការដូច្នេះ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងបង្កើតសេចក្តីសង្ខេប
 ផង ដើម្បីឱ្យចំរើនព្រះសេចក្តីផង ដូចជាថ្នាំ (ដែលគេឲ្យ
 ផ្សំឡើង) បម្រុងព្យាបាលជំងឺ ។ សូម្បីមាតុត្រាមាត្រាតិ-
 ក៏ព្រះនាងមហាបជាបតីតាកមី ព្រះមានព្រះភាគក៏បាន
 ទូន្មានឱ្យបែកនៅក្នុងព្រះសង្ឃមួយឈ្មោះឯង ហើយស្រ្តីទាំង
 នោះបានដល់នូវហេតុ គឺព្រះនិព្វាន ដែលជាហេតុពួកដទៃផល
 ហើយមិនបានសោយភោគ ។

បញ្ចូលពិភពឆ្នាំ

(២៧៩) អដ្ឋទោ អាយស្ថា មហាកស្មនោ ភិក្ខុ
 អមន្តេសំ ឯកមំនាហំ អារុសោ សមយំ ចារិយ
 កុសំចារំ អន្ធានមក្កប្បដិបន្នោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃោ
 សន្និ បញ្ចមន្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ អដ្ឋទាហំ អារុ-
 សោ មន្តា ឧត្តម្ម អញ្ញាតស្មី រុក្ខមូលេ ធិសីទី តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ អាជីវតោ កុសិចា-
 នយំ មន្តាវមុច្ឆំ តហេត្វា ចារំ អន្ធានមក្កប្បដិបន្នោ
 ហោតិ អន្តរំ ទោ អហំ អារុសោ តំ អាជីវតំ
 ទ្វារោ ។ អានុច្ឆំ ធិស្វាទ តំ អាជីវតំ ឯកនរោចំ
 អារុសោ អញ្ញាតំ សន្តាវំ ជាតសីតិ អារុសោ ជា-
 តាមិ អដ្ឋ សន្តាហបរិទិត្តោ សមណោ តោតមោ
 តតោ មេ វិទំ មន្តាវមុច្ឆំ តហិត្តំ ត្រាវុសោ យេ
 តេ ភិក្ខុ អវិភាតា អប្បេកាច្ច ពាហា បក្កយ

បញ្ចូលពិភពឆ្នាំ៖

(២៨០) សំគាល់នោះ ព្រះមហាកស្មន មានកាយុហោភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ខ្មោចកាសាទាំងឡាយ សមយមួយ ខ្ញុំគិតចង់ប្រាប់
 ទៅចំណុចក្នុងក្រុងបាវនៈ ចូរហើយនឹងទៅកាន់ក្រុងកុសិន្ទរា ហើយ
 ក៏ដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងកុស្មន្ទវារៈច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ខ្មោច
 កាសាទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំគេចទៀសចេញពីផ្លូវហើយទៅក្នុង
 ទៀបកលៈឈមួយដើម ក៏សម័យនោះឯង មានអាជីវក ម្នាក់កាន់ថ្នាំ
 មន្តាវៈ (មន្តាវបុស្ស) ដ៏គួរឱ្យកុសិន្ទរា ដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយសំដៅទៅ
 កាន់ក្រុងបាវនៈ ខ្មោចកាសាទាំងឡាយ ខ្ញុំក៏បានឃើញអាជីវកនោះកំពុង
 ដើរមកកំពុងឆ្ងាយ លុះឃើញហើយ ខ្ញុំនិយាយសួរទៅអាជីវកនោះថាចុះ
 តើកាសា អ្នកបានដឹងដំណឹងព្រះជាត្រូវនយោជន៍ដែរឬ អាជីវកនោះច្នៃយ
 គបថា អើកាសា ខ្ញុំដឹងដែរ ព្រះសមណៈតាមជាត្រូវអ្នកបរិនិព្វានក្នុង
 ទៅ ៧ ថ្ងៃហើយ រាប់ពីថ្ងៃនេះទៅ ថ្នាំមន្តាវៈនេះខ្ញុំយកពីឧត្តរកុសិន្ទរា
 នោះមក ខ្មោចកាសាទាំងឡាយ បណ្តាកុក្ខុទាំងនោះ កុក្ខុទាំងឡាយ
 ណាដែលមិនទាន់ប្រាសចាកកនៈ^(១) កុក្ខុទាំងនោះ ក្នុងរូង ក៏រលីករវដ

១ ក្នុងវិចិត្រ បុគ្គល ៤០៣ បទ ១០៣ ឯសមាគមបុគ្គល ហោតា បុគ្គលធិកាន
 ប្រាសចាកកនៈ ក្នុងទំនេរ ។

កក្កុដ្ឋំ ជិទ្ធានាវ បតដ្ឋិ^(១) អាវដ្ឋិ វិដ្ឋិ អតិច្ឆិ
 កកក បរិច្ចតោ អតិច្ឆិ សុតតោ បរិច្ចតោ អ-
 តិច្ឆិ ចក្កំ លោកេ អន្តរាតិច្ឆិ យេ ធន តេ
 ភិក្ខុ វិភាតា តេ សតា សម្មាសា អតិសេដ្ឋំ អដ្ឋា
 សម្មា តំ កុតេត្ថ លត្តាតិ អដ្ឋាហំ អាវុសោ តេ ភិក្ខុ
 ឯតនកេចំ អលំ អាវុសោ មា សោចិត្ត មា បរិទេវិត្ថ
 ឯត្រតំ អាវុសោ កកវតា បដិកេច្ឆំ អត្តាតំ សត្វោរោ
 ចិយេហិ មធាចេហិ ជាតាការោ វិធាការោ អត្តាសាការោ
 តំ កុតេត្ថ អាវុសោ^(២) លត្តា យដ្ឋំ ជាតិ ភូតិ សដ្ឋិ

១ ១. ជិទ្ធានាវ បតដ្ឋិ ។ ២. ជិទ្ធានាវ បតដ្ឋិ ។ ២ វិដ្ឋិ អលយចំ អតិច្ឆិ ឧត្តោ ។

ឡើងហើយយំកក្កុដ្ឋំ^(១) ផ្លូវដើរទៅ ហាក់ដូចជាមានជើងដាច់
 ហើយបម្រាស់នាំទៅមក ពោលពាក្យថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ជាប់បរិច្ចតានពេលវេលា ព្រះសុភក្កជាម្ចាស់ជាប់បរិច្ចតាអ្វីម្ល៉េះ ចក្ក
 ពោលគឺព្រះកុដ្ឋក្នុងលោក (កុដ្ឋចក្ក) ជាប់ជាប់នឹងព្រះអ្វីម្ល៉េះ ចំណែក
 ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលប្រាសចាកព្រះ^(២) ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះមានស្មារ-
 តិភាវ័យ មានបញ្ញាដឹងច្បាស់ ក៏អភ័យក្នុងបាត ដោយពិចារណាថា
 សត្វទាំងឡាយមិនឡើងទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលធម៌ប្រាជ្ញា (នូវ
 សេចក្តីឡើងចាត់) ក្នុងខន្ធប្រវត្តនេះ អំពីណា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ គ្រាន់តែដឹង ខ្ញុំបាននិយាយហាក់ពួកភិក្ខុនាឡើយថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយកុំសាយសោកឡើយ កុំទ្រាំទ្រល្មើ
 ឡើយ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ត្រង់ព្រះមានព្រះភាគ បានប្រាស
 ប្រាហ័សចក្កនេះមកភិក្ខុហើយថា សេចក្តីប្រាសប្រាសស្លាប់និក្ខពាន
 ពោលសក្ខីនិសង្ការជាទីស្រឡាញ់ ជាទីអាចារ្យក្នុងអស់ វេទនាមាន
 នៃអាវុសោទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលធម៌ប្រាជ្ញា (នូវសេចក្តី
 មិនប្រាសប្រាស) ក្នុងខន្ធប្រវត្តនេះ អំពីណា ធម្មជាតិណា ដែល
 កើតឡើងហើយ ដែលមានហើយ ដែលសង្ការភាវ័យនឹងមកហើយ

១ លើកដៃចំពោះពិការភាពយក្សាយក្សាយ ។ ២ ក្នុងកថា ព្រះគោតមនឹង
 ព្រះនិរោធា ។

បណ្តាគ្គា ធម៌ តំ វិស មា បណ្តាគ្គិ ធម៌ មា ធម៌
 វិជ្ជាគិ គេន ទោ បណ្តាគ្គា សមយេន សុភក្ខោ ធម៌
 វិជ្ជាប្បព្វដិគោ គស្សំ បរិសាយំ ធម៌ស្មោ ហោតិ អដ-
 ទោ អណ្តាគ្គា សុភក្ខោ វិជ្ជាប្បព្វដិគោ តេ កិក្ខុ ឯត-
 តោ អលំ អណ្តាគ្គា មា សោចិក្ខុ មា បរិសេវិក្ខុ
 សុមុត្តា មយំ គេន មហាសមណោ ឧបទុតា ច
 មយំ ហោម ឥនំ វោ កប្បតិ ឥនំ វោ ឧ កប្បតិ-
 តិ ឥនាចំ បន មយំ យំ ឥច្ឆិស្សម តំ កាវិស្សម
 យំ ឧ ឥច្ឆិស្សម តំ ឧ កាវិស្សមាតិ ហន្ត មយំ
 អណ្តាគ្គា ធម្មត្ថំ វិជយត្ថំ សត្តាយាម បុរេ អនុម្ពោ
 ធម្មតិ ធម្មោ បដិពាហិយតិ អវិជយោ ធម្មតិ វិជ-
 យោ បដិពាហិយតិ បុរេ អនុម្ពាធម្មោ គលវត្ថោ
 ហោតិ ធម្មាធម្មោ ធម្មត្ថំ អវិជយាធម្មោ
 គលវត្ថោ ហោតិ វិជយាធម្មោ ធម្មត្ថំ ។

ជាបស់មានកិរិយាប្រែប្រួលទៅវិញទៅហើយ ធម្មជាតិមានបុគ្គល
 យក់ថា កុំវិនិច្ឆ័យទៅវិញទៅហើយ ពុំបានឡើយ ម្ចាស់អាវុសទាំងឡាយ
 សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយប្រភេទសុភក្ខុ ឬស្របចាស់ អន្តិយានក្នុង
 បិណ្ឌមហិសទ្ធរនោះ ម្ចាស់អាវុសទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្រាប់តែសុភក្ខុ-
 កិក្ខុឬស្របចាស់និយាយទៅនឹងកិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះថា វិនិច្ឆ័យ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំសាយសោកឡើយ កុំទ្រង់ឡើយអណ្តាគ
 អណ្តាគឡើយ យើងទាំងឡាយឈ្មោះថាជុកស្រឡះហើយអំពីមហាសម-
 ណារនោះ ត្រូវថាយើងទាំងឡាយ មហាសមណៈនោះតែងបៀតបៀនថា
 អំពីនេះគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ អំពីនេះមិនគួរដល់អ្នកទាំងឡាយទេ អច្ឆរ
 នេះស្រួលហើយ យើងរាល់គ្នាចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងធ្វើនូវអំពើនោះក៏
 បានមិនចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងមិនធ្វើនូវអំពើនោះក៏បាន ម្ចាស់អាវុសទាំង-
 ឡាយ ឆ្លើយចុះ យើងរាល់គ្នាសន្តិយនាទៅធម៌នឹងវិន័យ ភំណាទៅមុខ
 អកុសលធម៌មុខជាធម៌វិន័យឡើង កុសលធម៌មុខជាធម៌សាបសូន្យទៅ
 សភាវៈមិនមែនជាវិន័យមុខជាធម៌វិន័យឡើង វិន័យមុខជាធម៌សាបសូន្យ
 ទៅ ភំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មកំចិន័យមានកំចិន័យឡើង ពួក
 បុគ្គលជាអធម្មកំចិន័យថយកំចិន័យចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិន័យកំចិន័យ
 កំចិន័យឡើង ពួកបុគ្គលជាវិន័យកំចិន័យថយកំចិន័យចុះ ។

[២៧៩] តេជោ កន្លែងនេះ កិក្ខុ ឧទ្ទិសាគូតិ ។
 អដិទោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ឯកន្ទនបញ្ចក-
 មាស្មាសាសនំ ឧទ្ទិសំ ។ កិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ
 ឯកនក្កំ អយំ កន្លែង អាយស្មា កន្លែង កំព្រាបំ
 សេត្តោ សមាបោ^(១) អកន្លោ ធម្មា តោសា មោហា
 កយា អតតិ កន្លំ តហ ចនេន កកវតោ សន្តិកោ
 ចន្ទា ច វិទយោ ច ចរិយតោ តេជោ កន្លែង ដេវោ
 អាយស្មន្តំ អាយស្មន្តំ ឧទ្ទិសាគូតិ ។ អដិទោ អាយស្មា
 មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ អាយស្មន្តំ ឧទ្ទិសំ ។ អដិទោ
 ដេវោ កិក្ខុនំ ឯកនក្កាសិ កត្ត ទុ ទោ មយំ ធម្មត្ថ
 វិទយត្ថ សង្កាយេយ្យមាតិ ។ អដិទោ ដេវោ កិក្ខុនំ
 ឯកនក្កាសិ រាជតហ ទោ មហាកោតវ បហុតសេចា-
 សនំ យន្តន មយំ រាជតហ វស្សំ វស្សា ធម្មត្ថ
 វិទយត្ថ សង្កាយេយ្យម ធម្មត្ថ កិក្ខុ រាជតហ
 វស្សំ ឧបកន្លេយ្យន្តិ ។ អដិទោ អាយស្មា មហាកស្ស-

[២៧៩] កិក្ខុនំឧទ្ទិសាគូតិ បពិត្រព្រះបរមគិរីយោ បើ
 ដូច្នោះ សូមព្រះបរមគ្រីសីសយកកិក្ខុនំឧទ្ទិសាគូតិ ។ បើព្រះមហា-
 កស្សបមានកាយ គ្រីសីសយកព្រះបរមគិរីយោឧទ្ទិសាគូតិ ២៧៩
 អន្លើ ។ កិក្ខុនំឧទ្ទិសាគូតិ យាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សបមានកាយ
 ជា បពិត្រព្រះបរមគិរីយោ ព្រះអាទន្នមានកាយនេះនៅដោះសក្កច្ចុត្តល
 ពិតវែន វិទយាគម្ពីរកាចន័យលុះដោយធម្មតា វេលាគតិ មោហាគតិ
 កយាគតិ ធម្មត្ថ វិទយត្ថ ព្រះអាទន្ននេះបានសិក្សាវៀនសូត្រក្នុង
 សំណាក់ព្រះមហាកស្សបជាប្រើម បពិត្រព្រះបរមគិរីយោ បើដូច្នោះ
 សូមព្រះបរមគ្រីសីសយកព្រះអាទន្នមានកាយនេះ ។ បើព្រះមហា-
 កស្សបមានកាយ គ្រីសីសយកព្រះអាទន្នមានកាយបញ្ចសន្តិ (ជា
 ៥០០ អន្លើ) ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនំឧទ្ទិសាគូតិ ដោយដោះសេចក្តីគិត
 ដូច្នេះថា យើងនាំឧទ្ទិសាគូតិ ឲ្យបានដឹងនឹងវិទយក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ ។ គ្រា
 នោះឯង កិក្ខុនំឧទ្ទិសាគូតិ ដោយដោះសេចក្តីគិតឃើញដូច្នេះថា នៅ
 រាជគ្រឹះ ជាស្រុកមានទីតាំងជាប្រើម មានសេវាសនៈក៏ប្រើម បើដូច្នោះ
 គួរតែយើងរាល់គ្នាទៅនៅជាស្រុកក្នុងនគររាជគ្រឹះ បើអាចនឹងសង្គ្រោះ
 ខ្លួនបីនឹងវិទយបាន ឯកិក្ខុនំឧទ្ទិសាគូតិ កុំប្រព្រឹត្តទៅនៅជាស្រុក
 ក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានកាយ

១ ឧ. ម. យោគកេសុ សមាសនំ សាសនំ ឧ ទិស្សតិ ។

ចោ សង្ឃ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ
 យនិ សង្ឃស្ស ចក្កកល្យ សង្ឃោ ឥមាជិ បញ្ច
 កិក្កុសតានិ សម្មន្ទយ្យ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ^(១)
 ធម្មត្ថ វិធមត្ថ សង្ឃាយិកុំ ន អញ្ញេហិ កិក្កុហិ
 រាជគហោ វស្សំ វសិតត្ថន្តំ ។ ឯសា ញត្ថិ ។
 សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥមាជិ បញ្ច
 កិក្កុសតានិ សម្មន្ទតិ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ ធម្មត្ថ
 វិធមត្ថ សង្ឃាយិកុំ ន អញ្ញេហិ កិក្កុហិ រាជគហោ
 វស្សំ វសិតត្ថន្តំ ។ យស្សាយស្សតោ ទមតិ ឥមេសំ
 បញ្ចន្តំ កិក្កុសតានិ សម្មតិ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ
 ធម្មត្ថ វិធមត្ថ សង្ឃាយិកុំ ន អញ្ញេហិ កិក្កុហិ
 រាជគហោ វស្សំ វសិតត្ថន្តំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ទក្ខមតិ
 សោ កាសយ្យ ។ សម្មតានិ^(២) សង្ឃេន ឥមាជិ
 បញ្ច កិក្កុសតានិ រាជគហោ វស្សំ វសន្តានិ ធម្មត្ថ
 វិធមត្ថ សង្ឃាយិកុំ ន អញ្ញេហិ កិក្កុហិ រាជគហោ
 វស្សំ វសិតត្ថន្តំ ។ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហំ ។
 ឯវមេតំ បារយាមិ ។

ប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ម្ចាស់លោកមានកាយ សង្ឃបូស្តាបំប៉ុំ បើ
 សន្តិភិក្ខុ មានកាយគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃបូស្តាបំប៉ុំ ចំនួន ៥០០
 រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីសង្ហាយនាម្បវិទ្យាវិទ្យា
 ឯកកុំបំភ័យឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។ នេះជា
 ញត្ថិ ។ ម្ចាស់លោកមានកាយ សង្ឃបូស្តាបំប៉ុំ ចំនួនសង្ឃសម្មតិកុំ
 ចំនួន ៥០០ រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីសង្ហាយនាម្បវិទ្យាវិទ្យា
 វិទ្យាវិទ្យា ឯកកុំបំភ័យឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។
 កាសម្មតិកុំចំនួន ៥០០ រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីនឹង
 សង្ហាយនាម្បវិទ្យាវិទ្យា ឯកកុំបំភ័យឡាយដទៃមិនត្រូវឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុង
 នគររាជគ្រឹះទេ គាប់ចិត្តដល់លោកមានកាយអង្គណា លោកមានកាយ
 អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានកាយអង្គណា លោក
 មានកាយអង្គនោះគួររំពោលឡើង ។ សង្ឃបូស្តាបំប៉ុំ ចំនួនសង្ឃសម្មតិកុំចំនួន ៥០០
 រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគររាជគ្រឹះ ដើម្បីសង្ហាយនាម្បវិទ្យាវិទ្យា
 ឯកកុំបំភ័យឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សា ក្នុងនគររាជគ្រឹះឡើយ ។ កា
 សម្មតិនេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
 ឱ្យសូមចាំទុកម្តងសេចក្តីនេះ ដោយភាពស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៨២] អដទោ អាយស្មា មហាភស្មុតោ សង្ឃ
 ញាមេសិ សុណតុមេ អាវុសោ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកល្យំ អហំ ឧទាលី វិទយំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អាយស្មា
 ឧទាលី សង្ឃំ ញាមេសិ សុណតុមេ កន្តេ សង្ឃោ
 យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ អាយស្មតា មហាភស្មុ-
 តោ វិទយំ បុច្ឆោ វិស្សោយ្យន្តិ ។ អដទោ អាយស្មា
 មហាភស្មុតោ អាយស្មន្តំ ឧទាលី បតទភោទ បវមំ
 អាវុសោ ឧទាលី ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលីយោ
 កន្តេតិ ។ កំ អារត្តាតិ ។ សុទិដ្ឋំ កាលទុប្បត្តំ អារត្តាតិ ។
 កិស្សំ វត្តស្មិន្តិ ។ មេត្តនិទម្មេតិ ។ អដទោ អាយស្មា
 មហាភស្មុតោ អាយស្មន្តំ ឧទាលី បវមស្ស ចារាជិកា-
 ស្ស វត្តម្យំ បុច្ឆិ ជំនានម្យំ បុច្ឆិ បុត្តលម្យំ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្យំ
 បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ អាមត្តិម្យំ បុច្ឆិ អនាបត្តិម្យំ
 បុច្ឆិ ធុតិយម្យោវុសោ ឧទាលី ចារាជិកំ កត្ត បញ្ញត្តិ ។
 រាជកលោ កន្តេតិ ។ កំ អារត្តាតិ ។ ជនិយំ កុម្មការបុត្តំ

[២៨២] គ្រាឆានិច្ច ព្រះមហាភស្មុតោ មានអាយុបុណ្យស
 សង្ឃវ្យាប័ន្ត មាសអាវុសោ សង្ឃបុណ្យប័ន្ត បើសន្តិភិក្ខុនេះមានកាល
 គួរដល់សង្ឃាហ័យ ខ្ញុំសូមស្តាប់វិន័យនៃព្រះបាទ ។ ព្រះបាទមាន
 អាយុបុណ្យសសង្ឃាហ័យ បតិគ្រូព្រះសង្ឃវ័ន្តិមេស សូមសង្ឃបុណ្យប័ន្ត បើ
 សន្តិភិក្ខុនេះ មានកាលគួរដល់សង្ឃាហ័យ ព្រះមហាភស្មុតោមានអាយុ
 ត្រូវសូមព្រះវិន័យបំពេញខ្ញុំ ។ ក៏ត្រូវដោយស្រាយ (ក្នុងកាលនោះ) ។
 ទើបព្រះមហាភស្មុតោមានអាយុ បានចោទសួរដូច្នេះ ចំពោះព្រះបាទ
 មានអាយុថា មាសបុណ្យមានអាយុ បវមបុណ្យនិកស័ក្ខបទ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ព្រះបាទឆ្លើយថា ក្នុងនគរវេសាលី
 លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុទិដ្ឋភិក្ខុ
 ដាក់ក្នុងនគរលទ្ធិសម្តី ។ ព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រាហ្មណ៍មេជនម្នាក់ ។ លំ-
 ដាប់នោះឯង ព្រះមហាភស្មុតោ មានអាយុ សូមវត្តផង សូមទានផង
 សូមបុគ្គលផង សូមព្រាហ្មណ៍ផង សូមអនុប្បញ្ញត្តិផង សូមអាមត្តិផង សូមអនា-
 បត្តិផង នៃបវមបុណ្យនិកស័ក្ខបទ ចំពោះព្រះបាទមានអាយុ ហើយ
 សូមគោរពថា មាសអាវុសោ បាទ ទុក្ខបុណ្យនិកស័ក្ខបទ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់
 ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងធុតិយភិក្ខុ ដាក់ក្នុងនាយសង្ឃ

អារក្ខាតិ ។ តិស្មី វត្ថុស្ម័គ្គិ ។ អនិច្ចាតាធម៌ ។ អនិច្ចាតា
 អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ ឧបាលី ធុតិយស្ស
 ចារាជិកស្ស វត្ថុម្យំ បុច្ឆិ ឯនាធម្យំ បុច្ឆិ បុគ្គលម្យំ បុច្ឆិ
 បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ អាមត្តិម្យំ បុច្ឆិ
 អនាមត្តិម្យំ បុច្ឆិ ឥតិយម្យបាវុសោ ឧបាលី ចារាជិក
 កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលីយា កន្ថេតិ ។ តំ អារក្ខាតិ ។
 សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អារក្ខាតិ ។ តិស្មី វត្ថុស្ម័គ្គិ ។ អនុស្ស-
 វត្ថុមោតិ ។ អនិច្ចាតា អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ
 ឧបាលី ធុតិយស្ស ចារាជិកស្ស វត្ថុម្យំ បុច្ឆិ ឯនាធម្យំ
 បុច្ឆិ បុគ្គលម្យំ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ
 អាមត្តិម្យំ បុច្ឆិ អនាមត្តិម្យំ បុច្ឆិ ឧត្តត្ថម្យបាវុសោ
 ឧបាលី ចារាជិក កត្ត បញ្ញត្តិ ។ វេសាលីយា
 កន្ថេតិ ។ តំ អារក្ខាតិ ។ វត្ថុមុធាតិវិយេ ភិក្ខុ
 អារក្ខាតិ ។ តិស្មី វត្ថុស្ម័គ្គិ ។ ឧត្តវិមុទ្ធស្សនម្មេតិ ។
 អនិច្ចាតា អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ ឧបាលី
 ឧត្តត្ថស្ស ចារាជិកស្ស វត្ថុម្យំ បុច្ឆិ ឯនាធម្យំ បុច្ឆិ
 បុគ្គលម្យំ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្យំ បុច្ឆិ

ឆ្លង ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះអនិច្ចាតា ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហា-
 កស្សនោមហាយ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍
 កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ នៃធម៌បុព្វបទ-
 សំភាវ ចំពោះព្រះបាទមហាយ ហើយក្រោយទៀតថា ខ្មោល
 កុវុសោ ។ បាលី ឥតិយបុព្វបទ ព្រះនាមព្រះកាត្រច្រង់បញ្ញត្ត
 ក្នុងទីណា ។ ក្នុងឧត្តវិសាលី លោកម្ចាស់ ។ ច្រង់ប្រាជ្ញនិងបុគ្គល
 ណា ។ ច្រង់ប្រាជ្ញនិងកុំច្រើនប្រើ ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះមនុស្ស-
 វិក្កហៈ គឺផ្នែកនៃធម៌មនុស្សឱ្យឆ្លាក់ចូលក្នុងវិក្ក ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះមហាកស្សនោ មហាយ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍
 កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ នៃធម៌-
 បុព្វបទ ចំពោះព្រះបាទមហាយ ហើយក្រោយទៀតថា
 ខ្មោលកុវុសោ ។ បាលី ឧត្តត្ថបុព្វបទ ព្រះនាមព្រះកាត្រច្រង់
 បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ក្នុងឧត្តវិសាលី លោកម្ចាស់ ។ ច្រង់ប្រាជ្ញនិងបុគ្គល
 ណា ។ ច្រង់ប្រាជ្ញនិងកុំចាំទ្រងាយ នៅនាឆ្នាំស្រីវត្តមុត ។ ព្រោះវត្ថុ
 អ្វី ។ ព្រោះវត្ថុមនុស្សធម៌ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សនោមហាយ
 កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍ កស្សន៍

អាបត្តិម្យំ បុច្ឆិ អនាបត្តិម្យំ បុច្ឆិ ឯកោតេ ឧបាយេន
 ឧកតោវិជយេ^(១) បុច្ឆិ ។ បុត្តោ បុត្តោ អាយស្មា ឧបាយេន
 វិស្សន្ទេសិ ។

[២៨៣] អថេតោ អាយស្មា មហាកស្សនោ សង្ឃំ
 ញាបេសិ សុណាតុ មេ អារុសោ សង្ឃោ យនិ
 សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ អាទន្តំ ធម្មំ បុត្តេយ្យន្តិ ។
 អាយស្មា អាទន្តោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ
 អាយស្មតា មហាកស្សបេន ធម្មំ បុត្តោ វិស្សន្ទេយ្យ-
 ន្តិ ។ អថេតោ អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ
 អាទន្តំ ឯតនេវេន ប្រញាថាលំ អារុសោ អាទន្ត កត្ត
 កាសិតន្តិ ។ អន្តរា ច កន្តេ រាជតហំ អន្តរា ច ចា-
 ជ្យន្តំ រាជាការេ អន្តរាជិតាយាតិ ។ តំ អារត្តាតិ ។
 សុប្បយេត្វ ឃត្វាជតំ ប្រញាតត្វេត្វ មាណវន្តិ ។
 អថេតោ អាយស្មា មហាកស្សនោ អាយស្មន្តំ អា-
 ទន្តំ ប្រញាថាលស្ស ធិនាទម្យំ បុច្ឆិ បុត្តលម្យំ បុច្ឆិ

ស្មាអាបត្តិផង ស្មាអនាបត្តិផង នៃចក្កត្ថបទនិងសិក្ខាបទចំពោះព្រះបា-
 លីមានអាយុ ហើយស្មារឹងយំទាំងពីរចំណែក គឺក្នុងវិស្វន្ទេសិ និងក្នុងវិស្វន្ទេសិ
 ដោយបុត្តោ បុត្តោ ។ ព្រះបាទលីមានអាយុ កាលបើព្រះមហាកស្សប
 ស្មាសត្រូវបានហើយ គឺបុត្តោជាប្រាសាទសត្រូវ ។

[២៨៤] ខ្លឹមតាមនោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ បាន
 ប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ម្ចាស់កាសា សង្ឃបុត្តស្តាប់ខ្ញុំ បើសន្តិភិក្ខុមាន
 កាលក្នុងសង្ឃហើយ ខ្ញុំប្រសូត្របើចំពោះព្រះអាទន្ត ។ ព្រះអាទន្ត
 មានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ចង់ត្រូវព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ បើសន្តិភិក្ខុមានកាលក្នុងសង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមាន
 អាយុនឹងស្លាប់ចំពោះខ្ញុំ ។ គប្បីដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ បើប
 ព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានស្លាប់ព្រះអាទន្តមានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់
 អាទន្តមានអាយុ ប្រញាថាលស្សត្រ ព្រះមានព្រះភាវព្រង់សំដែងក្នុងចំ
 ណា ។ ព្រះអាទន្តឆ្លើយថា ចង់ត្រូវព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រង់សំដែងក្នុងព្រះ
 ដំណាក់នៃប្រាសាទ នៅនាអម្ពលដ្ឋកន្ត្រៃ ជាចន្ទាន្តនៃក្រុងរាជគ្រឹះផង
 ជាចន្ទាន្តនៃនាទ្យន្តប្រាមផង ។ ព្រង់ប្រាសាទនឹងបុគ្គលណា ។ ព្រង់ប្រាសាទ
 នឹងសុប្បយេត្វជិត នឹងប្រញាតត្វេត្វមាណវ ។ គ្រានោះ ព្រះមហា-
 កស្សប មានអាយុ ស្លាប់ទៅផង ស្មាបុត្តលផង នៃប្រញាថាលស្សត្រ

១ ឧ. កាតោវិជយេ ។

សាមញ្ញដល់ បដាវសោ អាណន្ទ កាតុ កាសិកន្តិ ។
 ណន្ទកោ កន្ត ដីកាម្ពុវន្តិ ។ កោន សន្តិក្ខិ ។ អ-
 ជានសក្កនា វេទេហិបុត្តន សន្តិក្ខិ ។ អន្តរោ អាយ-
 ស្មា មហាកស្សោ អាយស្មន្ត អាណន្ទ សាមញ្ញ-
 ផលស្ស និបាទម្បិ មុច្ឆិ មុត្តលម្បិ មុច្ឆិ ឯកោន
 ទុតាយេន បញ្ច^(១) និកាយេ មុច្ឆិ ។ មុដ្ឋោ មុដ្ឋោ
 អាយស្មា អាណន្ទា វិស្សន្នសិ ។

(២៨២) អន្តរោ អាយស្មា អាណន្ទា វេទេ កិក្ខុ
 ឯកោន កកវា មំ កន្ត បរិនិព្វានកាលេ ឯវនាហ
 អាត្មន្តមាហោ អាណន្ទ សន្នេហំ មមច្ចយេន ទុក្ខាទុក្ខ-
 កាណិ សិក្ខាបនាណិ សម្មហនេយ្យតិ ។ មុច្ឆិ បន ត្ថិ
 អាវុសោ អាណន្ទ កកវន្ត កកតមាណិ បន កន្ត ទុក្ខាទុ-
 ក្ខកាណិ សិក្ខាបនាណិ ។ ន ទ្វាហំ កន្ត កកវន្ត

១. ម. បញ្ច ។

ចំពោះព្រះភានន្តមានកាយ ហើយស្មូនទៅទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ភានន្ត សាមញ្ញផលស្សត្រ ព្រះមោចព្រះភាគច្រើនសំដែងក្នុងចំណា ។ ក្នុង
 ដីកាម្ពុវន្ត ក្បែរព្រំដែនព្រះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងមុត្តល
 ណា ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងព្រះបាទអនាគតសក្កករ វេទេហិបុត្ត ។
 គ្រានោះ ព្រះមហាកស្ស មានកាយ ស្មូនចានដី ស្មូនមុត្តលចរ
 នៃសាមញ្ញផលស្សត្រ ចំពោះព្រះភានន្តមានកាយ ហើយស្មូនទៀតកាយ
 ចំនួន ៥ ដោយ។ ដោយនេះនឹង ។ ៥ ព្រះភានន្តមានកាយ កាលបើព្រះ
 មហាកស្ស សូរសព្ទគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយដោយសព្ទគ្រប់ ។

(២៨២) សំដៅចំពោះនឹង ព្រះភានន្តមានកាយ ពោលដូច្នេះនឹង
 ភិក្ខុជាច្រើនចំនួនយថា បតីគ្រូព្រះករុណាចំនួនយដ៏ចំរើន ព្រះមោច
 ព្រះភាគ កាលដែលទៀបទំនប់ចំនួន បានមានព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹង
 ខ្ញុំគ្រូករុណាថា នៃភានន្ត សុខអំណើវន្តកំណត់គតាទៅហើយ បើ
 សន្សំមានប្រាថ្នានឹងដក ក៏សប្បីដកចូលស្តាប់ទាំងចំនួនយក្នុង ។ ដោយ
 សំដៅ(១០៣១ក្នុងក្រដាស) ។ ព្រះមោចចំនួនយ សូរព្រះភានន្តថា ម្ចាស់
 ភានន្តមានកាយ បុរសោកម្ចាស់ បានទូលសូរព្រះមោចព្រះភាគថា
 បតីគ្រូព្រះមង្គលដ៏ចំរើន ៥ សិក្ខាប ចំនួនក្នុង ។ ដោយសំដៅចំពោះ កើ
 សិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នេះនឹង ។ ព្រះភានន្តនឹងយថា បតីគ្រូព្រះករុណា

បុគ្គលី កតតោនិ បទ កន្ត ទុន្ទាទុទុន្ទកានិ សិក្ខាប-
 ណាទិទិ ។ ឯកាទ្វេ ថេរា ឯវមាហសុ ចត្តារិ ចារាទិ-
 កានិ ឋយេត្វា អវសេសានិ ទុន្ទាទុទុន្ទកានិ សិក្ខាប-
 ណាទិទិ ។ ឯកាទ្វេ ថេរា ឯវមាហសុ ចត្តារិ ចារាទិ-
 កានិ ឋយេត្វា តេស សង្ឃានិសេសេ ឋយេត្វា អវ-
 សេសានិ ទុន្ទាទុទុន្ទកានិ សិក្ខាបណាទិទិ ។ ឯកាទ្វេ
 ថេរា ឯវមាហសុ ចត្តារិ ចារាទិកានិ ឋយេត្វា តេស
 សង្ឃានិសេសេ ឋយេត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឋយេត្វា អវ-
 សេសានិ ទុន្ទាទុទុន្ទកានិ សិក្ខាបណាទិទិ ។ ឯកាទ្វេ
 ថេរា ឯវមាហសុ ចត្តារិ ចារាទិកានិ ឋយេត្វា តេស
 សង្ឃានិសេសេ ឋយេត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឋយេត្វា ភីស
 និស្សត្តិយេ ចាចិត្តិយេ ឋយេត្វា អវសេសានិ ទុន្ទាទុ-
 ទុន្ទកានិ សិក្ខាបណាទិទិ ។ ឯកាទ្វេ ថេរា ឯវមា-
 ហសុ ចត្តារិ ចារាទិកានិ ឋយេត្វា តេស សង្ឃានិ-
 សេសេ ឋយេត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឋយេត្វា ភីស និស្ស-
 ត្តិយេ ចាចិត្តិយេ ឋយេត្វា ទ្វេនុវតិ ចាចិត្តិយេ ឋយេ-
 ត្វា អវសេសានិ ទុន្ទាទុទុន្ទកានិ សិក្ខាបណាទិទិ ។

ចំនីឡាយដំបំរើន ខ្ញុំត្រកេរ្តនា មិនបាទទូលស្ម័គ្រោះមានព្រះភាគថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទចំនីឡាយក្នុង ។ ដោយលំដាប់នោះ
 តើសិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នេះទេ ។ ព្រះចៅចំនីឡាយពួកខ្លះពាលយ៉ាង
 នេះថា សិក្ខាបទចំនីឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិកចំនី ៤ ឈ្មោះ
 ថា ភូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះចៅចំនីឡាយពួកខ្លះពាលយ៉ាងនេះ
 ថា សិក្ខាបទចំនីឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ នឹងសង្ឃទិ-
 សេស ១៣ ឈ្មោះថាភូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះចៅចំនីឡាយពួក
 ខ្លះពាលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចំនីឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារា-
 ជិក ៤ សង្ឃទិសេស ១៣ នឹងអនិយក ៤ ឈ្មោះថា ភូច ។ ដោយ
 លំដាប់ ។ ព្រះចៅចំនីឡាយពួកខ្លះពាលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចំនី
 ឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃទិសេស ១៣ អនិ-
 យក ៤ នឹងនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ឈ្មោះថាភូច ។ ដោយលំដាប់ ។
 ព្រះចៅចំនីឡាយពួកខ្លះ ពាលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចំនីឡាយដែល
 សល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃទិសេស ១៣ អនិយក ៤ និស្សត្តិយ-
 បាចិត្តិយៈ ៣០ នឹងសុច្ច័កបាចិត្តិយៈ ៨៤ ឈ្មោះថា ភូច ។ ដោយលំដាប់ ។

ឯកទ្វេ ដេក ឯវចាហស្ត ធម្មាវ តាវចិត្តានិ ឋេយ្យា
 កេស សង្ខារិសេសេ ឋេយ្យា ទ្វេ អនិយមេ ឋេយ្យា
 តិស និស្សត្តិយេ ធានិគ្គិយេ ឋេយ្យា ទ្រុធាវតិ ធានិគ្គិ-
 យេ ឋេយ្យា ធម្មាវេ ធានិទេសនិយេ ឋេយ្យា
 អវសេសានិ ឧដ្ឋានុឧដ្ឋកានិ សិក្ខាបទានិ ។

[២៨៥] អដិទោ អាយស្មា មហាកស្សោ សង្ឃ
 ញាបេសិ សុណាតុ មេ អារុសោ សង្ឃោ សន្តម្ហានំ
 សិក្ខាបទានិ តិហិតតានិ តិហិតោមិ ជាទន្ធី^(១) ឥនំ កេ
 សមណានិ សក្សបុត្តិយានំ កេឡតិ ឥនំ កេ ឧ កេឡ-
 តិ ។ សេ មយំ ឧដ្ឋានុឧដ្ឋកានិ សិក្ខាបទានិ
 សម្មហានិស្សាម កវិស្សន្តិ វត្តាវេ ធម្មកាលិកំ សម-
 ណោ តោតមេ ឧសាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យាវិ-
 មេសំ សត្វា អដ្ឋាសិ តាវិមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខុសុ
 យតោ ឥមេសំ សត្វា បរិនិព្វតោ ឧទានិមេ សិក្ខាប-
 ទេសុ សិក្ខុន្តិ ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកាលំ សង្ឃោ

• ១. យេធម្មក ធម្មិយិ តោ ធានន្តិវំ ធានោ កេសកេ ។

ព្រះដោះចាំឡាយពួកនេះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំឡាយដែល
 សល់នៅក្រៅអំពីបាវចនា ២ សង្ឃទិសេស ១៣ អនិយម ២ និស្សត្តិយ-
 បាចិត្តិយៈ ៣០ សុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ៩២ នីតិបាវចនាសនិយៈ ២ ឈ្មោះថា
 ក្ខត ។ ដោយលំដាប់ ។

[២៨៥] ព្រះនាងនិ ព្រះមហាកស្សោមាឃុ ក៏ប្រកាសសង្ឃ
 ថា ម្ចាស់កាសា សង្ឃបុរស្តាច់ខ្ញុំ សិក្ខាបទចាំឡាយរបស់ពួកយើង
 ក៏មានឯងនៅក្នុងពួកគ្រូបាស្ត សូម្បីពួកគ្រូបាស្តចាំឡាយ ក៏តែងដឹង
 ថា អំពើនេះគួរដល់លោកចាំឡាយជាសមណសក្សបុត្តិយ អំពើនេះមិន
 គួរដល់លោកចាំឡាយទេ ។ បើយើងចាំឡាយនឹងវេទនាសិក្ខាបទក្ខត
 ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុនជាដំបូងចាំឡាយជាអ្នកកាលគិរិវៀលនឹង
 ពោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណគោតម បញ្ញត្តហើយដល់សាវ័ក
 ចាំឡាយ បានត្រឹមធម្មកាលិក គឺកាលខែវស្សាភ្លើងភិបារិន្ទានបុណ្ណៈ
 ព្រះសាស្តារបស់សាវ័កចាំឡាយនេះ មិននៅត្រឹមកាល សាវ័កចាំឡាយនេះ
 ចាំឡាយសិក្ខាបទសិក្ខាបទត្រឹមនោះ កាលណាបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័ក
 ចាំឡាយចាំឡាយហើយ អំឡុងនេះ សាវ័កចាំឡាយនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុង
 សិក្ខាបទចាំឡាយវិសា ។ បើក្នុងកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃ

អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេយ្យ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆេទ្ទយ្យ
 យជាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាធាយ វត្ថុយ្យ ។
 ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ អាវសោ សង្ខារ សន្មត្តាតំ
 សិក្ខាបទានំ វិហិតនាទិ តិហិទោមិ ជាទន្ធិ ឥទំ វេ
 សមណំ សក្យបុត្តិយាទំ កាម្យតិ ឥទំ វេ ន កាម្យ-
 តិទំ ។ សចេ មយំ ទុដ្ឋានុទុដ្ឋកានិ សិក្ខាបទានិ
 សមុបាទិស្សាម កវិស្សន្តំ វត្តារោ ពូមកាលិកំ សម-
 ណោ ន កោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យាវិ-
 មេសំ សត្វា អដ្ឋាសិ តាវិមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិសុ
 យតោ ឥមេសំ សត្វា បរិវិទុតោ ននាទិមេ សិក្ខាប-
 ទេសុ សិក្ខុម្ពតិ ។ សង្ខារ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេតិ
 បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆេទ្ទតិ យជាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ
 សមាធាយ វត្ថុតិ ។ យស្សាយស្មតោ ទមតិ អប្បញ្ញត្តស្ស
 អប្បញ្ញាបទា បញ្ញត្តស្ស អសមុច្ឆេទោ យជាបញ្ញត្តេសុ

កុំអប្បញ្ញត្តិថេមនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាត្រូមិនបានបញ្ញត្តទេ កុំអប្បវិជក
 ចេញនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាត្រូបញ្ញត្តមកហើយ ត្រូវសមាទានប្រព្រឹត្ត
 តែក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយដែលព្រះជាត្រូទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ។ នេះជា
 ញត្ថិ ។ ម្ចាស់អាវសោ សង្ខារស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាបទទាំងឡាយរបស់ពួក
 យើងក៏មានទាំងនៅក្នុងពួកគ្រូហស្ថ សូម្បីពួកប្រហស្ថទាំងឡាយក៏ដឹង
 ថា អំពីនេះគួរដល់លោកទាំងឡាយជាសមណសក្យបុត្តិយ៍អំពីនេះមិនគួរ
 ដល់លោកទាំងឡាយទេ ។ ហើយឯទាំងឡាយនឹងដកនូវសិក្ខាបទក្នុង ។
 ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុនជាដំបូងទាំងឡាយជាអ្នករក្សាលក្ខណ៍វិស័យនឹង
 កោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណតាមបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័កបាន
 ត្រឹមតែធម្មកាលិក ក៏កាលនៃវ័យវិទ្យុន៍ឡើយពួកគេ ព្រះសាស្តារបស់សា-
 វ័កទាំងនេះបើនៅត្រឹមណា សាវ័កទាំងនេះ ក៏នាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ
 ត្រឹមនោះ កាលបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័កទាំងនេះ បរិនិព្វានទៅហើយ
 ឥឡូវសាវ័កទាំងនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយដែរ ។ សង្ខ
 មិនបញ្ញត្តិថេមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះជាត្រូមិនបានបញ្ញត្តទេ មិនដកចេញ
 នូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាត្រូបានបញ្ញត្តហើយ សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុង
 សិក្ខាបទទាំងឡាយដែលគួរដល់ពុទ្ធបញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តិថេមនូវសិក្ខា-
 បទដែលព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្ត ការមិនដកចេញនូវសិក្ខាបទដែលព្រះ

សិក្ខាបទេសុ សមាធាយ វត្តតា សោ តុណ្ហស្ស យស្ស
 ឧត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញា-
 មេតិ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិទ្ធិតិ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាប-
 ទេសុ សមាធាយ វត្តតិ ។ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
 តុណ្ហំ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(២៨៦) អថទោ ថេរោ កំត្តុ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ
 ឯតទលោតុំ ននន្ត អាវុសោ អាទន្ត ទុក្ខនំ យំ ភ្នំ
 កកវន្តំ ន បុច្ឆិ តតតាមិ បទ កន្ត ទុក្ខាទុក្ខកាមិ
 សិក្ខាបទាមិទិទេសេហិ តំ ទុក្ខនំ ។ អហំ ទោ កន្ត
 អសតិយា កកវន្តំ ន បុច្ឆិ តតតាមិ^(១) កន្ត ទុក្ខាទុ-
 ក្ខកាមិ សិក្ខាបទាមិទិ យាហំ តំ ទុក្ខនំ បស្សមិ

១. ទ. ឆ. ព្រះមាត់ បទ ។

អន្ត្រ្យតិបញ្ញត្ត ការសមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងឡាយ ដែលគួរ
 ដល់ពុទ្ធបញ្ញត្តិ គាប់ចិត្តដល់លោកមានកាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គ
 នោះ ស្រៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានកាយអង្គណា លោកមាន
 កាយអង្គនោះឬរោលច្បើន ។ សង្ឃមិនបានបញ្ញត្តិថែមទៀតសិក្ខាបទ
 ដែលព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្តិ មិនដកចេញទៀតសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់
 បញ្ញត្តិ សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងឡាយ ដែលគួរដល់ពុទ្ធ-
 បញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តិ និងការមិនដកចេញសិក្ខាបទនេះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ
 ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្រៀម ខ្ញុំចាំទុកខ្លះសេចក្តីនេះ ដោយការ
 ស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៨៦) លំដាប់នោះឯង គិតថាថេរៈតាំងឡាយ ពោលដូច្នេះនឹង
 ព្រះភានន្តមានកាយថា នៃអាវុសោ ភានន្ត នេះជាអំពើតាមក្រក់របស់
 លោក ព្រោះលោកមិនបានទទួលសូត្រនោះបានព្រោះភានថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ឯសិក្ខាបទតាំងឡាយដែលគួរ ។ ដោយលំដាប់ គឺសិក្ខាបទណា
 ខ្លះ ចូរលាភសំដែងទៀតអំពីតាមក្រក់នោះចេញ ។ ព្រះភានន្តឆ្លើយថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាក្សេម បានជាមិនបានទទួលសូត្រនោះ
 ព្រោះភានថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯសិក្ខាបទតាំងឡាយគួរ ។ ដោយ
 លំដាប់គឺសិក្ខាបទណាខ្លះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញទៀតអំពីតាមក្រក់នោះទេ

អធិបាយស្ម័គ្គាន់ សង្ខាយ ទេសេមី តំ ទុក្ខដង្គំ ។
 ឥធម្មំ ភេ អាវុសោ អាទទ្ធ ទុក្ខដង្គំ យំ ភ្នំ ភគវតោ
 វស្សិតសាដិកំ អក្កមិត្តា សិទ្ធិសិ ទេសេហិ តំ ទុក្ខ-
 ដង្គំ ។ អហំ ទោ កន្តេ ទ អតារវេទ ភគវតោ វស្សិត-
 សាដិកំ អក្កមិត្តា សិទ្ធិសិ ធាហន្តំ ទុក្ខដង្គំ បស្សមិ
 អធិបាយស្ម័គ្គាន់ សង្ខាយ ទេសេមី តំ ទុក្ខដង្គំ ។ ឥ-
 ធម្មំ ភេ អាវុសោ អាទទ្ធ ទុក្ខដង្គំ យំ ភ្នំ មាតុតាមេហិ
 ភគវតោ សរី បវេមំ វត្ថុបេសិ តាសំ រោទន្តិកំ ភគវតោ
 សរី អស្សុកេន មក្ខតំ ទេសេហិ តំ ទុក្ខដង្គំ ។ អហំ
 ទោ កន្តេ មាយិមា វិកាលេ អមោសុន្តិ មាតុតាមេហិ
 ភគវតោ សរី បវេមំ វត្ថុបេសិ ធាហន្តំ ទុក្ខដង្គំ បស្សមិ
 អធិបាយស្ម័គ្គាន់ សង្ខាយ ទេសេមី តំ ទុក្ខដង្គំ ។
 ឥធម្មំ ភេ អាវុសោ អាទទ្ធ ទុក្ខដង្គំ យំ ភ្នំ ភគវតោ

ប៉ុន្តែប្រាកដណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយសេចក្តីជឿ
 លោកមានអាយុចាំឡាយ ។ នៃអវុសោ កាន់ខ្លួន នេះជាអំពើអាក្រក់
 របស់លោកដែរ ព្រោះលោកជាមនុស្សដែលស្លៀកសាងសង្ការ របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ចូរលោកសំដែងអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 រំពេច ប៉ុន្តែប្រាកដណាដែលជាមនុស្សដែលស្លៀកសាងសង្ការ របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគ មិនមែនធ្វើដោយសេចក្តីមិនគោរពទេ ប៉ុន្តែប្រាកដណាមិនយឺតយ៉ាវ
 អំពើអាក្រក់នោះឡើយ ប៉ុន្តែប្រាកដណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ
 ដោយសេចក្តីជឿលោកមានអាយុចាំឡាយ ។ ខ្លួនអានខ្លួនមានអាយុ
 នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកឱ្យអាក្រក់ដោយបង្ខំព្រះ
 សិរីនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ កាលដែលអាក្រក់ដូច្នោះនោះ យំចូញ
 លោកធ្វើសិរីនៃព្រះមានព្រះភាគ ឱ្យប្រឡាក់ដោយទឹកភ្នែក ចូរលោក
 សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ប៉ុន្តែប្រាកដណា
 គិតថា កុំឱ្យអាក្រក់ដោយអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែប្រាកដណាឱ្យ
 អាក្រក់ដោយបង្ខំព្រះសិរីនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ ប៉ុន្តែប្រាកដណា
 មិនយឺតយ៉ាវអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែប្រាកដណាសំដែងអំពើអាក្រក់នោះ
 ចេញ ដោយសេចក្តីជឿលោកមានអាយុចាំឡាយ ។ ខ្លួនអានខ្លួន
 មានអាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះព្រះមានព្រះភាគ

ឧទ្យានិក ធិបតី ករិយមាណ ឧទ្យានិក ឧទ្យានិក
 ករិយមាណ ៥ កកវន្ត យាចិ តិដ្ឋតុ កកវ កកវ
 តិដ្ឋតុ សុតតោ កកវ ឧហុជនហិតាយ ឧហុជនសុ-
 ទាយ លោកាទុកម្យាយ អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ
 ទេវមនុស្សាន្ត ទេសេហិ តំ ធុត្តដន្ត ។ អហំ ទោ
 កន្ត មាណ បរិយដ្ឋិតចិត្តោ ៥ កកវន្ត យាចិ តិដ្ឋតុ
 កកវ កកវ តិដ្ឋតុ សុតតោ កកវ ឧហុជនហិតាយ
 ឧហុជនសុទាយ លោកាទុកម្យាយ អន្តាយ ហិតាយ
 សុទាយ ទេវមនុស្សាន្ត តាហន្ត ធុត្តដ បស្សមិ
 អបិចាយស្មន្តាន់ សន្តាយ ទេសេមិ តំ ធុត្តដន្ត ។
 តំធម្មិ តេ អាវុសោ អាទន្ធ ធុត្តដ យំ ត្វំ អាទុកា-
 មស្ស តថាតកម្មវេទិតេ ធម្មវិទយេ ចត្វន្តំ ឧស្សត្តំ
 អាកាសំ ទេសេហិ តំ ធុត្តដន្ត ។ អហំ ទោ កន្ត

កំពុងធ្វើមិត្តជាឧទ្យានិក (បញ្ចសនិក) ធិបតី (បញ្ចសនិក)
 ជាឧទ្យានិក លោកមិនបានអោយមានព្រះភាគថា សូមព្រះមាន
 ព្រះភាគគង់នៅអស់មួយកម្ម (កំណត់តាម) ទៅ សូមព្រះសុភកគង់នៅ
 អស់មួយកម្មទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
 ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទៅតាមនិមន្តស្រព័ន្ធភ្យាយ ចូរលោកសំដែងនូវ
 អំណាចក្រកំនោះចេញ ។ បតិក្រលោកដ៏ចម្រើន ឱព្រះករុណាមានទានគ្រប
 ដណ្តប់ចិត្ត បានជាមិនអាករនាមិមន្តព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះ
 មានព្រះភាគគង់នៅ អស់មួយកម្មទៅ សូមព្រះសុភកគង់នៅអស់
 មួយកម្មទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
 ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទៅតាមនិមន្តស្រព័ន្ធភ្យាយ ឱព្រះករុណាមិនឃើញ
 នូវអំណាចក្រកំនោះទេ ប៉ុន្តែឱព្រះករុណា សំដែងនូវអំណាចក្រកំនោះ
 ចេញដោយសេចក្តីជឿលោកខានអាយុពុទ្ធភ្យាយ ។ ម្ចាស់អាចន្តមាន
 អាយុ នេះជាអំណាចក្រកំនោះលោកដែរ ព្រោះលោកធ្វើសេចក្តីរស់រវើក
 ឱព្រាហ្មញ្ញ បានបង្កើតក្នុងធម្មានិយម ដែលព្រះអង្គគ្រប់គ្រងប្រកាស
 ហើយ ចូរលោកសំដែងនូវអំណាចក្រកំនោះចេញ ។ បតិក្រលោកដ៏ចម្រើន

អយំ មហាបដាបតិ កោតមិ ភគវតោ មាតុត្ថា អាតា-
 ទិកា ចោសិកា ទិវស្ស ឆាយិកា កតវន្តំ ជនេត្តិយា
 កាលកតាយ ឥត្ធា ចាយេសីតិ មាតុតាមស្ស តតា-
 កតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បព្វជ្ជំ ទស្សត្ថំ អកាសំ ឆា-
 មាត្ថំ ទុក្ខតំ បស្សមិ អបិចាយស្មត្ថានំ សទ្ធាយ
 នេសមំ តំ ទុក្ខតំ ។

[២៨៨] តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មា បុរា-
 ណោ នត្ថុណាភិវស្មី ចារិកំ ចរិតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃន
 សន្និ បព្វមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ អនេហោ អាយស្មា
 បុរាណោ វេរេហិ ភិក្ខុហិ ធម្មេ ច វិទយេ ច សន្និកេ
 នត្ថុណាភិវស្មី យតាភិវន្តំ វិហរិត្វា យេន ភជិតហិ វេ-
 ជ្ឈវនំ កលន្តកចិវចោ យេន វេរោ ភិក្ខុ តេនុបសន្នមិ
 ទុបសន្នមិត្វា វេរេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ចជិសម្មាទិត្វា វ-
 តាមន្តំ ចិសីទំ ។ ឯតាមន្តំ ចិសីទំ ទោ អាយស្មត្ថំ បុ-
 រាណំ វេរោ ភិក្ខុ វតននេវចំ វេរេហិ អាវុសោ បុរាណ

ខ្ញុំប្រាកដណាស់ថា ព្រះនាងមហាបដាបតិ នាងមីនេះ ជាព្រះមាតុត្ថា
 (ម្តាយមីន) នៃព្រះមាតាព្រះភាគ បានបិបាច់រក្សាចិញ្ចឹមថ្វាយទឹកទឹក
 កាលដែល (ព្រះនាងមាហាវេរី) ជាព្រះមាតាបង្កើត របស់ព្រះនាង
 ព្រះភាគ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បានបិបាច់ព្រះនាងព្រះភាគផង បាន
 ជាខ្ញុំធ្វើសេចក្តីរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀនរៀន
 ព្រះភាគផង ទ្រង់ប្រកាសហើយ ខ្ញុំប្រាកដណាស់មែនឃើញខ្ញុំអំពីគាត់
 នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំប្រាកដណាស់ ដែលខ្ញុំអំពីគាត់នោះមេញ ដោយ
 សេចក្តីជឿលោកនាងអាយុទាំងឡាយ ។

[២៨៩] សម័យនោះឯង ព្រះបុរាណៈមានអាយុបាន
 ត្រាច់ទៅតាមចំណេះ ក្នុងក្នុងណាស់ដូចជា ជាមួយនឹងក្នុងសង្ឃជាច្រើន
 ចំនួន៥០០រូប ។ ព្រះនាងឯង ព្រះបុរាណៈមានអាយុ កាលដែលកំពុង
 ថេរៈទាំងឡាយសង្ឃឹមនាមនាមនាម បានទៅកាស្រយក្នុងក្នុងណាស់
 ដូចជា ភាសសម្បជ័យអន្សាស្រយ ហើយកិច្ចលេចទៅក្នុងក្នុងនោះថេរៈ
 ដែលនៅក្នុងក្នុងនោះ កលន្តកចិវចោ ទៀតក្នុងក្នុងនោះ កុះកុល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរក្សាទុកទាំងមួយក្នុងនោះថេរៈទាំងឡាយ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមស្រប ។ កុះព្រះបុរាណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសម
 ស្របហើយទើបក្នុងនោះថេរៈទាំងឡាយ ទិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់បុរាណៈ

ធម្មោ ច វិនយោ ច សន្តិភោ ឧបេហំ តំ សន្តិកន្តំ ។

សុសន្តិភាវុសោ ឧបេហំ ភិក្ខុហំ ធម្មោ ច វិនយោ ច

អបិច យដេវ មយោ ភកវតោ សម្មទា សុតំ សម្មទា

បដិក្ខហិតំ តដេវហំ នារស្សម័តំ ។

[២៨៨] អថេវា អាយស្ថា អាទន្នោ ឧបេ ភិក្ខុ

ឯតនភោច ភកវា មំ កន្តេ បដិក្ខាទកាលេ ឯវមាហ

តេនហានន្ត សង្ឃោ មមច្ចយេន នន្តស្ស ភិក្ខុនោ

ព្រហ្មនន្តា អាណាបេត្ថតំ ។ ឬច្ចំ បទ តំ ភាវុសោ

អាទន្ត ភកវតំ តតមោ បទ កន្តេ ព្រហ្មនន្តាតំ ។

ឬច្ចំ ទោ អហំ កន្តេ ភកវតំ តតមោ បទ កន្តេ

ព្រហ្មនន្តាតំ ។ ធម្មោ អាទន្ត ភិក្ខុ យំ វទេយ្យ

តំ វទេយ្យ ភិក្ខុហំ ធម្មោ ភិក្ខុ លេវ វត្តញ្ចោ ន ឧវទិតញ្ចោ

ដ៏មានកាយ ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ដែលព្រះចៅចាត់ចែងឲ្យបានសម្គាល់
ជាស្រេចហើយ លោកចូរប្រកបខ្លួនការសម្គាល់នោះចុះ ។ ព្រះបុគ្គលៈ
ឆ្លើយថា ម្ចាស់ភាវុសោចាត់ចែងឲ្យ ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ដែលភិក្ខុជាថេរៈ
ចាត់ចែងឲ្យបានសម្គាល់ហើយ (គឺជាការស្រួល) ចុំខ្លួនចំណែកខាងខ្ញុំលុះ
តែបានស្តាប់ បានទទួលក្នុងចំណេះព្រះកម្រិត ដែលព្រះមានព្រះភាគ
យ៉ាងណាមិញ ខ្ញុំនឹងច្រឡំ (ប្រកបត្តិ) យ៉ាងនោះឯង ។

[២៨៩] លំដាប់នោះ ព្រះមានខ្លួនកាយពេលពាក្យដូច្នេះនឹង
ភិក្ខុជាថេរៈចាត់ចែងឲ្យថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់
កាលទៀបបដិក្ខាន ទ្រង់មានបទ្ខលយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាថា ម្ចាស់
កាន់ខ្លួន ល្បីយចុះ តំណើរឯកអំពីនាគភាពហើយ សន្សំចូរដាក់ព្រហ្ម
ទស្សន្តលំដាប់ក្នុងផង ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈសួរថា ម្ចាស់កាន់ខ្លួនមានកាយ
ចុះលោកម្ចាស់ បានទទួលសូត្រព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះព្រហ្មទស្សន្តនោះ តើដូចម្តេចទៅ ដែរឬ ។ ព្រះមានខ្លួនឆ្លើយថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាបានទទួលសូត្រព្រះមានព្រះភាគដែរថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រហ្មទស្សន្តនោះ តើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអង្គមានបទ្ខល
ថា ម្ចាស់កាន់ខ្លួន ឆន្ទភក្តី ចង់រោលពាក្យណា ឧប្បិសោទពាក្យនោះ
ចុះ (ចុំខ្លួន) ភិក្ខុចាត់ចែងឲ្យ កុំឧប្បិសោទយក កុំឧប្បិសោទ កុំឧប្បិ

ន អនុសាសិតត្រាតិ ។ តេជហារ្យសោ អាទន្ត
 ត្រូវយេវ ធនុស្ស កិត្តុតោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេ-
 ហិតិ ។ កតាហំ កន្ត ធនុស្ស កិត្តុតោ ព្រហ្មទណ្ឌំ
 អាណាបេមិ ចល្លោ សោ កិត្តុ ជុរុសោតិ ។ តេជហា-
 រុសោ អាទន្ត តហុតេហំ កិត្តុហំ សន្និ ចត្វាហិតិ ។
 ឯវំ កន្តតិ ទោ អាយស្មា អាទន្តោ ជេននំ កិត្តុនំ ប-
 ដិស្សុត្វា មហាតា កិត្តុសធឿន សន្និ បញ្ចមត្តេហំ កិត្តុ-
 សតេហំ ឆារិយ តត្វា តោសម្ពិ ឧជ្ឈវនិកាយ ឆារិយ
 បច្ឆោរោហិតា^(១) រត្តា ឧទេនស្ស ឧយ្យានស្ស អវិទ្ចរ
 អញ្ញកាស្មី រុក្ខម្បលេ ធិសីនិ ។

[២៨៧] តេជ ទោ ជន សមយេន រាជា ឧទេនោ
 ឧយ្យានេ បរិវារេហំ^(២) សន្និ ឧទេនេន ជនិវសិតិ^(៣) ។
 អស្សោសំ ទោ រត្តា ឧទេនស្ស ឧទេនោ អញ្ញកា
 កិរ អាទរុយោ អយ្យោ អាទន្តោ ឧយ្យានស្ស អវិទ្ចរ
 អញ្ញកាស្មី រុក្ខម្បលេ ធិសីន្ទាតិ ។ អជទោ រត្តា
 ឧទេនស្ស ឧទេនោ រាជានំ ឧទេនំ ឯតេជារាជ

• ១. តារិយ ឧទ្ធរិកាយ កោសម្ពិយា ចត្វាហិតា ។ ២. តារិយ ហានម្ពិ ឧទ្ធរិ
 តារិយ ចត្វាហិតា ។ ៣. ១. ម. បរិវារេហំ ។ ២. ម. បោត្តេត បរិវារេហំ ឧទ្ធរិ ។

ច្រៀនប្រាជ្ញនៃកុំហ្មឿយ ។ ពួកកិត្តុជាថេរៈកោលថា ម្ចាស់អាទន្តដ៏មាន
 កាយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់នូវកិត្តុដ៏ចុះ ។ ព្រះអាទន្ត
 សួរថា បតិក្រាលាងដ៏ចំរើន ឱ្យព្រះក្សេណាដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់នូវកិត្តុដ៏ច
 ម្តេចបាន (ផ្សិត) កិត្តុនោះកាច់ផ្សែនណាស់ ។ ពួកកិត្តុជាថេរៈកោលថា
 ម្ចាស់អាទន្តមានកាយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទៅជាមួយនឹងពួកកិត្តុច្រើនប្រ
 ទៅចុះ ។ ឯព្រះអាទន្តមានកាយទទួលពាក្យកិត្តុជាថេរៈទាំងឡាយដោយ
 ពាក្យថា អើលោកម្ចាស់ ហើយគឺជំនួសទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពិ ជាមួយ
 នឹងកិត្តុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៩០០០ បូ ពួកកិត្តុនោះទៅប្រាសខ្សែជិត លុះ
 ចុះចាកទូកហើយ គឺទៅនឹងក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម មិនឆ្ងាយពីទទួន
 នៃព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទេរ ។

[២៨៨] សម័យនោះឯង ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទេរទ្រង់គង់ក្រសាល
 ក្នុងទទួនជាមួយនឹងពួកព្រះមហេសី ព្រមទាំងពួករាជបរិវារ ។ ពួកព្រះ
 មហេសីរបស់ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទេរ បានឮដំណឹងថា លោកម្ចាស់
 អាទន្តថាភាពារ្យរបស់យើងទាំងឡាយនឹងក្រោមម្លប់ឈើមួយដើមមិនឆ្ងាយ
 អំពីទទួន ។ ទើបពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះបាទទេរ បានក្រាប

[២៧០] អនុសា ទោ ភជា ឧទេសោ ឧរោធំ ធុរ-
 តោវ អាតច្ចង្គំ ធិស្វាធ ឧរោធំ ឯតទភោច អបិ ធុ
 ទោ^(១) គុម្ពេ សមណំ អាទទ្ធំ ធុស្សវាតិ ។ អបស្សៈ-
 ម្ហា ទោ មយំ នេវ អយ្យំ អាទទ្ធង្គំ ។ អបិ ធុ គុម្ពេ
 សមណស្ស អាទទ្ធស្ស កិញ្ចំ អទត្ថានិ ។ អទម្ហា
 ទោ មយំ នេវ អយ្យស្ស អាទទ្ធស្ស មញ្ច ឧត្តរា-
 សន្តិសតាធិតិ ។ ភជា ឧទេសោ ឧជ្ឈាយនិ ទិយនិ
 វិចារេនិ កងំ ហិ បាម សមណោ អាទន្ទោ តាវតហ្មំ
 ចិវំ បដិគ្គហេស្សនិ ធុស្សវាតិជ្ជំ វា សមណោ អាទន្ទោ
 កាវស្សនិ បត្តាហិកសាលំ^(២) វា បសារេស្សនីតិ ។ អដទោ
 ភជា ឧទេសោ យេតាយស្មា អាទន្ទោ ភេទុបសន្តិមិ ឧប-
 សន្តិមិត្តា អាយស្មតា អាទន្ទេន សន្តិ សម្មោទិ សម្មោ-
 ទនិយំ កងំ សាវណីយំ វិចិត្តាតោ ឯតទភោ ធិ-
 សីទិ ។ ឯតទភោ ធិសីទោ ទោ ភជា ឧទេសោ អាយ-
 ស្មន្តិ អាទទ្ធំ ឯតទភោច អាតមា ធុ^(៣) កោ អាទទ្ធ

១ ១. ឧ. ឆោដ្ឋាន ភោសតោ ឧ បញ្ញាយនិ ។ ២ ធិសីហិកសាលំ ធិសីហិ ធិសីហិ វិទ្យា ។
 ៣ ១. អាតមា ឧ ភោ ។ ឧ. អាតមា ឧ ភោ ។

[២៧០] ព្រះបាទ ជេតុ ទ្រង់ទោសិញ្ញត្តត្រាមោហសី មកកំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយមានព្រះបន្ទូលសួរពួកព្រះមោហសីថ្វីថ្មោះថា អ្នក
 ទាំងឡាយបានឃើញសមណៈឈ្មោះតានន្ទផ្លែវេ ។ ពួកព្រះមោហសីក្រាប
 ទូលថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបានឃើញព្រះតានន្ទជា
 ម្ចាស់ហើយ ។ ពួកពួកទាំងឡាយបានប្រគល់ក្នុងបន្ទប់បន្ទប់ដល់សមណៈ
 ឈ្មោះតានន្ទផ្លែវេ ។ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ យើងខ្ញុំទាំងឡាយបាន
 ប្រគល់ក្នុងក្នុងក្នុងសង្គ្រោះ ៥០០ ដល់ព្រះតានន្ទជាម្ចាស់ហើយ ។ ព្រះបាទ
 ជេតុក៏ពោលទោស គំរង្គិល បន្តបន្តិចថា មិនសមរម្យ សមណៈ
 ឈ្មោះតានន្ទទទួលយកចិវៈច្រើនដល់ម្ល៉េះទេ សមណៈឈ្មោះតានន្ទនឹង
 ធ្វើដំណើរសំពត់ឬនឹងកំណើតដល់សំពត់ ។ ព្រះបាទជេតុ ព្រះបាទជេតុ
 ស្តេចទៅរក ព្រះតានន្ទមានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេច-
 ក្តីរីករាយ សំណេះសំណាលនឹងព្រះតានន្ទមានកាយ លុះបញ្ចប់ការ
 ដែលរីករាយនឹងពាក្យដែលគួរឆោត លុះឡើយក៏សេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ
 ក៏ក្នុងក្នុងសម្ភារ ។ លុះព្រះបាទជេតុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏មានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះតានន្ទមានកាយ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះតានន្ទ

អម្ពាតំ ឱរោជោតិ ។ អាគមា ទោ តេ^(១) មហារាជ ឱរោ-
 ជោតិ ។ អមិច^(២) បទ ភោគោ អាទទ្ធស្ស កិញ្ច អ-
 ធាសីតិ ។ អធាសំ ទោ មេ មហារាជ បញ្ច ឧត្តរ-
 សង្កសតាប័តិ ។ កី បទ កវំ អាទទ្ធា តាវពហុ ចិវំ
 កវិស្សតិ ។ យេ តេ មហារាជ ភិក្ខុ ឧត្តរាចិវក
 តេហិ សង្កី សវិកធិស្សមីតិ ។ យាធិ ទោ បទ ភោ^(៣)
 អាទទ្ធា ចោរណតាធិ ឧត្តរាចិវកធិ តាធិ កងំ
 កវិស្សតាតិ ។ តាធិ មហារាជ ឧត្តរត្តរណំ កវិស្ស-
 មាតិ ។ យាធិ បទ ភោ អាទទ្ធា ចោរណតាធិ ឧត្ត-
 រត្តរណាធិ តាធិ កងំ កវិស្សតាតិ ។ តាធិ មហារាជ
 ភិសិច្ឆិយោ កវិស្សមាតិ ។ យោ បទ ភោ អាទទ្ធា
 ចោរណតា ភិសិច្ឆិយោ តា កងំ កវិស្សតាតិ ។ តា
 មហារាជ កុឡត្តរណំ កវិស្សមាតិ ។ យាធិ បទ ភោ
 អាទទ្ធា ចោរណតាធិ កុឡត្តរណាធិ តាធិ កងំ ក-
 វិស្សតាតិ ។ តាធិ មហារាជ ចាទបុញ្ញាធិយោ កវិស្ស-

១ ១. ធម៌ ។ ២. អាគមា ។ ៣. តេ ធម៌ ។ ៤. ម. ឧទ្ទេសន្តកថា បទ ១
 ទំស្ស ។ ៥. យាធិ បទ ភោ ។

ដំបំរើ ពួកព្រះមហាសីរបស់យើងបានមក (ក្នុងចំនេះ) ដែរ ។ ព្រះ
 ភានន្តកថា បពិត្រមហារាជ ពួកព្រះមហាសីនៃព្រះអង្គបានមក (ក្នុង
 នេះ) ដែរ ។ ចុះ (ពួកព្រះមហាសីនោះ) បានប្រគល់ឱ្យអ្នកបង្គាប់បង្គំផល
 ព្រះភានន្តដំបំរើដែរ ។ បពិត្រមហារាជ ពួកព្រះមហាសីនោះ បាន
 ប្រគល់សំគង់ទុកសង្ក្ខៈ ៥០០ ដល់តាភាគា ។ ព្រះភានន្តដំបំរើនឹង
 យកចិវ្រច្រើនដល់ម្ចាស់ទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណា មានចិវ្រទុលកាត តាភាគាទាំង១២០០ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះ ។ បពិត្រព្រះភានន្តដំបំរើ ចុះចិវ្រទាំងឡាយណាដែលចាស់ទុក-
 លកា លោកម្ចាស់នឹងយកចិវ្រទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ
 យើងទាំងឡាយនឹងយកចិវ្រទាំងនោះទៅធ្វើជាគម្រាលគ្រែ ។ បពិត្រព្រះ
 ភានន្តដំបំរើ ចុះគម្រាលគ្រែណាដែលជាប់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹង
 យកគម្រាលគ្រែទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយ
 នឹងយកគម្រាលគ្រែទាំងនោះទៅធ្វើជាស្រោមពួក ។ បពិត្រព្រះភានន្ត
 ដំបំរើ ចុះស្រោមពួកណា ដែលជាប់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយក
 ស្រោមពួកទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹង
 យកស្រោមពួកទាំងនោះទៅធ្វើជាគម្រាលគ្រែ ។ បពិត្រព្រះភានន្តដំ
 បំរើ ចុះគម្រាលគ្រែណា ដែលជាប់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយក

មាតិកា ១ យោ ចន តោ អាទន្ទ ចោរណកា ចានប្ប-
 ញ្ញចិយោ តា តាមី កាស្យាតាតិ ។ តា មហារាជ រដា-
 ហរណំ កាស្យាមាតិ ។ យោ ចន តោ អាទន្ទ ចោរ-
 ណកាតិ រដាហរណាចិ តាចិ តាមី កាស្យាតាតិ ។
 តាចិ មហារាជ កោដ្ឋេត្វា ជិត្តល្វេន មន្តិត្វា បរិកណ្ណំ
 លីម្បិស្សមាតិ ។ អដិទោ រាជា ឧទេវោ សព្វេ ឥមេ
 សមណា សក្យធុត្តិយា យោចិសោ ឧបទេត្តិ ន
 កុលរំ កមេត្តិតិ អាយស្មតោ អាទន្ទស្ស អញ្ញាចិមិ
 បត្តុ ធុស្សសតាចិ ចាតាសិ ។ អយត្តារហិ អាយស្ម-
 តោ អាទន្ទស្ស បឋមំ ចិវបរិក្ការេ^(១) ឧប្បន្និ ចិវ-
 រសមាស្សំ ។

[២៧១] អដិទោ អាយស្មា អាទន្ទោ យោ យោ-
 សិតារមោ តេនុបស្ក្រមិ ឧបស្ក្រមិត្វា បញ្ញត្ត
 អាសនេ ចិសីតិ ។ អដិទោ អាយស្មា ចន្ទោ
 យោយាយស្មា អាទន្ទោ តេនុបស្ក្រមិ ឧបស្ក្រមិត្វា

១. ចិវរិក្កុ ។ ឆ. ចិវរិក្កុ ។

កម្រាលដែលដំបាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹង
 យកកម្រាលដែលដំបាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់ដូកជើង ។ បពិត្រព្រះអាទន្ទ
 ដ៏ចម្រើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូកជើងណាដែលជាប់របស់ចាស់ លោកម្ចាស់
 នឹងយកសំពត់ដូកជើងទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំង
 ឡាយនឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូកជើងទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់សម្រាប់ដូក
 ចូល ។ បពិត្រព្រះអាទន្ទដ៏ចម្រើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូកចូលណាដែល
 ជាប់របស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូកចូលទាំងនោះទៅធ្វើ
 ជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងចំភ្លាំងសំពត់សម្រាប់ដូក
 ចូលទាំងនោះ ហើយច្របាច់ឈាមដោយកក់ ហើយយកទៅបូកលាប
 ជញ្ជាំង ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទ ទេវទេវ ទ្រង់សព្វគ្រាន់ហឫទ័យថា សម-
 ណសក្យបុគ្គល្យទាំងអស់នេះប្រកបដោយទុក្ខយ៉ាងណា មិនធ្វើសំពត់
 ឲ្យដល់ខ្លួនសេចក្តីវិនាសអាក្រក់យ៉ាងនេះ ហើយក៏ទ្រង់ប្រគេនសំពត់ ចំនួន
 ៥០០ ដ៏ទៃទៀត ដល់ព្រះអាទន្ទមានកាយ ។ បរិក្ការ អចិវ ចំនួន ១
 តាមនេះឯង ទើបតែនឹងត្រឡប់ជាដំបូងដល់ព្រះអាទន្ទមានកាយ ។

[២៧២] លំដាប់នោះឯង ព្រះអាទន្ទមានកាយ ក៏ចូលទៅតាមយា-
 សិរាភក្ខ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើកាសនដែលរកក្រាលខ្ពស់ ។
 គ្រានោះឯង ឆន្ទភិក្ខុដ៏មានកាយ ចូលទៅក្រោមអាទន្ទមានកាយ លុះ

អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អភិវាទេត្ថា ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធំ ។
 ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ទេ អាយស្មន្តំ ឯន្តំ អាយស្មា អាទេត្ថា
 ឯកមន្តំ សាធម្មេន តេ អាវុសោ ធម្ម ព្រហ្មទណ្ឌក
 កំណត្តោតិ^(១) ។ កតតោ បទ កន្ល អាទន្ត ព្រហ្ម-
 ទណ្ឌកតិ ។ ត្វំ អាវុសោ ធម្ម កិក្ខុ^(២) យំ ឥន្ទេយ្យា-
 សិ តំ វិនេយ្យសិ កិក្ខុហិ ត្វំ ទេវ វត្តតោ ទ
 ទិវនិកតោ ធានុសាសិតោតិ ។ ធម្មាហំ កន្ល អាទន្ត
 ហតោ ឯក្កាវតា យតោហំ កិក្ខុហិ ទេវវត្តតោ ទ ទិវនិ-
 កតោ ធានុសាសិតោតិ តត្ថេវ ធម្មតោ បបតិ^(៣) ។
 អថទេ អាយស្មា ធម្មោ ព្រហ្មទណ្ឌក អន្តិយមាតោ
 ហរយមាតោ ធិតុទ្ធមាតោ ឯកោ វុបកដ្ឋោ អប្ប-
 មត្តោ អាតាមី បហិតតោ វិហារតោ ននិរសេវា យស្ស-
 កាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អការស្មា អនតរិយំ បទ្ធជន្តិ
 តទទុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ និទ្ទេ វ ធម្ម សយំ
 អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហាសិ ទីណា

១ ឧ. ឧ. អាណាបិរោតិ ។ ២ ឧ. កិក្ខុ ។ ៣ ឧ. បាតោ ។

ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះភានន្តមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទី
 សមគួរ ។ លុះព្រះធម្មៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះភានន្ត
 មានអាយុ គំនិតយាយយ៉ាងនេះថា ខែអាវុសា ធម្មៈ សន្សំដាក់ព្រហ្ម-
 ទណ្ឌដល់លោកហើយ ។ ធម្មកិក្ខុសួរថា បពិត្រព្រះភានន្តដ៏ចម្រើន ព្រហ្ម-
 ទណ្ឌនោះត្រូវដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះភានន្តប្រាប់ថា ម្ចាស់ធម្មកិក្ខុមានអាយុ
 យោគចង់កាលនាគ្យណា គប្បីកាលនាគ្យនោះចុះ កិក្ខុចាំដ៏ឡាយមិន
 ត្រូវនិយាយទេ មិនត្រូវចូលខ្លួន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅលោកឡើយ ។ ធម្ម-
 កិក្ខុកោលថា បពិត្រព្រះភានន្តដ៏ចម្រើន កាលណាបើកិក្ខុចាំដ៏ឡាយមិន
 ត្រូវនិយាយទេ មិនត្រូវចូលខ្លួន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅខ្ញុំដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ
 បើដូច្នោះ កិក្ខុចាំដ៏ឡាយមិនសម្រាប់ខ្ញុំហើយទេ ហើយកិក្ខុស្របក្នុងទី
 នោះ ។ ត្រាវនោះឯង ធម្មៈមានអាយុកំលាំងបាត អៀនធូរសង្កមព្រហ្ម-
 ទណ្ឌ កំហើសចេញទៅក្រឡាត់ឯង ហើយមិនប្រមាទ នាទព្យាយាមជា
 គ្រឿងផ្គុំកំដៅខ្លួនកំលើស បានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្ត
 ចាំដ៏ឡាយដែលចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះដោយប្រពៃ ដើម្បី
 អនុគ្គមទិណា ក៏បានដល់ខ្លួនអនុគ្គមនោះ ជាទីបីផុតនៃព្រហ្មចរិយនិមិ
 ដោយការធ្វើឱ្យដាក់ចូលដោយប្រាជ្ញាធម្មឯងក៏បង្កបង្ក ដោយមិនឃ្លា
 ហើយសម្រេចសម្រាន្តដោយវិធានបដិសន្ធិ ២ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិ

ជាតិ ស្រីតំ ប្រាហ្មណ៍យំ កកំ កករណ៍យំ បាបំ
 កក្កុត្តា យាតិ អក្កត្តា សិ ។ អក្កត្តោ ច បបាយស្នា ឆន្ទោ
 អរាតំ^(១) អហោសិ ។ អដទោ អាយស្នា ឆន្ទោ អរាត្តំ
 បត្តោ យេ បាយស្នា អាធន្ទោ ភេទុបស្ន័មិ ឧបស្ន័មិ ត្វា
 អាយស្ន័ន្តំ អាធន្តំ ឯតនកេច បដិប្បស្សន្តោ ហិ នាធិ
 មេ កន្ត អាធន្ត ប្រាហ្មណ្ន័ន្តំ ។ យនក្កេន តយា
 អាវុសោ ឆន្ទ អរាត្តំ សច្ចិកតំ តនក្កេន តេ ប្រាហ្ម-
 ណ្នេន បដិប្បស្សន្តោតិ ។

[២៩២] កមាយ ទោ បទ វិទយសន្តិកយា
 បញ្ច កិក្កុសតាធិ អន្ធាធិ អនធិកាធិ អហោសុំ ។
 តស្មាយំ វិទយសន្តិក បញ្ចសតិកាតិ^(២) វុច្ចតិ ។

បញ្ចសនិកបុគ្គល ឆិដ្ឋំ ឯកាសនំ ។

ឆិដ្ឋំ វទ្ធិត វត្ថុ ឆេសីតិ ។

១ ឧ. អហោ ។ ២ ឧ. បញ្ចសនិក ។

គិសេបត្តិកេតទៀត (របស់ភាគាអញ) អសាហិយ មន្តប្រាហ្មណ៍យៈ
 សម្រេចហើយ កិច្ចត្រូវធ្វើ គិសាឡសកិច្ច ក៏សម្រេចហើយ មន្តតា-
 ភាតិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតគ្នានឡើយ ។ បណ្តា
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ព្រះឆន្ទៈមានអាយុ ក៏ជាអរហន្តមួយអង្គដែរ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះឆន្ទៈមានអាយុ បានដល់អរហន្តហើយ កិច្ចលះចំពោះ
 ព្រះកាន់ទានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះទៀតព្រះ
 កាន់ទានអាយុថា បពិត្រព្រះកាន់ទានដ៏ចម្រើន ឯឡូវនេះ លោកចូលម្ខាត់
 ប្រាហ្មណ៍ដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះកាន់ទានកោលថា វិទន្ទៈមានអាយុ លោកបាន
 ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយនូវអរហន្ត ក្នុងកាលជាទីបំផុតណា ឯប្រាហ្ម-
 ណ្នោយសំលោត ក៏ម្ខាត់ក្នុងកាលជាទីបំផុតនោះដែរ ។

[២៩២] ក្នុងការសន្លឹកយនាព្រះវិស័យនេះឯង មានកិច្ចចំនួន ៨០០
 រូប មិនខ្វះមិនលើស ។ ព្រោះបោះត្រានោះ ការសន្លឹកយនាព្រះវិស័យនេះ
 ព្រះសន្លឹកិកាបាវ ហៅថា បញ្ចសនិកាសន្លឹកយនា គឺសន្លឹកយនារបស់
 ភិក្ខុមានចំនួន ៨០០ រូប ។

ឈប់ បញ្ចសនិកបុគ្គល ទំ ១១ ។

ក្នុងខន្ទៈ នេះមានរឿង ៤៣ ។

ភស្តុតាង

[២៨៣] បរិវេណេ ហំ^(១) សម្មាសម្ពុទ្ធ
 វេរោ ច ភស្តុប្បយោ^(២)
 រាមន្តយំ ភិក្ខុតណំ
 សទ្ធម្មមនុស្សកោ
 បាវាយន្តាធម្មត្ថម្ភំ
 សុតទ្ធនំ បរេនិគំ
 សង្គាយិស្សម សទ្ធម្មំ
 អនម្មោ បុរេ និច្ចតិ
 ឯកេន្ធនបញ្ចសតំ
 អាទទ្ធម្យំ ច ឧច្ឆិទំ
 ធម្មវិជយសង្កតំ
 វសន្តោ កុហមុត្តមេ
 ឧបាលី វិជយំ បុច្ឆិ
 សុត្តន្តានន្ធបណ្ឌិតំ
 បិដកំ តណំ សង្កតំ^(៣)
 អតំសុ ជិនសាវតា ។

ឧបាសមាសនិកក្ខន្ធកៈនោះ គឺ

[២៨៣] រឿងកាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ បរិវេណេទៅហើយ
 ព្រះវេរោធម្មារកស្សប ជាអ្នកគ្រប់គ្រង រក្សាព្រះសទ្ធម្មហៅ
 តួភក្ត្រកថា យើងជើរតាមផ្លូវឆ្ងាយ ពីស្រុកបាវ បាន
 ឮពាក្យសុតទុក្ខ សំដែងហើយ យើងខឹងសង្គ្រាមនាគ្នាព្រះ
 សទ្ធម្ម កំណាទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរឿងឡើង ១ រឿង
 ព្រះមហាកស្សប ជ្រើសរើសព្រះអរហន្ត ២៨៨ អង្គ ខឹងព្រះ
 ភាទន្តមួយផង ១ រឿងព្រះកស្សប គង់នៅទៀបគូហាជីវកម្ម
 ធ្វើសង្គ្រាមនាគ្នាផងនឹងវិជយ ១ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះវិជយ
 នឹងព្រះបាទ ១ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះសុត្តន្តនឹងព្រះរាជ
 ជាបណ្ឌិត ១ រឿងពួកជីវសាវកធ្វើសង្គ្រាមនាគ្នាផងកំណើត ១ ។

១ ម. ហេតុតេ ហិសត្វោ ១ វិស្សតិ ។ ២ ឧ. ភស្តុប្បយោ ។ ម. ភស្តុប្បស្សយោ

ទុក្ខាទុក្ខកា ធានា

យកាបញ្ញត្តិក្នុង^(១) ។

១ បុគ្គ អត្តមិក្ខាបិ

វត្ថុចេសិ ១ យាចិ ២

បព្វជ្ជំ មាតុកាមស្ស

សទ្ធាយ ធុត្តជាតិ មេ ។

បុរណោ ព្រហ្មណ្ឌំ ២

ឱរោជា ឧរោជេន សមា

រឿងព្រះកាន់ទុក្ខ ចូលព្រះថេរៈទាំងឡាយថា កាលព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដ៏គួរលបរិមិត្តានុទ្រន់មានបន្ទូលថា មើលឆ្មាំប្រាជ្ញាខ្ពង់
 ដកសិក្ខាមេ ក៏គប្បីដកសិក្ខាបទគួច ។ ដោយលំដាប់ដូច្នេះ ។
 បាន ១ រឿងព្រះកស្សបបានសូត្រប្រកាសប្រាប់សង្ឃថា ក្រៅ
 ឲ្យកត្តប្រតិក្កកាមសិក្ខាបទដែលគួរដល់ពុទ្ធបញ្ញត្តិ ១ ។ រឿង
 ព្រះថេរៈទាំងឡាយ បន្ទោសព្រះកាន់ទុក្ខថា មិនទូលស្អាតព្រះ
 មានព្រះភាគក្នុងសិក្ខាបទគួច ។ ដោយលំដាប់នោះ ១ រឿង
 ព្រះថេរៈទាំងឡាយបន្ទោសព្រះកាន់ទុក្ខថា ដាក់សំពត់ស្បែក-
 សាផតរបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយដេរ ១ រឿងព្រះថេរៈទាំង
 ឡាយបន្ទោសព្រះកាន់ទុក្ខថា ឲ្យមាតុត្រាមថ្វាយបង្គំសរសើរព្រះ
 មានព្រះភាគមុនគេ ១ រឿងព្រះថេរៈទាំងឡាយបន្ទោសព្រះ
 កាន់ទុក្ខថា មិនអាភជនាព្រះមានព្រះភាគឲ្យគង់នៅរស់រាយ-
 កយៗ រឿងព្រះថេរៈទាំងឡាយបន្ទោសព្រះកាន់ទុក្ខថា សូមបព្វ
 ជ្ជាដល់មាតុត្រាម ១ រឿងព្រះកាន់ទុក្ខទទួលថាគំរើកក្រពើចេស
 ខ្ញុំគ្មានទង្គិទទួលដោយសេចក្តីជឿលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ១ ។
 រឿងបុរណៈក្ខេរ ១ រឿងដាក់ព្រហ្មណ្ឌដល់ទទួលក្តី ១ រឿង
 ពួកព្រះមហេសីនៅក្នុងទទួល ដោយខ្ពង់ព្រះបាទ ១ ១ ១ ១ ១

១ ១. យកាបញ្ញត្តិ ឆ្នាំ ១

បញ្ចសក្កិកបុគ្គល ឧបាសិកា

តាវតហ្ម ធុត្តលត្ថ

ឧត្តរត្ថរណា ភិសិ

កុដ្ឋត្ថរណា ឬត្ថនិយោ

រជា ចិត្តល្អមន្តា

សហស្សចិវ ឧប្បន្និ

បឋមាធន្តស្ស្រយា ។

តន្តិកា ព្រហ្មនិស្សាទ

ចតុស្កំ អប្បមុណិ ។

វសិក្ខតា បញ្ចសតា

តស្មា បញ្ចសតា ភិសិ^(១) ។

បញ្ចសក្កិកបុគ្គល ឧបាសិកា

រឿងព្រេងបាទ១១១២ គោលទោសព្រះតាមន្តថា ចូលចិវ
 ច្រើនដល់រង្វា ១ រឿងព្រេងបាទ១១១២ ស្ត្រីព្រះតាមន្តអំពី
 ចិវទុក្ខលកាណ១ រឿងព្រះតាមន្តឆ្លើយថា ចិវទុក្ខលកាណ១នោះ
 យកទៅធ្វើជាគម្រាលគ្រែ ជាស្រោមពួក ជាគម្រាលផែនដី
 ជាសំពត់ផ្លូវដើរ ជាសំពត់ផ្លូវចូលទៅនឹងលាយដោយភក់ពួក
 លាបជញ្ជាំង ១ រឿងចិវមួយពាន់ កើតឡើងដល់ព្រះតាមន្ត
 ជាដំបូង ១ ២ រឿងធន្តកិច្ច ដែលសង្ឃដាក់ទោស ដោយ
 ព្រហ្មទណ្ឌហើយបានគ្រាស់ជីវិតនូវសច្ចៈចាំបង្គំ ១ ២ រឿង
 ព្រះបរមាម្ពុតស្នាគំដំនាញចំនួន ៥០០ គង្គី គង្គីការសង្គ្រាម
 នាគមិននឹងវិន័យ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គ្រាមនោះបានឈ្នះ
 ថា បញ្ចសក្កិកសង្គ្រាមនា ១ ២

សត្វសតិកក្ខន្ធកិ

[២៩៤] គេន ទោ បទ សមយេន វស្សសតបរិ-

ធិតុតេ កកវតិ វេសាលីកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលីយំ
 ធន វត្ថុចំ ធិបេន្ត កប្បតិ សន្តិលោណកម្មោ កប្បតិ
 ទ្ធន្តលកម្មោ កប្បតិ កាមន្តរកម្មោ កប្បតិ អាវស-
 កម្មោ កប្បតិ អនុមតិកម្មោ កប្បតិ អាចិណ្ឌ-
 កម្មោ កប្បតិ អមមិតកម្មោ កប្បតិ ជិលោតិ^(១) ទាតុ
 កប្បតិ អនសតំ ធិសីនចំ កប្បតិ ជាតុបរាជតន្តិ ។

[២៩៥] គេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មា យសោ

កា កណ្តកបុត្តោ វជ្ជិសុ ចារិកត្ថារហនោ យេន
 វេសាលី គនវសរិ ។ តត្រ សុចំ អាយស្មា យសោ
 កា កណ្តកបុត្តោ វេសាលីយំ វិហរតិ មហាវនេ ក្ខតា-
 ការសាលាយំ ។

សត្វសតិកក្ខន្ធកៈ

[២៩៦] សម័យនោះឯង កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បរិនិព្វានទៅ

បាន ១០០ ឆ្នាំ ពួកវជ្ជិបុត្តកក្ក^(១) នៅក្នុងក្រុងវេសាលី សំដែងក្នុង១០
 ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយអម្បលក្នុងភ្នាក់ គួរ (ដល់
 សមណៈ) ១ ការកំណត់ដោយប្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រៅទៅ ប្រមាណពីរ
 ឆ្នាំ គួរ ១ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរ ១ ការកំណត់ដោយពាក់ស
 គួរ ១ ការកំណត់ដោយអនុមតិ^(២) គួរ ១ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌកម្ម(ប្រ-
 ពៃណី) គួរ ១ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជួរ គួរ ១ ការដឹកគួរ
 សុភារាវ គួរ ១ ទិសទិសដែលមិនទាន់ដោយ គួរ ១ មាសនីត្រាក់ គួរ ១ ។

[២៩៧] សម័យនោះឯង ព្រះយសកាតណ្ឌកបុត្ត^(៣) មានអាយុ

ត្រាច់ទៅកាន់ចាតក្នុងផែនដ្ឋី ហើយគឺបានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បាន
 ឮថា ព្រះយសកាតណ្ឌកបុត្ត មានអាយុ នៅក្នុងក្នុងការសាលា
 ព្រមហរិនី ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

១ ពួកវជ្ជិបុត្តកក្កនៃពេលនោះនៅក្នុងផែនដ្ឋី បានទៅទៅដោយរួមជា ផ្នែកពួកវជ្ជិ ។
 ២ ត្រូវជា យល់ព្រម ថា ព្រមគ្នា ។ ៣ ព្រះយសកា គឺបុត្តនៃព្រះហស្តនាមកាតណ្ឌកៈ
 ហៅដោយរួមគ្នា យសកាតណ្ឌកបុត្ត ។

[២៩៦] គេន ទោ បន សមយេន វេសាលីកា
 វិទ្យាបុគ្គលកិច្ច ឧទាសកេ ឧទាសកេ កំសតាមី^(១) ឧទកេន
 បូរេនា មជ្ឈេន កិក្ខុសង្ឃស្ស វេយ្យា អាតតាតេ^(២)
 វេសាលីកេ ឧទាសកេ ឧទាសកេ ឧទាសកេ ឧទាសកេ សង្ឃស្ស
 កហាបណាម្យ អន្តរម្យ ចានម្យ មាសករុបម្យ កវិស្សតិ
 សង្ឃស្ស បរិក្ខារេន កាណិយន្តិ ។ ឯវ វុត្តេ អាយស្មា
 យសោ កាកណ្តាកបុត្តោ វេសាលីកោ ឧទាសកោ
 ឯកនកេន មា អនុសោ អនុសោ សង្ឃស្ស កហាបណាម្យ
 អន្តរម្យ ចានម្យ មាសករុបម្យ ឯ កហាបណាម្យ សមណា
 សក្យបុត្តិយា ជាតរុបរាជតំ ឯ សាធិយន្តិ សមណា
 សក្យបុត្តិយា ជាតរុបរាជតំ ឯ ឧប្បជិត្តន្តិ សមណា ស-
 ក្យបុត្តិយា ជាតរុបរាជតំ ឯ កុត្តមនិស្សន្ទិ សមណា
 សក្យបុត្តិយា អបេកជាតរុបរាជតាតិ ។ ឯវ ម្យ ទោ វេសា-
 លីកា ឧទាសកា អាយស្មតា យសេន កាកណ្តាក-
 បុត្តេន វុត្តេនា អនុសោយេន សង្ឃស្ស កហា-
 បណាម្យ អន្តរម្យ ចានម្យ មាសករុបម្យ ។ អនិទោ

១. ឧ. វ. ពិសខី ១២ ខ. អនុគេ ។

[២៩៦] សមយេនាឯន ឧទកេនិក្ខេបនុក្ខេប វិទ្យាបុគ្គលកិច្ច ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
 បានដឹងថាគាត់ពេញការងារសំរាប់ហើយយកទៅ កំលាំងក្នុងកណ្តាល
 កិក្ខុសង្ឃក្នុងវិទ្យាបុគ្គលកិច្ចនោះ ហើយពេលពេលយ៉ាងនេះ ចំពោះពួក
 ឧទាសកេនៅក្នុងក្រុងវេសាលីដែលមកទាំងអស់ថា ហើយពួកមានអាយុទាំង
 ឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រគេនកហាបណៈមួយក្តី កន្លះកហាបណៈក្តី មួយ
 បាទក្តី មាសករុបមួយក្តី ដល់សង្ឃចុះ សង្ឃម្នាក់ទៀតមានកិច្ចការដោយ
 បរិក្ខារនៃឧទាស ។ កាលដែលពួកវិទ្យាបុគ្គលកិច្ចពេលយ៉ាងនេះហើយ ទើប
 ព្រះយសោកណ្តាកបុត្ត មានអាយុ គំរោលថ្វីប្លែងនឹងពួកឧទាសកេនៅ
 ក្នុងក្រុងវេសាលីថា នៃអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំ
 ប្រគេនកហាបណៈមួយក្តី កន្លះកហាបណៈក្តី បាទមួយក្តី មាសករុបមួយ
 ក្តី ដល់សង្ឃឡើយ ព្រោះមាសនឹងប្រាក់ មិនគួរដល់ពួកសមណៈជា
 សក្យបុត្តិយទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ មិនត្រូវការ មិនគាត់មាសនឹង
 ប្រាក់ទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ លះចោលកែវមណីនឹងមាសចេញ
 ហើយប្រាសចាក គឺថាវិលវិល ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ ។ ឯពួក
 ឧទាសកេដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ទុកជាព្រះយសោកណ្តាកបុត្ត ពេល
 យ៉ាងនេះហើយ គាត់នៅប្រគេនកហាបណៈមួយខ្លះ កន្លះកហាបណៈ
 ខ្លះ បាទមួយខ្លះ មាសករុបមួយខ្លះ ដល់សង្ឃ ។ សំដៅចំពោះឯង

វេសាលីកា វដ្តិបុត្តកា កិក្ខុ អស្ស វត្តិយា អន្ធមេន
 តំ ហិរញ្ញំ កិក្ខុត្ថេន^(១) បដិវិសំ^(២) បមេត្វា កាដេសុំ ។
 អដិទោ វេសាលីកា វដ្តិបុត្តកា កិក្ខុ អាយស្មន្តំ យស
 កាតក្កាតបុត្តំ ឯកទេវាចំ ឯសោ តេ អាវុសោ យស
 ហិរញ្ញស្ស បដិវិសោតិ ។ នត្ថំ មេ អាវុសោ ហិរញ្ញស្ស
 បដិវិសោ ធាហំ ហិរញ្ញំ សាទិយាមីតិ ។

[២៩៨] អដិទោ វេសាលីកា វដ្តិបុត្តកា កិក្ខុ អយំ
 អាវុសោ យសោ កាតក្កាតបុត្តោ ឧបាសកេ សន្នេ
 បសន្នេ អក្កោសតិ បរិកាសតិ អប្បសាទំ កកោតិ
 ហន្តស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ កកោតិ ។
 តេ កស្ស បដិសារណីយកម្មំ អតំសុ ។ អដិទោ
 អាយស្មន្តំ យសោ កាតក្កាតបុត្តោ វេសាលីកេ
 វដ្តិបុត្តកេ កិក្ខុ ឯកទេវាចំ កកវតា អាវុសោ បញ្ញត្តំ
 បដិសារណីយកម្មកតស្ស កិក្ខុយោ អនុទ្ធាតា ធាត-
 ព្វោតិ នេម មេ អាវុសោ អនុទ្ធាតំ កិក្ខុត្ថំ ។
 អដិទោ វេសាលីកា វដ្តិបុត្តកា កិក្ខុ ឯកំ កិក្ខុ

ពួកវដ្តិបុត្តកកិក្ខុ អនុទ្ធាតុក្រុងវេសាលី លុះកន្លងក្រីនោះហើយ (ព្រឹក
 ឡើង) ក៏ចែកប្រាក់នោះ ដាក់ចំណែកមួយ ។ ដោយរាប់ចំនួនកិក្ខុ ។
 ទើបពួកវដ្តិបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលនឹងព្រះយស-
 កាតក្កាតបុត្តមាននាមថា វេសាវុសោ យស នេះដាក់ចំណែកប្រាក់របស់
 លោក ។ ព្រះយសកាតក្កាតបុត្តពោលថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ខ្ញុំគ្មានចំណែកនៅប្រាក់ទេ ព្រោះខ្ញុំមិនគ្រេកការនឹងប្រាក់ទេ ។

[២៩៩] គ្រានោះឯង ពួកវដ្តិបុត្តកកិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
 ពោលថា វេសាវុសោទាំងឡាយ ព្រះយសកាតក្កាតបុត្តនេះ ជេរគម្រាម
 ធ្វើឲ្យការរុករានបណ្តាញពួកវេសាកដែលមានសព្វជ្រះថ្លា បើដូច្នោះ
 យើងពល់គ្នាធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ព្រះយសកាតក្កាតបុត្តនោះ ។ ពួក
 វដ្តិបុត្តកកិក្ខុនោះ បានធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ព្រះយសកាតក្កាតបុត្ត
 នោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាតក្កាតបុត្តមាននាមថា ពោលពាក្យ
 នេះនឹងពួកវដ្តិបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ ព្រះមោទព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាថា សង្ឃត្រូវឱ្យអនុទូកដល់កិក្ខុ ដល់
 សង្ឃធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ចូរគ្រប់គ្រង
 ឡាយឱ្យកិក្ខុជាអនុទូកដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ពួកវដ្តិបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុង

១ ន. ម. វិចិត្រ ។ ២ បដិសេដ្ឋិ ពាល ឯ សព្វ ។

សង្កត្តា អាយស្មតោ យសស្ស កាកកណ្តាគ-
 បុត្តស្ស អនុទ្ធព៌ អនុស្ស ។ អនុទោ អាយស្ម យសោ
 កាកកណ្តាគបុត្តា អនុទ្ធព៌ កិក្ខុតា សន្ធិ វេសាលី
 បរិស័ត្តា វេសាលីតោ ឧបាសកោ ឯកទ្រព្វ អហំ
 កំរាយស្មន្ត ឧបាសកោ សន្ធិ បសន្ត អក្កោសាមិ
 បរិកាសាមិ អប្បសាធំ កកោមិ យោហំ អនុម្ពំ អនុម្ពាតិ
 វនាមិ ចម្ពំ ចម្ពាតិ វនាមិ អវិទយំ អវិទយោតិ វនាមិ
 វិទយំ វិទយោតិ វនាមិ ។

(២៩៨) ឯកមិទំ អកុសោ សមយំ កកា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ វេតនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ គ្រូក
 ទោ អកុសោ កកា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ចត្តារោមេ
 កិក្ខុវេ ចង្កៀមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសា យេវា ឧបក្កិ-
 លេសេហំ ឧបក្កិលីដ្ឋា ចង្កៀមសុរិយា ន តប្បន្តំ ន
 កាសន្តំ ន វិហេចន្តំ ។ កកោមេ ចត្តារោ ។ អត្ថំ កិក្ខុវេ
 ចង្កៀមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន
 ឧបក្កិលីដ្ឋា ចង្កៀមសុរិយា ន តប្បន្តំ ន កាសន្តំ

ក្រុងវេសាលីបានសន្មតកិក្ខុមួយរូបទៀតអនុទ្ធព៌ដល់ព្រះយសកាកកណ្តាគបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះយសកាកកណ្តាគបុត្តមានអាយុ ចូលទៅក្នុងក្រុង
 វេសាលីជាមួយនឹងកិក្ខុជាអនុទ្ធព៌ ហើយក៏រោងជាត្បូងដូចនឹងទុក្ខសក
 ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អត្ថាគ្រាន់តែរោងនៅសភាវៈមិនមែនជាធម៌
 ជាមិនមែនជាធម៌ រោងនៅធម៌ជាធម៌ រោងនៅសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ
 ជាមិនមែនជាវិន័យ រោងនៅវិន័យជាវិន័យ ក៏ត្រូវចប់ទៅជាឧបាសក
 ទូទៅយថា កាកាវេសាមាម ធ្វើខ្ញុំការក្រោមបណ្តាញពួកទុក្ខសកដ៏
 មានអាយុដែលមានសព្វជ្រះថ្លាវិញ ។

(២៩៨) ឱលម្ពកមានអាយុចាំនិទ្យាយ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគច្រើននឹងនៅវត្តដេកពន បេសអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុង
 សាវត្ថី ។ ឱលម្ពកមានអាយុចាំនិទ្យាយ កាលដែលព្រះមានព្រះ
 ភាគនឹងនៅ ។ ចំពោះ ព្រះអង្គច្រើនប្រាសហៅកិក្ខុចាំនិទ្យាយមកថា ឱល
 កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រះចម្រើននឹងព្រះភាគក្បសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេស
 ចាំនិទ្យាយណាហើយ វេមនមិទុន្តរៀន មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រូវ ឧបក្កិ-
 លេសរបស់ព្រះចម្រើននឹងព្រះភាគក្បចាំនិទ្យាយនេះមាន ២ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេស
 ចាំនិ ២ យ៉ាងនោះដូចខ្មែរខ្មែរ ។ ឱលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រះចម្រើននឹងព្រះ
 ភាគក្បសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ វេមនមិទុន្តរៀន មិនភ្នំ

ន វិរោចន្តិ មហាកា កិត្តុវេ ចន្ទិមសុវិយាធំ
 ឧបត្តិលេសោ យេន ឧបត្តិលេសេន ឧបត្តិលេសោ
 ចន្ទិមសុវិយា ន តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ
 ចូរេនោ កិត្តុវេ ចន្ទិមសុវិយាធំ ឧបត្តិលេសោ យេន
 ឧបត្តិលេសេន ឧបត្តិលេសោ ចន្ទិមសុវិយា ន តប្បន្តិ ន
 ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ពហុ កិត្តុវេ អសុវិទ្យា ចន្ទិមសុវិយាធំ
 ឧបត្តិលេសោ យេន ឧបត្តិលេសេន ឧបត្តិលេសោ
 ចន្ទិមសុវិយា ន តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ន មេ
 រោ កិត្តុវេ ចត្តារោ ចន្ទិមសុវិយាធំ ឧបត្តិលេសោ
 យេហិ ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលេសោ ចន្ទិមសុវិយា ន
 តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ឯវេរោ រោ កិត្តុវេ
 ចត្តារោ មេ សមណាប្រាហ្មណាធំ ឧបត្តិលេសោ យេហិ
 ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលេសោ ឯវេរោ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា ន តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ កតមេ
 ចត្តារោ ។ សន្តិ កិត្តុវេ ឯវេរោ សមណាប្រាហ្មណា សុវិ
 ជ័វន្តិ មេរយំ ជ័វន្តិ សុរាមេរយថាវា អប្បជិវរោ

មិនភ័យចុះ បេក្ខិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ពពក ១ ម្ខាង
 កិត្តុវេរោ ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយបេក្ខិលេសណា
 ហើយ វេរោមិនរុះរៀង មិនភ័យ មិនភ័យចុះ បេក្ខិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រ
 ន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ពពក ១ ម្ខាង កិត្តុវេរោ ព្រះចន្ទ្រ
 ន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយបេក្ខិលេសណាហើយ វេរោមិនរុះ
 រៀង មិនភ័យ មិនភ័យចុះ បេក្ខិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យនោះ
 គឺ វេរោមិនរុះ ១ ម្ខាង កិត្តុវេរោ ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យសៅ-
 ហ្មង ដោយបេក្ខិលេសណាហើយ វេរោមិនរុះរៀង មិនភ័យ មិនភ័យចុះ
 បេក្ខិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ពពក ១ ម្ខាង
 កិត្តុវេរោ ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយបេក្ខិលេសណា
 ហើយ វេរោមិនរុះរៀង មិនភ័យ មិនភ័យចុះ បេក្ខិលេស របស់
 ព្រះចន្ទ្រន័ន្ទ ព្រះអាទិត្យនោះ មាន ២ យ៉ាង មេរយំ ម្ខាង កិត្តុវេរោ
 សមណៈន័ន្ទ ព្រាហ្មណ៍ ១ ម្ខាង ពពក ១ សៅហ្មង ដោយបេក្ខិលេសណា
 ហើយ វេរោមិនរុះរៀង មិនភ័យ មិនភ័យចុះ បេក្ខិលេស របស់សមណៈ
 ន័ន្ទ ព្រាហ្មណ៍ ១ ម្ខាង ពពក ២ យ៉ាង ដូច្នេះដែរ ។ បេក្ខិលេស
 ១ យ៉ាង គឺ គោរុប្បវត្តចុះ ។ ម្ខាង កិត្តុវេរោ មានសមណៈន័ន្ទ
 ព្រាហ្មណ៍ ១ គឺ ពពក ១ ម្ខាង មិនរុះរៀង មិនរុះរៀង មិនរុះរៀង មិនរុះរៀង

អយំ ភិក្ខុវេ បឋមោ សមណប្រាហ្មណ៍ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលីដ្ឋា ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍ ន កម្មន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ឬន ចមរំ ភិក្ខុវេ ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍ មេត្តំ ចន្ទំ ចន្ទិសវន្តំ មេត្តំ ឧបា អប្បជីវិតា អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ សមណប្រាហ្មណ៍ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលីដ្ឋា ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍ ន កម្មន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ឬន ចមរំ ភិក្ខុវេ ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍ ជាត្រូវបដិស្ឋាបន្តិ ជាត្រូវបដិកម្មន្តិ ឯកោ អប្បជីវិតា អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ សមណប្រាហ្មណ៍ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលីដ្ឋា ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍ ន កម្មន្តំ ន ភាសន្តំ ន វិរោចន្តំ ឬន ចមរំ ភិក្ខុវេ ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍ មិត្តាជីវេន ជីវិតំ កម្មន្តំ មិត្តាជីវំ អប្បជីវិតា អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថោ សមណប្រាហ្មណ៍ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលីដ្ឋា ឯកោ សមណប្រាហ្មណ៍

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងដោយឧបក្កិលេសណាហើយ វេមន៍មិនរុក្ខរឿន មិនភ្នំ មិនភ្នំគ្រោះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍នេះជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានការទៀត សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងដោយឧបក្កិលេសណាហើយ វេមន៍មិនរុក្ខរឿន មិនភ្នំ មិនភ្នំគ្រោះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍នេះជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ វេមន៍មិនរុក្ខរឿន មិនភ្នំ មិនភ្នំគ្រោះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍នេះជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានការទៀត សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ កាន់មាសនឹងប្រាក់ មិនរៀបចំការិយា ទទួលមាសនឹងប្រាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ វេមន៍មិនរុក្ខរឿន មិនភ្នំ មិនភ្នំគ្រោះ ឧបក្កិលេស របស់សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍នេះជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានការទៀត សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិត្តាជីវៈ មិនរៀបចំការិយាជីវៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មងដោយ

ន កប្បន្តំ ន កាសន្តំ ន វិភេទន្តំ ន មេ ទោ កំគូរេ
 ធម្មាភេ សមណាត្រាហ្មណាមំ ឧបត្តិលេសា យេហិ
 ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលិដ្ឋា ឯតេ សមណាត្រាហ្មណា
 ន កប្បន្តំ ន កាសន្តំ ន វិភេទន្តំតំ ។ ន ធម្មវេទាវសោ
 គតវា នំ វត្ថាធម៌ សុគតោ អជាបរំ ឯតធម្មវេទ សត្វា

(២៩៩) ភកោសាបរិក្ខដ្ឋា

ឯតេ សមណាត្រាហ្មណា

អវិដ្ឋាជីវតា ទោសា

មិយរុតាភិទន្ធិតោ

សុវំ បិវន្តំ មោយំ

មជ្ជិសេវន្តំ មេជ្ជុនំ

រជតំ ជាត្រុបព្វ

សាធិយន្តំ អវិទូសុ

មិច្ឆាជីវេន ជីវន្តំ

ឯតេ សមណាត្រាហ្មណា

ឧបត្តិលេសណាហើយ វេទន្តិមន្តរៀន មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ ឧបត្តិ-
 លេសរបស់សមណៈនឹងត្រាហ្មណ៍នេះ ជាដំបូង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សមណៈនឹងត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងដោយឧបត្តិលេសណា
 ហើយ វេទន្តិមន្តរៀន មិនភ្នំ មិនភ្នំត្រចះ ឧបត្តិលេសរបស់សមណៈ
 នឹងត្រាហ្មណ៍ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់អ្នកមានមាយុទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់
 ទូរពាក្យនេះចប់ហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសោក្ខាទ្រង់សំដែងផ្ទះក្នុងក្រៅ
 ទៀតថា

(២៩៩) សមណៈនឹងត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង

ហើយដោយភកៈនឹងទោសៈ ជាបុរសដែលអវិជ្ជាបិទបាំងហើយ

មានសេចក្តីគ្រេកអរ ក្នុងរូបជាទីស្រឡាញ់ ដ៏តស៊ូនឹងមេរ័យ

សេនាមេជ្ជុនឬ មិនដឹងច្បាស់(នូវទោស)គ្រេកអរចំពោះប្រាក់

នឹងទោស សមណៈនឹងត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចំពោះអវិជ្ជា

សក្កសង្ខតត្ថក្កៈ ធម្មតា ឧបក្កិលេសា

ឋានេ ឧបក្កិលេសា វត្ថា

តុច្ឆេតាធិត្ថត្ថត្ថ

យេហំ ឧបក្កិលេសេហំ

ឧបក្កិលេសា ឋានេ សមណាប្រាហ្មណា

ធម្មតា ធម្មតា ធម្មតា^(១)

អស្មត្ថា សាជា មីតា^(២)

អន្តកាវេន ឧបក្កា

តស្មាណាសា សធម្មតា

វត្ថុត្ថ តាសី យោវំ

អាធិយត្ថិ បុណ្យត្ថិ ។

[៣០០] ឋានេហំ តិរិយា អាយស្មត្ថេ ឧបក្កិលេសា

សធម្មតា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា

ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា

ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា

១ ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា

សក្កសង្ខតត្ថក្កៈ ឧបក្កិលេសា ឧបក្កិលេសា

ដោយមិត្តភាពៈសមណៈនឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយក្នុង ១ សា-
ញ្ញៈដោយឧបក្កិលេសាទាំងឡាយណា ក៏មិនបរិសុទ្ធ ប្រកប
ដោយចូល គឺក៏លេស វាមិនមែនជឿន មិនភ័យ ប្រៀបដូច
សក្កម្រឹក ឧបក្កិលេសាទាំងឡាយក្នុង ព្រះពុទ្ធមានាវាវាជឿន
ក្នុងខ្លួនដូចជាព្រះភាគីព្រះសាសនាដែលយើង (សមណៈ
នឹងប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ) ត្រូវនឹង គឺ អំពី រូបវិភាហិយ
ជាទាសៈនៃកត្តា ប្រកបដោយកត្តា ដែលដឹកនាំសក្កាទាំង
កត តែងត្រូវនឹងកាយជាបេសៈត្រាត្រាត ឱ្យចម្រើនឡើង
ហើយកាន់យកក្នុងកាយច្រើន ។

[៣០០] កត្តាគ្រាន់តែពោល ឱ្យសក្កាៈមិនមែនជាធម៌ ជាមិនមែន
ជាធម៌ ពោលឱ្យធម៌ជាធម៌ ពោលឱ្យសក្កាៈមិនមែនជាវិន័យ ជា
មិនមែនជាវិន័យ ពោលឱ្យវិន័យជាវិន័យ កត្តាគ្រាន់តែពោលយ៉ាង
នេះ ក៏ត្រូវបំពេញតាមរូបរាងដោយថា កត្តាដ៏ត្រាត្រាតឱ្យកត្តា
បាណ្ឌព្យក្នុងកាយសក្កានុកាយដែលមានសក្កាគ្រាន់តែវិញ ។

វត្តភ័ក្តិ ចេវ ភក្តិភោ ហោមិ ឧ ច ភក្តិវត្ត អក្កតេ ឧ
 អត្តាចំត្តាមិ ឧប្បស្ស ហិទុធម្មំ ព្យាគរោមិ ឧ ច កោចិ
 សហធម្មិកោ វិទាទុវាដោ ការយ្ហំ ហំ អតច្ចតិ ។
 តត្ថ ត្ថំ តាមណិ វិវ ព្យាគរោមាថា វត្តភ័ក្តិ ចេវ ចេ
 ហោសិ ឧ ច មំ អក្កតេ ឧ អត្តាចំត្តាសិ ឧប្បស្ស ហិ-
 ទុធម្មំ ព្យាគរោសិ ឧ ច កោចិ សហធម្មិកោ វិទា-
 ទុវាដោ ការយ្ហំ ហំ អតច្ចតិ ឧ ហិ តាមណិ កប្បតិ
 សមណាចំ សក្យបុត្តិយាចំ ជាត្របាជិតំ ឧ សាទិយន្តិ
 សមណា សក្យបុត្តិយា ជាត្របាជិតំ ឧប្បជីត្តណ្ឌិ
 សមណា សក្យបុត្តិយា ជាត្របាជិតំ ឧត្តិត្តមណិសុ-
 វណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិយា អបេតជាត្របាជិតា
 យស្ស ទោ តាមណិ ជាត្របាជិតំ កប្បតិ មត្តាបំ កា-
 មគុណា កស្ស កប្បន្តិ^(១) យស្ស មត្តា តាមគុណា
 កប្បន្តិ ឯកំសេនេតំ^(២) តាមណិ ចារយ្យាសិ អស្ស-
 មណាធម្មោ អសក្យបុត្តិយធម្មោតិ អបិបាហំ តាមណិ

១ ឧ. ម. បក្ខបិ ធម្ម កមគុណា កប្បន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ឯកំសេន ។

(ដោះស្រាយ) យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមបុគ្គលនៃព្រះ
 មានព្រះភាគផង មិនពោលបង្កើតនូវព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យមិន
 ពិតផង ព្យាករន្តែវចំមិ ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ពាក្យពោលក្នុងចំណា
 មួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនមកកាន់ស្ថានដែលបណ្ឌិតឯប្បវិទ្យាលផង
 បានដើម្បី ព្រះគង្គីប្រជ្រាបថា អើ ម្ចាស់អ្នកជាធំ អ្នកព្យាករ
 យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមពាក្យកថាគតផង មិនពោល
 បង្កើតថាគត ដោយពាក្យមិនពិតផង ព្យាករន្តែវចំមិដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង
 ពាក្យពោលក្នុងចំណាមួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនបានមកកាន់ស្ថាន
 ដែលបណ្ឌិតឯប្បវិទ្យាលផង នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់មិនគួរដល់ពួក
 សមណសក្យបុត្តិយៗ ពួកសមណសក្យបុត្តិយៗមិនគ្រោះរើសមាសប្រាក់
 ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយៗមិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយៗ
 លះចោលតែមណិនឹងមាសចេញហើយ ប្រាសឆាកគឺថាលែងវេលាដោយ
 មាសនឹងប្រាក់ហើយ នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់គួរដល់បុគ្គលណា តាម
 គុណទាំង ៥ ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ តាមគុណទាំង ៥ គួរដល់បុគ្គល
 ណា មាសនឹងប្រាក់ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ នៃអ្នកជាធំ អ្នកឧប្បបាទុក
 ផ្គត់ការបំរើនៃតាមគុណទាំង ៥ នេះ ដោយពិតថា មិនមែនជាធម៌របស់
 សមណៈ មិនមែនជាធម៌របស់សក្យបុត្តិយៗ ម្ចាស់អ្នកជាធំ ម្យ៉ាងវិញទៀត

ឯវំ វុត្ត វេសាលីកា ឧបាសកា អាយស្មន្តំ យសំ
 កាកណ្ណកប្បុត្តំ ឯតនេវេត្ថំ ឯកោ វ កន្ត អយ្យោ
 យសោ កាកណ្ណកប្បុត្តោ សមណោ សក្សបុត្តិយោ
 សទ្ធ វិម អស្សមណា អសក្សបុត្តិយោ វសតុ កន្ត
 អយ្យោ យសោ កាកណ្ណកប្បុត្តោ វេសាលីយំ មយំ
 អយ្យស្ស យសស្ស កាកណ្ណកប្បុត្តស្ស ឧស្សត្តំ
 កាវស្សាម ចិវិចិណ្ឌចាតសេនាសនតិលាធម្មច្ចយកេ-
 ស្មដ្ឋបរិក្ខារាធន្តិ។ អធិបោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ណ-
 កប្បុត្តោ វេសាលីកោ ឧបាសកោ សញ្ញាបេត្វា អនុទ្ធ-
 រេន កិក្ខុចា សន្និ អាវាមំ អតមាសំ ។

[៣០៣] អធិបោ វេសាលីកា វដ្ឋបុត្តកា កិក្ខុ អនុ-
 ទ្ធនំ កិក្ខុ បុត្តិស្ម ឧបាសកា អាវសោយសេន កាកណ្ណ-
 កប្បុត្តេន វេសាលីកា ឧបាសកាតិ ។ ឧបាសកោ-
 ហិ^(១) ចាបិកំ នោ អាវសោ កតំ ឯកោ វ យសោ
 កាកណ្ណកប្បុត្តោ សមណោ សក្សបុត្តិយោ កកោ
 សទ្ធ វ មយំ អស្សមណា អសក្សបុត្តិយោ កកាតិ ។

១ វេសាលីយោ ឧបាសកោ វេសាលី យសោ ឧ បុត្តាយតិ ។

កាលដែលព្រះយសកាកណ្ណកប្បុត្តោលយាងនេះ ហើយពួកទុក្ខបាសក
 ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏នាំគ្នាពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះយសកា-
 កណ្ណកប្បុត្តនឹងមានអាយុជា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន មានវិសេសកម្មាសំ
 យសកាកណ្ណកប្បុត្តមួយទៅជាសមណសក្សបុត្តិយ៍ ឯកិក្ខុចាមិអស់នេះ សុទ្ធ
 តែមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្សបុត្តិយ៍ឡើយ បពិត្រព្រះករុណា
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះយសកាកណ្ណកប្បុត្តជាម្ចាស់ គង់នៅក្នុងវេសាលីចុះ យើង
 ចាំនាំឲ្យយើងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយចិវិ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 នឹងគិលានបច្ច័យគេស្តេចប្រកាស ដល់ព្រះយសកាកណ្ណកប្បុត្តជាម្ចាស់ ។ ត្រា-
 នោះឯង ព្រះយសកាកណ្ណកប្បុត្តមានអាយុ លុះឆ្លងក្រុងវេសាលីដែល
 នៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយ ក៏ទៅកាន់អាណាមជាមួយនឹងកិក្ខុទុក្ខដ៏ព្រៃ ។

[៣០៣] លំដាប់នោះ ពួកវដ្ឋបុត្តកិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
 សួរកិក្ខុជាអនុទ្ធគា ម្ចាស់អាវសោ ព្រះយសកាកណ្ណកប្បុត្ត បានសូម
 ឧបាសកានឹងពួកទុក្ខបាសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយឬ ។ កិក្ខុជា
 អនុទ្ធករនោះពោលថា ម្ចាស់អាវសោចាំនាំឲ្យយើង អំពីគាត់ពួកយើង
 បានឮហើយ ពួកទុក្ខបាសកធ្វើ គឺជាគេជឿព្រះយសកាកណ្ណកប្បុត្ត
 តែមួយ ថាជាសមណសក្សបុត្តិយ៍ ឯពួកយើងចាំនាំអស់ ទុក្ខបាសក
 ធ្វើ គឺអនុកតាមថា មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្សបុត្តិយ៍ទៅវិញ ។

អថទោ វេសាលីកា វុទ្ធិបុត្តកា ភិក្ខុ អយំ ភាវុសោ
 យសោ កាកកណ្តាកបុត្តោ អម្ពេហិ អសម្មតោ តិហំចំ
 បកាសេសិ ហទុស្ស មយំ ឧក្កេបជ័យកម្មំ កកោមា-
 តំ ។ តេ ភស្ស ឧក្កេបជ័យកម្មំ កក្កុកាមា សន្និប-
 តីសុ ។ អថទោ អាយស្មា យសោ កាកកណ្តាកបុត្តោ
 វេសាលី អន្តត្ថត្ថា កោសម្ព័យំ បទុដ្ឋាសិ ។ អថទោ
 អាយស្មា យសោ កាកកណ្តាកបុត្តោ ជាបេយ្យកា ធន្យ
 អវុទ្ធិធម្មិណា បថកា ធន្យ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទុតំ ជាហេ-
 សិ អាតច្ចន្ត អាយស្មត្ថា ឥមំ អនិករណំ អាទិយិស្សម
 យោ^(១) ឬរេ អនម្ពា ធិប្បតិ ធម្មោ បជិតាហិយតិ អវិ-
 ធរយោ ធិប្បតិ វិធរយោ បជិតាហិយតិ ឬរេ អនម្ពា ធិតោ
 តលវត្តោ ហោត្តិ ធម្មា ធិតោ ទុព្វលា ហោត្តិ អវិធរយា-
 ធិតោ តលវត្តោ ហោត្តិ វិធរយា ធិតោ ទុព្វលា ហោត្តិ តិ។

[៣០២] តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មា
 សម្ពុតោ សាលាវសី អហោតត្ថំ បព្វតេ បដិវសតិ ។
 អថទោ អាយស្មា យសោ កាកកណ្តាកបុត្តោ យេន

• ១. ២. ធម្មកេសុ យាវំ យាវំ ១ វិស្សតិ ។

លំដាប់នោះ ពួកវុទ្ធិបុត្តក៏ចុះវេលាទៅក្នុងគ្រឹះវេសាលីនិយាយគ្នាថា ម្ចាស់
 ភាវុសាទាំងឡាយ ព្រះយសកាកកណ្តាកបុត្តានេះ យើងទាំងឡាយមិនបាន
 សន្មតឱ្យ គំរៅប្រកាសប្រាប់ដល់ពួកគ្រូហស្ថ បើដូច្នោះអ្នកគេយើងធ្វើ
 ទុក្ខបទ័យកម្មដល់ព្រះយសកាកកណ្តាកបុត្តានោះ ។ ពួកវុទ្ធិបុត្តក៏ចុះទាំងនោះ
 បំរើនឹងធ្វើទុក្ខបទ័យកម្មដល់ព្រះយសកាកកណ្តាកបុត្តានោះ គឺប្រជុំគ្នា ។ គ្រា
 នោះឯង ព្រះយសកាកកណ្តាកបុត្តមានអាយុ ហោរច្បាំងទៅក្នុងភាកាស
 ហើយទៅចុះក្នុងគ្រឹះកោសម្ពី ។ លំដាប់នោះ ព្រះយសកាកកណ្តាកបុត្ត
 មានអាយុ ក៏បញ្ចេញទុក្ខឱ្យទៅកាន់សំណាក់ពួកបាវេយ្យកភិក្ខុ (ភិក្ខុនៅក្នុង
 វែងបាវេយ្យ) ផង និងពួកអវុទ្ធិធម្មិណាបថកភិក្ខុផងថា ចូរលោកមាន
 អាយុទាំងឡាយទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយនឹងកាន់យក គឺថានឹងជម្រះផ្លូវ
 អធិករណ៍នេះចេញ គឺឈរទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុះរើរឿងចៀង ធម៌
 ជាអកុសលនឹងលាបស្លូនទៅ សភាវៈ មិនមែនជាវិន័យនឹងរុះរើរឿងចៀង
 វិន័យនឹងលាបស្លូនទៅ គំណរទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មកំរើ នឹងមាន
 កំរើក្បែរចៀង ពួកបុគ្គលជាធម្មកំរើនឹងថយកំរើក្បែរចៀង ពួកបុគ្គលជាអវិន័យ-
 កំរើនឹងមានកំរើក្បែរចៀង ពួកបុគ្គលជាវិន័យកំរើ នឹងថយកំរើក្បែរចៀង ។

[៣០២] សម័យនោះឯង ព្រះសម្ពុទ្ធសាលាវសីមានអាយុនៅ
 កាស្រីយលើភ្នំវិញ្ញាណហោតត្ថំ ។ គ្រានោះ ព្រះយសកាកកណ្តាកបុត្តមាន

អហោតត្ថា បត្តតោ យេនាយស្មា សម្ពុតោ សាលា
 វាសី តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា អាយស្មន្តំ សម្ពុតំ
 សាលាវាសី អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 វិសីទ្ធោ ទោ អាយស្មា យសោ កាកកណ្តាកបុត្តោ
 អាយស្មន្តំ សម្ពុតំ សាលាវាសី ឯកនិវាទំ នមេ កន្តេ
 វេសាលីកា វន្តិបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលីយំ នស វត្ថុនិ
 វិបេន្តំ កប្បតិ សិទ្ធិលោណកប្បោ កប្បតិ ទ្ធិន្តរ-
 កប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ អភិស-
 កប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អាចិណ្ឌកប្បោ
 កប្បតិ អមជិតកប្បោ កប្បតិ ជិលោកិ មាតុំ កប្ប-
 តិ អនុសកំ វិសីទនំ កប្បតិ ជានុរាជតន្តិ ហន្ត
 មយំ កន្តេ នមំ អជិតរណំ អាទិយាម^(១) បុរេ អនុម្មា
 ទិប្បតិ ធម្មោ បដិពាហិយតិ អវិទយោ ទិប្បតិ វិទ-
 យោ បដិពាហិយតិ បុរេ អនុម្មាទិធមោ ពលវវន្តោ
 ហោន្តំ ធម្មាទិធមោ ឧត្តលា ហោន្តំ អវិទយាទិធមោ
 ពលវវន្តោ ហោន្តំ វិទយាទិធមោ ឧត្តលា ហោន្តិតិ ។

១. ម. អវិយស្សម ។

កាយ កិច្ចលាទៅក្រសួងសម្ពុតសាលាវាសីមានកាយបង្អួចឆ្មោះអហោតត្ថ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុតសាលាវាសី មានកាយ
 ហើយគង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះយសភាគល្អាតបុគ្គមានកាយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងព្រះសម្ពុតសាលាវាសី
 នឹងមានកាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកវិបុលកុត្តវិស័យទៅ
 ក្នុងគ្រងវេសាលីនេះ សំដែងម្ល៉េះត្រឹម ១០ ប្រការ ក្នុងគ្រងវេសាលីថា
 ការកំណត់ដោយអម្បាលក្នុងភ្នាក់ ក្នុង(ដែលសមណៈ) ការកំណត់ដោយ
 ស្រមោលព្រះអាទិក្ស ជ្រុប្រមាណពីរឆ្នាប់ ក្នុង ការកំណត់ដោយចន្ទ្រ
 ស្រុត ក្នុង ការកំណត់ដោយតាវស ក្នុង ការកំណត់ដោយអនុមតិ ក្នុង ការ
 កំណត់ដោយតាចិណ្ឌៈ (ប្រវែងណ៍) ក្នុង ការកំណត់ដោយទីតាំងវេសាលី
 មិនទាន់ដូច ក្នុង ការកំណត់ដោយសុរាត្រ ក្នុង វិសីទនៈដែលមិនមានកាយ ក្នុង
 ពាសនីវិប្បាត ក្នុង បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះក្នុងយើងពុំនឹង
 ច្បាប់ដូចអធិការណ៍នេះចេញ កំណត់ទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុញរៀន
 ឡើង ធម៌ជាអកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិនមែនជាវិទ្យានិក្ខរ្យ័ន
 ឡើង វិទ្យានិក្ខរ្យ័នសាបសូន្យទៅ កំណត់ទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាធម្មាទិធម៌
 មានកំហុសឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មាទិធម៌វេយកំហុសចុះ ពួកបុគ្គលជា
 អវិទយាទិធម៌មានកំហុសឡើង ពួកបុគ្គលជាវិទយាទិធម៌វេយកំហុសចុះ។

បរិចារុសោតិទោ អាយស្កា សម្ពុតោ សាលាវិសី អា-
 យស្កោ យសស្កោ កាកណ្ណា កប្បត្តស្កោ បច្ចុស្កោ សិ ។
 អធិទោ សដ្ឋីមត្តា ចាបេយ្យោកា ភិក្ខុ សព្វេ អាវត្តោកា
 សព្វេ ចិណ្ឌាចារិកា សព្វេ បំសុត្តុលីកា សព្វេ ភេតិវិ-
 កា សព្វេ អរហន្តោ អហោតន្តេ ចត្វតេ សន្និបតីសុ ។
 អសីតិមត្តា ^(៦) អន្តិទក្ខណា បដិកា ភិក្ខុ អប្បេកក្ខេ
 អាវត្តោកា អប្បេកក្ខេ ចិណ្ឌាចារិកា អប្បេកក្ខេ បំសុ-
 ត្តុលីកា អប្បេកក្ខេ ភេតិវិកា សព្វេ ។ អរហន្តោ
 អហោតន្តេ ចត្វតេ សន្និបតីសុ ។

(៣០៥) អដិទោ ថេរវនំ ភិក្ខុនំ មន្តយមាតាដំ
 ឯតនបោសិ ឥនំ ទោ អដិការណំ តត្ថុធម្មត្ថុ
 វិធម្មត្ថុ កាដំ នុ ទោ មយំ បត្តំ លកេយ្យម យេន
 មយំ ឥមស្មី អដិការណោ ពលវន្តតវា អស្សាហតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មា វេរិតោ សោ-
 រាយ្យេ បដិវសតិ តហស្សតោ អាតតាតោ ធម្មតោ
 វិរយនោ មាភិកាតោ បណ្ឌិតោ វិយតោ មេតាវិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសាសនាសីមានកាយ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះយេស៊ូ ក្នុងកាលនោះ
មានកាយជា យ៉ាងម្ខាងហើយក្រុះសា ៖ គ្រានោះឯង ក្នុងប្រាសាទយ្យក-
ភិក្ខុប្រមាណ ៦០ ថ្ងៃ សុខ្នតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តការណ៍កុដុក្ខ កុដុក្ខតែជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបំណុលកុដុក្ខ សុខ្នតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលកុដុក្ខ សុខ្នតែជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ សុខ្នតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ សុខ្នតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ
កុដុក្ខតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ សុខ្នតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ ប្រជុំគ្នាទៅលើភ្នំ
ឈ្មោះអាហារន្ត ៖ ឯពួកអង្គទុក្ខកុដុក្ខកុដុក្ខ ប្រមាណ ៨០ ថ្ងៃ ពួក
ខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តការណ៍កុដុក្ខ ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលកុដុក្ខ
ពួកខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលកុដុក្ខ ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ
កុដុក្ខតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តភេទកុដុក្ខ ប្រជុំគ្នាទៅលើភ្នំឈ្មោះអាហារន្តដែរ ។

(លេខ៥) ត្រាពាលដែលភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ កំពុងប្រើប្រា
 ទានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អចិត្តរណ៍នេះឯង រឹងស្រួលណាស់ សាធារ
 ណាស់ យើងទាំងឡាយ អប្បជាបុគ្គលទានកំពុងឡើងក្លែក ក្នុងអចិត្តរណ៍
 នេះ ដោយចក្ខុទូកណា ធ្វើដូចម្តេចយើងទាំងឡាយ អប្បបាទចក្ខុទូកនោះ
 ឡើង ។ សម័យនោះឯង ព្រះបរិក មានភាយ ទៅកាស្រ័យក្នុងនគរ
 សោយេយ្យ លោកជាតហុស្សត្រ ចេះចាំក្នុងឥដ្ឋនៃកាយ ហើយទ្រទ្រង់ខ្ញុំវិជ្ជា
 ទ្រទ្រង់ខ្ញុំវិទ្យា ទ្រទ្រង់ខ្ញុំវាភិកា ជាបណ្ឌិតល្អាស់វៃ មានប្រាជ្ញា

លដ្ឋី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ ។ អដោ ថេរោ
 កិក្ខុនំ ឯតនមោសិ អយំ ។ ទោ អាយស្មា វេរោ
 សោរោយ្យ បដិសតិ ឧហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្ម-
 ជរោ វិទយជរោ មានិកាជរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ
 មេតាវី លដ្ឋី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ សចេ
 មយំ អាយស្មន្តំ វេរំ បក្កំ លកិស្សម^(១) វរំ
 មយំ ឥមស្មី អធិការណោ ឈរវន្តតរា អស្សនា-
 តិ ។ អស្សេសិ ទោ អាយស្មា វេរោ ទិក្ខាយ
 សោគតាគុយា វិស្សាយ អនិក្កន្តមាទុសិកាយ
 ថេរោ កិក្ខុនំ មន្ទយមាធានំ សុត្វានស្ស ឯតន-
 មោសិ ឥនំ ទោ អធិការណំ កក្កុឡញ្ច វឡញ្ច
 ទ ទោ មេ តំ បដិវ្យំ យោហំ វរំរូបេ អធិ-
 ការណោ ឧសត្តោយ្យំ ឥនានិ ទ បទ តេ កិក្ខុ
 អាគច្ឆិស្សន្តំ សោហំ តេហំ អាគិស្តោ ទ ជាសុំ
 វិហរិស្សមិ^(២) យន្តធាហំ បដិកថោ កធម្មយ្យន្តំ ។

១ ១. លកេយ្យម ។ ២ ១. ធម៌ស្សមិ ។ ម. ឥ ឥស្ស ធម៌ស្សមិ ។

មានសេចក្តីរៀនឱ្យស មានសេចក្តីរៀនស មានប្រាជ្ញាផ្លូវសិក្សា ។ លំដាប់
 នោះ កិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីគ្រប់រដ្ឋប្បដ្ឋេចថា ព្រះវរោ មានអាយុ
 ខេងឯង នៅក្រសែយក្នុងនិមន្តសោរោយ្យ លោកជាឧហុស្សុត្រ ពេញក្នុង
 ឥម្បិរិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិន័យ ទ្រទ្រង់នូវធម៌កិកា ជាបណ្ឌិត
 ល្អាសវី មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីរៀនឱ្យស មានសេចក្តីរៀនស មាន
 ប្រាជ្ញាផ្លូវសិក្សា ថ្វីយ័ន៍ទាំងឡាយបានព្រះវរោ មានអាយុ មកជាបន្តបន្ទាប់
 មុនជាយើងទាំងឡាយមានកំឡុងរក្សាវិញ ក្នុងអធិការណ៍នេះ ដោយប្រ-
 ការដូច្នេះ ។ កាលដែលកិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយកំពុងប្រែក្លា ៦ ព្រះវរោ
 មានអាយុ គឺបានក្លាច្បាស់ដោយសោគតាគុ ដូចជាទិព្វស្តាភវិស្សក្នុង
 បដិវ្យាសោគតាគុជាបស្ថានមុនស្រឡាញ់ ចុះព្យាហឹយលោកមានសេច-
 ក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អធិការណ៍នេះ វិទូសណាស់ សាហាវណាស់ បើគាត់
 អញ្ញត្រាញ់នៅក្នុងអធិការណ៍ដូច្នេះ ហេតុនោះមិនសមគួរ ដល់គាត់អញ្ញ
 ឡើយ មួយទៀតកិក្ខុទាំងឡាយនោះ គឺនាំគ្នាមកឥឡូវនេះមិនខាន គាត់
 អញ្ញសោគ បើនៅច្រឡំច្រឡំដោយកិក្ខុទាំងឡាយនោះ មុនជាដើម
 បានសេចក្តីសប្បាយឡើយ បើដូច្នេះគួរគាត់អញ្ញទៅជាមុនឡើយ ។

អដទា អាយស្មា វេរោតា សោយេយ្យ សង្កស្សំ អត-
 មាសំ ។ អដទា ដេវ ភិក្ខុ សោយេយ្យំ តត្ថា បុច្ឆិសុ
 កហំ អាយស្មា វេរោតា ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសា-
 យស្មា វេរោតា សង្កស្សំ តតោតិ ។ អដទា អាយស្មា
 វេរោតា សង្កស្សំ កក្កាត្ថជ្ជំ អតមាសំ ។ អដទា
 ដេវ ភិក្ខុ សង្កស្សំ តត្ថា បុច្ឆិសុ កហំ អាយស្មា
 វេរោតា ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា វេរោតា
 កក្កាត្ថជ្ជំ តតោតិ ។ អដទា អាយស្មា វេរោតា
 កក្កាត្ថជ្ជា ឧទុម្ពរំ អតមាសំ ។ អដទា ដេវ ភិក្ខុ
 កក្កាត្ថជ្ជំ តត្ថា បុច្ឆិសុ កហំ អាយស្មា វេរោតា ។
 តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា វេរោតា ឧទុម្ពរំ តតោតិ ។
 អដទា អាយស្មា វេរោតា ឧទុម្ពរំ អត្តធុប្បំ អតមាសំ ។
 អដទា ដេវ ភិក្ខុ ឧទុម្ពរំ តត្ថា បុច្ឆិសុ កហំ
 អាយស្មា វេរោតា ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា
 វេរោតា អត្តធុប្បំ តតោតិ ។ អដទា អាយស្មា វេរោតា

លំបាចៈនា ព្រះវេរោតាមាយុ កំចេញអំពីនគរសោយេយ្យ ទៅកាន់
 នគរសង្កស្ស ។ គ្រាពោះឯង ភិក្ខុជាដេវចាំនិទ្យាយ គឺចាំគ្នាទៅកាន់នគរ
 សោយេយ្យ ហើយស្មារេតា ព្រះវេរោតាមាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្ស
 ចាំនិទ្យាយពាលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេរោតាមាយុខ្លះ លោកទៅកាន់នគរ
 សង្កស្សហើយ ។ គ្រាពោះ ព្រះវេរោតាមាយុ កំចេញអំពីនគរសង្កស្ស
 ហើយ ទៅកាន់នគរកក្កាត្ថជ្ជ ។ ទើបភិក្ខុជាដេវចាំនិទ្យាយ គឺចាំ
 គ្នាទៅកាន់នគរសង្កស្សហើយស្មារេតា ព្រះវេរោតាមាយុ លោកទៅ
 ក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនិទ្យាយពាលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេរោតាមាយុខ្លះ
 លោកមិនទៅនគរកក្កាត្ថជ្ជហើយ ។ គ្រាពោះឯង ព្រះវេរោតាមាយុ
 ចេញអំពីនគរកក្កាត្ថជ្ជហើយ ទៅនគរឧទុម្ពរ ។ ទើបភិក្ខុជាដេវចាំនិ
 ទ្យាយ គឺចាំគ្នាទៅកាន់នគរកក្កាត្ថជ្ជហើយស្មារេតា ព្រះវេរោតាមាយុ
 លោកនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនិទ្យាយពាលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេរោតា
 មាយុខ្លះ លោកមិនទៅកាន់នគរឧទុម្ពរហើយ ។ គ្រាពោះឯង ព្រះវេរោ
 តាមាយុ ចេញអំពីនគរឧទុម្ពរហើយ ទៅកាន់នគរអត្តធុប្ប ។ ទើប
 ភិក្ខុជាដេវចាំនិទ្យាយ គឺចាំគ្នាទៅកាន់នគរឧទុម្ពរហើយស្មារេតា ព្រះវេរោ
 តាមាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនិទ្យាយពាលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេរោ
 តាមាយុខ្លះទៅកាន់នគរអត្តធុប្បហើយ ។ គ្រាពោះ ព្រះវេរោតាមាយុ

អត្ថបទបុរា សហជាតិ អត្ថបាសិ ។ អដិទោ ដេវ
 កិក្ខុ អត្ថបទបុរ កត្តា បុគ្គិសុ កម្ម អាយស្មា វេរតោតិ។
 តេ វិវាហាសុ វិសាយស្មា វេរតោ សហជាតិ កតោតិ។
 អដិទោ ដេវ កិក្ខុ អាយស្មន្ត វេរត សហជាតិយា
 សម្ភារេសុ ។

(៣០៦) អដិទោ អាយស្មា សម្ភារេសា សាសាវសិ
 អាយស្មន្ត យសំ កាកកណ្តាតបុត្តំ វិវាហាសុ អយំ
 អវុសោ អាយស្មា វេរតោ តហស្សតោ អតតាតោ
 ធម្មតោ វិវេយតោ មាតិកាធម្មតោ បណ្ឌិតោ វិយតោ
 មេធាវី លុច្ឆិ កុត្តាតោ សិក្ខាកាមោ សុច អយំ
 អាយស្មន្ត វេរត បញ្ញា បុគ្គិសុម បដិទោ អាយស្មា
 វេរតោ វិវេយតោ បញ្ញា សកលម្យ វត្តំ វិវេយតោ
 វិវេយតោ បដិទោ អាយស្មា វេរតោ អន្តរាសិ សាសាសិ
 កិក្ខុ អជ្ឈេសិស្សតិ សោ ភំ តស្ស កិក្ខុយោ សាសាសិ
 បរិយោសាសោ អាយស្មន្ត វេរត ឧបសន្តមិក្ខា វិវេយតោ
 ឧស វត្តំ បុត្រយ្យសិក្ខ ។ វិវ កត្តោតោ អាយស្មា
 យសោ កាកកណ្តាតបុត្តោ អាយស្មតោ សម្ភារេសុ

ចេញពីនគរអត្ថបទបុរៈ ហើយទៅកាន់នគរសហជាតិទៀត ។ វេរតកុ
 ដាថេរៈតាំងឡាយ តាំងទៅកាន់នគរអត្ថបទបុរៈហើយស្រុកជា ព្រះវេរ
 ដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ អនុស្សតាំងនោះគោលយ៉ាងនេះ ព្រះ
 វេរមានអាយុកុះ ទៅកាន់នគរសហជាតិហើយ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុជា
 ថេរៈតាំងឡាយ ក៏បានទៅជួបនឹងព្រះវេរមានអាយុក្នុងនគរសហជាតិ ។

(៣០៦) គ្រាមានឯង ព្រះសម្ភារេសាសិមានអាយុ បាន
 ពោលពាក្យដូច្នេះ ទៅនឹងព្រះយសកកណ្តាតបុត្តមានអាយុជា ម្ចាស់
 ពាក្យសោ ព្រះវេរមានអាយុនេះហើយ ដែលជាពហុស្មត្រ ថេរៈ
 ក្នុងធម្មិកោតាយ ប្រព្រឹត្តិទុរិយ ប្រព្រឹត្តិវិទ្យ ប្រព្រឹត្តិមាតិកា
 ជាបណ្ឌិតល្អាស់វៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀសខ្មាស មានសេចក្តី
 អត្រៃស មានប្រាជ្ញាសិក្ខា ហើយនឹងតាំងឡាយ សូមប្រស្នាដឹង
 ព្រះវេរមានអាយុ ព្រះវេរមានអាយុ អាចធ្វើឲ្យក្រីក្រតាំងអស់
 កន្លងទៅហើយប្រសូត្រ ១ ប៉ុណ្ណោះបាន ប៉ុន្តែវត្ថុនេះ ព្រះវេរមាន
 អាយុ ដឹងបង្គាប់កិក្ខុក្នុងកូសស្ស ឲ្យជាអ្នកពោលទូរស័ក្តិ (ពោល
 ដោយសំឡេង) កាលបើចប់ស័ក្តិ របស់កិក្ខុនោះហើយ លោកគប្ប
 ចូលទៅជិតព្រះវេរមានអាយុ ហើយសួរទូរស័ក្តិ ១០ ប្រការនេះ
 ចុះ ។ ៦ ព្រះយសកកណ្តាតបុត្តមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះសម្ភារេ

សាលាភិសិដ្ឋ បច្ចុស្សសិ ។ អធិទោ អាយស្មា
 វេរោ អន្តេវាសី សរគាលាតំ កិត្តំ អដ្ឋេសិ ។
 អធិទោ អាយស្មា យសោ កាតកណ្ហាតបុត្តោ ភស្ម
 ភិត្តោ សរគញ្ញបរិយោសានេ យេនាយស្មា វេរោ
 ភេទុបសង្កឹមំ ឧបសង្កឹមិត្ថា អាយស្មន្តំ វេរំ អភិវ-
 រេត្ថា ឯតមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯតមន្តំ ជិសីច្ឆោ ទោ
 អាយស្មា យសោ កាតកណ្ហាតបុត្តោ អាយស្មន្តំ វេរំ
 ឯតទរោច កប្បតិ កន្តេ សិទ្ធិលោណកប្បោតិ ។ កោ
 សោ អារុសោ សិទ្ធិលោណកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ
 សិទ្ធិនា លោណំ បរិហរិតុំ យត្ថ អលោណិកំ ករិស្សតិ
 ភត្ថ បរិភុត្ថំស្សមីតិ ។ ឯរុសោ កប្បតិ ។ កប្បតិ
 កន្តេ ទ្ធព្ពលកប្បោតិ ។ កោ សោ អារុសោ ទ្ធព្ពល-
 កប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ទ្ធព្ពលាយ ឆាយាយ វិគីត្តាយ

សាធារណៈមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ ព្រះនោះ ព្រះវេទ
មានអាយុ ក៏បង្កប់ភិក្ខុជាគូនសិស្សទ្រង់គ្នា កាលនូវសភ័ក្ត្រ ។ ចំពោះ
នោះ ព្រះយសកាតណ្ឌកបុត្តមានអាយុ កាលបើចប់សភ័ក្ត្រ របស់
ភិក្ខុនោះហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះវេទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះវេទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះ
យសកាតណ្ឌកបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះវេទមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
កំណត់ដោយអំបិលក្នុងត្នាក់ គួរដើរឬ ។ ព្រះវេទសួរវិញថា ម្ចាស់តាវ៉ា-
សោ ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងត្នាក់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយស-
កាតណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុគ្រាន់តែអំបិលដោយ
ត្នាក់ដោយភិក្ខុ វត្ថុសាមន្តីមានកាលណា យើងខ្ញុំនឹងទាន់ក្នុងកាលនោះ
ដូច្នេះ គួរដើរឬ ។ ព្រះវេទឆ្លើយថា ម្ចាស់តាវ៉ាសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះ
យសកាតណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយ
ស្រឡោលព្រះភាគទ័ព្វជ្រេប្រមាណពីរដ្ឋាប័ គួរដើរឬ ។ ព្រះវេទសួរវិញ
ថា ម្ចាស់តាវ៉ាសោ ការកំណត់ដោយស្រឡោលនៃព្រះភាគទ័ព្វជ្រេប្រមាណ
ពីរដ្ឋាប័នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាតណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ស្រឡោលព្រះភាគទ័ព្វកន្លងទៅប្រមាណពីរដ្ឋាប័ ភិក្ខុ

កោ សោ អាវុសោ អនុមតិកប្បោតិ ។ កប្បតិ
 កន្ត វត្តេន សន្និដ្ឋន កត្តំ កាតតេ ភិក្ខុ អនុ-
 មាទេស្សនាតិ^(១) ។ ធាវុសោ កប្បតិក ។ កប្បតិ កន្ត
 អាចិណ្ឌកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាចិណ្ឌក-
 ប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្ត ឥន្ទ មេ ទមជ្ឈាយេន អជ្ឈាចិណ្ឌ
 ឥន្ទ មេ អាចិយេន អជ្ឈាចិណ្ឌិ^(២) អជ្ឈាចិកុន្តិ ។
 អាចិណ្ឌកប្បោតោ អាវុសោ ឯកោ កប្បតិ ឯកោ
 ន កប្បតិក ។ កប្បតិ កន្ត អមមិតកប្បោតិ ។ កោ
 សោ អាវុសោ អមមិតកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្ត យំ កំ
 ចិវ ចិវការំ វិជហិតំ អសម្បត្តំ នចិការំ កុត្តារិយា បវរិកេន

១. អនុមាទេស្សនាតិ ។ ២. អនុមតិកប្បោតិ ។ ៣. ក. ម. អាចិណ្ឌ កំ ។

ប្រការេស្សវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយអនុមតិកនោះ តើដូច
 ម្តេច ។ ព្រះយសភាគកណ្តកប្បក្កតាលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សន្សំ
 ជាត្ថកម្មសន្សំកម្ម ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយខឹងឲ្យភិក្ខុដែលមកដល់
 យល់ព្រម ឬគ្រេកអរជាខាងព្រាយ គួរវិជ្ជា ។ ព្រះវេរកន្ទើយថា ម្ចាស់
 វុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសភាគកណ្តកប្បក្កតាលថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌគួរវិជ្ជា ។ ព្រះវេរកន្ទើយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសភាគកណ្តក-
 ប្បក្កតាលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគិតថា កំរើ
 នៃព្រះទេវផ្សាយរបស់យើង ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ កំរើននោះតាមរូបរបស់
 យើងធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ ដូច្នេះ គួរវិជ្ជា ។ ព្រះវេរកន្ទើយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌ គួរទេ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសភា-
 គកណ្តកប្បក្កតាលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយទឹក
 ជាដីដែលមិនទាន់ផ្លូវ គួរវិជ្ជា ។ ព្រះវេរកន្ទើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ការ
 កំណត់ដោយទឹកជាដីដែលមិនទាន់ផ្លូវនោះតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសភា-
 គកណ្តកប្បក្កតាលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទឹកជាងស្រស់ណា
 ដែលលាយពីភាគជាទឹកជាងស្រស់ទៅហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់ខ្លួនភាគ
 ជាទឹកជាងផ្លូវនៅឡើយ ភិក្ខុទាំងហើយ ហាមកោសហើយ គឺក៏ទឹកជាង

អនតិវត្ថុ ជាតុន្តិ ។ បាវុសោ កប្បតិវតិ ។ កប្បតិ កន្លែង
 ជលោតិ ជាតុន្តិ ។ កា សា អាវុសោ ជលោតិវតិ ។
 កប្បតិ កន្លែង យា សា សុរា អសុតា^(១) អសច្យតា មជ្ឈការ
 សា ជាតុន្តិ ។ បាវុសោ កប្បតិវតិ ។ កប្បតិ កន្លែង អន-
 សតំ មិសីនន្តិ ។ បាវុសោ កប្បតិវតិ ។ កប្បតិ
 កន្លែង ជាតុន្តិ ។ បាវុសោ កប្បតិវតិ ។ សមេ
 កន្លែង វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលិយំ សមាធិ
 នស វត្ថុនិ ធិបេន្តិ ហន្ត មយំ កន្លែង សមំ អនិករណំ
 អាទិយោម^(២) បុរេ អនម្មោ ធិប្បតិ ធម្មោ បដិពាហិ-
 យតំ អវិជយោ ធិប្បតិ វិជយោ បដិពាហិយតិ បុរេ

• ១. អសុរា ។ អយំ បាវា មន្ត្រេយ្យោ ។ វស្សា ។ ២ ១. ២. អាទិយស្វា ។

ដែលជាអនតិវត្ថុនោះ ភិក្ខុមិនបានធ្វើនិយមឬ ឬមិនមែនជាបេសសល់
 ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដេញ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិន
 គួរទេ ។ ព្រះយេសភាគណ្ឌកប្បត្តស្សរៀនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុនិកសុរាជោ គួរដេញ ។ ព្រះវេរតសួរឡើងថា ម្ចាស់អាវុសោ សុរាជោ
 នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយេសភាគណ្ឌកប្បត្តតាងថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន សុរាណាដែលឡើយ^(១) មិនចាត់ដល់ខ្លួនតាមជាវិកស្រវែងនៅ
 ឡើយ ភិក្ខុនិកសុរាជោ គួរដេញ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
 មិនគួរទេ ។ ព្រះយេសភាគណ្ឌកប្បត្តស្សរៀនថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន មិសីនន្តិដែលមិនមានជាយកគួរដេញ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយេសភាគណ្ឌកប្បត្តស្សរៀនថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មាសធិប្រាភគួរដេញ ។ ព្រះវេរតឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
 មិនគួរទេ ។ ទើបព្រះយេសភាគណ្ឌកប្បត្តតាងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏
 ចម្រើន ពួកវជ្ជិបុត្តភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងគ្រូវេសាលីទាំងនេះ សំដែងវត្ថុ
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ ក្នុងគ្រូវេសាលី បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បើ
 ដូច្នេះគួរតែយើងដឹងគ្នាដំឡើងអធិការណ៍នេះចេញ កំណត់មុខ ធម៌ជា
 អកុសលនឹងត្រូវរឿងរឿង ធម៌ជាគុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិន
 មែនជាវិន័យនឹងត្រូវរឿងរឿង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ កំណត់មុខ

• កន្លែងនេះគឺជា កន្លែងដែលត្រូវតែដឹងច្បាស់អំពីការបកស្រាយ ។

អធិប្បវាទិយោ ពលវុទ្ធា ហោន្តិ ធម្មវាទិយោ ធុទ្ធា
 ហោន្តិ អវិជយវាទិយោ ពលវុទ្ធា ហោន្តិ វិជយវាទិយោ
 ធុទ្ធា ហោន្តិ ឧបសម្ពាសនា អាយស្ស វេរតោ អ-
 យស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុតស្ស បច្ចុស្សោ សំ ។

ឃ្លាតពាក្យ ។

(៣០៧) អស្សោសំ ទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុគ្គតា
 ភិក្ខុ យសោ កិរ កាតកណ្ហា កប្បុតោ ឥមំ អធិការណំ
 អាទិយតុកាមោ បត្តំ បរិយេសនិ លកនិ ច កិរ
 ចត្តន្តិ ។ អថទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុគ្គតា ភិក្ខុនំ
 ឯតទយោសិ ឥនំ ទោ អធិការណំ កាតកណ្ហា វាជ្ជតុ
 កនំ^(១) ធុ ទោ មយំ បត្តំ លកេយ្យម យេន មយំ
 ឥមស្មី អធិការណោ ពលវុទ្ធា អស្សោមាតិ ។ អថ-
 ទោ វេសាលីកា វជ្ជិបុគ្គតា ភិក្ខុនំ ឯតទយោសិ
 អយំ ទោ អាយស្ស វេរតោ ធម្មស្សតោ អាក-
 តាមោ ធម្មទេវេ វិជយទេវេ មាតិកាទេវេ បណ្ឌិតោ
 វិជយតោ មេធាវី លន្តិ កុក្កុទ្ធកោ សិក្ខាកាមោ

១ ម. ពំ ធុ តោ ។

បុគ្គលជាអធិប្បវាទិយោ កំ ឡើង ឡើង បុគ្គលជាអធិប្បវាទិយោ កំ ឡើង ឡើង
 បុគ្គលជាអវិជយវាទិយោ កំ ឡើង ឡើង បុគ្គលជាអវិជយវាទិយោ កំ ឡើង ឡើង
 កំ ឡើង ឡើង ។ ឯព្រះវេរតោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុត-
 តោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុតស្ស បច្ចុស្សោ សំ ។

ឃ្លាតពាក្យ ។

(៣០៧) ឯព្រះវជ្ជិបុគ្គតិកុដលេវេតុន្ត្រីវេសាលី បាទព្រះវជ្ជិ
 ថា ព្រះយសកាតកណ្ហា បុគ្គ ប្រាជ្ញានិវេសន៍ ប្រះនូវអធិការណ៍នេះ ទំស្វែងរក
 បុគ្គល កំ ឡើង ឡើង ឯព្រះវេរតោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុត-
 តោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុតស្ស បច្ចុស្សោ សំ ។
 បុគ្គលកុដលេវេតុន្ត្រីវេសាលី មានសេចក្តីនឹកស្ម័គ្រថា អធិការណ៍
 នេះវិសេសណាស់ សាហាវណាស់ យើងទាំងឡាយគប្បីជាបុគ្គលមាន
 កំ ឡើង ឡើង ឯព្រះវេរតោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុត-
 តោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុតស្ស បច្ចុស្សោ សំ ។
 កំ ឡើង ឡើង ឯព្រះវេរតោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុត-
 តោ អាយស្ស ធម្មស្សតោ យសស្ស កាតកណ្ហា កប្បុតស្ស បច្ចុស្សោ សំ ។
 មានតាមនេះឯង លោកជាធម្មស្សតោ ចេះចាំកុដលេវេតុន្ត្រីវេសាលី ជាអ្នក
 ទ្រទ្រង់ចម្រើន ទ្រទ្រង់វិជយ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិតល្អាសវិ មាន
 ប្រាជ្ញា មានសេចក្តីទៀងទាត់ មានសេចក្តីនឹកស្ម័គ្រ មានប្រាជ្ញាស្ម័គ្រ

សាច មយំ អាយស្មន្តំ វេតំ បត្ថំ លកេយ្យម
 ឯវំ មយំ សមស្មី អនិក្ករណោ ពលវន្តភព អស្សនាតិ ។
 អដទោ វេសាលំកា វន្តិបុត្តកា ភិក្ខុ បហុតំ សាម-
 ណាតំ បរិក្ការំ បដិយារទេសុំ បត្ថម្យំ ចីវរម្យំ និស័ទទម្យំ
 សុចិយម្យំ កាយតទទម្យំ បរិស្សារទម្យំ ធម្មករ-
 កម្យំ^(១) ។ អដទោ វេសាលំកា វន្តិបុត្តកា ភិក្ខុ
 តំ សាមណាតំ បរិក្ការំ អាធាយ ធាវិយ សមាជានី
 ឧទ្ធវិសុ ធាវិយ បដ្ឋាភេមីត្វា អញ្ញាតស្មី វុត្តម្ភលេ
 កត្តវិសត្តំ កកេដ្ឋំ ។

[៣០៨] អដទោ អាយស្មន្តោ សាធូស្ស វេសាលកស្ស
 បដិសន្ធិស្ស ឯវំ វេសាលា បរិក្កត្តោ ឧទទានិ
 កេ ធុ ទោ ធម្មវិនិច្ឆោ ចាជីនកា វំ ភិក្ខុ
 ចាវេយ្យកា វាតិ ។ អដទោ អាយស្មន្តោ សា-
 ធូស្ស ធម្មត្វា វិទេយត្វា បច្ចុវេក្ខន្ធស្ស ឯវេសាលាសិ
 អធម្មវិនិច្ឆោ ចាជីនកា ភិក្ខុ ធម្មវិនិច្ឆោ ចាវេយ្យកា
 ភិក្ខុតិ ។ អដទោ អញ្ញាតក សុធាវិសកាយិកា វេសា
 អាយស្មន្តោ សាធូស្ស វេសាលា វេសាបរិក្កត្តមញ្ញាយ

១ ធម្មករណិមិ ។

ចេយេនីតំ ឡាយបាទន្តវា ព្រះវេសាលោ អាយុជាបុគ្គលកេហ្មិយ យេនីតំ
 ឡាយនីតំ មានកិច្ចក្នុងក្បែរ ក្នុងអធិការណ៍នេះ ដោយអាគារយ៉ាងនេះ
 មិនបាន ។ ទើបពួកវេសាលក្កិក្កុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ឆាំគ្នាចាត់
 ចែងគ្រឿងបរិក្ការរបស់សមណៈជាច្រើនគឺ បាត្រផង ចីវរផង សំពត់ខ្ពស់-
 ទនៈផង ចំពង់មូលផង វត្ថុធម្មចង្កេះផង សំពត់តម្រង់ច័កផង ធម្មក្រកផង។
 គ្រោះថ្លោះឯង ពួកវេសាលក្កិក្កុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ឆាំគ្នាយកគ្រឿង
 បរិក្ការជាប់សមណៈនោះ ហើយដំឡើងទុកទៀងទៅកាន់នគរសេហ-
 ជាតិលុះចុងអំពីទូកហើយ ក៏ឈប់ធ្វើកត្តាច្បាស់ម្យ៉ាងមួយ ១ ។

[៣០៨] គ្រោះថ្លោះ ព្រះសាធុៈមានអាយុ ទៅកាន់ចំណាត់សម្លាប់
 នៅក្នុងព្រះកេម្មង្គោ មានចិត្តត្រិះរិះកត់ឡើងយ៉ាងនេះថា ពួកកិក្ខុណាហ្ន៎
 ដែលជាធម្មវិនិច្ឆោ ពួកកិក្ខុអ្នកនៅបានបាច់ទិស (ទិសខាងកើត) ឬថា ពួក
 កិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបារាយ័ន ។ ត្រាតាសដែលព្រះសាធុៈមានអាយុ
 ពិចារណាឲ្យធម៌ចំរើនវិញ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកកិក្ខុដែលនៅ
 បានបាច់ទិសជាធម្មវិនិច្ឆោ ឯពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបារាយ័ន ជាធម្ម-
 វិនិច្ឆោ ។ លំដាប់នោះ ទៅវាយយកអង្គនៅក្នុងពួកសុប្បាសក្រាញ បានដឹងឲ្យ
 សេចក្តីត្រិះរិះកត់ចិត្តរបស់ព្រះសាធុៈមានអាយុ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ

ស្វ័យយម្យំ កាយពន្ធនម្យំ បរិស្សាវនម្យំ ធម្មការកម្យំ-
 តិ ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណំ មេ តិច្ឆិវន្តំ ឬ ឥច្ឆិ
 បដិគ្គហេតុំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន ឧត្តរោ យាម ភិក្ខុ
 វិសតិវស្សោ អាយស្មតោ វេតស្ស ឧបដ្ឋាគោ ហោតិ ។
 អថទោ វេសាលិកា វិជ្ជេបុគ្គតា ភិក្ខុ យេ យាយស្មា ឧត្ត-
 រោ តេធម្មសង្កមីសុ ឧបសង្កមីតា អាយស្មន្តំ ឧត្តរ
 ឯតនកេតុំ បដិគ្គណ្ហាតុ អាយស្មា ឧត្តរោ សាមណាគំ
 បរិក្ការំ បត្តម្យំ ចីវរម្យំ បិសីននម្យំ ស្វ័យយម្យំ កាយ-
 ពន្ធនម្យំ បរិស្សាវនម្យំ ធម្មការកម្យំតិ ។ អលំ អាវុសោ
 បរិបុណ្ណំ មេ តិច្ឆិវន្តំ ឬ ឥច្ឆិ បដិគ្គហេតុំ ។ មនុស្ស
 ទោ អាវុសោ ឧត្តរ ភកវតោ សាមណាគំ បរិក្ការំ ឧបទា-
 មេន្តំ សទេ ភកវ បដិគ្គណ្ហាតិ តេនេវ តេ អត្ថបទា
 ហោន្តំ ទោ ទេ ភកវ បដិគ្គណ្ហាតិ អាយស្មតោ
 ច^(១) អាមទ្គស្ស ឧបទាមេន្តំ បដិគ្គណ្ហាតុ ភន្តេ មេរោ

១ អយំ ចសតោ ខ. ម. យោគលេខ ៩ ទិស្សនី ។ (អយស្មតោ ។)

ផង បំណងម្ហូបផង វត្ថុពន្ធនម្យំផង សំពត់កម្រងទឹកផង ធម្មក្រកផង ។
 ព្រះវេរមិនប្រាថ្នាទីនឹងទទួលដោយភាគៗ ម្ចាស់អាវុសចាំនឹងឡាយ កុំ
 ឡើយ ឱ្យមានក្រចឹកក្របំគ្រាន់ហើយ ។ សម័យនោះឯង មាន
 ភិក្ខុ មនុស្សប្រាជ្ញា ឬសត្វ ២០ វិស្សា ជាទេវតាបាចសំព្រះវេរមាន
 កាយ ។ សំដៅប៉ោះ ពួកវាឬក្នុងភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏ចូល
 ទៅក្រឡេក្រឡាមានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះ
 នឹងព្រះឧត្តរមានកាយថា ព្រះឧត្តរមានកាយ ចូរទទួលយកត្រៀមបរិក្ការ
 ជាបេសសមណៈ គឺបាតផង បីវែងផង សំពត់និស័នផង បំណងម្ហូប
 ផង វត្ថុពន្ធនម្យំផង សំពត់កម្រងទឹកផង ធម្មក្រកផង ។ ព្រះឧត្តរ
 មិនប្រាថ្នាទីនឹងទទួលដោយភាគៗ ម្ចាស់អាវុសចាំនឹងឡាយ កុំឡើយ
 ឱ្យមានក្រចឹកក្របំគ្រាន់ហើយ ។ ពួកវាឬក្នុងភិក្ខុ ពោលអង្វរថា ម្ចាស់
 ព្រះឧត្តរមានកាយ មនុស្សចាំនឹងឡាយតែងបង្ហាត់ត្រៀមបរិក្ការ ជាបេស
 សមណៈថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ទទួលយក មនុស្សចាំនឹងនោះ វែងមានចិត្តត្រេកអរ ដោយការទទួល
 បេសព្រះមានព្រះភាគនោះឯង បើព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់ទទួលទេ
 មនុស្សចាំនឹងនោះ តែងបង្ហាត់ទៅ ដើម្បីព្រះភាគទទួលបានកាយ ដោយ
 ភាគៗ បដិគ្គាលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះចៅជាម្ចាស់ ទទួលយក

សាមណាគំ បរិក្ខារំ យថា កតវតា បដិគ្គហិតោ ឯវមេវ
 សោ^(១) កវិស្សតិគំ បដិគ្គណ្ហា តាយស្មា ឧត្តរោ សាមណា-
 គំ បរិក្ខារំ យថា យេវេន បដិគ្គហិតោ ឯវមេវ សោ
 កវិស្សតិគំ ។ អថេហោ អាយស្មា ឧត្តរោ វេសាលំកេហិ
 វ្រិជ្ជបុត្តកេហិ កិក្ខុហិ ជិច្ចវ្រិជ្ជយមាធា ឯតំ ចីវរំ
 អត្តហេសិ វនេយ្យថេ អារុសោ យេន អត្តោតិ ។
 ឯត្តតំ អាយស្មា ឧត្តរោ ថេវ វនេតុ ឯត្តតំ^(២)
 កន្លេ ថេរោ សង្ឃមជ្ឈេ វនេតុ បុរុត្ថមេសុ ជនប-
 ទេសុ តុច្ឆា កតវត្ថោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មវាជិតោ^(៣) ចាចីន-
 តា កិក្ខុ អធម្មវាជិតោ ចាវេយ្យតា កិក្ខុតិ ។
 ឯវមេវសោតិ ចោ អាយស្មា ឧត្តរោ វេសាលំកេហ-
 ិ វ្រិជ្ជបុត្តតាជំ កិក្ខុជំ បដិស្សត្វា យេនាយស្មា
 វេតោ ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ វេតំ
 ឯត្តតំ កន្លេ ថេរោ សង្ឃមជ្ឈេ វនេតុ បុរុត្ថមេសុ
 ជនបទេសុ តុច្ឆា កតវត្ថោ ឧប្បជ្ឈន្តិ

១ ឧ. បរិក្ខារ ។ ២ ឧ. ឯត្តតតុ ។ ៣ ឧ. ធម្មវាជិ ។

ត្រៀនបរិក្ខារជាបេសសម ហៈចុះ បរិក្ខារនោះ ក៏ដូចជាព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលយកដែរ សូមព្រះគ្រូមានអាយុ ទទួលយកត្រៀនបរិក្ខារជាបេស
 សមណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ដូចជាព្រះជនចាត់ទទួលយកដែរ ។ ព្រោះនោះ
 ព្រះគ្រូមានអាយុ កាលបើពួកវ្រិជ្ជបុត្តកក្កដា ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី
 ចង្អុលចង្អំហើយក៏ទទួលយកតែចំរើ ១ ដោយពាក្យថា ម្ចាស់ព្រះសាទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវការដោយពាក្យណា ក៏របៀបពេលពាក្យនោះ
 ចុះ ។ ឯពួកវ្រិជ្ជបុត្តកក្កដា ពេលឮបរិញ្ញាថា សូមព្រះគ្រូមានអាយុ
 នៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះនឹងព្រះថេរៈថា បរិក្ខារណាម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូម
 ព្រះថេរៈនៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះ ក្នុងកល្យាណសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធច្រង់ព្រះ
 ភាគ កើតឡើងក្នុងជនបទទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួក
 កិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ជាធម្មវាជិ ឯពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងជនបទ-
 មេសុ ជាធម្មវាជិ ។ ព្រះគ្រូមានអាយុ ទទួលពាក្យពួកវ្រិជ្ជបុត្តកក្កដា
 ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អើតារុសោ ហើយកិច្ចលទៅរកព្រះវេត
 មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពេលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះវេត
 មានអាយុថា បរិក្ខារណាម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទៅពេល
 ពាក្យប៉ុណ្ណោះក្នុងកល្យាណសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធច្រង់ព្រះភាគ កើតឡើងក្នុង
 ជនបទទាំងឡាយ ដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុង

អង្គរាជិនោ តាចិនតា ភិក្ខុ អង្គរាជិនោ តាវេយ្យតា
 ភិក្ខុតិ ។ អធិប្ប មំ ភ្នំ ភិក្ខុ ជិយោជេសីតិ ដេវេ
 អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ បណាមេសី ។ អធិប្ប វេសានិកា
 វដ្តិបុត្តតា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ ឯតទរាជំ កំ អាវុសោ
 ឧត្តរ ដេវេ អាយតិ ។ តាបិកំ តោ អាវុសោ តតំ
 អធិប្ប មំ ភ្នំ ភិក្ខុ ជិយោជេសីតិ ដេវេ មំ បណា-
 មេសីតិ ។ ឧទុ ភ្នំ អាវុសោ ឧត្តរ វុឡោ វិសតិ-
 វស្សសីតិ ។ អាវុសោ អមិច មយំ តុរិយស្សយំ
 តណ្ហាមាតិ ។

(៣០០) អធិប្ប សង្ឃេ តំ អធិការណំ វិជិច្ឆិ-
 តុតាមោ សង្ឃបតិ ។ អធិប្ប អាយស្មា វេតោ
 សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃេ សាចេ
 មយំ ឥមំ អធិការណំ ឥធិ វុបសមេស្សម^(១) សិយាមិ
 បុណ្យាយកា^(២) ភិក្ខុ បុណ្យាយ ឧត្តោជេយ្យ ។
 យតិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ យត្ថវិមំ អធិការណំ សមុ-
 ច្យន្តំ សង្ឃេ តត្ថវិមំ អធិការណំ វុបសមេយ្យតិ ។

១ ឧ. វុបសមេយ្យម ។ ២ បុណ្យាយកាតិ ឬ បាវេ ភតិ ។

ទិសទានកើតជាអង្គរាជិ ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាវេយ្យ ជាអង្គរាជិ ។
 ព្រះបរមរោលរបរិញ្ញា តែភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចូលយើងទៅក្នុងធម៌ជាអតុ-
 សល ជាហើយតំបណ្ណញព្រះឡោះមានអាយុចេញទៅ ។ គ្រាពោះ ពួក
 វដ្តិបុត្តភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី គោលស្មារតីថ្លោះ មិនព្រះឡោះមាន
 អាយុថា ម្ចាស់ឡោះមានអាយុ ព្រះបរមនិយាយ ថា អូបម្តេចខ្លះ ។
 ព្រះឡោះប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ ធ្វើអំពើ
 អាក្រក់ហើយ ព្រះបរមរោលថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចូលយើងទៅក្នុង
 ធម៌ជាអតុសល ជាហើយតំបណ្ណញខ្ញុំចង្អាមក ។ ពួកវដ្តិបុត្តភិក្ខុគោល
 ថា ម្ចាស់ឡោះមានអាយុ ត្រង់លោកជាភិក្ខុចាស់ មានវស្ស ២០ ហើយ
 ឬ ។ ព្រះឡោះឆ្លើយថា អើអាវុសោទាំងឡាយ មែនហើយ ប៉ុន្តែយើង
 ទាំងឡាយ កាន់យកនិស្ស័យនឹងលោកជាគ្រូនោះឡើយ ។

(៣០១) គ្រាពោះ សង្ឃប្រាជ្ញាមិនវិនិច្ឆ័យកាតំសេចក្តីអតិកាតំ
 នោះ ភិប្រជុំគ្នា ។ លំដាប់នោះ ព្រះវេតមានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃ
 ឲ្យដឹងថា ម្ចាស់អាវុសោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ហើយយើងទាំងឡាយនឹងរង្វាប់
 អធិការណ៍នេះ ក្នុងទីនេះ មុនជាមុននឹងមានពួកភិក្ខុ ដែលជាអ្នកកាន់យកវត្ថុ
 ទាំង ១០ ភិក្ខុ ភិក្ខុទាំងនោះគប្បីស្រីវី ដើម្បីកម្មវិធីទៀតមិនទាន់ឡើយ ។

អដទោ ថេរោ វិញ្ញាណំ វេសាលី អតមំសុ តំ អនិចារណំ
វិជ្ជិច្ឆិដ្ឋិតុកាមា ។ តេន ទោ បទ សមយេន សត្វ-
កាមី ឆាម បឋត្យា សង្ឃត្តោ វិសវស្សសតិកោ^(១)
ឧបសម្បនាយ អាយស្មតោ អាទទ្ធស្ស សន្តិវិហារិកោ
វេសាលីយំ បដិវសតិ ។ អដទោ អាយស្មា វេតោ
អាយស្មន្តំ សម្ពុតំ សាលាភសំ ឯកនភេទ អហំអកុសោ
យស្មី វិហារេ សត្វកាមី ថេរោ វិហារតំ តំ វិហារំ ឧប-
តញ្ញមី សោ ភំ កាណស្សេ អាយស្មន្តំ សត្វកាមី
ឧបសង្កមិត្វា នំមាជំ ទស វត្ថុនំ បុរោយ្យសីតិ ។
ឯវំ កន្ថេតិ ទោ អាយស្មា សម្ពុតោ សាលាភសំ អាយ-
ស្មតោ វេតស្ស បទ្ធស្សេសំ ។ អដទោ អាយស្មា
វេតោ យស្មី វិហារេ សត្វកាមី ថេរោ វិហារតំ តំ
វិហារំ ឧបត្ថញ្ចំ ។ កត្តោ អាយស្មតោ សត្វកា-
មីស្ស សេនាសនំ បញ្ញត្តំ រោតិ ។ កត្តប្បធុទេ
អាយស្មតោ វេតស្ស ។ អដទោ អាយស្មា វេតោ

បើកម្មមានកាលក្នុងសង្គ្រោះហើយ អធិការណ៍នេះ តើគេច្បើនក្នុងចំណា
សង្គ្រោះម្យ៉ាងម្នាក់នេះ ក្នុងចំណោមវិញ ។ គ្រានោះ គិតជាដោះស្រាយ
ច្បាស់ ប្រាថ្នាខ្លាំងនឹងឆ្លើយនូវអធិការណ៍នោះ គឺនាំគ្នាទៅកាន់ត្រង់វេសាលី។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ចេញឈ្មោះសព្វកាមី^(១) មានវស្សា ១២០ កំរិត
អំពីទមសម្បទាមក ជាសិក្ខាវិហារិករបស់ព្រះអាទិទានមានកាយ លោកជា
សង្ឃត្ថេ (ធំ) លើផែនដី នៅកាស្រ័យក្នុងត្រង់វេសាលី ។ លំដាប់នោះ
ព្រះវេសមានកាយ ពេលពាក្យដូច្នេះ ខឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសាធារាមីមាន
កាយថា ម្ចាស់អាវុស្តា ព្រះសព្វកាមីត្ថេ នៅក្នុងវិហារលោក ខ្ញុំខឹង
ទៅកាន់វិហារនោះដែរ លោកឧបាសិក្ខុលោកព្រះសព្វកាមីមានកាយក៏
ព្រឹក ហើយសួរវត្តទូទៅប្រការនេះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសាធារាមីមានកាយ
ទទួលពាក្យព្រះវេសមានកាយថា អើលោកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
សព្វកាមីត្ថេ គង់នៅក្នុងវិហារលោក ព្រះវេសមានកាយ ក៏ចូលទៅ
កាន់វិហារនោះដែរ ។ សេនាសនៈគេគ្រាលទុកសម្រាប់ព្រះសព្វកាមីមាន
កាយ នៅក្នុងល្វែង ។ សេនាសនៈដែលគេគ្រាលទុក សម្រាប់ព្រះវេស
មានកាយ ក្នុងល្វែងដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះវេសមានកាយ

១ ឧ. វិស័យស្រុកគិរី ។

២. ក្នុងវិមត្តិគោត្តន្ត ព្រះថេរៈ តោះចាស់ជាងអ្វីក្នុងគល់ក្នុងលោក ក្នុងគ្រាគោះ ។

អយំ ថេរោ មហាស្ថកោ ន ធិបជ្ជតីតិ ន សេយ្យំ
 កម្មេតិ^(១) ។ អាយស្មា សព្វកាមី អយំ ភិក្ខុ
 អាគន្ធកោ កំលត្តោ ន ធិបជ្ជតីតិ ន សេយ្យំ
 កម្មេសិ ។

[៣០០] អថទោ អាយស្មា សព្វកាមី ត្ថិយា បច្ចុ-
 សសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ^(២) អាយស្មន្តំ វេតំ ឯតទរោច
 កកមេច ត្វំ កុម្មំ វិហារេន ឯតវហំ តហុលំ វិហារសីតិ។
 មេត្តាវិហារេន ទោ អហំ កន្តេ ឯតវហំ តហុលំ
 វិហារមីតិ។ កុល្យកវិហារេន កិរ ត្វំ កុម្មំ ឯតវហំ
 តហុលំ វិហារសី^(៣) កុល្យកវិហារោ ហេសោ^(៤) កុម្មំ
 យទិទំ មេត្តាតិ ។ បុព្វេន មេ កន្តេ តិហិក្ខុតស្ស
 រាជីល្លា មេត្តា តេហាហំ ឯតវហំ មេត្តាវិហារេន
 តហុលំ វិហារមី អមិច មយោ ចិរយ្យត្តំ អរហន្តំ^(៥)
 ថេរោ ចន កន្តេ កកមេច វិហារេន ឯតវហំ តហុលំ
 វិហារតីតិ ។ សុញ្ញតាវិហារេន ទោ អហំ កុម្មំ ឯតវហំ
 តហុលំ វិហារមីតិ ។ មហាបុរិសវិហារេន កិរ កន្តេ

១ ឧ. ម. កម្មេសិ ។ ២ ឧ. បោគ្ករកម្ម បច្ចុដ្ឋាយតិ វចនំ ១ ទំស្សតិ ។
 ៣ ម. វិហារសីតិ ។ ៤ ឧ. ម. ចសោ ។ ៥ ម. អរហន្តំ ។

លោកមិនបានសិន្និដ្ឋានដោយគិតថា ព្រះថេរៈនេះមានចំណាស់ហើយ លោក
 មិនទាន់សិន្និដ្ឋានឡើយ ។ ឯព្រះសព្វកាមីមានអាយុ លោកក៏មិនសិន្និដ្ឋានដោយ
 គិតថា ភិក្ខុនេះជាអាគន្ធកៈ មានសេចក្តីឡើយព្រួយ លោកក៏មិនសិន្និដ្ឋានដែរ ។

[៣១១] ត្រាឆោះ ព្រះសព្វកាមីមានអាយុ គ្រោកច្បាំងក្នុង
 សម័យក្តីស្មាននៃគ្រី ហើយក៏ពោលផ្សំនេះ នឹងព្រះវេរមានអាយុថា
 ខ្លាចលោកជំងឺចំរើន ឥឡូវនេះ លោកច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូច
 ម្តេច ។ ព្រះវេរឆ្លើយថា បពិត្រព្រះគុណជំងឺចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះ
 គុណច្រើននៅដោយធម៌ ជាគ្រឿងនៅ និមេត្តា ។ ព្រះសព្វកាមីពោល
 ថា ខ្លាចលោកជំងឺចំរើន ឮថា ឥឡូវនេះ លោកច្រើននៅដោយធម៌ជា
 គ្រឿងនៅបន្តិចបន្តួច^(១) ខ្លាចលោកជំងឺចំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅបន្តិច
 បន្តួចនេះ និមេត្តានេះឯង ។ ព្រះវេរពោលថា បពិត្រព្រះគុណជំងឺចំរើន
 កាលណាដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថនៅឡើយ តែងសន្សំមេត្តាធម៌ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាគ្មានកាលឥឡូវនេះ ខ្ញុំច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿង
 នៅនិមេត្តា ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានសម្រេចនូវព្រះអរហន្ត ជាយូរដែរហើយ

២ ក្នុងសាស្ត្រនិយមន័យ ធម៌ជាគ្រឿងនៅដូច មិនព្រៃ ឬ ព្រំ ។

នាម កន្លែង វេសាលីកា វដ្តបុត្តកា ភិក្ខុ វេសាលី-
 យំ ធរស វត្ថុនំ ធិដេន្ទ្រ កប្បតិ សិទ្ធិលោកាគរេហ្ម
 កប្បតិ ទុត្តលកេហ្ម កប្បតិ តាមន្តរកេហ្ម កប្បតិ
 អាវាសកេហ្ម កប្បតិ អនុមតិកេហ្ម កប្បតិ អា-
 ចិណ្ឌកេហ្ម កប្បតិ អមជិតកេហ្ម កប្បតិ ជេលោតិ
 បាតុំ កប្បតិ អធិសតំ ធិសីនំ កប្បតិ ជាតុបាជិតន្ត
 មេវេន កន្លែង ទុបដ្ឋាយស្ស មូលេ តហ្ម ធម្មោ ច វិទ-
 យោ ច បរិយត្តោ វេសស្ស កន្លែង ធម្មតា វិធីយតា បទ្ទ-
 វេត្តន្តស្ស តាមំ ហោតិ តេ ទុ ទោ ធម្មវាទិចោ
 បាជិណកា វា ភិក្ខុ ចាបេយ្យតា វាតិ ។ តយាម
 ទោ អាវុសោ ទុបដ្ឋាយស្ស មូលេ តហ្ម ធម្មោ ច
 វិទយោ ច បរិយត្តោ តុយ្ហំ បទ អាវុសោ ធម្មតា
 វិធីយតា បទ្ទវេត្តន្តស្ស តាមំ ហោតិ តេ ទុ ទោ
 ធម្មវាទិចោ តាជិណកា វា ភិក្ខុ ចាបេយ្យតា វាតិ ។
 ឧយំ ទោ កន្លែង ធម្មតា វិធីយតា បទ្ទវេត្តន្តស្ស

បពិត្រព្រះពុទ្ធជាដ៏ចម្រើន ពួកវដ្តបុត្តកត្តុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីទាំង
 នេះសំដែងវត្ថុទាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយ
 អំបាលក្នុងតាត ឬ ការកំណត់ដោយស្រាវជ្រាវព្រះភាគីព្រះប្រមាណ
 ពីរឆ្នាំ ឬ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក ឬ ការកំណត់ដោយ
 កាវាស ឬ ការកំណត់ដោយអនុមតិ ឬ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌៈ ឬ
 ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ដូច ឬ ការកំណត់ដោយ
 ទឹកស្រះមិនទាន់ដោយ ឬ មាសនឹងប្រាក់ ឬ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ធម៌ក្តី
 វិន័យក្តី ដែលព្រះថេរៈជាម្ចាស់បានរៀនសូត្រមកប្រើនាហើយ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះទេវជ្ឈរាជ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន កាលដែលព្រះថេរៈចំពោះពរណា
 នូវធម៌នឹងវិន័យ មានសេចក្តីចូលចិត្តដូចម្តេច ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទិ
 ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសទាំងពីរ ១ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាយ
 ព្រះសព្វកម្មភោគព្រះពុទ្ធចាតិ ឆ្ងាយគាវុសា ធម៌ក្តី វិន័យក្តី ជា
 ច្រើន ដែលលោកបានរៀនសូត្រមកហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះទេវជ្ឈរាជ
 ឆ្ងាយគាវុសា ចុះកាលលោកចំពោះពរណានូវធម៌នឹងវិន័យមានសេចក្តីចូលចិត្ត
 ដូចម្តេច ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទិ គឺពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសទាំង
 ពីរ ១ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាយ ១ ព្រះសព្វកម្មភោគព្រះ
 ពុទ្ធចាតិ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន កាលដែលព្រះថេរៈចំពោះពរណានូវធម៌នឹងវិន័យ

ឯវំ ហោតិ អធិប្បវាទិយោ ចាចីនកា ភិក្ខុ ធម្មវាទិយោ
 ចាមេយ្យកា ភិក្ខុតិ អបិបាហំ ន តាវ ធិដ្ឋិ អាវិក-
 រោមិ អប្បេនាម មំ ឥមស្មី អធិការណ៍ សម្មាសម្ពុ-
 យ្យាតិ ។ មយ្ហំមិ ទោ អាវុសោ ធម្មត្វា វិនយត្វា
 បច្ចុវេក្ខន្ធស្ស ឯវំ ហោតិ អធិប្បវាទិយោ ចាចីនកា
 ភិក្ខុ ធម្មវាទិយោ ចាមេយ្យកា ភិក្ខុតិ អបិបាហំ ន
 តាវ ធិដ្ឋិ អាវិករោមិ អប្បេនាម មំ ឥមស្មី អធិការ-
 ណ៍ សម្មាសម្ពុយ្យាតិ ។

[៣០៦] អធិទោ សុវេជ្ជា តំ អធិការណ៍ វិនិច្ឆ័យ-
 កុត្តារោ សុទ្ធិបតិ ។ តស្មី ទោ បទ អធិការណ៍
 វិនិច្ឆ័យមានេ អនត្តាទិ^(១) ទេវ កស្សាទិ ជាយទ្ធិ ន
 ទេកស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ វិញ្ញាយតិ ។ អធិទោ
 អាយស្មា ហរតា សង្ឃំ ញាមេសិ សុណាតុ មេ កន្ត្ត
 សុវេជ្ជា អត្តាកំ ឥមស្មី អធិការណ៍ វិនិច្ឆ័យមានេ
 អនត្តាទិ ទេវ កស្សាទិ ជាយទ្ធិ ន ទេកស្ស ភាសិ-
 តស្ស អត្ថោ វិញ្ញាយតិ ។ យធិ សង្ឃស្ស បត្តកាល្យំ

១ ខ. ម. អនត្តាទិ ។

មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងទិសភាគីកើតជាអធម្ម-
 ភិក្ខុ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនប្រាស្សជាធម្មភិក្ខុ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណាទោ-
 មិនទាន់ធ្វើឱ្យជាក់លាក់ស្តីពីដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) នៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច
 សង្ឃភូមិសង្ឃក្នុងព្រះករុណាក្នុងអធិការណ៍នេះ ។ ព្រះសព្វកាយិណាល
 ថា ខ្លួនអាវុសោ កាលដែលខ្ញុំបានឮទូរដ្ឋនិវិន័យ ក៏មានសេចក្តី
 ចូលចិត្តយ៉ាងនេះដែរថា ពួកភិក្ខុដែលនៅ ក្នុងទិសភាគីកើតជាអធម្មភិក្ខុ
 ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនប្រាស្សជាធម្មភិក្ខុ ប៉ុន្តែខ្ញុំក៏នៅមិនទាន់ធ្វើឱ្យជាក់
 លាក់ស្តីពីដ្ឋិនៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច សង្ឃភូមិសង្ឃក្នុងអធិការណ៍
 នេះផង ។

[៣១១] ត្រាឆោះ សង្ឃមានប្រាថ្នាដឹងវិនិច្ឆ័យ កាត់សេចក្តីអធិ-
 ការណ៍នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ ក៏កាលដែលសង្ឃក៏ពុទ្ធិវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍នោះ
 ក៏មានពាក្យដដែលគ្នាភក្តិបំផុតគ្នាផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិត
 នីមួយ ក៏គ្នាអនុគណាផងបានផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះវេទមានកាយបុគ្គ
 សូត្របូកសសង្ឃទ្បផងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃម្តាប់ខ្ញុំ
 កាលដែលយើងទាំងឡាយកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍នេះ ក៏មានពាក្យដ-
 ដែលគ្នាភក្តិបំផុតគ្នាផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនីមួយ ក៏គ្នាអនុ
 គណាផងបានផង ។ បើគ្នាមានកាលគ្នាដែលសង្ឃហើយ សង្ឃភូមិ

សង្ឃ ឥម អធិការណ៍ ឧត្តាហិកាយ វុបសមេយ្យ។
 សង្ឃ ចត្តារោ ចាចិលកេ ភិក្ខុ ចត្តារោ ចាថេយ្យ-
 កេ ភិក្ខុ ឧច្ឆិទំ ចាចិលកានំ ភិក្ខុនំ អាយស្មន្តញ្ច
 សត្វកាមី អាយស្មន្តញ្ច សាឡិ អាយស្មន្តញ្ច ឧជ្ជ-
 សោភិតំ^(១) អាយស្មន្តញ្ច វិសកតាមិកំ ចាថេយ្យកានំ
 ភិក្ខុនំ អាយស្មន្តញ្ច វេតំ អាយស្មន្តញ្ច សម្ពុតំ
 សាលាវិសំ អាយស្មន្តញ្ច យសំ កាតកណ្ហកម្មតំ អាយស្មន្តញ្ច សុមទ្ធិ^(២) ។ អថេវា អាយស្មា វេតោ សង្ឃ
 ញាបេសិ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃ អម្ពាតំ ឥមស្មី
 អធិការណ៍ វិទិច្ចយមាន អនត្តានំ ចេវកប្បនំ ជាយន្ត
 ន ចេតស្ស ភាសិតស្ស អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ យនិ
 សង្ឃស្ស ចត្តកលំ សង្ឃ ចត្តារោ ចាចិលកេ ភិក្ខុ
 ចត្តារោ ចាថេយ្យកេ ភិក្ខុ សម្មន្ទេយ្យ ឧត្តាហិកាយ
 ឥម អធិការណ៍ វុបសមេតុ ។ ឯសា ញត្ថិ ។ សុ-
 ណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃ អម្ពាតំ ឥមស្មី អធិការណ៍

១ ឧ. ម. ឧត្តសោភិតំ ។ ២ អរិយមម្មប្រាសាទ សិលា ៩ វិស្សាភិ ។

រម្ងាប់អធិការណ៍នេះដោយទុក្ខាហិតកម្ម^(១) ។ ជំនុំសង្ឃជ្រើសរើសយកភិក្ខុ
 ដែលនៅក្នុងទិសឆាន់ភិក ៤ រូប យកភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាថេយ្យ
 ៤ រូប ចំណែកឆាន់ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសឆាន់ភិក គឺ ព្រះសព្វកាមី
 មានអាយុ ១ ព្រះសាឡិ មានអាយុ ១ ព្រះឧជ្ជសោភិតៈ មានអាយុ ១
 ព្រះវិសកតាមិកៈ មានអាយុ ១ ភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាថេយ្យ គឺ
 ព្រះវេតមានអាយុ ១ ព្រះសម្ពុតសាលាវិសំ មានអាយុ ១ ព្រះយស-
 កាតកណ្ហកម្មមានអាយុ ១ ព្រះសុមនៈ មានអាយុ ១ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះវេតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាសសង្ឃវិជ្ជិកា បដិក្រព្រះ
 សង្ឃវិជ្ជិកោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងពិនិត្យយកវិជ្ជិកាអធិ-
 ការណ៍នេះទៅ តើមានពាក្យដែលគួរកេចចំណុះឆាន់ផង ពិនិត្យសេចក្តីអ-
 ធិប្បាយនៃកាសិកន្តមួយក៏គួរអនុវត្តណាស់ផងបានផង ។ បើកម្មមានកាល
 គួរដែលសង្ឃហើយ សង្ឃអប្បសខ្មកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសឆាន់ភិក
 ៤ រូប ភិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាថេយ្យ ៤ រូប ដើម្បីនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍
 នេះ ដោយទុក្ខាហិតកម្ម ។ នៅដាច់គ្នា ។ បដិក្រព្រះសង្ឃវិជ្ជិកោ
 សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងពិនិត្យយក កំពុងវិជ្ជិកាអធិការណ៍នេះ

១ ក្នុងអង្គបិដកប្រាសាទ កាលបើសម្តែងយកភិក្ខុកំណត់លេខ ដើម្បីរម្ងាប់អធិការណ៍
 ដែលតែងមានឡើងហៅថា ឧត្តាហិកា ។

វិជ្ជាជ្ជាយម៉ាង អនត្តាន់ ចេវ ភស្តុន្ត ជាយន្ត ១ ចេ-
 កស្ស កាសិកស្ស អន្តា វិញ្ញាយតិ ។ សង្ខេប ចត្តា-
 រោ ចាចិទតេ កិក្ខុ ចត្តារោ ចាបេយ្យកេ កិក្ខុ
 សម្មតិ ឧត្តាហិកាយ សម្ម អនិករណំ វ្យាសមេតុ ។
 យស្សយស្សតោ ទមតិ ចតុន្ត ចាចិទតោន្ត^(១) ចតុន្ត
 ចាបេយ្យតាន់ កិក្ខុន់ សម្មតិ ឧត្តាហិកាយ សម្ម
 អនិករណំ វ្យាសមេតុ សោ តុល្លាស្សយស្ស ចតុមតិ
 សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ខេប ចត្តារោ ចាចិ-
 ទតោ កិក្ខុ ចត្តារោ ចាបេយ្យតា កិក្ខុ ឧត្តាហិ-
 កាយ សម្ម អនិករណំ វ្យាសមេតុ ។ ទមតិ សង្ខស្ស
 តស្មា តុល្លា ។ វិសេតំ ចារយមីតិ ។

[៣១២] តេន ចោ បទ សមយេន អនិកោ ឆាម
 កិក្ខុ ធនសវស្ស សង្ខស្ស ចាតិហេតុក្កុស្តេសកោ
 ហោតិ ។ អថចោ សង្ខេប អាយស្មន្តបិ អនិកំ សម្ម-
 តិ វេរនំ កិក្ខុនំ អាសនប្បញ្ញាបតំ ។ អថចោ

១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

កើតមានភាពរួចផុតពីការបំប្លែងនៃធម៌ ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិត
 ធម៌យុត្តិធម៌អន្តរាគមន៍ជាដើម ។ សង្ខេបបានសង្ខេបពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុង
 ចិត្តភាពកើត ២ រូប ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាបេយ្យ ២ រូប ដើម្បីឲ្យបំប្លែង
 អធិការណ៍នេះ ដោយឡែកពីកម្ម ។ ការសង្ខេបពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុង
 ចិត្តភាពកើត ២ រូប ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបាបេយ្យ ២ រូប ដើម្បីឲ្យបំប្លែង
 អធិការណ៍នេះដោយឡែកពីកម្ម តាមចិត្តដែលលោកមានអាយុអង្គណា
 លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្រៀម មិនតាមចិត្តដែលលោកមានអាយុ
 អង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះឲ្យប្រើប្រាស់ឡើយ ។ សង្ខេបបានសង្ខេប
 ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងចិត្តភាពកើត ២ រូប ឆ្លងពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងផែនបា-
 បេយ្យ ២ រូប ដើម្បីឲ្យបំប្លែងអធិការណ៍នេះ ដោយឡែកពីកម្ម ។ ការសង្ខេប
 នេះតាមចិត្តដែលសង្ខេបហើយ ត្រូវប្រើប្រាស់បានជាសង្ខេបស្រៀម ។ ខ្ញុំចាំ
 ទុកឲ្យសេចក្តីនេះ ដោយពាក្យស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[៣១២] សម័យនានាឯង មានកិក្ខុ ១ រូប ឈ្មោះអនិក ឬសបាន១០
 ស្បែក ជាអ្នកស្រីផងឲ្យចាត់ហេតុដល់សង្ខ ។ លំដាប់នោះ សង្ខក៏សង្ខេប
 អនិកមានអាយុ ឲ្យជាអ្នកប្រាសភាសនាដល់ពួកកិក្ខុជាដើម ។ ត្រាតោះ

ដេរាង កិត្យាង ឯកឧបោសិ កត្ត ធុ ទោ មយំ សម័
 អធិការណ៍ វ្យាសមេយ្យោមាតិ ។ អធិទោ ដេរាង កិត្យាង
 ឯកឧបោសិ អយំ ទោ វាលិកាភម្មោ រមណីយោ
 អប្បសន្នោ អប្បនិស្សោសោ យន្ត្រំ មយំ វាលិកាភម្ម
 សម័ អធិការណ៍ វ្យាសមេយ្យោមាតិ ។ អធិទោ ដេរា
 កិត្យា វាលិកាភម្មំ អគម៌សុ កំ អធិការណ៍ វិនិច្ឆ័យត្ថ-
 តាមា^(១) ។

(៣០៥) អធិទោ អាយស្មា វេរតោ សង្ឃំ ញាបេសិ
 សុណតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ
 អហំ អាយស្មន្តំ សត្វតាមី វិធមយំ បុត្រេយ្យន្តំ ។ អាយ-
 ស្មា សត្វតាមី សង្ឃំ ញាបេសិ សុណតុ មេ អាវុសោ
 សង្ឃោ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ អហំ វេរតេន
 វិធមយំ បុត្រោ វិស្សន្តេយ្យន្តំ ។

(៣០៦) អធិទោ អាយស្មា វេរតោ អាយស្មន្តំ សត្វ-
 តាមី ឯកឧភោត កម្មតិ កន្តេ សិទ្ធិលោណាកច្ឆោតិ ។
 កោ សោ អាវុសោ សិទ្ធិលោណាកច្ឆោតិ ។ កម្មតិ
 កន្តេ សិទ្ធិតា លោណំ បរិហារិកុ យត្ត កាលោណិកំ

ពួកភិក្ខុជាដោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយគប្បីទ្វាបអធិ-
 ការណ៍នេះ ក្នុងទីណាថ្នាំ ។ ទើបភិក្ខុជាដោះទាំងឡាយ មានសេចក្តីរិះគិត
 ដូច្នេះទៅទៀតថា វាលិកាភម្មនេះឯង ជាទីគួរត្រេកអរ មានសំឡេងស្រព
 មានស្វាភក្តិកងកំភិច បើដូច្នោះគួរយើងទាំងឡាយទៅទ្វាបអធិការណ៍នេះ
 ក្នុងវាលិកាភម្មនេះ ។ សំដៅដោះ ភិក្ខុជាដោះទាំងឡាយ មានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាទាំងទ្វាបអធិការណ៍នោះ ក៏បំភ្លឺទៅកាន់វាលិកាភម្ម ។

(៣០៧) ត្រាដោះឯង ព្រះវេរតមានកាយ បានសូត្រប្រកាស
 សង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសន្តិភិក្ខុ
 មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរវិធមនីតិព្រះសព្វតាមីមានកា-
 យ ។ ព្រះសព្វតាមីមានកាយ ក៏សូត្រប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ម្ចាស់
 អាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសន្តិភិក្ខុមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះ
 វេរតត្រូវសួរវិធមនីតិព្រះវេរតខ្ញុំ ។ ត្រូវដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(៣០៨) ទើបព្រះវេរតមានកាយ កាលដូច្នេះទ័ងព្រះសព្វតាមី
 មានកាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់ដោយកំហុសក្នុងក្បួន
 ក្បួនវេទ ។ ព្រះសព្វតាមីសួរវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយកំ-
 ហុសក្នុងក្បួននោះ ដើម្បីដូចម្តេច ។ ព្រះវេរតពាលថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុត្រូវកំហុសដោយក្បួន ដោយភិក្ខុថា គោននៃវេរសាប

កវិស្សតិ តត្ថ បរិកុញ្ញស្សមីតិ ។ ឆាវុសោ កាប្បតិកិ ។
 កាត្ថ បដិក្ខុត្តន្តិ ។ សាវត្ថិយា សុត្តវិភង្គតិ ។ កី អាបដ្ឋ-
 តិកិ ។ សន្និដិការកាភោជនេ ចាចិភ្លយន្តិ ។ សុណាតុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥនំ បមមំ វត្ថុ សង្ឃោ វិចិច្ចតំ ។
 ឥតិបំ វត្ថុ ឧទ្ទម្មំ ឧទ្ទិយំ អបតតសត្តសាសនំ ។
 ឥនំ បមមំ សលាគំ ចិក្ខុចាមិ ។

[៣០៧] កាប្បតិ កន្តេ ទ្ធព្ពុលកាប្បោតិ ។ តោ សោ
 អាវុសោ ទ្ធព្ពុលកាប្បោតិ ។ កាប្បតិ កន្តេ ទ្ធព្ពុលាយ
 ឆាយាយ វិភវន្តាយ វិភាលេ ភោជនំ កុញ្ញតុត្ថំ ។

មានក្នុងកាលណា អាត្មាអញ្ចឹងនឹងក្នុងកាលនោះ ដូច្នេះ គួរដឹង ។
 ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេរស្សរោ ចុះព្រះ
 មានព្រះភាគច្រើនយ៉ាងក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគច្រើនយ៉ាងក្នុងសុត្តវិភង្គ^(១) ក្នុងត្រីសាវត្ថិ ។ ព្រះវេរស្សរោ កុំកុ
 នោះត្រូវតាមភ្នំអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីប្រាប់ថា ត្រូវតាមភ្នំបាចិភ្លយៈ ព្រោះតាំង
 វត្ថុដែលសន្សំខុត ។ ព្រះវេរស្សគ្របកាសថា បដិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
 សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុជាបឋមនេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។
 វត្ថុនេះខុសបាតចមិ ខុសបាតវិនិច្ឆ័យ ប្រាសបាតសាសនាខែព្រះសាស្តា
 ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្មារតីនេះជាបឋម ។

[៣០៨] ព្រះវេរស្សរោ^(២) គាថា បដិគ្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការ
 កំណត់ដោយស្រឡាចលព្រះភាគិក្យជ្រប្រមាណពីរដ្ឋាបំ គួរដឹង ។ ព្រះ
 សព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រឡាចល
 ព្រះភាគិក្យជ្រប្រមាណពីរដ្ឋាបំនោះ ឯភ័ក្ត្រចម្លេច ។ ព្រះវេរ
 រោលថា បដិគ្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កាលបើស្រឡាចលព្រះភាគិក្យ
 កន្លងទៅប្រមាណពីរដ្ឋាបំ កុំកុតាំងភោជនក្នុងវេលាវិកាល គួរដឹង ។

១ ក្នុងយោធិតថា ពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគចែកបរមោភិក ហៅថា សុត្តវិភង្គ ឬ
 សាវត្ថិបដិកាថា បរាភាគិយ ហៅថា សុត្តវិភង្គ ។

អនតិវត្តកោដិ ជាចិត្តយុទ្ធិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត្រ
 សង្ខេប ឥត តតិយ វត្ថុ សង្ខេប វិចិត្រ ។ ឥតបិដ
 វត្ថុ ឧទ្ធច្ឆ័ ឧទ្ធច្ឆ័ ឧទ្ធច្ឆ័ អបគតសត្វសាសន ។ ឥត
 តតិយ សណកំ ជិត្តិយាមិ ។

(៣១៩) កម្មតិ កន្ត្រ អាវសកម្មតិ ។ កោ
 សោ អាវសោ អាវសកម្មតិ ។ កម្មតិ កន្ត្រ
 សម្មត្តិយា អាវសា សមាធិសីមា ជាត្រាសនំ
 កាតុន្តិ ។ ជាវសោ កម្មតិ ។ កត្ត បដិក្ខត្តន្តិ ។
 រាជគរោ ឧទោសនសំយុត្តតិ ។ គី អាបជ្ជតិ ។
 វិទយាតិសារេ ធុត្តន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត្រ សង្ខេប

ព្រះសព្វកម្មតិយថា ត្រូវតាមត្ថិបាចិត្តិយៈ ព្រោះតាមកោដិដែលភិក្ខុមិន
 បានធ្វើនិយម ឬមិនមែនជាវត្ថុសលដែលអំពីភិក្ខុយិ ។ ព្រះវេរក
 សូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៣
 នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុស
 ចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនាព្រះលាស្តា ដោយប្រការផ្ទះផ្ទះឯង ។
 ខ្ញុំដាក់ចុះឲ្យស្តេចទី ៣ នេះ ។

(៣២០) ព្រះវេរកសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កាលកំណត់
 ដោយការស គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកម្មតិយតបវិញថា ម្ចាស់ការស
 កំណត់ដោយការសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេរកតបថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការសច្រើន មានសីមាស្មីតា ភិក្ខុធ្វើទេវបាសថកម្ម
 ថ្ងៃផ្សេង ។ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកម្មតិយថា ម្ចាស់ការស មិនគួរ
 ទេ ។ ព្រះវេរកសួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាភក្កន៍ទិណ ។
 ព្រះសព្វកម្មតិយថា ទ្រង់យាភក្កន៍ទេវបាសថសំយុត្ត (ទេវបាសថកម្មនៈ)
 ក្នុងគ្រឿងផ្សេង ។ ព្រះវេរកសួរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវតាមត្ថិ ។ ព្រះ
 សព្វកម្មតិយថា ត្រូវតាមត្ថិទុក្ខផ្សេង ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះវិន័យ ។
 ព្រះវេរកសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ឥតិ ចក្កុន្តំ វត្ថុ សង្ខេប វិចិត្រំ ។ ឥតិបីធិ វត្ថុ ឧទ្ទម្មំ
 ឧត្តិមយំ អបគតសត្វសាសនំ ។ ឥតិ ចក្កុន្តំ សលាគំ
 ធិត្ថិបាមិ ។

[៣២០] កប្បតិ កន្ត្ត អនុមតិកប្បោតិ ។ កោ
 សោ អាវុសោ អនុមតិកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្ត្ត វត្ថុ
 សង្ខេប កម្មំ កាតុំ អាគារេ ភិក្ខុ អនុមាទេស្សាមាតិ^(១) ។
 ចាវុសោ កប្បតិ ។ កត្ត បដិវត្តិកម្មំ ។ ចម្រេ-
 យ្យោ វិទយវត្ថុស្មិដ្ឋំ ។ កី កប្បតិ ។ វិទយាតិសារ
 ធុក្កដន្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្ត្ត សង្ខេប ឥតិ បញ្ចម្មំ
 វត្ថុ សង្ខេប វិចិត្រំ ។ ឥតិបីធិ វត្ថុ ឧទ្ទម្មំ ឧត្តិមយំ
 អបគតសត្វសាសនំ ។ ឥតិ បញ្ចម្មំ សលាគំ ធិត្ថិបាមិ ។

១ មាត្របិដក អនុមតិ អាទេស្សាមាតិ ជាង អាគារេ ។

វត្ថុ ២ នេះ សង្ខបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ វត្ថុនេះ ខុសបាគធម៌
 ខុសបាគវិន័យ ប្រាសបាគសាសនាវិនិច្ឆ័យសាស្ត្រ ដោយប្រការ
 ដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះឆ្លៀតស្លាភ័យ ២ នេះ ។

[៣២១] ព្រះវេរស្សថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការពំណាច់
 ដោយអនុមតិ គួរវែងឬ ។ ព្រះសព្វកាមីស្សភយិញថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ការពំណាច់ដោយអនុមតិនោះ កើតដូចម្តេច ។ ព្រះវេរស្សថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សង្ខជាពួក ធ្វើសង្ខកម្មដោយភិក្ខុ យើង
 ទាំងឡាយនឹងរាប់ពួកឲ្យកិច្ច ដែលមកដល់យល់ព្រម ប្រាកដជាទាន
 ក្រោយ គួរវែងឬ ។ ព្រះសព្វកាមីធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនគួរទេ ។
 ព្រះវេរស្សថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងចំណា ។ ព្រះសព្វកាមីធ្វើយថា
 ទ្រង់យាត់ក្នុងវិទយវត្ថុ ក្នុងចម្រើយ្យក្ខន្ធករ ។ ព្រះវេរស្សថា ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវតាមភិក្ខុ ព្រះសព្វកាមីធ្វើយថា ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ព្រោះប្រព្រឹត្តិស្ម័គ្រ
 ព្រាវិន័យ ។ ព្រះវេរស្សត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុ ២ នេះសង្ខបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ
 ខុសបាគធម៌ ខុសបាគវិន័យ ប្រាសបាគសាសនាវិនិច្ឆ័យសាស្ត្រ ដោយ
 ប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះឆ្លៀតស្លាភ័យ ២ នេះ ។

[៣២០] កប្បតិ កន្ត្ត អាចិណ្ឌុកប្បោតិ ។ កោ
 សោ អាវុសោ អាចិណ្ឌុកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្ត្ត ឥន្ទ
 មេ ឧបជ្ឈាយេន អជ្ឈាចិណ្ឌុំ ឥន្ទ មេ អាចិណ្ឌុយេន
 អជ្ឈាចិណ្ឌុន្តិ អជ្ឈាចិណ្ឌុន្តិ ។ អាចិណ្ឌុកប្បោ កោ
 អាវុសោ ឯកោច្ឆោ កប្បតិ ឯកោច្ឆោ ន កប្បតិ តិ ។
 សុណាតុ មេ កន្ត្ត សង្ខោ ឥន្ទ ឆន្ទ វត្ថុ សង្ខេប
 វិជ្ជាចិត្ត ។ ឥតិប័ន្ទ វត្ថុ ឧត្តម្ម ឧត្តិយ អបេកកសត្ថុ
 សាសនំ ។ ឥន្ទ ឆន្ទ សុណាតំ ធិត្តាចារិម ។

[៣២២] កប្បតិ កន្ត្ត អមចិតកប្បោតិ ។ កោ
 សោ អាវុសោ អមចិតកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្ត្ត យំ
 តំ ទិវំ ទិវារាវំ វិជ្ជាចិត្ត អសម្បត្តំ នធិការំ កុត្តាវិចា

[៣២១] ព្រះវេទស្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់
 ដោយអាចិណ្ឌុៈ គួរដើរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីស្វរិញ្ញថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ការកំណត់ដោយអាចិណ្ឌុៈនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេទនាថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រាជ្ញាដោយភិក្ខុថា អំពើនេះ ព្រះឧបជ្ឈាយំ
 របស់យើងធ្លាប់សន្សំមកហើយ អំពើនេះ តាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់សន្សំមក
 ហើយដូច្នេះ គួរដើរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីស្វរិញ្ញថា ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់
 ដោយអាចិណ្ឌុៈ គួររះ មិនគួររះ ។ ព្រះវេទសូត្រប្រកាសថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសន្សំហប់ខ្ញុំ វត្ថុ ៦ នេះ សន្សំបានវិជ្ជុយ
 ដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ទុសបាគណមិ ទុសបាគណីយ ប្រាសចាក
 សាសនាខែព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាភិក្ខុខ្ពស់ស្វាគ
 ទី ៦ នេះ ។

[៣២២] ព្រះវេទស្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការកំណត់
 ដោយទិកដោះដែលមិនទាន់ផ្ទុក គួរដើរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីស្វរិញ្ញថា
 ម្ចាស់អាវុសោ ការកំណត់ដោយទិកដោះ ដែលមិនទាន់ផ្ទុកនោះ តើដូច
 ម្តេច ។ ព្រះវេទនាថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទិកដោះស្រស់ណា
 ដែលលេចនិកាវៈជាទិកដោះស្រស់ ហើយ តែនៅមិនទាន់ផ្ទុកខ្លាច
 ជាទិកដោះផ្ទុកនៅឡើយ ភិក្ខុទាន់ភាគទុកហើយ ហាមភាគទុកហើយ

បរិវារិក្ខណ អនតិវត្ថុ បាតុន្តិ ។ បាវុសោ កម្មតិវត្ថុ ។
 កតុ បដិក្ខត្តន្តិ ។ សាវត្ថយា សុត្តវិក្កេតិ ។ កតិ
 អាបជ្ជតិវត្ថុ ។ អនតិវត្ថុកោដិលេ បាចិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ
 មេ កន្លេ សង្ខេប កំសត្តមំ វត្ថុ សង្ខេប វិចិត្រំ ។
 កតិមំ វត្ថុ ទទ្ធម្មំ ទទ្ធិយំ អបកតសត្តសាសនំ ។
 កំសត្តមំ សលាកំ ធិក្ខិបាមិ ។

[២២៣] កម្មតិ កន្លេ ជលោតិ បាតុន្តិ ។ កា សា
 បាវុសោ ជលោតិវត្ថុ ។ កម្មតិ កន្លេ យា សា សុណ អសុ-
 តា អសម្បត្តា ឧដ្ឋការិ សា បាតុន្តិ ។ បាវុសោ កម្មតិ-
 វត្ថុ ។ កតុ បដិក្ខត្តន្តិ ។ កោសម្ពិយា សុត្តវិក្កេតិ ។
 កតិ អាបជ្ជតិវត្ថុ ។ សុរាមេវយនា បាចិត្តិយន្តិ ។

ជីវិតវិការជាដេអនតិវត្ថុនោះ គឺ កិច្ចមិនបានធ្វើវិទ្យាធម្ម ឬមិនមែនជាមេស
 សល់ដែលអំពីកិច្ចឈឺ គួរដោយ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់ភាវុសោ
 មិនគួរទេ ។ ព្រះវេទស្វរថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមី
 ឆ្លើយថា ទ្រង់យាត់ក្នុងសុត្តវិក្កេត ក្នុងក្រុងសាវត្ថុ ។ ព្រះវេទស្វរថា
 កិច្ចនោះគួរតែបង្ខំអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវតែបង្ខំបាចិត្តិយៈ ព្រោះ
 តាមអនតិវត្ថុកោដិលេ ។ ព្រះវេទស្វក្រប្រកាសថា បដិក្ខព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
 រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុនេះ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យជាចម្រើនហើយ ។
 វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិធី ព្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា
 ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនៅស្នាក់ ៧ នេះ ។

[២២៣] ព្រះវេទស្វរថា បដិក្ខព្រាហ្មណម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិច្ចជីវិតសុរា
 នៅគួរដោយ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្ចាស់ភាវុសោ សុរានៅនោះ
 កើតដូចម្តេច ។ ព្រះវេទស្វរថា បដិក្ខព្រាហ្មណម្ចាស់ដ៏ចំរើន សុរាណា
 ដែលទ្រាយ នៅមិនខានដល់ការជាទីគ្រប់រើនទៅឡើយ កិច្ចជីវិតសុរានោះ
 គួរដោយ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្ចាស់ភាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេទ
 ស្វរថា ព្រះអង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់យាត់
 ក្នុងសុត្តវិក្កេត ក្នុងក្រុងសាវត្ថុ ។ ព្រះវេទស្វរថា កិច្ចនោះគួរតែបង្ខំអ្វី ។
 ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវតែបង្ខំបាចិត្តិយៈ ព្រោះជីវិតសុរាដ៏ម៉េច ។

សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃោ ឥនំ អដ្ឋមំ វត្ថុំ សង្ឃោ
 វិច្ឆិកំ ។ ឥតិបិដំ វត្ថុំ ឧទ្ធម្មំ ឧត្ថិយំ អបកតសត្វ-
 សាសនំ ។ ឥនំ អដ្ឋមំ សលាភំ វិក្កិចាមិ ។

(៣២២) កប្បតិ កន្លែ អនុសតំ វិសីទនន្តំ ។
 ជាតុសោ កប្បតិកំ ។ កត្ត បដិក្ខត្តន្តំ ។ សាវត្ថិយា
 សុត្តិកន្លែតិ ។ កី អាបជ្ជតិកំ ។ ធននកោ ចាចិត្តិ-
 យន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លែ សង្ឃោ ឥនំ ឧវមំ វត្ថុំ
 សង្ឃោ វិច្ឆិកំ ។ ឥតិបិដំ វត្ថុំ ឧទ្ធម្មំ ឧត្ថិយំ អបក-
 តសត្វសាសនំ ។ ឥនំ ឧវមំ សលាភំ វិក្កិចាមិ ។

(៣២៣) កប្បតិ កន្លែ ជាតុបរាជនន្តំ ។ ជាតុសោ
 កប្បតិកំ ។ កត្ត បដិក្ខត្តន្តំ ។ រាជកហោ សុត្តិ-

ព្រះវេរស្សត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃវិចិត្រោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 វត្ថុទី ៨ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌
 ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនាទៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។
 ខ្ញុំដាក់ចុះខ្មៅស្វាភទី ៨ នេះ ។

(៣២៤) ព្រះវេរស្សថា បពិត្រលោកម្ចាស់វិចិត្រោ វិសីទនៈដែល
 គ្មានដោយ គួរវង្ស ។ ព្រះសព្វកម៌ឆ្លើយថា ម្ចាស់កវិសោ មិនគួរទេ ។
 ព្រះវេរស្សថា ព្រះគង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកម៌ឆ្លើយថា
 ទ្រង់យាត់ក្នុងសុត្តិកន្លែ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រះវេរស្សថា ភិក្ខុនោះត្រូវ
 តាមភិក្ខុ ។ ព្រះសព្វកម៌ឆ្លើយថា ត្រូវតាមភិក្ខុបំភ័យៈ ព្រោះវត្ថុមាន
 ភិក្ខុយាត់ដំរើយកម្ម ។ ព្រះវេរស្សត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
 វិចិត្រោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៩ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេច
 ហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនា
 ទៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះខ្មៅស្វាភទី ៩ នេះ ។

(៣២៥) ព្រះវេរស្សថា បពិត្រលោកម្ចាស់វិចិត្រោ មាសនិវ័
 ប្រាក់ គួរវង្ស ។ ព្រះសព្វកម៌ឆ្លើយថា ម្ចាស់កវិសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះ
 វេរស្សថា ព្រះគង្គទ្រង់យាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកម៌ឆ្លើយថា ទ្រង់

អាយស្មា សព្វកាមី វិស្សន្ទេសំ ។ ឥមាយោ ហោ បណ
 វិទយសន្តិភយា សត្តិកិត្តុសតាទិ អនុបាទិ អននិកាទិ
 អមោស្មំ ។ កស្មាយំ វិទយសន្តិភ សក្ខីសតិកាតិ^(១)
 វុទ្ធិភិភិ ។

សក្ខីសន្តិកក្ខត្តក្កៈ ឧទានជាថា ។

ឧទាន ឧទាន ឧទាន ឧទាន ។

កស្មាយំ

[៣២៨] ឧស វត្ថុចំ បូរេត្វា

កថ្មំ ធូរេន ចារិសិ

ឧត្តារោ បុន រូបត្វា

១. ១. សក្ខីសន្តិ ។

ព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ព័ន្ធក្នុងព្រះស្រាយ ។ គឺក្នុងការសង្គ្រាមព្រះ
 វិទ្យានេះ មានភិក្ខុ ៧០០ គន្លង មិនខ្វះ មិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ
 ការសង្គ្រាមព្រះវិទ្យានេះ បានឈ្នះថា សក្ខីសន្តិកាសង្គ្រាមនា ។

បញ្ច សក្ខីសន្តិកក្ខត្តក្កៈ ១២ ព្រះបុណ្យ ។

ក្នុងឧទាននេះ មានរឿង ២៨ ។

ឧទាននៃសក្ខីសន្តិកក្ខត្តក្កៈនោះ ដូច្នេះ

(៣២៨) រឿងវិជ្ជាបុគ្គលភិក្ខុនៅក្នុងគ្រូវេលាលើ សំដែងខ្លួន
 វត្ថុ ១០ ប្រការ ១ រឿងវិជ្ជាបុគ្គលភិក្ខុដឹងចំណេះពាក្យកាសី
 សិវ្វត្ថន៍វិជ្ជាបុគ្គលភិក្ខុ ១ រឿងវិជ្ជាបុគ្គលភិក្ខុធ្វើបដិសា-
 រណ៍យកឬ ដល់ព្រះយសភាគណ្ឌបុគ្គ ១ រឿងព្រះយស-
 ភាគណ្ឌបុគ្គចូលទៅកាន់គ្រូវេលាលើជាមួយនឹងភិក្ខុជាអនុ-
 បូគ ១ រឿងបក្កិលសរបស់ព្រះចន្ទន៍ព្រះភាវិត្យមាន ២
 យ៉ាង នឹងបក្កិលសរបស់សមណៈមាន ២ យ៉ាងទៀត ១ រឿង
 ពាក្យដឹងកថា មាននឹងប្រាប់ដល់ពួកសមណៈប្តូរទទ ១

កោសល្យ ៥ តាមយ្យកោ(១)

មត្តា សោយ្យ សន្តស្យ

កណ្តកុដ្ឋ ទុទុម្ភ

សហជាតិ(២) ៥ មជ្ឈិម

សេស្វាសិ កំ ទុ ទោ មយំ

បត្តនាវាយ ទុដ្ឋិ(៣)

វិធីបដិសេធ បុណ្យប្រាសាទ

រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ហោរោមតាសាវៅចុកុដ្ឋ
 ក្រុងកោសល្យ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ បញ្ចូនចុកុដ្ឋ
 ទៅកាន់សំណាក់នៃភិក្ខុដែលនៅ ក្នុងផែនបាយនៃភិក្ខុ
 ដែលនៅក្នុងផែនអវត្តិក្ខណៈ(១) ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ
 ក្នុងនគរសោយ្យ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចេញពីនគរសោយ្យ
 ទៅកាន់នគរសន្តស្យ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចេញពីនគរសន្តស្យ
 ទៅកាន់នគរកណ្តកុដ្ឋ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចេញពីនគរកណ្តកុដ្ឋ
 ក្នុងទៅកាន់នគរទុទុម្ភ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចេញពីនគរទុទុម្ភ
 ទៅកាន់នគរសហជាតិ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចេញពីនគរសហជាតិ
 សិស្សឱ្យជាអ្នកពោលសាវត្ថុ ១ រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចេញពីនគរសាវត្ថុ
 ដំណើរថា ព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋប្រាថ្នាទាំងនេះអធិការណ៍ ១
 រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ រំលឹកថា យើងបានភិក្ខុណាជាបច្ចុប្បន្ន ១
 រឿងព្រេយសកកណ្តកុដ្ឋ ចាត់ចែងសមណបរិក្ខារ មានប្រាជ្ញាជាដើម
 ហើយនាំគ្នាទៅទូទាញទ្រព្យទៅកាន់សហជាតិនគរ ១ រឿង

១ ១. ម. តាមយ្យកោ ។ ២ ១. ម. សហជាតិ ។ ៣ ១. ស ទុដ្ឋិ ។

១ មាននៅក្នុងបាលីរាងដើម ក្នុងខ្នាតប្រាសាទ មានតែ មត្តា ព្រៃ ព្រៃហេសជា មន្តសព្វ
 នេះលោកផ្ទាល់ប្លង់ស្រុកសិរី គឺ អវត្តិក្ខណៈ(១) ទាំងនេះ ។

រយោសិ ឧបាសកយំ^(១)

កុ^(២) សាដ្ឋា ច វេសាលិ

មេត្តា សាដ្ឋា ឧត្តាហិតកាតិ ។

ពុល្លត្ថោ សមាញ

១ ១. ខ្លួនយោសិ ឧបាសក ។ ពន្លឺចំ យោគ្គោតេ ខ្លួនយោសិ ឧបាសក ។ ២ ២. កុក្កំ ។ ពន្លឺចំ យោគ្គោតេ កុក្កំ ។

ព្រះសាធុ្ទៈ មានអាយុ សម្បុរនៅក្នុងចំណាស់ ១ រឿងព្រះឧត្តរៈ
 មានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវេជ្ជបុគ្គលក៏ក្នុង ពួកមនុស្សវេជ្ជ
 យោគីនសមណបរិក្ខារនៅក្នុងយុគព្រះមានព្រះគោត ១ រឿងព្រះ
 ឧត្តរៈមានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវេជ្ជបុគ្គលក៏ក្នុង យើងគាត់
 យកនិស្ស័យនឹងព្រះវេជ្ជជាគ្រូ ១ រឿងជំនុំសង្ឃប្រជុំខ្លាចនិវា-
 និច្ច័យអធិការណ៍ ១ រឿងពួកក៏ក្នុងថេរៈប្រាជ្ញានឹងនិច្ច័យអធិ-
 ការណ៍ ហើយនាំគ្នាទៅគាត់គ្រងវេសាលី ១ រឿងព្រះសព្វភាបិ
 សូត្រព្រះវេជ្ជថា ឥឡូវនេះ លោកនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ
 ដូចម្តេច ព្រះវេជ្ជនិយមថា ខ្ញុំនៅដោយវិណាចនៃមេត្តាធម៌ ១
 រឿងជំនុំសង្ឃប្រជុំខ្លាចនិច្ច័យអធិការណ៍នោះ ១ រឿងព្រះ
 វេជ្ជ សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យជឿថា គ្រូវិទូសង្ឃធ្លាប់អធិ-
 ការណ៍នេះ ដោយទុក្ខយ៉ាងណា ១ ។

ឧប ពុល្លត្ថោ ។

វិវត្តន៍វិទ្យាបត្តិ

វិទ្យាបត្តិ	អវិទ្យាបត្តិ	អត្ថក	រដ្ឋបាល
ទំនៀង	ទំនៀង	៤	១៩
បត្យាស្សន៍	បត្យាស្សន៍	៦	៩
អយ្យបត្តិ	អយ្យបត្តិ	-	១៥
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	៤០	១៧
យស្សន៍	យស្សន៍	១៣	៨
កុសាល្យ	កុសាល្យ	១៤	១២
សក្ការៈ	សក្ការៈ	១៥	១
នាមករៈ	នាមករៈ	-	១៧
បរិយោជន៍	បរិយោជន៍	២០	១៧
កំណើត	កំណើត	២៤	១
វេទ	វេទ	-	១៧
រាជានុវិ	រាជានុវិ	២៩	៩
បញ្ចសេនី	បញ្ចសេនី	៣០	៧
រាជានុ	រាជានុ	៣១	៦
មហាសេនី	មហាសេនី	៣២	៧
២ -	២ -	-	១៧
វិសេស	វិសេស	៣៤	៨
បរិសេស	បរិសេស	៤០	-
អន្តរាស្ស	អន្តរាស្ស	-	១៣
គំនិត	គំនិត	៤២	១៥
បរិវត្តន៍	បរិវត្តន៍	៥១	៩
សាស្ត្រ	សាស្ត្រ	៦៤	៥

វិទ្យាវិទ្យុបក្សី

វិទ្យុបារា	អវិទ្យុបារា	អាយុ	ផ្ទៃលេខាយ
សាប៊ូប្រា	សាប៊ូប្រា	៦៤	៨
បា មិត្ត	បា មិត្ត	៧៣	៧
មក្សបដិយាទក	មក្សបដិយាទក	៨៦	១២
"	"	៩៧	១៣
ស ច	ស ច	៩៩	២
វិច្ឆុតី	វិច្ឆុតី	"	១០
"	"	"	១២
មក្សាភស្តុ	មក្សាភស្តុ	១០៣	៦
មក្សបដិយាទក	មក្សបដិយាទក	១២៤	១០
"	"	១២៨	១១
អនាទិយ	អនាទិយ	១២៨	១៥
វិច្ឆុតី	វិច្ឆុតី	១៣៦	១
"	"	១៣៧	"
វិច្ឆុតីវត្ត	វិច្ឆុតីវត្ត	១៣៤	៩
វិច្ឆុតី	វិច្ឆុតី	"	១៤
"	"	១៣៨	១
"	"	"	៩
"	"	"	១១
"	"	"	១២
កាតព្វ	កាតព្វ	១៤៥	៥
ឧបដ្ឋាយវត្ត	សុទ្ធិវិហារវត្ត	១៥៥	១
"	"	១៥១	"
សាសនាទ្រព្យ	សាសនាទ្រព្យ	១៥៥	២

វិទ្យាវិទ្យុបារា

វិទ្យុបារា	អវិទ្យុបារា	អាយុ	ផ្ទៃលេខាយ
អន្តរា	អន្តរា	២១៨	៤
វិទ្យុ	វិទ្យុ	២៣៩	"
ឧត្តរា	ឧត្តរា	២៤៤	១
អន្តរាយ	អន្តរាយ	២៦៤	៥
ធម្មវិទ្យា	ធម្មវិទ្យា	២៦៥	៥
បដិវត្ត	បដិវត្ត	២៧២	៩
រា	រា	៣០៦	៨
អន្តរាយ	អន្តរាយ	៣១៨	១
ឧត្តរ	ឧត្តរ	៣១៩	"
ហាយ	ហាយ	៣៣១	១៧
សិលាភិប	សិលាភិប	៣៦៨	៥
អប្បកាម	អប្បកាម	"	១៥
យស្សនាយ	យស្សនាយ	៣៧៩	១៣
កប្ប	កប្ប	៣៩១	៦
អន្តរា	អន្តរា	"	១៤
វិហារ	វិហារ	"	១៦
បុគ្គល	បុគ្គល	៣៩៨	១
អន្តរា	អន្តរា	៤១៤	១១
អន្តរា	អន្តរា	៤៣៩	៦
សុទ្ធិវិហារ	សុទ្ធិវិហារ	៤១៤	១៦
"	"	៤១៥	៥

សន្និកម្មប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

សន្និកម្មប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
អនុវត្ត	អនុវត្ត	១	៤
ទំព័រ	ទំព័រ	៤	៦
កម្មវិធីបង្កើន	បង្កើនធនធាន	៧	១
ឡើង	ឡើង	៨	១៨
សំណើ ឆ្នាំ១៩៩៥	សំណើឆ្នាំ១៩៩៥	១១	៥
បង្កើនធនធាន	កម្មវិធីបង្កើន	១១	១
ទេវ	ទេវ	១៤	១១
លុះឈរក្នុងទីតាំងមធ្យម	បត់ត្រូវគ្នាទៅវិញទៅហើយ ក្នុងរយៈពេល	១៧	៥
ដោយប្រកាសជា	ដោយប្រកាសជា	១៧	១៦
ខ្លះ ៧	ខ្លះ	២៦	១២
សង្ឃឹម	សង្ឃឹម	២៦	១៣
សហប្រតិបត្តិ	សហប្រតិបត្តិ	២៦	២
ដើម្បី	ដើម្បី	២៦	១២
ដើម្បី	ដើម្បី	២៦	១៣
វិសាល	វិសាល	២៦	១៦
ដើម្បី	ដើម្បី	២៦	១៧
ដើម្បីសេចក្តី	ដើម្បី	២៦	២
ដើម្បី	ដើម្បី	២៦	៣
ប្រសិទ្ធ	ប្រសិទ្ធ	២៦	១២
ព្រះអង្គ	ព្រះអង្គព្រះភាគ	២៦	១៤

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
ប្រកាស	ប្រកាស	២៧	១១
ម្យ៉ាង	ម្យ៉ាង	២៧	១៧
ឡើង	ឡើង	២៧	៨
ម្យ៉ាង	ម្យ៉ាង	២៧	១១
រាជធានី	រាជធានី	២៧	១២
សង្ឃ	សង្ឃ	២៧	៧
ជំនាញ	ជំនាញ	៣១	១៤
សេចក្តី	សេចក្តី	៣៣	១៣
ទេវ	ទេវ	៤០	២
គំនិតគោរព	គំនិតគោរព	៤០	១៨
ជាសក្ខីភាព	ជាសក្ខីភាព	៤៤	២
(ដោយឡែកគ្នា)	(ដោយឡែកគ្នា)	៤៤	១០
បង្កើនធនធាន	បង្កើនធនធាន	៤៤	១៧
គ្រឿង	គ្រឿង	៤៤	៥
១	១	៤៤	១៣
ទៅកាន់	ទៅកាន់	៤៤	១១
រួចហើយ	រួចហើយ	៤៤	៧
រាជធានី	រាជធានី	៤៤	១២
ខ្ពស់ ២	ខ្ពស់ ២	៤៤	១៥
កំណើត	កំណើត	៤៤	១២
សាងសង់រោង	សាងសង់រោង	៤៤	១១
ហេតុ	ហេតុ	៤៤	៣

សន្លឹកប្រាក់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ចំនាត់	បន្ទាប់
កវមណ៍	កវមណ៍	២០៨	៣
(១២)	(១២២)	២១១	២
ប្រដា	ប្រដា	-	១៣
ឆាយ	ឆាយ	២១១	-
ធានាធាន	ធានាធាន	២២៦	១៦
ប្រាជ្ញបរិយ	ប្រាជ្ញបរិយ	២៣១	៤
ប្រក	ប្រក	២៣៦	៥
វិនិច្ឆ័យ	វិនិច្ឆ័យ	២៣៧	-
ក្រោមបង្គំ	ក្រោមបង្គំ	២៦៥	៤
សោតាមភ្នំផល	សោតាមភ្នំផល	-	១៨
ចល្បវត្ត	ចល្បវត្ត	២៦៦	១
សោតាមភ្នំផល	សោតាមភ្នំផល	-	៥
-	-	-	៧
ព្រះភាគ	ព្រះភាគ	២៧៥	-
ទាំងឡាយ	ទាំងឡាយ	២៧៦	៣
ផល	ផល	២៧៧	៤
មាល	មាល	២៧៩	៧
ទឹក	ទឹក	-	១៤
ភិក្ខុណាមួយ	ភិក្ខុណាមួយ	២៧៣	១
អក	អក	-	១៤
ស្រែសង្ក្រាន្តសង្កាត	សង្ក្រាន្តសង្កាត	២៧៤	២
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	២៧៦	១៣

សន្លឹកប្រាក់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ចំនាត់	បន្ទាប់
ពួកគ្រហស្ថ	ពួកគ្រហស្ថ	២៧៧	២
ទាំងឡាយ	ទាំងឡាយ	-	១៤
កុល្យបតី(១)	កុល្យបតី	៣១៥	៥
អនុយោគ	អនុយោគ	៣១៥	១៤
ត្រូវប្រាប់	ត្រូវប្រាប់	៣២៤	១៦
មិនត្រូវបរិវាណ	មិនត្រូវបរិវាណ	៣២៥	១៤
មិនត្រូវបរិវាណ	មិនត្រូវបរិវាណ	-	-
ខ្លួនឯង	ខ្លួនឯង	-	-
ធានសង្ឃ	ធានសង្ឃ	៣២៧	១១១
ដោយសារទេ	ដោយសារទេ	៣៣១	៥
ប្រហស្ថ	ប្រហស្ថ	៣៦៥	៦
ប្រយោជន៍	ប្រយោជន៍ផលវិជ្ជាប្រិទ្ធ	៣៧១	៥
ព្រះយស	ព្រះយស	៣៧៦	៤
ព្រះអរ	ព្រះអរដោយ	៣៧៣	១៣
ម្ចាស់អ្នកជាតិ	ម្ចាស់អ្នកជាតិ	៣៧៤	៦
អាទិភូត	អាទិភូត	៣៧៥	៥
កហ្មស្ម័ត	កហ្មស្ម័ត	៤១១	៤
អនុប្បវេ	អនុប្បវេ	៤១១	១៨
កហ្មស្ម័ត	កហ្មស្ម័ត	៤១២	១
អៀនខ្មាស	អៀនខ្មាស	-	១១
និងឱក្ខត	និងឱក្ខត	៤១៥	៤
ព្រះយស	ព្រះយស	៤១៥	៧
ការកំណត់	ការកំណត់	៤២៣	៥

សេចក្តីផ្តើម

ឧទ្ទាសនៃបញ្ជីសក្ខីភាពព្រហ្មទណ្ឌ ៣៧១

សក្ខីភាពព្រហ្មទណ្ឌ

រឿងរ៉ាវបុគ្គលិកក្នុង ឯកសារព្រះយសស្ថា ៣៧៨

បញ្ជីសេស ៤ បង្កើនរបស់ព្រះចន្ទ្រ ឯកសារព្រះចន្ទ្រ ៣៧៨

បញ្ជីសេស ៤ បង្កើនរបស់សេសស្ថាព្រហ្មទណ្ឌ ៣៧៩

បញ្ជីសេសទាំង ៤ ៣៨០

រឿងអំពីឈ្មោះមណ្ឌលព្រះ ៣៨៣

ពាក្យរបស់ព្រះចេត្តិយៈសេសស្ថាព្រហ្មទណ្ឌ ៣៨៤

រឿងព្រះចេត្តិយៈសេសស្ថាព្រហ្មទណ្ឌ ៣៨៥

សេចក្តីផ្តើមរបស់ព្រះចន្ទ្រក្នុងសេចក្តី ៣៨៦

រឿងព្រះចេត្តិយៈ ៤០១

ការសួរ ឯកសារស្ថាព្រហ្មទណ្ឌ ១០ ប្រការ ៤០៣

សេចក្តីផ្តើមរបស់ព្រះចន្ទ្រក្នុងសេចក្តី ៤០៥

រឿងរ៉ាវបុគ្គលិកក្នុង ៤០៨

សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីឯកសារព្រះចន្ទ្រក្នុងសេចក្តី ៤១៣

ពាក្យប្រាថ្នារបស់ព្រះចន្ទ្រក្នុងសេចក្តី ៤១៥

សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីឯកសារព្រះចន្ទ្រក្នុងសេចក្តី ៤១៨

រឿងអំពីសក្ខីភាព ៤២១

បញ្ជីសេសស្ថាព្រហ្មទណ្ឌ ១០ ប្រការ ៤២៦

ឧទ្ទាសនៃបញ្ជីសក្ខីភាពព្រហ្មទណ្ឌ ៤២៨